Ερευνητικο Πανεπιστημιακο Ινστιτουτο Εφηρμοσμενης Επικοινωνιας
Εθνικο & Καποδιστριακο Πανεπιστημιο Αθηνων - Τμημα Επικοινωνιας & Μεσων Μαζικης Ενημερωσης
University Research Institute of Applied Communication
National & Kapodistrian University of Athens - Faculty of Communication & Media Studies

Έργο ενημέρωσης «Μάθηση 2.0 plus»

καινοτομικές πρωτοβουλίες νέων και καλές πρακτικές για την αξιοποίηση των Διαδικτυακών Εργαλείων και Κοινοτήτων στον τομέα της Εκπαίδευσης και της Δια Βίου Μάθησης

λευκό κείμενο εργασίας (white paper)

μελέτη και καταγραφή της στάθμης καινοτομικών πρωτοβουλιών και καλών πρακτικών για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0

Ομάδα Έργου Μάθηση 2.0 plus

Συντονιστής : Επίκουρος Καθηγητής Δημήτρης Γκούσκος

Επιστημονικά Υπεύθυνος : Καθηγητής Μιχάλης Μεϊμάρης

Αθήνα, Ιανουάριος 2013

μετα-τελική (post-final) έκδοση

mathisi 2.0
Με χρηματοδότηση από το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης – Εθνική Υπηρεσία και την Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου Προγράμματος 'Νέα Γενιά σε Δράση' της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

πίνακας περιεχομένων

κεφάλαιο 1 | εισαγωγικές επισημάνσεις 11

1.1 περιγραφή της δράσης Μάθηση 2.0 plus 13
1.2 πλαίσιο της παρούσας μελέτης 15
1.3 περιεχόμενα επόμενων ενοτήτων 18

κεφάλαιο 2 | τρέχουσα στάθμη πρακτικής (state of practice) για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0 19

2.1 ανάπτυξη των ψηφιακών μέσων 2.0 22
2.2 κατηγορίες και είδη συλλογικών ψηφιακών μέσων 24
2.3 χρήση των συλλογικών ψηφιακών μέσων σε παγκόσμιο επίπεδο 26
2.4 χρήση των συλλογικών ψηφιακών μέσων στην Ελλάδα 27
2.5 προσεγγίσεις για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0 29
2.6 γνωστικές θεωρίες μάθησης 31
2.7 κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες μάθησης 33
2.8 θεωρία της επεξεργασίας της πληροφορίας 35
2.9 συνεργατική μάθηση 37
2.10 κοινότητες μάθησης και διαδικτυακές κοινότητες 39
2.11 έρευνες για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης και μάθησης 2.0 43
2.12 έρευνες στις ΗΠΑ 44
2.13 έρευνες στην Ευρώπη 48
2.14 έρευνες στην Ελλάδα 51

κεφάλαιο 3 | ενδεικτικές πρόσφατες εξελίξεις στο διεθνή χώρο για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0 55

3.1 ποιες χώρες πρωτοπορούν στην διαδικτυακή εκπαίδευση 57

3.2 συνεργασία MIT και Harvard 58
3.3 συνεργασία MIT και Khan Academy 59
3.4 30 τρόποι που τα πανεπιστήμια χρησιμοποιούν το Google+ 60
3.5 γνωρίστε την Ακαδημία Khan 61
3.6 καθηγητές παροτρύνουν τους φοιτητές τους να χρησιμοποιούν τη Wikipedia 62
3.7 ψηφιακή επικοινωνία σχολείων-γονέων με το Scholabo 63
3.8 το Twitter βοηθά τους ντροπαλούς φοιτητές 64
3.9 νέο κοινωνικό δίκτυο για αποφοίτους 65
3.10 διαγωνισμός συγγραφής στο Twitter 66
3.11 νέες εφαρμογές των social media στην υπηρεσία της εκπαίδευσης 67
3.12 WatchKnowLearn.org, το YouTube για την τάξη 68
3.13 eChalk: Η «ηλεκτρονική κιμωλία» που οργανώνει τα σχολεία 69
3.14 Radiowaves: το παιδικό facebook 70
3.15 τα 25 καλύτερα εκπαιδευτικά blogs για το 2012 71
3.16 ξένες γλώσσες και social media 72
3.17 350.000 χρόνια ιστορίας στην τσέπη μας 73
3.18 τα social media μας βοηθούν να εκτιμήσουμε την ιστορία 74
3.19 διδάσκοντας με το Twitter 75
3.20 νέο λογισμικό για εκπαιδευτικούς από την Microsoft 76
3.21 Generations@school 77
3.22 100 ιστολόγια για εκπαιδευτικούς και σχολικές βιβλιοθήκες 78
3.23 e-ασφάλεια - ένα σχέδιο μαθήματος 79
3.24 μάθηση με παιχνιδομηχανές 80
3.25 οι εκπαιδευτικοί και το Twitter 81
3.26 16 τρόποι εκπαίδευσης με το Pinterest 82
3.27 τεχνολογία και εκπαίδευση - γεγονότα και προβληματισμοί 83
3.28 εκπαιδευτικοί και τεχνολογία 84
3.29 σχολικές εργασίες μέσω sms 85
3.30 το Twitter εκπαιδεύει 86
3.31 κοινωνικά δίκτυα και εκπαίδευση 87
3.32 νέο κοινωνικό δίκτυο από τη Microsoft 88
3.33 αν χρησιμοποιηθούν σωστά τα συλλογικά εργαλεία ενισχύουν τη μάθηση; 89

3.34 τα συνεργατικά εργαλεία και τα ψηφιακά παιχνίδια βοηθούν στην εκπαίδευση;... 90
3.35 κανόνες επικοινωνίας για μαθητές και εκπαιδευτικούς.....91
3.36 τυπική εκπαίδευση – εκπαίδευση εξ αποστάσεως 92
3.37 τι τελικά πρέπει να εμπεριέχει ένα μάθημα γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα 93
3.38 μια άλλη ματιά για τη χρήση των ψηφιακών μέσων 94
3.39 εκπαιδευτικά "τιτιβίσματα" 95
3.40 εκπαίδευση και φωτογραφία 96
3.41 social media και εκπαίδευση.....97
3.42 έξι ιστολόγια που μαθαίνεις από αυτά 98
3.43 θέλεις να κάνεις μάθημα; καρφίτσωσέ το..... 99
3.44 EmbedPlus – το youtube ως εργαλείο μάθησης..... 100
3.45 τα χαρακτηριστικά της σχολικής τάξης του 21ου αιώνα 101
3.46 γονείς και μαθητές τι πιστεύουν τελικά; 102
3.47 πώς χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί τα ψηφιακά παιχνίδια 103
3.48 πόσο χρόνο αφιερώνετε για την τεχνολογία στο σχολείο σας;.....104
3.49 ψηφιακή αφήγηση και εκπαίδευση.....105
3.50 τα μέσα στη ζωή των παιδιών και των εφήβων 106
3.51 μαρτυρίες 26 πρωτοπόρων Ελλήνων εκπαιδευτικών.....107
3.52 πως μπορούμε να συνδέσουμε τη ψηφιακή δραστηριότητα σε σπίτι και σχολείο ..108
3.53 χρησιμοποιούν οι φοιτητές τα συλλογικά δίκτυα για εκπαιδευτικούς σκοπούς;.....109
3.54 οι μαθητές χρησιμοποιούν τελικά τα συλλογικά δίκτυα; 110
3.55 αλλαγή σκηνικού για την Εκπαίδευση στα Μέσα στην Ελλάδα 111
3.56 το Δημοτικό σχολείο Scargill και πως χρησιμοποιεί τα ψηφιακά μέσα 112
3.57 το εγχειρίδιο του καινοτόμου εκπαιδευτικού..... 113
3.58 διαδραστική ποίηση 114
3.59 νέο εργαλείο για ψηφιακές παρουσιάσεις 115
3.60 ipads στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση 116
3.61 σύννεφα λέξεων στην τάξη.....117
3.62 συλλογικά εργαλεία και ενθάρρυνση μαθητών 118
3.63 Pinwheel σημαίνει "τοπικός συλλογικός σχολιασμός" 119
3.64 βοηθήστε το ρομπότ να γυρίσει σπίτι του.....120
3.65 δικτυωθείτε εκπαιδευτικά και με ασφάλεια 121

3.66 οι μαθητές έχουν δικό τους κανάλι 122
3.67 πώς να διασκεδάσετε μαθαίνοντας 123
3.68 παιχνίδια και εκπαίδευση 124
3.69 τηλεοπτική μάθηση 125
3.70 βασικό μάθημα τα ψηφιακά παιχνίδια 126
3.71 μαθήματα μουσικής on line με παιχνίδια 127
3.72 γονείς και παιδιά δικτυωθείτε 128
3.73 Digiteen™ Project 129
3.74 διασυνδέομαι, δηλαδή μαθαίνω 130
3.75 iNaturalist : συλλογικές πληροφορίες για τη φύση 131
3.76 σχολικά blog, in action 132
3.77 συλλογικά μέσα για παιδιά 133
3.78 το σχολικό blogging 134
3.79 μάθηση με "σχολαστικότητα" 135
3.80 η ζωή στο σχολείο με τη ματιά των μαθητών 136
3.81 η εκπαίδευση και η κοινωνία συμβαδίζουν; 137
3.82 δημιουργική αξιοποίηση των συλλογικών μέσων 138
3.83 nearpod : δημιουργήστε εκπαιδευτικό υλικό για κινητές συσκευές 139
3.84 μαθητές με προβλήματα και λύσεις 140
3.85 ψηφίστε το διαστημικό πείραμά σας 141
3.86 MOOCs 142

κεφάλαιο 4 | ενδεικτικές καλές πρακτικές για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0 στην Ελλάδα (σφραγίδες καλής πρακτικής Μάθηση 2.0 plus) 143

4.1 Το βιβλίο στα μαθήματά μας με χρήση νέας τεχνολογίας 145
4.2 eTwinning project: Young Poets Society 151
4.3 Η Εκπαιδευτική Τηλεόραση 2.0 στα Ψηφιακά Μέσα και Κοινωνικά Δίκτυα 157
4.4 Διαδικτυακά εργαλεία και κοινότητες στα εργαστηριακά μαθήματα Ποίησης και Θεάτρου του Τμήματος Αγγλικής ΑΠΘ 165
4.5 Το σχολείο που Ονειρεύεται! - Ανάπτυξη δικτύων και ΤΠΕ στην Παιδαγωγική 171
4.6 Εργαλεία Web20 στο Δημοτικό Σχολείο Άδελε 177
4.7 Ιστολόγιο TerraComputerata 187

4.8 Η Ώρα της Γης 2012: «Αξίζει να σώσουμε...» 191

4.9 Δημιουργία ιστοσελίδας για το μάθημα Δίκτυα Ι της Β' ΕΠΑ.Λ. 197

4.10 Εκπαιδευτικό υλικό προσβάσιμο για μαθητές με αναπηρίες με χρήση διαδικτυακών μέσων και ανοικτών κοινοτήτων 205

4.11 Freemoodle, η Ελληνική δράση 213

4.12 Δημιουργώντας διαδικτυακές κοινότητες μάθησης μέσω wiki 221

4.13 Ανοικτό Εργαστήριο Πληροφοριακής Παιδείας 229

4.14 διαδραστικό περιβάλλον μάθησης Ένα Γράμμα Μια Ιστορία 239

4.15 Διδασκαλία στο Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών του Α.Π.Θ. με αμιγώς ψηφιακά μέσα 247

4.16 Δημιουργία και χρήση Βικιβιβλίων (Wikibooks) ως συγγραμμάτων στη Γ'βάθμια Εκπαίδευση 251

4.17 Ανοικτή κοινότητα εκπαιδευτικών για τη διάδοση των ΤΠΕ 259

4.18 Μαθησιακές κοινότητες με επικοινωνία μαθητών από απόσταση μέσω wiki 267

4.19 Διδακτική προσέγγιση για την ανάπτυξη κοινοτήτων μάθησης μέσω Wiki 273

4.20 Αξιοποίηση του δικτύου «Η Logo στην εκπαίδευση» στη διδακτική πράξη 283

κεφάλαιο 5 | ενδεικτικές ενδιαφέρουσες δράσεις για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0 στην Ελλάδα (ειδικές μνείες ενδιαφέροντος Μάθηση 2.0 plus) 293

5.1 Αρχαία Ελληνική Τεχνολογία – Ένα ταξίδι στο χθες με τη χρήση της σημερινής τεχνολογίας 295

5.2 Skype is the limit 303

5.3 Χρήση του Wikispaces ως κοινότητας μάθησης των εκπαιδευτικών Αγγλικής της Α' Αθήνας 311

5.4 «Ένα wiki για τον Ηφαιστειούλη Σουσάκι» 317

5.5 Η Μάθηση μέσω Σχεδιασμού (Learning by Design) στην Ελλάδα 323

5.6 Η δημοσιογραφική ομάδα τάξης και το blog 331

5.7 Δικτυακή Κοινότητα για ανάδειξη και εφαρμογή της εκπαιδευτικής νομοθεσίας 337

5.8 Το ιστολόγιο «Περί Φυσικής Αγωγής ο λόγος...» Μία διαδικτυακή κοινότητα για εκπαιδευτικούς Φυσικής Αγωγής 343

5.9 Sharetribe – Μοιραζόμαστε πόρους στην κοινότητά μας 351

5.10 Web 2.0 τρόποι συνεργασίας και έκφρασης στο Γενικό Λύκειο 355

5.11 1 Mission 1 Million Αγγίζοντας την Καρδιά του Εγκεφαλικού 363

5.12 Ηλεκτρονικός χώρος έκφρασης μαθητών και καθηγητών του 2ου Γυμνασίου Πειραιά 369

5.13 Ο ιστοχώρος του 3ου Δημοτικού Σχολείου Παλαιού Φαλήρου 379

5.14 Edmodo: Ασφαλές Μέσο Κοινωνικής Δικτύωσης & Ηλεκτρονικής Μάθησης 385

5.15 Αντιλήψεις των μαθητών για τη συνεργασία που αναπτύχθηκε στα πλαίσια υλοποίησης ενός προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης μέσω των Ψηφιακών Κοινοτήτων Μάθησης 393

5.16 Αρχαίοι ελληνικοί μύθοι και σύγχρονη οικολογική συνείδηση: ανα-παρα-στάσεις σε περιβάλλον Wiki 401

5.17 Study for french exam 409

5.18 Ένα παραμύθι με ψηφιακά μέσα και τη χρήση συνεργατικών εργαλείων 415

5.19 Εφαρμογή της ψηφιακής πλατφόρμας Moodle στο μάθημα Γερμανικών του Γυμνασίου 425

5.20 Ταξιδεύω στην Ευρώπη μέσα από ένα Ιστολόγιο 433

5.21 Ψηφιακό αφιέρωμα για την σχέση λογοτεχνίας κινηματογράφου σε περιβάλλον wiki 441

5.22 Εικονικές / ηλεκτρονικές αναγνωστικές κοινότητες με αξιοποίηση ιστολογίων και κοινωνικών δικτύων 449

5.23 Ψηφιακή Τάξη 457

5.24 Αξιοποίηση διαδικτυακών εργαλείων και κοινοτήτων μάθησης στο Γυμνάσιο Αμερικανικού Κολλεγίου Ελλάδος-Pierce 461

5.25 e-Sales Pedia 467

5.26 «Τα Ουρανοποιηματάκια» - σχολικό ιστολόγιο της ΣΤ2 (ΔΣ Κοσκινού) 475

5.27 Συνάντηση με τον Γκόγια στο Τελλόγλειο 483

5.28 Οι μαθητές της Στ' τάξης ξεναγούμε τους γονείς και τους δασκάλους μας στα γλυπτά του Παρθενώνα στο Μουσείο της Ακρόπολης 493

5.29 Δημιουργία κοινότητας μουσικής εκπαίδευσης 501

5.30 Εργαλεία Web2.0 στην Εκπαίδευση: Ομάδα Αστρονομίας του 3ου ΓΕΛ Σερρών . 509

5.31 «euro-good» news [...] – an e-twinning Project 517

5.32 Ο Απόστολος Παύλος στην Ελλάδα ... μέσω Διαδικτύου (μια πρόταση διαδικτυακής συνεργασίας εκπαιδευτικού και μαθητών) 527

5.33 Το εκπαιδευτικό κοινωνικό δίκτυο Edmodo στη διδακτική πράξη 535

5.34 Αξιοποίηση κοινοτήτων μάθησης στο πλαίσιο προγράμματος προπτυχιακής εκπαίδευσης εν δυνάμει εκπαιδευτικών 543

5.35 Καλές ψηφιακές πρακτικές στο Δημοτικό Σχολείο 551
5.36 Πως τα παραμύθια βοηθάνε στην διδασκαλία της Ξένης Γλώσσας..... 561

κεφάλαιο 6 | καταληκτικές επισημάνσεις 569

6.1 ανοικτά ζητήματα για την περαιτέρω ανάπτυξη της εκπαίδευσης και μάθησης 2.0 στην Ελλάδα..... 573
6.2 πρόσφοροι τρόποι για την ανάδειξη, διάχυση και μεταφορά καλών πρακτικών για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0 591
6.3 σύνοψη και συμπεράσματα..... 601

παράρτημα A | βιβλιογραφικές πηγές..... 605

A.1 βιβλιογραφία..... 607
A.2 αρθρογραφία 609
A.3 ιστογραφία..... 615

κεφάλαιο 1 | εισαγωγικές επισημάνσεις

mathisi 2.0
Με χρηματοδότηση από το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης – Εθνική Υπηρεσία
και την Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου
Προγράμματος 'Νέα Γενιά σε Δράση' της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

1.1 περιγραφή της δράσης Μάθηση 2.0 plus

Η πρωτοβουλία Μάθηση 2.0 plus φιλοδοξεί να αναδείξει τον τρόπο με τον οποίο η δικτύωση νέων και ενηλίκων, εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων, καθώς και οι καλές πρακτικές και καινοτομικές πρωτοβουλίες των νέων στη σχέση τους με το διαδίκτυο μπορούν να ενισχύουν την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση.

Πολλοί εκπαιδευτικοί, εκπαιδευόμενοι, γονείς και ενήλικες μέχρι πρόσφατα είχαν τη δυνατότητα να εκφράζουν τις απόψεις τους και να διαμορφώνουν τις εξελίξεις μέσα από δομές εκπροσώπησης που εκ των πραγμάτων επιχειρούσαν πολύ γενικές συνθέσεις των επί μέρους απόψεων. Τα εργαλεία Web 2.0 τους δίνουν την ευκαιρία να έχουν ισχυρή φωνή και συμμετοχή στα εκπαιδευτικά δρώμενα, και ταυτόχρονα να δημιουργούν και οι ίδιοι νέες καινοτομικές δράσεις που χρησιμεύουν ως καλά παραδείγματα.

Στόχος της πρωτοβουλίας Μάθηση 2.0 plus είναι να συμβάλλει στην ενημέρωση των νέων, των μαθητών, των φοιτητών καθώς και των εκπαιδευτικών, των γονέων και κάθε άλλου ενδιαφερόμενου γύρω από τα νέα διαδικτυακά εργαλεία (Web 2.0, social media) και τις συνεργατικές δυνατότητες που αυτά δημιουργούν για την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση. Επίσης στόχος της δράσης είναι να προβάλλει πρωτοβουλίες που αναλαμβάνουν ενεργητικά οι ίδιοι οι νέοι, για αξιοποίηση και καινοτομικές χρήσεις διαδικτυακών εργαλείων και ψηφιακών μέσων στον τομέα της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης και, μέσω των πρωτοβουλιών αυτών, να αναδείξει καλές πρακτικές.

Προς τούτο, το έργο Μάθηση 2.0 plus αξιοποιεί μια σειρά από διαδικτυακές πλατφόρμες ενημέρωσης, δικτύωσης και ανταλλαγής απόψεων. Ο ιστοχώρος mathisi20.gr αποτελεί την κεντρική πλατφόρμα συγκέντρωσης και αναδιανομής χρήσιμων ειδήσεων και υλικού για ζητήματα δικτύωσης και εκπαίδευσης, ενώ στο ιστολόγιο mathisi20.wordpress.com δημοσιεύονται επιλεγμένα άρθρα γνώμης με σκοπό την ενθάρρυνση της συζήτησης και του δημόσιου διαλόγου. Η παρουσία σε κανάλια κοινωνικής δικτύωσης όπως τα youtube, facebook και twitter συμβάλλει στη δημιουργία, ενημέρωση και ενίσχυση των σχετικών με τα ζητήματα αυτά κοινοτήτων. Επιπλέον, το έργο προχωρά σε ανοικτή πρόσκληση υποβολής καινοτομικών πρωτοβουλιών και καλών πρακτικών για την αξιοποίηση δικτυωμένων ψηφιακών μέσων με σκοπό την εκπαίδευση και τη διά βίου μάθηση, καθώς και σε ενημερωτική ημερίδα που θα επιτρέψει τη φυσική επαφή των ενδιαφερόμενων, με σκοπό την εμβάθυνση των σχέσεων και την ανάπτυξη του προβληματισμού.

Το έργο Μάθηση 2.0 plus υλοποιείται από το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Εφηρμοσμένης Επικοινωνίας (ΕΠΙΕΕ) του Τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών, με χρηματοδότηση από το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης – Εθνική Υπηρεσία και την Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου Προγράμματος 'Νέα Γενιά σε Δράση' της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

επιστημονικά υπεύθυνος έργου Μάθηση 2.0 plus	Καθηγητής Μιχάλης Μεϊμάρης Διευθυντής Εργαστηρίου Νέων Τεχνολογιών στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση και τα ΜΜΕ	
συντονιστής για το έργο	Δημήτρης Γκούσκος Επίκουρος Καθηγητής Τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ	
ιστοχώρος έργου		http://www.mathisi20.gr
ιστολόγιο		http://mathisi20.wordpress.com/
σελίδα facebook		http://www.facebook.com/mathisi20
λογαριασμός twitter		http://www.twitter.com/mathisi20
κανάλι youtube		http://www.youtube.com/user/mathisi20
επικοινωνία με την ομάδα έργου		info@mathisi20.gr

1.2 πλαίσιο της παρούσας μελέτης

Τα τελευταία χρόνια μια νέα γενιά ιστοχώρων, διαδικτυακών εργαλείων και υπηρεσιών εμφανίζονται, πολλαπλασιάζονται με ταχύτατους ρυθμούς και υιοθετούνται ολοένα και περισσότερο από διάφορους χρήστες, η πλειονότητα των οποίων είναι μαθητές. Τα νέα αυτά ψηφιακά μέσα αποτελούν το αποτέλεσμα της μετάβασης από την εποχή όπου οι χρήστες χρησιμοποιούσαν το διαδίκτυο απλά και μόνο για την αναζήτηση πληροφοριών χωρίς να έχουν μεγάλες δυνατότητες δικής τους συνεισφοράς, σε μια νέα εποχή του Παγκόσμιου Ιστού, το Web 2.0. Τα συνεργατικά εργαλεία του Web 2.0 (blogs, wikis, εργαλεία κοινωνικής δικτύωσης, εργαλεία κοινωνικών επισημάνσεων, εργαλεία διαμοιρασμού ήχου, εικόνας, βίντεο και κοινής χρήσης δεδομένων) ενισχύουν την εκπαιδευτική διαδικασία, παρέχοντας στους μαθητές τη δυνατότητα:

- να συμμετέχουν στη συνδιαμόρφωση του περιεχομένου,
- να έχουν άμεση και απευθείας (online) συνεργασία με άλλους μαθητές
- να παραμετροποιούν τις εφαρμογές στις ανάγκες τους
- να μοιράζονται δεδομένα με άλλους χρήστες και
- να δημιουργούν κοινότητες και κοινωνικά δίκτυα.

Οι δραστηριότητες που σχεδιάζονται με τα εργαλεία αυτά έχουν χαμηλό κόστος υλοποίησης, απαιτούν λογικό χρόνο για τη διαχείρισή τους, μπορούν να ενσωματωθούν σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα χωρίς να απαιτηθεί ο επανασχεδιασμός του, προσδίδουν μια αίσθηση καινοτομίας και πρωτοτυπίας και ενθαρρύνουν την παραγωγή υλικού από το μαθητή. Οι περισσότερες από τις δραστηριότητες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να ενισχύσουν και να βελτιώσουν την εκπαιδευτική διαδικασία και δη την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, και όχι για να υποκαταστήσουν το συμβατικό τρόπο διδασκαλίας.

Ίσως η πιο σημαντική εξέλιξη στον ευρύτερο χώρο του Web 2.0 είναι η ραγδαία εξέλιξη των χώρων κοινωνικής δικτύωσης.

Τα κοινωνικά δίκτυα είναι διαδικτυακές υπηρεσίες που επιτρέπουν σε άτομα: (α) να δημιουργούν ένα δημόσιο ή ημι-δημόσιο προφίλ μέσα σε ένα περιορισμένο σύστημα, (β) να δημοσιοποιούν μια λίστα άλλων χρηστών με τους οποίους μοιράζονται μια επαφή/σχέση και (γ) να βλέπουν και να διαμοιράζονται τις λίστες των επαφών/σχέσεών τους και αυτές που δημιουργούνται από άλλους μέσα στο σύστημα (Boyd & Ellison, 2007). Σύμφωνα με τους De

Byl & Taylor (2007) τα κοινωνικά δίκτυα (α) επιτρέπουν στους μαθητές να έχουν τον έλεγχο της μάθησης τους, (β) προσφέρουν στους μαθητές αυθεντικές μαθησιακές δραστηριότητες και (γ) ευνοούν τη συνεργατική μάθηση.

Το Facebook (http://www.facebook.com) αριθμεί περισσότερους από 630 εκατομμύρια ενεργούς χρήστες (Απρίλιος του 2011), το MySpace (http://www.myspace.com) άνω των 450 και το Twitter (http://www.twitter.com) περίπου 50 εκατομμύρια μέλη – σύμφωνα τουλάχιστον με στοιχεία που δίνει η Wikipedia. Είναι ολοφάνερο ότι οι νέες αυτές τεχνολογικές πλατφόρμες αρέσουν πολύ στους νέους μαθητές, τους επονομαζόμενους από ως Digital Natives (Prensky, 2001), Net Generation (Oblinger & Oblinger, 2005), Generation Y (Huntley, 2006) ή Millennials (Sankey, 2006). Σύμφωνα με τον Steve Hargadon (2009) οι τεχνολογικές αυτές πλατφόρμες έρχονται να αλλάξουν εντυπωσιακά το τοπίο του 21ου αιώνα στην εκπαίδευση διαμορφώνοντας τον τρόπο που οι μαθητές προσεγγίζουν τη μάθηση, τον τρόπο που οι εκπαιδευτικοί προσεγγίζουν τη διδασκαλία και τον τρόπο που οι εκπαιδευτικοί αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο.

Τα κοινωνικά δίκτυα και οι δυνατότητες που προσφέρουν, έχουν μεταβάλει ριζικά τον τρόπο που οι χρήστες επικοινωνούν, συνεργάζονται και διαθέτουν την πληροφορία. Η δικτύωση αυτού το είδους προσφέρει νέες ευκαιρίες για προσωπική έκφραση και εξέλιξη, συνεργασία και συμμετοχή. Ειδικά στους νέους ανθρώπους, η κοινωνική δικτύωση τείνει να υπερκεράσει άλλες πιο παραδοσιακές ενασχολήσεις της καθημερινότητας.

Η χρήση των κοινωνικών δικτύων στην εκπαίδευση μπορεί να θεωρηθεί ως χρήσιμη ιδέα μόνο και μόνο επειδή οι μαθητές περνούν πολύ χρόνο σε αυτές τις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης. Σύμφωνα με έρευνες τα κοινωνικά δίκτυα συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό στην αλληλεπίδραση και την ανταλλαγή εμπειριών (Madge et al, 2009), την απόκτηση τεχνολογικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων επικοινωνίας και δημιουργικότητας (Greenhow & Robelia, 2009), την ενημέρωση και ανταλλαγή πληροφοριών (Selwyn, 2009).

Άλλωστε η ανάπτυξη των συγκεκριμένων εργαλείων ακολούθησε μία συγγενή πορεία με την εξέλιξη της ηλεκτρονικής μάθησης. Τα εργαλεία του Ιστού 2ης γενιάς (Web 2.0) αναπτύσσονται, εξελίσσονται και γίνονται όλο και πιο φιλικά και εύχρηστα προς χρήση έτσι ώστε να μετατραπούν σε απαραίτητα εκπαιδευτικά εργαλεία που θα οδηγήσουν στην αλληλεπίδραση, στην αύξηση της κοινωνικότητας και στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας αλλά και του τρόπου που μαθαίνουν οι εκπαιδευόμενοι.

Παράλληλα, τα συνεργατικά εργαλεία καθώς και τα συλλογικά μέσα αποκτούν σταδιακά έναν «σχολικό» εκπαιδευτικό χαρακτήρα αφού πλέον δημιουργούνται κοινωνικά δίκτυα αποκλειστικά για εκπαιδευτική χρήση, όπως το Edmodo ή το Schoology, με μεγαλύτερη έμφαση στην ασφάλεια αλλά και σε εργαλεία που θα συντελέσουν στην αναδιαμόρφωση του τρόπου μάθησης.

Εν κατακλείδι θα μπορούσε να ειπωθεί ότι η χρήση των κοινωνικών δικτύων μπορεί να επιφέρει θετικά αποτελέσματα στον τομέα της εκπαίδευσης και της μάθησης αν εκμεταλλευτούμε την υψηλή δημοτικότητά τους στους νεαρούς μαθητές και αν αξιοποιήσουμε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που διαθέτουν με κατάλληλο τρόπο. Δημοφιλείς ιστοχώροι κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να αποτελέσουν ένα επικουρικό μέσο ενίσχυσης της διδασκαλίας και της επικοινωνίας τόσο των μαθητών όσο και των εκπαιδευτικών μεταξύ τους. Είναι απαραίτητο να υπάρξουν στοχευμένες ερευνητικές προσπάθειες που θα αναδείξουν εκείνους τους τρόπους αξιοποίησης των κοινωνικών δικτύων με τους οποίους οι υπηρεσίες αυτές θα χαρακτηριστούν ασφαλείς και κατάλληλες για εκπαιδευτική χρήση.

Στο πλαίσιο αυτό, η δράση Μάθηση 2.0 plus προχωρά σε μελέτη και καταγραφή της στάθμης καινοτομικών πρωτοβουλιών και καλών πρακτικών για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0 με αποτέλεσμα το παρόν λευκό κείμενο εργασίας (white paper), το οποίο σκοπό έχει να βοηθήσει

[1] στην ανάδειξη καλών πρακτικών και κρίσιμων παραγόντων επιτυχίας για τις προσπάθειες εκπαίδευσης και μάθησης 2.0

[2] στον διάλογο για την περαιτέρω ανάπτυξη της εκπαίδευσης και μάθησης 2.0 στην Ελλάδα.

1.3 περιεχόμενα επόμενων ενοτήτων

Το κεφάλαιο 2 του παρόντος κειμένου εργασίας αναφέρεται στην τρέχουσα στάθμη πρακτικής (state of practice) για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0, με έμφαση σε συνιστώσες της προσπάθειες αυτής όπως (α) η ανάπτυξη της χρήσης των σύγχρονων ψηφιακών μέσων, (β) η εξέλιξη των θεωριών μάθησης και (γ) η σύζευξη θεωριών μάθησης και ψηφιακών μέσων σε συνεργατικές και ομότιμες εκπαιδευτικές και μαθησιακές διαδικασίες.

Στη συνέχεια, στο κεφάλαιο 3 του κειμένου παρουσιάζονται ενδεικτικές πρόσφατες εξελίξεις από προσπάθειες που γίνονται στον διεθνή χώρο για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0.

Η αναφορά αυτή συμπληρώνεται με την παρουσίαση, στα κεφάλαια 4 και 5 του κειμένου εργασίας, ενδεικτικών καλών πρακτικών (κεφάλαιο 4) και δράσεων ενδιαφέροντος (κεφάλαιο 5) για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0 στην Ελλάδα. Πρόκειται για δράσεις που διακρίθηκαν, αντίστοιχα, με σφραγίδα καλής πρακτικής ή ειδική μνεία ενδιαφέροντος στο πλαίσιο της σχετικής πρόσκλησης υποβολής δράσεων που πραγματοποιήθηκε από το έργο Μάθηση 2.0 plus τον Ιούνιο 2012.

Τέλος, στο καταληκτικό κεφάλαιο 6 του κειμένου εργασίας, τίθενται δύο βασικά θέματα για την περαιτέρω ανάπτυξη της εκπαίδευσης και μάθησης 2.0 στην Ελλάδα, για τα οποία και η δράση Μάθηση 2.0 plus προχωρά σε διαδικασία ανοικτού διαλόγου :

[1] ποια είναι τα κυριότερα ανοικτά ζητήματα που δεν έχουν απαντηθεί μέχρι στιγμής ικανοποιητικά και απομένει να απαντηθούν προκειμένου να προωθηθεί η ανάπτυξη της εκπαίδευσης και μάθησης 2.0

[2] ποιοι είναι οι περισσότερο πρόσφοροι τρόποι για την ανάδειξη, διάχυση και μεταφορά καλών πρακτικών για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0

Τα τελικά περιεχόμενα του κεφαλαίου αυτού απομένει να διαμορφωθούν με βάση τις απόψεις που θα κατατεθούν ως προς τα παραπάνω θέματα.

κεφάλαιο 2 | τρέχουσα στάθμη πρακτικής (state of practice) για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0

Η ανάπτυξη του διαδικτύου και της ελεύθερης διακίνησης ιδεών μέσω αυτού, δημιούργησε τα Μέσα Επικοινωνίας των Πολιτών (Social Media), που -μεταξύ άλλων- περιλαμβάνουν: internet forums, weblogs, Google groups, Wikipedia, MySpace, Facebook, YouTube, Second Life, Usenet, Multi-user Domains (MUDs), listservs, media sharing sites (PayPal, Youtube) και συστήματα BBS. Τα Social Media επιτρέπουν στους χρήστες να δημιουργήσουν δικό τους περιεχόμενο και να το μοιραστούν με ένα ευρύ δίκτυο ατόμων, σε ορισμένες περιπτώσεις και σε παγκόσμιο επίπεδο. Υπάρχει μεγάλος αριθμός τέτοιων υπηρεσιών και το περιεχόμενο που διαμορφώνεται από τους χρήστες, γίνεται όλο και πιο δημοφιλές. Οι υπηρεσίες αυτές απευθύνεται σε ποικίλες ομάδες των χρηστών του Διαδικτύου, αλλά χρησιμοποιούνται κατά κύριο λόγο από παιδιά και νέους. Στις ιστοσελίδες αυτές, τα παιδιά και οι νέοι ανταλλάσσουν σκέψεις και πληροφορίες σχετικά με τα ενδιαφέροντά τους, δημοσιεύουν και ανταλλάσουν τη μουσική τους, δέχονται σχόλια από φίλους και επισκέπτες, δημοσιεύουν εικόνες και βίντεο δικά τους ή φίλων τους και συνδέονται με τις ιστοσελίδες άλλων χρηστών. Ένας από τους πιο δημοφιλείς ιστοχώρους του είδους είναι το Facebook, που καθημερινά αυξάνει τους χρήστες τους αποτελώντας το κυρίαρχο μέσο έκφρασης και επικοινωνίας.

Οι νέοι χρησιμοποιούν όλες τις δυνατότητες που τους δίνουν τα εργαλεία του social networking, αλλά και όλα τα πιθανά μέσα επικοινωνίας, προκειμένου να διατηρούν επαφές με τους φίλους, αλλά και τον ευρύτερο κοινωνικό τους περίγυρο. Άλλωστε οι ιστοσελίδες που δημιουργούνται από παιδιά και εφήβους αποτελούν χαρακτηριστικά παραδείγματα του τρόπου με τον οποίο οικοδομούν την ταυτότητά τους και θυμίζουν σε μεγάλο βαθμό τον τρόπο που διακοσμούν τους τοίχους της κρεβατοκάμαράς τους. (Chandler and Roberts-Young,1998).

Θα μπορούσαμε, λοιπόν, να πούμε πως τη σύγχρονη εποχή το διαδίκτυο και οι γνωστότερες και εξελισσόμενες υπηρεσίες (Web 2.0) μπορούν να παρέχουν το συνεργατικό εκείνο περιβάλλον που θα προωθήσει την ενεργό συμμετοχή και τη συνεργατική μάθηση εκμεταλλευόμενο τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της τεχνολογίας προκειμένου να υιοθετηθούν συνεργατικά πρότυπα εργασίας στη σχολική αίθουσα. Από τον 20ό αιώνα, άλλωστε, ο συνήθης τρόπος μάθησης υφίσταται μια αλλαγή με την online εκπαίδευση (e-Learning) με χρήση υπολογιστών (Brown 1994).

Για το λόγο αυτό κυρίως όμως για τη μαζική χρήση τους από μαθητές, εκπαιδευτικούς και γονείς κρίνεται απαραίτητο να αναφερθούν και να οριστούν τα συλλογικά εργαλεία.

2.1 ανάπτυξη των ψηφιακών μέσων 2.0

Ο όρος συλλογικά ψηφιακά μέσα αναφέρεται σε μια σχετικά νέα τάση στο χώρο του διαδικτύου, η οποία όμως ανανεώνεται διαρκώς με νέες εφαρμογές και νέα χαρακτηριστικά.

Υπάρχουν πολλοί ορισμοί που αφορούν τα συλλογικά ψηφιακά μέσα επειδή όμως βρίσκονται πολύ κοντά με κάποιες άλλες έννοιες, η σύγχιση μερικές φορές είναι μεγάλη. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν οι όροι social media, web 2.0 και User-Generated Content (UGC). Στα ελληνικά πολλές φορές επικρατεί ο πρώτος όρος αλλά η εφαρμογή μπορεί να έχει χαρακτηριστικά και των άλλων δύο.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται συνοπτικά οι διαφορές των τριών όρων και κάποιων από τους ορισμούς που υπάρχουν στη βιβλιογραφία.

Τα συλλογικά ψηφιακά μέσα (social media), ξεκινώντας με έναν πρώτο ορισμό, είναι κάθε επικοινωνιακή τεχνολογία ή τεχνική που είναι μεγάλης επεκτασιμότητας και προσβασιμότητας και καθιστά κάθε άτομο ικανό να επηρεάζει ομάδες ατόμων με ευκολία (Blossom, 2009). Οι Kaplan και Haenlein (2010) θεωρούν ότι τα συλλογικά αυτά μέσα είναι μία ομάδα από διαδικτυακές εφαρμογές που έχουν χτιστεί πάνω στα ιδεολογικά και τεχνολογικά θεμέλια της δεύτερης γενιάς διαδικτύου (Web 2.0) και επιτρέπουν την δημιουργία και την ανταλλαγή περιεχομένου που έχει δημιουργηθεί από τους χρήστες (UGC). Έτσι έρχονται στο προσκήνιο και οι άλλοι δύο όροι.

Η δεύτερη γενιά διαδικτύου δεν αναφέρεται σε κάποια αναβάθμιση της πρώτης γενιάς, απλά περιλαμβάνει ένα σύνολο νέων δομών και εφαρμογών, όπως το Adobe Flash, τα RSS και η Ajax (Breslin, 2009, Kaplan & Haenlein, 2010). Είναι η αλλαγή στο πώς οι άνθρωποι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο: από ένα απλό εργαλείο για να μοιράζονται έγγραφα, πλέον μοιράζονται τη γνώση τους, τη γνώμη τους αλλά και το υλικό που δημιουργούν οι ίδιοι (Shelly & Frydenberg, 2011). Αυτό το υλικό για να χαρακτηριστεί UGC πρέπει να δημοσιευτεί σε ιστοσελίδες που είναι δημοσίως προσβάσιμες ή σε κοινωνικά δίκτυα, να δείχνει μια δημιουργική προσπάθεια αλλά και να μην έχει δημιουργηθεί στα πλαίσια επαγγελματικής ενασχόλησης (Kaplan & Haenlein, 2010). Οι τρεις όροι λοιπόν, είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι μεταξύ τους με πολλά κοινά σημεία αλλά και αλληλοεξαρτήσεις.

Υπάρχουν 5 χαρακτηριστικά που υπάρχουν σε όλα τα συλλογικά ψηφιακά μέσα (Spannerworks, 2006): α) Η συμμετοχή (participation), καθώς τα συμμετοχικά μέσα ενθαρρύνουν τη συμβολή και τα σχόλια από οποιονδήποτε ενδιαφέρεται, β) Η ανοικτή φύση

τους (openness). Τα συμμετοχικά μέσα είναι ανοικτά σε σχόλια και συμμετοχή και σπανίως υπάρχουν εμπόδια στην πρόσβαση και τη χρήση του περιεχομένου τους, γ) Η συνδιάλεξη (conversation), καθώς παρατηρούμε ότι χαρακτηριστικό τους είναι η αμφίδρομη επικοινωνία, δ) Η κοινότητα (community), καθώς η δημιουργία κοινοτήτων μπορεί να γίνει πολύ γρήγορα και τα μέλη της μπορούν να επικοινωνήσουν αποτελεσματικά γύρω από κοινά ενδιαφέροντα και ε) Η συνεκτικότητα (connectedness) που είναι χαρακτηριστικό τους μέσω των συνδέσμων (links) αλλά και το συνδυασμό πολλών ειδών μέσων σε ένα μέρος.

2.2 κατηγορίες και είδη συλλογικών ψηφιακών μέσων

Τα εργαλεία αυτά μπορούν να διαχωριστούν σε ποικίλες κατηγορίες, ανάλογα τον στόχο ή την χρήση τους. Μια ενδιαφέρουσα κατηγοριοποίηση είναι του Cann και των συνεργατών του (2011), οι οποίοι χωρίζουν τα μέσα αυτά σε τρεις μεγάλες κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την επικοινωνία: Τα ιστολόγια (blogs), τα μικρο-ιστολόγια (microblogs), η δημοσιότητα της θέσης του χρήστη (location), τα κοινωνικά δίκτυα (social networking sites) και οι συλλέκτες περιεχομένου (aggregators). Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τα μέσα που βοηθούν στην συνεργασία. Εδώ βλέπουμε τα εργαλεία για διασκέψεις (conferencing), τα εργαλεία συνεργατικής γραφής (wikis), τους συλλογικούς σελιδοδείκτες (social bookmarking), την συλλογική βιβλιογραφία (social bibliography), τα συλλογικά νέα (social news), τα συλλογικά έγγραφα (social documents) αλλά και τη διαχείριση έργων (project management). Τέλος, η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει τα μέσα που διαχειρίζονται το περιεχόμενο: Πλατφόρμες για φωτογραφίες, βίντεο, ζωντανή αναμετάδοση βίντεο, παρουσιάσεις αλλά και εικονικοί κόσμοι.

Από αυτήν την κατογοριοποίηση μπορούμε σε γενικές γραμμές να δούμε και τα είδη των συλλογικών αυτών μέσων αλλά πρέπει να σημειωθεί ότι όσο προχωρά η τεχνολογία αυτή συναντούμε όλο και πιο πολλούς συνδυασμούς και υβρίδια καθώς με αυτόν τον τρόπο εξυπηρετούνται περισσότερο οι χρήστες, που είναι και οι ρυθμιστές των μέσων αυτών.

Παρακάτω παρατίθενται συνοπτικά τα πιο κοινά είδη των συλλογικών ψηφιακών μέσων:

Ιστολόγια (blogs): Πρόκειται για την παλαιότερη μορφή συλλογικού μέσου, στην ουσία ένα διαδικτυακό ημερολόγιο όπου τα άρθρα του συγγραφέα δημοσιεύονται σε αντίστροφη χρονολογική σειρά. Υπάρχουν πολλά είδη ιστολογίων όπως προσωπικά, πολιτικά, επαγγελματικά, εκπαιδευτικά, δημοσιογραφικά, γνώμης κ.α. Στα ιστολόγια υπάρχει η δυνατότητα σχολίων από άλλους χρήστες (Kaplan & Haenlein, 2010, Mayfield, 2008). Γνωστές πλατφόρμες για δημιουργία ιστολογίων είναι το Wordpress και το Blogger.

Μίκρο-ιστολόγια (micro-blogs): Τα μικρο-ιστολόγια παρέχουν στον χρήστη τη δυνατότητα να μοιραστεί μικρά κομμάτια δεδομένων με άλλους χρήστες. Επιτρέπει δηλαδή μέχρι 140 χαρακτήρες κείμενο, λινκς προς άλλες ιστοσελίδες αλλά και φωτογραφίες. Είναι στην ουσία ένα υβρίδιο ιστολογίου, άμεσων μηνυμάτων και κοινωνικής δικτύωσης. Η πιο γνωστή πλατφόρμα είναι το Twitter αλλά τον τελευταίο καιρό εμφανίζονται όλο και πιο πολλοί ανταγωνιστές όπως το Tumblr και το Plurk (Cann κ.α, 2011, Breslin κ.α, 2009, Mayfield,

2008).

Εργαλεία συνεργατικής γραφής (wikis): Τα εργαλεία αυτά επιτρέπουν σε περισσότερους από έναν χρήστες να δημιουργήσουν σελίδες που συνδέονται μεταξύ τους, να τις επεξεργαστούν αλλά και να συζητήσουν. Το πιο γνωστό wiki είναι η Wikipedia, που στην ουσία είναι μια ψηφιακή εγκυκλοπαίδεια φτιαγμένη από τους χρήστες του διαδικτύου. Υπάρχουν όμως και αρκετά εργαλεία όπως το PBworks και το Wetpaint που είναι εύχρηστα για όλους (Spannerworks, 2006, Shelly & Frydenberg, 2011).

Σελίδες Κοινωνικής Δικτύωσης (Social Networking Sites): Πρόκειται για εργαλεία που βοηθούν τους χρήστες να συνδέονται προσωπικά αλλά και επαγγελματικά. Οι χρήστες δημιουργούν προφίλ μέσω των οποίων μπορούν να μοιράζονται με τους φίλους τους τις δραστηριότητές τους, τα ενδιαφέροντά τους αλλά και τις δημιουργίες τους. Πλέον υπάρχουν κοινωνικά δίκτυα για κάθε ενδιαφέρον με τα πιο γνωστά να είναι το Facebook, το Linkedin, το Google+ κ.α. (Spannerworks, 2006, Shelly & Frydenberg, 2011).

Κοινότητες περιεχομένου (content communities): Οι κοινότητες αυτές αφορούν τη διαχείριση του περιεχομένου που δημιουργείται από τους χρήστες είτε πρόκειται για παράδειγμα για φωτογραφίες, είτε για βίντεο, είτε για παρουσιάσεις. Συνήθως εστιάζουν σε ένα είδος περιεχομένου αλλά έχουν το στυλ ενός κοινωνικού δικτύου καθώς στόχος τους είναι να διαμοιραστεί το περιεχόμενο στους φίλους (δίκτυο) του χρήστη. Το Youtube για τα βίντεο και το Flickr για τις φωτογραφίες αποτελούν δύο πολύ γνωστά παραδείγματα (Mayfield, 2008, Kaplan & Haenlein, 2010, Spannerworks, 2006).

Συλλογικές ταξινομήσεις (folksonomies): Δεν πρόκειται για ένα συλλογικό ψηφιακό εργαλείο με την στενή έννοια αλλά προκύπτει από όλα τα συλλογικά εργαλεία που αναφέρθηκαν παραπάνω. Προέρχεται από τις λέξεις folk (φίλος) και taxonomy (ταξινόμιση) και περιλαμβάνει όλες τις ετικέτες (tags) που έχουν τοποθετήσει οι χρήστες στο περιεχόμενό που έχουν μοιραστεί για να το κάνουν πιο εύκολα προσβάσιμο από το δίκτυό τους. Αυτές οι ταξινομήσεις είναι ευέλικτες, ανανεώνονται από τους ίδιους τους χρήστες, είναι ανοικτές σε όλους και μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε όλα τα συλλογικά ψηφιακά εργαλεία (Cann κ.α, 2011, Mayfield, 2008, Breslin κ.α, 2009).

2.3 χρήση των συλλογικών ψηφιακών μέσων σε παγκόσμιο επίπεδο

Τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με την χρήση των συλλογικών μέσων σε παγκόσμιο επίπεδο ανανεώνονται με ταχύτατους ρυθμούς καθώς αναφέρονται σε δεδομένα που αλλάζουν σχεδόν κάθε λεπτό. Η συχνή αλλαγή άλλωστε είναι χαρακτηριστικό και των ίδιων των μέσων.

Οι έρευνες των The Social Skinny (2012), Pew Internet (2012), Mashable (2012), Edudemic (2012) και Ipsos (2012) προσφέρουν πολλά και ενδιαφέροντα στοιχεία για τις τάσεις που κυριαρχούν παγκοσμίως και είναι μερικές μόνο από τις πολλές που είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο.

Ένα μεγάλο ποσοστό των χρηστών, συγκεκριμένα το 85% παγκοσμίως, εξακολουθεί να δίνει βάρος στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, παρόλο που πολλοί πιστεύουν ότι μπορεί να έχει περάσει η μόδα του. Γενικότερα για τα συλλογικά μέσα διαπιστώνεται ότι τα νούμερα αυξάνονται συνεχώς. Υπάρχουν κατά μέσο όσο πάνω από 2.8 δις προφίλς σε συλλογικά μέσα, κάτι που αντιστοιχεί στους μισούς χρήστες του διαδικτύου παγκοσμίως. Υπάρχουν περίπου 70 εκατ. ιστολόγια στο Wordpress ενώ το Twitter από την περασμένη χρονιά έχει διπλασιάσει τους χρήστες του. Ενδεικτικά, κάθε δευτερόλεπτο ανεβαίνει στο YouTube μια ώρα βίντεο ενώ το Facebook έχει περίπου 845 εκατ. ενεργούς χρήστες με 250 εκατ. φωτογραφίες να ανεβαίνουν καθημερινά στην πλατφόρμα.

Η χρήση των συλλογικών μέσων αλλά και γενικότερα της τεχνολογίας είναι ακόμα μεγαλύτερη σε εφήβους αλλά και φοιτητές. Το 51% των εφήβων επισκέπτονται καθημερινά σελίδες κοινωνικής δικτύωσης και το 75% διατηρεί προφίλ, με την πλειοψηφία να προτιμά το Facebook (68%). Ενδιαφέρον προκαλεί το γεγονός ότι έχουν πολύ θετική άποψη για τα μέσα αυτά καθώς οι μισοί περίπου θεωρούν ότι τους βοηθούν στις σχέσεις τους ενώ το 29% δηλώνει ότι τους κάνουν λιγότερο ντροπαλούς. Παρά τη θετική τους όμως άποψη, ένα 36% των εφήβων θα ήθελε να γυρίσει πίσω στην εποχή που δεν υπήρχαν αυτά τα μέσα.

Στους φοιτητές σε μεγάλο ποσοστό ισχύουν οι ίδιες απόψεις με την εξάρτηση από την τεχνολογία να είναι ιδιαίτερα αισθητή καθώς το 73% των φοιτητών δεν μπορεί να μελετήσει χωρίς την χρήση τεχνολογίας ενώ το 38% δεν μπορεί για πάνω από δέκα λεπτά να μην δει αν έχει κάποιο νέο μήνυμα ή ειδοποίηση. Περίπου 12 εκατ. φοιτητές παρακολουθούν διαδικτυακά μαθήματα και ο αριθμός αυτός προβλέπεται να φτάσει τα 22 εκατ. σε πέντε χρόνια από τώρα.

2.4 χρήση των συλλογικών ψηφιακών μέσων στην Ελλάδα

Τα πράγματα στην Ελλάδα είναι πιο περίπλοκα καθώς για να εξεταστεί η διείσδυση των συλλογικών ψηφιακών μέσων στην καθημερινότητα των χρηστών, πρέπει πρώτα να εξεταστεί η ίδια η διείσδυση του διαδικτύου, καθώς η Ελλάδα βρίσκεται αρκετά πίσω από τον αντίστοιχο μέσο όρο των υπόλοιπων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για την ακρίβεια μόνο το 46% των ελληνικών νοικοκυριών έχει σύνδεση στο διαδίκτυο όταν ο αντίστοιχος μέσος όρος στην Ευρώπη είναι το 70%. Οι τακτικοί χρήστες του διαδικτύου στην Ελλάδα αγγίζουν το 41% ενώ στην Ευρώπη το 65%. Τα ελληνικά ποσοστά κάθε χρόνο παρουσιάζουν αξιοσημείωτη άνοδο αλλά και πάλι είναι πολύ πίσω από τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά.

Το προφίλ του Έλληνα χρήστη του διαδικτύου παρουσιάζεται στις έρευνες του Παρατηρητηρίου για την Ψηφιακή Ελλάδα (2011), της MRB (2011) αλλά και του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου (Εφημερίδα Το Βήμα, 2012). Το 49% των χρηστών είναι άνδρες και το 40% γυναίκες. Το 86% ανήκει στην ηλικιακή ομάδα των 16-24 ετών, το 68% στην ομάδα των 25-34 ετών και το 54% στην ομάδα των 35-44 ετών. Το 76% έχει υψηλό μορφωτικό επίπεδο ενώ το 53% κατοικεί σε πυκνοκατοικημένη περιοχή.

Σχετικά με τα συλλογικά ψηφιακά μέσα, όσο πιο μικρές είναι οι ηλικίες, τόσο πιο μεγάλα τα ποσοστά σύνδεσης. Οι ηλικίες 13-17 είναι συνδεδεμένες σε ποσοστό 79%, οι ηλικίες 18-24 σε ποσοστό 72%, οι ηλικίες 25-34 σε ποσοστό 52% και μετά τα νούμερα μειώνονται κατακόρυφα. Παρά την αύξηση της χρήσης των μέσων αυτών, πρώτος λόγος σύνδεσης στο διαδίκτυο παραμένει η ενημέρωση και η επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Το 74% των χρηστών συλλογικών μέσων γνωρίζει τι είναι τα μέσα αυτά, τι σημαίνει δηλαδή ο όρος social media (το 2008 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν μόλις 22%). Φυσικά, πρώτο στις προτιμήσεις και στους Έλληνες χρήστες είναι το Facebook που συγκεντρώνει το 72% των χρηστών που διατηρούν προφίλ σε κάποιο κοινωνικό δίκτυο. Ακολουθεί το YouTube με 36%, το Twitter με 18% και μετά το ελληνικό Zoo με 17%.

Με ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να μελετηθούν όμως τα ποσοστά χρήσης των συλλογικών μέσων από παιδιά που είναι ακόμα στο σχολείο, ακόμα και στο δημοτικό, κάτι που τυπικά απαγορεύεται καθώς υπάρχει σε πολλά κοινωνικά δίκτυα κατώτερο ηλικιακό όριο 13 ετών. Τα παιδιά στο γυμνάσιο και στο λύκειο χρησιμοποιούν το διαδίκτυο σε ποσοστό 88% και έχουν προφίλ σε σελίδες κοινωνικής δικτύωσης σε ποσοστό 60%. Στο δημοτικό τα ποσοστά αυτά γίνονται 46% και 15% αντίστοιχα. Τα παιδιά μπαίνουν στα κοινωνικά δίκτυα σε μεγάλο ποσοστό γιατί το κάνουν και οι φίλοι τους ενώ, όπως επισημαίνουν δάσκαλοι που

παρακολουθούν τα παιδιά στα σχολεία, οι γονείς δεν δίνουν σχεδόν καμία προσοχή στο τι κάνει το παιδί τους στα δίκτυα αυτά και δεν είναι και ενημερωμένοι για τους κανόνες ασφαλείας ή ακόμα και για τις απαγορεύσεις που υπάρχουν. Τα περισσότερα παιδιά, σύμφωνα με τα στοιχεία, χρησιμοποιούν τα μέσα αυτά για να επικοινωνούν με τους φίλους τους αλλά υπάρχει και ένα 9% που αποκαλύπτει προσωπικές πληροφορίες.

Τον τελευταίο καιρό γίνονται ιδιαίτερες προσπάθειες για ενημέρωση των παιδιών, των γονέων αλλά και των εκπαιδευτικών για τους κινδύνους και τις ευκαιρίες των συλλογικών ψηφιακών μέσων καθώς διαπιστώνεται και μέσα από τις έρευνες ότι υπάρχει σχετική άγνοια με τα μέσα αυτά, κάτι που μπορεί να είναι ιδιαιτέρως επικίνδυνο, ειδικά σε μικρές ηλικίες.

2.5 προσεγγίσεις για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0

Η νέα διαδικτυακή εποχή (Web 2.0) αναδεικνύει καινούργιες μορφές πολιτισμού και μάθησης. Έρευνες έχουν καταγράψει την ολοένα αυξανόμενη χρήση των νέων τεχνολογιών στη διαδικασία μάθησης, κυρίως από παιδιά και νεαρά άτομα. Επίσης, έχει επισημανθεί το γεγονός ότι οι νέοι μαθαίνουν πολύ πιο εύκολα μέσα από δραστηριότητες οι οποίες σχετίζονται με τη διασκέδαση και τη δημιουργική συμμετοχή σε κοινωνικά δίκτυα, που πλέον αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της κοινωνικής και πολιτιστικής τους πραγματικότητας. Σ' αυτή τη νέα εποχή όπου δημιουργείται ένα δυναμικό πλέγμα σχέσεων μεταξύ των φορέων πληροφόρησης, του κοινού και της τεχνολογίας, πολιτιστικοί και εκπαιδευτικοί φορείς καλούνται να επαναπροσδιορίσουν τις αξίες, το ρόλο και τη σχέση τους μέσα σε αυτό το περιβάλλον, εφόσον θέλουν να παραμείνουν στις επάλξεις ως κέντρα διαχείρισης της πληροφορίας, δημιουργικής μάθησης, προώθησης της νέας τεχνολογίας και συνοχής του κοινωνικού ιστού.

Η είσοδος των τεχνολογιών στην καθημερινή ζωή των χρηστών καθώς και η εμπλοκή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία (εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τηλεκπαίδευση) αυξάνει τη συνθετότητα της εκπαίδευσης λόγω της σχέσης του ανθρώπου με τη γνώση μέσω της τεχνολογίας, στη οποία μπορεί να έχει πρόσβαση με απομακρυσμένο τρόπο. Η επικοινωνία αυτή μέσω του ηλεκτρονικού υπολογιστή αναδιοργανώνει τους τρόπους μάθησης και οδηγεί σε νέα μαθησιακά μοντέλα.

Νέοι όροι εμφανίζονται για να προσδιορίσουν νέες προσεγγίσεις της μάθησης ή αναφέρονται σε «ανακαλύψεις» άλλων παλαιότερων θεωριών μάθησης, οι οποίες εξαπλώνονται ή αναδεικνύονται λόγω μόδας ή χάρη στα εργαλεία του διαδικτύου που επιτρέπουν την ταχύτερη εξάπλωσή τους αλλά και την επαναφορά τους στο προσκήνιο.

Η ορολογία διαφοροποιείται αρκετά, μιλάμε για:

- ηλεκτρονική μάθηση,
- συνεργατική μάθηση,
- κοινότητες μάθησης,
- ηλεκτρονικές κοινότητες μάθησης
- κοινότητες πρακτικής κλπ.

Η αξιοποίηση διαδικτυακών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης στη διδακτική πρακτική με σύγχρονες δικτυακές πλατφόρμες, αποτελεί στην εποχή μας μία καινοτόμο δράση που προσφέρει στους εκπαιδευτικούς κατάλληλα εκπαιδευτικά εργαλεία και κατάλληλες διδακτικές και επιμορφωτικές παρεμβάσεις, ώστε να ανταπεξέλθουν στα καινούρια χαρακτηριστικά του διδακτικού - μαθησιακού τους ρόλου όπως η αυξημένη ανάγκη εργασίας σε ομάδες.

Συνεχώς νέοι διαδικτυακοί συνεργατικοί εκπαιδευτικοί ιστοχώροι δημιουργούνται αντανακλώντας την ανάγκη τόσο για επικοινωνία κυρίως όμως την ανάγκη για διαμοιρασμό των ιδεών, των απορριών αλλά και τον προβληματισμό των εκπαιδευτικών για τον τρόπο ένταξης και χρήσης των νέων διαδικτυακών, συνεργατικών εργαλείων του Ιστού 2ης γενιάς.

2.6 γνωστικές θεωρίες μάθησης

Οι γνωστικές θεωρίες μάθησης και ιδιαίτερα ο κονστρουκτιβισμός αποδίδουν πολύ μεγάλη σημασία στις εσωτερικές, νοητικές διεργασίες του ατόμου. Η μάθηση στις θεωρίες αυτές δε μεταδίδεται, αλλά είναι μια διαδικασία προσωπικής κατασκευής της γνώσης, η οποία εδράζεται πάνω σε προγενέστερες γνώσεις (οι οποίες φυσικά τροποποιούνται κατάλληλα ώστε να συζευχθούν με τη νέα γνώση). Η μάθηση απαιτεί δηλαδή την αναδιάταξη και αναδόμηση των νοητικών δομών του ατόμου, έτσι ώστε αυτές να προσαρμοστούν με τη νέα γνώση, αλλά και να "προσαρμόσουν" τη νέα γνώση στις υφιστάμενες νοητικές δομές.

Ο εποικοδομισμός του J. Piaget θεωρεί ότι η ανάπτυξη της λογικής και επιστημονικής σκέψης του παιδιού είναι μια εξελικτική διαδικασία με διάφορα στάδια. Η θεωρία του J. Piaget είναι ουσιαστικά στον αντίποδα του συμπεριφορισμού, καθώς ξεκινά με την υπόθεση ότι ο κάθε μαθητής κατασκευάζει τη γνώση με το δικό του τρόπο, ενεργητικά, και δεν αποτελεί απλά έναν παθητικό υποδοχέα πληροφοριών και «γνώσεων». Άρα ο μαθητής πρέπει να μαθαίνει σε ένα περιβάλλον πλούσιο σε ποικίλα εξωτερικά ερεθίσματα, το οποίο να δίνει τη δυνατότητα στο μαθητή να αλληλεπιδρά μαζί του.

Ο J. Bruner πρότεινε ως βασική θεωρία για τη μάθηση την ανακαλυπτική μάθηση. Οι μαθητές ανακαλύπτουν τη γνώση (κανόνες, αρχές, ανάπτυξη δεξιοτήτων) μέσα από ανακαλυπτικές διαδικασίες – με το πείραμα, τη δοκιμή, την επαλήθευση ή τη διάψευση. Η σταδιακή ανακάλυψη των εσωτερικών δομών, αρχών και νόμων που διέπουν ένα φαινόμενο συντελούν στη βαθύτερη κατανόησή του από το μαθητή. Η ιδέα της σταδιακής ανακάλυψης της γνώσης μπορεί να αποτελέσει ένα ιδιαίτερα σημαντικό κίνητρο για το μαθητή, τον οποίο ο εκπαιδευτικός μπορεί να βοηθήσει ή και να καθοδηγήσει ακόμη (καθοδηγούμενη ανακάλυψη). Σύμφωνα με τις θεωρίες του Bruner, ο εκπαιδευτικός έχει το ρόλο του εμψυχωτή, του διευκολυντή, του καθοδηγητή στη διαδικασία της ανακάλυψης: ο μαθητής έρχεται αντιμέτωπος με προβλήματα τα οποία καλείται να επιλύσει και ο εκπαιδευτικός τον υποστηρίζει στην προσπάθειά του αυτή, την οποία ο μαθητής όμως πραγματοποιεί με το δικό του ρυθμό και με βάση τις δικές του αποφάσεις και επιλογές.

Τα εκπαιδευτικά λογισμικά και περιβάλλοντα που σχεδιάζονται λαμβάνοντας υπόψη τις γνωστικές θεωρίες μάθησης πρέπει να ενθαρρύνουν μια σειρά από διαδικασίες και να υποστηρίζουν τη δημιουργία διδακτικών καταστάσεων με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

Τα εκπαιδευτικά λογισμικά και περιβάλλοντα πρέπει να υποστηρίζουν την ιδέα της οικοδόμησης της γνώσης από τον ίδιο το μαθητή, καθώς αυτός προσπαθεί να επιλύσει προβλήματα και στην και στην προσπάθεια του αυτή αλληλεπιδρά με το υλικό περιβάλλον (στο οποίο εντάσσεται το εκπαιδευτικό λογισμικό), τους συμμαθητές του και τον εκπαιδευτικό. Ο μαθητής διερευνά, ανακαλύπτει σταδιακά, κάνει υποθέσεις τις οποίες επαληθεύει ή διαψεύδει και το εκπαιδευτικό περιβάλλον πρέπει να στηρίζει αυτή την πορεία του μαθητή.

- Τα εκπαιδευτικά λογισμικά και περιβάλλοντα πρέπει να ενθαρρύνουν την προσωπική έκφραση των μαθητών και να υποστηρίζουν την προσωπική τους εμπλοκή, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το γενικότερο πλαίσιο μέσα στο οποίο λαμβάνουν χώρα οι κοινωνικές αλληλεπιδράσεις των μαθητών.
- Τα εκπαιδευτικά λογισμικά και περιβάλλοντα πρέπει να παρέχουν, στο μέτρο του δυνατού, πολλαπλές αναπαραστάσεις των εννοιών, σχέσεων και των οντοτήτων που είναι υπό διαπραγμάτευση σε κάθε μάθημα. Ακόμη, τα περιβάλλοντα δεν πρέπει να υποδεικνύουν στο μαθητή τις ορθές διαδικασίες, αλλά αντίθετα να τον αφήνουν να εκφράζει τις απόψεις του (έστω και λαθεμένες) και να υποστηρίζουν τη διαδικασία την κοινωνικογνωστικής σύγκρουσης, κατά την οποία τα ίδια τα γεγονότα ή τα επιχειρήματα άλλων μαθητών ανατρέπουν τις ενδεχόμενες λανθασμένες αντιλήψεις του μαθητή.

Η οικογένεια των περιβαλλόντων Logo αποτελεί δημιούργημα του S. Papert, ο οποίος υλοποίησε και επεξέτεινε τις ιδέες του J. Piaget με έναν πολύ ιδιαίτερο τρόπο. Τα περιβάλλοντα αυτής της κατηγορίας και η ευρύτερη κλάση των ανοικτών μικρόκοσμων (στην οποία εντάσσονται και τα περιβάλλοντα Logo) στηρίζονται πάνω ακριβώς στις ιδέες αυτές και αποτελούν τα πλέον τυπικά παραδείγματα εκπαιδευτικών λογισμικών που είναι κατασκευασμένα με βάση τις γνωστικές θεωρίες.

2.7 κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες μάθησης

Η μάθηση, σύμφωνα με τις θεωρίες αυτές, συντελείται μέσα σε συγκεκριμένα πολιτισμικά πλαίσια (γλώσσα, στερεότυπα, αντιλήψεις) και ουσιαστικά δημιουργείται από την αλληλεπίδραση του ατόμου με άλλα άτομα, σε συγκεκριμένες επικοινωνιακές περιστάσεις και μέσω της υλοποίησης κοινών δραστηριοτήτων (activities).

Οι θεωρίες μάθησης αυτής της κατηγορίας προσδίδουν ένα σημαντικό ρόλο στην κοινωνική αλληλεπίδραση, καθώς, σύμφωνα με τις απόψεις τους, το μανθάνον υποκείμενο δεν κατασκευάζει την προσωπική του γνώση μέσα σε ένα πολιτισμικό και επικοινωνιακό «κενό», αλλά πάντοτε μέσα σε ευρύτερα πλαίσια, μέσα στο οποία η γνώση δημιουργείται και σηματοδοτείται. Κατά κάποιο τρόπο, ο κοινωνικός εποικοδομισμός δεν είναι ασύμβατος με τις γνωστικές θεωρίες, όπως είναι ο συμπεριφορισμός, αλλά λειτουργεί, σε ορισμένο επίπεδο, ακόμη και συμπληρωματικά με τις θεωρίες αυτές.

Οι θεωρίες του L. Vygotsky αποδίδουν πολύ μεγάλη σημασία στη γλώσσα ως παράγοντα για τη μάθηση και στηρίζονται στην υπόθεση της ζώνης εγγύτερης (ή επικείμενης) ανάπτυξης: η ζώνη αυτή αποτελεί ένα σύνολο γνώσεων τις οποίες ο μαθητής μπορεί να δημιουργήσει με τη βοήθεια του περιβάλλοντος – αλλά όχι ακόμη μόνος.

Έτσι, ο ρόλος του εκπαιδευτικού και γενικότερα του σχολείου και του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο ζει και μαθαίνει ο μαθητής είναι ιδιαίτερα σημαντικός.

Η μάθηση θεωρείται ως διαδικασία κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Το άτομο μέσα από τη συνεργασία με άλλα άτομα αναπτύσσει ικανότητες και δεξιότητες που διαφορετικά θα βρίσκονταν σε λανθάνουσα κατάσταση εξέλιξης.

Κατά τον Vygottsky η νοητική ανάπτυξη είναι μια διαδικασία αδιάρρηκτα συνδεδεμένη με την ιστορική διάσταση και το πολιτισμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο συντελείται. Δεν υπάρχει μαθησιακή δραστηριότητα έξω από το κοινωνικό, ιστορικό και πολιτισμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο διαδραματίζεται.

Οι θεωρίες της δραστηριότητας (activity theory) και οι θεωρίες της εγκαθιδρυμένης μάθησης (situated cognition) και της κατανεμημένης νόησης (distributed cognition) είναι νεότερες θεωρίες, οι οποίες επίσης εντάσσονται στη γενικότερη ομάδα των κοινωνικοπολιτισμικών και κοινωνικογνωστικών θεωριών. Είναι σαφές ότι οι κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες υποστηρίζουν τη συνεργατική μάθηση σε όλες τις μορφές της και επομένως ένα μάθημα οργανωμένο έτσι ώστε να λαμβάνει υπόψη του τις θεωρίες αυτές πρέπει να είναι προσεκτικά

σχεδιασμένο, έτσι ώστε να ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των μαθητών και γενικότερα την κοινωνική αλληλεπίδραση.

Οι κοινωνιοπολιτισμικές θεωρίες μάθησης είναι συμβατές με όλη την νέα γενιά εκπαιδευτικών περιβαλλόντων, τα οποία ενσωματώνουν ένα πλήθος δυνατοτήτων αλληλεπίδρασης και επικοινωνίας των μαθητών. Υπάρχουν σχετικώς λίγα αυτόνομα λογισμικά που σχεδιάστηκαν με βάση τις κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες. Ωστόσο, όλα τα σύγχρονα εκπαιδευτικά λογισμικά και περιβάλλοντα περιλαμβάνουν υπηρεσίες επικοινωνίας και συνεργασίας.

2.8 θεωρία της επεξεργασίας της πληροφορίας

Η θεωρία της επεξεργασίας της πληροφορίας αντιμετωπίζει τη σκέψη ως μέσο επεξεργασίας της πληροφορίας. Έκανε την πρώτη της εμφάνιση παράλληλα με την ανάπτυξη των επιστημών της πληροφορικής, σχηματοποιώντας ένα μοντέλο λειτουργίας του εγκεφάλου όμοιο με αυτό της λειτουργίας των ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Όπως και στους υπολογιστές, έτσι και στο ανθρώπινο νοητικό σύστημα, υπάρχουν "είσοδοι" (αισθήσεις), "επεξεργασίες" και "αναπαραστάσεις" (στον εγκέφαλο) και "έξοδοι" (συμπεριφορά). Η "επεξεργασίες" και οι "αναπαραστάσεις" συνιστούν τη γνωστική επεξεργασία. Οι γνώσεις (ανεξάρτητα από την εγκυρότητά τους) είναι δομές σταθεροποιημένες στη "μακροπρόθεσμη μνήμη". Ο διαρκής αυτός χαρακτήρας τους, τις διακρίνει από τις αναπαραστάσεις οι οποίες είναι περιστασιακές δομές που δημιουργήθηκαν σε μια συγκεκριμένη κατάσταση και για συγκεκριμένους στόχους και βρίσκονται αποθηκευμένες στη "βραχυπρόθεσμη μνήμη" ή μνήμη εργασίας (Κόμης 2004, σελ. 89).

Η θεωρία επεξεργασίας πληροφοριών στηρίζεται στην υπόθεση ότι το ανθρώπινο μυαλό συνεχώς προσλαμβάνει πληροφορίες από το εξωτερικό ή το εσωτερικό περιβάλλον, τις επεξεργάζεται και τις αποθηκεύει αναλόγως σε μνήμες διαφορετικής χωρητικότητας (μακροπρόθεσμη και βραχυπρόθεσμη). Ο τρόπος λειτουργίας του εγκεφάλου παραλληλίζεται με αυτόν του ηλεκτρονικού υπολογιστή, στον οποίο εισάγονται τα στοιχεία ή οι πληροφορίες, γίνεται η επεξεργασία τους και εξάγονται τα αποτελέσματα, βάσει των οποίων συμπερασμάτων δείχνουν ότι η μάθηση πραγματοποιήθηκε.

Ο μηχανισμός μνήμης, στη θεωρία επεξεργασίας πληροφοριών διακρίνετε σε βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη. Η βραχυπρόθεσμη αποτελεί το χώρο επεξεργασίας των πληροφοριών. Τα δεδομένα κωδικοποιούνται, αποθηκεύονται προσωρινά εκεί και διατηρούνται για 20 δευτερόλεπτα. Μέσω, όμως, της επανάληψης οι πληροφορίες διατηρούνται περισσότερο χρόνο, συστηματοποιούνται, δομούνται με κατάλληλο τρόπο και αποθηκεύονται μόνιμα στη μακροπρόθεσμη μνήμη. Στην περίπτωση ανάκλησης των πληροφοριών από τη μακροπρόθεσμη μνήμη γίνεται πρώτα το πέρασμά τους στη βραχυπρόθεσμη και ύστερα η εξωτερίκευσή τους. Η βραχυπρόθεσμη μνήμη είναι σε θέση να συγκρατήσει περιορισμένο μόνο αριθμό πληροφοριών σε μια δεδομένη στιγμή. Σε περίπτωση που είναι πλήρης, η νέα πληροφορία που ανακαλείται είτε από το εξωτερικό περιβάλλον, είτε από τη μακροπρόθεσμη μνήμη, γίνεται αποδεκτή στη θέση της παλιάς, η οποία και χάνεται. Μέσω της επανάληψης,

όμως, είναι δυνατό να διατηρηθεί η παλιά πληροφορία στη βραχυπρόθεσμη μνήμη για περισσότερο καιρό.

Με βάση τη θεωρία της επεξεργασίας των πληροφοριών ο εκπαιδευτικός μπορεί να επηρεάσει θετικά το φαινόμενο της μάθησης, αν χρησιμοποιήσει κατάλληλες διδακτικές ενέργειες, όπως η διέγερση της προσοχής των μαθητών, η χρήση εποπτικών μέσων και βέβαια στην εποχή μας η χρήση των συλλογικών εργαλείων αλλά και των εφαρμογών του Διαδικτύου 2ης γενιάς.

Οι δύο παραπάνω θεωρίες, είναι συμβατές μεταξύ τους και μάλιστα, σε κάποιο μέτρο, λειτουργούν συμπληρωματικά. Οι θεωρίες αυτές υποστηρίζουν ότι ο μαθητής μαθαίνει αναπροσαρμόζοντας τις νοητικές του δομές ανάλογα με την αλληλεπίδραση που έχει με το περιβάλλον του. Η γνώση δε «μεταβιβάζεται» στο μαθητή, αλλά δημιουργείται από το μαθητή, ο οποίος δρα και επικοινωνεί μέσα σε συγκεκριμένα κοινωνικά και πολιτισμικά πλαίσια. Το περιβάλλον του μαθητή περιλαμβάνει τόσο την υλικοτεχνική υποδομή, μέρος της οποίας αποτελεί και το χρησιμοποιούμενο λογισμικό, όσο και τους υπόλοιπους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού λοιπόν είναι να οργανώσει διδακτικές καταστάσεις και μαθήματα, στα πλαίσια των οποίων ο μαθητής έχει τη δυνατότητα να εκφραστεί, να διερευνήσει και να αλληλεπιδράσει με το περιβάλλον του προκειμένου να οικοδομήσει τη γνώση.

2.9 συνεργατική μάθηση

Στις μέρες μας το διαδίκτυο και οι γνωστότερες και εξελισσόμενες υπηρεσίες (Web 2.0) μπορούν να παρέχουν το συνεργατικό εκείνο περιβάλλον που θα προωθήσει την ενεργό συμμετοχή και τη συνεργατική μάθηση εκμεταλλευόμενο τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της τεχνολογίας προκειμένου να υιοθετηθούν συνεργατικά πρότυπα εργασίας στη σχολική αίθουσα. Ζητούμενο, λοιπόν, της σύγχρονης εποχής και της σημερινής κοινωνίας είναι η αντιμετώπιση των προκλήσεων της ψηφιακής εποχής με την εξοικείωση και τον γραμματισμό των παιδιών, έτσι ώστε να γνωρίζουν πως μπορούν να έχουν το διττό ρόλο τόσο του παραγωγού όσο και του θεατή. Εύστοχα άλλωστε ο Paul Gilster (1997) αποκαλεί «δεξιότητες επιβίωσης» τις ειδικές γνώσεις και ικανότητες που πρέπει να διαθέτουν οι χρήστες του διαδικτύου προκειμένου να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της σύγχρονης ψηφιακής εποχής.

Οι σύγχρονες θεωρίες μάθησης τονίζουν διαρκώς τη σημασία του κοινωνικού πλαισίου μέσα στο οποίο πραγματοποιείται η μάθηση και της αλληλεπίδρασης μεταξύ των μαθητών. Αρχίζει διεθνώς να αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο η σημασία της Συνεργατικής Μάθησης, τα οφέλη της οποίας καταδεικνύονται μέσω των ερευνών πολλαπλά: ακαδημαϊκά, συναισθηματικά, κοινωνικά.

Η λέξη συνεργάζομαι, σημαίνει εργάζομαι μαζί με κάποιον άλλο σε ισότιμη βάση προκειμένου να επιτευχθεί ένας κοινός στόχος (Μπαμπινιώτης 2004), ενώ για την πλειοψηφία των ερευνητών συνεργασία σημαίνει «από κοινού οικοδόμηση γνώσης και αμοιβαία εμπλοκή των συμμετεχόντων, δηλαδή μια ειδική μορφή αλληλεπίδρασης μεταξύ τους (Lipponen, 2002). Την ίδια στιγμή, σε συνδυασμό με την έμφαση που δίνεται στο κοινωνικό πλαίσιο και στην αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών, χαρακτηριστική είναι και η ραγδαία ανάπτυξη των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών, οι οποίες μέσω των τηλεπικοινωνιακών δικτύων έδωσαν ποικίλες δυνατότητες και προοπτικές στην εκπαίδευση.

Αναζητώντας, λοιπόν, έναν ορισμό για τη Συνεργατική Μάθηση, έπειτα από επισκόπηση της βιβλιογραφίας, υιοθετούμε εκείνον που την ορίζει ως: «ένα σύστημα μεθόδων μάθησης, στο οποίο οι μαθητές εργάζονται με αλληλεπίδραση και αλληλεξάρτηση μέσα σε μικρές ανομοιογενείς ομάδες για την επίτευξη κοινών στόχων» (Χαραλάμπους 2000).

Στη Συνεργατική μάθηση δάσκαλοι και μαθητές μετέχουν από κοινού στη μαθησιακή διαδικασία. Είναι ενεργοί συμμέτοχοι στην προσπάθεια πρόσκτησης της γνώσης. Ο δάσκαλος

δεν μεταλαμπαδεύει τη γνώση στο μαθητή, αλλά ο ίδιος ο μαθητής την κατακτά μέσα από μια διαδικασία δημιουργικού διαλόγου με τους συμμαθητές του. Έτσι η γνώση γίνεται μια διαδραστική διαδικασία (Σγουροπούλου και Κουτουμάνος).

Ο George Jardin, ο πρώτος που εφάρμοσε συνεργατικές μεθόδους μάθησης για το μάθημα της φιλοσοφίας που δίδασκε στο Πανεπιστήμιο της Γλασκόβης, χαρακτηριστικά σημείωνε πως «...ο δάσκαλος πρέπει να κινείται στην περίμετρο της δράσης...και να αφήνει τους μαθητές του ελεύθερους...να μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο» (Καμπουράκης & Λουκής 2006, σ.65).

Η συνεργατική μάθηση συνιστά μια φιλοσοφία της αλληλεπίδρασης και ταυτόχρονα και της προσωπικής ιδιοσυγκρασίας, προτείνοντας το σεβασμό στην ατομική ικανότητα και συνεισφορά. Υπάρχει κατά την εφαρμογή αυτής της μεθόδου μια κατανομή της εξουσίας και αποδοχή της ευθύνης των μελών της ομάδας για τις πράξεις ολόκληρης της ομάδας. Η βασική προϋπόθεση της συνεργατικής μάθησης βασίζεται στην οικοδόμηση ομοφωνίας μέσα από τη συνεργασία με τα μέλη της ομάδας, σε αντίθεση με τον ανταγωνισμό στον οποίο τα άτομα υπερέχουν απέναντι στα μέλη της ομάδας. Είναι περισσότερο μαθητοκεντρική.

Αυτά τα βασικά λοιπόν χαρακτηριστικά της στοιχεία βρίσκεται σε πλήρη συνάφεια και συνεργασία με τον σχεδιασμό αλλά και την χρήση των συλλογικών εργαλείων και δικτύων. Κάθε χρήστης και παράλληλα μαθητής μπορούν να επιλέξουν τον τρόπο εργασίας τους, τον τρόπο και τη σειρά ανάγνωσης και επισκόπησης του υλικού τους και βέβαια τον τρόπο επικοινωνίας και συνεργασίας τόσο με τους συμμαθητές τους όσο και με τους εκπαιδευτικούς. Με την εγγραφή τους σε κάποιο κοινωνικό δίκτυο οι χρήστες μπορούν να βλέπουν και να διαμοιράζονται τις λίστες των επαφών/σχέσεών τους που αποδέχονται και δημιουργούν οι ίδιοι αλλά και αυτές που δημιουργούνται από άλλους μέσα στο σύστημα (Boyd & Ellison, 2007). Σύμφωνα με τους De Byl & Taylor (2007) τα κοινωνικά δίκτυα όπως αναφέραμε και παραπάνω επιτρέπουν στους μαθητές να έχουν τον έλεγχο της μάθησης τους, ενώ συγχρόνως τους προσφέρουν αυθεντικές μαθησιακές δραστηριότητες ευνοώντας έτσι τη συνεργατική μάθηση.

Βασική, επομένως, ιδέα και θεωρία που προωθούν αλλά και υποστηρίζουν τα μέσα αυτά είναι η έννοια της συνεργασίας, αλλά μιας ουσιαστικής συνεργασίας όπου ο καθένας μπορεί να μάθει και να προσφέρει με τον δικό του τρόπο και ρυθμό.

2.10 κοινότητες μάθησης και διαδικτυακές κοινότητες

Αρχικά οι κοινότητες ορίζονταν ως σύνολα ανθρώπων που μοιράζονται κοινά χαρακτηριστικά, όπως το μέγεθος, η τοποθεσία, ο χώρος και ο χρόνος (Preece, 2000). Ένας τέτοιος ορισμός συνδέει την έννοια της κοινότητας με την επικράτεια στην οποία αυτή υπάρχει, δίνοντας περισσότερο έμφαση στη συνύπαρξη ατόμων στον ίδιο χώρο και στον ίδιο χρόνο (Farenback & Thompson, 1995, αναφ. από Oren et al, 2000; Jones, 1997). Ένας διαφορετικός ορισμός της κοινότητας τονίζει περισσότερο την ύπαρξη κοινού ενδιαφέροντος ανάμεσα στα μέλη (Jones, 1997; Oren et al, 2000; Garber, 2004) και δεν θεωρεί αναγκαστική την ταυτόχρονη παρουσία των μελών στον χώρο και τον χρόνο. Φαίνεται όμως ότι ούτε η συνύπαρξη, ούτε τα κοινά ενδιαφέροντα των μελών είναι αρκετά για να προσδώσουν σε μια ομάδα τον χαρακτηρισμό 'κοινότητα'. Αυτό οφείλεται τόσο στο γεγονός της ύπαρξης δικτυακών τεχνολογιών, η χρήση των οποίων καθιστά ασαφή την έννοια της γειτνίασης όσο και στην πεποίθηση ότι η συνύπαρξη και η ύπαρξη κοινών ενδιαφερόντων δεν είναι αρκετά και χρειάζεται ένας κοινός σκοπός τον οποίο η κοινότητα προσπαθεί να επιτύχει (Scholer, 1996). Κατά συνέπεια μια κοινότητα μπορεί να οριστεί ως μια ομάδα ατόμων τα οποία συναθροίστηκαν, πραγματικά ή δικτυακά, με πνεύμα επίτευξης κοινών στόχων (Conrad, 2002).

Με τη χρήση των υπολογιστών και της δικτυακής τεχνολογίας σχηματίζονται δικτυακές ή εικονικές κοινότητες, οι οποίες ορίζονται με τρόπο παραπλήσιο από ό,τι οι φυσικές κοινότητες, αν και η υλοποίησή τους διαφέρει. Ως δικτυακές κοινότητες ορίζονται οι κοινωνικές δομές που αναδύονται από το δίκτυο όταν αρκετοί άνθρωποι παίρνουν μέρος σε συζητήσεις για αρκετό καιρό, με επαρκές συναίσθημα ώστε να σχηματίζουν διαπροσωπικές σχέσεις στο διαδίκτυο (Rheingold, 1993). Οι Hiltz και Wellman (1997) χρησιμοπούν έναν ορισμό που βασίζεται στο κοινό ενδιαφέρον και θεωρούν την έλλειψη συνύπαρξης στον ίδιο πραγματικό χώρο (Virnoche & Marx, 1997) ως κάτι θετικό, επειδή η σύνθεση των δικτυακών κοινοτήτων δεν επηρεάζεται από γεωγραφικούς περιορισμούς, με συνέπεια αυτές να είναι περισσότερο ανομοιογενείς και οι συζητήσεις να γίνονται χωρίς χρονική πίεση (Lapachet, 1994).

Σύμφωνα με την Preece (2000), μια δικτυακή κοινότητα:

- αποτελείται από άτομα που αλληλεπιδρούν κοινωνικά, επιδιώκοντας να ικανοποιήσουν τις δικές τους ιδιαίτερες ανάγκες, ή να υποδυθούν ειδικούς ρόλους (ηγετικούς, διαμεσολαβητικούς),

- χαρακτηρίζεται από έναν κοινό σκοπό (ενδιαφέρον, ανάγκη, ανταλλαγή πληροφοριών ή παροχή υπηρεσιών), ο οποίος αποτελεί το λόγο ύπαρξης της κοινότητας,
- διέπεται από κανόνες με τη μορφή προϋποθέσεων, πρωτοκόλλων, κανονισμών και νόμων που καθοδηγούν τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των ατόμων,
- υποστηρίζεται από συστήματα υπολογιστών, τα οποία διαμεσολαβούν στην κοινωνική αλληλεπίδραση και διευκολύνουν μια αίσθηση συνύπαρξης.

Η ιδέα της κοινότητας μάθησης έχει συζητηθεί ως εναλλακτική πρόταση της παραδοσιακής διδασκαλίας (Wilson & Ryder, 1996). Οι κοινότητες μάθησης αποτελούνται από άτομα που συνδέονται με φυσική θέληση, μοιράζονται κοινές αξίες και ιδανικά και επηρεάζουν το ένα το άλλο στη μαθησιακή διαδικασία (Kowch & Schwier, 1997). Τέτοιες κοινότητες οικοδομούνται βασιζόμενες σε αρχές κοινής συμμετοχής, ενώ την ίδια στιγμή προκαλούν τις παραδοσιακές μορφές σχέσεων δασκάλου-μαθητή (Roth, 1998, αναφ. από Pringle, 2002), δεδομένου ότι οι εκπαιδευτικοί δεν είναι πλέον οι φορείς της πληροφορίας, αλλά συνεργάτες σε συνομιλίες που σκοπό έχουν την οικοδόμηση της γνώσης. Η οικοδόμηση αυτή συμβαίνει διαμέσου διαπραγμάτευσης νοήματος και επίτευξης ομοφωνίας, επιτρέποντας να δοκιμαστεί η εγκυρότητα μιας τέτοιας γνώσης (Pringle, 2002). Όλα τα μέλη της κοινότητας μάθησης αναμένεται να μάθουν, είναι έτοιμα να εμπλακούν στις απαιτούμενες δραστηριότητες (Wilson & Ryder, 1996) και οφείλουν να ενδιαφέρονται για την επιτυχία των άλλων μελών (Rovai, 2002). Η καλλιέργεια προσωπικών σχέσεων και η ανταλλαγή πληροφοριών οδηγεί στη δημιουργία ισχυρών κοινωνικών δεσμών (Moller, 1998). Κάτι τέτοιο προϋποθέτει βέβαια την ειλικρίνεια στις προσωπικές σχέσεις και την αξιοπιστία των πληροφοριών που ανταλλάσσονται. Σε διαφορετική περίπτωση οι κοινωνικές αλληλεπιδράσεις δεν επιτυγχάνονται, οι κοινωνικοί δεσμοί ατονούν και η κοινότητα αρχίζει να φθίνει.

Προκειμένου να επιτευχθούν τέτοιου είδους αλληλεπιδράσεις, η οργάνωση μιας κοινότητας μάθησης οφείλει να ακολουθεί ορισμένους κανόνες. Απαραίτητη είναι η διασφάλιση της επικοινωνίας ανάμεσα στα μέλη μέσα από επιλεγμένα κανάλια, με τρόπο ώστε να μη δημιουργούνται αποκλεισμοί. Όμως, αν και είναι γνωστό ότι η πράξη της επικοινωνίας μεταμορφώνει όλα τα άτομα που εμπλέκονται σε αυτή (Pea, 1994), το ζητούμενο δεν μπορεί να είναι μόνο η επικοινωνία, ως πράξη καθεαυτή, ανάμεσα στα μέλη. Αυτό που είναι περισσότερο σημαντικό είναι να επιτευχθεί συνεργασία ανάμεσα στα μέλη μιας κοινότητας μάθησης και διαπραγμάτευση νοήματος. Ο Schrage (1990) υποστηρίζει ότι η συνεργασία

είναι το κλειδί της επιτυχίας για μια ομάδα και την περιγράφει ως μια πράξη κοινής ανακάλυψης. Με τον τρόπο αυτό, τα μέλη οικοδομούν δική τους γνώση ως αποτέλεσμα της εμπειρίας που συνεπάγεται η αλληλεπίδραση με άλλα μέλη, οι δραστηριότητες και η οργάνωση της κοινότητας.

Όσο όμως οι νέες τεχνολογίες διαδίδονται και χρησιμοποιούνται ολοένα και περισσότερο, τόσο αυξάνεται η δημιουργία δικτυακών κοινοτήτων μάθησης (Garber, 2004), η χρήση των οποίων εισάγει ανεπανάληπτες δυνατότητες για διδασκαλία, μάθηση και συνεργασία (Harasim, 1995; Linn, 1998, αναφ. από Pringle, 2002). Οι δικτυακές κοινότητες δημιουργούν «αόρατα» σχολεία που εμπλουτίζουν την ακαδημαϊκή και επιστημονική γνώση πέρα από γεωγραφικά και θεματικά όρια και επιτρέπουν στους/ις μαθητές/ριες να συναντούν άλλους/ες με παραπλήσια ενδιαφέροντα (Lapachet, 1994). Οι Hiltz και Wellman (1997) υποστηρίζουν ότι μια δικτυακή κοινότητα μάθησης έχει κοινούς στόχους και ταυτόχρονα επιτρέπει στους/ις μαθητές/ριες να αλληλοϋποστηρίζονται, να συνεργάζονται και να αισθάνονται ότι ανήκουν κάπου.

Σήμερα τα δικτυακά περιβάλλοντα χρησιμοποιούνται ευρέως από εκπαιδευτικές μονάδες όλων των βαθμίδων. Η χρήση τους αποσκοπεί τόσο σε πρακτικούς, όσο και σε εκπαιδευτικούς στόχους. Ανάμεσα στους πρώτους συγκαταλέγονται η δυνατότητα συμμετοχής των ατόμων χωρίς γεωγραφικούς και χρονικούς περιορισμούς (Porter, 1997), η συμμετοχή απομονωμένων χρηστών/ριών στην εκπαιδευτική διαδικασία, η δυνατότητα επικοινωνίας με εξειδικευμένο προσωπικό οπουδήποτε στον κόσμο (Dede, 2005) και η ελαχιστοποίηση των εξόδων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης (Hazemi et al, 1998; Sasse et al, 1998; Petre et al, 2000). Ως εκπαιδευτικοί λόγοι μπορούν να αναφερθούν οι αυξημένες δυνατότητες που προσφέρουν τα δικτυακά περιβάλλοντα για τη συνεργασία των χρηστών/ριών και την αλληλεπίδραση μεταξύ τους (Chellappa et al, 1997; Van Dusen, 1997; Norman, 1998; Graves, 2001).

Καταλήγουμε, επομένως, πως τα συνεργατικά εργαλεία αλλά και τα συλλογικά δίκτυα μπορούν να διεγείρουν, να παρακινήσουν και να προκαλέσουν την όρεξη των μαθητών για μάθηση συντελώντας έτσι στη δημιουργία μιας σύγχρονης ψηφιακής τάξης του 21 ου αιώνα που δεν αποκλείει τα τεχνολογικά προϊόντα της εποχής της αλλά και τις καθημερινές συνήθειες και ασχολίες των μαθητών. Μία νέα εποχή διδασκαλίας και μάθησης βρίσκεται σε άνθηση μία νέα αποχή όπου ο μαθητής μπαίνεις το κέντρο της διαδικασίας μάθησης, ενώ παράλληλα η διδασκαλία αποκτάει έναν χαρακτήρα και έναν προσανατολισμό εμπλουτισμένο τόσο τεχνολογικά όσο και «κοινωνικά» (Baird 2005).

Στις ενότητες που ακολουθούν, έρευνες σε παγκόσμιο αλλά και σε τοπικό επίπεδο καθώς και σχετικά άρθρα ενισχύουν την άποψη ότι με την εκπαιδευτική χρήση των εργαλείων αυτών προσδίδεται μια ενισχυμένη δυναμική στην εκπαιδευτική διαδικασία.

2.11 έρευνες για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης και μάθησης 2.0

Αν θέλαμε να δώσουμε έναν εύστοχο χαρακτηρισμό σε παιδιά και γονείς του 21ου αιώνα θα λέγαμε πως είναι «κοινωνικά δικτυωμένοι» (Johnson, 2009) θέλοντας να απεικονίσουμε το βασικότερο χαρακτηριστικό της εποχής μας που είναι η καθημερινή χρήση του διαδικτύου και βέβαια των συλλογικών εργαλείων.

Για πολλούς μαθητές η χρήση κινητών συσκευών, υπολογιστών αλλά και κινητών τηλεφώνων είναι αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητάς τους αλλά και της κοινωνικής τους ζωής και βέβαια θα ήθελαν όπως δείχνουν οι έρευνες να αποτελούν και εποπτικά εργαλεία και μέσα της εκπαίδευσής τους. Εύστοχα, λοιπόν, χαρακτηρίζονται ως «γενιά του Διαδικτύου» (net generation) από τον Johnson αφού μέσα από το διαδίκτυο επικοινωνούν, μαθαίνουν, εκφράζονται, παίζουν αλλά και συνεργάζονται με άλλους για εργασιακούς και μαθησιακούς σκοπούς.

Οι χαρακτηρισμοί αυτοί αλλά και το ενδιαφέρον της εκπαιδευτικής κοινότητας για τη χρήση αυτών των δυναμικών εργαλείων στην εκπαίδευση δεν εντοπίζεται μόνο στην αυτονόητη χρήση των τεχνολογικών μέσων της κάθε εποχής.

Αποτελεί μία αναγκαιότητα που απορρέει από τα αποτελέσματα ποικίλων ερευνών σε παγκόσμιο επίπεδο όπου αποδεικνύουν τόσο την επιθυμία των μαθητών για την ενδοσχολική χρήση των εργαλείων αυτών όσο και τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας αλλά και των επιδόσεων των μαθητών όταν τα εργαλεία αυτά χρησιμοποιούνται μέσα σε ένα καλά δομημένο εκπαιδευτικό σενάριο.

Ειδικότερα, λοιπόν, εντοπίζονται πολλά σημαντικά στοιχεία σχετικά με τη διαδιεδομένη χρήση των συλλογικών μέσων από μαθητές, σχολεία, πανεπιστήμια αλλά και εκπαιδευτικούς οργανισμούς εγείροντας έτσι ένα γενικότερο προβληματισμό σχετικά με τον τρόπο χρήσης τους αλλά και ένταξής τους στο αναλυτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

2.12 έρευνες στις ΗΠΑ

Δεδομένου του υψηλού επιπέδου χρήσης των social media από το γενικό πληθυσμό, στην Αμερική φαίνεται πως οι εκπαιδευτικοί είναι αρκετά εξοικειωμένοι με την κοινωνική δικτύωση. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα έρευνας (Moran, et al. 2011), 90% των εκπαιδευτικών έχουν επίγνωση των δημοφιλέστερων δικτυακών τόπων και υπηρεσιών, όπως Myspace, Facebook, Twitter, YouTube και blogs. Η ενημέρωση τους για άλλες υπηρεσίες μειώνεται με το 80% να υποστηρίζει ότι γνωρίζει για wikis, LinkedIn και Flickr. Μόλις απομακρυνθούμε από τα πιο κοινά social media το ποσοστό ενημέρωσης μειώνεται χαρακτηριστικά. Ενώ πάνω από το 80% των εκπαιδευτικών φαίνεται να γνωρίζουν τουλάχιστον ένα από τα οκτώ δημοφιλή social media, λιγότεροι από τους μισούς αναφέρουν ότι είναι ενημερωμένοι για το site δημοσίευσης παρουσιάσεων SlideShare.

Εικόνα 1. Ενημέρωση των εκπαιδευτικών για τα social media

Οι εκπαιδευτικοί κάνουν σημαντική χρήση των social media και στη διδασκαλία τους. Σχεδόν τα 2/3 τα χρησιμοποιούν στην τάξη, ενώ περίπου σε ποσοστό 30% έχουν αναρτήσει σε κάποιος από αυτά, περιεχόμενο για τους μαθητές τους. Πάνω από 40% των εκπαιδευτικών έχουν ανατεθεί στους μαθητές να διαβάσουν ή να δουν κάποιο μέσο κοινωνικής δικτύωσης ως μέρος των εργασιών τους και το 20% τους έχουν αναθέσει να σχολιάσουν ή να δημοσιεύσουν σε κάποιο τέτοιο μέσο. Συνολικά, το 80% του διδακτικού προσωπικού χρησιμοποίησε τα social media για κάποια πτυχή των μαθημάτων που διδάσκει.

Εικόνα 2. Χρήση social media στην τάξη

Δε χρησιμοποιούνται όλα τα social media εξίσου στην τάξη. Τα διαδικτυακά βίντεο είναι τα πιο δημοφιλή με τα podcasts και τα blogs να είναι τα επόμενα σε δημοφιλία. Άλλα κοινωνικά δίκτυα που συνήθως χρησιμοποιούνται για προσωπικούς σκοπούς, όπως το Facebook και το Twitter σπανίως αξιοποιούνται στην τάξη.

Η εικόνα της χρήσης των social media στην τάξη δεν είναι καθ' όλα θετική. Σχεδόν η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών θεωρεί ότι η ενασχόληση με αυτά παίρνει περισσότερο χρόνο από όσο αξίζει, ενώ μόνο το 19% διαφωνεί με αυτό τον ισχυρισμό. Ανάμεικτα είναι τα αποτελέσματα σχετικά με το αν ο εκπαιδευτικός πρέπει να χρησιμοποιεί τα social media επειδή οι μαθητές ήδη τα χρησιμοποιούν. Υπάρχει ουδετερότητα σε ποσοστό 40%, 20% των εκπαιδευτικών διαφωνούν, ενώ 40% συμφωνούν με αυτή την άποψη.

Εικόνα 3. Η γνώμη των εκπαιδευτικών για τα social media

Οι εκπαιδευτικοί βρίσκουν μεγάλη αξία στη χρήση των social media στην τάξη. Πιο συγκεκριμένα τα online βίντεο είναι πρώτα στις προτιμήσεις τους και κατ' επέκταση ιστοχώροι φιλοξενίας όπως το YouTube, θεωρούνται ιδιαιτέρως χρήσιμοι στην τάξη. Τα podcasts έρχονται δεύτερα, ακολουθούμενα από τα wikis και τα blogs. Δεν είναι όμως όλα τα social media κατάλληλα για την τάξη. Το Facebook και το Twitter με ποσοστό 53% και 46% αντίστοιχα, φαίνεται να μην έχουν θέση στην τάξη.

Εικόνα 4. Η χρησιμότητα των social media στην τάξη ανά site

Όταν οι εκπαιδευτικοί ερωτήθηκαν για τη συνολική αξία των social media στην τάξη, μέσω της δήλωσης «τα βίντεο, τα podcasts και τα wikis είναι πολύτιμα εργαλεία για τη διδασκαλία», η συντριπτική πλειοψηφία (70%) συμφώνησε, με μόλις το 6% του διδακτικού προσωπικού να διαφωνεί. Υπάρχει μικρότερη συμφωνία, αλλά η πλειοψηφία του διδακτικού προσωπικού (58%) υποστηρίζουν ότι τα social media μπορεί να είναι πολύτιμα για τη συνεργατική μάθηση, με το 12% να διαφωνεί με τη δήλωση.

2.13 έρευνες στην Ευρώπη

Κατά τα τελευταία χρόνια, το διαδίκτυο είχε μια βαθιά επίδραση στην ιδιωτική και επαγγελματική ζωή των ευρωπαίων πολιτών, προσφέροντάς τους έναν αυξανόμενο αριθμό ευκαιριών για πρόσβαση σε πληροφορίες, κερδίζοντας την ανταλλαγή γνώσης και την επίτευξη στόχων προσωπικής μάθησης.

Η χρησιμότητα του Διαδικτύου για εκπαιδευτικούς σκοπούς, αντικατοπτρίζεται στα δεδομένα της Eurostat (Redecker et al 2008). Το 2009, κατά μέσο όρο 31% του πληθυσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27 (ΕΕ27) ηλικίας 16 έως 74 ετών έχουν ήδη χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για να αναζητήσουν πληροφορίες με σκοπό τη μάθηση. Τα ποσοστά αυτά είναι αυξημένα κατά 8% σε σχέση με το 2007.

Εικόνα 5. Χρήση του διαδικτύου στην Ευρώπη για την αναζήτηση πληροφοριών στο χώρο της εκπαίδευσης

Ωστόσο, μόνο το 5% των Ευρωπαίων χρησιμοποιεί το διαδίκτυο για να κάνει ένα online μάθημα. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλό σε όλα τα κράτη μέλη και κυμαίνεται μεταξύ 1% και 8%, με εξαίρεση τη Φινλανδία (13%) και το Βέλγιο (18%)

Εικόνα 6. Χρήση του διαδικτύου στην Ευρώπη για online μαθήματα

Μελέτες που διεξήχθησαν από το Ινστιτούτο Τεχνολογικών Προβλέψεων (Institute for Prospective Technological Studies [IPTS]) (Ala-Mutka et al, 2009) δείχνουν ότι η υψηλή απορρόφηση των μέσων μαζικής κοινωνικής δικτύωσης, εκτός των επίσημων εκπαιδευτικών πλαισίων παρέχει νέες ευκαιρίες για καινοτομία και εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, κατάρτιση και προετοιμασία των μαθητών για τον 21ο αιώνα.

Στο πλαίσιο της επίσημης εκπαίδευσης και κατάρτισης (Redecker et al, 2009), έχει εντοπιστεί ένα σημαντικός αριθμός τοπικών πρωτοβουλιών που ενσωματώνουν εφαρμογές εκμάθησης 2.0 σε ολόκληρη την Ευρώπη, οι οποίες αποδεικνύουν ότι τα social media μπορούν να χρησιμοποιούνται από ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης για:

- Τη διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες, και διανομής του εκπαιδευτικού υλικού.
- Την ενσωμάτωση της μάθησης σε μια ευρύτερη κοινότητα και το άνοιγμα των εναλλακτικών καναλιών για την απόκτηση γνώσης και τη βελτίωση των δεξιοτήτων.
- Την υποστήριξη της ανταλλαγής γνώσεων και υλικού και τη διευκόλυνση της οικοδόμησης κοινότητας και συνεργασίας μεταξύ μαθητών και δασκάλων.
- Την αύξηση της ακαδημαϊκής επίδοσης με τη βοήθεια της παροχής κινήτρων, εξατομικευμένων και ενδιαφερόντων μαθησιακών εργαλείων και περιβαλλόντων.

- Την εφαρμογή παιδαγωγικών στρατηγικών που προορίζονται για την υποστήριξη, τη διευκόλυνση, την ενίσχυση και βελτίωση των μαθησιακών διαδικασιών.

Η έρευνα για την άτυπη μάθηση μέσα από δίκτυα και κοινότητες μάθησης (Ala-Mutka, 2010) καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης προσφέρουν εύκολους, γρήγορους και αποτελεσματικούς τρόπους για πρόσβαση σε μια μεγάλη ποικιλία πληροφοριών και γνώσης. Παρέχουν στους μαθητές ευκαιρίες να αναπτύξουν τις ικανότητές τους σε συνεργασία με άλλους μαθητές, επαγγελματίες και ενδιαφερόμενους φορείς. Επιπλέον, επιτρέπουν στα άτομα να αποκτούν αρμοδιότητες με ολιστικό τρόπο, ενσωματωμένες στην καθημερινή ζωή και υποστηρίζουν αποτελεσματικά και αποδοτικά την οικοδόμηση ικανοτήτων σε μια δια βίου μάθηση.

Συμπερασματικά, θα μπορούσαμε να πούμε πως η αξιοποίηση διαδικτυακών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης στη διδακτική πράξη με σύγχρονες δικτυακές πλατφόρμες, αποτελεί στην εποχή μας μία καινοτόμο δράση που προσφέρει στους εκπαιδευτικούς κατάλληλα εκπαιδευτικά εργαλεία και κατάλληλες διδακτικές και επιμορφωτικές παρεμβάσεις, ώστε να ανταπεξέλθουν στα καινούρια χαρακτηριστικά του διδακτικού - μαθησιακού τους ρόλου. Επιπλέον, η εκπαιδευτική χρήση των εργαλείων αυτών δημιουργεί μία συνέχεια ανάμεσα στη σχολική ζωή αλλά και την καθημερινή ζωή στο σπίτι μετατρέποντας έτσι το σχολείο και γενικότερα το εκπαιδευτικό σύστημα σε ένα σύγχρονο οργανισμό κοινωνό των εξελίξεων.

2.14 έρευνες στην Ελλάδα

Σύμφωνα με στοιχεία του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου, η χρήση του διαδικτύου διαδίδεται σε ολοένα και μικρότερες ηλικίες.

Στις ηλικίες του Δημοτικού τα παιδιά χρησιμοποιούν πλέον μαζικά το διαδίκτυο, συχνά χωρίς την έγκριση των γονέων τους ή ακόμα και από internet cafe. Ένα σημαντικό ποσοστό εξ αυτών μάλιστα δημιουργούν προφίλ σε ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης δίνοντας ψεύτικα στοιχεία για την ηλικία τους!

Στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο, το 88% των μαθητών χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο εκτός σχολείου, το 80% χρησιμοποιούν το κινητό, ενώ το 60% δημιουργούν προφίλ σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Εφόσον, η χρήση των social media απαιτεί το άτομο να είναι ενήλικο αν και υπάρχουν πλέον σκέψεις και συζητήσεις προκειμένου να μποορύν και ανήλικοι πλέον μαθητές να εγγράφονται σε γνωστά κοινωνικά μη εκπαιδευτικά δίκτυα νόμιμα,, όσοι μαθητές δημιουργούν προφίλ στο Facebook, στο YouTube, στο Twitter και σε σειρά άλλων δημοφιλών ιστοσελίδων δίνουν ψευδή στοιχεία για την ηλικία τους, παραβιάζοντας τους όρους χρήσης των εν λόγω ιστοσελίδων.

Τα εν λόγω στοιχεία που προκύπτουν από έρευνα του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου, φανερώνουν το κενό ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, που υπάρχει στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και αφορά όχι μόνο τους ίδιους τους μαθητές, αλλά και τους δασκάλους τους. Ειδικότερα, το 17% των μαθητών δήλωσαν ότι θα ήθελαν οι γονείς τους να ασχολούνται περισσότερο με τις διαδικτυακές τους δραστηριότητες.

Ταυτόχρονα, επτά στους δέκα εκπαιδευτικούς δήλωσαν ότι η εκπαίδευση γύρω από την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου θα έπρεπε να ξεκινά από το Δημοτικό, ενώ μόλις το 5% εξ αυτών θεωρούν ότι η εν λόγω εκπαίδευση πρέπει να ξεκινά στο γυμνάσιο. Μάλιστα, το 25% υποστήριξαν ότι, υπό τις παρούσες συνθήκες, η εκπαίδευση στη διαδικτυακή ασφάλεια θα έπρεπε να ξεκινά στο νηπιαγωγείο.

Σε άμεση συνάρτηση με τα παραπάνω στοιχεία είναι και η έρευνα που πραγματοποίησε το Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων, εθνικός φορέας εφαρμοσμένης έρευνας για την οπτικοακουστική επικοινωνία στην Ελλάδα. Τα στοιχεία υποδεικνύουν πως το διαδίκτυο, οι Η/Υ και τα ψηφιακά μέσα κερδίζουν έδαφος στις προτιμήσεις των δασκάλων για τη διδασκαλία των ΜΜΕ στη τάξη, παίρνοντας τη σκυτάλη από τα παραδοσιακά μέσα

ενημέρωσης, όπως η τηλεόραση και ο Τύπος. Η τάση αυτή αναδεικνύεται ανάγλυφα από τα πρώτα στοιχεία της εθνικής έρευνας για την Παιδεία στα Μέσα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, το συντονισμό και την επεξεργασία της οποίας ανέλαβε όπως αναφέρθηκε και παραπάνω το Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων.

Η ένταξη του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας (Εκπαίδευση στα Μέσα) στο διδακτικό πρόγραμμα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης είναι άλλωστε και στόχος καθώς αποτελεί μέρος της διδασκαλίας των βασικών ικανοτήτων για τη διά βίου μάθηση. Τα αποτελέσματα αναφέρουν ότι ο Έλληνας εκπαιδευτικός έχει άριστη γνώση χειρισμού των ψηφιακων μέσων κατά 50%, αυξάνοντας επομένως και το ποσοστό χρήσης (59,26%) και πρόσβασης στα μέσα κατά τον ελεύθερο χρόνο του. Σε παλαιότερες έρευνες οι εκπαιδευτικοί δήλωναν ότι θεωρούν σημαντική την αξιοποίηση των μέσων στη σχολική τάξη αλλά τελικά δεν εφάρμοζαν την άποψη τους. Στη νέα έρευνα φαίνεται ότι σε ποσοστό 39,51% χρησιμοποιούν τα μέσα σε καθημερινή βάση αποδεικνύοντας ότι δεν είναι πια επιφυλακτικοί στην ουσιαστική και καθημερινή χρήση των μέσων.

Επιπλέον αφορμή για την αξιοποίηση των μέσων δεν είναι μόνο οι διαθεματικές δραστηριότητες στο πλαίσιο του μαθήματος σε ποσοστό (41,98%) αλλά και αυθόρμητα, εν μέσω συζήτησης (25,93%). Τα πρώτα αποτελέσματα της έρευνας είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του Ι.Ο.Μ. και σίγουρα επιβεβαιώνουν έναν ψηφιακό προσανατολισμό του ελληνικού δημόσιου σχολείου.

Αξίζει να σημειωθεί σε αυτό το σημείο σε σχέση με την χρήση του υπολογιστή στην τάξη πως οι λόγοι της πρωτιάς των Η/Υ και των κλειστών δικτύων για εκπαιδευτική χρήση στην τάξη είναι ποικίλοι, και κυρίως:

- το ευέλικτο και ευχάριστο για τους μαθητές πολυμεσικό περιβάλλον με διαδραστικό χαρακτήρα

- η άμεση και εύκολη πρόσβαση στην αναζητούμενη πληροφορία και η δυνατότητα εναλλακτική πληροφόρησης
- η δυνατότητα ανεύρεσης και χρήσης εκπαιδευτικών προγραμμάτων στο διαδίκτυο από πληθώρα πηγών
- η δυνατότητα εκπόνησης ομαδικών εργασιών
- η δυνατότητα εκπόνησης εξατομικευμένων εργασιών ανά μάθημα και διδακτική ενότητα
- μια πολυαισθητηριακή προσέγγιση στο διδακτικό αντικείμενο
- η ενεργή βιωματική μάθηση
- η προϋπάρχουσα εξοικείωση και εμπειρία των μαθητών με τα ψηφιακά μέσα και εκτός σχολείου

Παράλληλα, τα κλειστά δίκτυα συγκεντρώνουν τις προτιμήσεις των δασκάλων αφού έχουν ένα βαθμό αξιοπιστίας και ασφάλειας ως προς την πρόσβαση και την εγκυρότητα των πηγών, ενώ παράλληλα προσφέρουν και τη δυνατότητα προηγούμενου ελέγχου του περιεχομένου και της ροής της πληροφορίας για την κατάλληλη προετοιμασία από το σπίτι.

κεφάλαιο 3 | ενδεικτικές πρόσφατες εξελίξεις στο διεθνή χώρο για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0

3.1 ποιες χώρες πρωτοπορούν στην διαδικτυακή εκπαίδευση

Η διαδικτυακή εκπαίδευση κερδίζει ολοένα και μεγαλύτερο έδαφος παγκοσμίως καθώς αποτελεί την ιδανική λύση για πολλές κατηγορίες προβλημάτων αλλά και ανθρώπων που θέλουν να μορφωθούν αλλά λόγω προβλημάτων δεν μπορούν. Υπάρχουν 8 χώρες οι οποίες πραγματικά έχουν ξεχωρίσει σε αυτόν τον τομέα και δίνουν το παράδειγμα στις υπόλοιπες. Κάποιες από αυτές είναι αναμενόμενες. Κάποιες άλλες όμως αποτελούν έκπληξη, κάτι που μας δείχνει ότι όλα είναι πιθανά. Οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Αγγλία, η Αυστραλία και η Νότιος Αφρική είναι λίγο πολύ φαβορί καθώς πρωτοστατούν σε πολλές προσπάθειες. Απροσδόκητη ωστόσο ίσως ακούγεται η παρουσία της Μαλαισίας στις 8 πρωτοπόρες χώρες.

περισσότερες πληροφορίες :
http://edudemic.com/2012/06/8-nations-leading-the-way-in-online-education/

3.2 συνεργασία MIT και Harvard

Μετά την πρόσφατη συνεργασία MIT και Khan Academy που τάραξε τους εκπαιδευτικούς κύκλους, έρχεται μία ακόμα δυνατότερη: Αυτή των δύο κορυφαίων πανεπιστημίων του κόσμου, του MIT και του Harvard. Ετοιμαστείτε λοιπόν για το edX. Και τα δύο πανεπιστήμια προσφέρουν διαδικτυακά μαθήματα εδώ και καιρό αλλά με την νέα αυτήν συνεργασία θέλουν να περάσουν πλέον σε άλλο επίπεδο την εκπαιδευτική διαδικασία. Ενώνουν τις δυνάμεις τους και σύντομα θα προσφέρουν μαθήματα, διαγωνίσματα, άμεση διάδραση, διαδικτυακά εργαστήρια κ.ά. Βασικό στοιχείο της προσπάθειας αυτής είναι ότι η πλατφόρμα που θα βρίσκεται το edX θα είναι ανοικτού λογισμικού, οπότε οποιοδήποτε πανεπιστήμιο που θέλει μπορεί να δημιουργήσει ένα δικό του edX.

περισσότερες πληροφορίες :
http://edudemic.com/2012/05/harvard-and-mit-to-form-new-online-learning-project/

3.3 συνεργασία MIT και Khan Academy

Μια αναπάντεχη συνεργασία ταράζει τα νερά της εκπαίδευσης. Το πασίγνωστο MIT συνεργάζεται με το φαινόμενο που ονομάζεται Khan Academy και δημιουργούν το MIT + K12. Τι θα είναι αυτή η συνεργασία; Οι φοιτητές (και όχι οι καθηγητές) του MIT θα μπορούν να δημιουργούν βίντεο διάρκειας 5 με 10 λεπτών, σε θέμα που θα επιλέξουν οι ίδιοι ή που θα τους ζητήσουν οι δάσκαλοι. Στα βίντεο που έχουν δημιουργηθεί μέχρι τώρα βλέπουμε πληθώρα θεμάτων που καλύπτουν πολλά πεδία, κάτι που αναμένεται φυσικά να επεκταθεί και άλλο. Σημαντικό είναι επίσης ότι οι μικροί μαθητές, οι δάσκαλοί τους αλλά και οι φοιτητές του πανεπιστημίου θα μπορούν να επικοινωνούν μεταξύ τους, ώστε να μπορούν να καταλαβαίνουν τι χρειάζεται η άλλη πλευρά και ποιες είναι οι εντυπώσεις από το υλικό που γίνεται διαθέσιμο.

περισσότερες πληροφορίες :
http://edudemic.com/2012/04/mit-khan-academy-we-all-win/

3.4 30 τρόποι που τα πανεπιστήμια χρησιμοποιούν το Google+

Η αξία του Google+ φαίνεται να αναγνωρίζεται από τα πανεπιστήμια του εξωτερικού τα οποία το χρησιμοποιούν για πολλές και διάφορες χρήσεις. Παρόλο λοιπόν που δεν ακούγεται και πολύ, μάλλον ήρθε για να μείνει και μάλιστα σύντομα θα αναβαθμιστεί και ο ρόλος του. Τα πανεπιστήμια λοιπόν διέκριναν τα θετικά εκείνα χαρακτηριστικά που έχει η πλατφόρμα αυτή για την εκπαίδευση και την χρησιμοποιούν όλο και περισσότερο. Τους χρησιμεύει για επικοινωνία μέσα στο campus, για να περνούν τον ελεύθερο χρόνο τους, για να γνωρίζονται και για να κοινωνικοποιούνται οι φοιτητές τους. Ακόμα, μπορεί να χρησιμεύει και για πιο ακαδημαϊκούς σκοπούς όπως καλύτερη έρευνα στο google, κοινοποίηση εκπαιδευτικού και ακαδημαϊκού υλικού, παροχή ανάδρασης από τους φοιτητές αλλά και επαγγελματικές ευκαιρίες.

περισσότερες πληροφορίες :
http://edudemic.com/2012/04/google-plus-colleges/

3.5 γνωρίστε την Ακαδημία Khan

Πώς θα σας φαινόταν να είστε στην άνεση του σπιτιού σας και να μαθαίνατε μαθηματικά, ιστορία και οικονομικά; Αν σας αρέσει, δείτε την Ακαδημία Khan. Η Ακαδημία αυτή, είναι στην ουσία μια «βιβλιοθήκη» με πάνω από 2.400 βίντεο, στα οποία μπορεί ο καθένας να παρακολουθήσει παραδόσεις μαθηματικών, ιστορίας και οικονομικών σαν να βρισκόταν σε μία τάξη και να είχε μπροστά του τον καθηγητή. Ακόμα, περιλαμβάνει και ασκήσεις για να μπορούν οι χρήστες να δουν σε τι επίπεδο βρίσκονται. Το τελευταίο καιρό η Ακαδημία έχει γίνει πολύ γνωστή και μάλιστα τα βίντεό της πλέον θα βρίσκονται και ενσωματωμένα σε ψηφιακά σχολικά βιβλία. Αξίζει ακόμα να σημειώσουμε ότι η Ακαδημία χρηματοδοτείται από την Google.

περισσότερες πληροφορίες :
http://mashable.com/2011/08/22/khan-academy-kno/
http://www.khanacademy.org/

3.6 καθηγητές παροτρύνουν τους φοιτητές τους να χρησιμοποιούν τη Wikipedia

Η συνεργατική εγκυκλοπαίδεια Wikipedia δε χαίρει μεγάλης εκτίμησης στα περισσότερα Πανεπιστήμια. Στην αρχή κάθε εξαμήνου οι καθηγητές συνήθως προειδοποιούν τους φοιτητές ότι τα άρθρα της δεν αποτελούν αξιόπιστες βιβλιογραφικές πηγές για εργασίες. Έτσι όσοι τα χρησιμοποιούν βλέπουν τη βαθμολογία τους να πέφτει σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Παρόλη την άσχημη ακαδημαϊκή φήμη της Wikipedia, κάποιοι καθηγητές σε Πανεπιστήμια όπως αυτό της Alberta, τη χρησιμοποιούν ως εκπαιδευτικό εργαλείο. Δεν ενθαρρύνουν τους φοιτητές τους να τη συμβουλεύονται ως πηγή αναφοράς, αλλά προχωράνε ένα βήμα παραπέρα. Αντικαθιστούν τις "παραδοσιακές" εργασίες, αναθέτοντάς τους αντί αυτών να γράψουν οι ίδιοι άρθρα στην online εγκυκλοπαίδεια. Η πρακτική αυτή πέρα του ότι προσφέρει όλα τα οφέλη μιας ερευνητικής ακαδημαϊκής εργασίας, συμβάλει στην ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων στο γραμματισμό των νέων μέσων. Οι φοιτητές κατανοούν τη λογική των wiki καθώς ασχολούνται με ένα πραγματικό φαινόμενο των social media. Επιπλέον μια καταχώριση στη Wikipedia έχει ένα δυνητικό αναγνωστικό κοινό της τάξης των πολλών χιλιάδων ατόμων. Κάποιος φοιτητής από του Πανεπιστήμιο του Georgetown έγραψε ένα άρθρο για τη δημοκρατική παράταξη της Αιγύπτου ως εργασία εξαμήνου, το οποίο μετά την εξέγερση στη χώρα διάβασαν πάνω από 100.000 άτομα. Σε διαφορετική περίπτωση αυτό θα γινόταν γνωστό μόνο στον καθηγητή του.

περισσότερες πληροφορίες :
http://oncampus.macleans.ca/education/2011/12/21/why-smart-profs-want-students-to-use-wikipedia

3.7 ψηφιακή επικοινωνία σχολείων-γονέων με το Scholabo

Ένας πατέρας που δημιούργησε ένα site κοινωνικής δικτύωσης ώστε να μπορεί να επικοινωνεί με το σχολείο του γιου, έχει πλέον μετατρέψει την ιδέα του σε μια επιχείρηση που έχει υιοθετηθεί από 60 σχολεία και επεκτείνεται σε όλο τον κόσμο. Ο Brent Thurrell, ένιωθε απογοητευμένος καθώς οι επαγγελματικές του υποχρεώσεις στο εξωτερικό για μια εταιρεία ανάπτυξης λογισμικών, δεν του επέτρεπαν να επικοινωνεί με το σχολείο του γιου του. Όταν ενημερώθηκε από το σχολείο ότι δεν είναι εφικτό για λόγους ασφαλείας να φτιάξουν σελίδα στο Facebook, που θα επέτρεπε στους γονείς να ενημερώνονται για το τι γίνεται στο σχολείο, του ήρθε η ιδέα να φτιάξει ένα ασφαλές δίκτυο που θα δίνει αυτή τη δυνατότητα στους γονείς. Το δίκτυο αυτό που ονομάζεται Scholabo, επιτρέπει στους γονείς να «ακολουθούν» συγκεκριμένους δασκάλους και στους μαθητές να παρακολουθούν μαθήματα και εκτός σχολείου. Επιπλέον το σχολείο μπορεί να μοιραστεί μηνύματα, ενημερώσεις και υπενθυμίσεις, μειώνοντας την ποσότητα του χαρτιού που κανονικά χρειάζεται για την αποστολή γραμμάτων στο σπίτι. Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για την κοινή χρήση εγγράφων, προγραμμάτων, φωτογραφιών και εργασιών για το σπίτι και έχει προσαρμοστεί έτσι ώστε οι γονείς μπορούν να το χρησιμοποιήσουν και στα κινητά τους τηλέφωνα.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.yorkpress.co.uk/news/9452043.Safe_websites_for_schools_taking_off
http://www.scholabo.com/

3.8 το Twitter βοηθά τους ντροπαλούς φοιτητές

Σύμφωνα με έρευνα που παρουσιάστηκε πρόσφατα στο ISANA International Education Association Conference, σημαντικά είναι τα οφέλη της χρήσης του Twitter από ντροπαλούς φοιτητές που δε νιώθουν άνετα να κάνουν ερωτήσεις στους καθηγητές τους με τον πατροπαράδοτο τρόπο της άρσης του χεριού. Μέσα από την έρευνα διαπιστώθηκε ότι οι φοιτητές, μεταξύ των οποίων πολλοί ξένοι, αγκάλιασαν το Twitter ως μέσο αλληλεπίδρασης κατά τη διάρκεια μιας διάλεξης, ιδιαίτερα εκείνοι για τους οποίους είναι δύσκολο να θέτουν ερωτήσεις μπροστά σε μια ολόκληρη τάξη. Οι φοιτητές ήταν σε θέση να στείλουν ανώνυμα tweets στους εκπαιδευτικούς ζητώντας εξηγήσεις ή πιο λεπτομερείς απαντήσεις σε ερωτήματα κατά τη διάρκεια της πανεπιστημιακής διάλεξης. Τα tweets εστάλησαν απευθείας στον υπολογιστή του καθηγητή, ο οποίος είχε πρόσβαση σε αυτά μέσω της PowerPoint παρουσίασης. Με αυτό τον απλό τρόπο οι φοιτητές είχαν τη δυνατότητα να θέσουν ερωτήσεις, όσο ανόητες και αν πίστευαν ότι είναι χωρίς να ντρέπονται. Μολονότι η μελέτη αυτή πραγματοποιήθηκε μέσα στο περιβάλλον του Πανεπιστημίου Southern Cross, ο λέκτορας Jeremy Novak ισχυρίζεται πως η τεχνολογία του Twitter μπορεί να εφαρμοστεί σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης, ώστε οι μαθητές να γίνουν πιο ενεργοί συμμετέχοντες στη διαδικασία της μάθησης.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.scu.edu.au/news/media.php?item_id=3521&action=show_item&type=M

3.9 νέο κοινωνικό δίκτυο για αποφοίτους

Η είσοδος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στην τάξη τα τελευταία χρόνια έχει δημιουργήσει μεγάλο ενθουσιασμό. Οι τεχνολογίες αυτές ενθαρρύνουν τους μαθητές να συνεργάζονται και να επικοινωνούν, τόσο με τους εκπαιδευτικούς, όσο και μεταξύ τους, ενώ γεφυρώνουν και την απόσταση μεταξύ σπιτιού και σχολείου. Υπάρχει όμως τρόπος κοινωνικής δικτύωσης που θα επεκτείνει την κοινότητα σε μια δια βίου σχέση με το σχολείο και μετά την αποφοίτηση; Υπάρχει και ονομάζεται Alumn.us. Το Facebook βέβαια βοηθά να εντοπίσει κανείς του συμμαθητές ή συμφοιτητές του, αλλά δε δημιουργεί ένα δίκτυο αποφοίτων. Το Alumn.us δεν καθιστά εφικτή μόνο τη σύνδεση αποφοίτων από την ίδια τάξη, αλλά τους συνδέει και με αποφοίτους άλλων τάξεων, καθώς και με φοιτητές που είναι ήδη εγγεγραμμένοι. Κακά τα ψέματα το Facebook τα καταφέρνει καλά στο κομμάτι της σύνδεσης αποφοίτων μεταξύ τους. Αυτό που κατά βάση επιχειρεί το Alumn.us είναι να κατασκευάσει ένα ισχυρό δίκτυο αποφοίτων, που θα ενδιαφέρονται για όσα συμβαίνουν στο Πανεπιστήμιό τους και να καλλιεργήσει μια δέσμευση δική τους απέναντι σε αυτό, στο σημείο, γιατί όχι, ακόμα και να συνεισφέρουν οικονομικά στο ίδρυμα.

περισσότερες πληροφορίες :
http://mindshift.kqed.org/2012/01/watch-out-facebook-a-new-social-network-targets-alumni
http://alumn.us/

3.10 διαγωνισμός συγγραφής στο Twitter

Οι καθηγητές του Πανεπιστημίου της Alberta γνωρίζοντας ότι οι φοιτητές τους ξοδεύουν πολλή ώρα στέλνοντας μηνύματα και δημοσιεύοντας tweets κατά τη διάρκεια των διαλέξεων, αποφάσισαν να εκμεταλλευτούν το γεγονός με δημιουργικό τρόπο. Έτσι διοργανώνουν τον πρώτο Διαγωνισμό Συγγραφής Σύντομου Κειμένου στο Twitter. Οι φοιτητές του Πανεπιστημίου καλούνται να υποβάλουν ένα tweet που να περιέχει ένα ποίημα ή μια μικρή ιστορία. Το «τιτίβισμα» δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 140 χαρακτήρες ή για την ακρίβεια, τους 134, δεδομένου ότι πρέπει επίσης να περιλαμβάνει το hashtag #AUGSF (Augustana Short Form). Οι καθηγητές αναζητούν ποιητικά κείμενα που είναι πνευματώδη και πλούσια σε εικόνες. Όσον αφορά στις ιστορίες, τονίζουν πως αν οι φοιτητές μπορούν να αρχίσουν και να ολοκληρώσουν μια ιστορία σε 134 χαρακτήρες, σίγουρα είναι μια ιστορία που θα ήθελαν να διαβάσουν. Στόχος του διαγωνισμού δεν είναι μόνο να κάνει τους μαθητές να χρησιμοποιούν το Twitter εποικοδομητικά, αλλά και να προωθήσει τη γραφή τους στη δημόσια σφαίρα. Αφού αξιολογηθούν οι συμμετοχές, θα δοθούν δύο πρώτα βραβεία, ένα για την ποίηση και ένα για την ιστορία.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.augustana.ualberta.ca/profs/jerome2/augsf.html

3.11 νέες εφαρμογές των social media στην υπηρεσία της εκπαίδευσης

Παρά το γεγονός ότι πολλοί άνθρωποι χρησιμοποιούν το Facebook αυστηρά ως ένα τρόπο για να κρατήσουν επαφή με συγγενείς και φίλους, πολλοί προγραμματιστές έχουν αρχίσει να επωφελούνται από τις κοινότητες του προσαρμόζοντας το δημοφιλές δίκτυο στο περιβάλλον της τάξης. Τέτοια χρήσιμη πηγή πληροφοριών για τους μαθητές είναι το Hoot.Me, μια εφαρμογή στο Facebook που το καθιστά εργαλείο μελέτης, με μέσα συνεργατικής ομαδικής τηλεδιάσκεψης και έξυπνες συνομιλίες. Μια άλλη πηγή που χρησιμοποιεί το Facebook είναι το Semiproductive.com, μια ιστοσελίδα αγοράς βιβλίων, που αλλάζει τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές αποκτούν σχολικά βιβλία. Ο ιδρυτής της ισχυρίζεται πως η σελίδα αποτελεί έναν ανώδυνο τρόπο για να ζητήσουν λ.χ. οι φοιτητές βιβλία για ένα επερχόμενο εξάμηνο. Ακόμη και χωρίς τη χρήση των εφαρμογών, το Facebook έχει συχνά αποδειχθεί ότι είναι ευεργετική πηγή για τους φοιτητές, μια πλατφόρμα στην οποία νιώθουν πιο άνετα από το παραδοσιακό περιβάλλον της τάξης. Αν και η μακροζωία των συγκεκριμένων ιστοτόπων κοινωνικής δικτύωσης μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση, σε γενικό επίπεδο, αυτή η καινοτόμος προσέγγιση στη μελέτη φαίνεται δυνητικά επιτυχής.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.dailytexanonline.com/life-and-arts/2012/01/31/social-media-applications-provide-new-student-resources
http://hoot.me/about
http://www.semiproductive.com/

3.12 WatchKnowLearn.org, το YouTube για την τάξη

Ένα νέο social media υπάρχει για τους εκπαιδευτικούς και το όνομα αυτού WatchKnowLearn.org. Πρόκειται για μια ιστοσελίδα που φιλοδοξεί να γίνει το YouTube για την τάξη και ήδη περιέχει σχεδόν 30.000 εκπαιδευτικά βίντεο κατανεμημένα σε πάνω από 3.000 κατηγορίες. Όλα τα βίντεο δημιουργούνται ή μεταφορτώνονται από εκπαιδευτικούς. Είναι διαθέσιμα χωρίς εγγραφή για τους εκπαιδευτικούς στην τάξη και τους μαθητές στο σπίτι Είναι εντελώς δωρεάν, καθώς το site οικονομικά καλύπτεται από ένα χορηγό που πιστεύει έντονα στη χρήση της τεχνολογίας στην εκπαίδευση. Απευθύνεται σε μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικούς, βιβλιοθηκάριους, και όλους όσους ενδιαφέρονται για την εκπαίδευση των παιδιών και τους καλεί στην περαιτέρω ανάπτυξη αυτού του συστήματος καθώς ενώ υπάρχουν ήδη χιλιάδες βίντεο σε χιλιάδες των κατηγοριών, υπάρχουν πολλά περισσότερα στο διαδίκτυο που μπορούν να προστεθούν.

περισσότερες πληροφορίες :
http://watchknowlearn.org/

3.13 eChalk: Η «ηλεκτρονική κιμωλία» που οργανώνει τα σχολεία

Το eChalk είναι ένα κοινωνικό δίκτυο που φιλοδοξεί να γίνει ένα πρωτοπόρο σύστημα διαχείρισης μάθησης, συγκεντρώνοντας πάνω του τις δημοφιλέστερες εφαρμογές του web 2.0. και προσφέροντάς τις στα σχολεία. Ουσιαστικά πρόκειται για μια πλατφόρμα που βοηθάει την επικοινωνία και την οργάνωση των σχολείων, με παροχές σχετικές με κατασκευή ιστοσελίδων, δημιουργία σχεδίων μαθημάτων, οργάνωση σχολικών ασκήσεων και δραστηριοτήτων, συντονισμό και προώθηση, καθώς και συνεχή επικοινωνία με τους γονείς. Όποιος εγγραφεί έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες blogging, δημιουργίας προφίλ για τους εκπαιδευτικούς, φωτογραφικών album, e-mail για τους μαθητές, groups, forums και mobile apps, με αυτά να είναι μόνο ένα μέρος των υπηρεσιών του καθώς, όπως το ίδιο επισημαίνει είναι ένα site στην υπηρεσία των σχολείων, τα οποία εφόσον έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο σίγουρα μπορούν να το χρησιμοποιήσουν.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.echalk.com/

3.14 Radiowaves: το παιδικό facebook

Τα social media εδώ και πάρα πολύ καρό δεν περιορίζονται μόνο στους ενήλικες, καθώς εκτιμάται ότι το 70% των Αμερικανών εφήβων (ηλικίας 12-17) αλληλεπιδρούν μεταξύ τους μέσω των κοινωνικών δικτύων. Το Radiowaves ανήκει στην κατηγορία αυτών που αποκαλούμε «παιδικό facebook». Ξεκίνησε ως ένα εργαλείο που επιτρέπει στα παιδιά να δημοσιεύουν με ασφάλεια τις ιστορίες τους online και έκτοτε έχει εξελιχθεί σε αυτό που η ίδια η ιστοσελίδα περιγράφει ως ένα «κοινωνικό δίκτυο μάθησης». Από το 2003 το Radiowaves παρέχει ασφαλή κοινωνική δικτύωση μέσω ενός βραβευμένου σχολικού δικτύου blogging. Συνεργάζεται με σχολεία, τοπικές αρχές, φιλανθρωπικές οργανώσεις και κυβερνητικές υπηρεσίες για να δημοσιεύει διαδικτυακό ραδιόφωνο, podcasts σχολείων, βίντεο και blogs από τους μαθητές σε όλο τον κόσμο. Οι μαθητές είναι σε θέση να ανεβάσουν βίντεο, podcasts, κείμενο και blogs με ευκολία, ενώ ο αριθμός που χρησιμοποιεί την εν λόγω ιστοσελίδα έχει ξεπεράσει τις 50.000.

περισσότερες πληροφορίες :
https://www.radiowaves.co.uk/

3.15 τα 25 καλύτερα εκπαιδευτικά blogs για το 2012

Με σκοπό να αναδειχθεί η σκληρή αλλά ταυτόχρονα δημιουργική δουλειά που γίνεται στο χώρο του εκπαιδευτικού blogging, η ομάδα του EducationWorld.com που αποτελείται από εκπαιδευτικούς, δασκάλους και επαγγελματίες στήριξης του σχολείου, έχει επιλέξει αυτά που θεωρεί τα 25 καλύτερα blogs για το 2012. Ως διαδικτυακή πηγή επαγγελματικής εξέλιξης, τα blogs προσφέρουν μια σταθερή ροή ιδεών και λύσεων για τους σύγχρονους εκπαιδευτικούς. Ιδιαίτερα τα εκπαιδευτικά blogs παρέχουν συμβουλές για τα πάντα, από την σχολική βελτίωση ως την ενσωμάτωση της τεχνολογίας, και εφόσον τις περισσότερες φορές τα διαχειρίζονται εκπαιδευτικοί, οι αναγνώστες μπορούν να εμπιστεύονται ότι ο συγγραφέας έχει βιώσει πραγματικά την πρόκληση από πρώτο χέρι. «Τα άτομα στη λίστα μας συμβάλουν τα μέγιστα στον τομέα της εκπαίδευσης. Τα blogs τους είναι δημιουργικά, με επαγγελματική εμφάνιση και περιέχουν πρακτικό, χρήσιμο περιεχόμενο,» δήλωσε η Sarah W. Caron, κοινωνική συντάκτης του EducationWorld.com. «Είμαστε στην ευχάριστη θέση να τιμήσουμε μια διαφορετική ομάδα εκπαιδευτικών που μοιράζονται απλόχερα το χρόνο και τα ταλέντα τους στην μπλογκόσφαιρα.»

περισσότερες πληροφορίες :
http://community.educationworld.com/content/education-world%E2%80%99s-top-25-blogs-educators

3.16 ξένες γλώσσες και social media

Τα τελευταία χρόνια φαίνεται πως όλο και περισσότερα παιδιά μαθαίνουν κάποια ξένη γλώσσα σε ανώτατο επίπεδο, από ό, τι 10 χρόνια πριν. Μάλιστα, οι μαθητές είναι πρόθυμοι να εξερευνήσουν γλώσσες όπως τα αραβικά, κινέζικα και ισπανικά, καθώς εκτός από τις πιο παραδοσιακές, όπως η γαλλική και η γερμανική. Σύμφωνα με τον Ryan Gibson, διευθυντή marketing της εταιρίας Transcription Global, οι καθηγητές ξένων γλωσσών μπορούν να ενισχύσουν την εκπαίδευση των μαθητών τους με τη χρήση εργαλείων κοινωνικής δικτύωσης για να δημιουργήσουν εικονικά περιβάλλοντα μάθησης. Το Facebook μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους εκπαιδευτές, ο οποίοι θα μπορούσαν να δημιουργήσουν μια σελίδα για την τάξη τους και να την ενημερώσουν σε άλλες γλώσσες εκτός της αγγλικής. Οι μαθητές θα μπορούσαν στη συνέχεια να χρησιμοποιήσουν τα ενσωματωμένα εργαλεία μετάφρασης του site και μαζί με τις δικές τους γνώσεις να αξιολογήσουν την ακρίβεια της μετάφρασης. Το Twitter μπορεί επίσης να υποστηρίξει ηλεκτρονική μάθηση, καθώς οι εκπαιδευτικοί θα μπορούσαν να δημοσιεύουν tweets σε ξένες γλώσσες και να δουν αν οι μαθητές μπορούν να συνεχίσουν μια συνομιλία, χωρίς να χρησιμοποιούν την Αγγλική γλώσσα και μένοντας εντός του ορίου των 140 χαρακτήρων. Κανείς δεν αρνείται πως ο ενθουσιασμός για την εκμάθηση ξένων γλωσσών στους μαθητές είναι σε χαμηλό επίπεδο, αλλά για να αλλάξουν τα πράγματα, οι δάσκαλοι και οι γονείς πρέπει να γίνουν πιο εφευρετικοί.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.guardian.co.uk/teacher-network/teacher-blog/2012/apr/10/language-teaching-social-media

3.17 350.000 χρόνια ιστορίας στην τσέπη μας

Ένα νέο application έκανε την εμφάνισή του στο App Store της Apple. Πρόκειται για μια εφαρμογή που περιλαμβάνει τις ιστορικές περιόδους της Ελλάδας, από την Παλαιολιθική Εποχή ως τη Σύγχρονη Ελληνική Πολιτεία, ώστε οι χρήστες της να έχουν τη δυνατότητα να μάθουν για την Ιστορία, την Κοινωνία και τον Πολιτισμό για καθεμία από τις περιόδους αυτές στην Ελλάδα. Το application έκανε την εμφάνισή του μόλις εχθές και βρίσκεται ήδη στην δεύτερη θέση των εκπαιδευτικών app. στο Ελληνικό App Store. Μεταξύ άλλων επιτρέπει στους χρήστες της να περιηγηθούν μέσω μιας λίστας από σημαντικές θέσεις στην ελληνική Ιστορία και να διαβάσουν άρθρα για κάθε μία από αυτές. Προσφέρει επιλογή αναζήτησης μεμονωμένων λέξεων-κλειδιών καθώς και συγκεκριμένων ετών, κάτι που είναι ιδανικό για όποιον επιθυμεί να ελέγξει τι συνέβη στην ελληνική ιστορία κάποια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Περιλαμβάνει κατάλογο σημαντικών Ελλήνων (φιλόσοφοι, συγγραφείς, επιστήμονες, πολιτικοί, στρατιωτικοί κ.α.) και έτσι μπορεί κάποιος να διαβάσει για τα επιτεύγματά τους. Τέλος, διαθέτει χάρτη της Ελλάδας όπου εμφανίζονται σημαντικά γεγονότα της Ελληνικής Ιστορίας. Μέσω GPS οποιοσδήποτε επιθυμεί μπορεί να εξερευνήσει τα ιστορικά μέρη γύρω από την τοποθεσία στην οποία βρίσκεται.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.greekhistoryandculture.com/

3.18 τα social media μας βοηθούν να εκτιμήσουμε την ιστορία

Ενώ ενημέρωνε τη σελίδα στο Facebook του πανεπιστημίου του Cambridge, ένα μέλος του προσωπικού παρατήρησε ότι το «Χρονολόγιο» επεκτείνεται μόνο μέχρι το 1800μ.Χ. Για ένα ίδρυμα που πολύ πρόσφατα γιόρτασε την 800η επέτειο, αυτό δεν αρκεί. Μετά από κάποιες ενέργειες από έναν απόφοιτο που εργάζεται στην υπηρεσία κοινωνικής δικτύωσης, το Πανεπιστήμιο του Cambridge έγινε ένας από τους πρώτους οργανισμούς στον κόσμο, του οποίου «Χρονολόγιο» φτάνει ως τον 13ο αιώνα.

Αυτή η μικρή αλλά αξιοσημείωτη αλλαγή υπογραμμίζει τον ανερχόμενο ρόλο των social media στη διδασκαλία της ιστορίας. Η ιστορία αποτελεί από τη φύση, μια χρονολογική πειθαρχία. Ειδήσεις (feeds) και προειδοποιήσεις (alerts), η βάση των κοινωνικών δικτύων, είναι χρονολογικά εργαλεία. Επομένως, οι ιστορικοί μπορούν να αναπτύξουν αυτά τα εργαλεία για να ανακατασκευάσουν τα γεγονότα των ιστορικών περιόδων. Με τον τρόπο αυτό επιβεβαιώνουν το αυτονόητο για την ιστορία: το πέρασμα του χρόνου. Άλλωστε ποια λέξη θυμίζει περισσότερο την ιστορία από ό, τι το «χρονολόγιο»;

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.huffingtonpost.co.uk/daniel-janes/history-social-media_b_1474321.html

3.19 διδάσκοντας με το Twitter

Το σημαντικό ερώτημα που τίθεται αναφορικά με την ηλεκτρονική μάθηση σύμφωνα με τη Rosie Miles, λέκτορα στην αγγλική γλώσσα στο Πανεπιστήμιο του Wolverhampton, είναι: Τι καθιστά δυνατό ένας online χώρος διδασκαλίας, που δεν μπορεί να γίνει στην τάξη πρόσωπο με πρόσωπο; Μια αποτελεσματική απάντηση σε αυτό είναι ότι οι online χώροι επιτρέπουν στους φοιτητές το παιχνίδι ρόλων και χαρακτήρων με τρόπο τέτοιο που αν γινόταν στην αίθουσα θα ήταν ένα μάλλον ενοχλητικό θεατρικό εργαστήριο. Έτσι, σε ένα φόρουμ συζητήσεων μια ολόκληρη τάξη 30 φοιτητών μπορεί να «είναι» ένας από τους χαρακτήρες από τον «Ζοφερό Οίκο» του Καρόλου Ντίκενς και υποδυόμενοι αυτόν να συζητήσουν τη φράση. «Αυτό το σπίτι πιστεύει ότι ο νόμος είναι ένας γάιδαρος». Για να γίνει αυτό με την κατάλληλη ατμόσφαιρα, πρέπει απαραιτήτως να διαβάσουν πολύ προσεκτικά το μυθιστόρημα. Έτσι η διδασκαλία γίνεται μια δημιουργική δραστηριότητα. Όμως η διδασκαλία μπορεί να γίνει και με το πνεύμα του Twitter. Οι φοιτητές στο μάθημα της Λογοτεχνίας στα τέλη του δέκατου ένατου αιώνα έπρεπε να επιλέξουν ένα όνομα Twitter για έναν από τους χαρακτήρες στα κείμενα μελετήθηκαν και στη συνέχεια να «τιτιβίζουν» σαν να ήταν αυτός ο χαρακτήρας. Έτσι ο Δρ Τζέκιλ, ο Δράκουλας, ο Dorian Gray και η κυρία Narborough συνδέθηκαν στο Twitter και περισσότερα από 400 «tweets», στάλθηκαν μέσα σε μια εβδομάδα. Η «συντομία» του Twitter φαίνεται να ενθαρρύνει πνευματώδεις παρατηρήσεις, οι οποίες υπήρχαν σε αφθονία.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.guardian.co.uk/higher-education-network/blog/2012/jun/11/teaching-with-twitter

3.20 νέο λογισμικό για εκπαιδευτικούς από την Microsoft

Το έντονο ενδιαφέρον της εκπαιδευτικής κοινότητας για την ενσωμάτωση της τεχνολογίας στο σχολικό πρόγραμμα δημιούργησε και την ανάγκη ανάπτυξης και δημιουργίας ειδικών λογισμικών για εκπαιδευτικούς στόχους και σκοπούς. Η γνωστή εταιρεία Microsoft ανακοίνωσε το νέο Office 365 προσανατολισμένο και σχεδιασμένο για εκπαιδευτική χρήση. Τα νέα εργαλεία που προσφέρει επιτρέπουν τη διαδικτυακή συνεργασία αλλά και την ομαδική συνεργατική δουλεία με αποτελεσματικότερο τρόπο. Σύμφωνα με τον υπεύθυνο της Microsoft John Williams το συγκεκριμένο εργαλείο θα βοηθήσει τόσο την απόδοση των μαθητών όσο και των εκπαιδευτικών. Ουσιαστικά δίνει τη δυνατότητα για video chat και στιγμιαία μηνύματα στους μαθητές και φοιτητές κατά τη διάρκεια της εργασίας τους με το, επιτρέποντας έτσι την εικονική διδασκαλία από οποιοδήποτε χώρο ή γεωγραφικό σημείο. Για τους εκπαιδευτικούς παρέχει εργαλεία εγγραφής τους μαθήματος και βιντεοσκόπησης με την παράλληλη ανάρτησή τους σε ιστοχώρο. Είναι ένα νέο εργαλείο που προωθεί τη διαδικτυακή μάθηση αλλά και την συνεργασία στην εκπαιδευτική κοινότητα με το διαμοιρασμό των ιδεών τους.

περισσότερες πληροφορίες :
http://gettingsmart.com/news/microsoft-launches-office-365-education/

3.21 Generations@school

Με την έναρξη του 2012 σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Έτους Ενεργούς Γήρανσης και Αλληλεγγύης μεταξύ των Γενεών. Στόχος του Ευρωπαϊκού Έτους είναι να ευαισθητοποιήσει τους πολίτες στα ζητήματα της ενεργού γήρανσης, ιδιαίτερα στους τομείς της εργασίας, της συμμετοχής στα κοινά και της ανεξάρτητης διαβίωσης των ατόμων τρίτης ηλικίας. Το Ευρωπαϊκό Έτος ενθαρρύνει τους άμεσα ενδιαφερόμενους και τους διαμορφωτές πολιτικής να δεσμευθούν σε συγκεκριμένους στόχους στους τομείς αυτούς και να αναλάβουν συγκεκριμένες δράσεις. Επομένως, μία από τις δράσεις που τα κράτη- μέλη της Ευρώπης διοργανώνουν είναι η αλληλεπίδραση γενεών στο σχολικό χώρο. Την ημέρα αυτή δηλαδή στις 29 Απριλίου 2012 μαθητές και ηλικιωμένοι θα έρθουν κοντά για να συζητήσουν το τι σημαίνει γερνάω και πώς μπορούν νέοι και ηλικιωμένοι να συνεργαστούν μεταξύ τους για μια καλύτερη ζωή. Μερικές εβδομάδες πριν και μετά τις 29 Απριλίου, όλα τα σχολεία της Ευρώπης καλούνται να ανοίξουν τις πόρτες των τάξεών τους στις γενιές των ατόμων τρίτης ηλικίας και να διερευνήσουν με ποιο τρόπο ο διαγενεακός διάλογος μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της εκπαίδευσης και του βαθμού κατανόησης μεταξύ ηλικιωμένων και νέων. Ο László Andor, Ευρωπαίος Επίτροπος Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Ένταξης δήλωσε για την συγκεκριμένη δράση πως το 2012 μάς καλεί να δραστηριοποιηθούμε σε διάφορους τομείς, όπως την απασχόληση, την κοινωνική προστασία, την εκπαίδευση και την επιμόρφωση, την υγεία και τις κοινωνικές υπηρεσίες, τη στέγαση και τις δημόσιες υποδομές σε σχέση με τους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας. Κάποια από τα θέματα που προτείνονται στον ιστοχώρο είναι για τη διοργάνωση διαφόρων διαγενεακών εκδηλώσεων: 1. συζητήσεις μεταξύ μαθητών και ηλικιωμένων, 2. παιχνίδια, 3. καλλιτεχνικές δραστηριότητες όπως ζωγραφική, θέατρο, μουσική και χειροτεχνία. Η συγκεκριμένη δράση είναι μία καινοτόμα ενέργεια που υποστηρίζει στην πράξη τη δια βίου μάθηση και ενεργοποίηση των πολιτών κάθε ηλικίας.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.historypin.com/gats/el
http://europa.eu/ey2012

3.22 100 ιστολόγια για εκπαιδευτικούς και σχολικές βιβλιοθήκες

Η ανάπτυξη και η εξέλιξη της δημιουργίας ιστολόγιων είναι χαρακτηριστικό της εποχής μας, αφού τα ιστολόγια αποτελούν το αγαπημένο συμμετοχικό εργαλείο τόσο επίσημων φορέων όσο και καθημερινών ανθρώπων που θέλουν να επικοινωνήσουν τις σκέψεις τους. Η εκπαίδευση είναι ένας χώρος που δεν αφορά μόνο τους εκπαιδευτικούς ειδικά σε ανώτερες βαθμίδες εκπαιδευτικά θέματα, ιστολόγια, μελέτες και άρθρα που δημοσιεύονται αφορά μια σειρά ανθρώπων που σχετίζονται έμμεσα ή άμεσα με την εκπαίδευση. Οι βιβλιοθηκονόμοι, οι υπεύθυνοι σχολικών βιβλιοθηκών αλλά και οι εκπαιδευτικοί αποτελούν μία μερίδα ανθρώπων που οφείλουν καθημερινά να ενημερώνονται αλλά και να βρίσκουν πηγές για τα εκπαιδευτικά θέματα που τους αφορούν. Στο άρθρο του ο Jeff Dunn συγκεντρώνει μία εκατοντάδα των καλύτερων σχολικών ιστολογίων που μπορεί ξεχωριστά να αφορούν τις παραπάνω ειδικότητες δημιουργώντας μία λίστα αναφοράς αλλά και μια πολύ χρήσιμη βάση δεδομένων αξιόπιστων εκπαιδευτικών ιστολογίων.

περισσότερες πληροφορίες :
http://edudemic.com/2012/07/librarian-blogs

3.23 e-ασφάλεια - ένα σχέδιο μαθήματος

Η χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας στην σχολική αίθουσα και μάλιστα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση άσχετο από το τεχνολογικό μέσο που θα επιλέξει ο εκπαιδευτικός πάνω από όλα πρέπει να συνοδεύεται από μαθήματα καλής διαδικτυακής συμπεριφοράς. Ο Terry Freedman, είναι εκπαιδευτικός και συγκεκριμένα σύμβουλος σε θέματα εκπαιδευτικής χρήσης της τεχνολογίας (ICT Consultant) στο άρθρο που ακολουθεί προτείνει τρόπους που ο ίδιος έχει χρησιμοποιήσει προκειμένου να διδάξει στους μαθητές τους την ασφάλεια κατά την πλοήγηση αλλά ακόμα σπουδαιότερο τα ψηφιακά τους δικαιώματα. Πολλές φορές επειδή πια τα παιδιά χρησιμοποιούν καθημερινά υπολογιστές, κινητές συσκευές για την πλοήγησή τους στο διαδίκτυο συχνά έχουν και τη λανθασμένη εντύπωση πως γνωρίζουν και τι συνεπάγεται η χρήση μίας φωτογραφίας στο προφίλ του κοινωνικού τους δικτύου ή στο λογαριασμό του Twitter. Ένα απλό μάθημα, αλλά μία ουσιαστική εκπαιδευτική συζήτηση.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.ictineducation.org/home-page/2012/7/3/e-safety-knowing-your-digital-rights.html

3.24 μάθηση με παιχνιδομηχανές

Είναι γεγονός πως τα παιδιά και οι έφηβοι είναι δεινοί χρήστες όχι μόνο των κοινωνικών δικτύων και μέσων αλλά και των ψηφιακών παιχνιδιών και παιχνιδομηχανών από πολύ μικρή ηλικία. Τα παιχνίδια αλλά και τις συσκευές αυτές δεν θεωρούνται ως εκπαιδευτικά μέσα και εργαλεία που θα δώσουν ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο μάθημα. Σε άρθρο της η Alison Anderson περιγράφει τη δική της θετική εντύπωση για την εκπαιδευτική χρήση του Xbox και του Kinect. Συγκεκριμένα αναφέρεται σε σχολεία όπως τα σχολεία της πόλης του Σικάγο, όπου ενσωμάτωσαν στη διδασκαλία τους το kinect και τα αποτελέσματα ήταν θετικά σε σχέση με την εμπλοκή αλλά και την αύξηση του ενδιαφέροντος των μαθητών. Οι κινήσεις που απαιτούνται από τις παιχνιδομηχανές αυτές αναζωπυρώνουν το ενδιαφέρον των μικρών μαθητών συγχρόνως όμως τους βάζουν σε μία διαδικασία σωματικής και εμπειρικής κίνησης που συνδράμει δραστικά στην αφομοίωση της γνώσης αλλά και στην αλληλεπίδραση με τις πληροφορίες που δέχεται. Οι παιχνιδομηχανές αυτές χρησιμοποιούνται σχεδόν σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα όπως στα μαθηματικά, στην ιστορία, στις τέχνες, στη γλώσσα καθώς και στη μελέτη του φυσικού περιβάλλοντος. Και για όσους έχουν μία περισσότερο επικριτική τάση η Alison Anderson παραθέτει δύο ιστοχώρους όπου μπορείτε να βρείτε μαθήματα με τη χρήση των παιχνιδομηχανών αυτών. Μία επίσκεψη στους παρακάτω συνδέσμους σίγουρα θα σας δώσει αρκετές ιδέες www.cpskinect.wikispaces.com , www.apps.kinecteducation.com Τέλος είναι σημαντικό να αναφερθούμε και στη συνεργασία του Kinect με το National Geographic και συγκεκριμένα με τη δημιουργία ενός καναλιού όπου τα παιδιά με τη χρήσης της παιχνιδομηχανής θα αλληλεπιδρούν με το φυσικό περιβάλλον αλλά και με όλα τα φυσικά φαινόμενα που μπορεί να προσφέρει το National Geographic.

περισσότερες πληροφορίες :
http://gettingsmart.com/blog/2012/06/kinesthetically-kinect-learning
http://www.engadget.com/2011/10/20/kinect-adds-sesame-street-and-national-geographic-to-xbox-live

3.25 οι εκπαιδευτικοί και το Twitter

Τα κοινωνικά δίκτυα και τα συλλογικά εργαλεία έχουν πλέον διεκδικήσει και κερδίσει τον δικό τους ρόλο στην εκπαίδευση. Το twitter αν και λακωνικό και συνοπτικό έχει ποικίλες δυνατότητες χρήσης και αξιοποίησης στην εκπαιδευτική διαδικασία. Στο άρθρο που ακολουθεί μπορείτε να δείτε συνοπτικά τα δέκα πρώτα βήματα που οι εκπαιδευτικοί πρέπει να κάνουν προκειμένου να χρησιμοποιήσουν το twitter ως ένα αποτελεσματικό εκπαιδευτικό εργαλείο τόσο για τους ίδιους όσο και για τους φοιτητές και μαθητές τους. Ουσιαστικά αποτελεί ένα συνοπτικό οδηγό για το πως οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν το δικό τους λογαριασμό έτσι ώστε να αποτελεί σημείο αναφοράς και για τους συναδέλφους τους.

περισσότερες πληροφορίες :
http://syded.wordpress.com/2012/06/13/teachers-the-10-stages-of-twitter

3.26 16 τρόποι εκπαίδευσης με το Pinterest

Τα κοινωνικά δίκτυα ακολουθούν μία αλματώδη πορεία ανάπτυξης και ανανέωσης. Κάθε καινούριο εργαλείο που προκαλεί το διαδικτυακό ενδιαφέρον των χρηστών εξαπλώνεται τάχιστα και βέβαια προεκτείνεται και σε άλλους τομείς εκτός από την κοινωνική δικτύωση. Στο άρθρο που αναρτήθηκε στον ιστοχώρο Wired Academic παρακολουθούμε 16 τρόπους εκπαιδευτικής χρήσης του Pinterest μέσα από ένα πολύ ενδιαφέρον Infographic. Επιγραμματικά θα μπορούσαμε να αναφέρουμε πως το Pinterest θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από τους εκπαιδευτικούς για ανάρτηση περιεχομένου σχετικού με τα μαθήματα αλλά και με τα μελλοντικά θέματα συζήτησης. Για κοινωνική δικτύωση και διαμοιρασμό ιδεών και υλικού με άλλους εκπαιδευτικούς. Για ανάρτηση χρήσιμων υπερσυνδέσεων για κάθε ενότητα, έτσι ώστε οι σύνδεσμοι αυτοί να είναι εύκολα προσπελάσιμοι αλλά και κατηγοριοποιημένοι.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.wiredacademic.com/2012/06/infographic-16-ways-educators-use-pinterest

3.27 τεχνολογία και εκπαίδευση - γεγονότα και προβληματισμοί

Όσο και αν η εκπαιδευτική κοινότητα προσπαθεί να εντάξει την τεχνολογία στην σχολική αίθουσα πάντα θα υπάρχουν και προβληματισμοί για τον τρόπο που μπορεί να πραγματοποιηθεί αλλά και παρατηρήσεις όσων τελικά το έκαναν και διαπιστώσεις που θα οδηγούν σε χρήσιμα συμπεράσματα όλους μας. Σε άρθρο του Stephen S. Davis διατυπώνει όσα προσωπικά ο ίδιος παρατήρησε σε σχέση με τους φοιτητές τους και την τεχνολογία με τους διάφορους τρόπους που την έχει χρησιμοποιήσει στη διεξαγωγή του μαθήματός του. Παρατηρώντας πως οι μαθητές του σχολείου του σταδιακά αλλά σταθερά απομακρύνονται από τα παραδοσιακά μέσα μάθησης και διδασκαλίας (σχολικά εγχειρίδια, γραπτές σημειώσεις και εργασίες, αλλά ωστόσο χρησιμοποιούν με μεγάλη διάθεση τους υπολογιστές τους, τα κινητά ή τα Ipads για σημειώσεις, ανάγνωση ή γενικότερα για εργασίες που σχετίζονται με το μάθημα, αποφάσισε να εκσυγχρονίσει τον τρόπο διδασκαλίας. Παράλληλα, δημιούργησε έναν τρόπο εργασίας και επικοινωνίας για τον τρόπο χρήσης της τεχνολογίας κατά τη διάρκεια του μαθήματός του, θα μπορούσαμε να πούμε κάποιο είδος "εκπαιδευτικού συμβολαίου".

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.facultyfocus.com/articles/teaching-with-technology-articles/technology-in-the-classroom-assets-and-liabilities

3.28 εκπαιδευτικοί και τεχνολογία

Η ενσωμάτωση της τεχνολογίας στην σχολική αίθουσα δεν είναι ταυτόσημη απλά με την ύπαρξη και χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή στο σχολείο. Σίγουρα δεν είναι μόνο το μέσο ως μέσο αλλά ο τρόπος ένταξης και το εκπαιδευτικό σενάριο που τα συνδέει. Στο πολύ ενδιαφέρον άρθρο της η Amy Golod περιγράφει τον τρόπο που πολλοί εκπαιδευτικοί αλλά και εκπαιδευτικά ιδρύματα έχουν εισάγει την τεχνολογία στην σχολική αίθουσα. Ειδικότερα, ο Steve Kerr καθηγητής αλλά και διευθυντής του εκπαιδευτικού σχεδιασμού του Πανεπιστημίου της Ουάσιγκτον υποστηρίζει πως η τεχνολογία από μόνη της δεν κάνει τη διαφορά, αυτό που κάνει τη διαφορά στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι ο καλός εκπαιδευτικός σχεδιασμός του μαθήματος αλλά και οι πολύ καλά προετοιμασμένοι και καταρτισμένοι εκπαιδευτικοί. Αυτό που συνήθως παρατηρείται είναι πως υπάρχουν δύο τάσεις στα αναλυτικά προγράμματα των αμερικάνικων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Συνήθως η ένταξη της τεχνολογίας σχετίζεται με την εκμάθηση του μέσου δηλαδή απλά με την εκμάθηση της χρήσης του υπολογιστή, κάτι που ίσχυε παλιότερα αλλά και σε εκπαιδευτικές μονάδες όπου οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται ανασφαλείς να ξεφύγουν από την παραδοσιακή διδασκαλία και η πιο σύγχρονη μέθοδος που σχετίζεται με στην εκμάθηση δεξιοτήτων ψηφιακού γραμματισμού προς όλα τα προϊόντα της τεχνολογίας. Διαβάστε περισσότερες πληροφορίες στο άρθρο που ακολουθεί.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.usnews.com/news/articles/2012/05/02/educators-work-to-better-integrate-technology-into-the-classroom

3.29 σχολικές εργασίες μέσω sms

Τεχνολογία δεν είναι μόνο ο υπολογιστής και οι εφαρμογές του. Ανοίγοντας τη σχολική αίθουσα στα τεχνολογικά προϊόντα του αιώνα μας που χρησιμοποιούν οι νέοι είμαστε διατεθειμένοι να δούμε ακόμα και την εκπαιδευτική διάσταση των κινητών τηλεφώνων; Στο βίντεο αλλά και στο άρθρο του ο K. Walsh εξηγεί τον τρόπο που η χρήση των κινητών τηλεφώνων μπορεί να αξιοποιηθεί με εκπαιδευτικό τρόπο στην σχολική αίθουσα. Άλλωστε αν θέλουμε πραγματικά να καταλάβουμε τον τρόπο που επικοινωνούν οι νέοι και που χειρίζονται την τεχνολογία θα πρέπει να δεχτούμε να χρησιμοποιήσουμε τα δικά τους τεχνικά μέσα. Αλήθεια τι γνώμη έχουν εκπαιδευτικοί και μαθητές για τα γραπτά μηνύματα που αποστέλλονται από τους νέους και που αποτελούν μία αγαπημένη καθημερινή συνήθειά τους; Πολλές έρευνες αλλά και άρθρα έχουν υποστηρίξει πως τα γραπτά μηνύματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εποπτικά μέσα ενίσχυσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και διατήρησης του ενδιαφέροντος των μαθητών και εκτός της σχολικής τάξης.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.emergingedtech.com/

3.30 το Twitter εκπαιδεύει

Πολλές φορές σε διάφορα άρθρα και αναρτήσεις έχουμε αναζητήσει τα καλύτερα εκπαιδευτικά συνεργατικά εργαλεία και δίκτυα αγνοώντας πολλές φορές πως όλα είναι εν δυνάμει εκπαιδευτικά εργαλεία αφού αποτελούν μέσο έκφρασης παιδιών, εφήβων και νέων. Στο άρθρο της η Kristi Munno "υπερασπίζεται" τις εκπαιδευτικές ιδιότητες του Twitter αφού σύμφωνα με την ίδια η χρήση του συγκεκριμένου εργαλείου στη σχολική αίθουσα μπορεί να ενισχύσει τη συμμετοχή και το ενδιαφέρον των μαθητών. Είναι ένα εργαλείο που επιτρέπει τη συζήτηση ανάμεσα σε μαθητές και εκπαιδευτικούς και μετά τη λήξη του μαθήματος και την αποχώρηση τους από την σχολική αίθουσα. Η συζήτηση αυτή και η αναζήτηση υλικού σχετικά με κάποιο θέμα αλλά και η έκφραση απόψεων δεν περιορίζεται στα γεωγραφικά όρια της εκάστοτε τάξης, σχολείου ή πανεπιστημίου αλλά επεκτείνεται σε παγκόσμιο επίπεδο, ειδικά με τη χρήση hashtags. Μία ακόμα λειτουργία του Twitter είναι η επικοινωνία και το άνοιγμα που επιτρέπει προς τους γονείς, οι οποίοι μπορούν να ενημερώνονται για τα σχέδια εργασίας του σχολείου αλλά και τις εκδηλώσεις του. Τα κοινωνικά δίκτυα αποτελούν ένα κομμάτι της εκπαίδευσης εφόσον και οι εκπαιδευτικοί υιοθετήσουν τη χρήση και την αξιοποίηση τους.

περισσότερες πληροφορίες :
http://blog.desertrose.net/twitter-for-education-its-actually-a-good-idea

3.31 κοινωνικά δίκτυα και εκπαίδευση

Τα τελευταία χρόνια τα κοινωνικά δίκτυα και ιδιαίτερα αυτά που προωθούν την συνεργασία αλλά και τις κοινωνικές δεξιότητες και εφαρμογές προσπαθούν να βρουν τη θέση τους στις σχολικές αίθουσες. Στο άρθρο της Sonia Kolesnikov Jessop περιγράφεται η σύντομη πορεία των συνεργατικών δικτύων και των κοινωνικών μέσων που σταδιακά σε όλο και περισσότερες χώρες εντάσσονται στο επίσημο εκπαιδευτικό τους πρόγραμμα. Η απήχηση που έχουν στους νέους, οι δυναμικές εφαρμογές για συνεργασία, συγγραφή αλλά και καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων απαραίτητες στην εποχή μας είναι τα βασικότερα στοιχεία που καθιστούν τα κοινωνικά δίκτυα και "εκπαιδευτικά εργαλεία". Όπως αναφέρεται και στο άρθρο από το πρωτοεμφανιζόμενο Blacboard στο Edmondo, στο Moodle, στο Schoology και στο τελευταίο και αρκετά υποσχόμενο Teamie. Το Teamie είναι μία νέα συνεργατική εκπαιδευτικοί πλατφόρμα για εκπαιδευτικούς και μαθητές που συνενώνει τη δυναμική των κοινωνικών δικτύων με την εκπαίδευση. Στόχος του είναι η ενδυνάμωση της συνεργατικότητας, του διαμοιρασμού αλλά και της εμπειρίας να δημιουργείς ψηφιακό περιεχόμενο την εποχή του Web 2.0.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.nytimes.com/2012/05/21/world/asia/schools-go-into-the-cloud-to-embrace-the-popularity-of-social-media.html
http://theteamie.com/

3.32 νέο κοινωνικό δίκτυο από τη Microsoft

Η Microsoft ανακοίνωσε το νέο κοινωνικό της δίκτυο, So.cl, απευθυνόμενο κυρίως σε μαθητές και σπουδαστές. Αφού παρέμεινε σε beta έκδοση και δοκιμάστηκε από φοιτητές και μαθητές για αρκετούς μήνες, ανοίγει τις πύλες του για όλους τους χρήστες. Στο So.cl οι σπουδαστές μπορούν να χτίζουν κοινότητες με παρόμοιους ερευνητικούς στόχους, να μοιράζονται το υλικό της έρευνας τους (κείμενο, φωτογραφίες, video) και να το επεξεργάζονται ομαδικά. Επιπλέον, μπορούν να οργανώνουν ομαδικές παρακολουθήσεις περιεχομένου -τα λεγόμενα video-parties- και να σχολιάζουν αυτά που βλέπουν σε πραγματικό χρόνο. Ουσιαστικά αποτελεί μια μετεξέλιξη του Microsoft's FUSE labs και ο κοινωνικός του χαρακτήρας δεν παρομοιάζεται τόσο με τον κοινωνικό χαρακτήρα του Facebook ή του Twitter αντίθετα θεωρείται ως μία επιπλέον δυνατότητα ακόμα και με εισαγωγή Open ID από τον λογαριασμό του μαθητή και του φοιτητή από το Facebook ή το Twitter. Μάλιστα οι υπεύθυνοι για τη δημιουργία του So.Cl πως δεν περιμένουν και ούτε αποτελεί στόχο τους οι φοιτητές να σταματήσουν να χρησιμοποιούν γνωστά δίκτυα όπως το Facebook, το Twitter, ή το LinkedIn τονίζοντας πως βασικός στόχος είναι ο διαμοιρασμός γνώσεων, πληροφοριών και ο πειραματισμός των μαθητών με νέα εργαλεία.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.zdnet.com/blog/igeneration/microsofts-socl-network-launched-amid-facebook-press/16268

3.33 αν χρησιμοποιηθούν σωστά τα συλλογικά εργαλεία ενισχύουν τη μάθηση;

Τα συλλογικά μέσα και τα συλλογικά εργαλεία αναπτύσσονται, εξελίσσονται και βέβαια χρησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό από νέους, έφηβους ακόμα και παιδιά. Η πραγματικότητα αυτή είναι και ο βασικός λόγος που θα πρέπει να εξετάζεται και να ερευνάται η μαθησιακή τους προέκταση. Ακούγοντας τη φράση νέα μέσα ή συλλογικά μέσα και εργαλεία πολλές φορές θεωρούμε πως είναι κάτι από το οποίο πρέπει να προφυλάξουμε τους νέους αλλά και κάτι που αφορά μόνο τη διασκέδαση, την επικοινωνία ή το παιχνίδι. Ωστόσο, πολλοί είναι οι ειδικοί αλλά και οι καινοτόμοι εκπαιδευτικοί που εντάσσουν και χρησιμοποιούν καθημερινά τα εργαλεία αυτά θέλοντας να εισάγουν στο σχολείο ή το πανεπιστήμιο την καθημερινή τεχνολογική πραγματικότητα των νέων. Συγκεκριμένα, στο άρθρο του Jeff Dunn αναφέρεται ο τρόπος που το Facebook, το YouTube αλλά και το Twitter μπορούν να ενισχύσουν τη γλωσσική ικανότητα των φοιτητών. Η συνεχή ενημέρωση, η αναζήτηση φίλων αλλά και άλλων γνωστών δημοσιεύσεων και ανακοινώσεων εμπεριέχει κυρίως τη χρήση γραπτού λόγου και αυτό από μόνο του είναι ένα πολύ σημαντικό στοιχείο.

περισσότερες πληροφορίες :
http://edudemic.com/2012/04/how-students-can-use-social-media-to-actually-learn-real-world-skills

3.34 τα συνεργατικά εργαλεία και τα ψηφιακά παιχνίδια βοηθούν στην εκπαίδευση;

Η εμφάνιση και η σταδιακή εξάπλωση των συνεργατικών μέσων όπως τα ιστολόγια, τα wikis και τα κοινωνικά δίκτυα έχουν επηρεάσει τον τρόπο επικοινωνίας μας αλλά και αλληλεπίδρασης με τους άλλους γύρω μας. Στην εποχή μας η επικοινωνία χαρακτηρίζεται από ταχύτητα και αμεσότητα. Οι εξελίξεις αυτές αλλά και τα νέα αυτά εργαλεία έχουν επηρεάσει όλους τους τομείς της καθημερινότητας κυρίως όμως όσους σχετίζονται με την επικοινωνία και την καθημερινή επαφή με ομάδες ανθρώπων όπως οι εκπαιδευτικοί. Ο Howard Rheingold καθηγητής στο Stanford University τονίζει πως μέχρι τώρα η τεχνολογία χρησιμοποιούνταν ως τεχνικό εργαλείο ένα εργαλείο προβολής του υλικού του καθηγητή που οι φοιτητές έπρεπε απλά να αποστηθίσουν. Οι συζητήσεις αν και εφόσον γίνονται και δεν περιοριζόταν στην απλή διάλεξη σχετίζονται με ερωτήσεις αλλά και με τις εργασίες. Η εμφάνιση των forum, των ιστολογίων και γενικότερα των συνεργατικών εργαλείων αλλάζει αυτή την ισορροπία μεταφέροντας τις συζητήσεις και μετά το μάθημα ή με παράλληλη συμμετοχή κατά τη διάρκειά του. Μάλιστα ο Alan Daly, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια προβλέπει πως η εκπαιδευτική καινοτομία και οι δράσεις της θα επικεντρωθούν στη δημιουργική χρήση και εμπλοκή των δικτύων στην εκπαίδευση. Στο σχετικό άρθρο του Darrell M. West μπορείτε να διαβάσετε ολόκληρο το κείμενο για το πως τα συνεργατικά εργαλεία βελτιώνουν την εκπαιδευτική διαδικασία.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.brookings.edu/papers/2012/0424_education_technology_west.aspx
http://www.brookings.edu/~/media/Files/rc/papers/2012/0424_education_technology_west/0424_edu_media_west.pdf

3.35 κανόνες επικοινωνίας για μαθητές και εκπαιδευτικούς

Το γεγονός πως τα κοινωνικά δίκτυα έχουν εισβάλει στην καθημερινότητά μας έχει αναφερθεί πολλές φορές σε πολλές μας αναρτήσεις. Η διαδικτυακή επικοινωνία είναι πραγματικότητα ενήλικοι και ανήλικοι επικοινωνούν με τους προσωπικούς τους λογαριασμούς στο εκάστοτε κοινωνικό δίκτυο που επιλέγουν. Είναι ωστόσο η προσωπική διαδικτυακή παρουσία εκπαιδευτικού και μαθητή κάτι που μπορεί να ενταχθεί στη μαθησιακή διαδικασία; Σε άρθρο της η Lisa Fleisher στην εφημερίδα Wall Street Journal αναφέρει τους κανόνες που τέθηκαν από το Δημοτικό Συμβούλιο σε θέματα παιδείας της Νέας Υόρκης για τον τρόπο επικοινωνίας μαθητών και εκπαιδευτικών μέσα από τα κοινωνικά δίκτυα. Συγκεκριμένα, συνέστησε στους εκπαιδευτικούς να ορίζουν σαφή όρια ανάμεσα στους προσωπικούς τους λογαριασμούς στο διαδίκτυο και σε αυτούς που είναι δημόσιοι και εκπροσωπούν το σχολείο. Έτσι ουσιαστικά απαγόρευσε την επικοινωνία μέσω των προσωπικών λογαριασμών διασαφηνίζοντας πως είναι σπουδαίο εργαλείο τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αρκεί να χρησιμοποιούνται σε ενταγμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες και όχι σε τυχαία επικοινωνία από προσωπικούς λογαριασμούς εκπαιδευτικών και μαθητών. Στους κανονισμούς αναφέρεται πως απαιτείται ενυπόγραφη συγκατάθεση των γονέων για συμμετοχή των μαθητών σε εκπαιδευτικά σχέδια εργασίας που θα χρησιμοποιηθούν τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης τόσο για τα κείμενα όσο και για την ανάρτηση φωτογραφιών ή άλλου πολυμεσικού υλικού. Θέλοντας να ενισχύσει αλλά και να προωθήσει αυτή την προσπάθεια μέσα στον μήνα θα διοργανωθούν και σεμινάρια για τους εκπαιδευτικούς για τον τρόπο χρήσης και βέλτιστης αξιοποίησης των κοινωνικών δικτύων στη σχολική αίθουσα.

περισσότερες πληροφορίες :
http://online.wsj.com/article/SB10001424052702303916904577376541510305510.html?mod=WSJ_NY_MIDDLETopStories%20
http://online.wsj.com/article/SB10001424052702303916904577376541510305510.html?mod=WSJ_NY_MIDDLETopStories#project%3DWSJPDF%26s%3Ddocid%253D120501040021-d09d61391884434caaad2041f5b2700c%257Cfile%253Dsocial_media_guidelines%26articleTabs%3Ddocument

3.36 τυπική εκπαίδευση – εκπαίδευση εξ αποστάσεως

Η εκπαίδευση πάντα ακολουθούσε τον ρυθμό ανάπτυξης της κοινωνίας αλλά και την εξέλιξη των γνώσεων και των παιδαγωγικών θεωριών που συντελούνταν, με αποτέλεσμα μέσα σε δύο δεκαετίες να έχει αλλάξει αρκετά από την παραδοσιακή μορφή εκπαίδευσης που πολλοί από εμάς γνώρισαν ειδικά τα πρώτα χρόνια. Πολλοί υποστηρίζουν πως η παραδοσιακή διδασκαλία υπερτερεί αφού τότε οι μαθητές ήταν πιο συγκεντρωμένοι και πειθαρχημένοι σε αυτό που διδάσκονταν. Οι περισσότεροι όμως πιστεύουν πως η εκπαίδευση δεν είναι αποκομμένη από την κοινωνία και ούτε από τα τεχνολογικά προϊόντα και επιτεύγματά της επομένως και οι μαθητές θα πρέπει να επωφελούνται χρησιμοποιώντας στο έπακρον τα προϊόντα αυτά. Άλλωστε όπως αναφέρει και ο Jonathan Reynold στο άρθρο του που αναλύει τα υπέρ και τα κατά της άτυπης και τυπικής μάθησης η απόκτηση νέων ιδεών και η παγίωση των υφιστάμενων γνώσεων και των δεξιοτήτων αποτελεί το κλειδί για μια αποτελεσματική διαδικασία μάθησης. Όπως, λοιπόν, αναφέρθηκε και παραπάνω με την αυξανόμενη εξάρτηση από την τεχνολογία, οι πτυχές συνεργασίας στην εκπαίδευση έχουν αποκτήσει δυναμική. Η επίσημη εκπαίδευση σε μια παραδοσιακή αίθουσα διδασκαλίας, όπου ολόκληρη η διαδικασία κατάρτισης ελέγχεται από τον εκπαιδευτή έχει πλέον σταδιακά μεταμορφωθεί σε μία πιο ανοικτή και συνεργατική διαδικασία. Ωστόσο, συνεχίζει να υπάρχει προβληματισμός ως προς το ποια διαδικασία της εκπαίδευσης είναι πιο αποτελεσματική για να επιτευχθεί το καλύτερο αποτέλεσμα. Διαβάστε τον συλλογισμό του Jonathan Reynold για το ποια μορφή εκπαίδευσης θεωρεί αποδοτικότερη ως εκπαιδευτής στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση και ο ίδιος.

περισσότερες πληροφορίες :
http://ezinearticles.com/?Formal-Education-Versus-Informal-Learning---What-Is-the-Best-Mode-of-Acquiring-Knowledge?&id=7009327%20

3.37 τι τελικά πρέπει να εμπεριέχει ένα μάθημα γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα

Τα ψηφιακά μέσα έχουν κατακτήσει τη ζωή μας και βέβαια μετά τη δημιουργία και τη μαζική εξάπλωση του Ιστού 2ης γενιάς και της συμμετοχικότητας που πρεσβεύει σίγουρα αλλάζουν και τον τρόπο σκέψης μας. Θέλοντας να εντάξουμε την τεχνολογία και γενικότερα τα ψηφιακά μέσα στην εκπαίδευση σε κάθε βαθμίδας της πολλές φορές δημιουργούνται ερωτήματα για το τί ακριβώς επιδιώκουμε να διδάξουμε και σε ποιες ακριβώς δεξιότητες θέλουμε να εξοικειώσουμε τους μαθητές και μελλοντικούς φοιτητές. Στο άρθρο της η Barbara Fister ουσιαστικά αναπτύσσει τον προβληματισμό της πάνω στο τι αποτελεί ένα ουσιαστικό μάθημα ψηφιακού γραμματισμού και γραμματισμού στα παραδοσιακά και νέα μέσα. Ο κύριος προβληματισμός του άρθρου έγκειται στο τι είναι εκπαιδευτικά και παιδαγωγικά αποδεκτό και το δεν είναι καθώς και στον τρόπο που θα πρέπει να εξασκηθούν οι μαθητές να αξιολογούν και να αναζητούν τις πληροφορίες στις "σχολικά" αποδεκτές ψηφιακές εφαρμογές της Wikipedia και της μηχανής αναζήτησης της Google.

περισσότερες πληροφορίες :
http://lj.libraryjournal.com/2012/03/opinion/peer-to-peer-review/teaching-how-information-works-not-how-to-work-information-peer-to-peer-review

3.38 μια άλλη ματιά για τη χρήση των ψηφιακών μέσων

Σε πολλές αναρτήσεις και άρθρα που έχουν δημοσιευθεί αναφέρεται η γνώμη των εκπαιδευτικών, των γονέων ή και των επίσημων κρατικών φορέων για τη χρήση και την ένταξη των νέων τεχνολογιών στο χώρο της εκπαίδευσης. Σπάνια αναφέρεται η γνώμη των φοιτητών και πως οι ίδιοι θα ήθελαν να χρησιμοποιείται η τεχνολογία στο σχολείο ή στο πανεπιστήμιο. Το 2010 η Maddison, μία φοιτήτρια από την Αυστραλία έγραψε ένα άρθρο για τις Νέες Τεχνολογίες και για το πως η χρήση τους ανοίγει νέους δρόμους επικοινωνίες, γνώσης, εργασίας αλλά και πως βλέπει η ίδια τη νέα αυτή πραγματικότητα που διαμορφώνεται. Όταν το έγραψε ήταν μαθήτρια και τώρα 18 μήνες μετά είναι φοιτήτρια άραγε έχει την ίδια γνώμη; Η ίδια στον πρόλογό της αναφέρει πως τότε οι προσδοκίες και η εκτίμηση που είχε για τα ψηφιακά μέσα ήταν πολύ υψηλά και πως τώρα αν και η τεχνολογία διαδραματίζει μεγαλύτερο ρόλο στην καθημερινότητά της από τότε τη θεωρεί ως μία συνηθισμένη καθημερινή ασχολία. Η ανάγνωση των δύο αυτών άρθρων σε διαφορετική χρονική στιγμή από το ίδιο άτομο ουσιαστικά σκιαγραφεί το πέρασμα δύο εποχών και συγκεκριμένα την πλήρη αποδοχή που κέρδισε η τεχνολογία στα πρώτα της βήματα σε σχέση με την αναστοχαστική διάθεση που έχουμε όλοι πια απέναντί της.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.ictineducation.org/home-page/2012/4/5/a-students-view-of-ict.html
http://www.ictineducation.org/home-page/2010/7/19/ict-a-whole-new-world.html

3.39 εκπαιδευτικά "τιτιβίσματα"

Η αλήθεια είναι πως πλέον η χρήση των ψηφιακών μέσων αλλά και των συλλογικών εργαλείων σε συνδυασμό με τα κοινωνικά δίκτυα δημιουργούν νέες τάσεις στην εκπαίδευση γνωρίζοντας από πολλούς πια μία θετική αντιμετώπιση. Τα ιστολόγια και οι συνεργατικές σελίδες γραφής δηλαδή τα wiki έχουν κερδίσει την αποδοχή από την εκπαιδευτική κοινότητα αλλά και από τους γονείς αφού θεωρούν πως είναι ασφαλή μέσα αλλά και μέσα που προάγουν τον γραπτό λόγο και έκφραση. Προσφάτως όμως αρχίζει να κερδίζει τον εκπαιδευτικό σεβασμό και το "λακωνικό" twitter. Στο άρθρο του ο Jacqui Murray αναλύει τους βασικούς λόγους για τους οποίους θωρεί το twitter ως ένα πολύ χρήσιμο εκπαιδευτικό εργαλείο. Οι λόγοι που εντοπίζει αριθμούνται στους 13 και είναι βασικό ότι ανάμεσα σε αυτούς τονίζει πως οι μαθητές και οι φοιτητές μαθαίνουν "διαδικτυακούς τρόπους" αφού αποδίδουν την απαραίτητη αναγνώριση και αναφορά στην πηγή που παρουσιάζουν, μαθαίνουν να είναι συνοπτικοί και περιεκτικοί αφού έχουν μόνο 140 χαρακτήρες να εκφράσουν αυτό που θέλουν πάνω σε κάποιο ζήτημα και βέβαια το Twitter δεν δημιουργεί το φόβο της "λευκής σελίδας" όπου ο μαθητής καλείται να δημιουργήσει ένα κείμενο μεγάλης έκτασης.

περισσότερες πληροφορίες :
http://askatechteacher.wordpress.com/2012/03/22/13-ways-twitter-improves-education

3.40 εκπαίδευση και φωτογραφία

Είναι σημαντικό όπως έχει αναφερθεί πολλές φορές η ενσωμάτωση αλλά και η χρήση όλων των τεχνολογικών μέσων που έχουμε στη διάθεσή μας στον χώρο της εκπαίδευσης. Άλλωστε η απόκτηση ψηφιακών ικανοτήτων αλλά και η εκμάθηση χρήσης και εξοικείωσης των ψηφιακών μέσων είναι ζητούμενο για τον πολίτη του 21ου αιώνα. Τα τελευταία χρόνια η συζήτηση αλλά και ο προβληματισμός της εκπαιδευτικής κοινότητας προσανατολίζεται κυρίως στον τρόπο χρήσης των νέων ψηφιακών συνεργατικών μέσων ξεχνώντας κάποιες φορές τα βασικά αλλά πιο παραδοσιακά μέσα όπως η φωτογραφία και το βίντεο. Συγκεκριμένα στο άρθρο του Terry Freedman αναφέρονται επτά βασικοί λόγοι για τους οποίους η ψηφιακή φωτογραφία έχει πρωταγωνιστικό ρόλο στη σχολική αίθουσα. Συνοπτικά αναφέρεται πως σταδιακά οι μαθητές αποκτούν ικανότητες και δεξιότητες ψηφιακού αλλά και μιντιακού γραμματισμού, αφού θα πρέπει να ακολουθήσουν μία σειρά από διαδικασίες όπως να βρουν το κατάλληλο πλάνο, την κατάλληλη φωτογραφία που θα συνοδεύσει το άρθρο τους αλλά και μέσα από αυτό να αιτιολογήσουν την επιλογή τους. Παράλληλα, θα αποκτήσουν έναν άλλο τρόπο σκέψης και προσέγγισης ενός προβλήματος ή απλά μίας κατάστασης αφού στην πορεία για την αποτύπωση της φωτογραφίας θα αντιμετωπίσουν από ηθικά διλήμματα όπως το αν φωτογραφίζουμε ανθρώπους χωρίς την άδειά τους, μέχρι τεχνικά ζητήματα όπως ποια η διαφορά μίας ωραίας φωτογραφίας από μίας "χρήσιμης".

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.ictineducation.org/home-page/2012/3/23/7-reasons-to-incorporate-digital-photography-into-your-cours.html

3.41 social media και εκπαίδευση

Όπως είναι πλέον γνωστό αλλά και έκδηλο τα νέα συλλογικά μέσα έχουν επηρεάσει πολλές δραστηριότητες της καθημερινής μας ζωής. Είναι παρόντα σε όλες της τις εκφάνσεις, στην ιατρική, στην πολιτική και βέβαια στην εκπαίδευση. Πώς όμως ξεκίνησε και παρατηρείτε η τάση για την εκπαίδευση και στα νέα συλλογικά μέσα αλλά και η οργάνωση της εκπαίδευσης με τη χρήση αυτών. Σε άρθρο του ο Devon Glenn αναδημοσιεύει το άρθρο των New York Times όπου εκπαιδευτικοί, επιστημονικές κοινότητες και πανεπιστήμια τον τρόπο που τα νέα συλλογικά μέσα διεύρυναν το εκπαιδευτικό τους πρόγραμμα αλλά και τον τρόπο εργασίας τους με μαθητές μέσω του διαδικτύου. Συγκεκριμένα, το Columbia's Graduate School of Journalism, διατηρεί ουσιαστικά σε εβδομαδιαία βάση εργαστήρια αλλά και διαλέξεις μέσω της κοινωνικής δικτύωσης προσελκύοντας ουσιαστικά ακροατήριο και από όλους χώρους όχι μόνο μέσα από το πανεπιστήμιο. Σε άλλες περιπτώσεις όπως το Πανεπιστήμιο του San Francisco's course οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν και τη συγκεκριμένη κατεύθυνση δηλαδή την απόκτηση βεβαίωσης σπουδών για την Εκπαίδευση στα συλλογικά μέσα. Διαβάζοντας ολόκληρο το άρθρο σίγουρα θα διαπιστώσετε πως τα συλλογικά μέσα επηρεάζουν και θα επηρεάσουν κατά πολύ ακόμα τον τρόπο εκπαίδευσης σε κάθε βαθμίδα.

περισσότερες πληροφορίες :
http://socialtimes.com/the-rise-of-social-media-education_b90682

3.42 έξι ιστολόγια που μαθαίνεις από αυτά

Κάθε μέρα δημιουργούνται χιλιάδες ιστολόγια όπου πολλές φορές χαρακτηρίζονται εκπαιδευτικά χωρίς ωστόσο πολλές φορές να είναι στην πραγματικότητα. Η αλήθεια είναι πως ο όγκος ιστολογίων είτε από μαθητές είτε από εκπαιδευτικός είναι χαοτικός και πολλές φορές αποπροσανατολιστικός. Υπάρχουν, ωστόσο, αξιόπιστα εκπαιδευτικά ιστολόγια όπου πραγματικά θα μπορούσαν να βοηθήσουν αποτελώντας καλές εκπαιδευτικές πρακτικές; Αρχικά, καλό είναι να αναζητήσουμε ιστολόγια που φιλοξενούνται σε εκπαιδευτικά κοινωνικά δίκτυα ή εκπαιδευτικές κοινότητες όπως τα γνωστά και πια καθιερωμένα Edublog Awards από τον ιστοχώρο Edublog. Από τον κατάλογο των υποψηφίων αλλά και των νικητών για το καλύτερο εκπαιδευτικό ιστολόγιο δημιουργήθηκε μία λίστα των 6 πιο δημιουργικών ιστολογίων από τους διαχειριστές του ιστοχώρου Fractus Learning Online. Δείτε και επισκεφθείτε τον υπερσύνδεσμο για καθένα ιστολόγια από αυτά και διαμορφώστε τη δική σας γνώμη.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.fractuslearning.com/2012/03/01/education-blogs-learn-from

3.43 θέλεις να κάνεις μάθημα; καρφίτσωσέ το

Το νέο κοινωνικό δίκτυο Pinterest και κερδίζει έδαφος και θαυμαστές με το σχεδιασμό του αλλά και με το σχεδιαστικό του ύφος. Θα μπορούσε όμως να χρησιμοποιηθεί και με εκπαιδευτικό τρόπο και να γίνει ακόμα ένα συλλογικό εργαλείο που θα εμπλουτίσει τη μαθησιακή διδασκαλία; Σε άρθρο του ο Terry Heick προτείνει 5 τρόπους με τους οποίους το Pinterest μπορεί να αποτελέσει μία εκπαιδευτική διαδικασία. Αρχικά, οι διάφορες κατηγορίες που έχει και δημιουργεί στον προσωπικό μας "πίνακα ανακοινώσεων" είναι μία ενδιαφέρουσα παράμετρο που μας επιτρέπει να κατηγοριοποιούμε τα "pin" μας. Επομένως, επιλέγουμε να εμφανίζεται στον πίνακά μας η κατηγορία "Εκπαίδευση" και στη συνέχεια δημιουργούμε τα δικά μας "pin", είτε ως εκπαιδευτικοί, είτε ως μαθητές που αφορούν σε ένα συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο. Στη συνέχεια, μπορούμε να προσθέσουμε για το θέμα αυτό σχετικά άρθρα, φωτογραφίες και υπερσυνδέσμους. Με τον τρόπο αυτό οι μαθητές είναι πολύ πιο εύκολο και διασκεδαστικό να βρουν επιπλέον πηγές για να προσθέσουν στις δικές τους, αλλά συγχρόνως μπορεί να αποτελέσει και την πλατφόρμα συμμετοχής και των γονέων στο μάθημα με την συνεισφορά και των δικών τους "pin".

περισσότερες πληροφορίες :
http://edudemic.com/2012/02/5-tips-for-using-pinterest-in-your-classroom

3.44 EmbedPlus – το youtube ως εργαλείο μάθησης

Ο ιστοχώρος YouTube είναι γνωστός και αρκετά δημοφιλής σε όλους μας. Βίντεο, τραγούδια, αποσπάσματα ταινιών και γενικότερα διάφοροι τρόποι διασκέδασης και επικοινωνίας έρχονται στο μυαλό μας που είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι με τον συγκεκριμένο ιστοχώρο. Μπορεί όμως να είναι και ένα εργαλείο μάθησης; Διάφορες νέες εφαρμογές που έχουν ενσωματωθεί καθώς και μία ποικιλία νέων δυνατοτήτων και εργαλείων μετατρέπει το YouTube σε ένα διαδικτυακό χώρο με ποικίλες μαθησιακές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Με το εργαλείο αυτό στο βίντεο που αναρτά ο χρήστης μπορεί να παρέχει τη δυνατότητα για σχόλια, για annotation, για δυνατότητα επανάληψης του βίντεο ή του αποσπάσματος. Το νέο είναι πως πια ο χρήστης που δεν γνωρίζει τον τρόπο που προφέρεται μία λέξη οποιασδήποτε γλώσσας μπορεί με τη χρήση αυτού του εργαλείου να ακούσει τον τρόπο που προφέρεται σε καταστάσεις καθημερινότητας μέσα από τα βίντεο του YouTube. Η συνιδρύτρια Shola "Tay" Omojokun δήλωσε πως από την πρώτη στιγμή χιλιάδες αιτήματα χρήσης του νέου εργαλείου πραγματοποιήθηκαν από χρήστες που μαθαίνουν νέες ξένες γλώσσες. Ψάχνοντας, λοιπόν, με το Embed Plus pronunciation dictionary τη λέξη που θέλετε ουσιαστικά έχετε στη διάθεσή σας μία λίστα αναπαραγωγής από βίντεο καθημερινής πραγματικότητας όπου μπορείτε να ακούσετε την σωστή προφορά της λέξης αλλά και το νόημα που εμπεριέχει σε κάθε καθημερινή περίσταση. Διαβάστε στο άρθρο της Megan O'Neill τις δυνατότητες του συγκεκριμένου εργαλείου

περισσότερες πληροφορίες :
http://socialtimes.com/embedplus-turns-youtube-into-a-language-learning-tool_b89406
http://www.embedplus.com/dictionary/how-to-pronounce-words-and-use-them.aspx

3.45 τα χαρακτηριστικά της σχολικής τάξης του 21ου αιώνα

Το σχολείο, ως θεσμός αλλά και ως χώρος μάθησης και εκπαίδευσης τα τελευταία χρόνια έχει αλλάξει πολύ προκειμένου να καταφέρει να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής και να διατηρήσει έτσι το μορφωτικό και παιδευτικό του ρόλο. Οι παραδοσιακές σχολικές αίθουσες με τον μαυροπίνακα, τα απόλυτα στοιχισμένα σε σειρά θρανία αλλά και την άπλετη αυστηρότητα ανήκουν πια στο παρελθόν. Οι σημερινές σύγχρονες αίθουσες διαθέτουν στην πλειοψηφία τους υπολογιστές ή διαδραστικό πίνακα, η σχολικός χώρος δεν παρουσιάζει απαραίτητα τα απόλυτα στοιχισμένα θρανία και η αυθεντία του εκπαιδευτικού με την παράλληλη αυστηρότητα έχουν δώσει τη θέση τους στον εκπαιδευτικό συνοδοιπόρο στην εκπαιδευτική διαδικασία μάθησης. Αν θέλαμε όμως να αποδώσουμε οπτικά σε αριθμούς την σχολική τάξη σήμερα μετά την εισαγωγή και χρήση της τεχνολογίας τι θα μπορούσαμε να πούμε; Ποια είναι τα αριθμητικά δεδομένα που αυτή η αλλαγή έχει επιφέρει και δεν μπορούν να αμφισβητηθούν; Στο Infographic που ακολουθεί μπορείτε να δείτε σε αριθμητικά στοιχεία ποια εικόνα παρουσιάζει η σχολική αίθουσα του 21 ου αιώνα.

περισσότερες πληροφορίες :
http://edudemic.com/2012/07/classroom-pieces

3.46 γονείς και μαθητές τι πιστεύουν τελικά;

Η τεχνολογία είναι ένα σπουδαίοι εργαλείο σε όλους τους τομείς της καθημερινότητας. Ο τρόπος που χρησιμοποιείται μπορεί να την μετατρέψει σε ένα δυναμικό εργαλείο μάθησης ή απλά σε ένα εποπτικό μέσο παρακολούθησης. Ο Corey Murray σε άρθρο του παραθέτει τις απόψεις των γονέων αλλά και των μαθητών σχετικά με τη χρήση και την ένταξη της τεχνολογίας στο σχολείο και στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Ο μη κερδοσκοπικός οργανισμός Project Tomorrow, που υποστηρίζει την ενίσχυση της εκπαιδευτικής διδασκαλίας και διαδικασίας με την τεχνολογία διεξήγαγε μία έρευνα όπου χρησιμοποιήθηκε δείγμα περισσοτέρων από 416,000 μαθητών, γονέων, εκπαιδευτικών και διευθυντών εκφράζοντας τις απόψεις τους για την επίδραση της τεχνολογίας στο σχολείο. Επιγραμματικά αναφέρονται κάποια από τα συμπεράσματα της έρευνας:57 % των μαθητών πιστεύει πως η χρήση εικονικών περιβαλλόντων μάθησης τους επιτρέπει να εργάζονται και να μαθαίνουν με τον δικό τους ρυθμό. Το 63% γονέων από μαθητές από το νηπιαγωγείο μέχρι την πέμπτη τάξη είναι δεκτικοί στο να αγοράζουν μία φορητή συσκευή για να την χρησιμοποιεί το παιδί στο σχολείο. Αντίστοιχα γονείς μεγαλύτερων τάξεων θα αγόραζαν μία τέτοια συσκευή σε ποσοστό που φθάνει το 70%. Διαβάστε παρακάτω ολόκληρο το άρθρο το οποίο πραγματικά απεικονίζει μία σύγχρονη πραγματικότητα και αναγκαιότητα στην εκπαίδευση.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.edtechmagazine.com/k12/article/2012/06/what-parents-and-students-are-saying-about-ed-tech

3.47 πώς χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί τα ψηφιακά παιχνίδια

Τα ψηφιακά παιχνίδια χρησιμοποιούνται εδώ και πολλά χρόνια στην εκπαίδευση. Πολλές φορές μάλιστα αναζητούμε μόνο τα παιχνίδια που έχουν δημιουργηθεί αποκλειστικά για εκπαιδευτικούς σκοπούς αγνοώντας πως όλα μπορούν να μετατραπούν σε εκπαιδευτικό εργαλείο. Σχετική έρευνα του κέντρου Joan Ganz Cooney Center πραγματοποιήθηκε σε παιδιά από το νηπιαγωγείο έως τις τελευταίες τάξεις του δημοτικού και σχετίζεται με τον τρόπο που οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν τα ψηφιακά παιχνίδια στην σχολική αίθουσα. Από τα αποτελέσματα της έρευνας που προέκυψε είναι πως οι εκπαιδευτικοί που αισθάνονται πιο άνετα να χρησιμοποιήσουν τα ψηφιακά παιχνίδια τα χρησιμοποιούν και πιο συχνά στην σχολική αίθουσα. Έτσι περίπου το 32% χρησιμοποιούν τα παιχνίδια 2ή 4 φορές την εβδομάδα ενώ μόλις το 18% τα χρησιμοποιούν κάθε μέρα. Εξίσου σημαντικό είναι το γεγονός πως το 70% των εκπαιδευτικών συμφωνούν πως τα ψηφιακά παιχνίδια αποτελούν ένα ισχυρό κίνητρο για τους μαθητές με αποτέλεσμα να είναι πιο ενεργοί στη συμμετοχή και πιο δεκτικοί στους εκπαιδευτικούς στόχους των αναλυτικών προγραμμάτων.

περισσότερες πληροφορίες :
http://kidscreen.com/2012/05/14/new-survey-examines-how-teachers-use-digital-games
http://www.joanganzcooneycenter.org/images/presentation/jgcc_teacher_survey.pdf

3.48 πόσο χρόνο αφιερώνετε για την τεχνολογία στο σχολείο σας;

Το ζητούμενο στην εποχή μας από πολλούς εκπαιδευτικούς κάθε βαθμίδας και κυρίως από τους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση είναι η ένταξη της τεχνολογίας στο μάθημα αλλά με ποιο τρόπο και πόσο χρόνο; Στο άρθρο της Margaret Powers γίνεται αναφορά σε μία έρευνα που διεξήχθη σε παιδιά πρώτης σχολικής ηλικίας και στον χρόνο που αξιοποιείται στη σχολική αίθουσα η χρήση του υπολογιστή. Οι ερευνητές δεν περιορίστηκαν μόνο στη χρήση του υπολογιστή αλλά στη χρήση τεχνολογικών προϊόντων και εφαρμογών στον πραγματικό εκπαιδευτικό χρόνο. Επιγραμματικά αναφέρεται πως τα 2/3 των εκπαιδευτικών αναφέρουν πως τα παιδιά χρησιμοποιούν υπολογιστές, φορητούς και μη,, tablets, και άλλες συσκευές τουλάχιστον για λιγότερο από 30 λεπτά την ημέρα. Παράλληλα αναφέρεται και η χρήση διαδραστικού πίνακα αλλά και άλλων συσκευών.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.ecetech.net/early-childhood-technology/how-much-time-do-young-children-spend-with-technology-in-school

3.49 ψηφιακή αφήγηση και εκπαίδευση

Η ψηφιακή αφήγηση είναι ένα ακόμα εκπαιδευτικό εργαλείο που εμπλουτίζει την εκπαιδευτική διαδικασία, ενώ παράλληλα εφοδιάζει τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς με δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού. Το πόσο χρήσιμη είναι εκπαιδευτικά και πόσο συνεισφέρει στη διαδικασία εξαρτάται από πολλούς παράγοντες και σίγουρα από τον τρόπο ένταξή της στη σχολική αίθουσα αλλά κυρίως με το βαθμό της ενεργής εμπλοκής του μαθητή. Οι ιστορίες είναι ένα δυνατό εργαλείο γιατί διδάσκουν, διασκεδάζουν αλλά κυρίως κερδίζουν το ενδιαφέρον του μαθητή αφού είναι δικές του ιστορίες. Σχετική έρευνα διεξήχθη από το DISTCO σε μαθητές και εκπαιδευτικούς σχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Στόχος ήταν μαθητές από όλα τα σχολεία να υποβάλλουν πρωτότυπες δικές τους ιστορίες με συγκεκριμένο τρόπο στον ιστοχώρο του DISTCO. Με βάση αυτό τον διαδικτυακό διαγωνισμό και την πορεία προετοιμασίας που ακολούθησε το κάθε σχολείο παρουσιάζονται οι απόψεις των μαθητών αλλά και των εκπαιδευτικών σε σχέση με την χρήση ιστοριών συνδυαστικά με την τεχνολογία στην εκπαιδευτική διαδικασία.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.northamerican.edu/~bdogan/wp-content/uploads/2011/12/SITE-2012-Dogan.pdf
http://www.distco.org/

3.50 τα μέσα στη ζωή των παιδιών και των εφήβων

Οι μετρήσεις που αφορούν στη χρήση των μέσων αλλάζουν ραγδαία από χρόνο σε χρόνο, γιατί οι χρήστες γίνονται περισσότεροι και ο μέσος όρος ηλικίας τους όλο και κατεβαίνει. Μία νέα έρευνα του Αμερικάνικου Ερευνητικού Ινστιτούτου Κάιζερ αναδεικνύει με στοιχεία μία νέα τάση ανάμεσα στους εφήβους την παράλληλη χρήση διαφορετικών μέσων την ίδια στιγμή. Το κοινό της έρευνας ήταν αμερικανοί χρήστες από 8 έως 18 ετών και αφορά στην καθημερινή χρήση των μέσων από αυτούς. Παιδιά και έφηβοι αφιερώνουν κατά μέσο όρο 7 ώρες και 38 λεπτά την ημέρα στα μέσα, δηλαδή σχεδόν όσες δημιουργικές ώρες τους απομένουν μετά το σχολείο. Η πρόσβαση στα μέσα έχει διπλασιαστεί σε σύγκριση με το 1999 που ήταν 47% ενώ το 2009 έχει φτάσει το 84%. Το ενδιαφέρον στοιχείο είναι ότι δεν διαχωρίζεται πια σε ποσοστό η χρήση του κάθε μέσου αλλά η ταυτόχρονη χρήση τους, παρατηρούμε, λοιπόν, ότι βλέπουν τηλεόραση, ακούν μουσική, διαβάζουν, παίζουν παιχνίδια και χρησιμοποιούν τον υπολογιστή την ίδια στιγμή. Η τηλεόραση έχει ακόμη την πρωτοκαθεδρία ως το μέσο το οποίο παρακολουθούν περισσότερο αλλά όχι στην παραδοσιακή συσκευή τηλεόρασης, προτιμούν το web tv, το κινητό τους ή το i-pod για να παρακολουθήσουν τα αγαπημένα τους προγράμματα. Στα στοιχεία της έρευνας ακόμα γίνεται σύγκριση μεταξύ των ωρών χρήσης των μέσων από τα παιδιά και της σχολικής του απόδοσης. Αν και διεξήχθη στο εξωτερικό η έρευνα αυτή μας δίνει μία σύγχρονη εικόνα του εφήβου-χρήστη που θα πρέπει να κατανοήσουμε πριν τον κατηγορήσουμε.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.kff.org/entmedia/upload/mh012010presentL.pdf
http://www.kff.org/entmedia/mh012010pkg.cfm

3.51 μαρτυρίες 26 πρωτοπόρων Ελλήνων εκπαιδευτικών

Είναι πολύ σημαντικό οι προσπάθειες αλλά και τα έργα της εκπαιδευτικής κοινότητας να δημοσιοποιούνται γιατί είναι πιο χρήσιμο να μελετάμε και να ερευνούμε τις εντυπώσεις θετικές ή αρνητικές συναδέρφων που προσπάθησαν ενεργά να εντάξουν τα εργαλεία και τιε δυνατότητες του Ιστού 2ης γενιάς στην σχολική αίθουσα. Όπως αναφέρεται στην σχετική ανάρτηση στο ιστολόγιο του εκπαιδευτικού Νίκου Μιχαηλίδη στα πλαίσια του μαθήματος «Τεχνολογίες Κοινωνικής Δικτύωσης στην Εκπαίδευση» (Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών, Τμήμα Πληροφορικής, ΑΠΘ) κατά το εαρινό εξάμηνο 2011 πραγματοποιήθηκε έρευνα με τη συνδρομή όλων των φοιτητών του μαθήματος. Ο σκοπός της συγκεκριμένης ερευνητικής εργασίας ήταν η συλλογή και ανάλυση μαρτυριών ενεργών εκπαιδευτικών κυρίως από τη πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, οι οποίοι ξεχώρισαν μέσα από την ενασχόλησή τους με τις web 2.0 τεχνολογίες και τη δημιουργική χρήση τους στην εκπαιδευτική πρακτική τους. Υπεύθυνος καθηγητής ήταν ο Παλαιγεωργίου Γιώργος ο οποίος μαζί με την ομάδα των φοιτητών που ασχολήθηκαν για την εκπόνηση της έρευνας και συγκεκριμένα μαζί με τους Γραμματικοπούλου Αθηνά και Νίκα Παναγιώτα συγκέντρωσαν τις εμπειρίες 26 εκπαιδευτικών που συμμετείχαν. Διαβάστε στη συνέχεια ολόκληρο το τελικό κείμενο (σε μορφή eBook) με τις μαρτυρίες των εκπαιδευτικών.

περισσότερες πληροφορίες :
http://blogs.sch.gr/nikmichailidis/archives/2112?utm_source=feedburner&utm_medium=twitter&utm_campaign=Feed%3A+sch%2FUlUT+(Εκπαιδευτική+Τεχνολογία+%26+Πληροφορική+-+blog)

3.52 πως μπορούμε να συνδέσουμε τη ψηφιακή δραστηριότητα σε σπίτι και σχολείο

Το FutureLab είναι ένας ανεξάρτητος μη κερδοσκοπικός οργανισμός που προσπαθεί να μελετήσει και να γεφυρώσει την ψηφιακή δραστηριότητα που έχουν έτσι και αλλιώς οι μαθητές του 21ου αιώνα με τις δραστηριότητες τους στο σπίτι και στο σχολείο. Πρόσφατη έκθεση από τον ιστοχώρο του FutureLab περιγράφει το κενό και την ασυνέχεια που υπάρχει ανάμεσα στις πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού που εφαρμόζονται σε μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στον χώρο του σπιτιού και του σχολείου. Είναι μία ενδιαφέρουσα έρευνα που ασχολείται με γενικότερα θέματα του ψηφιακού γραμματισμού των νέων, του τρόπου ενσωμάτωσης της τεχνολογίας στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα αλλά και στην ασυνέχεια που πολλές φορές εντοπίζεται στην εφαρμογή ενός ενιαίου καινοτόμου προγράμματος εμπλοκής όλων των τεχνολογιών που χειρίζονται καθημερινά οι σημερινοί έφηβοι.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.futurelab.org.uk/sites/default/files/Connecting_digital_literacy_between_home_and_school.pdf
http://www.futurelab.org.uk/

3.53 χρησιμοποιούν οι φοιτητές τα συλλογικά δίκτυα για εκπαιδευτικούς σκοπούς;

Σε έρευνα που δημοσιεύτηκε από το ebrary τον Φεβρουάριο 2012 οι ερωτηθέντες μαθητές και φοιτητές αποτύπωσαν τον τρόπο που οι ίδιοι χειρίζονται τα κοινωνικά δίκτυα. Μπορεί να γίνεται λόγος για την εκπαιδευτική πλευρά των κοινωνικών δικτύων και των νέων συλλογικών μέσων, ωστόσο όλες αυτές οι συζητήσεις είναι σε αρχικό στάδιο και η αλήθεια είναι πως δεν υπάρχει οργανωμένη εκπαιδευτική κοινή πολιτική σε εκπαιδευτικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα. Οι μαθητές και οι φοιτητές χρησιμοποιούν καθημερινά τα κοινωνικά δίκτυα σε μεγάλο αριθμό, έχουν όμως συνδέσει τις χρήσεις τους και με την εκπαιδευτική διαδικασία; Στην παρακάτω έρευνα οι μαθητές απάντησαν σε μεγάλο ποσοστό πως για αυτούς η χρήση των κοινωνικών δικτύων είναι συνώνυμο με την επικοινωνία με τους φίλους τους και σε λιγότερο ποσοστό επικοινωνία με το εκπαιδευτικό ίδρυμα που βρίσκονται ή επικοινωνία με τον καθηγητή τους.

περισσότερες πληροφορίες :
http://lj.libraryjournal.com/2012/02/academic-libraries/most-students-dont-use-social-media-to-study
http://site.ebrary.com/lib/surveys/docDetail.action?docID=80079260%20

3.54 οι μαθητές χρησιμοποιούν τελικά τα συλλογικά δίκτυα;

Οι έφηβοι που αποτελούν και το μεγαλύτερο κομμάτι της μαθητικής κοινότητας χαρακτηρίζονται ως μη ψηφιακοί ιθαγενείς αφού από τη στιγμή της γέννησής τους χρησιμοποιούν αλλά και παρατηρούν τα τεχνολογικά επιτεύγματα της εποχής τους ως απλά καθημερινά εργαλεία. Έτσι, ενώ γονείς και εκπαιδευτικοί διερευνούν τρόπους ενσωμάτωσης της τεχνολογίας και συγκεκριμένα της κοινωνικής δικτύωσης στην σχολική αίθουσα, έφηβοι και φοιτητές χρησιμοποιούν ήδη τα συλλογικά εργαλεία τόσο για επικοινωνία και διασκέδαση όσο και ως ερευνητικό εργαλείο μάθησης και έρευνας. Με φυσικό και αυθόρμητο τρόπο έχουν ήδη εντάξει στην μαθησιακή πραγματικότητά τους τα εργαλεία αυτά κατανοώντας το διττό τους ρόλο τόσο της διασκέδασης όσο και της μάθησης. Σε ποσοστό 63% μαθητές όλων των ηλικιών χρησιμοποιούν το διαδίκτυο ως πηγή ενημέρωσης και πληροφόρησης και μάλιστα το 17% του ποσοστού αυτού συμμετέχει σε διαδικτυακές συζητήσεις γύρω από θέματα που τους απασχολούν όπως τα ναρκωτικά. Σε άρθρο του ο Neil Vidyarthi παρουσιάζει και την άποψη των μαθητών αλλά και τις επιφυλάξεις της εκπαιδευτικής κοινότητας για την εκπαιδευτική χρήση των κοινωνικών δικτύων και εργαλείων.

περισσότερες πληροφορίες :
http://socialtimes.com/63-of-high-school-students-want-textbooks-that-communicate-with-classmates-infographic_b91711

3.55 αλλαγή σκηνικού για την Εκπαίδευση στα Μέσα στην Ελλάδα

Νέοι εκπαιδευτικοί με αυτοπεποίθηση για τις τεχνολογικές τους γνώσεις και καθημερινή ενασχόληση με τα ψηφιακά μέσα είναι οι Έλληνες εκπαιδευτικοί. Με στοιχεία που αφορούν στην ελληνική πραγματικότητα το Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μελετών πραγματοποίησε έρευνα για το επίπεδο της Εκπαίδευσης στα Μέσα στα ελληνικά σχολεία. Η ένταξη του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας (Εκπαίδευση στα Μέσα) στο διδακτικό πρόγραμμα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης είναι άλλωστε και στόχος καθώς αποτελεί μέρος της διδασκαλίας των βασικών ικανοτήτων για τη διά βίου μάθηση. Τα αποτελέσματα αναφέρουν ότι ο Έλληνας εκπαιδευτικός έχει άριστη γνώση χειρισμού των ψηφιακών μέσων κατά 50%, αυξάνοντας επομένως και το ποσοστό χρήσης (59,26%) και πρόσβασης στα μέσα κατά τον ελεύθερο χρόνο του. Σε παλαιότερες έρευνες οι εκπαιδευτικοί δήλωναν ότι θεωρούν σημαντική την αξιοποίηση των μέσων στη σχολική τάξη αλλά τελικά δεν εφάρμοζαν την άποψη τους. Στη νέα έρευνα φαίνεται ότι σε ποσοστό 39,51% χρησιμοποιούν τα μέσα σε καθημερινή βάση αποδεικνύοντας ότι δεν είναι πια επιφυλακτικοί στην ουσιαστική και καθημερινή χρήση των μέσων. Επιπλέον αφορμή για την αξιοποίηση των μέσων δεν είναι μόνο οι διαθεματικές δραστηριότητες στο πλαίσιο του μαθήματος σε ποσοστό (41,98%) αλλά και αυθόρμητα, εν μέσω συζήτησης (25,93%). Τα πρώτα αποτελέσματα της έρευνας είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του Ι.Ο.Μ. και σίγουρα επιβεβαιώνουν έναν ψηφιακό προσανατολισμό του ελληνικού δημόσιου σχολείου.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.iom.gr/default.aspx?lang=el-GR&page=145&studyid=37

3.56 το Δημοτικό σχολείο Scargill και πως χρησιμοποιεί τα ψηφιακά μέσα

Η χρήση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην εκπαίδευση είναι πλέον θεσμός, αυτό που διαφέρει είναι ο τρόπος αλλά και ο βαθμός ενσωμάτωσής της από κάθε σχολική μονάδα. Είναι σημαντικό επομένως να μπορούν οι εκπαιδευτικοί να μελετούν περιπτώσεις χρήσης της τεχνολογίας σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης προκειμένου να εντοπίζουν αφενός τις καλές πρακτικές αφετέρου να παρατηρούν τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία κάθε χρήσης. Το Δημοτικό σχολείο Scargill βρίσκεται έξω από το Λονδίνο και έχει 290 μαθητές ηλικίας από 7-11 ετών μάλιστα μεγάλος αριθμός έχει σίτιση δωρεάν λόγω της οικονομικής κατάστασης και αυτό τονίζεται απλά και μόνο για να καταλάβουμε ότι δεν πρόκειται για ένα πλούσιο σχολείο. Ως σχολείο υιοθετεί την χρήση της τεχνολογίας και μάλιστα των κινητών συσκευών όπως τα Nintendos κατόπιν σχετικής άδεις από τους γονείς. Στο άρθρο του Terry Freedman γίνεται αναφορά στους λόγους επιλογής της συγκεκριμένης συσκευής αλλά και τον τρόπο χρήσης της.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.ictineducation.org/home-page/2012/6/29/byot-case-study-scargill-junior-school.html

3.57 το εγχειρίδιο του καινοτόμου εκπαιδευτικού

Βασικός στόχος όσων εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία από οποιαδήποτε βαθμίδα και πόστο είναι η δημιουργία ενός θετικού κλίματος που εμπνέει στους μαθητές και φοιτητές την ενεργή συμμετοχή και την αυξανόμενη εμπλοκή τους στη διαδικασία της μάθησης. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο η χρήση της τεχνολογίας, των πολυμέσων αλλά και του υπολογιστή σε συνδυασμό με ένα εκπαιδευτικό σενάριο θεωρείται πως ενισχύει τη διάθεση συμμετοχής του μαθητή αλλά και την συμμετοχικότητα και πιο "ντροπαλών" μαθητών. Το μη κερδοσκοπικό ίδρυμα Paul Hamlyn Foundation ιδρύθηκε από τον εκδότη Paul Hamlyn (1926-2001) και συνεργάζεται με το εκπαιδευτικό σύστημα και αναλυτικό πρόγραμμα της Αγγλίας σε τρία βασικά γνωστικά αντικείμενα και συγκεκριμένα των Εικαστικών Τεχνών, την Κοινωνική δικαιοσύνη και την καινοτόμα μάθηση και εκπαίδευση. Μέσα από τις έρευνές του ιδρύματος αλλά και των εκπαιδευτικών που εμπλέκονται σε αυτό το σχέδιο εκδόθηκε το συγκεκριμένο εγχειρίδιο "The Engaging School-A handbook for school leaders". Ένα πολύ ενδιαφέρον βιβλίο που αναφέρεται σε τρόπους και μεθόδους που μπορούν να χρησιμοποιηθούν προκειμένου το σχολείο να είναι ελκυστικότερο στα παιδιά αλλά και ένας χώρος δημιουργίας, καινοτομίας και αυτενέργειας.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.innovationunit.org/sites/default/files/Engaging%20School%20Handbook_0.pdf
http://www.innovationunit.org/resources/engaging-school-handbook-school-leaders

3.58 διαδραστική ποίηση

Πολλά διαδραστικά εργαλεία έχουν δημιουργηθεί και αναπτυχθεί τελευταία με στόχο την ενεργοποίηση μαθητών για δημιουργία δικό τους κειμένων και σκέψεων στο διαδίκτυο. Ο ιστοχώρος Winning Words – Interactive Poetry Generators είναι μία διαδραστική πλατφόρμα όπου επιτρέπει σε μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας τη δημιουργία προσωπικών δικών τους ποιημάτων, παρέχοντάς τους πολυμεσικό υλικό για μια ποικιλία θεματικών ενοτήτων. Μπορούν να δημιουργήσουν ποιήματα που να έχουν ακόμα και τον σύγχρονο χαρακτήρα της μουσικής Rap, ή απλά να είναι μελωδικά ποιήματα με ομοιοκαταληξία. Ανάλογα με το είδος ποιητικού κειμένου που θα επιλέξει ο μαθητής ή γενικότερα ο χρήστης θα εμφανιστούν στην οθόνη του τα χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου είδους στη συνέχεια θα πρέπει να αποφασίσει τη γραφιστική απεικόνιση του ποιήματός του. Το συγκεκριμένο εργαλείο είναι ένα ακόμα διαδραστικό και συμμετοχικό εργαλείο που με παιγνιώδη και διασκεδαστικό τρόπο ενισχύει τη γλωσσική καλλιέργεια και ανάπτυξη των μαθητών ή και των χρηστών γενικότερα.

περισσότερες πληροφορίες :
https://blogs.glowscotland.org.uk/fa/ICTFalkirkPrimaries/2012/07/12/winning-words-interactive-poetry-generators
http://generator.winningwordspoetry.com/

3.59 νέο εργαλείο για ψηφιακές παρουσιάσεις

Ένα εργαλείο προσανατολισμένο στην εκπαίδευση είναι το beeclip. Εκεί μπορούν να δημιουργήσουν το πόστερ του μαθήματος, με εύκολο τρόπο. Μαθητές και δάσκαλοι μπορούν να οργανώσουν το μάθημά τους, συνδυάζοντας φωτογραφίες, κείμενο αλλά και βίντεο. Η επιφάνεια εργασίας του συγκεκριμένου εργαλείου είναι εύχρηστη, καθώς δεν έχει πολύπλοκα κουμπιά που να συγχύζουν το χρήστη, αλλά τέσσερα βασικά σημεία πρόσβασης αρχείων, τα οποία είναι αρχεία από τον υπολογιστή, flickr, youtube, google plus. Σε πολλές από τις σύγχρονες εφαρμογές ψηφιακών παρουσιάσεων και κολλάζ υπάρχει μόνο η δυνατότητα του διαμοιρασμού (sharing) ενώ εδώ ο χρήστης μπορεί ακόμα και να αποθηκεύσει το αρχείο του στον υπολογιστή του αλλά και να το εκτυπώσει.

περισσότερες πληροφορίες :
http://edu.beeclip.com/

3.60 ipads στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Οι τεχνολογικές εξελίξεις στην εποχή μας είναι ραγδαίες και ενώ ακόμα εκπαιδευτικοί και γονείς προσπαθούν να συνηθίσουν την ιδέα της σχολικής χρήσης του υπολογιστή, των κοινωνικών δικτύων αλλά και των ψηφιακών παιχνιδιών, άλλα σχολεία χρησιμοποιούν καθημερινά το ipad. Άλλωστε και το ipad είναι μία ακόμα ψηφιακή συσκευή που λόγω της φορητότητάς της αλλά και της ευχρηστίας της είναι πλέον ένα από τα καθημερινά αντικείμενα που τα παιδιά και αναγνωρίζουν αλλά και χειρίζονται πολύ εύκολα όπως και τα κινητά τηλέφωνα. Θα μπορούσαν τα ipads να είναι οι επόμενες "εκπαιδευτικές συσκευές" που ενδυναμώσουν το μάθημα αλλά και το ενδιαφέρον των παιδιών; Σε άρθρο που έχει δημοσιευτεί στον εκπαιδευτικό ιστοχώρο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης Simple K-12 αναφέρονται εφαρμογές για το ipad που είναι χρήσιμες στην εκπαιδευτική διαδικασία της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

περισσότερες πληροφορίες :
http://blog.simplek12.com/education/10-useful-ipad-resources

3.61 σύννεφα λέξεων στην τάξη

Η αλήθεια είναι πως υπάρχουν πολλά διαδικτυακά εργαλεία που έχουν προοπτικές για εκπαιδευτική τους χρήση στη διδασκαλία. Συχνά τα ιστολόγια, τα wiki και τα σύννεφα λέξεων (tag clouds) είναι από τα πιο αποδεκτά από την εκπαιδευτική κοινότητα. Με τη χρήση "σύννεφων λέξεων" ουσιαστικά αποτυπώνουμε μέσα από λέξεις και έννοιες που είναι σχετικές μεταξύ τους τις πραγματικές διαστάσεις ενός θέματος. Συχνά οι εφαρμογές αυτές είναι χρήσιμες σε μαθήματα όπως η ιστορία, η ψυχολογία, η έκθεση όπου οι μαθητές πραγματικά βοηθούνται στο να βρουν τις πραγματικές έννοιες των γεγονότων αλλά και των εννοιών με τα εργαλεία αυτά. Η ύπαρξη λέξων μόνο που ενώνονται με το κεντρικό θέμα ουσιαστικά βοηθάει τους μαθητές να είναι ακριβείς στο νόημα και συγκεκριμένοι σε αυτό που διατυπώνουν. Στο άρθρο που ακολουθεί αναφέρεται μία λίστα 9 ακόμη λιγότερων γνωστών δωρεάν εργαλείων λέξεων για να δημιουργήσετε τα δικά σας "εκπαιδευτικά" σύννεφα λέξεων.

περισσότερες πληροφορίες :
http://21centuryedtech.wordpress.com/2012/06/06/9-amazing-word-cloud-generators-for-the-classroom-word-clouds-in-education-series-part-3

3.62 συλλογικά εργαλεία και ενθάρρυνση μαθητών

Αν σκεφτούμε τα μαθητικά και φοιτητικά μας χρόνια πολλοί θα θυμηθούμε τις φορές που ζητήθηκε η συμμετοχή μας καθώς και τη συχνότητα του δισταγμού μας να εκφράσουμε τις απόψεις μας και τις απορίες μας. Έρευνες και μελέτες έχουν καταλήξει πως πολλές φορές η τεχνολογία και η χρήση των εργαλείων και των νέων συμμετοχικών εφαρμογών που προσφέρει έχει συντελέσει στην ενεργοποίηση των πιο διστακτικών μαθητών και φοιτητών. Το GoSoapBox είναι ένα εργαλείο που δημιουργήθηκε με στόχο την ενεργοποίηση και την ενεργότερη συμμετοχή τους εντός της σχολικής αίθουσας. Με την εφαρμογή αυτή οι μαθητές συμμετέχουν χωρίς φυσική παρουσία που πολλές φορές τους προσκαλεί άγχος σε όλες τις διαδικασίες της εκπαιδευτικής δραστηριότητάς. Εκπαιδευτικοί και μαθητές δηλώνουν ικανοποιημένοι και κυρίως πως παρατηρούν θετικές αντιδράσεις στους «διστακτικούς μαθητές». Η εφαρμογή αυτή πραγματοποιείται παράλληλα με τη διδασκαλία σε πραγματικό χρόνο έτσι οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να ρωτήσουν τι δεν κατάλαβαν, να απαντήσουν σε ερωτήσεις ή και σε σχόλια μέσω του υπολογιστή τους, του laptop, του tablet ή ακόμα και του κινητού τους τηλεφώνου ανώνυμα, χωρίς δηλαδή να πρέπει να αντιμετωπίσουν την πίεση να διακόψουν το μάθημα ή να πρέπει να αντιμετωπίσουν πιθανά αρνητικά σχόλια από συμμαθητές και εκπαιδευτικούς. Ουσιαστικά μέσα από μία συλλογική διαδικασία με τη χρήση του GoSoapBox δίνεται δυνατότητα περισσότερης συμμετοχής ακόμα και από μαθητές που άλλες φορές δεν θα άκουγαν καν τι συμβαίνει στην τάξη.

περισσότερες πληροφορίες :
http://gosoapbox.com/

3.63 Pinwheel σημαίνει "τοπικός συλλογικός σχολιασμός"

Οι νέες και ολοένα πρωτότυπες εφαρμογές για κινητά τηλέφωνα και γενικότερα κινητές συσκευές πολλαπλασιάζονται συνεχώς. Σταδιακά, όλες περίπου οι γνωστές εφαρμογές των κοινωνικών δικτύων όπως τις ξέρουμε ή σχεδιάζονται εξαρχής για κινητές συσκευές ή διατίθενται και σε android. Ο διαμοιρασμός αρχείων, φωτογραφιών αλλά και η δυνατότητα σχολιασμού σε κάθε φωτογραφία που σχετίζεται με την τοποθεσία και όχι με τον χρήστη της φωτογραφίας είναι κάτι που αρέσει αλλά και που μέσω του Flickr γνώρισε μεγάλη άνθηση. Άλλωστε όλοι μας έχουμε βρεθεί σε ένα πολύ ωραίο μέρος που θέλουμε να μοιραστούμε τις εντυπώσεις μας με τους φίλους μας ή και ακόμα σε κάποιο άλλο μέρος που θα θέλαμε να προτείνουμε να αποφευχθεί μία μελλοντική επίσκεψη. Το νέο λοιπόν εργαλείο είναι το Pinwheel. Το Pinwheel επιτρέπει στο χρήστη να ορίζει μία συγκεκριμένη τοποθεσία, να σχολιάζει σχετικά με αυτή αλλά να ελέγχει αν το σχόλιο αυτό θα είναι δημόσιο και ορατό σε όλους ή αν απλά θα μπορούν να το διαβάσουν συγκεκριμένοι φίλοι του. Η συγκεκριμένη εφαρμογή είναι σχεδιασμένη για κινητές συσκευές και σύντομα σύμφωνα με το άρθρο του Devon Glenn θα ολοκληρωθεί και η ειδική έκδοση για Apple συσκευές. Αν θέλετε να αφήνετε σημειώσεις για διάφορα μέρη σε ολόκληρο τον κόσμο δημιουργώντας με συλλογικό τρόπο τοπικές αναμνήσεις δοκιμάστε τη Beta εκδοχή του Pinwheel.

περισσότερες πληροφορίες :
http://socialtimes.com/just-launched-pinwheel-is-like-flickr-for-places_b89964
https://pinwheel.com/

3.64 βοηθήστε το ρομπότ να γυρίσει σπίτι του

Δύο τάξεις από διαφορετικές χώρες, θα βοηθήσουν με τη διαδικτυακή συνεργασία τους ένα γλυκύτατο ρομπότ να επιστρέψει στον πλανήτη του. Βέβαια πρώτα πρέπει να τον ξεναγήσουν όσο καλύτερα γίνεται στο δικό μας πλανήτη. Δύο δάσκαλοι, ο ένας από τις Η.Π.Α. και ό άλλος από τον Καναδά συνεργάζονται με ένα ευφάνταστο τρόπο για να ενισχύσουν τη δημιουργικότητα των μαθητών τους. Έχουν επινοήσει ένα βασικό σενάριο: Ένα ρομπότ από άλλο πλανήτη έχει χαθεί στη γη, βρίσκεται στον Καναδά και πρέπει να το βοηθήσουμε να γυρίσει στο Λος Άντζελες από όπου θα απογειωθεί με πύραυλο για τον πλανήτη του. Οι μαθητές πρέπει να χαράξουν τη διαδρομή που θα ακολουθήσει το ρομπότ, να το διδάξουν πώς να λύσει τα διάφορα προβλήματα που θα αντιμετωπίσει, να του εξηγήσουν τα φυσικά φαινόμενα του πλανήτη μας. Πώς θα τα κάνουν όλα αυτά; Φυσικά γράφοντας ιστορίες, για την ακρίβεια ψηφιακές ιστορίες. Σε ένα ταξίδι βιώνουμε εμπειρίες και μαθαίνουμε, με εκπαιδευτικούς όρους τη διαδικασία αυτή την ονομάζουμε βιωματική μάθηση, και αυτό υιοθετούν ως βασική αρχή οι εκπαιδευτικοί που το εφαρμόζουν. Το πρόγραμμα έχει φροντίσει να ανοίξει τις πόρτες του για όλους και καλεί χρήστες από όλο τον κόσμο να εκτυπώσουν τον ήρωα-ρομπότ και να το φωτογραφίσουν σε διάφορα μέρη του κόσμου, με αυτόν τον τρόπο η παρέα μεγαλώνει. Όσες περισσότερες οι συμμετοχές τόσο περισσότερο μεγαλώνει η δύναμη του ρομπότ για να επιστρέψει στον πλανήτη του. Τα παιδιά μπορούν να εκτυπώσουν το ρομπότ, να το φωτογραφίσουν στην περιοχή τους και να ανεβάσουν τη φωτογραφία στον ιστοχώρο. Η εντυπωσιακή κατάληξη της δράσης είναι ότι το ρομπότ πράγματι θα απογειωθεί με ένα τεράστιο μπαλόνι στον ουρανό, και μάλιστα θα το παρακολουθούμε με livefeed, παίρνοντας μαζί του όλες τις ιστορίες των παιδιών και τις φωτογραφίες, ώστε να τις δείξει στους δικούς του ανθρώπους.

περισσότερες πληροφορίες :
http://robotheartstories.com/index
http://news.discovery.com/space/robot-heart-stories-111017.html

3.65 δικτυωθείτε εκπαιδευτικά και με ασφάλεια

Οι περισσότερες ενστάσεις της εκπαιδευτικής κοινότητας για τη χρήση γνωστών κοινωνικών εργαλείων ή δικτύων σχετίζονται κυρίως με την ασφάλεια αλλά και με τη μαζική και ελεύθερη χρήση από όλους των δικτύων αυτών. Σαφώς πιο "κλειστές" εκπαιδευτικές πλατφόρμες με περισσότερη ασφάλεια αλλά και έλεγχο στους δημιουργούς γίνονται πιο αποδεκτές ή τουλάχιστον συγκεντρώνουν περισσότερες πιθανότητες χρήσης τους από σχολεία. Το Diipo είναι ένα εκπαιδευτικό κοινωνικό δίκτυο που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί αντί το γνωστό σε όλους Facebook από τους εκπαιδευτικούς και τα σχολεία. Ειδικότερα, μέσα από τον ιστοχώρο του η ομάδα του χαρακτηρίζει το νέο αυτό εργαλείο ως " Εκπαίδευση 2.0 ένα κοινωνικό δίκτυο για την τάξη σας" (Education 2.0 Social Network for your Class). Δίνει τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να επικοινωνούν με τους μαθητές αλλά και αντίστροφα, να συνδέονται με άλλους εκπαιδευτικούς ή σχολικές τάξεις παγκοσμίως, να στέλνουν σύγχρονα και ασύγχρονα μηνύματα και βέβαια να ανεβάζουν και να διαμοιράζονται αρχεία και σχόλια. Παράλληλα ο ίδιος ο ιστοχώρος παρέχει στους μαθητές τη δυνατότητα να δημιουργήσουν το δικό τους ιστολόγιο ή το δικό τους micro-blogging. Βασικό στοιχείο έλξης στη χρήση του από τους μαθητές είναι πως χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα εύκολο και λειτουργικό αλλά και το γεγονός πως η επιφάνεια εργασίας του μοιάζει πολύ με τα δημοφιλή εργαλεία Facebook και Twitter. Μια δωρεάν εγγραφή ίσως σας πείσει να το δοκιμάσετε.

περισσότερες πληροφορίες :
http://diipo.com/

3.66 οι μαθητές έχουν δικό τους κανάλι

Η εξοικείωση των μαθητών με τα νέα μέσα, η εμπλοκή τους, αλλά και η απόκτηση γνώσεων δημιουργίας περιεχομένου δεν περιορίζεται μόνο στην εξοικείωση με τα κοινωνικά δίκτυα και τα εργαλεία του διαδικτύου. Επεκτείνεται και στη "νέα τηλεοπτική" πραγματικότητα όπου γνωστά κανάλια διαθέτουν ενεργό τηλεοπτικό ρόλο και μέσω της ιστοσελίδας τους. Το τηλεοπτικό δίκτυο CNN θεωρείται παγκοσμίως ως μία αξιόπιστη πηγή ενημέρωσης και πληροφόρησης διαθέτοντας υψηλό κύρος για τις ειδήσεις που αναμεταδίδει. Παράλληλα, μέσω του ιστοχώρου του τα θέματα με τα οποία διαπραγματεύεται δεν αφορούν μόνο στην πολιτική και τις οικονομικές ειδήσεις αλλά επεκτείνεται στην παιδεία, στην εκπαίδευση, στο περιβάλλον και στον πολιτισμό. Δημιούργησε, λοιπό, στον ιστοχώρο του το "τηλεοπτικό δίκτυο των μαθητών". Συγκεκριμένα το CNN Student News διαπραγματεύεται θέματα που απασχολούν τους νέους όπως η πολιτική κατάσταση και η διαφθορά των πολιτικών αλλά και τα σχέδια της πολιτείας για την πρόσληψη της απρόσεκτης οδήγησης. Παράλληλα, δημιουργήθηκε και το εκπαιδευτικό ιστολόγιο CNN's Schools of Thought το οποίο καλύπτει ποικίλα εκπαιδευτικά θέματα όπως από το Νηπιαγωγείο έως το Πανεπιστήμιο. Θέματα που ενδιαφέρουν γονείς, μαθητές και εκπαιδευτικούς. Ουσιαστικά δίνει βήμα σε όποιον ασχολείται με την εκπαίδευση ανοίγοντας θέματα σε παγκόσμιο επίπεδο για την παιδεία.

περισσότερες πληροφορίες :
http://edition.cnn.com/studentnews
http://schoolsofthought.blogs.cnn.com/

3.67 πώς να διασκεδάσετε μαθαίνοντας

Το γεγονός πως τα ψηφιακά παιχνίδια είναι σημαντικό βοήθημα στην εκπαιδευτική διαδικασία γίνεται σταδιακά αποδεκτό από όλα ένα και περισσότερους εκπαιδευτικούς. Πως όμως θα μπορούσαμε να συνδυάσουμε τα παιχνίδια στην εκπαίδευση με τα κοινωνικά μέσα; Η πιο συχνή απάντηση είναι με τα παιχνίδια που διαθέτει το Facebook που πολλές φορές είναι και ένας από τους λόγους εγγραφής χρηστών σε αυτό. Ωστόσο, αν υπήρχε μία πλατφόρμα που θα ήταν περισσότερο προσανατολισμένη στην εκπαίδευση με τη χρήση παιχνιδιών και με περισσότερη ασφάλεια δεν θα ήταν πιο αποδεκτή και χρηστική για εκπαιδευτικούς; Από το Φεβρουάριο 2012 ο εκπαιδευτικός όμιλος Pearson δημιούργησε την πλατφόρμα Alleyoop, μια πλατφόρμα ψηφιακής μάθησης με τη χρήση ψηφιακών παιχνιδιών. Τα παιχνίδια εστιάζουν κυρίως στα εκπαιδευτικά προγράμματα των γυμνασίων και προσανατολίζονται στο γνωστικό αντικείμενο των μαθηματικών.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.theatlantic.com/technology/archive/2012/06/want-to-help-students-prepare-for-college-have-them-play-more-games/258172
http://www.alleyoop.com/

3.68 παιχνίδια και εκπαίδευση

Πολλές φορές πολλοί εκπαιδευτικοί θέλουν να χρησιμοποιήσουν κάποιο ψηφιακό παιχνίδι στην σχολική αίθουσα ή σε συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο αλλά δεν ξέρουν τον τρόπο ή ποιο είναι το κατάλληλο παιχνίδι για το σκοπό αυτό. Ο ιστοχώρος CUNY (The games network) έχει ως στόχο τη δικτύωση των εκπαιδευτικών από όλα τα πανεπιστήμια και τους εκπαιδευτικούς χώρους που ενδιαφέρονται για την εκπαιδευτική χρήση των ψηφιακών παιχνιδιών στην εκπαίδευση. Με την πλοήγηση στον ιστοχώρο μπορεί κανείς να βρει ψηφιακά παιχνίδια για την Τέχνη, για τον ψηφιακό γραμματισμό, για τα μαθηματικά, για τις φυσικές επιστήμες αλλά και για άλλα πολλά ακόμη εκπαιδευτικά αντικείμενα. Επιπλέον, στον συγκεκριμένο ιστοχώρο μπορεί όποιος ενδιαφέρεται να υποβάλλει το δικό του παιχνίδι, σχόλιο ή άρθρο. Η διαδικασία είναι απλή χρειάζεται μόνο η εγγραφή του ενδιαφερόμενου εκπαιδευτικού στον συγκεκριμένο ιστοχώρο.

περισσότερες πληροφορίες :
http://games.commons.gc.cuny.edu/

3.69 τηλεοπτική μάθηση

Στο άκουσμα της λέξης βίντεο ή παρακολούθησης εκπομπής οι περισσότεροι από εμάς προϋποθέτουμε πως αφορά τη διασκέδαση, την ενημέρωση αλλά και την πληροφόρηση γύρω από ένα θέμα. Ως εκπαιδευτικό εργαλείο ακόμα θεωρείται ως ένα ακόμα εποπτικό μέσο χωρίς ακόμα την ενεργή συμμετοχή τόσο εκπαιδευτικών όσο και εκπαιδευόμενων. Ωστόσο, το εκπαιδευτικό κανάλι Teaching Channel δημιουργήθηκε από εκπαιδευτικούς για εκπαιδευτικούς. Ειδικότερα, τα εκπαιδευτικά βίντεο που αναρτώνται στον ιστοχώρο καλύπτουν μία μεγάλη ποικιλία γνωστικών αντικειμένων για εκπαιδευτικούς που διδάσκουν από το Νηπιαγωγείο έως το γυμνάσιο και το λύκειο. Τα βίντεο κατηγοριοποιούνται ανάλογα με τη θεματική τους σε βασικές κατηγορίες όπως Μαθηματικά, Τέχνες, Γλωσσικές Σπουδές, Επιστήμη και Ιστορία. Μέσα από τον ιστοχώρο δημιουργείται μία δυναμική κοινότητα εκπαιδευτικών που ανταλλάσουν ιδέες, καινοτόμες πρακτικές, σχέδια μαθημάτων και βέβαια εμπειρίες. Μεγάλη θεματική ενότητα είναι αφιερωμένη στον ψηφιακό γραμματισμό και στον τρόπο εκπαιδευτικής χρήσης των συνεργατικών εργαλείων στη σχολική αίθουσα.

περισσότερες πληροφορίες :
https://www.teachingchannel.org/

3.70 βασικό μάθημα τα ψηφιακά παιχνίδια

Ένα σχολείο όπου οι μαθητές παίζουν και παράγουν τα δικά τους ψηφιακά παιχνίδια με την προτροπή των δασκάλων, αφού πρόκειται για βασικό μάθημα. Η δημιουργία βιντεοπαιχνιδιών εντάσσεται στο αναλυτικό πρόγραμμα του σχολείου Quest to Learn, που λειτουργεί από το 2009 στη Νέα Υόρκη και δέχεται παιδιά από 12 έως 15 ετών. «Αθλήματα για το νου» λέγεται η ενότητα του προγράμματος κατά την οποία οι μαθητές σχεδιάζουν ψηφιακά παιχνίδια και μαθαίνουν τις δυνατότητες του ψηφιακού κόσμου. Η διευθύντρια του σχολείου, σχεδιάστρια ψηφιακών παιχνιδιών και η ίδια, υπογραμμίζει ότι το σχολείο δεν είναι σχεδιασμένο ως βιντεοπαιχνίδι αλλά δανείζεται και αξιοποιεί τις αρχές σχεδιασμού των παιχνιδιών για να δημιουργήσει αντίστοιχα ευχάριστες και εξίσου ενδιαφέρουσες εμπειρίες μάθησης για τα παιδιά. Στον κεντρικό ιστοχώρο του σχολείου βρίσκουμε τα εργαστήρια πειραμάτων, τα εργαστήρια ψηφιακών παιχνιδιών των παιδιών, ενότητα για τους γονείς όπου μπορούν να προτείνουν δραστηριότητες που πιστεύουν ότι θα βοηθήσουν τους μαθητές. Βασική αρχή του Quest to Learn είναι να γεφυρώσει το χάσμα ανάμεσα στον αναλογικό και τον ψηφιακό κόσμο ενθαρρύνοντας τους μαθητές να βρουν τις πολλαπλές συνδέσεις που υπάρχουν ανάμεσα στους δύο κόσμους. Ο ψηφιακός γραμματισμός, όπως λένε, δεν είναι αποκομμένος από το παρελθόν αλλά σέβεται και τις εξελίξεις στο παρόν. Όσο για τις εγγραφές, ήδη έχουν αρχίσει.

περισσότερες πληροφορίες :
http://q2l.org/

3.71 μαθήματα μουσικής on line με παιχνίδια

Οι συνεργατικές εφαρμογές αλλά και τα συλλογικά δίκτυα και παιχνίδια σοβαρού εκπαιδευτικού σκοπού συνήθως αφορούν "κλασικά" γνωστικά αντικείμενα όπως μαθητικά ή φυσικές επιστήμες. Ωστόσο, με την ανάπτυξη της τεχνολογίας αλλά και την εξάπλωση του Ιστού 2ης γενιάς όλο και περισσότερες νέες εκπαιδευτικές εφαρμογές, δίκτυα και παιχνίδια για όλα τα θέματα κάνουν την εμφάνισή τους. Ο ιστοχώρος joytunes είναι ένας ιστοχώρος που απευθύνεται τόσο σε παιδιά, γονείς αλλά και εκπαιδευτικούς. Μέσα από τα ψηφιακά παιχνίδια που όλα σχετίζονται με την εκμάθηση μουσικής η εξάσκηση για κάποιο μουσικό όργανο δεν σταματά μόνο στην σχολική αίθουσα αλλά συνεχίζεται και στο σπίτι. Τα διαφορετικά επίπεδα ανταποκρίνονται σε όλες τις εκπαιδευτικές ανάγκες και επίπεδα ενώ παράλληλα η αποστολή του παιχνιδιού αλλά και η εγγραφή στον ιστοχώρο είναι δωρεάν. Ειδική υπερσύνδεση για εκπαιδευτικούς προσφέρει και τη δυνατότητα παρακολούθησης της προόδου των μαθητών. Παιχνίδι, μάθηση, αλλά και εκπαιδευτική δημιουργική χρήση του διαδικτύου.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.youtube.com/watch?v=w3K9av3xkAM&feature=player_embedded%20

3.72 γονείς και παιδιά δικτυωθείτε

Πολλοί γονείς βρίσκονται αντιμέτωποι με το δίλημμα για το αν πρέπει να επιτρέψουν σε παιδιά πρώτης ηλικίας να αποκτήσουν δικό τους λογαριασμό σε κάποιο κοινωνικό δίκτυο. Ο βασικός λόγος είναι η ασφάλεια αλλά και το γεγονός πως δεν μπορούν να ελέγχουν και τους διαδικτυακούς φίλους των παιδιών. Είναι γεγονός πως τα παιδιά κάθε ηλικίας θα πρέπει να μεγαλώνουν λαμβάνοντας γνώσεις και δεξιότητες που σχετίζονται άμεσα με την τεχνολογική εποχή που ζουν. Είναι, λοιπόν, δύσκολο σε μία ψηφιακή εποχή και με την τεχνολογία αλλά και την κοινωνική δικτύωση να έχει εισχωρήσει σε κάθε τομέα της καθημερινότητας τα παιδιά να παραμένουν αμέτοχοι. Είναι βασικό να εξοικειωθούν με τις τάσεις της εποχής τους έτσι ώστε να αποκτήσουν μία κριτική στάση απέναντι στα ψηφιακά προϊόντα. Αυτό που είναι ενθαρρυντικό είναι πως κοινωνικό δίκτυο και κοινωνική δικτύωση δεν είναι μόνο το Facebook. Όλο και πιο συχνά κοινωνικά δίκτυα σχεδιασμένα για παιδιά κάνουν την εμφάνισή τους προσφέροντας ασφάλεια, διασκέδαση αλλά και ενημέρωση. Το PixyKids είναι ένα κοινωνικό δίκτυο για γονείς και παιδιά ηλικίας από 6-12 ετών. Μέσα από αυτό το κοινωνικό δίκτυο τα παιδιά μπορούν να συν-δημιουργούν ψηφιακό περιεχόμενο, να διασκεδάσουν με παιχνίδια και όχι μόνο, να αλληλεπιδρούν με τους γονείς τους αλλά και τους φίλους του και γενικότερα να διαχειρίζονται με ασφάλεια το ψηφιακό τους προφίλ. Είναι σημαντικό όπως αναφέρεται και στο άρθρο που ακολουθεί πως το Pixykids αποδέχεται και συμμορφώνεται πλήρως με την COPPA(Children's Online Privacy Protection Act).

περισσότερες πληροφορίες :
http://gigaom.com/2012/03/15/pixykids-looks-to-be-the-facebook-for-kids-and-their-families
http://pixykids.com/

3.73 Digiteen™ Project

Πως μπορούν να χρησιμοποιηθούν έμπρακτα τα συλλογικά μέσα από τους ιδίους τους μαθητές για να συζητήσουν αλλά και να συνεργαστούν πάνω σε θέματα που τους αφορούν και τους προβληματίζουν; Στο Digiteen™ Project σχολεία, εκπαιδευτικοί αλλά κυρίως μαθητές συναντιούνται διαδικτυακά προκειμένου να συζητήσουν, να συν-δημιουργήσουν, να διαμοιραστούν αλλά και να ερευνήσουν θέματα που τους απασχολούν χρησιμοποιώντας τα τεχνολογικά μέσα της εποχής μας διερευνώντας έτσι και τις δυνατότητες που έχει ο καθένας μας ως "ψηφιακός" πολίτης του 21ο αιώνα. Το βασικό θέμα συζήτησης είναι η ψηφιακή ιθαγένεια. Μαθητές και σχολεία, είτε επιλέγουν βίντεο, είτε δημιουργούν οι ίδιοι χρησιμοποιώντας το οπτικοακουστικό υλικό ως αφόρμηση για την ανάπτυξη συζητήσεων και την καταγραφή απόψεων και τάσεων γύρω από την χρήση των ψηφιακών και συλλογικών μέσων στην εκπαίδευση. Έτσι, μέσα από τη μελέτη των βίντεο αλλά και την ανταλλαγή απόψεων συνεργατικά με τα άλλα σχολεία που συμμετέχουν συγγράφουν μία κοινή αναφορά με τα συμπεράσματα που προέκυψαν.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.digiteen.org/apply.html
http://digiteen.ning.com/video/video/show?id=1990934%3AVideo%3A34646%20

3.74 διασυνδέομαι, δηλαδή μαθαίνω

Κάθε μέρα καινούρια βίντεο σε απευθείας μετάδοση σε μία ιστοσελίδα που πιστεύει ότι η μάθηση στον 21ο αιώνα σημαίνει διασύνδεση ανθρώπινων κοινοτήτων με ίδια ενδιαφέροντα, κοινό στόχο και πάθος για να τον πετύχουν. Μία ιστοσελίδα που πιστεύει περισσότερο στα κίνητρα του ατόμου για μάθηση παρά στη μάθηση ως αυτοσκοπό είναι το connected learning. Ενδιαφέροντα άρθρα αλλά και ζωντανές μεταδόσεις ομιλιών από επιστήμονες που επενδύουν στη θέληση του ατόμου για να μάθει παρά στην ανάγκη του να μάθει. Οι ίδιοι λένε ότι υιοθετώντας διάφορα διδακτικά μοντέλα παραλείψαμε να ενδιαφερθούμε για το ίδιο το άτομο και τα ενδιαφέροντά του. Το διαδίκτυο έφερε στο προσκήνιο την παροχή πληροφοριών ως μέγα προτέρημά του αλλά τώρα πια αυτό είναι αρκετό. Η δημιουργία ομάδων και κοινοτήτων που αναπτύσσονται στο διαδίκτυο ή και αλλού είναι ένα σημαντικό κίνητρο ενεργοποίησης των ατόμων. Στο σχεδιάγραμμα που έχουν ετοιμάσει βλέπουμε χαρακτηριστικά πως είναι σημαντικό να διαπιστώσουμε τι μαθαίνουμε και τι μπορούμε να μάθουμε στο διαδικτυακό κόσμο όπου είμαστε συνδεδεμένοι.

περισσότερες πληροφορίες :
http://vimeo.com/37639766

3.75 iNaturalist : συλλογικές πληροφορίες για τη φύση

Τα συλλογικά μέσα έχουν βρει εφαρμογή σε πολλές κοινωνικές δραστηριότητες είτε φιλανθρωπικού σκοπού, είτε άλλης συλλογικής προσφοράς σε τομείς ενημέρωσης αλλά και προβληματισμού και αφύπνισης. Μία εφαρμογή που γνωρίζει άνθηση στις μέρες μας είναι η ενημέρωση με φωτογραφικό υλικό και η καταγραφή "τοπικών- γεωγραφικών" σημείων από τους ιδίους τους χρήστες των κοινωνικών δικτύων. Μία νέα τέτοια εφαρμογή και για Android και iOS είναι και το δίκτυο iNaturalist. Μέσω της κοινότητας iNaturalist οι χρήστες διαμοιράζονται φωτογραφίες και σημειώσεις ή παρατηρήσεις πάνω σε χλωρίδα και πανίδα συγκεκριμένων περιοχών. Η χρήση είναι πανεύκολη αφού απλά ο καθένας ανεβάζει τη φωτογραφία που θέλει με τις σημειώσεις και τα σχόλια που επιθυμεί και την ανεβάζει στον ιστοχώρο της κοινότητας. Σημαντική είναι και η προσφορά των άλλων μελών της κοινότητας αφού αν η δημοσίευση σου είναι ημιτελής ή αν δεν γνωρίζεις ακριβώς τον επιστημονικό όρο για κάποια σημαντική πληροφορία που θέλεις να γράψεις τότε τα άλλα μέλη της κοινότητας συμμετέχουν ώστε να ολοκληρωθεί σωστά η ανάρτησή σου. Επιπλέον μπορεί ο καθένας από εμάς απλά να παρακολουθεί ενημερωτικά τη συγκεκριμένη διαδικτυακή κοινότητα χωρίς παράλληλα να αναρτά σχόλια μέσω του iNaturalist Google Map. Στο άρθρο του Richard Byrne παρατίθενται και παραδείγματα όπου το δίκτυο iNaturalist χρησιμοποιήθηκε ως εκπαιδευτικό εργαλείο και συγκεκριμένα με το σχέδιο Pepperwood Vital Signs project όπου κοινότητα και κάτοικοι καταγράφουν σημαντικές πληροφορίες για τη χλωρίδα και την πανίδα της περιοχής τους.

περισσότερες πληροφορίες :

http://www.freetech4teachers.com/2012/02/inaturalist-record-and-share.html

http://google-latlong.blogspot.com/2012/02/follow-in-darwins-footsteps-with.html

http://www.inaturalist.org/

3.76 σχολικά blog, in action

Η δημιουργία ενός ιστολογίου όπως τονίστηκε και στο χτεσινό μας άρθρο είναι τόσο εύκολη που ακόμα και παιδάκια δημοτικού ή και νηπιαγωγείου μπορούν το συντηρούν αλλά και να το ανανεώνουν ακόμα και μόνα τους. Όμως παρά την ευκολία που κατά γενική ομολογία διαθέτουν τα νέα συλλογικά μέσα πολλές φορές αξίζει να δούμε στην πράξη πως εκπαιδευτικοί σε όλο τον κόσμο τα έχουν ενσωματώσει έμπρακτα στο καθημερινό σχολικό τους πρόγραμμα. Ένα παράδειγμα είναι το ιστολόγιο που διατηρούν οι μαθητές σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς αλλά και της μασκότ της τάξης του Leopold Δημοτικού Σχολείου που βρίσκεται στη Βικτώρια Αυστραλίας. Οι bloggers είναι 53 μαθητές ηλικίας από 9-10 ετών και μαζί με τους εκπαιδευτικούς τους δηλαδή την κυρία Morris και τη κυρία Jordan. δημιουργούν το blog τους με τις δραστηριότητες της τάξης του αλλά συνεργάζονται και με τους φίλους τους σε όλο τον κόσμο. Τα θέματα που αξίζει να δούμε στο συγκεκριμένο ιστολόγιο πολλά τονίζεται όμως ιδιαίτερα να επισκεφθείτε τον χώρο Blog Guidelines όπου οι ίδιοι μαθητές τονίζουν πόση μεγάλη σημασία δίνουν στη διαδικτυακή ασφάλεια αλλά και ποιοι ακριβώς είναι οι δικοί τους κανόνες χρήσης και συγγραφής στο ιστολόγιο. Δείτε το blog των μικρών μαθητών και επισκεφθείτε τις σελίδες του που πραγματικά περιέχουν πολλά ενδιαφέροντα και εκπαιδευτικά θέματα.

περισσότερες πληροφορίες :
http://4kmand4kj.global2.vic.edu.au/

3.77 συλλογικά μέσα για παιδιά

Η χρήση των συλλογικών μέσων, είτε από την πλευρά του γονέα, είτε από την πλευρά των εκπαιδευτικών προβληματίζει και θέτει ερωτήματα για τον τρόπο που τα παιδιά θα πρέπει να μάθουν να τα χρησιμοποιούν. Ο ιστοχώρος Social Media for Kids είναι ένας σημείο συνάντησης όπου εκπαιδευτικοί, σε συνεργασία με επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης, βοηθούν τους νέους να μάθουν αν πλοηγούνται με ασφάλεια στο διαδίκτυο. Βασική αποστολή τους είναι να ευαισθητοποιήσουν αλλά και να εξοικειώσουν τους νέους στη σωστή και ασφαλή διαδικτυακή συμπεριφορά. Η συνεργασία με τους γονείς κρίνεται απαραίτητα προκειμένου η δράση αυτή να έχει επιτυχία. Βασικός στόχος είναι να γίνει κατανοητό σε παιδιά και γονείς πως τα συλλογικά μέσα είναι ένα πανίσχυρο εργαλείο όχι για αρνητικές δράσεις και συμπεριφορές αλλά ένα εργαλείο μάθησης, επικοινωνίας, ψυχαγωγία και κοινωνικοποίησης. Αξίζει στην υπερσύνδεση In the classroom να δούμε μέσα από τα μάτια των παιδιών αλλά και από τα κείμενά τους τις δικές τους εντυπώσεις για το πρόγραμμα αυτό.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.socialmediaforkids.com/

3.78 το σχολικό blogging

Η ενασχόληση των μαθητών στο προσωπικό τους ιστολόγιο ή στο ιστολόγιο της τάξης είναι μία πολύ σημαντική διαδικασία η οποία δεν περιορίζεται μόνο στη συγγραφή ανακοινώσεων αλλά και στον ευγενή διαγωνισμό και αξιολόγηση της δουλειάς των άλλων κάθε χρόνο μέσα από τα βραβεία του εκπαιδευτικού δικτύου Edublogs. Στον παρακάτω σύνδεσμο μπορείτε να δείτε όλες τις υποψηφιότητες αλλά και τις κατηγορίες εκπαιδευτικών ιστολογίων, μαθητών ή τάξεων, κοινωνικών δικτύων ή και άλλων κατηγοριών. Σημαντικό είναι η ξεχωριστή κατηγορία για το καλύτερο μαθητικό ιστολόγιο που διατηρούν και ανανεώνουν μαθητές, δηλαδή το προσωπικό τους ιστολόγιο το οποίο το έχουν συνδέσει με τη δουλειά του σχολείου. Ειδικότερα, από τον κατάλογο των προτεινόμενων μαθητικών ιστολογίων στο ιστολόγιο της Katrine η ίδια η μαθήτρια απατώντας στην ερώτηση πως δέχτηκε να πάρει μέρος στο διαγωνισμό αλλά και τι περιμένει από αυτόν αναφέρει πως αφενός πήρε μέρος γιατί της είπε η εκπαιδευτικός της τάξης της πως είναι καλό να το κάνει αφετέρου τονίζει πως μέσα από αυτό τον διαγωνισμό αυτή τη μαθητική πρόκληση όπως αναφέρεται απλά περιμένει να βελτιωθεί στο γράψιμο αλλά και στην έκφραση (http://katrinefink.edublogs.org/). Δείτε στον παρακάτω σύνδεσμο τις υποψηφιότητες και επισκεφθείτε το κάθε μαθητικό ιστολόγιο που άλλωστε αποδεικνύει με τον καλύτερο τρόπο πως μπορεί το blogging να είναι ένα εργαλείο μάθησης και επικοινωνίας των μαθητών με το σχολείο αλλά γενικότερα με τον υπόλοιπο κόσμο.

περισσότερες πληροφορίες :
http://edublogawards.com/2011-3/best-student-blog-2011
http://katrinefink.edublogs.org/

3.79 μάθηση με "σχολαστικότητα"

Αν κάποιος ψάξει μπορεί να βρει πολλά και χρήσιμα εργαλεία που βοηθούν στην επικοινωνία μέσω των κοινωνικών μέσων αλλά και στη μάθηση με τη χρήση αυτών. Πολλά εργαλεία κατά την ανάπτυξη τους συμπεριλαμβάνουν τη δυνατότητα μάθησης και εκπαίδευσης, ενώ άλλα στην πορεία μεταμορφώθηκαν και σε εκπαιδευτικά εργαλεία ή εκπαιδευτικούς ιστοχώρους για διακίνηση και αναδημοσίευση εποπτικού υλικού. Το Scholastic είναι ένα πολύ γνωστό δίκτυο αρχικά με στόχο την εκμάθηση ανάγνωσης αλλά και την παροχή γνώσεων σε παιδιά και ενήλικους. Για 90 χρόνια, οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς έχουν αναγνωρίσει Scholastic ως ένα αξιόπιστο όνομα στην εκμάθηση. Ιδρύθηκε το 1920 από τον Robinson, και αποτελεί οικογενειακή υπόθεση αφού και ο γιος του ιδρυτή είναι σήμερα διευθύνων σύμβουλος. Στον ιστοχώρο του μπορούν εκπαιδευτικοί, γονείς και μαθητές να βρουν χρήσιμα εποπτικά μέσα διδασκαλίας όπως βιβλία, παιχνίδια, υλικό εκπαιδευτικό και εποπτικό που βασίζεται στην τεχνολογία του σήμερα, υλικό από γνωστές ταινίες μεγάλου μήκους ή τηλεοπτικές για χρήση και ενδυνάμωση της γραφής και της ανάγνωσης. Μέσα από τον επίσημο ιστοχώρο μπορεί κάθε ενδιαφερόμενος να δει το εκπαιδευτικό υλικό που προσφέρεται ανάλογα με την ηλικία και την τάξη.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.scholastic.com/home

3.80 η ζωή στο σχολείο με τη ματιά των μαθητών

Σε βίντεο που δημιουργήθηκε από το WNYC's Radio Rookies και Facing History and Ourselves ως ένα μέρος της γενικότερης έρευνας για το τηλεοπτικό δίκτυο HIVE Learning Network NYC παρουσιάζεται η γνώμη των μαθητών για τη σχέση της καθημερινής ζωής και πραγματικότητας με το σχολικό περιβάλλον. Μερικά από τα θέματα που θίγονται είναι η απαγόρευση των κινητών τηλεφώνων στα δημόσια σχολεία, η σχέση που έχει το σχολείο και τα γενικότερο πρόγραμμα του με τις προκλήσεις της καθημερινότητας αλλά και της ζωής των μαθητών εκτός του σχολικού χώρου. Στόχος του βίντεο αλλά και του συγκεκριμένου workshop είναι η ανάδειξη των απόψεων των μαθητών για το σχολείο, για τα μαθήματα, για τα μέσα και τον τρόπο διδασκαλίας με σκοπό να αντληθούν σημαντικά συμπεράσματα από την εκπαιδευτική κοινότητα που θα οδηγήσει και σε ουσιαστική αναδιαμόρφωση στους τομείς που απαιτείται.

περισσότερες πληροφορίες :
http://learning.blogs.nytimes.com/2012/05/01/how-real-is-your-classroom-bringing-students-lives-and-voices-into-school

3.81 η εκπαίδευση και η κοινωνία συμβαδίζουν;

Πολλές φορές ως γονιός, ως εκπαιδευτικός, ή ως μαθητής έχουμε αναρωτηθεί τι ακριβώς σχέση έχουν οι γνώσεις που λαμβάνουμε σε κάθε στάδιο της εκπαίδευσής μας με τον πραγματικό κόσμο που όλοι κληθήκαμε να αντιμετωπίσουμε. Μπορεί το σχολείο να προετοιμάσει τους μαθητές για τον πραγματικό κόσμο; Τους δίνει όλα τα απαραίτητα εφόδια και γνώσεις για την τεχνολογική εξέλιξη που συμβαίνει ή έχει μείνει σε διδακτικές μεθόδους και γνωστικά αντικείμενα του παρελθόντος; Στο άρθρο του C.J. Westerberg και στο βίντεο που το συνοδεύει παρουσιάζεται ο προβληματισμός του γύρω από το τι είναι εκπαίδευση σήμερα και συγκεκριμένα για το πως και κατά πόσο το σχολείο προετοιμάζει επαρκώς τους μαθητές για την σύγχρονη εποχή του διαδικτύου, της συνδεσιμότητας αλλά και του ψηφιακού διαμοιρασμού. Οι μαθητές είναι "συνδεδεμένοι" με το σχολείο και το σχολείο είναι "συνδεδεμένο" με τον κόσμο που οι μαθητές ζουν και δραστηριοποιούνται; Είναι το εκπαιδευτικό σύστημα έτοιμο να ενσωματώσει την τεχνολογία αλλά και τη διαφοροποίηση και την εξέλιξη της εκπαίδευσης όπως αυτή συντελείται στις μέρες μας;

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.thedailyriff.com/articles/am-i-preparing-students-for-my-age-or-theirs-361.php

3.82 δημιουργική αξιοποίηση των συλλογικών μέσων

Το ότι όλο και περισσότεροι εκπαιδευτικοί βρίσκουν νέους τρόπους να αξιοποιήσουν παλιότερα και νέα συλλογικά μέσα στην εκπαίδευση είναι πλέον γεγονός. Πως θα μπορούσε αυτό να οπτικοποιηθεί μέσα από ένα απλό βίντεο και να δοθούν με "οπτικά" παραδείγματα ο τρόπος χρήσης τους από τους μαθητές; Το δίκτυο Networked Student έχει δημιουργήσει το δικό του κανάλι στον ιστοχώρο YouTube. Το συγκεκριμένο δίκτυο δημιουργήθηκε το 2008 εμπνευσμένο από μία σειρά μαθημάτων που ονομάζονται Connectivism Course (CCK08. Συγκεκριμένα, η Wendy Drexler δημιούργησε το παρακάτω βίντεο αφού πρώτα παρακολούθησε το μάθημα. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω στο βίντεο επιχειρείται με παραστατικό τρόπο να εξηγήσει τον τρόπο που προωθείται η μάθηση μέσα από τα δίκτυα μάθησης και εκπαίδευσης. Επιπλέον, τονίζεται στο βίντεο πως ακόμα και με όλα αυτά τα νέα συλλογικά μέσα που ευνοούν την εξ' αποστάσεως μάθησης ο ρόλος του εκπαιδευτικού παραμένει σημαντικός και απαραίτητος προκειμένου να καθοδηγήσει σωστά τους μαθητές και να τους εξοικειώσει με τη σωστή χρήση των συνεργατικών εργαλείων. Ιστολόγια, μηχανές αναζήτησης, συνεργατικά κείμενα, κοινωνικά δίκτυα, ειδοποιήσεις RSS και κοινωνικός σχολιασμός, όλα εμπλέκονται.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.youtube.com/watch?v=XwM4ieFOotA%20

3.83 nearpod : δημιουργήστε εκπαιδευτικό υλικό για κινητές συσκευές

Καθώς οι τεχνολογικές εξελίξεις είναι αλματώδεις η ανάπτυξη νέων εφαρμογών ανάπτυξης περιεχομένου αλλά και νέων συλλογικών εργαλείων εναρμονίζονται με αυτές σε μεγάλο βαθμό. Η νέα υπηρεσία Nearpod δίνει τη δυνατότητα σε εκπαιδευτικός να δημιουργήσουν περιεχόμενου μαθησιακού σκοπού για κινητές συσκευές όπως iPads και iPods. Η υπηρεσία αυτή βρίσκεται σε πιλοτική εφαρμογή αφού αναζητούνται σχολεία για να την χρησιμοποιήσουν και να την εφαρμόσουν πιλοτικά. Ωστόσο, κάποιες από τις δυνατότητες που προσφέρει είναι η δημιουργία κουίζ, δημιουργία ερωτήσεων και απαντήσεων, σφυγμομετρήσεων και ερευνών και βέβαια παρουσιάσεων - οδηγών χρήσης. Σχετικό βίντεο παρουσιάζει τις απόψεις των ίδιων των εκπαιδευτικών που το χρησιμοποιούν αλλά και τον τρόπο που παρατήρησαν ότι εμπλουτίζει θετικά την εκπαιδευτική διαδικασία.

περισσότερες πληροφορίες :
http://www.freetech4teachers.com/2012/02/nearpod-create-educational-mobile.html

3.84 μαθητές με προβλήματα και λύσεις

Οι μαθητές βιντεοσκοπούν προβλήματα μαθηματικών και τις λύσεις στο κανάλι τους στο vimeo. Μία εναλλακτική πρόταση για την εξοικείωση των μαθητών με τη διαδικασία ορισμού ενός προβλήματος και τις πιθανές λύσεις. Στο κανάλι του vimeo που έχει τίτλο Video Story Problems εκπαιδευτικοί και μαθητές προσπαθούν να μεταμορφώσουν τον παραδοσιακό τρόπο επίλυσης προβλημάτων από το τετράδιο στο βίντεο ώστε να έχει περισσότερο ενδιαφέρον. Η μέθοδος με την οποία εργάζονται είναι απλή: Τα παιδιά γράφουν το σενάριο, ώστε να είναι σαφής η τοποθέτηση του προβλήματος, κατά τη διάρκεια της συγγραφής προσπαθούν να σκεφτούν ένα παράδειγμα από την καθημερινότητα στο οποίο να έχουν εφαρμογή οι κανόνες, και τέλος βιντεοσκοπούν. Ορισμένα από τα βίντεο των μαθητών μάλιστα προτείνουν περισσότερες από μία λύσεις στο ίδιο πρόβλημα, αποδεικνύοντας ότι στο πλαίσιο μίας δημιουργικής διαδικασίας οι μαθητές είναι επινοητικοί και κατακτούν ακόμα και δύσκολες έννοιες.

περισσότερες πληροφορίες :
http://vimeo.com/channels/videostoryproblems

3.85 ψηφίστε το διαστημικό πείραμά σας

Ο ιστοχώρος Youtube για πολλούς σημαίνει απλά ψυχαγωγία και ένα μέσο εύρεσης τραγουδιών, βίντεο κλιπ ή αποσπασμάτων από τηλεοπτικές σειρές. Το YouTube όμως έχει μπει δυναμικά και στο χώρο της εκπαίδευσης και μέσω ειδικών καναλιών αλλά και μέσω ειδικών βίντεο. Συγκεκριμένα, όπως αναφέρει η Megan O'Neill σε άρθρο της το YouTube ζήτησε από τους μαθητές να ψηφίσουν και τελικά να αποφασίσουν ποιο πείραμα θα ήθελαν να παρακολουθήσουν στο ειδικό κανάλι YouTube Space Lab. Οι μαθητές που ρωτήθηκαν ήταν από 14-18 χρονών. Οι μαθητές θα πρότειναν μέσω ενός βίντεο που θα έστελναν ποιο πείραμα θα πρέπει να πραγματοποιήσουν οι ειδικοί του YouTube Space Lab 250 μίλια μακριά από τη Γη!! Τα πειράματα που θα κερδίσουν θα μεταδοθούν ζωντανά, και οι συμμετέχοντες έχουν τη δυνατότητα να επισκεφθούν τον ιστοχώρο και να ψηφίσουν ποιο πείραμα θέλουν να δουν να πραγματοποιείται στο διάστημα.

περισσότερες πληροφορίες :
http://socialtimes.com/vote-which-science-experiment-do-you-want-to-see-performed-in-the-youtube-space-lab_b87997

3.86 MOOCs

Η τεχνολογική εξέλιξη καθώς και ο ανασχεδιασμός των εφαρμογών και των λειτουργιών του Διαδικτύου επηρεάζουν άμεσα και τον τρόπο επικοινωνίας αλλά και τον τρόπο μάθησης και επιμόρφωσης. Τα MOOC ή αν θέλαμε να μεταφράσουμε ελεύθερα τον όρο ως "μαζικά διαδικτυακά μαθήματα" είναι μία νέα τάση στην εκπαίδευση και την εξειδίκευση που γνωρίζει όλο και περισσότερους υποστηρικτές. Τι ακριβώς όμως είναι και πως οργανώνονται; όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο άρθρο που μπορείτε να βρείτε στον σύνδεσμο και αναρτήθηκε στον ιστοχώρο EduCause αποτελούν μία νέα μορφή διεξαγωγής και οργάνωσης μαθημάτων που υπόσχεται μεγαλύτερο βαθμό συνεργατικότητας, συμμετοχικότητας, αλλά και προσβασιμότητας προς όλους τους ενδιαφερόμενους. Διαβάστε στο παρακάτω άρθρο πως ακριβώς λειτουργούν τα MOOCs, ποια θα είναι τα πλεονεκτήματα και ποια τα μειονεκτήματά τους και πολλές άλλες πληροφορίες.

περισσότερες πληροφορίες :
http://net.educause.edu/ir/library/pdf/ELI7078.pdf

κεφάλαιο 4 | ενδεικτικές καλές πρακτικές
για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0 στην Ελλάδα
(σφραγίδες καλής πρακτικής Μάθηση 2.0 plus)

4.1 Το βιβλίο στα μαθήματά μας με χρήση νέας τεχνολογίας

συντελεστές		
Χριστίνα Μαρκουλάκη	xmarkoulaki@hotmail.com	Κέντρο Ξένων Γλωσσών Μαρία Μαρκάκη-Μαρκουλάκη
σύντομη περιγραφή		
Ιδέες για τους τρόπους με τους οποίους ένα σχολείο μπορεί να βοηθήσει το παιδί, μέσω της νέας τεχνολογίας, να αγαπήσει την ανάγνωση και να αντλήσει όχι μόνο χαρά από αυτή, αλλά και γνώση, αφού μέσα από το κείμενο το παιδί μπορεί να εξοικειωθεί και να τελειοποιήσει αργά, αλλά σταθερά, γραμματικές και λεξιλογικές δομές στη μητρική και τη ξένη γλώσσα.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://markakischool.blogspot.gr		

Θα εξετάσουμε πώς ένα σχολείο μπορεί να βοηθήσει το παιδί, μέσω της νέας τεχνολογίας, να αγαπήσει την ανάγνωση και να αντλήσει όχι μόνο χαρά από αυτή, αλλά και γνώση, αφού μέσα από το κείμενο το παιδί μπορεί να εξοικειωθεί και να τελειοποιήσει αργά αλλά σταθερά γραμματικές και λεξιλογικές δομές στη μητρική και τη ξένη γλώσσα.

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης στις 21 Μαρτίου μαθητές μεσαίου επιπέδου, με χαρά και ευκολία, διάβασαν ποιήματα, πασίγνωστα παγκοσμίως για την ομορφιά και τη μοναδικότητά τους.

Οι μικροί αναγνώστες όχι μόνο βρέθηκαν προ εκπλήξεως όταν διαπίστωσαν με τι ευχαρίστηση διαβάζεται ένα ποίημα, αλλά συζήτησαν και έβγαλαν τα δικά τους συμπεράσματα από αυτά. Περίτρανη απόδειξη τα όμορφα σχόλια που άφησαν κάτω από τα επιλεγμένα από εμάς ποιήματα στο Αγγλικό μας ιστολόγιο. Η συγγραφή σχολίων από τους μαθητές σε εκπαιδευτικά ιστολόγια του σχολείου μας ή μαθητών σε ξένες χώρες είναι μια πρακτική που εφαρμόζουμε γενικότερα, όχι μόνο στα πλαίσια του βιβλίου, αλλά και της ανάπτυξης του γραπτού λόγου και επικοινωνίας με συνομηλίκους μαθητές.

Θα αναφερθούμε στους πολύ αγαπημένους Γάλλους φίλους μας δια ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, η συνεργασία με τους οποίους σε λίγο καιρό θα πάρει και την επίσημη σφραγίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γίνεται αυτή την αναφορά διότι πολλές δραστηριότητες που οργανώθηκαν στο πλαίσιο αυτό είχαν άξονα το βιβλίο και μέσο την νέα τεχνολογία.

Για αυτό το project, συνεργαζόμαστε με την καθηγήτρια Αγγλικών στη Γαλλία, Aniella Lebeau, της οποίας οι μαθητές αλληλογραφούν στα Αγγλικά με τους δικούς μας από σχεδόν όλες τις τάξεις, ανταλλάζοντας νέα και άλλες πληροφορίες σχετικά με τη χώρα και τον τρόπο ζωής του κάθε παιδιού. Επομένως, οι μαθητές και στα δυο σημεία του κόσμου εξασκούν την ξένη γλώσσα, ενώ παράλληλα μαθαίνουν να αποδέχονται και να ενδιαφέρονται για τη διαφορετικότητα.

Οι διαδικτυακές δραστηριότητες ανάγνωσης που κάναμε μαζί με τους Γάλλους μαθητές θα εξηγηθούν παρακάτω, καθώς γίνεται αναφορά στη δουλειά κάθε τμήματος χωριστά.

Εδώ βλέπετε ένα δείγμα της δημιουργικότητας των μικρών αναγνωστών στη τάξη Α' Junior μετά από την ανάγνωση της ιστορίας 'My Dad'. Όπως είναι φανερό, οι μικροί μαθητές κατάφεραν να οπτικοποιήσουν την ιστορία και παράλληλα να συνδυάσουν αυτή τη δημιουργική διάθεση με τη νέα γραμματική σύνταξη που είχαμε στόχο να εμπεδωθεί.

Τέτοιου είδους εργασίες των μαθητών, αφού περνάνε από scanner, δημοσιεύονται σε ειδική κατηγορία του Αγγλικού μας ιστολογίου.

Περνώντας στο Β' Junior, παρόμοια διαδικασία ακολουθήθηκε με την διδασκαλία ενός πολύ γνωστού παραμυθιού με μια επιπλέον πινελιά. Στη σελίδα όπου συλλέγουμε όλες τις ηχογραφήσεις μας θα βρείτε την ηχογραφημένη ιστορία της Κοκκινοσκουφίτσας από μαθητές του Β' Junior.

Με την Α' Class διαβάσαμε το πολύ όμορφο παιδικό παραμύθι 'The Tiger Who Came to Tea'. Η περίληψη καθώς και γραπτή καταγραφή των σκέψεων για την ιστορία, σε συνδυασμό με τη χρήση των νέων λέξεων, ήταν η γραπτή άσκηση των μαθητών, η οποία δημοσιεύτηκε στη προαναφερθείσα κατηγορία του Αγγλικού μας ιστολογίου.

Στην επόμενη διαφάνεια παραθέτουμε τον σύνδεσμο προς την εργασία του 10χρονου Μαρίνου η οποία έγινε μετά από διαδικτυακή έρευνα για το Λονδίνο και περιλαμβάνει από εικόνες της πόλης μέχρι τις σκέψεις του Μαρίνου για αυτή. Αυτό ήταν το επόμενο βήμα μετά την ανάγνωση μιας συναρπαστικής περιπέτειας στη πόλη αυτή μέσα στο εργαστήριο υπολογιστών, αφού ήταν το πρώτο ebook (ηλεκτρονικό βιβλίο) που διάβασαν οι μικροί

μαθητές!

Με την καταπληκτική C' Class δημιουργήσαμε ένα wiki (ένα άλλο είδος ιστολογίου, με απλά λόγια) ώστε να διαβάσουμε την ιστορία του Sherlock Holmes που μας πρότειναν οι φίλοι μας από τη Γαλλία και να παράγουμε εργασίες σχετικά με αυτή αποκλειστικά στο Διαδίκτυο! Οι μαθητές αποδείχθηκαν απίστευτα δημιουργικοί, αφού όχι μόνο συνεργάστηκαν για να δημιουργήσουν εργασίες ανά ζεύγη, αλλά άφησαν επίσης τα σχόλιά τους επάνω στο wiki.

Κατά το τελικό στάδιο του διαγωνισμού ανάγνωσης, οι μαθητές μας έλυσαν τις ασκήσεις σχετικά με την ιστορία του Sherlock που μας έστειλαν οι Γάλλοι μαθητές με την προϋπόθεση ότι η μαθητική ομάδα, είτε στη Γαλλία είτε στην Ελλάδα, με τις περισσότερες σωστές απαντήσεις θα κερδίσει!

Μπορεί οι Γάλλοι φίλοι μας να κέρδισαν τον συγκεκριμένο διαγωνισμό ανάγνωσης, αλλά οι μαθητές μας επωφελήθηκαν από την ανάγνωση της ιστορίας και την συνεργασία που ακολούθησε για να λυθούν οι ασκήσεις του διαγωνισμού. Οι ατράνταχτες αποδείξεις της καλής δουλειάς της ομάδας μας βρίσκονται στη κατηγορία 'projects' του wiki που βλέπετε στην οθόνη (θα χρειαστεί εγγραφή στο wiki για την πρόσβαση στον τομέα projects).

Ανάλογη δουλειά έγινε και με την D' Class, η οποία συμπεριέλαβε την ανάγνωση διαφόρων ebooks στο wiki, όπως 'The Giving Tree', 'The Little Hunters' και 'Matilda' και τη συγγραφή εργασιών σε αυτό.

Καλά νέα έμαθαν οι μαθητές της E' Class, οι οποίοι έλαβαν μέρος στον διαγωνισμό ανάγνωσης που διοργάνωσαν οι διαδικτυακοί τους φίλοι από τη Γαλλία, διάβασαν την ιστορία 'A Christmas Carol' του Charles Dickens, έλυσαν ασκήσεις που δημιουργήθηκαν από τους συμμετέχοντες μαθητές και τελικά κέρδισαν τον διαγωνισμό, απαντώντας σωστά σε 50 από τις 52 ερωτήσεις!

Μπορείτε να βρείτε τις εργασίες που μας οδήγησαν στη μεγάλη νίκη διαδικτυακά.

Μεταβαίνοντας στις αναρτήσεις σε ιστολόγια από μεγάλους και μικρούς μαθητές, τονίζουμε για μια ακόμα φορά τη σημασία των ιστολογίων όχι μόνο για την εξάσκηση της Αγγλικής, αλλά και για την ενίσχυση της προσωπικής έκφρασης.

Στις διαφάνειες αυτές, εμπεριέχονται οι σύνδεσμοι προς blogs εφήβων ή ενηλίκων μαθητών, όπου καταγράφονται οι σκέψεις τους μετά από κάθε βιβλίο που διαβάζουν από τη δανειστική βιβλιοθήκη του σχολείου μας.

Αξιοσημείωτο είναι ότι ο κάθε ένας από αυτούς έχει δημιουργήσει ειδική κατηγορία κειμένων για το βιβλίο στην ιστοσελίδα του, ενώ στο wiki ενηλίκων μαθητών Proficiency, υπάρχει καταγεγραμμένη η περίληψη κάθε κεφαλαίου του βιβλίου, με αναλυτικές περιγραφές και αφηγήσεις.

Μια άλλη εντυπωσιακή περίπτωση που συνδυάζει βιβλίο και blogging αποτελούν οι δυο μικροί φίλοι, μαθητές Αγγλικών και bloggers, ο Γιώργος και ο Νικόλας, ηλικίας 9 χρόνων, οι οποίοι διαβάζουν πυρετωδώς ο ένας τις αναρτήσεις του άλλου και μερικές φορές επιλέγουν το βιβλίο που προτείνει ο φίλος τους.

Ο Νικόλας τελευταία διαβάζει τις περιπέτειες του πόνυ Tuffy στο iPad και τις περιγράφει στο blog του. Τα ηλεκτρονικά βιβλία στο iPad είναι καταπληκτικά για μικρά παιδιά, διότι συνδυάζουν τον ήχο και μια πολύ διασκεδαστική αφήγηση με εντυπωσιακούς ήρωες και τη προβολή των λέξεων που διαβάζει ο αφηγητής σε κάθε σκηνή.

Ο Γιώργος διάβασε και κατέγραψε στο ιστολόγιο του όλες τις περιπέτειες του σκύλου Floppy σε ειδικά βιβλία προσαρμοσμένα για μαθητές, καθώς και τον Δον Κιχώτη.

Μπορείτε να εξερευνήσετε τους προτεινόμενους συνδέσμους.

Γενικότερη χρήση της τεχνολογίας

Τα Διαδικτυακά εργαλεία που συνήθως χρησιμοποιούμε στα μαθήματά μας είναι τα εξής:

- Διαδικτυακά ημερολόγια (ιστολόγια ή blogs) για εξάσκηση του γραπτού λόγου στη ξένη γλώσσα και την ανάπτυξη επικοινωνίας με μαθητές άλλων χωρών. Μπορείτε να βρείτε μια λίστα με τα ατομικά και ομαδικά ιστολόγια των μαθητών μας, καθώς και πληροφορίες για την προαναφερθείσα ανταλλαγή σχολίων σε μαθητικά ιστολόγια, που οργανώσαμε με μαθητές από τη Βραζιλία. Επίσης, χρησιμοποιούμε τα ιστολόγια ως μια βάση συνεχούς αυτοαξιολόγησης και βελτίωσης, αφού μας βοηθούν να εξετάζουμε διαρκώς την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών μεθόδων που εφαρμόζουμε, παράλληλα υιοθετώντας κάθε νέα εκπαιδευτική διαδικασία που θεωρούμε χρήσιμη. Για το σκοπό αυτό, ανταλλάσσουμε σχόλια και δημοσιεύουμε δικά μας κείμενα στο παγκοσμίως γνωστό ιστολόγιο για καθηγητές της Αγγλικής γλώσσας, 'Teaching Village', αλλά και σε πολλές σελίδες ξένων καθηγητών και οργανώσεων.

- Wikis για συλλογή χρήσιμων ηλεκτρονικών διευθύνσεων για τους μαθητές μας ή για μια πιο προσιτή (από πλευράς χρήσης) μορφή διαδικτυακής γραπτής έκφρασης για ενήλικους μαθητές. Αναφορικά με τη τελευταία περίπτωση, με το πέρας των μαθημάτων το ομαδικό wiki των ενήλικων μαθητών αποθηκεύτηκε στον υπολογιστή τους ως αρχείο PDF (e-book), δίνοντάς τους τη δυνατότητα να το χρησιμοποιήσουν στο μέλλον ως μέρος του βιογραφικού (e-portfolio) τους.
- Facebook και Twitter για δημοσιοποίηση των αναρτήσεων του δικού μας ιστολογίου και των μαθητών μας, για επικοινωνία με ξένους συναδέλφους και ανταλλαγή ιδεών, αλλά και για ενημέρωση για εκπαιδευτικά νέα.
- Υπηρεσία ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (emails): Μέσω των παραπάνω δικτύων, κατορθώσαμε να επιτύχουμε την ανταλλαγή μηνυμάτων ηλεκτρονικής αλληλογραφίας στα Αγγλικά με Γάλλους μαθητές της Αγγλικής γλώσσας.
- Glogs (διαδικτυακές αφίσες) για ενίσχυση της δημιουργικότητας και της γραπτής ικανότητας μαθητών όλων των ηλικιών.
- Skype για συζήτηση με άλλους καθηγητές, αλλά και για προφορική εξάσκηση των μαθητών με ιθαγενείς ομιλητές της γλώσσας, όπως για παράδειγμα τις συχνές μας συνομιλίες με τη διαδικτυακή μας φίλη και παραγωγό παιδικών τραγουδιών,Patricia Johnston, με τραγούδι της οποίας φτιάξαμε ειδικό βίντεο με τους μαθητές.
- YouTube, Picasa, Flickr και Slideshare για δημοσίευση διαφόρων ειδών δουλειάς που γίνεται στις τάξεις μας. Ιδίως η δημοσίευση ορισμένων διαφανειών που χρησιμοποιούμε σε μαθήματα μεγαλύτερων επιπέδων σε συνδυασμό με την παράθεση σχετικών ηλεκτρονικών διευθύνσεων στα ιστολόγια μας διευκολύνουν τη μελέτη στο σπίτι και τη γενικότερη πρόοδο του μαθητή.
- Podcasts (ηχητικά αρχεία) τα οποία συλλέγονται σε συγκεκριμένο ιστολόγιο μας για ανάδειξη της προόδου των μικρών μαθητών.

4.2 eTwinning project: Young Poets Society

συντελεστές		
Παρασκευή Μπελόγια	pbelogia@hotmail.com	Γυμνάσιο Οιχαλίας
Αιμιλιανός-Νικόλαος Παπαδημητρίου	miliospap@gmail.com	Γυμνάσιο Ζάρκου
σύντομη περιγραφή		
Η ποίηση αποτελεί ένα απαραίτητο μέσο για την ανθρώπινη επικοινωνία, για την καλλιέργεια της δημιουργικότητας και την έκφραση συναισθημάτων. Ως εκ τούτου, η ποίηση μπορεί να παρακινήσει τους μαθητές να εμπλακούν στη διαδικασία της μάθησής και να τους δώσει κίνητρα να συμμετάσχουν σε ποικίλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Μέσα από το eTwinning έργο "Young Poets Society", οι μαθητές από την Ελλάδα, την Πολωνία και τη Ρουμανία αντάλλαξαν ποιήματα διακεκριμένων ποιητών των χωρών τους, μελέτησαν τα χαρακτηριστικά του κάθε ποιητικού είδους και, τέλος, συνεργάστηκαν για να γράψουν τα δικά τους ποιήματα, χρησιμοποιώντας διάφορες ποιητικές δομές και είδη. Όλα αυτά τα ποιήματα εικονογραφήθηκαν από τους ίδιους τους μαθητές και, τέλος συμπεριλήφθηκαν σε ένα ηλεκτρονικό βιβλίο-ποιητική συλλογή με τίτλο “Young Poets Society: A Collection of Poetry”. Οι μαθητές χρησιμοποίησαν επίσης τα ποιήματά τους δημιουργικά φτιάχνοντας τα δικά τους βίντεο ή αρχεία ήχου, δραματοποιώντας κάποια από τα ποιήματά τους ή μετατρέποντας τα σε τραγούδια.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://users.sch.gr/milliospap/blog		

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα ξεκίνησε στις 27 Σεπτεμβρίου 2010 και ολοκληρώθηκε με το τέλος της σχολικής χρονιάς, είχε δηλαδή διάρκεια 9 μηνών περίπου.

Για το πρόγραμμα αυτό συνεργάστηκαν 4 σχολεία: Το Γυμνάσιο Οιχαλίας και το Γυμνάσιο Ζάρκου του Νομού Τρικάλων, το Γυμνάσιο Saint Ana από το Γκαλάτσι της Ρουμανίας και Το Γυμνάσιο Φρεντερίκ Σοπέν από το Λούμπλιν της Πολωνίας. Συνολικά στο πρόγραμμα συμμετείχαν 46 μαθητές ηλικίας 12-15 ετών, 14 από την Ελλάδα, 14 από τη Ρουμανία και 18 μαθητές από την Πολωνία.

Από της αρχή του προγράμματος τέθηκαν οι παρακάτω στόχο:

- Να τονιστεί η πολυπολιτισμική διάσταση της ποίησης. Να γίνει κατανοητό στους μαθητές ότι οι άνθρωποι σε ολόκληρο τον κόσμο μοιράζονται τις ίδιες αξίες και τις ίδιες ανησυχίες.
- Να καλλιεργηθεί η διαπολιτισμική παιδεία. Να δοθεί η ευκαιρία στους μαθητές να γνωρίσουν τις αξίες, τον τρόπο ζωής, τα έθιμα και τις παραδόσεις των χωρών με τις οποίες συνεργάζονται.
- Να προωθηθεί η αυτόνομη μάθηση.

- Να καλλιεργηθεί η συλλογική συνείδηση και η ομαδική δράση.
- Να έρθουν στην επιφάνεια οι εν δυνάμει προδιαθέσεις, κλίσεις και ιδιαιτερότητες του κάθε ατόμου.
- Να ενισχυθεί η πνευματική ανάπτυξη και η αισθητική καλλιέργεια των μαθητών. Να καλλιεργηθεί η φαντασία των μαθητών, η δημιουργικότητά τους και να διευρυνθούν οι πνευματικοί τους ορίζοντες.
- Να δοθεί η δυνατότητα αποβολής μέρους από το συναισθηματικό φόρτο του παιδιού, την ένταση και τον ανταγωνισμό που γεννά η σχολική πραγματικότητα.
- Να μυηθούν οι μαθητές στον κόσμο της ποίησης και της λογοτεχνίας. Να έρθουν σε επαφή με σπουδαίους ποιητές και με τα έργα τους. Να μελετήσουν διαφορετικά ποιητικά είδη και δομές και να εξοικειωθούν με την ποιητική και λογοτεχνική ορολογία.
- Να δοθούν κίνητρα στους μαθητές για να εμπλακούν στη μαθησιακή διαδικασία, και να εξασκηθούν στη χρήση της αγγλικής γλώσσας μέσα από τη συγγραφή ποιημάτων.
- Να αναπτύξουν ικανότητες χρήσης εργαλείων Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ)

Το πρώτο βήμα ήταν να γνωριστούν οι συνεργάτες μεταξύ τους με τη χρήση της κατάλληλης τεχνολογίας (δωμάτια συζήτησης, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και παρουσιάσεις). Μαθητές και καθηγητές αντάλλαξαν μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, συζήτησαν στο διαδίκτυο και μοιράστηκαν πράγματα για τον εαυτό τους, τα ενδιαφέροντά τους και τις ιδέες τους πάνω στο συγκεκριμένο έργο. Η κάθε χώρα ετοίμασε επίσης μία παρουσίαση με φωτογραφίες των μελών της κάθε ομάδας, λίγα λόγια για τον καθένα, μια σύντομη περιγραφή του σχολείου τους, της πόλης τους και της χώρας τους που συνοδεύτηκε με φωτογραφικό υλικό. Στη συνέχεια οι συνεργάτιδες χώρες εντόπισαν και γνώρισαν τα βασικά χαρακτηριστικά διαφόρων ποιητικών ειδών και συγκέντρωσαν και αντάλλαξαν ποιήματα διακεκριμένων ποιητών των χωρών τους

Στο δεύτερο μέρος του έργου οι μαθητές των συνεργαζόμενων σχολείων έγραψαν τα δικά τους ποιήματα, ακολουθώντας κάθε μήνα τη δομή και τα χαρακτηριστικά ενός διαφορετικού ποιητικού είδους. Εικονογράφησαν, επίσης, ποιήματα των συνεργατών τους, δημιούργησαν μικρές 'διακρατικές' ομάδες που αποτελούνταν από μαθητές από τις συνεργαζόμενες χώρες και δούλεψαν μαζί για να γράψουν συνεργατικά ποιήματα και, τέλος, χρησιμοποίησαν

διάφορα εργαλεία ΤΠΕ και δημιούργησαν αρχεία βίντεο και ήχου βασισμένα στα ποιήματα που οι ίδιοι είχαν γράψει.

Εικόνα 2. Σελίδες από το ηλεκτρονικό βιβλίο

Το τελευταίο στάδιο του έργου περιλάμβανε τη δημιουργία του ηλεκτρονικού βιβλίου με τίτλο «Young Poets Society: A Collection of Poetry». Το βιβλίο αυτό, μαζί με όλο το υλικό που δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια του έργου, περιλαμβάνεται επίσης στο ιστολόγιο του έργου (users.sch.gr/milliospap/blog). Δημιουργήθηκε επίσης βιβλίο επισκεπτών, όπου οι συμμετέχοντες του έργου, αλλά και οι επισκέπτες μπορούν να αφήνουν τα σχόλια τους, τις εντυπώσεις και τις ιδέες τους. Οι μαθητές γιόρτασαν τη λήξη του έργου με μικρές εκδηλώσεις στα σχολεία τους και αντάλλαξαν τις εμπειρίες τους πάνω στο έργο μέσω του blog .

Το ιστολόγιο που φιλοξενεί το έργο μας χρησιμοποιήθηκε από όλους τους συμμετέχοντες αποτελεσματικά και δημιουργικά. Οι μαθητές δημοσίευσαν τα ποιήματά τους συνοδευόμενα από εικόνες, βίντεο, συλλογή φωτογραφιών και διάφορα επισυναπτόμενα αρχεία. Επίσης, μοιράζονταν τις δημοσιεύσεις τους σε κοινωνικά δίκτυα προωθώντας και κάνοντας γνωστό με αυτό τον τρόπο το έργο τους. Επίσης, όλοι οι συμμετέχοντες στο έργο διέθεταν το δικό τους προσωπικό λογαριασμό πρόσβασης στο ιστολόγιο και είχαν τη δυνατότητα όχι μόνο να δημοσιεύουν τα δικά τους ποιήματα, αλλά να σχολιάζουν τη δουλειά των συνεργατών τους και να βαθμολογούν τα αγαπημένα τους ποιήματα. Οι μαθητές είχαν επίσης τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν το δωμάτιο συζήτησης (Chat-room) του ιστολογίου και να συνομιλήσουν

με τους συνεργάτες τους. Κατά τη διάρκεια του έργου μαθητές και υπεύθυνοι καθηγητές χρησιμοποίησαν δωμάτια συζήτησης, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και ομάδες συζήτησης για να επικοινωνούν και να ανταλλάσσουν ιδέες πάνω στο έργο, αλλά και ειδικό λογισμικό για να επεξεργαστούν αρχεία ήχου, εικόνας και βίντεο. Τέλος, οι συνεργάτες καθηγητές χρησιμοποίησαν το google.docs για να σχεδιάσουν από κοινού τις δραστηριότητες του έργου.

Εικόνα 3. Το ιστολόγιο του έργου

Μέσω του συγκεκριμένου έργου διαπιστώθηκε η συναισθηματική και κοινωνική ωρίμανση των μαθητών, μέσω της συμμετοχής τους σε μία συλλογική διαδικασία, τη μύησή τους στον κόσμο της τέχνης και της καλλιτεχνικής δημιουργίας και την ανακάλυψη της γνώσης μέσα από διαδικασίες ευχάριστες και δημιουργικές. Με το τέλος του έργου παρουσιάστηκαν τα εξής επιτεύγματα:

- Οι μαθητές συγκέντρωσαν ποιήματα διακεκριμένων ποιητών των χωρών τους μεταφρασμένα στα αγγλικά. (συνολικά 11 ποιήματα συνοδευόμενα από βιογραφίες και αρχεία βίντεο)
- Ετοίμασαν τα προφίλ τους και τα δημοσίευσαν στο ιστολόγιο του έργου.
- Ετοίμασαν παρουσιάσεις και αρχεία βίντεο των χωρών τους και του τόπου τους.
- Έγραψαν συνολικά 222 δικά τους ποιήματα και εικονογράφησαν αρκετά από αυτά , δουλεύοντας πάνω σε 10 διαφορετικές ποιητικές κατηγορίες.
- Έγραψαν 13 συνεργατικά ποιήματα.

- Δημιούργησαν 19 αρχεία βίντεο και ήχου βασισμένα στα ποιήματα τους.
- Δημιούργησαν ένα ηλεκτρονικό βιβλίο-ποιητική συλλογή που περιλαμβάνει όλα τα ποιήματα που γράφτηκαν κατά τη διάρκεια του έργου
- Δημοσίευσαν όλο το υλικό τους σε ιστολόγιο ειδικά σχεδιασμένο για να φιλοξενήσει το έργο.
- Συμμετείχαν σε διάφορες ευρωπαϊκές δράσεις: Εβδομάδα eTwinning 2010, Εβδομάδα eTwinning-Comenius 2011, Εορτασμός Ημέρας Ασφαλούς Δικτύου

Τα οφέλη από την συμμετοχή στο συγκεκριμένο έργο, τόσο των εκπαιδευτικών, όσο και των μαθητών ήταν ποικίλα και σημαντικά. Οι εκπαιδευτικοί, μέσω του συγκεκριμένου έργου διαπίστωσαν πως βελτίωσαν την παιδαγωγική και διδακτική τους πρακτική, μέσω προγραμμάτων κατάρτισης που είχαν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν (Etwinning Learning Events) αλλά και μέσω της αλληλεπίδρασης με άλλους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στο έργο. Ανέπτυξαν νέες δεξιότητες, ενημερώθηκαν για τη σύγχρονη έρευνα σχετικά με τη διδασκαλία και τη μάθηση και γενικά τους δόθηκε η ευκαιρία για προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη και αναγνώριση. Οι μαθητές από την άλλη πλευρά άλλαξαν τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται το μάθημα και το σχολείο γενικότερα. Είχαν τη δυνατότητα να ξεφύγουν από τα στενά όρια του σχολείου και να γνωρίσουν διαφορετικούς «κόσμους», όπως αυτόν των άλλων πολιτισμών, της τέχνης, της τεχνολογίας ακόμα και της φαντασίας. Συμμετείχαν ενεργά στη μάθηση ανταλλάσσοντας εμπειρίες, λαμβάνοντας πρωτοβουλίες, δοκιμάζοντας νέα υλικά, αξιολογώντας και διακινώντας πληροφορίες. Τα αγγλικά και η χρήση της τεχνολογίας πλέον θεωρούνται για αυτούς εργαλείο επικοινωνίας και δημιουργικής έκφρασης και όχι απλή απόκτηση γνώσεων. Τέλος, δημιούργησαν στενές φιλίες με παιδιά της ηλικίας τους από άλλες χώρες και μαζί αντάλλαξαν ιδέες, προβληματισμούς, σκέψεις και όνειρα για το μέλλον.

Το έργο βραβεύθηκε με Εθνική και Ευρωπαϊκή Ετικέτα Ποιότητας eTwinning και πήρε το πρώτο βραβείο στην κατηγορία Γυμνασίων στον 6 Εθνικό Διαγωνισμό eTwinning έργων στην Ελλάδα. Ήταν, επίσης, ένα από τα 25 επίλεκτα έργα που έφτασαν στον τελικό γύρο αξιολόγησης για τα Ευρωπαϊκά Βραβεία eTwinning 2012 και παρουσιάστηκε από τους συντονιστές καθηγητές στο συνέδριο eTwinning στο Βερολίνο, στο πλαίσιο των Teacher Exchange Workshops.

4.3 Η Εκπαιδευτική Τηλεόραση 2.0 στα Ψηφιακά Μέσα και Κοινωνικά Δίκτυα

συντελεστές		
Μπέττυ Τσακαρέστου	btsaka@gmail.com	Τμήμα Επικοινωνίας Μέσων και Πολιτισμού Παντείου Πανεπιστημίου
Σοφία Παπαδημητρίου	sofipapadi@gmail.com	Διεύθυνση Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης ΥΠΑΙΘΠΑ
σύντομη περιγραφή		
Η Εκπαιδευτική Ραδιοτηλεόραση περνά στην ψηφιακή και δικτυωμένη εποχή, αναλαμβάνοντας ενεργό ρόλο στη σύνδεση του σχολείου με τον μαθητή δημιουργό, ερευνητή, πολίτη του κόσμου. Συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της οπτικοακουστικής παιδείας, δίνει τη δυνατότητα στην εκπαιδευτική κοινότητα να συνεργαστεί και να δημιουργήσει περιεχόμενο αξιοποιώντας τα προσφερόμενα εκπαιδευτικά βίντεο και νέο τεκμηριωμένο περιεχόμενο σε ψηφιακή μορφή. Θεωρώντας ότι η γνώση είναι μια διαδικασία σε διαρκή εξέλιξη, θέλει να γίνει μέρος και καταλύτης αυτής της διαδικασίας: μετασχηματίζεται σταδιακά σε μια multimedia πλατφόρμα, συνδεδεμένη με τους σημαντικότερους ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης και προσφέρει σε εκπαιδευτικούς και μαθητές τα εργαλεία και το περιβάλλον για να σχεδιάσουν και να πραγματοποιήσουν τα δικά τους multimedia projects, το δικό τους περιεχόμενο (User Generated Content-UGC). Οι μαθητές μπορούν να επαναχρησιμοποιήσουν (re-use) το ψηφιακό περιεχόμενο, να σχεδιάσουν & να "ανεβάσουν" το δικό τους, να το μοιραστούν (sharing) με την κοινότητα και να το αξιολογήσουν.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://www.i-create.gr		

Ο Παγκόσμιος Ιστός έχει εξελιχθεί από απλό μέσο δημοσίευσης πληροφοριών σε μέσο συμμετοχής και κοινωνικής διαδραστικότητας. Η νέα γενιά τεχνολογιών και εφαρμογών του

Web 2.0, βασίζεται στη συνεχώς αυξανόμενη δυνατότητα των χρηστών του Διαδικτύου να επικοινωνούν, να μοιράζονται πληροφορίες και να συνεργάζονται σύγχρονα ή ασύγχρονα δημιουργώντας δυναμικά διαδικτυακά περιβάλλοντα με έμφαση στην αλληλεπίδραση και στη φιλικότητα χωρίς την εξειδικευμένη γνώση σε θέματα υπολογιστών και δικτύων. Στην εκπαίδευση έχει οριοθετηθεί ένας νέος χώρος που αξιοποιεί τόσο τεχνολογίες και εφαρμογές του Web 2.0 όπως blogs, wikis, tagging, κοινωνικά δίκτυα, όσο και τις δυναμικές ιδέες και αξίες του δηλ. τη συνεργασία, τον διάλογο, τη συμμετοχή, το μοίρασμα και την ανοικτότητα, με αποτελεσματικές διδακτικές παρεμβάσεις και επιτυχημένα μαθησιακά αποτελέσματα.

Η Εκπαιδευτική Ραδιοτηλεόραση περνά στην ψηφιακή και δικτυωμένη εποχή, αναλαμβάνοντας ενεργό ρόλο στη σύνδεση του σχολείου με τον μαθητή δημιουργό, ερευνητή, πολίτη του κόσμου. Συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της οπτικοακουστικής παιδείας, δίνει τη δυνατότητα στην εκπαιδευτική κοινότητα να συνεργαστεί και να δημιουργήσει περιεχόμενο αξιοποιώντας τα προσφερόμενα εκπαιδευτικά βίντεο και νέο τεκμηριωμένο περιεχόμενο σε ψηφιακή μορφή.

Η ανάπτυξη και διείσδυση των νέων τεχνολογιών στο σύγχρονο κοινωνικό αλλά και εκπαιδευτικό περιβάλλον, όπου το σχολείο δεν καταναλώνει απλώς αλλά δημιουργεί περιεχόμενο μας ενέπνευσε και μας κινητοποίησε ώστε να βγούμε και να συναντήσουμε τη νέα ψηφιακή γενιά, στους δικούς της χώρους και να γίνουμε μέρος της κοινότητάς της. Στόχος μας είναι να επανασυνδεθεί η Εκπαιδευτική Ραδιοτηλεόραση με το νεανικό κοινό μεταβαίνοντας από τα παραδοσιακά μέσα στην ψηφιακή και δικτυωμένη εποχή, όπου ο καθένας γίνεται Μέσο. Σημαντικό όχημα στην προσπάθεια αυτή αποτελεί ο δικτυακός τόπος της, στη διεύθυνση www.edutv.gr, όπου ο χρήστης μπορεί να δει τις ταινίες σε πραγματικό χρόνο (βίντεο ροής – streaming) ή να τις κατεβάσει στον υπολογιστή του (βίντεο κατ΄απαίτηση – video on demand) ή να τις ενσωματώσει σε διαδικτυακά περιβάλλοντα μάθησης, αξιοποιώντας με αυτό τον τρόπο μία σειρά ψηφιακών υπηρεσιών.

Η Εκπαιδευτική Ραδιοτηλεόραση θεωρώντας ότι η γνώση είναι μια διαδικασία σε διαρκή εξέλιξη, θέλει να γίνει μέρος και καταλύτης αυτής της διαδικασίας: μετασχηματίζεται σταδιακά σε μια multimedia πλατφόρμα, συνδεδεμένη με τους σημαντικότερους ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης και προσφέρει στους μαθητές και τις ομάδες τους, σε δασκάλους και καθηγητές τα εργαλεία και το περιβάλλον για να σχεδιάσουν και να πραγματοποιήσουν τα δικά τους multimedia projects, το δικό τους περιεχόμενο (User Generated Video-UGV, User Generated Content-UGC). Οι μαθητές μπορούν να επαναχρησιμοποιήσουν (re-use) το

ψηφιακό περιεχόμενο, να σχεδιάσουν & να "ανεβάσουν" το δικό τους (UGC), να το μοιραστούν (sharing) με την κοινότητα και να το αξιολογήσουν (social filtering).

Στο πλαίσιο αυτό η Εκπαιδευτική Τηλεόραση 2.0, ανάπτυξε τη νέα πλατφόρμα νεανικής δημιουργίας, www.i-create.gr, ανοιχτή στην εκπαιδευτική κοινότητα και σε όλους τους νέους ανθρώπους, προσφέροντας ένα περιβάλλον συνεργασίας, ανταλλαγής ιδεών και κυρίως υλοποίησης των δικών τους έργων: βίντεο, διαδραστικών εκπαιδευτικών παιχνιδιών, ιστολογίων, υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης και γενικότερα εφαρμογών Web 2.0. Τα έργα αυτά αναπτύσσονται και υποβάλλονται μέσα από διαγωνισμούς βίντεο, καμπάνιες και συνεργασίες με σχολεία, Πανεπιστήμια και άλλους οργανισμούς, σε εθνικό, τοπικό ή διεθνές επίπεδο. Έτσι η Εκπαιδευτική Ραδιοτηλεόραση συναντά την Ψηφιακή Γενιά στους δικούς της χώρους, γίνεται μέρος της κοινότητάς της.

Η Εκπαιδευτική Τηλεόραση 2.0 δημιούργησε ένα σύνολο ψηφιακών projects στην παλτφόρμα www.i-create.gr σχεδιάζοντας την αρχική δομή, και παρέχοντας τεκμηριωμένο περιεχόμενο για την υποστήριξή τους. Στην πορεία τα projects εμπλουτίστηκαν με ψηφιακό περιεχόμενο που δημιουργήθηκε από ομάδες μαθητών με τους εκπαιδευτικούς τους στον κοινό χώρος οικοδόμησης γνώσης που παρέχει η πλατφόρμα. Τα project της i-create είναι:

Ο Πανελλαδικός Μαθητικός Διαγωνισμός «Παπαδιαμάτης-Ελύτης-Γκάτσος-Τσίρκας: 100 χρόνια μετά», με τον οποίο ανακαλύψαμε ξανά το έργο τεσσάρων Ελλήνων λογοτεχνών, τα λόγια των οποίων ακόμη αντηχούν στην καθημερινότητά μας. Οι μαθητές έγραψαν τη δική τους ιστορία ατομικά ή σε ομάδες με την υποστήριξη εκπαιδευτικών από τα σχολεία τους ή

ακόμη και με συνεργασία σχολείων. Δημιούργησαν το δικό τους blog, αφίσα, βίντεο. Συμμετείχαν συνολικά 190 σχολεία και ανέβηκαν στην i-create, 90 βίντεο, 27 blogs και 73 αφίσες. Κατά τη διάρκεια της δράσης δημιουργήθηκε κοινότητα ανταλλαγής απόψεων και σχολίων με θεματολογία τη συμμετοχή στη δράση, τα ίδια τα έργα, την προσπάθεια και τους συμμετέχοντες, τη συνεργασία, το «ευ αγωνίζεσθαι», την υποστήριξη των εκπαιδευτικών, την αυτορρύθμιση της κοινότητας. Τα έργα αξιολογήθηκαν από επιτροπή και από την ίδια την εκπαιδευτική κοινότητα με διαδικτυακή αξιολόγηση (social filtering).

Ο Πανελλήνιος Σχολικός Διαγωνισμός ΣΧΟΛΙΚΑ ΜΑΓΕΙΡΕΜΑΤΑ «Τρέφομαι μεσογειακά, ζω καλύτερα» είχε αφορμή την ένταξη της Μεσογειακής Διατροφής στον Κατάλογο της Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας της UNESCO, τις αλλαγές στον παραδοσιακό τρόπο διατροφής, αλλά και τη θέση που καταλαμβάνει η χώρα μας, πανευρωπαϊκά, στην παιδική παχυσαρκία. Είναι χώρος αναφοράς, προβληματισμού, δράσεων, δημιουργικότητας, επικοινωνίας, διαγωνισμών, παιχνιδιών και γνώσης γύρω από θέματα διατροφής και της σχέσης της με την υγεία, το περιβάλλον, την ιστορία, τον πολιτισμό και την οικονομία. Ανέβηκαν στην i-create, 376 έργα-συμμετοχές από σχολεία σε όλη την Ελλάδα, αλλά και από την ομογένεια.

Το διαδραστικό παιχνίδι «Ένα γράμμα, μια ιστορία» είναι ένα καινοτόμο περιβάλλον μάθησης με κύριο στόχο τη γνωριμία των μαθητών προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας με τα γράμματα και τους ήχους του Ελληνικού αλφαβήτου μέσα από έμμετρες χιουμοριστικές, σουρεαλιστικές ιστορίες, οι οποίες συνδυάζουν την παιδαγωγική με την παραμυθική και την τηλεοπτική γλώσσα. Έχουν καταγραφεί άριστα αποτελέσματα από την πιλοτική εφαρμογή σε 12 σχολεία και θετική ανταπόκριση γονέων, μαθητών και εκπαιδευτικών σε συνέδρια, ημερίδες Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και στα φεστιβάλ Ολυμπίας και Μικρόπολις.

Η κοινωνική καμπάνια «Ένα Παιχνίδι είναι, Οχι Πόλεμος – Βάλε γκολ στη Βία» ενάντια στη βία στα γήπεδα είχε κεντρικό άξονα μια διαδραστική εφαρμογή στην i-create παράλληλα με την προβολή των κινούμενων γελοιογραφιών στην ζώνη προβολής στην ΕΡΤ. Στο διαδραστικό περιβάλλον της i-create με την τεχνική των «θερμών περιοχών» σε μια γελοιογραφία ο μαθητής βλέπει πλούσιο υλικό σε μορφή βίντεο, πληροφοριών, παρουσιάσεων (Prezi, Slideshare) για το θέμα «Βία στα Γήπεδα». Οι μαθητές που συμμετείχαν στην καμπάνια έστειλαν το δικό τους μήνυμα ενάντια στη βία στα γήπεδα μέσα από ραδιοφωνικά σποτ και εκπομπές, βίντεο και animation με «πρώτη ύλη» φιγούρες των κινούμενων γελοιογραφιών και ένα σύνολο εικονικών εργαστηρίων για τη δημιουργία βίντεο ή animation. Τα έργα έχουν ανέβει στην πλατφόρμα και τα ραδιοφωνικά σποτ και εκπομπές μεταδίδονται από European School Radio.

Ο Διαγωνισμός «Schoolab» που συνδιοργανώθηκε από το British Council και την i-create μέσω του προγράμματος «Νέα Γενιά σε Δράση» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είχε στόχο να βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν τις συναρπαστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι επιστήμονες και οι ερευνητές. Επιπλέον να υποστηρίξει την απόκτηση αυτοπεποίθησης και δεξιοτήτων παρουσίασης των ιδεών τους. Μια ομάδα από νέους ταλαντούχους επιστήμονες, ειδικούς στην Επικοινωνία της Επιστήμης, ως μέντορες, υποστήριξε τους μαθητές στην ανάπτυξη τεχνικών παρουσίασης του θέματος που επίλεξαν και στην εξοικείωση με την ερευνητική διαδικασία. Η i-create αποτέλεσε έναν εναλλακτικό διαδικτυακό χώρο συνάντησης μαθητών, εκπαιδευτικών και επιστημόνων.

Η Εκπαιδευτική Τηλεόραση 2.0 συγκεντρώνει και επιμελείται περιεχόμενο και είναι μέρος του οικοσυστήματος των Social Media: You Tube, Facebook, Twitter, Blog, scoop.it, Vimeo and Linked-In. Συστηματική καθημερινή πολιτική είναι η επαφή με τις κοινότητες (community engagement) στα social media με την επιμέλεια και τη συγκέντρωση περιεχομένου, αναδεικνύοντας συνεχώς ενδιαφέρον ελληνικό και διεθνές περιεχόμενο.

Στο Educational TV Blog, -μέρος του κοινωνικού δικτύου του ΠΣΔ - 25 συγγραφείς έχουν αναρτήσει 150 δημοσιεύσεις. Οι συνολικές επισκέψεις φτάνουν τις 125.000 με μέσο όρο 400 επισκέψεις ημερησίως. Με έμφαση στην εξωστρέφεια αναδεικνύουμε όσα είναι σημαντικά, δημιουργικά, καινοτόμα, σχολιάζουμε και συζητούμε στα κοινωνικά δίκτυα. Παρουσιάζουμε τα δικά μας έργα, δράσεις και τα θέτουμε στην κρίση και τον σχολιασμό της κοινότητας, χωρίς να έχουμε κύριο προσανατολισμό την προώθηση των δικών μας δράσεων. Παράλληλα θέτουμε το ερμηνευτικό πλαίσιο σε μια προσπάθεια να γίνουμε συνομιλητές και να δώσουμε προστιθέμενη αξία στην κοινότητα πχ. η παρουσίαση του Teaching Channel, ή της Khan Academy .

Στο κανάλι Educational Television-Greece στο YouTube (530.000 προβολές) αναρτούμε επιλεγμένα εκπαιδευτικά βίντεο της Εκπαιδευτικής ΡαδιοΤηλεόρασης, εσωτερικές ψηφιακές

παραγωγές με συνεντεύξεις, παρουσιάσεις έργων σε συνέδρια και ημερίδες. Ακόμη αναρτούμε σύντομα βίντεο, επιλεγμένα αποσπάσματα από εκπαιδευτικές ταινίες του ευρωπαϊκού έργου EduTubePlus με μεταδεδομένα για την καλύτερη αξιοποίησή τους. 2.221 "likes" στη σελίδα στο facebook Educational Radiotelevision & Digital Media, σε συνδυασμό με τις σελίδες των διαγωνισμών της i-create: "100 years later" and "School Lab". Στην πλατφόρμα twitter ο λογαριασμός EduTV_Greece έχει 1.022 followers, 296 following, 1010 tweets.

Η Εκπαιδευτική ΡαδιοΤηλεόραση συμμετέχει στο ευρωπαϊκό έργο MEDEAnet με στόχο να προωθήσει τη Μάθηση με Ψηφιακά Μέσα σε οργανισμούς και δημιουργούς, με επιμορφώσεις σε τοπικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο, δράσεις δικτύωσης και διαμοιρασμό της γνώσης. Το MEDEAnet θα αναδείξει τις καλύτερες πρακτικές του ετήσιου διαγωνισμού «Βραβεία MEDEA» ενός ανοιχτού, ετήσιου Ευρωπαϊκού διαγωνισμού που ξεκίνησε το 2008 και επιβραβεύει την αριστεία στη χρήση των Ψηφιακών Μέσων για την υποστήριξη της μάθησης.

Η Εκπαιδευτική ΡαδιοΤηλεόραση θα επεκτείνει το δίκτυο στην Ελλάδα παρέχοντας ευκαιρίες και δράσεις για τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων στην κοινότητα Media & Learning Community ώστε να πλησιάσει εκπαιδευτικούς, ακαδημαϊκούς, επιμορφωτές λιγότερο εξειδικευμένους ώστε να χρησιμοποιήσουν προσεγγίσεις μάθησης βασισμένες στα Ψηφιακά Μέσα.

Οι συντελεστές της i-create είναι οι: Μπέττυ Τσακαρέστου, Σοφία Παπαδημητρίου, Έφη Γρουσουζάκου, Έλενα Κινδύνη, Αγνή Ανδρεοπούλου και Χρήστος Ραχιώτης.

Δείτε περισσότερα στην παρουσίαση EduTV 2.0 στην πλατφόρμα slideshare.

4.4 Διαδικτυακά εργαλεία και κοινότητες στα εργαστηριακά μαθήματα Ποίησης και Θεάτρου του Τμήματος Αγγλικής ΑΠΘ

συντελεστές		
Κατερίνα Κίτση-Μυτάκου	katkit@enl.auth.gr	Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
σύντομη περιγραφή		
Κατά τη διάρκεια του εαρινού εξαμήνου 2012 πειραματίστηκα με καινοτόμες μεθόδους διδασκαλίας που περιλάμβαναν χρήση διαδικτυακών εργαλείων και κοινοτήτων στα μαθήματά μου: Εργαστήρι Ποίησης & Θεατρικό Εργαστήρι. Συγκεκριμένα, στο Εργαστήρι Ποίησης δημιουργήσαμε κλειστή ομάδα στο facebook, και οι 70 φοιτητές/τριες που συμμετείχαν κατέθεταν ποιήματα/εργασίες τα οποία μπορούσαν όλοι να διαβάσουν και να σχολιάσουν σε 24ωρη βάση. Τα ποιήματα που συνέθεσαν παρουσιάστηκαν στη Βραδιά Ποίησης που οργανώσαμε μέσα από PowerPoint παρουσιάσεις και με τη χρήση εικόνας και ήχου. Επίσης, κατά τη διάρκεια του εξαμήνου συνεργαστήκαμε με τον καθηγητή/ποιητή από τις Η.Π.Α Frederick Zirm, ο οποίος μέσω Skype διηύθυνε δυο σεμινάρια δημιουργικής γραφής. Στο Θεατρικό Εργαστήρι ασχοληθήκαμε με τη διασκευή του έργου του Dickens Μια ιστορία δύο πόλεων. Στο Blog που δημιουργήσαμε ανακοινώνονταν λεπτομέρειες σχετικά με τις εξελίξεις, εκδηλώσεις και πρόβες της ομάδας. Παράλληλα, τα 40 μέλη της ομάδας συμμετείχαν σε ανοιχτό και κλειστό κανάλι κοινωνικής δικτύωσης στο facebook, όπου συζητούσαμε καθημερινά θέματα που αφορούσαν το βιβλίο, αλλά και την παράσταση. Σε ημερίδα που έγινε στις Σέρρες οι φοιτητές/τριες παρουσίασαν τη δουλειά τους με τη χρήση PowerPoint.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://balddickens2012.blogspot.gr		

Η ποίηση & το θέατρο συναντούν την τεχνολογία και δημιουργούν μαζί: Περιγραφή χρήσης διαδικτυακών εργαλείων και κοινοτήτων κατά τη διάρκεια του εαρινού εξαμήνου 2012 στα μαθήματά μου: 1. Εργαστήρι Κριτικού Λόγου: Ποίηση (Λογ 5-125Υ) & 2. Θεατρικό Εργαστήρι (Λογ 9-489Ε).

1. «Εργαστήρι Κριτικού Λόγου: Ποίηση» (Λογ 5-125Υ)

Το εργαστήρι αυτό αποτελεί αφενός εισαγωγή στο λογοτεχνικό είδος της ποίησης, καθώς και στη βασική ορολογία που χρησιμοποιείται για την ανάλυσή της, και αφετέρου στοχεύει στο να αναπτύξει την ικανότητα των φοιτητ(ρι)ών για κριτική γραφή και να ασκήσει τις επιχειρηματολογικές τους δεξιότητες. Οι φοιτητές/φοιτήτριες που θα το παρακολουθήσουν θα εξασκηθούν στο πως να προσεγγίζουν ένα ποίημα, καθώς επίσης και πως να διατυπώνουν μια προφορική και γραπτή ανάλυση ενός ποιήματος, λαμβάνοντας υπόψη έννοιες όπως ο ομιλιτής, ο τόνος της φωνής του, τα πρόσωπα, η ποιητική μεταφορά, ο ρυθμός και το μέτρο, η τυπογραφία του ποιήματος, κλπ. Η παρακολούθηση στο μάθημα αυτό είναι υποχρεωτική και είναι σημαντικό οι φοιτητές/φοιτήτριες να συμμετέχουν ενεργά στη συζήτηση που γίνεται στο μάθημα.

Το γκρουπ απαρτίζονταν από 70 πρωτοετείς φοιτητές/τριες. Καθώς δίδαξα στο τμήμα αυτό το χειμερινό εξάμηνο του 2011-12 το μάθημα «Εργαστήρι Κριτικού Λόγου: Δράμα (Λογ 5-126Υ)», το γνώριζα αρκετά καλά ώστε να έχω τη δυνατότητα να πειραματιστώ με καινοτόμες μεθόδους διδασκαλίας που περιλάμβαναν χρήση διαδικτυακών εργαλείων και ψηφιακών μέσων. Συγκεκριμένα, τους πρότεινα τη δημιουργία κλειστής ομάδας/σελίδας στο facebook, αποφασίσαμε από κοινού και ψηφίσαμε για την ονομασία της (Breathe in experience, Breathe out poetry http://www.facebook.com/groups/220136071415690/)

Εικόνα 1. Poetry Workshop – facebook group

και στη συνέχεια τη χρησιμοποιήσαμε για να επεκτείνουμε τη διδασκαλία και πέρα από την τάξη και να επικοινωνούμε με τρόπο άμεσο και γρήγορο και οι 70. Για παράδειγμα κάθε βδομάδα σχεδόν δημοσιοποιούσα στη σελίδα μας νέο φάκελλο με το θέμα εργασίας που οι φοιτητές/τριες καλούνταν να καταθέσουν. Λόγω του αντικειμένου, η κάθε εργασία ήταν μικρού μήκους (2-3 στίχοι ή μια στροφή που συνέθεταν με βάση τις οδηγίες) και έτσι μπορούσε εύκολα να ανακοινώνεται, να διαβάζεται και να σχολιάζεται από όλα τα μέλη του γκρουπ. Αυτό είναι κάτι που δεν μπορεί να γίνει σε ένα 3-ωρο, εβδομαδιαίο «εργαστήρι» 70 ατόμων καθώς τίθεται χρονικός περιορισμός και είναι αδύνατον να μπορέσουν όλοι να εκφράσουν την γνώμη τους και να σχολιάσουν τις γνώμες των άλλων. Παράλληλα, υπήρχε η δυνατότητα να συνοδεύουν τις απαντήσεις τους με οπτικο-ακουστικό υλικό, να μοιράζονται τις ιδέες τους και τις απόψεις τους είτε για τα ποιήματα που συζητούσαμε στην τάξη, είτε για ποιήματα που τους ενδιέφεραν και δεν είχαμε χρόνο να αναλύσουμε στο μάθημα. Η συμμετοχή τους στη σελίδα αυτή, που ήταν πραγματικά εντυπωσιακή (γίνονταν ανακοινώσεις σε όλη τη διάρκεια της ημέρας και κατά τη διάρκεια της νύχτας) τους κρατούσε δραστήριους και σε συνεχή επαφή με το αντικείμενο του μαθήματος και συγχρόνως τους έδωσε τη δυνατότητα να το προσεγγίσουν με τρόπο ευχάριστο και γνώριμο και να το κάνουν μέρος της καθημερινότητάς τους. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι η γλώσσα που χρησιμοποιούσαν ήταν η αγγλική (το μάθημα διδάσκεται στην αγγλική) και όχι η μητρική τους (που για τους περισσότερους είναι η ελληνική).

Μέλος της ομάδας του facebook ήταν επίσης και ο καθηγητής και ποιητής Frederick Zirm από τις Ηνωμένες Πολιτείες, ο οποίος καθόλη τη διάρκεια του εξαμήνου σχολίαζε τις αναρτήσεις που γίνονταν και πρόσφερε χρήσιμη κριτική. Ο Frederick Zirm επισκέφτηκε την τάξη μέσω του Skype στις 29 Μαρτίου, μίλησε για την εμπειρία του ως ποιητής και ακολούθησε εργαστήρι δημιουργικής γραφής πάνω στο θέμα: «Ελληνική μυθολογία και ποίηση». Η συνεργασία αυτή έδωσε τη δυνατότητα στα μέλη της τάξης να εκτεθούν και σε άλλες οπτικές γωνίες πέρα από το Α.Π.Θ. και την Ελλάδα και να διευρύνουν την αντίληψή τους.

Στις 24 Μαΐου οργανώσαμε Ποιητική Βραδιά κατά τη διάρκεια της οποίας οι φοιτητές/τριες του μαθήματος παρουσίασαν σε καθηγητές/τριες του Τμήματος και φοιτητές του Α.Π.Θ. από διάφορες σχολές και τμήματα ένα κομμάτι του έργου που παράχθηκε κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Στην εκδήλωση συμμετείχε μέσω Skype και ο Frederick Zirm. Περιελάμβανε Power Point παρουσιάσεις με οπτικο-ακουστικό υλικό που συνόδευε τα ποιήματα που συνέθεσαν οι φοιτητές/τριες, Videos που δημιούργησαν για να παρουσιάσουν τα ποιήματά τους, θεατρικά δρώμενα και μελοποιημένα ποιήματα που έγραψαν οι ίδιοι.

Εικόνα 2. Βραδιά Ποίησης

Σημειώνεται τέλος ότι για το μάθημα χρησιμοποιήθηκε και το Blackboard (http://blackboard.lib.auth.gr/webapps/portal/frameset.jsp?tab_id=_2_1&url=%2Fwebapps

%2Fblackboard%2Fexecute%2Flauncher%3Ftype%3DCourse%26id%3D_9704_1%26url%3D) για ανακοινώσεις, αποστολή αλληλογραφίας και κατάθεση εργασιών για τη μία φοιτήτρια που δεν επιθυμούσε να έχει λογαριασμό στο facebook.

2. «Θεατρικό Εργαστήρι» (Λογ 9-489)

Το μάθημα «Θεατρικό Εργαστήρι» προσφέρεται ως ελεύθερη επιλογή σε φοιτητές/τριες όλης της Φιλοσοφικής Σχολής που ενδιαφέρονται να ασχοληθούν με το θέατρο ως λογοτεχνικό κείμενο αλλά και ως παράσταση. Με αφορμή τα 200 χρόνια από τη γέννηση του Charles Dickens το 2012, φέτος ασχοληθήκαμε με τη θεατρική διασκευή του μυθιστορήματός του Μια ιστορία δύο πόλεων. Μια ομάδα από 40 παιδιά ξεκίνησε το Νοέμβριο με ανάγνωση του κειμένου και εργαστηριακές ασκήσεις με τελικό στόχο της οργάνωση παράστασης που πραγματοποιήθηκε τελικά στις 29 & 30 Μαΐου στη Θεσσαλονίκη και στις 31 Μαΐου στις Σέρρες. Ένα γκρουπ της ομάδας ανέλαβε τη δημιουργία Blog (http://balddickens2012.blogspot.gr/)

Εικόνα 3. Blog – Theatre Workshop

όπου ανακοινώνονταν κάθε μήνα λεπτομέρειες σχετικά με τις εξελίξεις, εκδηλώσεις και πρόβες της ομάδας. Παράλληλα, όλα τα μέλη της ομάδας συμμετείχαν σε ανοικτό

(http://www.facebook.com/groups/111876335582355/) και κλειστό (http://www.facebook.com/groups/154727177982753/) κανάλι κοινωνικής δικτύωσης στο facebook. Αυτό μας έδωσε τη δυνατότητα να συζητούμε πολλά από τα προβλήματα που απασχόλησαν την ομάδα και πέρα από τις ώρες του μαθήματος και της πρόβας: τους χαρακτήρες και τα θέματα του βιβλίου, αλλά και τη κατάλληλης μουσικής για τις σκηνές του έργου, για παράδειγμα, η οποία ήταν πολύ ευκολότερο να βρεθεί μέσα από συνδέσμους στο YouTube που μπορούσαμε να αναρτήσουμε και να ακούσουμε.

Στις 28 Απριλίου 15 από τους φοιτητές/τριες της ομάδας συνέθεσαν σε Power Point την έρευνα που έκαναν για τον Dickens, το βιβλίο και το ιστορικο-κοινωνικό πλαίσιο της εποχής και την παρουσίασαν σε ημερίδα στις Σέρρες.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να επισημάνω ότι οι συγκεκριμένες πρακτικές είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση του ενδιαφέροντος των φοιτητών/τριών, την ένθερμη συμμετοχή τους και την καλύτερη απόδοσή τους στα μαθήματα και τις εξετάσεις. Για τους λόγους που προαναφέρθηκαν πιστεύω ότι μπορούν να αποτελέσουν πρόπλασμα για την βελτίωση του μοντέλου διδασκαλίας στις ανθρωπιστικές σπουδές.

4.5 Το σχολείο που Ονειρεύεται! - Ανάπτυξη δικτύων και ΤΠΕ στην Παιδαγωγική

συντελεστές		
Σοφία Καλαμάρα	kalamara@sch.gr	6ο Γυμνάσιο Κοζάνης
Γιώργος Νάκας	gnakas@weboss.gr	weboss.gr
Αθανάσιος Σιώζος	atsiozos@sch.gr	2ο Γενικό Λύκειο Κοζάνης
Αλέξανδρος Βρεττάκος	info@vrettakos.gr	Λύκειο-Γυμνάσιο Πενταλόφου Ν. Κοζάνης
και ομάδες μαθητών, γονέων και εκπαιδευτικών που συνετέλεσαν στη δράση		
σύντομη περιγραφή		
Η εκπαιδευτική δυναμική των Κοινωνικών Δικτύων (τυπικών και ψηφιακών) στη σχολική ζωή αποτυπώνεται στις 107 ιστοσελίδες, οι οποίες αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο των σχολικών δραστηριοτήτων του 6ου Γυμνασίου Κοζάνης, με τίτλο: «Η δύναμη της δημιουργικότητας σε περιόδους κρίσεων», με κεντρικό πυρήνα την ανάπτυξη συλλογικής δημιουργικότητας σε πλαίσιο κοινωνικής προσφοράς και την εφαρμογή συνεργατικής και αυτοκατευθυνόμενης μάθησης. Επιχείρηση δημιουργίας και ενός παιδαγωγικού πλαισίου σε περιβάλλον ΤΕΠ, με ικανότητα χρήσης του σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης (τυπικής και άτυπης), καθώς αξιοποιεί το μηχανισμό δημιουργίας προσωπικών και συλλογικών Ονείρων, την πίστη του ατόμου σε στόχους, την καλλιέργεια προσδοκιών και τη δυναμική της αυτοεκπληρούμενης προφητείας. Αξιοσημείωτη και η προσπάθεια δημιουργίας πλαισίου αυτοχρηματοδότησης, μέσω χρήσης ΤΠΕ και αξιοποίησης των κοινωνικών δικτύων (e-shop). Συνοπτικά στον ιστότοπο http://sendyourdream.wordpress.com μπορείτε να παρακολουθήσετε μια εκπαιδευτική εφαρμογή κατά την οποία η ακαδημαϊκή γνώση θεωριών βρίσκει εφαρμογή, αποστεγανοποιώντας τη σχολική αγωγή, κυρίως μέσα από την αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		

http://sendyourdream.wordpress.com

Η κατάσταση της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα, με τις επίπονες κοινωνικές προεκτάσεις της, ήταν αναμενόμενο να επιδράσει στην ψυχολογία της κάθε εκπαιδευτικής κοινότητας. Σ' αυτό το κλίμα, το οποίο δημιουργούσε αναστάτωση στις μαθητικές κοινότητες κατά τις σχολικές καταλήψεις του Οκτώβριου-Νοέμβριου 2011, γεννήθηκε η ιδέα και η δυναμική της παρούσας εργασίας.

Αρχικό σημείο προβληματισμού και συζητήσεων στάθηκε για το ποια είναι η στάση που οφείλουμε ως Άτομα να διατηρούμε μέσα σε περιόδους κρίσεων, για το τι κάνουμε ο καθένας από εμάς για το κοινωνικό σύνολο πριν κρίνουμε το τι κάνουν οι άλλοι για εμάς, για το αν μπορούμε να συνθέσουμε τις διαφορετικότητες δημιουργικά, ώστε να δοκιμαστεί κάτι νέο πριν αποτιμήσουμε αλόγιστα το υπάρχον.

Έτσι, αποφασίστηκε από τα παιδιά να δοκιμαστεί «Η δύναμη της δημιουργικότητας σε περιόδους κρίσεων» ως μια συλλογική προσπάθεια και στηρίχθηκε η πρόθεσή τους αυτή, καθολικά από την εκπαιδευτική και την ευρύτερη κοινότητά μας.

Εικοσιπέντε και πλέον είναι οι μαθητικές δράσεις που υλοποιήθηκαν συμπεριλαμβάνοντας στις θεματικές τους δεκάδες ακόμα μαθητικές προσπάθειες δημιουργίας, με δύο από αυτές να βρίσκονται σε εξέλιξη, μέσα στους επόμενους μήνες, όπως η δημόσια έκθεση φωτογραφίας στο πλαίσιο του εορτασμού των 100 χρόνων απελευθέρωσης της πόλης από τους Τούρκους και αυτή της δημιουργίας μιας κινηματογραφικής παράγωγής, σε σενάριο και σκηνοθεσία τριών κοριτσιών, με θέμα τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Αλλά η ποσοτική αυτή διάσταση της εκπαιδευτικής εργασία, με την πολυθεματική, διαθεματική, συνεργατική και διαδραστική εκπαιδευτική δομή της, δεν μπορεί να αποδώσει την ποιοτική λειτουργία της στους συμμετέχοντες. Αυτήν της ζεστασιάς που εναποθέτει στην ψυχή η αίσθηση του να δημιουργείς και να προσφέρεις στο κοινωνικό σύνολο, του να προτείνεις, να αναπτύσσεσαι και να παρουσιάζεις κάτι το οποίο σε αφορά προσωπικά και η αίσθηση ότι πολλές μικρές δημιουργίες μπορούν να βρουν τη θέση τους πάνω σε μια μετοχική εκπαιδευτική πρόταση.

Εκπαιδευτική πρόταση,. η οποία δημιουργήθηκε εξαρχής με την προϋπόθεση να εξελίσσεται στην πορεία της, με συνεχώς ανανεωμένες προτάσεις από τις μαθητικές ομάδες, για το θέμα

και τον τρόπο της περεταίρω ανάπτυξης, μέσα από τις τάσεις και τις επιλογές των ίδιων των παιδιών που συμμετείχαν και σε σχέση με τις προκλήσεις που επέλεγαν να απαντήσουν από τον κοινωνικό τους περίγυρο.

Έτσι προέκυψε και η πρόταση να επιχειρηθεί και μια ψηφιακή δράση σε κοινωνικό επίπεδο, αξιοποιώντας για παράδειγμα τη συμμετοχή μας σε έναν Πανελλήνιο ψηφιακό διαγωνισμό Ιστοσελίδων, με στόχο το κίνητρο για περαιτέρω δημιουργική έκφραση και για καινούργιες εμπειρίες γνώσης σε όλους.

Κύριο χρηστικό διδακτικό εργαλείο αποτέλεσε το «Πρόβλημα» και η επίλυση ή η προσαρμογή που μπορεί να αναπτυχτεί, ατομικά και συλλογικά, γύρω από αυτό. Προβλήματα συνεχόμενα στην εκπαιδευτική πορεία, αλλά ωστόσο αναμενόμενα από όλους, καθώς η προσπάθεια αυτή ξεκίνησε, και όχι τυχαία, για να αντιμετωπίσουν τα παιδιά τους φόβους τους στα δύσκολα και γνωρίζανε ότι «ανοίγονταν» με πολλά, κατά επιλογή τους βέβαια, και αυτό σήμαινε πολλά προβλήματα προς προσαρμογή κι επίλυση.

Έτσι, ο κεντρικός παιδαγωγικός στόχος, έτσι δεν ήταν άλλος από την άντληση γνώσης μέσα από μια ενδιαφέρουσα και απαιτητική βιωματική εμπειρία.

Έμπνευση για την παιδαγωγική αυτή τακτική αποτέλεσε το αρχαιοελληνικό σύστημα εκπαίδευσης και η Περιπατητική Σχολή «ανάπτυξης στην πορεία». Στόχος η ατομική καλλιέργεια σε πλαίσιο «αθλητικής» φιλοσοφίας, η οποία επιδίωκε «στίβους» προσωπικών «άθλων», ακριβώς για να δοθούν εκείνες οι αφορμές προσωπικής καλλιέργειας μέσω της κοινωνικής αλληλεπίδρασης, ώστε από αυτές να ξεκινήσουν συζητήσεις και επί της ουσίας εκπαίδευσης, ατομικής αλλά και για όλους, μια που το αποτέλεσμα ήταν πάντα συλλογικό και με αναφορά στην κοινωνική προσφορά.

Αυτός είναι και ο λόγος που το εκπαιδευτικό πρόγραμμα επιδίωκε σκόπιμα τα περίπλοκα, χωρίς να στοχεύει τόσο στο «τέλειο» αποτέλεσμα, όσο στην «τέλεια» διαδικασία και με προτεραιότητα να βγουν τα παιδιά με αξιοπρέπεια από την προσωπική τους δοκιμασία, αναπτύσσοντας τις ψυχολογικές εκείνες διαστάσεις. που επιστημονικά έχουν βρεθεί να επιδρούν στην επίτευξη ατομικής επίδοσης σε ανταγωνιστικό περιβάλλον (Καλαμάρα,2006).

Η διαθεματική μεθοδολογική προσέγγισης κρίθηκε απαραίτητη ως προϋπόθεση, για να υλοποιηθεί το πολυθεματικό πλαίσιο ανάπτυξης των μαθητικών δράσεων. Έτσι μπορούμε ευδιάκριτα να δούμε στις δημιουργίες των παιδιών να αναπτύσσονται τομείς, όπως της ψυχολογίας, της κοινωνιολογίας, της μουσικής, της φυσικής αγωγής, των φιλολογικών, της

ιστορίας, των εικαστικών, των φυσικών επιστημών, της οικιακής οικονομίας, των ξένων γλωσσών, των θρησκευτικών, της τεχνολογίας και βέβαια της πληροφορικής.

Η καινοτομία και η εφευρετικότητα επίσης αναπτύχτηκαν συστηματικά, ώστε να δώσουν λύσεις, αλλά και μορφή στις προτάσεις δημιουργικότητας των παιδιών. Αυτές αναπτύσσονται ψηφιακά στις 107 ιστοσελίδες που δημιουργήθηκαν στον Ιστότοπο http://sendyourdream.wordpress.com, αποτυπώνοντας μέσα από δεκάδες videos που κατασκευάστηκαν και εκατοντάδες φωτογραφίες που επεξεργάστηκαν, την προσπάθεια των παιδιών να γίνουν πρεσβευτές της δημιουργίας στον τόπο τους, μέσα από συμμετοχικές εκδηλώσεις με παραδοσιακό, εικαστικό και κοινωνικό περιεχόμενο, μέσα από αθλητικά πρωταθλήματα, ανάμεσα στα οποία και δύο νέες μορφές αθλοπαιδιάς από τη δημιουργική ομάδα, μέσα από χορογραφίες και διδασκαλία από τα ίδια τα παιδιά πάνω σε κινητικές φόρμες που απέδιδαν το κλίμα της κρίσης που βιώνουν και μέσα από δεκάδες ακόμα δημιουργίες στις οποίες προτείνουμε να περιηγηθείτε.

Ενδιαφέρουσα είναι και η προσπάθεια το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα να αποκτήσει αυτοχρηματοδοτούμενο πλαίσιο, με τη δημιουργία ενός ψηφιακού καταστήματος (e-shop) στόχος του οποίου ήταν να τροφοδοτείται από τις δημιουργίες των ίδιων των μαθητικών δράσεων, ως κίνητρο για κοινωνική αναφορικότητα των δημιουργιών τους και περεταίρω καινοτομική έμπνευση. Και συμβαίνει ήδη, με το πρώτο προϊόν που διατίθεται στην εγχώρια και διεθνή αγορά: «…το μπλουζάκι των Ονείρων», μια κοινή δημιουργία τριών μαθητικών ομάδων: της ζωγραφικής, της «Αγαπώ και προβάλω τον τόπο μου» και αυτήν του ιστότοπου.

Η κοινωνική αλληλεπίδραση επίσης καλλιεργήθηκε στοχευμένα με κίνητρο τον στόχο να καταφέρουν να γίνουν «πρεσβευτές» των Ονείρων του Τόπου. Έτσι, άντλησαν εμπειρίες μέσα από τη δημιουργία ενός τηλεοπτικού ρεπορτάζ, από τη συμμετοχή τους σε δύο τηλεοπτικές εκπομπές, σε δύο ραδιοφωνικές εκπομπές, μία μουσική ραδιοφωνική παραγωγή, από δύο εφημερίδες και από μία ανοικτή εκδήλωση της «Απογείωσης των ονείρων της πόλης», για την οποία και αποστάλθηκαν ηλεκτρονικά δεκάδες web-προσκλήσεις δικτύωσης σε όλα τα σχολεία της περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και όχι μόνο, αλλά και σε κοινωνικούς, οικονομικούς και πολιτικούς φορείς του τόπου, στους οποίους πρεσβεύτηκε η κοινωνική ανάγκη της προοπτικής των Ανθρώπινων Ονείρων στον Τόπο τους.

Καινοτομία αποτελεί και η προσπάθεια δημιουργίας του ψηφιακού κοινωνικού δικτύου Ονείρων στην ιστοσελίδα «Ζητάμε Αδέρφια στο Όνειρο» και η διαστρωματική ανάπτυξή της

σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης (τυπικής και άτυπης) από το ειδικό νηπιαγωγείο έως το Εσπερινό Λύκειο και από την πλατεία της πόλης, έως τον υπολογιστή του κάθε γραφείου, καθώς διαπραγματεύεται την ανάπτυξη των Ονείρων στον Άνθρωπο και την πίστη σε αυτά. Έτσι, δημιουργήθηκε ένα παιδαγωγικό πλαίσιο για όσους θέλουν να το αξιοποιήσουν τη νέα αυτή διαδικτυακή κοινότητα, η οποία ως εκπαιδευτικό εργαλείο αξιοποιεί το μηχανισμό δημιουργίας ονείρων, προσωπικών και συλλογικών, και έχει εφαλτήριο τις παιδαγωγικές θεωρίες της Αυτοεκπληρούμενης Προφητείας, της μεθόδου του Πυγμαλίωνα και αυτή των Προσδοκιών.

Αξιοσημείωτη είναι επίσης και η ηλεκτρονική επικοινωνία που αναπτύχθηκε ανάμεσα στα μαθητικά δίκτυα επικοινωνίας και σε χιλιάδες άτομα από το πλέγμα των «φίλων» των παιδιών μέσα στα ήδη υπάρχοντα κοινωνικά τους δίκτυα (βλ. facebook και twitter), πάντα πρεσβεύοντας τη δημιουργία ενός συλλογικού ψηφιακού ονείρου στον τόπο. Σε τριάντα τέσσερις και πλέον χιλιάδες ανέρχονται οι επισκέψεις στον Ιστότοπο των Ονείρων, σε περίπου ένα μήνα από τη δημιουργία του, όπως και σε εκατοντάδες τα Όνειρα, σε ζωγραφισμένα χαρτάκια αλλά και ψηφιακά, που συγκεντρώθηκαν και ψηφιοποιήθηκαν στο συλλογικό δημιουργικό όνειρο ενός Τόπου Κοινού, όπως αυτός που μπορεί και αναπτύσσεται μέσα από την Παιδαγωγική χρήση των ΤΠΕ στην σχολική Ζωή.

Ειδικότερα, οι εκπαιδευτικές φόρμες που επιλέχθηκαν έδιναν προτεραιότητα στην αλλαγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας και κουλτούρας της μάθησης, στην εκπόνηση νέων, ευέλικτων, διαδραστικών εκπαιδευτικών προσεγγίσεων, στην κοινωνική αναφορικότητα και λειτουργικότητα (Κοινωνία της Γνώσης, 2004), στην προσβασιμότητα και αναπροσαρμογή της διδακτικής πρακτικής και στη διάρκεια και καινοτομία της εκπαιδευτικής εφαρμογής (European Commission 2000).

Σε αυτές, οι εκπαιδευτικές εφαρμογές αφορούσαν:

- την ενεργητική, βιωματική, με και κατ' επιλογή ειδών και εναλλακτικών τρόπων, ομαδοσυνεργατική και αυτοκατευθυνόμενη, μάθηση.
- την διαμόρφωση ολόπλευρης προσωπικότητας και κοινωνικής ταυτότητας.
- την επικαιροποίηση και προσαρμοστικότητα του διδακτικού περιεχομένου.

Ενώ νέοι ρόλοι έγινε προσπάθεια να υιοθετηθούν από

- τους μαθητές, με αυτενέργεια σε αυτοκατευθυνόμενη εκπαίδευση, όπως συνέβη με την κεντρική συντονιστική μαθητική ομάδα του προγράμματος, η οποία αποτελούνταν από το

εκλεγμένο δεκαπενταμελές μαθητικό συμβούλιο του σχολείου και τον εκπρόσωπο των μαθητών στο δημοτικό συμβούλιο νεολαίας του Δήμου Κοζάνης και η οποία οργάνωνε τις προτάσεις των μαθητικών δράσεων.

- τον εκπαιδευτικό, ως σύμβουλο, συντονιστή κι εμψυχωτή σε διερευνητική μάθηση και δημιουργό κατάλληλου πλαισίου εκπαιδευτικής προσαρμοστικότητας, όπως συνέβη στα διαφορετικά επαγγελματικά, καλλιτεχνικά και κοινωνικά περιβάλλοντα στα οποία τα παιδιά επέλεγαν να αναπτυχθούν δημιουργικά.
- τους κοινωνικούς φορείς, ως συμμέτοχοι σε μια διαδικασία διάχυσης της πληροφορίας, ενίσχυσης κι ενθάρρυνσης της δημιουργικότητας στο πλαίσιό τους και πλαισίου παροχής επικαιροποιημένης γνώσης, όπως έγινε για παράδειγμα, αφενός από αθλητικούς, πολιτιστικούς και άλλους συλλόγους της περιοχής μας, οι οποίοι φιλοξένησαν και ανέπτυξαν μαθητικές δημιουργικές προτάσεις, όσο και από οργανισμούς και τοπικές επιχειρήσεις που παρείχαν γνώσεις και το κατάλληλο υλικοτεχνικό πλαίσιο για μια δημιουργική βιωματική εμπειρία στα παιδιά.

Βιβλιογραφία

Καλαμάρα Σ. (2006): Οι Ψυχολογικοί Παράγοντες της Κορυφαίας Αθλητικής Επίδοσης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου (reference abstract ID is 1384), Ρόδος, Ελλάδα

Κοινωνία της Γνώσης. Πηγή: Τεχνολογική Προοπτική Διερεύνησης στην Ελλάδα, URL http://www.foresightgsrt.gr articled: 4620 & heading:Κοινωνία της Γνώσης, 2004

European Commission, κείμενο 2408, Λισσαβόνα 2000

4.6 Εργαλεία Web20 στο Δημοτικό Σχολείο Άδελε

συντελεστές		
Γιάννης Ανδριόπουλος	gianinet@dimadele.org	Δημοτικό Σχολείο Άδελε
σύντομη περιγραφή		
Πρόκειται για μια συλλογή εργαλείων Web 2.0, που αναπτύσσει το σχολείο μας στοχεύοντας στην αποτελεσματική συμπλήρωση της κλασικής -πρόσωπο με πρόσωπο- διδασκαλίας. Υπάρχουν webquests και οργανωμένα μαθήματα με ποικίλο περιεχόμενο και ασκήσεις στο σχολικό moodle για να έρθουμε σε επαφή με το περιεχόμενο των μαθημάτων. Έχουμε την δυνατότητα να επικοινωνούμε με τα άλλα μέλη της ομάδας μας μέσω του Edmodo του σχολείου μας και του chat και να δημοσιεύουμε το υλικό που εμείς παράγουμε στο σχολικό wiki. Μπορούμε να αξιολογούμε την πρόοδό μας -καθώς και την πρόοδο των άλλων μελών της ομάδας- μέσω των portfolios του Mahara, να διαπραγματευόμαστε την πορεία που θέλουμε να ακολουθήσει η μαθησιακή μας πορεία με τους άλλους στο σχολικό forum και, τέλος, να μοιραζόμαστε με την ομάδα μας τα αρχεία που δεν θέλουμε να δημοσιεύσουμε στο αποθετήριο (repository) του σχολείου. Σε όλη την διαδικασία ακολουθούμε τον προσωπικό μας ρυθμό, προχωρώντας από το ένα στάδιο στο άλλο όταν είμαστε έτοιμοι, ενώ εμβαθύνουμε σε κάθε αντικείμενο μελέτης μας παράγοντας δικό μας περιεχόμενο.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://dimadele.org		

Το Δημοτικό Σχολείο Άδελε είναι ένα αγροτικό σχολείο στο Ρέθυμνο της Κρήτης. Λειτουργεί σαν ολοήμερο, με 15 τμήματα τάξεων, ένα τμήμα ένταξης και τάξη υποδοχής και φιλοξενεί μαθητές από τα χωριά Άδελε, Μαρουλά, Αγία Παρασκευή, Πηγή, Λούτρα, Κυριάννα και Αγία Τριάδα του Δημοτικού Διαμερίσματος Αρκαδίου του Δήμου Ρεθύμνου.

Το 2010, ξεκινήσαμε στο σχολείο μας την συστηματικότερη εισαγωγή των νέων τεχνολογιών. Στόχος ήταν η προσφορά στους μαθητές μας όλων των τεχνολογικών δυνατοτήτων που θεωρούνται δεδομένες για οποιονδήποτε μαθητή στον ανεπτυγμένο κόσμο. Κεντρική ιδέα της

δράσης μας υπήρξε ο συνδυασμός ενός συγχρόνου και πλήρως εξοπλισμένου εργαστηρίου πληροφορικής με ένα σύνολο ιστοτόπων στο διαδίκτυο, που θα περιείχαν όλα τα σύγχρονα εργαλεία web 2.0.

Το Εργαστήριο

Αρχίσαμε, λοιπόν, καταβάλλοντας προσπάθειες ώστε, με ελάχιστο κόστος, να αναβαθμίσουμε το εργαστήριο. Τον Σεπτέμβρη του 2010 υπήρχαν στο σχολείο 12 υπολογιστές, εκ των οποίων ένα laptop στο γραφείο των δασκάλων, ένα desktop νέας τεχνολογίας στο γραφείο του διευθυντή και δέκα desktops στο εργαστήριο. Από τα τελευταία δέκα, τα τέσσερα ήταν σχετικά νέας τεχνολογίας και τα υπόλοιπα παλαιάς (pentium 2 με 512 ή 256 Ram). Όλες οι οθόνες του εργαστηρίου ήταν CRT παλαιάς τεχνολογίας, ενώ μόνο μία (αυτή του διευθυντή) ήταν LCD.

Ο δικτυακός εξοπλισμός του σχολείου ήταν ο standard παρεχόμενος εξοπλισμός του ΠΣΔ με ένα switch 24 θυρών 10/100 Mbs και σύνδεση στο internet στα 2 Gbps (τυπική download ταχύτητα περί τα 200 Kbps).

Το λειτουργικό που χρησιμοποιούσαν όλοι οι υπολογιστές ήταν Windows XP ή Windows Vista χωρίς άδειες χρήσης.

Κατά την διάρκεια των σχολικών ετών 2010-2011 και 2011-2012 (μέχρι αυτή την στιγμή) κάναμε τις εξής ενέργειες:

α. Αντικαταστήσαμε το λειτουργικό Windows σε όλους τους υπολογιστές με Ubuntu 10.04 LTS.

β. Δημιουργήσαμε μία δομή LTSP (Linux Terminal Server Project) στο πρότυπο του ΠΣΔ φτιάχνοντας έναν server ο οποίος παρέχει το λειτουργικό σύστημα σε όλο το δίκτυο του σχολείου. Οι υπόλοιποι υπολογιστές γδύθηκαν από σκληρούς δίσκους και περιττά κομμάτια hardware και χρησιμοποιήθηκαν σαν σταθμοί εργασίας (terminals). Με αυτό τον τρόπο έγινε δυνατό να αξιοποιηθούν αυτοί οι παλιοί υπολογιστές -που τρέχουν πια με τις ίδιες ταχύτητες με τους καινούργιους-, να βελτιώσουμε τα οικονομικά μεγέθη σε κάθε μελλοντική επέκταση του εργαστηρίου (ένας πλήρης σταθμός εργασίας με τις απαιτήσεις που εμείς έχουμε κοστίζει -μαζί με οθόνη και περιφερειακά- περί τα 220 €, ενώ το μέσο κόστος για ένα φτηνό desktop είναι γύρω στα 400€), να επιτύχουμε ομοιομορφία στο λογισμικό που τρέχει σε κάθε υπολογιστή και να μειώσουμε δραματικά τον χρόνο που απαιτείται για εγκατάσταση

λογισμικού και την συντήρηση του εργαστηρίου (όλα αυτά γίνονται μόνο μία φορά στον server και όχι ξεχωριστά σε κάθε υπολογιστή).

γ. Επεκτείναμε το δίκτυο σε ένα ακόμη κτίριο του σχολείου πέραν του κεντρικού (στο ανατολικό) και δικτυώσαμε 5 τάξεις.

δ. Φτιάξαμε δύο επιπλέον servers: έναν data server που διαμοιράζει αρχεία (κείμενα, ηλεκτρονικά βιβλία, μουσική, βίντεο [ντοκιμαντέρ και ταινίες] και εικόνες) και έναν application server που διαμοιράζει υπηρεσίες στους χρήστες (μαθητές και εκπαιδευτικούς): web desktop -έναν, δηλαδή, προσωπικό υπολογιστή που τρέχει μέσω ενός φυλλομετρητή-, τοπικό moodle για την διδασκαλία στο σχολείο, εργαλεία επικοινωνίας και άλλα εργαλεία Web2.0. Όλα αυτά είναι διαθέσιμα σε όλο το δίκτυο και από όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας.

ε. Αυξήσαμε τον αριθμό των επιτραπέζιων υπολογιστών σε 30 με διάφορους τρόπους (δωρεές από τον Σύλλογο γονέων και κηδεμόνων και ιδιώτες, αγορές με κονδύλια του σχολείου - προερχόμενα κυρίως από τα έσοδα του κυλικείου και παροχή 6 υπολογιστών από τον ΟΣΚ)

στ. Συμμετείχαμε στο πρόγραμμα p80 και, μέσω αυτού, πήραμε τους προβλεπόμενους 10 φορητούς υπολογιστές, επεκτείνοντας παράλληλα του δίκτυο και στο τρίτο κτίριο (νότιο) και δικτυώνοντας πλέον όλες τις τάξεις του σχολείου.

Έτσι, λοιπόν, αυτή την στιγμή το σχολείο μας διαθέτει:

- Δίκτυο στο εργαστήριο Η/Υ και σε όλες τις τάξεις.
- Τρεις εξυπηρετητές (servers) για λειτουργικό, αρχεία και υπηρεσίες.
- 22 σταθμούς εργασίας στο εργαστήριο.
- Δύο σταθμούς εργασίας στο γραφείο των δασκάλων και έναν στο γραφείο του διευθυντή.
- 7 γωνιές υπολογιστή σε τάξεις.
- Έναν video projector.
- Έναν εκτυπωτή laser σε δίκτυο και 5 εκτυπωτές inkjet.
- Ένα κινητό εργαστήριο υπολογιστών με 5 laptops.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι:

1. Όλοι οι υπολογιστές του σχολείου λειτουργούν με Open Source λογισμικό· μ' αυτό τον τρόπο είμαστε σε θέση να προσαρμόζουμε το λογισμικό στις ανάγκες μας, ενώ δεν πληρώνουμε άδειες χρήσης (ένα σημαντικό κόστος για κάθε σχολείο που χρησιμοποιεί Windows ή Mac).
2. Η χρήση λογισμικού ανοιχτού κώδικα λύνει ένα μείζον (κατά την γνώμη μας) ηθικό πρόβλημα που συνοψίζεται στην ερώτηση: "Μπορεί το δημόσιο σχολείο να εκπαιδεύει τους μαθητές του ώστε να γίνουν πελάτες της Microsoft;".
3. Η αρτιότητα και η ευκολία με τις οποίες στήνεται το δίκτυο και ενσωματώνονται σε αυτό τα λογισμικά των μαθημάτων και οι εκπαιδευτικές εφαρμογές του Edubuntu είναι αποτέλεσμα της άρτιας εργασίας της ομάδας των sch-scripts και του Άλκη Γεωργακόπουλου.

Στο Διαδίκτυο

(http://dimadele.org)

Η μικτή -ή υβριδική, αν θέλετε- μάθηση είναι εδώ. Οι μαθητές δεν μαθαίνουν πια μόνο μέσα στην τάξη. Όντας κάτοχοι και χειριστές ποικίλων μηχανημάτων που τους κρατούν διαρκώς δικτυωμένους (υπολογιστές, έξυπνα κινητά, ταμπλέτες, netbooks) πληροφορούνται ανά πάσα στιγμή για το κάθε τι. Υποχρέωση του σύγχρονου σχολείου είναι να προσφέρει μια δικτυακή

πλατφόρμα που εξυπηρετεί την επικοινωνία, την ασύγχρονη εκπαίδευση και την συνεργασία, ενώ -συγχρόνως- διαμοιράζει ένα πλήθος πηγών (κειμένων και πολυμέσων) που διευκολύνουν και κάνουν πιο ελκυστική τη μάθηση.

Οι βασικές εφαρμογές που εμείς χρησιμοποιήσαμε, τροποποιήσαμε ή φτιάξαμε είναι οι ακόλουθες.

Το σχολικό Moodle

(http://dimadele.org/moodle/ και http://dim-adele.reth.sch.gr/moodle/)

Το Moodle είναι ένα σύστημα διαχείρισης μαθημάτων (Course Management System– CMS). Λειτουργεί με βάση εγγραφές και εκχώρηση δικαιωμάτων, ενώ προσφέρει μια μεγάλη ποικιλία εργαλείων. Η σκοπιμότητα χρήσης της πλατφόρμας στο δημοτικό σχολείο αμφισβητείται από πολλούς, η δική μας όμως εμπειρία έχει δείξει ότι παιδιά μεγαλύτερων τάξεων μπορούν άνετα να την χειρισθούν και να ωφεληθούν από την χρήση της.

Κοινωνική δικτύωση για σχολεία Edmodo

(http://dim-adele.edmodo.com/)

Το Edmodo είναι μια δωρεάν υπηρεσία μικρο-ιστολογίων και χρησιμοποιείται ήδη από χιλιάδες εκπαιδευτικούς και μαθητές στην εκπαιδευτική διαδικασία λόγω των δυνατοτήτων που προσφέρει. Τα μικροϊστολόγια είναι κοινωνικά δίκτυα, στα οποία οι χρήστες μπορούν να δημοσιοποιούν μικρές αναρτήσεις κειμένου που αφορούν τα ενδιαφέροντά τους, τις δραστηριότητές τους, τις απόψεις τους, γεγονότα, ανακοινώσεις κτλ.

Βιβλιοθήκη

- Ηλεκτρονική βιβλιοθήκη (http://dimadele.org/openlibrary/)

  Η ηλεκτρονική βιβλιοθήκη περιλαμβάνει τίτλους βιβλίων που μπορεί κανείς να διαβάσει μέσω της ιστοσελίδας μας από το σπίτι ή οπουδήποτε αλλού.

- Κατάλογος βιβλιοθήκης (http://dimadele.org/library.html)

  Η χρήση των εγγράφων της Google επιτρέπει την πρόσβαση σε κάθε είδους έγγραφα των οποίων το στάτους ορίζουμε σαν δημόσιο και την ενσωμάτωσή τους σε έναν ιστότοπο. Χρησιμοποιώντας αυτό το εργαλείο έχουμε ανεβάσει τον πλήρη κατάλογο της βιβλιοθήκης μας και τον έχουμε κάνει προσβάσιμο σ όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας. Δεν έχει κανείς παρά να ψάξει στις κατηγορίες βιβλίων με κριτήριο όνομα συγγραφέα, ή βιβλίου και να ζητήσει από την βιβλιοθηκάριο το βιβλίο με τον κωδικό του.

Ιστολόγια (Blogs)

[http://dimadele.org/blogs/ και http://dimadele.org/index-grades.html]

Τα ιστολόγια είναι ιστοσελίδες δομημένες για γρήγορες δημοσιεύσεις από ανθρώπους με λίγες γνώσεις υπολογιστών. Έχουμε φτιάξει μια πλατφόρμα Wordpress πολλαπλών ιστολογίων που φιλοξενεί το ιστολόγιο του σχολείου και επιπλέον προσωπικά ή ομαδικά ιστολόγια της σχολικής κοινότητας (τάξεων, εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων). Για τα ξεχωριστά ιστολόγια των τάξεων διαμορφώνουμε μια ολοκληρωμένη πρόταση που περιλαμβάνει διαχείριση της τάξης, ημερολόγιο των μαθημάτων, πλατφόρμα επικοινωνίας με γονείς και μαθητές, πολυμεσικές εφαρμογές, online ασκήσεις, βιβλία, και εκπαιδευτικό λογισμικό.

Wiki

(http://gianinet.mysch.gr/wiki/)

Ένα Wiki είναι συνήθως μία ιστοσελίδα που επιτρέπει στους χρήστες της να προσθέσουν, να αφαιρέσουν, ή να επεξεργαστούν το περιεχόμενό της, πολύ γρήγορα και εύκολα, χωρίς να έχουν κάνει υποχρεωτικά εγγραφή. Το wiki του σχολείου μας φτιάχτηκε για να βοηθήσει στην ομαδική επεξεργασία άρθρων για θέματα που ενδιαφέρουν.

Web Desktop-Εικονικός υπολογιστής

(http://gianinet.mysch.gr/eyeOS)

Ο εικονικός υπολογιστής είναι ένας υπολογιστής μέσα σε έναν φυλλομετρητή. Οποιοδήποτε μέλος της σχολικής κοινότητας μπορεί να κάνει εγγραφή στην πλατφόρμα και μπαίνοντας σ' αυτή να έχει ένα desktop που περιέχει επεξεργαστή κειμένου, φυλλομετρητή, εφαρμογές για chat, mail, εικόνες κ.λ.π.

Web tv

(http://dimadele.org/webtv/)

Άδελε Tube

(http://dimadele.org/blogs/webtv/)

Η διαδικτυακή τηλεόραση του σχολείου μας προσφέρει στους μαθητές πολλές ώρες διασκέδασης και μάθησης, ενώ παράλληλα αποτελεί ένα βήμα έκφρασης. Προσβάσιμη από τον υπολογιστή του σπιτιού, έχει σχεδιασθεί για την ασφαλή και ξένοιαστη περιήγηση σε βίντεο κατάλληλα για την ηλικία τους.

Σχολικό φόρουμ

(http://dim-adele.mysch.gr/forum/)

Στην ψηφιακή μας "Αγορά" συζητάμε για τα θέματα που μας αφορούν, αποφασίζουμε για ό,τι απασχολεί την σχολική κοινότητα, ανταλλάσσουμε ιδέες. Εδώ είμαστε όλοι -μαθητές, δάσκαλοι και γονείς- ισότιμοι. Καμιά άποψη δεν βαραίνει περισσότερο από την άλλη. Καμιά γνώμη δεν είναι περισσότερο σημαντική ανάλογα με το ποιος την εκφράζει. Χρησιμοποιήστε το forum μας σε συνδυασμό με την ιστοσελίδα "Ευφυές Σχολείο" (https://sites.google.com/site/intelischool/).

Project "Η τέχνη στο σχολείο"

(http://dim-adele.mysch.gr/moodle/)

Η "τέχνη στο σχολείο" είναι ένα πρόγραμμα ιστορίας της τέχνης και αισθητικής αγωγής. Από μόνο του δεν αποτελεί ξεχωριστό εργαλείο, αλλά προσφέρει μια ιδιαίτερη ιδέα. Πρόσβαση των μαθητών ενός αγροτικού -σαν το δικό μας- σχολείου σε μορφωτικά αγαθά που δεν είναι εύκολα προσβάσιμα.

Φέρνει τους μαθητές μας σε επαφή με συγκεκριμένα έργα τέχνης (ένα την εβδομάδα) και έχει αρχίσει να λειτουργεί δοκιμαστικά από τις 25 του Γενάρη 2010. Περιλαμβάνει happenings, εργαστήρια τέχνης, σχέδια έρευνας και μαθήματα ιστορίας της τέχνης. Το πρόγραμμα έχει δημιουργηθεί στο πλαίσιο της συμμετοχής του σχολείου μας στο Δίκτυο Σχολικής Καινοτομίας.

Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

(https://sites.google.com/site/dsadele/)

Η ιστοσελίδα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι το υπηρεσιακό πρόσωπο του σχολείου. Ενημερώνει το κοινό για εγκυκλίους, διαταγές κ.λ.π. μη εμπιστευτικά ή απόρρητα έγγραφα, ανακοινώνει τις αποφάσεις του συλλόγου διδασκόντων, δημοσιοποιεί τις διοικητικές πράξεις της διεύθυνσης.

Μέσω της ιστοσελίδας ηλεκτρονικής διακυβέρνησης μπορούν να κάνουν αιτήσεις προς το σχολείο όλοι οι ενδιαφερόμενοι (γονείς, εκπαιδευτικοί, τρίτοι) και να ενημερώνονται για τα στατιστικά του σχολείου.

Περισσότερες εφαρμογές θα βρείτε στην ιστοσελίδα μας.

4.7 Ιστολόγιο TerraComputerata

συντελεστές		
Τερέζα Γιακουμάτου	tgiakoum@sch.gr	Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
σύντομη περιγραφή		
Ένα ιστολόγιο το οποίο υποστηρίζει τη λειτουργική ένταξη και γόνιμη αξιοποίηση των εκπαιδευτικών εφαρμογών ΤΠΕ. Ενημερώνει την εκπαιδευτική κοινότητα σχετικά με τρέχουσες εξελίξεις και γεγονότα που έχουν ως αντικείμενό τους ζητήματα εκπαιδευτικής φύσης.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://blogs.sch.gr/tgiakoum		

Οι υπηρεσίες δεύτερης γενιάς του Παγκόσμιου Ιστού (Web 2.0), και ειδικότερα τα ιστολόγια, έχουν προκαλέσει το εκπαιδευτικό και ερευνητικό ενδιαφέρον ως εργαλεία κοινωνικής οικοδόμησης της γνώσης.

Η terracomputerata http://blogs.sch.gr/tgiakoum/ είναι ένα ιστολόγιο που φιλοξενείται στο Πανελλήνιο Σχολικό δίκτυο

και αποτελεί την εξέλιξη στο web 2.0 της ομώνυμης στήλης του δικτυακού τόπου «Διαδίκτυο και διδασκαλία».

Επιλέχθηκε να λάβει τη μορφή ιστολογίου καθώς αυτό αποτελεί ένα γνωσιακά-βασισμένο περιβάλλον, το οποίο ως ασύγχρονο εργαλείο, ενθαρρύνει τον αναστοχασμό επί του περιεχομένου και υποστηρίζει τη διαδικασία οικοδόμησης της γνώσης σε κοινωνικό πλαίσιο μέσω της αλληλεπίδρασης μεταξύ δημιουργού και χρηστών-επισκεπτών.

Απευθύνεται σε ερευνητές, φοιτητές, διδάσκοντες, και γενικότερα σε όλους/ες όσοι/ες ενδιαφέρονται για την παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση.

Βασικός στόχος της terracomputerata είναι η συλλογή και διάχυση εκπαιδευτικών μεθοδολογιών, τεχνικών, εργαλείων και συμβουλών ή άλλων παρατηρήσεων που μπορούν να βοηθήσουν τους/τις συναδέλφους στο εκπαιδευτικό τους έργο. Υποστηρίζει μέσω παρουσιάσεων τη λειτουργική ένταξη και γόνιμη αξιοποίηση των εκπαιδευτικών εφαρμογών ΤΠΕ. Ενημερώνει την εκπαιδευτική κοινότητα σχετικά με τρέχουσες εξελίξεις και γεγονότα που έχουν ως αντικείμενό τους ζητήματα εκπαιδευτικής φύσης.

Ξεκίνησε τη λειτουργία της τον Απρίλιο του 2008. Στον πέμπτο χρόνο της λειτουργίας της περιλαμβάνει 5809 δημοσιεύσεις οργανωμένες σε κατηγορίες που περιλαμβάνουν τα κοινωνικά δίκτυα, εκπαιδευτικές εφαρμογές, θέματα επιμόρφωσης στις ΤΠΕ, animation, ψηφιακά παιχνίδια, πολιτιστικά θέματα.

Σύντομα αποτέλεσε πόλο έλξης της εκπαιδευτικής κοινότητας συγκεντρώνοντας υψηλό αριθμό επισκεπτών και σχολίων. Βρίσκεται σε συνεχή εξέλιξη που τροφοδοτείται και από την ερευνητική εργασία συναδέλφων. Με τη δημοσίευση ιδεών, απόψεων και γνώσεων στο

ιστολόγιο από την πλευρά των εκπαιδευτικών, έγινε ένα πρώτο βήμα προς την μετεξέλιξη του ψηφιακού εργαλείου σε γνωστικό δημιούργημα, σε χώρο συζήτησης και αλληλεπίδρασης, παραγωγής περιεχομένου και γνώσης.

Στις δημοσιεύσεις περιλαμβάνονται πάντοτε αρχεία εικόνων για τη βελτίωση του αισθητικού αποτελέσματος αλλά και για την ενίσχυση του μηνύματος του κειμένου. Περιλαμβάνει ακόμη υπερσυνδέσμους προς επιλεγμένα ιστολόγια (blogroll).

Η terracomputerata ως μαύρο πρόβατο

συνεργάστηκε με το ιστολόγιο sinequanon (λευκό πρόβατο) σε μία παραγωγή μίας σειράς βίντεο που σχολίαζαν με σκωπτικό τρόπο τη σύγχρονη εκπαιδευτική επικαιρότητα. http://blogs.sch.gr/tgiakoum/sineterrae

Επίσης συμβάλει στη δημιουργία πολιτιστικού υλικού με την ανάρτηση πρωτότυπων παραγωγών βίντεο από πολιτιστικές εκδηλώσεις όπως οι αναγνώσεις έργων του Παπαδιαμάντη από τον Κώστα Τσόκλη http://blogs.sch.gr/tgiakoum/archives/10480.

4.8 Η Ώρα της Γης 2012: «Αξίζει να σώσουμε…»

συντελεστές		
Γιώργος Βελλίδης	g.vellidis@wwf.gr	WWF Ελλάς
Βασίλης Κοκκινίδης	v.kokkinidis@wwf.gr	WWF Ελλάς
Μανώλης Βανταράκης	vantaris@gmail.com	Serial Pixels
σύντομη περιγραφή		
Το WWF Ελλάς φέτος αξιοποίησε την κοινότητα του Facebook για να κινητοποιήσει τους πολίτες και τα σχολεία ζητώντας τους, εκτός από το καθιερωμένο σβήσιμο των φώτων, να προτείνουν τι είναι αυτό που αξίζει να προστατευτεί στην ιδιαίτερη πατρίδα τους. «Αξίζει να σώσουμε…» ήταν το σύνθημα. Οι πολίτες έπρεπε να συμπληρώσουν την πρόταση λαμβάνοντας υπόψη και αξιολογώντας όχι μόνο τη φυσική κληρονομιά αλλά και ευρύτερα τα πολιτισμικά κοιτάσματα της περιοχής τους. Μέσα από την ειδική εφαρμογή της Ώρας της Γης στη σελίδα του Facebook του WWF Ελλάς, «φίλοι» και όχι μόνο της οργάνωσης έστειλαν 2.160 μηνύματα αισιοδοξίας. Η δράση πλαισιώθηκε από παιδαγωγική μεθοδολογία που οδήγησε στην υποβολή καλλιτεχνικών έργων μαθητών που αποτύπωναν τις προτάσεις τους. Πενήντα σχολεία έλαβαν μέρος στέλνοντας τα έργα τους (φωτογραφίες, κολλάζ ή ζωγραφική) ψηφιακά.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://www.wwf.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=870&Itemid=208		

Η Ώρα της Γης ξεκίνησε στο Σύδνεϋ της Αυστραλίας το 2007 με πρωτοβουλία της WWF και πέτυχε συμμετοχή 2.2 εκατομμυρίων νοικοκυριών και επιχειρήσεων. Το 2008 η εκστρατεία μετατράπηκε σε ένα παγκόσμιο κίνημα πετυχαίνοντας τη συμμετοχή 100 εκατομμυρίων ανθρώπων σε 35 χώρες. Παγκοσμίως γνωστά κτίρια και τοποθεσίες όπως το Κολοσσαίο και η Golden Gate έσβησαν τα φώτα τους και μετατράπηκαν σε σύμβολα ελπίδας σε μια εποχή που το πρόβλημα της υπερθέρμανσης του πλανήτη γίνεται ολοένα και πιο επίπονο. Η Ώρα της Γης

λαμβάνει χώρα το τελευταίο Σάββατο κάθε Μάρτη ζητώντας από κάθε νοικοκυριό και επιχείρηση να σβήσει τα φώτα για μία ώρα.

Η Ελλάδα συμμετέχει κάθε χρόνο στη δράση. Δήμοι, πολίτες, επιχειρήσεις, σχολεία αντιλαμβάνονται τη συμβολική σημασία της δράσης και αξιοποιούν την ευκαιρία για να στείλουν έναν μήνυμα την αναγκαιότητα λήψης μέτρων για την κλιματική αλλαγή. Πώς όμως μπορεί μια επικοινωνιακή πρωτοβουλία, όπως αυτή, να εξελιχθεί σε εργαλείο μάθησης και συμμετοχής στην Κοινωνία Πολιτών; Το WWF Ελλάς φέτος αξιοποίησε την κοινότητα του Facebook για να κινητοποιήσει τους πολίτες και τα σχολεία ζητώντας τους, εκτός από το καθιερωμένο σβήσιμο των φώτων, να προτείνουν τι είναι αυτό που αξίζει να προστατευτεί στην ιδιαίτερη πατρίδα τους. «Αξίζει να σώσουμε...» ήταν το σύνθημα. Οι πολίτες έπρεπε να συμπληρώσουν την πρόταση λαμβάνοντας υπόψη και αξιολογώντας όχι μόνο τη φυσική κληρονομιά αλλά και ευρύτερα τα πολιτισμικά κοιτάσματα της περιοχής τους.

Το σκεπτικό της δράσης και το κάλεσμα στους πολίτες ήταν το ακόλουθο:

> *«Σε μια εποχή βαθιάς κρίσης, πού πρέπει να οχυρωθούμε; Πού να ψάξουμε για το πολύτιμο αντίδοτο στην απαισιοδοξία; Θα λέγαμε, εκεί που βρίσκονται οι πηγές της ζωής. Για εμάς αυτός ο τόπος είναι η ελληνική φύση, με τις αμέτρητες εναλλαγές της. Δεν είναι μόνο τα μαγευτικά τοπία, τα ζώα και τα φυτά – είναι η ιστορία, η πολιτιστική μας κληρονομιά, τα τοπικά προϊόντα. Με άλλα λόγια, εκεί μπορεί να βρίσκεται το μυστικό για ποιότητα ζωής, βιώσιμη ανάπτυξη, ποιοτικό τουρισμό. Σήμερα πολλοί μπορεί να θεωρούν την προστασία του περιβάλλοντος «πολυτέλεια». Είμαστε από την απέναντι πλευρά. Η προστασία του περιβάλλοντος δεν είναι πολυτέλεια, είναι ανάγκη. Μπορούμε να σώσουμε το περιβάλλον και ό,τι μας δίνει αυτό. Μπορούμε να σώσουμε «τη σκιά», «το μέλι», «την εκδρομή», «το λάδι», «την υπερηφάνεια». Με αυτό το σκεπτικό δίνουμε ειδικό χαρακτήρα φέτος στην ελληνική συμμετοχή στην Ώρα της Γης καλώντας τους πολίτες να πάρουν μέρος με το δικό τους μήνυμα. Το μήνυμά τους για αυτά που οι ίδιοι πιστεύουν ότι μπορούμε να σώσουμε στον αγώνα μας για την προστασία του περιβάλλοντος. Το Σάββατο 31 Μαρτίου, στις 20:30, ενώνουμε τα μηνύματα και τις δυνάμεις μας και σβήνουμε τα φώτα για μια ώρα! Αυτό θα είναι το συνθηματικό μας, για την επόμενη μέρα που θα είναι μέρα συμμετοχής και δράσης.»*

Μέσα από την ειδική εφαρμογή της Ώρας της Γης στη σελίδα του Facebook του WWF Ελλάς, «φίλοι» και όχι μόνο της οργάνωσης έστειλαν 2.160 μηνύματα αισιοδοξίας, ή αλλιώς 2.160 διαφορετικές οπτικές και ερμηνείες για το ελληνικό περιβάλλον. Η δημιουργία της εφαρμογής αυτής αύξησε την επισκεψιμότητα στη σελίδα της οργάνωσης με περισσότερα από 6.000 νέα likes κατά τη διάρκεια της εκστρατείας της Ώρας της Γης 2012.

Η επιτυχία της εφαρμογής κρίθηκε όχι τόσο με ποσοτικά στοιχεία, αλλά με ποιοτικά. Κι αυτό γιατί κατά τη φετινή διαδικασία, ο βαθμός συμμετοχής του χρήστη με τη διαδικασία αυξήθηκε κατακόρυφα. Πιο συγκεκριμένα, ενώ κατά τις προηγούμενες χρονιές ο χρήστης απλά δήλωνε τη συμμετοχή του με τη συμπλήρωση του email του σε συγκεκριμένο πεδίο της ιστοσελίδας της Ώρας της Γης, το 2012 κλήθηκε να μπει σε μια διαδικασία να ερμηνεύσει διαφορετικά το ελληνικό περιβάλλον, να αναζητήσει τις οικοσυστημικές αξίες και υπηρεσίες που αυτό προσφέρει και στη συνέχεια να τις εικονογραφήσει με φωτογραφία προσωπικού του αρχείου, ή προεπιλεγμένης φωτοθήκης. Η δημιουργική αυτή διαδικασία ολοκληρώθηκε

με τη δημιουργία ενός συνθήματος το οποίο ξεκινούσε με τη φράση «μπορούμε να σώσουμε...». Με λίγα λόγια ο κάθε χρήστης έλαβε μέρος σε μια συμμετοχική εκστρατεία επικοινωνίας για το ελληνικό περιβάλλον, καταθέτοντας πάντα το προσωπικό του στίγμα, βίωμα, συναίσθημα.

Το WWF Ελλάς ετοίμασε συνοδευτικό παιδαγωγικό υλικό για την Ώρα της Γης, για τα σχολεία:
http://www.wwf.gr/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=168&Itemid=176

Η δράση πλαισιώθηκε έτσι από παιδαγωγική μεθοδολογία και φέτος οδήγησε στην υποβολή καλλιτεχνικών έργων μαθητών που αποτύπωναν τις προτάσεις τους. (π.χ. http://www.facebook.com/media/set/?set=a.10150891961413117.439194.9187763116&type=3) και εδώ: http://www.wwf.gr/newsletter/pemay2012/

Πενήντα σχολεία έλαβαν μέρος στέλνοντας τα έργα τους ψηφιακά. Τα σχολεία, επίσης, παρακινήθηκαν να συμβουλευτούν και τις αντίστοιχες δράσεις για την Ώρα της Γης και σε άλλες χώρες (http://www.earthhour.org/).

Οι βασικές έννοιες με τις οποίες εξοικειώθηκαν οι μαθητές μέσω του παιδαγωγικού αυτού υλικού είναι:

- Φαινόμενο του θερμοκηπίου: ορισμός, αιτίες, συνέπειες, λύσεις.
- Ο κύκλος του άνθρακα και η διαταραχή του λόγω της υπερκατανάλωσης ενέργειας από ορυκτά καύσιμα
- Διαδικασία σχηματισμού γαινθράκων
- Ανανεώσιμες και μη ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
- Το ζήτημα της πυρηνικής ενέργειας
- Υπερκατανάλωση ενέργειας – ανισότητες στον κόσμο
- Ο ρόλος του πολίτη, των επιχειρήσεων, της Πολιτείας, των διακρατικών οργάνων, των ηγετών της παγκόσμιας κοινότητας.
- Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης
- Ο ρόλος της τεχνολογίας στην εξοικονόμηση ενέργειας.
- Οικολογικό αποτύπωμα και αποτύπωμα άνθρακα
- Διαγενεακή δικαιοσύνη.

Ας σημειωθεί ότι η εκπαιδευτική κοινότητα, τα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εκτιμούν ιδιαίτερα τις ευκαιρίες που τους δίνονται να συμμετέχουν σε δράσεις με νόημα ως επιστέγασμα μιας εκπαιδευτικής διαδικασίας. Αυτό ακριβώς πέτυχε η Ώρα της Γης. Πραγματώνεται έτσι και η παιδαγωγική αρχή «σχολεία ανοικτά στην κοινωνία».

Η δράση της Ώρας της Γης πλαισιώθηκε, εκτός από το παιδαγωγικό υλικό και με επισκέψεις στα σχολεία, με διαδραστικό παιχνίδι υπολογισμού του αποτυπώματος άνθρακα (http://www.wwf.gr/footprint/), με συμβουλές για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα στην καθημερινή ζωή http://climate.wwf.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=54&Itemid=122 με διαγωνισμούς (http://gr.theclimatecup.eu) και με εκδηλώσεις σε επίπεδο γειτονιάς (συγκεντρώσεις των πολιτών για να γιορτάσουν την Ώρα της Γης στο «σκοτάδι» έγιναν σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας).

Γενικά η Ώρα της Γης, σε αντιδιαστολή με τις Παγκόσμιες Ημέρες, είναι επιστέγασμα μιας συνεχούς προσπάθειας μάθησης και αλλαγής συνηθειών.

Μια κοινότητα μάθησης οφείλει να είναι και μία κοινότητα δράσης. Η κοινότητα του facebook του WWF αξιοποίησε άριστα την Ώρα της Γης ώστε να μάθει ο ένας από τον άλλον, να εμψυχώσει ο ένας τον άλλον, και όλοι μαζί να στείλουν ένα περιβαλλοντικό αλλά και πολιτικό μήνυμα στους παγκόσμιους ηγέτες.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό ότι η δράση είναι παγκόσμιας εμβέλειας και οι συμμετέχοντες αισθάνονται μέλη της παγκόσμιας κοινότητας. Αυτή είναι και η ουσία των διαδικτυακών κοινοτήτων μάθησης. Ο παγκόσμιος ιστός πρέπει να «σκέφτεται» σε πλανητικό επίπεδο και προς όφελος την ανθρωπότητας.

4.9 Δημιουργία ιστοσελίδας για το μάθημα Δίκτυα Ι της Β' ΕΠΑ.Λ.

συντελεστές		
Αγγελική Γριβοπούλου	agrivopoulou@sch.gr	1ο ΕΠΑ.Λ. Μεσολογγίου
σύντομη περιγραφή		
Η ιστοσελίδα δημιουργήθηκε από τους μαθητές και την εκπαιδευτικό και περιέχει ποικίλο υλικό για το μάθημα Δίκτυα Ι της Β' ΕΠΑ.Λ, όπως: Το σχολικό βιβλίο σε ψηφιακή μορφή | Περιλήψεις μαθημάτων ανά ενότητα | Ηλεκτρονικά τεστ για το μάθημα που δημιούργησαν τα ίδια τα παιδιά με διάφορα προγράμματα (Hot Potatoes, Kubbu) | Βιντεομαθήματα | Υλικό για τα δίκτυα από Πανεπιστήμια και ερευνητές | Εκπαιδευτικές αφίσες που δημιουργούνται κατά την διεξαγωγή του μαθήματος στο σχολείο | Animation για το μάθημα με ηχογραφημένη την φωνή των παιδιών | Παιχνίδια ώστε η εξέταση να γίνεται με ευχάριστο και δημιουργικό τρόπο | Υλικό από εκπαιδευτικές επισκέψεις που διοργανώνουμε σε Ιδρύματα και Φορείς | Ενδιαφέρουσες ιστοσελίδες για το μάθημα και όχι μόνο | Βίντεο που αφορούν την ύλη του μαθήματος | Blog για επισημάνσεις και σχόλια. Γονείς, μαθητές και εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν ελεύθερα το υλικό.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://diktia.weebly.com		

Το μάθημα Τεχνολογία Δικτύων Επικοινωνιών, στην Β' Τάξη των ΕΠΑΛ για τον Τομέα Πληροφορικής, είναι ένα μάθημα τετράωρο με τρεις ώρες θεωρίας και μιας ώρας εργαστηρίου. Ο εκπαιδευτικός στηρίζει την οργάνωση της διδασκαλίας του για τη σχολική τάξη, μόνο σε ένα σχολικό βιβλίο θεωρίας, χωρίς εργαστηριακό βοήθημα ή άλλα βοηθήματα.

Διαπιστώνοντας λοιπόν την έλλειψη υλικού για το μάθημα, αλλά και αντίστοιχων ιστοσελίδων, προέκυψε η ανάγκη δημιουργίας μιας ιστοσελίδας, που θα περιείχε αρχικά, τόσο υλικό για το μάθημα (θεωρία, ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, εργαστηριακές ασκήσεις), αλλά και μια σειρά από άλλες δραστηριότητες, όπου οι μαθητές θα αναδομούσαν όλα όσα είχαν μάθει στην σχολική τάξη, μέσα από την συνεργασία και την θετική αλληλεξάρτηση.

Παράλληλα οι γονείς θα είχαν την δυνατότητα να ελέγξουν μαζί με τους μαθητές τις γνώσεις τους και τον τρόπο εκμάθησης.

Στόχος του μαθήματος, ήταν η διδασκαλία μέσα από καινοτόμες πρακτικές, η κατανόηση των εννοιών του μαθήματος με ποικίλα μέσα, αλληλεπιδράσεις, εμπειρίες και γεγονότα.

Ταυτόχρονα, τα δίκτυα είναι μια πολύ αφηρημένη έννοια, και οι μαθητές αδυνατούν χωρίς άλλο υπόβαθρο, από τις προηγούμενες τάξεις, να εμπεδώσουν ορισμούς και τεχνικές.

Μια άλλη παράμετρος, ήταν ότι οι νέες τάσεις στην εκπαίδευση ορίζουν:

- αλλαγή στον τρόπο της διδασκαλίας, ώστε να βασίζεται στην προώθηση μαθησιακών συζητήσεων
- κυρίαρχο ρόλο έχει η αλληλεπίδραση των μαθητών μεταξύ τους, οι ενέργειές τους και η αλληλεπίδρασή τους με τον καθηγητή
- σταδιακή μετατροπή του ρόλου του διδάσκοντα από παροχέα πληροφοριών σε σύμβουλο της εκπαιδευτικής διαδικασίας
- το εκπαιδευτικό υλικό είναι υποστηρικτικό στην εκπαιδευτική διαδικασία

Ήθελα λοιπόν, ως εκπαιδευτικός στο ψηφιακό σχολείο, να προσεγγίσουν οι μαθητές με διαφορετικούς τρόπους το μάθημα, να αναπτύξουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για την διεξαγωγή του μαθήματος, να γίνουν αρωγοί στη μάθηση και να εξάγουν τα δικά τους συμπεράσματα από την ενασχόλησή τους με τα ανοικτά περιβάλλοντα

Η καινοτόμος δράση «Ανοικτά Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα στη σχολική τάξη – Δημιουργία ιστοσελίδας - Το Animation στην εκπαιδευτική διαδικασία, ως εργαλείο έκφρασης της δημιουργικότητας των μαθητών και παραγωγής γνώσης», αποτέλεσε μια δράση συνεργασίας και παραγωγής έργου από τον διδάσκοντα και τους μαθητές, στα πλαίσια του μαθήματος Τεχνολογία Δικτύων Υπολογιστών της Β' ΕΠΑΛ του τομέα Πληροφορικής.

Το μάθημα προσεγγίζει τον τομέα της πληροφορικής και των επικοινωνιών, ως επί το πλείστον θεωρητικά. Εκτός από την θεωρητική προσέγγιση, ήθελα να δώσω στους μαθητές την ευκαιρία να δημιουργήσουν δικά τους έργα και να εξάγουν τη γνώση με παιγνιώδη και ωφέλιμο τρόπο.

Έτσι λοιπόν, αφιερώσαμε κατ' εκτίμηση πέντε ώρες για να δημιουργήσουμε αρχικά μια ιστοσελίδα για το μάθημα με ποικίλο υλικό, η οποία βρίσκεται στην διεύθυνση http://diktia.weebly.com, που θα μπορούσαν οι μαθητές από το σπίτι να μελετήσουν ενότητες

του μαθήματος, να εξασκήσουν τις γνώσεις που λάμβαναν στην σχολική τάξη, αλλά και να έρθουν σε επαφή και με άλλο υλικό συγκεντρωμένο από αξιόπιστες πηγές, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και επαγγελματίες που ασχολούνται με τα δίκτυα.

Παράλληλα, χρησιμοποιήσαμε ανοικτά και ελεύθερα λογισμικά περιβάλλοντα, όπως Weebly, Goanimate, Prezi, Hot Potatoes, Kubbu, για να δημιουργήσουμε ηλεκτρονικά τεστ, ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, κρυπτόλεξα, animations, παρουσιάσεις, που είχαν σχέση με την ύλη του μαθήματος, στηρίζοντας την συνεργατική μάθηση και τις οριζόντιες αλληλεπιδράσεις μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικού-μαθητή.

Τα λογισμικά που χρησιμοποιήθηκαν είναι λογισμικά που υπάρχουν ελεύθερα στο διαδίκτυο και ο κάθε χρήστης μπορεί να τα χρησιμοποιήσει χωρίς κόστος.

Χρησιμοποιήσαμε το πρόγραμμα weebly από την ιστοσελίδα www.weebly.com, για να δημιουργήσουμε την ιστοσελίδα μας. Το domain name της ιστοσελίδας, είναι http://diktia.weebly.com

Εικόνα1. Η αρχική σελίδα της ιστοσελίδας

Το εύχρηστο, drag and drop περιβάλλον, η απλότητα και η οργάνωση των αντικειμένων, βοήθησαν να δημιουργηθεί η ιστοσελίδα σε μικρό χρονικό διάστημα.

Για προχωρημένους χρήστες, υπάρχει η δυνατότητα επεξεργασίας του CSS style, και τα βασικά αρχεία της ιστοσελίδας σε κώδικα Html.

Οι μαθητές χώρισαν το υλικό σε πέντε κατηγορίες:

- Μαθήματα
- Ασκήσεις Αυτοαξιολόγησης
- Εργαστήριο
- Εργασίες μαθητών
- Επισκέψεις και εμπειρίες
- Επικοινωνία
- Blog

Η δημιουργία των σελίδων στο πρόγραμμα είναι πολύ απλή. Μπορεί κάποιος να προσθέσει σελίδες και να αλλάξει την σειρά τους, με πολύ απλό και γρήγορο τρόπο.

Μια άλλη δραστηριότητα, που ανέλαβαν οι μαθητές ήταν η δημιουργία αφίσας. Οι εργασίες ήταν άλλες ομαδικές και άλλες ατομικές. Για συγκεκριμένες ενότητες του μαθήματος δημιουργήθηκαν πέντε αφίσες:

- Επίγειες Μικροκυματικές Ζεύξεις
- Πρωτόκολλο OSI
- Χάλκινο Καλώδιο
- Χαρακτηριστικά Μικροκυματικών Ζεύξεων
- Ψηφιακές-Αναλογικές πηγές

Επίσης, δημιουργήθηκε Blog για σχόλια, παρατηρήσεις και ερωτήσεις, κατηγορία επικοινωνίας με τα στοιχεία επικοινωνίας της σχολικής μονάδας, τηλέφωνο, email, χάρτης Google και ένα μικρό ερωτηματολόγιο για το που έμαθαν οι επισκέπτες για την ιστοσελίδα μας.

Μετά από την προσπάθεια αυτή, θέλοντας να αναπτύξουμε μια πιο ενδιαφέρουσα μέθοδο για την ανατροφοδότηση όσων είχαμε μάθει στην τάξη, καταφύγαμε στο λογισμικό Goanimate.

Το λογισμικό αυτό δίνει τη δυνατότητα να δημιουργήσει κανείς animations με πολλούς ήρωες και πολλά τεχνικά μέσα, κατευθείαν από τον Ιστό, χωρίς εγκατάσταση στον υπολογιστή.

Υπάρχει μια σκηνή στην οποία ο χρήστης τοποθετεί το παρασκήνιο, τα αντικείμενα, τους ηθοποιούς, τη μουσική, διάφορα εφέ και όλα αυτά με την κατάλληλη επεξεργασία, δίνουν ένα όμορφο αισθητικά αποτέλεσμα.

Παρακίνησα τους μαθητές να σκεφτούν ένα σενάριο, όπου να προσαρμόσουμε εκεί ερωτήσεις από το μάθημα. Οι μαθητές είχαν την πρωτότυπη ιδέα να δημιουργήσουν ένα παιχνίδι γνώσεων, όπως το Money Drop, αλλά το ονόμασαν Diktia Drop και το κανάλι που θα το πρόβαλε «Τηλεβόας». Χρησιμοποιήθηκε ένα background, αντίστοιχο του στούντιο τηλεπαιχνιδιού και αρχίσαμε την επιλογή των ηθοποιών. Διαγράψαμε κάποια αντικείμενα, προσθέσαμε κάποια άλλα και ξεκίνησε η προσπάθεια.

Αποφασίσαμε η ομάδα να αποτελείται από τρεις μαθητές, έναν παρουσιαστή και δύο παίκτες. Από το πρόγραμμα, μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε συγκεκριμένους ήρωες.

Αφού επιλέχθηκαν οι ηθοποιοί, γράψαμε το σενάριο, τι θα έλεγε ο κάθε ήρωας και ποιες θα ήταν οι κινήσεις του. Χωρίσαμε το έργο σε σκηνές, όπου κάθε σκηνή, αποτελούσε ένα στιγμιότυπο του έργου.

Οι ηθοποιοί άλλοτε κινούνται, άλλοτε στέκονται, άλλοτε έχουν διάφορες εκφράσεις (χαρούμενοι, στενοχωρημένοι, αγριεμένοι).

Εικόνα2. Οι ηθοποιοί συνομιλούν για να απαντήσουν στην ερώτηση

Στους ηθοποιούς ο χρήστης μπορεί να προσθέσει φωνή είτε από αρχείο, είτε να ηχογραφήσει μέσω player που προσφέρει το πρόγραμμα την φωνή του, είτε να εισάγει κείμενο σε πλαίσια-σύννεφα, όπως ακριβώς συμβαίνει στα κόμικς.

Είχαμε την ιδέα να ηχογραφήσουμε τις φωνές των μαθητών, σε διάφορες καταστάσεις, είτε να μιλούν με συμμαθητές τους, είτε να παίζουν σε τηλεπαιχνίδι γνώσεων και να αναφέρονται σε ερωτήσεις-απαντήσεις και θέματα σχετικά με το μάθημα.

Χρησιμοποιήσαμε την Ηχογράφηση των Windows, και το πρόγραμμα Cool Edit Pro για αποκοπή και επεξεργασία της φωνής των μαθητών.

Αφού αντιστοιχήσαμε τις φωνές στους ήρωες, ασχοληθήκαμε με τα εφέ, την κίνηση των φώτων, τα χειροκροτήματα του κοινού, το χρονικό διάστημα των transitions.

Οι τελευταίες σκηνές επενδύθηκαν με μουσική που περιέχει η μουσική βιβλιοθήκη του προγράμματος Goanimate.

Μια άλλη καινοτομία, για την ώρα της εξέτασης είναι η δημιουργία παιχνιδιού το οποίο παίζεται από δύο παίκτες-μαθητές χρησιμοποιώντας ζάρι και πιόνια. Το παιχνίδι περιέχει ερωτήσεις του μαθήματος και οι παίκτες βρίσκοντας την απάντηση την καταγράφουν σε ένα φύλλο εργασίας.

Εικόνα 3. Παιχνίδι εξέτασης των γνώσεων

Σκοπός μας είναι η μάθηση να γίνεται με ωφέλιμο και διασκεδαστικό τρόπο και η φιλοσοφία μας στηρίζεται στο ότι αν τα παιδιά δεν μαθαίνουν με τον τρόπο που διδάσκουμε, διδάσκουμε εμείς με τον τρόπο που μαθαίνουν εκείνα.

Οφέλη από την δράση

Τα οφέλη που προκύπτουν από την ενασχόληση με τα ανοικτά περιβάλλοντα είναι πολλά για τους μαθητές, όπως:

- Αύξηση της αυτοεκτίμησης στο πλαίσιο της κοινότητας μάθησης
- Ατομική υπευθυνότητα
- Αλληλοϋποστήριξη και αλληλεπίδραση
- Καλλιέργεια φιλικού κλίματος, δημιουργικής σκέψης, πρωτοτυπίας
- Συναισθηματική ικανοποίηση
- Συνδυαμόρφωση των μαθησιακών στόχων καθηγητή με μαθητές
- Ισχυρό κίνητρο για μάθηση και επικοινωνία
- Προώθηση δεξιοτήτων που σχετίζονται με την οργάνωση και την εργασία στα πλαίσια της ομάδας
- Μάθηση μέσω εξατομίκευσης
- Εκμάθηση λογισμικών και υποστήριξη διαφόρων καταστάσεων συνδυάζοντας τον πραγματικό με τον φανταστικό κόσμο
- Υποστήριξη της συνεργατικής μάθησης
- Προσανατολισμός στην ομάδα, στη συνεργασία, στην ενδυνάμωση δυνατοτήτων
- Μετατροπή του ρόλου του διδάσκοντα σε βοηθητικό
- Άμεση εμπειρία των μαθητών σε ποικιλία πηγών με δυναμικό περιεχόμενο

Μετά την δημιουργία της ιστοσελίδας, την οργάνωση του υλικού του μαθήματος, αλλά και την παραγωγή του animation, παρατηρήθηκε μεγαλύτερη συμμετοχή στην διαδικασία της διδασκαλίας. Με τα ηλεκτρονικά τεστ, όπου οι μαθητές είχαν την δυνατότητα να εξασκούνται και από το σπίτι, βοήθησαν στην εμπέδωση των εννοιών των δικτύων. Η εμπλοκή των

μαθητών σε διερευνητικές, συνεργατικές δραστηριότητες είχαν ως στόχο την οικοδόμηση νέων γνώσεων και την καλλιέργεια δεξιοτήτων υψηλού επιπέδου (π.χ. ανάλυση, σύνθεση, υπόθεση, έλεγχος, ερμηνεία), πράγμα που επιτεύχθηκε.

Τα νέα τεχνολογικά εργαλεία μεταβάλλουν, όχι μόνο το πώς μαθαίνουν τα παιδιά, αλλά ακόμη το τι μαθαίνουν και με ποιους μαθαίνουν. Για παράδειγμα, η χρήση των πολυμεσικών περιβαλλόντων, αλλάζει τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές διαβάζουν και ενθαρρύνει την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων για την κατανόηση και διαχείριση της πληροφορίας.

4.10 Εκπαιδευτικό υλικό προσβάσιμο για μαθητές με αναπηρίες με χρήση διαδικτυακών μέσων και ανοικτών κοινοτήτων

συντελεστές		
Βασίλειος Κουρμπέτης	kourbeti@iep.edu.gr	Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Χαράλαμπος Δούκας	chdoukas@iep.edu.gr	Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
σύντομη περιγραφή		
Στα πλαίσια του σχεδιασμού και ανάπτυξης προσβάσιμου εκπαιδευτικού και εποπτικού υλικού για μαθητές με αναπηρίες η ομάδα Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) έχει ξεκινήσει μια ιδιαίτερη προσπάθεια για την παροχή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού μέσα από συλλογικά ψηφιακά μέσα και ανοιχτές κοινότητες. Αντικείμενο της Πράξης αποτελεί η προσαρμογή των σχολικών εγχειριδίων για όλα τα μαθήματα των τάξεων Α' και Β' του Δημοτικού, ώστε να καταστούν προσβάσιμα από μαθητές με διάφορες αναπηρίες. Η παροχή πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού έχει ξεκινήσει μέσω της προβολής και δημοσιοποίησης δειγμάτων του υλικού μέσω της κοινωνικής πλατφόρμας YouTube. Συγκεκριμένα έχει δημιουργηθεί ειδικό κανάλι μέσα από το οποίο προβάλλονται παιδικά παραμύθια, λογοτεχνικά κείμενα και εκπαιδευτικό υλικό στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα (ΕΝΓ). Επίσης γίνεται η ανάπτυξη ανοιχτής διαδικτυακής πλατφόρμας για την παροχή του πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού. Η πλατφόρμα παρέχει ήδη στην παρούσα φάση: Συλλογή από 17 ελληνικά παραμύθια στην ΕΝΓ, Λεξικό ΕΝΓ με πάνω από 450 βασικές έννοιες, Συλλογή από εκπαιδευτικό λογισμικό.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://www.prosvasimo.gr		

Στα πλαίσια του σχεδιασμού και ανάπτυξης προσβάσιμου εκπαιδευτικού και εποπτικού υλικού για μαθητές με αναπηρίες η ομάδα Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Εκπαιδευτικής

Πολιτικής του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) έχει ξεκινήσει μια ιδιαίτερη προσπάθεια για την παροχή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού μέσα από συλλογικά ψηφιακά μέσα και ανοικτές κοινότητες.

Αντικείμενο της Πράξης αποτελεί η προσαρμογή των σχολικών εγχειριδίων για όλα τα μαθήματα των τάξεων Α' και Β' του Δημοτικού, ώστε να καταστούν προσβάσιμα από μαθητές με διάφορες αναπηρίες. Το εκπαιδευτικό υλικό θα αναπτυχθεί σε έντυπη και ψηφιακή μορφή και, ανάλογα με το είδος της αναπηρίας και ειδικής εκπαιδευτικής ανάγκης στην οποία απευθύνεται, θα χρησιμοποιηθεί κατάλληλη ψηφιακή τεχνολογία που το καθιστά πλήρως προσβάσιμο. Για το λόγο αυτό, στο πλαίσιο της Πράξης προβλέπεται και η προμήθεια ειδικού λογισμικού (πλατφόρμα/ες) που θα χρησιμοποιούνται για την προσαρμογή και ενσωμάτωση εκπαιδευτικού περιεχομένου σε ψηφιακά περιβάλλοντα προσβάσιμα από μαθητές που έχουν συγκεκριμένες αναπηρίες.

Παράλληλα, θα αναπτυχθεί ειδικό εκπαιδευτικό υλικό για εκπαιδευτικές υποστηρικτικές υπηρεσίες που αποσκοπούν στην επαρκέστερη προετοιμασία των μαθητών με αναπηρίες για φοίτηση στο σχολείο.

Οι ειδικές μαθησιακές ανάγκες που θα καλυφθούν από την υλοποίηση της Πράξης είναι αυτές των μαθητών που παρουσιάζουν:

- Προβλήματα όρασης
- Προβλήματα ακοής
- Κινητικά προβλήματα των άνω άκρων
- Μέτρια και ελαφριά νοητική υστέρηση
- Αυτισμό
- Προβλήματα προσοχής και συγκέντρωσης

Είδος Υλικού

Το εκπαιδευτικό υλικό το οποίο παρέχεται διαδικτυακά σε χρήστες είναι σε μορφή κειμένου, ειδικά προσαρμοσμένο για άτομα με περιορισμένη όραση ή δυσκολίες κατανόησης, εικόνων, και βίντεο στο οποίο γίνεται η παρουσίαση του περιεχομένου στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα (ΕΝΓ).

Παροχή Υλικού μέσω YouTube

Η παροχή πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού έχει ξεκινήσει μέσω της προβολής και δημοσιοποίησης δειγμάτων του υλικού μέσω της κοινωνικής πλατφόρμας YouTube. Συγκεκριμένα έχει δημιουργηθεί ειδικό κανάλι μέσα από το οποίο προβάλλονται παιδικά παραμύθια, λογοτεχνικά κείμενα και εκπαιδευτικό υλικό στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα (ΕΝΓ).

Παροχή Υλικού μέσω ανοικτής διαδικτυακής πλατφόρμας

Στα πλαίσια του Έργου «Σχεδιασμός και Ανάπτυξη προσβάσιμου εκπαιδευτικού & εποπτικού υλικού για μαθητές με αναπηρίες» γίνεται η ανάπτυξη ανοικτής διαδικτυακής πλατφόρμας για την παροχή του πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού.

Η πλατφόρμα παρέχει ήδη στην παρούσα φάση:

- Συλλογή από 17 ελληνικά παραμύθια στην ΕΝΓ
- Λεξικό ΕΝΓ με πάνω από 450 βασικές έννοιες
- Συλλογή από εκπαιδευτικό λογισμικό, όπως
    - Πολιτική Ζωή με Νόημα (Πολυμεσική επεξήγηση πολιτικών εννοιών στην ΕΝΓ)
    - Στρογγυλά με αξία (Πολυμεσική παρουσίαση εννοιών σχετικά με τα νομίσματα στην ΕΝΓ – εκπαιδευτικά παιχνίδια)

Η Εικόνα 1 παρουσιάζει την αρχική σελίδα της πλατφόρμας ανάπτυξης (http://www.prosvasimo.gr). Μέσω της σελίδας ο χρήστης έχει άμεσα πρόσβαση στο πολυμεσικό υλικό.

Επιπλέον, έχει σχεδιαστεί η προμήθεια ειδικού λογισμικού (πλατφόρμας) το οποίο θα επιτρέπει την πρόσβαση σε ειδικά προσαρμοσμένο ψηφιακό περιεχόμενο από μαθητές με προβλήματα όρασης, ακοής και κινητικές αναπηρίες. Περιλαμβάνεται επίσης, η προσαρμογή και η ενσωμάτωση συγκεκριμένου ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού που θα αναπτυχθεί.

Το ειδικό λογισμικό (πλατφόρμα) θα είναι συμβατό με την ψηφιακή πλατφόρμα του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Θα διαθέτει τεχνικά και

λειτουργικά χαρακτηριστικά που θα είναι σύμφωνα με τις προδιαγραφές που θα αναπτυχθούν από την ομάδα επιστημονικής και παιδαγωγικής τεκμηρίωσης του έργου. Το ειδικό λογισμικό θα είναι ανοικτού κώδικα ή θα αποκτηθεί με δικαιώματα απεριόριστης χρήσης για εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Εικόνα 1. Η αρχική σελίδα της πλατφόρμας ανάπτυξης και παροχής προσβάσιμου εκπαιδευτικού και εποπτικού υλικού για μαθητές με αναπηρίες. Διακρίνονται στα αριστερά οι συλλογές πολυμεσικού υλικού (παιδικά παραμύθια στην ΕΝΓ, Λεξικό Εννοιών, Εκπαιδευτικό Λογισμικό)

Η Εικόνα 2 παρουσιάζει στιγμιότυπο της συλλογής με τα βιντεοσκοπημένα παραμύθια στην ΕΝΓ. Το κάθε παραμύθι-βίντεο αναπαράγεται μέσω της Ιστοσελίδας χωρίς ιδιαίτερες απαιτήσεις λογισμικού από τον χρήστη.

Εικόνα 2. Η Συλλογή με τα παραμύθια στην ΕΝΓ.

Αντίστοιχα το λεξικό των εννοιών παρουσιάζει βιντεοσκοπημένη επεξήγηση των εννοιών στην ΕΝΓ. Οι έννοιες πρώτα απεικονίζονται με κατάλληλα σχεδιασμένα σκίτσα ώστε ο μαθητής να συσχετίζει την εικόνα-αντικείμενο με την ερμηνεία στην ΕΝΓ.

Εικόνα 3. Βίντεο με την επεξήγηση βασικών εννοιών στην ΕΝΓ.

Η πλατφόρμα εμπλουτίζεται συνεχώς με νέο εκπαιδευτικό πολυμεσικό περιεχόμενο. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση της πλατφόρμας επιτρέπουν τη παροχή του υλικού στους επισκέπτες χωρίς την προϋπόθεση χρήσης ειδικού λογισμικού.

Επιπλέον γίνεται και χρήση κοινωνικών δικτύων (όπως Facebook και Twitter) ώστε οι επισκέπτες να ενημερώνονται αυτόματα και άμεσα για την παροχή νέου εκπαιδευτικού υλικού μέσω της πλατφόρμας.

Υποστήριξη μέσω Ανοικτής Κοινότητας - Forum

Στην παρούσα φάση υλοποιείται επίσης η δημιουργία ανοικτή κοινότητα - forum για την υποστήριξη των χρηστών, αλλά και των οποιοδήποτε ενδιαφερομένων σχετικά με το προσβάσιμο υλικό και την εκπαίδευση μαθητών με αναπηρίες.

Αξιοποίηση από Χρήστες

Η αξιοποίηση τόσο του υλικού όσο και της πλατφόρμας από εκπαιδευτές, γονείς και μαθητές αναμένεται να είναι μεγάλη. Ενδεικτικά, στα πλαίσια δοκιμαστικής λειτουργίας, βιντεοσκοπημένη αφήγηση του παιδικού παραμυθιού «Το Κωφό Δέντρο» έχει συγκεντρώσει πάνω από 2000 επισκέψεις (http://www.youtube.com/watch?v=vOVW59O6MBQ).

Επίσης, ήδη κατά την πιλοτική λειτουργία ανάπτυξης της ιστοσελίδας της πλατφόρμας, οι καθημερινές επισκέψεις κυμαίνονται μεταξύ 20 και 60.

Μελλοντικές Ενέργειες

Στις μελλοντικές ενέργειες δημιουργίας και προσθήκης προσβάσιμου υλικού περιλαμβάνονται τα παρακάτω:

- Δημιουργία ενισχυτικού υλικού για την ανάπτυξη γλωσσικών και εννοιολογικών παιγνίων: Ο εκπαιδευτής θα έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί υλικό από την πλατφόρμα (ειδικές εικόνες – σκίτσα με κατάλληλη απεικόνιση βασικών εννοιών) για τη δημιουργία παιχνιδιών (μέσω εκτύπωσης των εικόνων) όπως αντιστοίχηση των εικόνων με λέξεις - έννοιες.
- Προσθήκη βοηθητικού υλικού για τον εκπαιδευτή: Για κάθε εκπαιδευτικό υλικό (π.χ. ελληνικό παραμύθι) θα υπάρχει αντίστοιχη έκδοση μέσω της πλατφόρμας για μαθητές με δυσκολία κατανόησης, αμβλύωπες μαθητές, βιντεοαφήγηση για κωφούς μαθητές, κατάλληλη βιβλιογραφία, βοήθεια στο κείμενο για τον εκπαιδευτή καθώς και ερωτήσεις κατανόησης.

4.11 Freemoodle, η Ελληνική δράση

συντελεστές		
Βασίλης Παλίλης	vasilispalilis@gmail.com	ανεξάρτητος παραγωγός
Άννα Κρασσά	anna@hrdnz.com	HRD New Zealand Moodle Partner
Γιώργος Χαλατζογλίδης	chalatzos@gmail.com	ΥΠΑΙΘΠΑ/ ΓΕΛ Σιδηροκάστρου Σερρών

σύντομη περιγραφή

Ο FreeMoodle (http://www.freemoodle.org) είναι ένας οργανισμός που παρέχει εντελώς δωρεάν φιλοξενία σε ελεύθερα ηλεκτρονικά μαθήματα. Εκεί τρεις Πιστοποιημένοι Δημιουργοί Μαθημάτων Moodle, ο Βασίλης Παλίλης (Φυσικός-Δάσκαλος), ο Γιώργος Χαλατζογλίδης (Φυσικός Med) και η Άννα Κρασσά (Σύμβουλος Τηλεκπαίδευσης) σχεδίασαν και παρέχουν δωρεάν μαθήματα με αντικείμενο τη χρήση σουίτας γραφείου ανοιχτού κώδικα Libre Office, αξιοποιώντας παλαιότερο υλικό, το οποίο είχε διατεθεί από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας υπό την άδεια Creative Commons Αναφορά-Μη Εμπορική Χρήση-Παρόμοια διανομή 3.0 Unported. Τα μαθήματα διατίθενται με τη μέθοδο της Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης και υποστηρίζονται από εκπαιδευτή. Διαρκούν περίπου δύο μήνες το καθένα και μέχρι τώρα έχουν τρέξει τα Λογιστικά Φύλλα και οι Παρουσιάσεις. Τα μαθήματα παρουσιάστηκαν πρόσφατα στο ηλεκτρονικό συνέδριο iMoot 2012 (http://2012.imoot.org/), όπου σύνεδροι εξέφρασαν το ενδιαφέρον τους για μία αγγλική εκδοχή. Απώτερος στόχος είναι η πλήρης ανάπτυξη του OpenICDL και η διερεύνηση της δυνατότητας για μία επίσημη πιστοποίηση.

ιστοσελίδα πρόσβασης

http://www.freemoodle.org/course/category.php?id=106

Ο FreeMoodle είναι ένας οργανισμός που παρέχει εντελώς δωρεάν φιλοξενία σε ελεύθερα Moodle Μαθήματα. Το μότο του οργανισμού και ο απώτερος σκοπός του είναι “Να αλλάξει τον κόσμο προς το καλύτερο, μέσω ελεύθερης εκπαίδευσης χρησιμοποιώντας το Σύστημα Διαχείρισης Μάθησης Moodle".

Αυτός ο ιστοχώρος επιχορηγείται αποκλειστικά από το Συνεργάτη Moodle της Νέας Ζηλανδίας, Human Resource Development International (HRDNZ Moodle Partner). Ο HRDNZ είναι Συνεργάτης Moodle επίσημα από το 2005 και προσφέρει μεταξύ άλλων ηλεκτρονικά εξ αποστάσεως μαθήματα για το σύστημα διαχείρισης μάθησης Moodle και το ηλεκτρονικό πορτοφόλιο Mahara, ενώ αποτελεί την Κεντρική Διαχείριση της Πιστοποίησης Moodle (Moodle Course Creator Certificate - MCCC).

Τον Απρίλη του 2011 η εταιρεία HRDNZ έχασε ένα από τα βασικότερα στελέχη της, την Haidee Mealor - Fowxell. Η Haidee ήταν η πρώτη Πιστοποιημένη Εκπαιδεύτρια Moodle, αποτελούσε ιδρυτικό μέλος της εταιρείας, ενώ είχε εργαστεί επί σειρά ετών ως Μέντορας - Αξιολογητής βοηθώντας πολλούς χρήστες Moodle να εξελίξουν τις γνώσεις τους και να πιστοποιηθούν. Το FreeMoodle που εμπεριέχει και υλοποιεί την υψηλή αξία της "Ελεύθερης Μάθησης", δημιουργήθηκε στη μνήμη της, προκειμένου να κρατήσει ζωντανό το πνεύμα και τα ιδανικά της.

Σε αυτόν τον ιστοχώρο οι πιστοποιημένοι Δημιουργοί Μαθημάτων Moodle (MCCC): ο Βασίλης Παλίλης (Φυσικός- Δάσκαλος), ο Γιώργος Χαλατζογλίδης (Φυσικός Med) και η Άννα Κρασσά (Σύμβουλος Τηλεκπαίδευσης και Μέντορας-Αξιολογητής για τους υποψηφίους πιστοποίησης Moodle) σχεδίασαν και παρέχουν δωρεάν ηλεκτρονικά μαθήματα με αντικείμενο τη χρήση σουίτας γραφείου ανοικτού κώδικα, αξιοποιώντας παλαιότερο υλικό που είχε δημιουργηθεί από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Greeks making the best of FreeMoodle.org

Between October 2006 and March 2010 University of Macedonia (Thessaloniki, Greece) developed the Greek version of 5 modules of the Open ICDL, translating and updating the initial content that had been provided by the ICDL Foundation Africa, under the supervision of University Teachers K. Margaritis and V. Dagdilelis.

The content, which was released under Creative Commons - Attribution - Non commercial has been utilised by Vasilis Pallilis (BS in Physics and Education, MCCC), George Chalatzoglidis (Science teacher Med, MCCC candidate) and Anna Krassa (eLearning Consultant with HRDNZ Moodle Partner, MCCC) to once again provide free e-learning courses in Greek on basic computer use. The content has been updated to the last version of the related software and new e-learning courses have been developed from scratch on http://www.freemoodle.org – building on course design techniques gained by facilitators through '**MoodleBites**' online Moodle training courses (http://www.moodlebites.com)

After the update of the content and the development of the e-course, the team announced the course in local open communities and enrolled a group of participants. Every course has specific start and end date and it is provided completely asynchronously with the help of a facilitator. The first week is dedicated to 'getting to know each other' and becoming familiar with the Moodle environment, while the last week is dedicated to the course assessment. The duration of the courses are an average of eight weeks.

So far the Spreadsheet course, prepared and facilitated by Vasilis Pallilis, has run twice: once during October - December 2011 and once during February - April 2012. This course is based on OpenOffice and LibreOffice Calc. During the first period 24 learners attended the course and 18 of them successfully completed it. In the second run participation exceeded 35 people(!) *The next module in this series is OpenOffice/LibreOffice Presentations, managed and developed by George Chalatzoglidis, and is expected to run during summer 2012.*

Recently the Greek FreeMoodle Team has entered into agreement with the Association of Greek Users and Friends of FS/OSS GreekLUG (NPO/NGO for the adoption of Open standards and the promotion of Free Software) to join forces and complete an ***extensive series of additional modules*** *on the basic use of computers during 2012.*

FreeMoodle.org is a Moodle site providing free hosting for courses as long as those courses are free, and open for others.

It was created in 2011 to build on the work started by Haidee Foxwell, coordinator of MCCC and PHM (Particularly Helpful Moodler) on Moodle.org, after she passed away at the age of 40 from cancer. Haidee loved Moodle, and the way it can improve people's lives through free education.

FreeMoodle.org is the only completely free large-scale Moodle hosting service backed by a Moodle Partner (HRDNZ). It has a strong community focus – encouraging sharing and collaboration by teachers internationally to create a powerful learning resource for the world.

Anyone, and everyone, can contribute :-)

http://www.freemoodle.org – changing the world through free and open education using Moodle

Εικόνα 1. Δημοσίευση στη σελίδα FreeMoodle σχετική με την προσπάθεια

Μεταξύ Οκτωβρίου 2006 και Μαρτίου 2010 το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας ανέπτυξε την ελληνική εκδοχή πέντε ενοτήτων του Open ICLD, μεταφράζοντας κι ενημερώνοντας το αρχικό υλικό που του είχε παραχωρηθεί από το Ίδρυμα ICDL της Αφρικής, υπό την εποπτεία των πανεπιστημιακών καθηγητών κ.κ. Κωνσταντίνου Μαργαρίτη και Βασίλη Δαγδιλέλη. Η Ομάδα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας προσέφερε αυτές τις πέντε ενότητες για περισσότερα από τρία χρόνια. Αυτά τα μαθήματα δημιουργήθηκαν και διεξήχθηκαν με μεγάλη επιτυχία για τα

ελληνικά δεδομένα στο πλαίσιο του έργου ΠΛΟΗΓΙΣ (ΠΛΟΗΓΙΣ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΣΤΗ ΓΝΩΣΗ, Γ' ΚΠΣ/ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ, Συγχρηματοδότηση κατά 75% Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και 25% Εθνικοί πόροι (ΥΠΕΠΘ/ΕΥΔ ΕΠΕΑΕΚ)).

Το φθινόπωρο του 2011 κι ενώ η πρωτοβουλία FreeMoodle είχε μόλις ξεκινήσει οι τρεις πιστοποιημένοι Moodlers αποφάσισαν να χρησιμοποιήσουν το υλικό του Πανεπιστημίου, το οποίο είχε παραμείνει αναξιοποίητο υπό την άδεια Creative Commons Αναφορά-Μη Εμπορική Χρήση-Παρόμοια διανομή 3.0 Unported (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/deed.el).

Η εργασία οργανώθηκε σε τέσσερις φάσεις:

1. Ενημέρωση υλικού: το παλαιό υλικό βασιζόταν στη σουίτα γραφείου OpenOffice. Το υλικό αυτό ενημερώθηκε για την τελευταία έκδοση LibreOffice (αντικατάσταση εικόνων και έλεγχος όλων των λειτουργιών).
2. Δημιουργία ηλεκτρονικών μαθημάτων: τα μαθήματα του Πανεπιστημίου είχαν στηθεί σε πλατφόρμα Moodle 1.9. Από τα τέλη του 2010 όμως το Moodle αναβαθμίστηκε σε 2.x και κατά συνέπεια τα νέα μαθήματα δημιουργήθηκαν στη νέα έκδοση του συστήματος. Διαφορετικά εργαλεία χρησιμοποιήθηκαν και δυνατότητες του νέου συστήματος αξιοποιήθηκαν. Επίσης η οργάνωση της αξιολόγησης διαφοροποιήθηκε σημαντικά.
3. Ανακοίνωση των μαθημάτων - εκδήλωση ενδιαφέροντος: η έναρξη των μαθημάτων ορίστηκε από τους εκπαιδευτές και περίπου ένα μήνα νωρίτερα τα μαθήματα ανακοινώθηκαν σε λίστες, φόρουμ, blogs μέσα κοινωνικής δικτύωσης και ιστοσελίδες σχετικές με το ανοικτό λογισμικό. Δόθηκαν 15 μέρες διορία για την εκδήλωση ενδιαφέροντος με μοναδική προϋπόθεση για τη συμμετοχή στο μάθημα τη γνώση στη χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
4. Διεξαγωγή των μαθημάτων.

Το πρώτο μάθημα που διεξάχθηκε ήταν τα Λογιστικά Φύλλα (LibreOffice.Calc). Το υλικό, η κατασκευή και η διεξαγωγή του μαθήματος έγινε από τον Βασίλη Παλίλη. Η δομή αυτών των ενοτήτων είναι σταθερά η ίδια: μια μικρή εισαγωγή, υλικό προς μελέτη και εργασίες.

Εικόνα 2. Στιγμιότυπο οθόνης από το μάθημα Calc

Το όλο μάθημα διαρκεί εννέα εβδομάδες. Η πρώτη εβδομάδα είναι αφιερωμένη στη γνωριμία μεταξύ των συμμετεχόντων, στην εγκατάσταση του LibreOffice και στην εξοικείωση των μαθητών με το περιβάλλον του Moodle. Αντίστοιχα η τελευταία εβδομάδα είναι αφιερωμένη στην αξιολόγηση.

Από πλευράς Moodle, στο μάθημα έχουν χρησιμοποιηθεί: Ετικέτες (Labels), Σελίδες (Pages), Διδακτικές ενότητες (Lessons), Κουίζ (Quizzes), Εργασίες (Assignments), Επιλογές (Choices) and Ανατροφοδότηση (Feedback). Στόχος ήταν να δημιουργηθεί ένα αποτελεσματικό μάθημα αυτο-μελέτης, που δεν θα απαιτεί πολλές ώρες υποστήριξης από τον εκπαιδευτή. Εάν οι μαθητές στο τέλος πληρούν τις απαιτήσεις και ολοκληρώσουν επιτυχώς το μάθημα, τότε μπορούν να κατεβάσουν και να εκτυπώσουν το πιστοποιητικό τους.

Το Calc μέχρι στιγμής έχει τρέξει δύο φορές, μία την περίοδο Οκτωβρίου - Δεκεμβρίου 2011 και μία στις αρχές του 2012. Στον πρώτο γύρο είχαμε 22 μαθητές εκ των οποίων οι 16 ολοκλήρωσαν με επιτυχία το μάθημα. Η ηλεκτρονική τάξη παρουσίαζε μεγάλη ανομοιομορφία. Οι ηλικίες των συμμετεχόντων κυμαίνονταν από 18 μέχρι τα 55 και προέρχονταν από όλη τη χώρα.

Στο δεύτερο γύρο είχαμε 10 πραγματικούς μαθητές, εκ των οποίων 6 από αυτούς ολοκλήρωσαν το μάθημα επιτυχώς. Και πάλι οι συμμετοχές ήταν από όλη την Ελλάδα και οι ηλικίες κυμαίνονταν από 18 μέχρι 52. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχε η συμμετοχή περίπου 20 εκπαιδευτικών σε αυτό το μάθημα, οι οποίοι συμμετείχαν στο πρόγραμμα επιμόρφωσης Β' επιπέδου και εγγράφηκαν στο μάθημα όχι για να μάθουν τη χρήση του Calc, αλλά για να δουν πώς λειτουργεί το ίδιο το Moodle. Η εμπειρία αυτή ήταν ενδιαφέρουσα, καθώς οι εκπαιδευτικοί είχαν τη δυνατότητα να δουν στην πράξη πώς δουλεύει το Moodle ως Σύστημα Διαχείρισης Μάθησης και να καταλάβουν πώς λειτουργεί η Ασύγχρονη Τηλεκπαίδευση.

Από την ανατροφοδότηση που είχαμε από τους μαθητές που παρακολούθησαν το μάθημα, επισημαίνουμε τα εξής:

- η πλειοψηφία των μαθητών θεωρεί το LibreOffice εξαιρετικά ενδιαφέρον,
- βρήκε το μάθημα και τη δομή του πολύ βοηθητικά,
- θεωρεί το Moodle και την Ασύγχρονη Τηλεκπαίδευση πολύ αποτελεσματική
- χρειάστηκε περίπου 1-3 ώρες την εβδομάδα για μελέτη
- και κυρίως ενδιαφέρεται να συμμετάσχει και σε επόμενα παρόμοια μαθήματα.

Από την πλευρά του εκπαιδευτή χρειάστηκαν περίπου 2 μήνες για την ενημέρωση του υλικού και την κατασκευή του ηλεκτρονικού μαθήματος, ενώ κατά τη διεξαγωγή του ο εκπαιδευτής αφιέρωνε περίπου δύο ώρες την εβδομάδα.

Το επόμενο μάθημα που διεξήχθη ήταν οι Παρουσιάσεις (LibreOffice.Impress). Την ενημέρωση του υλικού και τη δημιουργία του ηλεκτρονικού μαθήματος έκανε ο Γιώργος Χαλατζογλίδης. Σε γενικές γραμμές ακολουθήθηκε η ίδια δομή, όπως και στο Calc: μία σύντομη εισαγωγή, υλικό για μελέτη και εργασίες. Φυσικά αυτό δεν έγινε τυχαία. Αυτός ο σχεδιασμός του μαθήματος αποδείχτηκε ήδη αποτελεσματικός και εναρμονίζεται με τις αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων και της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Ειδικά οι δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε οι μαθητές να αξιοποιούν και να εφαρμόζουν άμεσα τη νέα γνώση και να συνδέουν την εμπειρία τους με τη νέα γνώση.

Εικόνα 3. Στιγμιότυπο οθόνης από το μάθημα Impress

Το μάθημα του Impress έτρεξε μια φορά και είχε διάρκεια συνολικά 8 εβδομάδες.

Όπως και στην περίπτωση του Calc, η πρώτη βδομάδα είναι εβδομάδα "εγκατάστασης και γνωριμίας" ενώ η τελευταία είναι αφιερωμένη στην αξιολόγηση.

Από τα εργαλεία του Moodle και σ' αυτό το μάθημα χρησιμοποιήθηκαν τα ίδια εργαλεία με το Calc, με τη διαφορά ότι οι διδακτικές ενότητες στις Παρουσιάσεις έχουν χρησιμοποιηθεί τόσο για την παράδοση υλικού, όσο και για την αξιολόγηση των μαθητών. Επίσης έχουν ανατεθεί περισσότερες εργασίες γι' αυτό και το μάθημα απαιτούσε περισσότερες ώρες από τον εκπαιδευτή κατά τη διεξαγωγή του. Στο μάθημα αυτό ο εκπαιδευτής παίζει το ρόλο συμβούλου, εμψυχωτή και συντονιστή.

Συνολικά παρακολούθησαν 33 μαθητές απ' όλη την Ελλάδα, ηλικίας 20 με 55.

Ολοκλήρωσαν το μάθημα 16 και μπήκαν στη διαδικασία του τελικού τεστ για να πάρουν τη βεβαίωση παρακολούθησης.

Το μάθημα ολοκληρώθηκε τη 1 Ιουλίου 2012 και από πλευράς μαθητών μετά από συμπλήρωση ερωτηματολογίου φάνηκε ότι

- θεωρούν χρηστικό το περιβάλλον του Moodle
- θεωρούν εύκολη την χρήση και πρόσβαση του Συστήματος Διαχείρισης Μάθησης,
- είναι πολύ ικανοποιημένοι με τη μέθοδο της Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης και την ευελιξία που προσφέρει.

- Θα ήθελαν να παρακολουθήσουν και άλλες ενότητες της σουίτας γραφείου ελεύθερου λογισμικού.

Από την πλευρά του εκπαιδευτή και γι' αυτό το μάθημα χρειάστηκαν 2 περίπου μήνες για την ενημέρωση του υλικού και την κατασκευή του μαθήματος, ενώ κατά τη διεξαγωγή του απαιτούνται περίπου 6 ώρες από τον εκπαιδευτή (περισσότερες εργασίες και περισσότερες συμμετοχές).

Πρόσφατα η ελληνική ομάδα του FreeMoodle ήρθε σε συμφωνία για συνεργασία με την Ένωση Ελλήνων Χρηστών και Φίλων ΕΛ/ΛΑΚ GreekLug. Πρόκειται για μία Μη Κυβερνητική Οργάνωση / Μη Κερδοσκοπικό Σωματείο που ασχολείται με το ΕΛ/ΛΑΚ (Ελεύθερο Λογισμικό και Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα) και ό,τι σχετίζεται με αυτό. Στόχος της είναι η μετάδοση της γνώσης της ελευθερίας του λογισμικού και της επιλογής που μπορεί και πρέπει να έχει ο καθένας κατά την χρήση των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών.

Τα μαθήματα αυτά παρουσιάστηκαν πρόσφατα ως μελέτη περίπτωσης και στο ηλεκτρονικό συνέδριο για το Moodle, iMoot 2012 (http://2012.imoot.org/), όπου σύνεδροι από διάφορα μέρη του κόσμου παρακολούθησαν και εξέφρασαν το ενδιαφέρον τους για τη δημιουργία μιας αγγλικής εκδοχής των μαθημάτων αυτών.

Απώτερος στόχος και των δύο ομάδων είναι η πλήρης ανάπτυξη του OpenICDL και η διερεύνηση της δυνατότητας για μία αναγνωρισμένη πιστοποίηση.

4.12 Δημιουργώντας διαδικτυακές κοινότητες μάθησης μέσω wiki

συντελεστές		
Μαρία Νέζη	mgnezi@gmail.com	Βαρβάκειο Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο
Κατερίνα Τρίμη- Κύρου	k.trimi@pros.gr	Βαρβάκειο Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο
Νέλλη Τσενόγλου	nellytsenoglou@gmail.com	Βαρβάκειο Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο
σύντομη περιγραφή		
Η πρώτη απόπειρα ένταξης του wiki στη σχολική πράξη έγινε το σχολικό έτος 2008-2009, στο πλαίσιο δραστηριότητας μη τυπικού γραμματισμού. Το wiki http://syntrofia.pbworks.com υποστήριξε πολιτιστικό πρόγραμμα το οποίο υλοποιείτο εκείνη την περίοδο στο Βαρβάκειο Πειραματικό Γυμνάσιο. Τη χρονιά 2009-2010 η Συντροφιά (http://syntrofia.pbworks.com) φιλοξένησε μια άλλη συντροφιά: τους νεαρούς αναγνώστες της Οδύσσειας. Την τρέχουσα σχολική χρονιά (2011-2012) επεκτείναμε την αξιοποίηση των δυνατοτήτων του wiki (ασύγχρονη επικοινωνία, συνεργατική γραφή, διαμοιρασμός μαθησιακού υλικού, ανάδειξη της ατομικής συμβολής στην ομαδική εργασία μέσα από το ιστορικό της σελίδας, ατομικές/ομαδικές σελίδες) δημιουργώντας διαδικτυακές κοινότητες που λειτούργησαν ως εικονικές τάξεις: Η ψηφιακή μας παρέα (http://psifiakiparea.pbworks.com) για τρία (3) τμήματα της Β΄ γυμνασίου, οι http://protoporoi1.pbworks.com και η http://eclass2011.pbworks.com, για το Γ1 και το Γ2 αντίστοιχα. Κοινό χαρακτηριστικό της λειτουργίας αυτών των wikis συνιστά η συστηματική αξιοποίησή τους στη διδακτική πράξη καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς και η συμβολή τους στη διαμόρφωση συνθηκών μεικτής μάθησης (blended learning).		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://syntrofia.pbworks.com		

Στην πρόταση μας παρουσιάζουμε ένα σύντομο ιστορικό της προσπάθειάς μας να αξιοποιήσουμε το wiki, τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους επιχειρήσαμε να διαμορφώσουμε διαδικτυακές κοινότητες μάθησης και τέλος μια σύντομη αποτίμηση του εγχειρήματος.

Η πρώτη απόπειρα αξιοποίησης του περιβάλλοντος wiki (http://syntrofia.pbworks.com) ήταν για τη δικτύωση και επικοινωνία των συμμετεχόντων σε ένα πολιτιστικό πρόγραμμα μη τυπικής μορφής γραμματισμού κατά το σχολικό έτος 2008-2009. Καθώς στο πρόγραμμα συμμετείχαν παιδιά από διαφορετικά τμήματα και τάξεις και δεδομένων των δυσκολιών παραμονής τους στο χώρο του σχολείου μετά το πέρας των μαθημάτων λόγω εξωσχολικών υποχρεώσεών τους, το περιβάλλον ασύγχρονης επικοινωνίας του wiki διευκόλυνε την υλοποίηση του project. Καθώς η δραστηριότητα οργανώθηκε με τη μορφή ιστοεξερεύνησης (webquest) με άξονα το μυθιστόρημα του Ν. Θέμελη «Για μια συντροφιά ανάμεσά μας», οι νεαροί ερευνητές σε ομάδες εργασίας ως Γεωγράφοι, Χαρτογράφοι, Βιογράφοι, Κοινωνιολόγοι, Ανθρωπολόγοι, Ιστορικοί, Ξεναγοί, Φωτογράφοι, Καλλιτέχνες είχαν την ευκαιρία να εμπλακούν βιωματικά στη διερευνητική διαδικασία ανασύστασης του ιστορικοκοινωνικού περικειμένου του μυθιστορήματος που ήταν αφετηρία του ταξιδιού τους στις παραδουνάβιες ελληνικές παροικίες. Τόσο το περιεχόμενο της αποστολής κάθε ομάδας όσο και οι απαραίτητες διευκολύνσεις στην αναζήτηση και επεξεργασία πληροφοριακού υλικού προσδιορίζονταν με σαφήνεια από την εκπαιδευτικό - συντονίστρια σε αντίστοιχη σελίδα του wiki. Οι μαθητές/τριες είχαν τη δυνατότητα να συγκεντρώνουν το υλικό τους, να το επεξεργάζονται συνεργατικά, να διορθώνουν, να σχολιάζουν, να αναθεωρούν τα κείμενά τους, σύμφωνα με τις υποδείξεις τόσο της εκπαιδευτικού όσο και των συνεργατών της ομάδας. Κάθε ομάδα αναρτούσε το υλικό της στη σχετική σελίδα την οποία διαμόρφωνε ανάλογα. Η ποιότητα κάθε σελίδας στο wiki αποτύπωνε την ποιότητα της εργασίας κάθε ομάδας. Η δραστηριότητα σε μεγάλο βαθμό υλοποιήθηκε σε συνθήκες εξ αποστάσεως διδασκαλίας.

Κατ' ανάλογο τρόπο, δηλαδή στο πλαίσιο ενός project, λειτούργησε και στο μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας από μετάφραση το ίδιο wiki (http://syntrofia.pbworks.com) τη χρονιά 2009-2010. Η διαδικασία της ανάγνωσης του ομηρικού κειμένου απόκτησε νόημα για τους μικρούς μαθητές/τριες: το τελικό προϊόν της εργασίας των μαθητικών ομάδων ήταν οι σημειώσεις τους για το μάθημα (situated learning). Οι νεαροί αναγνώστες σε ρόλους (Φιλόλογοι, Φιλόσοφοι, Θεολόγοι, Ψυχολόγοι, Κοινωνιολόγοι, Οικονομολόγοι) φώτισαν το κείμενο από πολλές οπτικές και συμμετείχαν ενεργά στη συγκρότηση του νοήματός του. Οι

συμμετέχοντες είχαν τη δυνατότητα να εκφέρουν προσωπικό κριτικό λόγο βασισμένο σε συγκεκριμένες πηγές, να επανέρχονται στο κείμενο, να το τροποποιούν συμπληρώνοντας, διορθώνοντας, καταργώντας. Άλλωστε, το wiki ως εργαλείο συνεργατικής γραφής αναδεικνύει τον δυναμικό χαρακτήρα της γραφής στη συγκρότηση νοήματος. Το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας από μετάφραση οργανώθηκε λοιπόν μέσα από το wiki ως ένα ταξίδι ανάγνωσης του ομηρικού κειμένου.

Η θετική εμπειρία μας από την ενεργοποίηση των μαθητών/τριών στο περιβάλλον του wiki και ταυτόχρονα οι δυνατότητες που διαπιστώσαμε στην πράξη ότι μας προσέφερε το συγκεκριμένο εργαλείο όσον αφορά στη δικτύωση και επικοινωνία εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών εντός ενός σαφώς προσδιορισμένου παιδαγωγικού πλαισίου μας οδήγησαν στην απόφαση να επεκτείνουμε την εφαρμογή κατά τη σχολική χρονιά 2011-2012. Την τρέχουσα σχολική χρονιά λειτούργησαν τρία (3) επιπλέον wikis: Η ψηφιακή μας παρέα (http://psifiakiparea.pbworks.com) για τρία (3) τμήματα της Β΄ γυμνασίου οι http://protoporoi1.pbworks.com και η http://eclass2011.pbworks.com, για το Γ1 και το Γ2 αντίστοιχα. Κοινό χαρακτηριστικό της λειτουργίας αυτών των wikis συνιστά η συστηματική αξιοποίησή τους στη διδακτική πράξη καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς και η συμβολή τους στη διαμόρφωση συνθηκών μεικτής μάθησης (blended learning).

Η ψηφιακή μας παρέα (http://psifiakiparea.pbworks.com) αξιοποιήθηκε για τρία γνωστικά αντικείμενα (Νεοελληνική Γλώσσα, Νεοελληνική Λογοτεχνία, Μεσαιωνική Ιστορία) σε τρία παράλληλα τμήματα της Β΄ τάξης και στην πορεία υποστήριξε και το πολιτιστικό πρόγραμμα «Καστροπολιτείες του Μεσαίωνα. Το παράδειγμα της Γαλλίας.». Το περιβάλλον της Ψηφιακής μας παρέας οργανώθηκε ως εξής:

Α) Στην αρχική σελίδα υπερσύνδεσμοι οδηγούν σε κάθε τμήμα και στο πολιτιστικό πρόγραμμα.

Β) Στη σελίδα κάθε τμήματος προσθέτονταν από την εκπαιδευτικό σταδιακά κατά τη διάρκεια της χρονιάς υπερσύνδεσμοι που παρέπεμπαν στις διάφορες δραστηριότητες-project που πραγματοποιούνταν στα τρία γνωστικά αντικείμενα, ενώ πριν τις προαγωγικές εξετάσεις προστέθηκαν αρχεία με διευκρινίσεις για την εξεταστέα ύλη, επαναληπτικές ερωτήσεις και ασκήσεις καθώς και οι απαντήσεις τους (σε διαφορετικό αρχείο), ώστε οι μαθητές/τριες να μπορούν να αυτοδιορθωθούν.

Γ) Στη σελίδα που αντιστοιχούσε σε κάθε ξεχωριστό project ενός τμήματος οι μαθητές/τριες αρχικά έγραφαν ατομικά ή συνεργατικά τα κείμενά τους (κάποτε και

εικονογραφώντας τα) ή ανέβαζαν με υπερσύνδεσμο το αρχείο ψηφιακής παρουσίασης που είχαν δημιουργήσει.

Δ) Τον χώρο των σχολίων οι μαθητές/τριες τον αξιοποίησαν τόσο για την επικοινωνία μεταξύ τους όσο και για την επικοινωνία με την εκπαιδευτικό (για να λύσουν απορίες σχετικά με τη χρήση του wiki ή σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο).

Η ψηφιακή μας παρέα στη διδακτική πράξη λειτούργησε ως προέκταση της σχολικής τάξης και βασική επιδίωξη της διδάσκουσας ήταν, αξιοποιώντας τα χαρακτηριστικά των ψηφιακών κειμένων (ρευστότητα, δυνατότητα διαρκούς βελτίωσης και αναθεώρησης), να ασκήσει τους μαθητές/τριες στην παραγωγή λόγου. Για κάθε παραδοτέο κείμενο η εκπαιδευτικός κατέθετε σχόλιο με γενικές παρατηρήσεις αλλά προχωρούσε και σε διορθώσεις πάνω στα κείμενα, αξιοποιώντας τους διαφορετικούς χρωματισμούς της γραμματοσειράς. Οι συντάκτες των κειμένων καλούνταν στη συνέχεια να επιμεληθούν τα κείμενά τους, ώστε να επωφεληθούν από την ανατροφοδότηση αυτή. Με αυτό τον τρόπο είχαν την ευκαιρία οι νεαροί χρήστες της γλώσσας να συνειδητοποιήσουν το δυναμικό χαρακτήρα της γραφής ως διαδικασίας.

Την ίδια σχολική χρονιά (2011-2012) αποφασίσαμε να δημιουργήσουμε δυο διαφορετικά wikis για δυο τμήματα της Γ΄ τάξης. Προκειμένου τα συγκεκριμένα wikis να αποκτήσουν χαρακτηριστικά διαδικτυακής κοινότητας προστατευμένης, ωστόσο, από την έκθεση στο διαδίκτυο, τόσο στους http://protoporoi1.pbworks.com όσο και στη http://eclass2011.pbworks.com μόνο οι μαθητές/τριες με τους προσωπικούς τους κωδικούς είχαν τη δυνατότητα πρόσβασης αντίστοιχα. Επίσης θέλοντας να υποστηρίξουμε σχέσεις ισοτιμίας και αλληλοσεβασμού στην κοινότητα μάθησης ανάμεσα στη διδάσκουσα και στους μαθητές/τριες δώσαμε τη δυνατότητα σε κάθε μαθητή/τρια να φτιάξει την προσωπική του σελίδα στο wiki, όπου αναρτούσε εκτός από τις εργασίες του στο εκάστοτε μάθημα (Αρχαία Τραγωδία, Νεοελληνική Λογοτεχνία) και ό,τι άλλο ήθελε να μοιραστεί με τους συμμαθητές/τριές του. Οι μαθητές/τριες ανταποκρίνονταν με μοναδική υποχρέωση την αποκλειστική χρήση της ελληνικής γλώσσας. Στην αρχική σελίδα του wiki ή στο sidebar ο επισκέπτης μπορεί να αναζητήσει τις σελίδες των μαθητών/τριών με ονόματα της δικής τους επιλογής, καθώς επίσης και τις σελίδες με οδηγίες και μαθησιακό υλικό για projects στα αντίστοιχα μαθήματα, σημειώσεις ή ανακοινώσεις για μαθήματα, τις σελίδες των ομάδων που οργανώνονταν για τη διεκπεραίωση κάθε σχεδίου εργασίας και όποια άλλη πηγή πληροφόρησης για κάτι ενδιαφέρον για την κοινότητα. Στόχος μας ήταν να διαμορφώσουμε σχέσεις αμοιβαιότητας στην κοινότητα μάθησης και ενίσχυσης της ατομικότητας κάθε μέλους

στο πλαίσιο όμως ενός συλλογικού σχεδίου. Καθώς ο αριθμός των επισκέψεων των μαθητών/τριών στο αντίστοιχο wiki κάθε τμήματος έχει φτάσει μέχρι το τέλος της σχολικής χρονιάς 995 για το Γ1 και 1149 για το Γ2, θεωρούμε ικανοποιητικό τον τρόπο που λειτούργησε το περιβάλλον για τη διαμόρφωση συνθηκών κοινότητας μάθησης.

Τέλος η δυνατότητα που παρέχει το εργαλείο μέσα από το ιστορικό της σελίδας στον/στην εκπαιδευτικό να παρακολουθεί τη συμμετοχή κάθε μέλους, τόσο στη διεκπεραίωση ενός κοινού έργου όσο και στην προσωπική του πορεία μάθησης διευκόλυνε διαδικασίες αξιολόγησης τόσο της μαθησιακής διαδικασίας όσο και της ατομικής επίδοσης κάθε παιδιού. Στην πράξη κάθε μαθητής/τρια είχε τη δυνατότητα να διατηρεί έναν ηλεκτρονικό φάκελο με τις εργασίες του (e-portfolio). Αυτή η δυνατότητα μας διευκόλυνε ιδιαίτερα την τρέχουσα σχολική χρονιά, καθώς στο σχολείο μας εφαρμόζαμε πιλοτικά τα Νέα Προγράμματα Σπουδών που προέβλεπαν φάκελο για την αξιολόγηση κάθε μαθητή/τριας.

Αποτιμώντας συνολικά το εγχείρημα της αξιοποίησης του wiki στη διδακτική πράξη τα τέσσερα αυτά χρόνια οφείλουμε να αναγνωρίσουμε

- την υποστήριξη που διασφαλίζει στην υλοποίηση projects καταργώντας τους περιορισμούς που θέτουν ο χρόνος και ο χώρος της σχολικής πραγματικότητας τόσο στο διαμοιρασμό του υλικού όσο και στην ανάδειξη της ατομικής συμβολής στη συλλογική προσπάθεια
- τη δυνατότητα άσκησης των μαθητών/τριών στη συνεργατική παραγωγή λόγου και στη συνειδητοποίηση εκ μέρους τους του δυναμικού χαρακτήρα της γραφής ως διαδικασίας
- τη δυνατότητα επικοινωνίας, αλληλεπίδρασης και ανατροφοδότησης έτσι ώστε η σχολική τάξη να μεταβάλλεται σταδιακά σε κοινότητα μάθησης
- τον καθοριστικό ρόλο του εκπαιδευτικού στον τρόπο που θα εντάξει το εργαλείο στη σχολική ζωή. Μολονότι το wiki ως περιβάλλον κινείται περισσότερο προς τη συνεργατική κουλτούρα, σε σχέση με άλλα εργαλεία του Web2.0, όπως τα blogs, ωστόσο είναι η υποκείμενη παιδαγωγική θεωρία του εκπαιδευτικού που θα προσανατολίσει τη χρήση του σε περισσότερο συμμετοχικές διδακτικές πρακτικές που ενισχύουν τη σταδιακή χειραφέτηση του μαθητή/τριας.

Εικόνα 1. http://syntrofia.pbworks.com

Εικόνα 2. http://psifiakiparea.pbworks.com

Εικόνα 3. http://eclass2011.pbworks.com

Βιβλιογραφία

Bold, M. (2006). Use of Wikis in Graduate Course Work. Journal of Interactive Learning Research, 17 (1), 5-14.

Bruns, A. & Humphreys, S. (2007). Building Collaborative Capacities in Learners. The M/cyclopedia Project Revisited. Ιστοχώρος: http://www.wikisym.org/ws2007/proceedings.html.

Frey, K. (1998). Η μέθοδος "Project". Μια μορφή συλλογικής εργασίας στο σχολείο ως θεωρία και πράξη. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη

Lund, A, & Sm?rdal, O. (2006). Is There a Space for the Teacher in a WIKI? In WikiSym'06, (Odense, Denmark, 2006), ACM.

Νέζη, Μ. (2010), «Εκπαιδευτικές εφαρμογές wiki» στο Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης, Τεύχος 3: Κλάδος ΠΕ02, ΙΤΥ, Πάτρα.

Νέζη, Μ, Σεφερλή, Ν. & Τσενόγλου, Ε. (2009). «Για μια συντροφιά ανάμεσά μας»: Η αξιοποίηση του Διαδικτύου (Web2.0) σε άτυπες μορφές γραμματισμού. Σχεδιασμός δικτύου αναγνώσεων σε περιβάλλον wiki. Πρακτικά του 5ου Πανελληνίου Συνεδρίου των Εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ. Σύρος, 8-10/5/2009.

4.13 Ανοικτό Εργαστήριο Πληροφοριακής Παιδείας

συντελεστές		
Στυλιανός Μυστακίδης	mystakidis@upatras.gr	Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης Πανεπιστημίου Πατρών
Γιάννης Τσάκωνας	john@lis.upatras.gr	Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης Πανεπιστημίου Πατρών
σύντομη περιγραφή		
Το πρώτο εκπαιδευτικό πρόγραμμα Ανοιχτής και Εξ' Αποστάσεως Μάθησης Ελληνικού Πανεπιστημίου σε Τρισδιάστατους Εικονικούς Κόσμους. Σχεδιάστηκε με γνώμονα τις ανάγκες εκπαίδευσης των μεταπτυχιακών φοιτητών του Πανεπιστημίου Πατρών. Συνδυάζει σύγχρονη και ασύγχρονη τηλεκπαίδευση. Εστίασε στα εξής θέματα: (1) Πληροφοριακή Παιδεία | (2) Ακαδημαϊκή Ανάπτυξη | (3) Διά Βίου Μάθηση | (4) Επαγγελματική Ανάπτυξη.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://openworkshop.wordpress.com		

Εισαγωγή

Από τον Νοέμβριο 2011 έως τον Ιούνιο 2012 στην Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφοριών του Πανεπιστημίου Πατρών (ΒΚΠ) σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε το Ανοικτό Εργαστήριο Πληροφοριακής Παιδείας (Open Workshop on Information Literacy). Πρόκειται για ένα ανοικτό εκπαιδευτικό πρόγραμμα υβριδικής ή μεικτής μάθησης (blended learning) που συνδυάζει δραστηριότητες εκπαίδευσης σε τάξη, αλλά κυρίως εξ' αποστάσεως. Ο όρος «εργαστήριο» συνδέεται με την έμφαση στην ενεργητική μάθηση, δηλαδή τη μάθηση μέσω πρακτικής εξάσκησης στις νέες έννοιες και δεξιότητες. Το πρόγραμμα αυτό, αφότου ανίχνευσε και ανέλυσε τις εκπαιδευτικές ανάγκες μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψηφίων διδακτόρων, σχεδιάστηκε με δύο θεμελιώδεις στόχους: (α) να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες

να αποκτήσουν χρήσιμες γνώσεις και δεξιότητες για την ακαδημαϊκή τους πορεία, αλλά και την μετέπειτα επαγγελματική τους σταδιοδρομία, και (β) να προσφέρει μια ευχάριστη και αποδοτική εμπειρία μάθησης μέσω της αξιοποίησης των πλέον σύγχρονων τεχνολογιών τηλεκπαίδευσης.

Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός (Instructional Design)

Ο διδακτικός σχεδιασμός και υλοποίηση του Ανοικτού Εργαστηρίου ακολούθησε τα στάδια του μοντέλου ADDIE (Ανάλυση – Σχεδιασμός – Ανάπτυξη – Υλοποίηση – Αξιολόγηση).

Ανίχνευση & Ανάλυση Εκπαιδευτικών Αναγκών (Training Need Analysis)

Η ανίχνευση & ανάλυση εκπαιδευτικών αναγκών έγινε μεταξύ Σεπτεμβρίου – Οκτωβρίου 2011 μέσω προσωπικών συνεντεύξεων και την αποστολή και συμπλήρωση ερωτηματολογίου προς μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες από όλες τις σχολές του Πανεπιστημίου Πατρών.

Μαθησιακοί Στόχοι και Θεματικοί Άξονες

Η ανάλυση των εκπαιδευτικών αναγκών ανέδειξε τις εξής μαθησιακούς στόχους, καθώς και ένα ευρύτερο πλέγμα γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων.

Με το πέρας του Ανοικτού Εργαστηρίου Πληροφοριακής Παιδείας, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση

- να κατανοούν τη σημασία και τις πτυχές της Πληροφοριακής Παιδείας,
- να αναζητούν, χειρίζονται, οργανώνουν, αξιολογούν και συνθέτουν αποτελεσματικά διαχρονικά χρήσιμη πληροφορία για μάθηση και έρευνα, και
- να κατέχουν και επιλέγουν αποτελεσματικές τεχνικές δια βίου μάθησης, ακαδημαϊκής κι επαγγελματικής ανάπτυξης.

Σχεδιασμός

Ως εκ τούτου, το πρόγραμμα σπουδών σχεδιάστηκε γύρω από τους εξής θεματικούς πυλώνες:

1. Πληροφοριακή Παιδεία (Information Literacy)
2. Ακαδημαϊκή Ανάπτυξη
3. Διά Βίου Μάθηση
4. Επαγγελματική Ανάπτυξη

Μέθοδος Διδασκαλίας

Ως μέθοδος εκπαίδευσης με βάση τις ανάγκες του κοινού-στόχου προκρίθηκε η ευέλικτη υβριδική / μεικτή μάθηση που συνδυάζει

- Διδασκαλία σε τάξη
- Ασύγχρονη τηλεκπαίδευση
- Σύγχρονη τηλεκπαίδευση

Πιο συγκεκριμένα εφαρμόστηκε το μοντέλο Action-based Learning με επίκεντρο συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους και δεξιότητες.

Το Ανοικτό Εργαστήριο διεξάχθηκε με εβδομαδιαίες συναντήσεις διάρκειας μίας ώρας (60'), κάθε Τετάρτη 6-7 το απόγευμα. Επίσης κάθε συνεδρία συνοδευόταν από ατομικές ή ομαδικές δραστηριότητες διάρκειας 60' έως 90'.

Η μάθηση των συμμετεχόντων αξιολογήθηκε και πιστοποιήθηκε από την συμμετοχή στις εβδομαδιαίες συνόδους και κυρίως από την εκπόνηση των εκάστοτε δραστηριοτήτων και εκτέλεση εργασιών στα δύο περιβάλλοντα μάθησης.

Ανάπτυξη Εκπαιδευτικού Περιβάλλοντος και Περιεχομένου

Η επιλογή των εργαλείων και πλατφορμών έγινε με γνώμονα την καλύτερη επίτευξη των μαθησιακών στόχων των συμμετεχόντων.

Συγκεκριμένα δημιουργήθηκαν

1. Περιβάλλον ασύγχρονης συνεργατικής μάθησης (Wiki, ScoopIt, Delicious)

2. Σύνθετα 3D Εικονικά Περιβάλλοντα Μάθησης – εικονική τάξη (Second Life)
3. Τόποι συνάντησης, επικοινωνίας και διαμοιρασμού στα Κοινωνικά Δίκτυα (Blog, Facebook, Twitter)

Εικόνα 1. Τρισδιάστατο Εικονικό Περιβάλλον Μάθησης Ανοικτού Εργαστηρίου στο Second Life

Υλοποίηση

Το Εργαστήριο υλοποιήθηκε μέσα στην πλατφόρμα Second Life (http://secondlife.com) και για την ασύγχρονη μάθηση και υποστήριξη των συμμετεχόντων χρησιμοποιήθηκε ο συνεργατικός ιστότοπος του (wiki - http://openworkshop.pbworks.com). Για τις ανακοινώσεις κι επικοινωνία με τους συμμετέχοντες αξιοποιήθηκε το blog του (http://openworkshop.wordpress.com/) και η σελίδα της κοινότητας στο Facebook (http://www.facebook.com/UpatrasOpenWorkshop). Ο δε λογαριασμός στο Twitter είναι http://twitter.com/OpenWorkshopUoP και το hashtag που χρησιμοποιούμε το #owilupatras. Επίσης αξιοποιούνται και τα Έγγραφα Google.

Στο Εργαστήριο προσκλήθηκαν και δίδαξαν μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Πατρών, Καθηγητές άλλων Ελληνικών και ξένων Πανεπιστημίων, μέλη του προσωπικού της Βιβλιοθήκης καθώς και άλλα εξειδικευμένα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας.

Πρώτα Αποτελέσματα (Νοέμβριος – Ιανουάριος 2012)

Το Εργαστήριο προσέλκυσε άμεσα σημαντικό ενδιαφέρον μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας. Συγκεκριμένα δεχτήκαμε 85 αιτήσεις συμμετοχής από 19 τμήματα του Πανεπιστημίου μεταξύ των οποίων 4 μέλη ΔΕΠ και 2 μέλη ΕΕΔΙΠ. Στο συνεργατικό ιστότοπο (wiki) δημιούργησαν λογαριασμό 64 μέλη και στην ομάδα (group) στο Second Life συμμετέχουν 38 μέλη. Στις εβδομαδιαίες εκπαιδευτικές συνόδους προσήλθαν 25 συμμετέχοντες κατά μέσο όρο.

Οι συμμετέχοντες αφού ενημερώθηκαν για την φιλοσοφία και μεθοδολογία του προγράμματος, εκπαιδεύτηκαν στην χρήση των δύο βασικών περιβαλλόντων μάθησης σε εκπαιδευτικές συνόδους στην Βιβλιοθήκη και ακολούθως προχωρήσαμε στην υλοποίηση του Εργαστηρίου εξ' αποστάσεως σύμφωνα με το εξής πρόγραμμα:

Εβδομάδα	Θέμα Εκπαιδευτικής Συνόδου	Διδάσκων
1η 2/11/11	Καλωσόρισμα και Παρουσίαση Στόχων και Μεθόδων	Μυστακίδης - Τσάκωνας
2η 9/11/11	Εξοικείωση με το wiki	Μυστακίδης
3η 16/11/11	Εξοικείωση με το περιβάλλον του Second Life	Μυστακίδης
4η 23/11/11	Η σημασία της Πληροφοριακής Παιδείας	Τσάκωνας
5η 30/11/11	Εορτή Αγίου Ανδρέα (αργία)	
6η 7/12/11	Λογοκλοπή (plagiarism): Appropriate use of sources in academic writing	Ριζομυλιώτη
7η 14/12/11	The Big 6 and Information Literacy in a Virtual World	Hill
9η 11/1/12	Προσωπικό Περιβάλλον Μάθησης (PLN/PLE) - Mindmapping	Μυστακίδης
10η 18/1/12	Mendeley	Τσάκωνας

11η 15/2/12	Αξιολόγηση 1ου κύκλου & παρουσίαση 2ου κύκλου	Μυστακίδης
12η 22/2/12	Ιστολόγια (blogs)	Μυστακίδης
13η 29/2/12	Ανοικτή Πρόσβαση (Open Access)	Τσάκωνας
14η 7/3/12	Social Bookmarking: Αποδοτική Οργάνωση Αγαπημένων	Μυστακίδης
15η 14/3/12	Εισαγωγή στην Καινοτομία & Δημιουργικότητα	Λαμπροπούλου
16η 21/3/12	3D Collaboration: Συνεργατικά Εργαλεία στο Second Life	Μυστακίδης
17η 28/3/12	Οδηγός Δημοσίευσης Επιστημονικών Εργασιών	Καραπαναγιώτη
18η 4/4/12	Η ορθή χρήση του Copyright στην εύρεση και χρήση εικόνων από το Διαδίκτυο	Ζαζάνη
19η 25/4/12	Σύνταξη βιογραφικού σημειώματος και συνοδευτικής επιστολής	Γραφδιάς
20η 2/5/12	Συνέντευξη επιλογής προσωπικού	Γραφδιάς
21η 9/5/12	Virtual Field Trip to Acropolis on Web.Alive	Rigby
22η 16/5/12	Η έκφραση της αβεβαιότητας στα επιστημονικά κείμενα	Ριζομυλιώτη
23η 23/5/12	Τεχνικές εύρεσης εργασίας και διαδίκτυο	Γραφδιάς

Αξιολόγηση Ανοικτού Εργαστηρίου

Η αξιολόγηση του προγράμματος και έγινε τόσο κατά τη διάρκεια του με συλλογή ποιοτικών δεδομένων, και μετά την ολοκλήρωσή του με την συμπλήρωση αναλυτικού ερωτηματολογίου προς τους συμμετέχοντες.

Ποιοτικά Δεδομένα

Σε ό,τι αφορά τον συνεργατικό ιστότοπο ασύγχρονης μάθησης (wiki), διαπιστώσαμε ευρεία χρήση της ευελιξίας επιλογής χρόνου & χώρου πρόσβασης.

Ενδεικτικά μόλις 2 ώρες 35 λεπτά μετά την λήξη της 1ης Εκπαιδευτικής Συνόδου έγινε η πρώτη προσθήκη/τροποποίηση από συμμετέχοντα στο Συνεργατικό Περιβάλλον (wiki). Ακολούθως σε 19 τροποποιήσεις & προσθήκες από συμμετέχοντες εντός 2 ημερών από την 1η συνάντηση οι 11 (57,9%) έγιναν μετά τα μεσάνυχτα(!) και 14 (64,3%) μετά τις 9 μμ.

Εικόνα 2. Περιβάλλον Ασύγχρονης Συνεργατικής Μάθησης (wiki) Ανοικτού Εργαστηρίου

Στις σύγχρονες συναντήσεις στο Second Life καταγράφηκαν τα εξής σημεία πρόσβασης συμμετεχόντων: Πάτρα, Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Κέρκυρα, Ρόδος, Γαλλία, Ολλανδία, ΗΠΑ.

Επισυνάπτεται τέλος άρθρο συμμετέχοντα που περιγράφει την προσωπική του εμπειρία μάθησης στο Ανοικτό Εργαστήριο με τίτλο: «UPatras Open Workshop και γιατί μοιάζει να σχεδιάστηκε για εμένα» (http://blog.elemedu.gr/2012/06/upatras-openworkshop-and-why-it-was-designed-for-me/).

Τελικό Ερωτηματολόγιο

Αυτό το διάστημα είναι σε εξέλιξη η επεξεργασία της τελικής αξιολόγησης του προγράμματος από τους συμμετέχοντες. Τα αποτελέσματα δείχνουν:

- Υψηλή ικανοποίηση των συμμετεχόντων και επίτευξη μαθησιακών στόχων,
- Υψηλός βαθμός ποιότητας επιμέρους συστατικών και παραγόντων του εκπαιδευτικού προγράμματος, καθώς και
- Πολύ υψηλό ενδιαφέρον συνέχισης φοίτησης σε επόμενο κύκλο σπουδών του Ανοικτού Εργαστηρίου στο μέλλον.

Επιτεύγματα

Σχετικά με το Ανοικτό Εργαστήριο αξίζει να αναφερθεί ότι είναι το πρώτο καταγεγραμμένο ανοικτό, εκπαιδευτικό πρόγραμμα από ελληνικό Πανεπιστήμιο σε τρισδιάστατους εικονικούς κόσμους.

Επίσης, στα πλαίσιά του Ανοικτού Εργαστηρίου πραγματοποιήθηκε η πρώτη παγκοσμίως εκπαίδευση μέσω 3d περιβάλλοντος μάθησης στο ανοικτό λογισμικό βιβλιογραφικών αναφορών Mendeley.

Εικόνα 3. 1η εκπαίδευση παγκοσμίως στο Mendeley μέσω 3d περιβάλλοντος μάθησης (αμφιθέατρο Ανοικτού Εργαστηρίου)

Δημοσιότητα – Διάχυση Αποτελεσμάτων

Το Ανοικτό Εργαστήριο έγινε δεκτό και παρουσιάστηκε το Μάρτιο 2012 στο μεγαλύτερο παγκόσμιο συνέδριο για την εκπαίδευση στα τρισδιάστατα Εικονικά Περιβάλλοντα "Virtual Worlds Best Practices in Education" (VWBPE 2012). Επισυνάπτεται σε ξεχωριστό αρχείο η σχετική παρουσίαση με τίτλο "Tapping the Potential of Open Blended Courses in Virtual Worlds" (http://openworkshop.wordpress.com/2012/03/16/the-potential-of-open-education-in-virtual-worlds/), η οποία έγινε δεκτή με ιδιαίτερα θετικά σχόλια.

Επίσης αναφορά στο Ανοικτό Εργαστήριο έκανε το περιοδικό Applied Research in Virtual Environments for Learning (ARVEL) της American Education Research Association στο τεύχος Οκτωβρίου – Νοεμβρίου 2011, σελ. 25 (http://issuu.com/arvel/docs/supernewsfall2011?mode=window&backgroundColor=%23222222).

Ακόμη άρθρα για το Ανοικτό Εργαστήριο δημοσιεύτηκαν στο 90 τεύχος περιοδικής έκδοσης "i-δαστα" (http://www.admin.upatras.gr/node/293) της Δομής Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας (ΔΑΣΤΑ) Πανεπιστημίου Πατρών και στην τοπική εφημερίδα Τέταρτον, τεύχος 31, 27/1/2012, σελ. 6 (http://issuu.com/tetarto/docs/tetarto__31/6).

Συμπεράσματα

Τα τρισδιάστατα Εικονικά Περιβάλλοντα Μάθησης είναι μια ριζικά καινοτομική τεχνολογία η οποία σε συνδυασμό με υπάρχουσες τεχνολογίες τηλεκπαίδευσης μπορεί να αξιοποιηθεί αποτελεσματικά για την επίτευξη υψηλής ποιότητας στην εκπαίδευση, την έρευνα και την εργασία ομάδων εφαρμόζοντας διεθνείς καλές πρακτικές.

Πιο συγκεκριμένα η διεθνής εμπειρία και τα αποτελέσματα ερευνών δείχνουν ότι μέσω της σωστής αξιοποίησης της τεχνολογίας αναβαθμίζεται η εμπειρία των συμμετεχόντων και πολλαπλασιάζονται τα οφέλη μάθησης.

Στα πλεονεκτήματα κι οφέλη μάθησης στο Ανοικτό Εργαστήριο συγκαταλέγονται:

- Η διεπιστημονικότητα και διαθεματικότητα τόσο των διδασκόντων όσο και του μείγματος συμμετεχόντων έχει ως συνέπεια τη δημιουργική συνάντηση εμπειριών, απόψεων, γνώσεων και δεξιοτήτων.
- Η ευελιξία πρόσβασης & συμμετοχής εξ' αποστάσεως.

- Ο εμπλουτισμός της σύγχρονης εκπαίδευσης με πολλαπλά κανάλια επικοινωνίας π.χ. φωνή/ήχος, δημόσια & ιδιωτικά μηνύματα κειμένου, κίνηση.
- Η εμπειρία & εμβύθιση (immersion) σε νέες έννοιες κι εργαλεία.
- Η συνεργατική διάρθρωση των μαθησιακών δραστηριοτήτων.

4.14 διαδραστικό περιβάλλον μάθησης Ένα Γράμμα Μια Ιστορία

συντελεστές		
Σοφία Μαντουβάλου	somad@otenet.gr	Διεύθυνση Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης ΥΠΑΙΘΠΑ
Αρίσταρχος Παπαδανιήλ	aristarchos@syllipsis.com.gr	Syllipsis Ltd
σύντομη περιγραφή		
Η τηλεοπτική σειρά κινουμένων σχεδίων «Ένα Γράμμα Μια Ιστορία» -μια πρωτότυπη παραγωγή της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης για τη γλώσσα στην ψηφιακή εποχή της εκπαίδευσης- αναπτύσσεται με τον σχεδιασμό παράλληλου διαδραστικού περιβάλλοντος μάθησης με διαδραστικά παιχνίδια για κάθε γράμμα χωριστά, αλλά και για το σύνολο του αλφάβητου. Για τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό του διαδραστικού περιβάλλοντος της σειράς (πιλοτική εφαρμογή για το γράμμα Α) έχουν ληφθεί υπόψη οι σύγχρονες τάσεις γλωσσικού αλφαβητισμού στην προσχολική και την πρώτη σχολική ηλικία και οι γνωστικές και ψυχοκινητικές κατηγορίες του Benjamin Bloom. Το διαδραστικό περιβάλλον μάθησης της σειράς «Ένα Γράμμα Μια Ιστορία» απευθύνεται στα παιδιά της προσχολικής και της πρώτης σχολικής ηλικίας 5-7 ετών, χωρίς να αποκλείει τις μικρότερες ηλικίες, και μπορεί να αξιοποιηθεί ως υποστηρικτικό περιβάλλον της διδασκαλίας τόσο στο σχολείο όσο και στο σπίτι.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://www.i-create.gr/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=732&Itemid=234&lang=el		

Το πολυμεσικό πακέτο μάθησης «Ένα Γράμμα Μια Ιστορία» βασίζεται στην ομώνυμη τηλεοπτική σειρά -την πρώτη εκπαιδευτική σειρά κινουμένων σχεδίων ελληνικής παραγωγής-

με παράλληλο διαδραστικό περιβάλλον μάθησης, το οποίο περιλαμβάνει παιχνίδια για κάθε γράμμα χωριστά, αλλά και για το σύνολο του αλφάβητου.

Το πολυμεσικό πακέτο μάθησης «Ένα Γράμμα Μια Ιστορία», μέσα από πρωτογενές οπτικοακουστικό υλικό και διαδραστικά παιχνίδια, εισάγει τα παιδιά στην ελληνική γλώσσα αξιοποιώντας τον έμμετρο λόγο, τα κινούμενα σχέδια και τη μουσική σε σύγχρονο ψηφιακό περιβάλλον και όλα αυτά με μεθόδους συμβατές με τον τρόπο που τα παιδιά αναπτύσσονται και μαθαίνουν. Το παιχνίδι είναι σημαντικό για την πνευματική ανάπτυξη του παιδιού και ως τέτοιο παίζει ζωτικό ρόλο στην προσχολική και πρωτοσχολική αγωγή. Εάν η τεχνολογία του υπολογιστή χρησιμοποιηθεί με σωστό τρόπο μπορεί να γίνει ένα θετικό στοιχείο για τη μάθηση του παιδιού με την εξερεύνηση και τον πειραματισμό που προσφέρει το παιχνίδι.

Το πολυμεσικό πακέτο μάθησης «Ένα Γράμμα Μια Ιστορία» είναι σχεδιασμένο για τα παιδιά του νηπιαγωγείου και της πρώτης δημοτικού, χωρίς αυτό να αποκλείει τη χρήση του για την ενίσχυση του αναδυόμενου εγγραμματισμού και σε μικρότερες ηλικίες.

Στο πολυμεσικό αυτό περιβάλλον μάθησης χρησιμοποιείται τόσο η παραδοσιακή όσο και η σύγχρονη τεχνολογία. Το πλήρες πολυμεσικό πακέτο μάθησης «Ένα Γράμμα Μια Ιστορία» προβλέπει:

- 24 πεντάλεπτα βίντεο με κινούμενα σχέδια, ένα για κάθε γράμμα.
- Ένα ψηφιακό διαδραστικό περιβάλλον μάθησης με παιχνίδια για κάθε ένα από τα 24 γράμματα.
- Ηλεκτρονική διαδραστική έκδοση των έμμετρων ιστοριών της σειράς με διαδραστική δυνατότητα δημιουργικής παραγωγής λόγου.
- Εικονογραφημένη έντυπη έκδοση.

Εικόνα 1. Πολυμεσικό πακέτο μάθησης «Ένα Γράμμα Μια Ιστορία»

Βασικοί στόχοι του πολυμεσικού πακέτου μάθησης «Ένα Γράμμα Μια Ιστορία» είναι:

- Η κατάκτηση της προφορικής γλώσσας και ο εμπλουτισμός του λεξιλογίου.
- Η ενίσχυση της αίσθησης του γραπτού λόγου, αλλά και η απόλαυση της γλώσσας μέσα από αυτόν.
- Η ανάπτυξη της φωνολογικής και της φωνημικής επίγνωσης.
- Η εκμάθηση του αλφάβητου (των γραμμάτων και των ήχων τους).
- Η δημιουργική παραγωγή λόγου.

Τόσο ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός όσο και η επιλογή των μεθόδων και των μέσων που χρησιμοποιήθηκαν για το πολυμεσικό πακέτο μάθησης έγιναν με βάση τις σύγχρονες θεωρίες και έρευνες για την ενίσχυση της συνεχούς διαδικασίας σταδιακής ανάπτυξης του αναδυόμενου εγγραμματισμού και την κατάκτηση γνωστικών δεξιοτήτων από τα παιδιά. Τα διαδραστικά παιχνίδια οργανώθηκαν κυρίως με βάση τα γνωστικά και συναισθηματοκινητικά στάδια του Benjamin Bloom, εφαρμοσμένα σε ψηφιακό περιβάλλον.

Το πολυμεσικό πακέτο μάθησης «Ένα Γράμμα Μια Ιστορία» μπορεί να αξιοποιηθεί:

- Ομαδικά στην τάξη από τον εκπαιδευτικό με τη χρήση διαδραστικού πίνακα.

- Ατομικά ή ανά δύο σε εργαστήριο υπολογιστών ή μέσα στην τάξη.
- Στο σπίτι μέσω της τεχνολογίας των υπολογιστών (http://www.youtube.com/watch?v=-efM9Lk8Twg)

Παραγωγός του πολυμεσικού πακέτου μάθησης «Ένα Γράμμα Μια Ιστορία» είναι η Διεύθυνση της Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, η οποία αποτελεί έγκυρο και επώνυμο παραγωγό εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού υλικού για την υποστήριξη της σχολικής εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η ιδέα και ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός του πολυμεσικού αυτού πακέτου ανήκει στη συγγραφέα και εκπαιδευτικό τεχνολόγο Σοφία Μαντουβάλου και η εκτέλεση της παραγωγής στον σκηνοθέτη και animator Αρίσταρχο Παπαδανιήλ (Syllipsis Ltd.).

Εικόνα 2. Διαδραστικό περιβάλλον μάθησης «Ένα Γράμμα Μια Ιστορία»

Το διαδραστικό περιβάλλον μάθησης της σειράς «Ένα Γράμμα Μια Ιστορία» περιλαμβάνει:

- Διαδραστικά παιχνίδια για τα παιδιά της προσχολικής και της πρώτης σχολικής ηλικίας βασισμένα στο γνώριμο υλικό των ιστοριών της τηλεοπτικής σειράς, που ενισχύουν τον αναδυόμενο αλφαβητισμό μέσα από την προφορική ανάπτυξη της γλώσσας, τα παιχνίδια με τους ήχους, την αναγνώριση του ήχου σε συνδυασμό με το σχήμα των γραμμάτων των λέξεων, αλλά και της ζω-γραφικής μιας ιστορίας για κάθε

γράμμα. Η φωνολογική αντίληψη των ήχων της γλώσσας και η γνώση των γραμμάτων, η αντίληψη της φοράς γραφής του γράμματος και η αντίληψη του γράμματος μέσα στη λέξη οδηγεί αβίαστα μέσα από το παιχνίδι στη γραφή και την ανάγνωση.

- Δακτυλικό αλφάβητο και παιχνίδια για παιδιά με πρόβλημα ακοής.
- Ιδέες και υλικό για την αξιοποίηση της σειράς από τον εκπαιδευτικό τόσο για την ενίσχυση της αναδυόμενης γραφής και ανάγνωσης στην προσχολική ηλικία όσο και για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μαθητών της πρώτης σχολικής ηλικίας στην κατάκτηση της γραφής της γλώσσας.

Εικόνα 3. Διαδραστικό περιβάλλον μάθησης «Ένα Γράμμα Μια Ιστορία», γράμμα Α

Το διαδραστικό περιβάλλον μάθησης διαθέτει παιδαγωγικά χαρακτηριστικά τα οποία:

- Ενισχύουν τη συνδυαστική χρήση της πλειοψηφίας των αισθήσεων (όραση, ακοή, αφή).
- Υποστηρίζουν την ενεργό μάθηση μέσα από το παιχνίδι, δίνοντας στα παιδιά τη δυνατότητα να παίρνουν αποφάσεις.

- Δίνουν τον έλεγχο στο παιδί, παρέχοντας τη δυνατότητα της μάθησης μέσα από την εξερεύνηση.
- Συντελούν στη γνωστική ωριμότητα του παιδιού, ενισχύοντας τις ικανότητές του για προσοχή, συγκέντρωση, οπτική και ακουστική αντίληψη και μνήμη.
- Ενισχύουν τη μάθηση των γραμμάτων και των ήχων τους με ηχητική ή οπτική ανατροφοδότηση (λεκτική επιβράβευση "μπράβο!", οπτική επιβράβευση με αστεράκι κ.ά.).

Το διαδραστικό περιβάλλον μάθησης στοχεύει:

- Στην ενίσχυση προσχολικών μαθησιακών δεξιοτήτων, οι οποίες οδηγούν στη σταδιακή κατάκτηση του γραπτού λόγου στην πρώτη σχολική ηλικία.
- Στην «ανάδυση» γραμματισμού μέσα από το παιχνίδι διά της ενεργητικής συμμετοχής του παιδιού.
- Στη φωνολογική επίγνωση των γραμμάτων και την κατάκτηση της γραφής και της ανάγνωσής τους.
- Στην αντίληψη της γραπτής αναπαράστασης της φωνολογικής δομής της αντίστοιχης προφορικής λέξης.
- Στη σταδιακή μετάβαση από τον αναδυόμενο στο συμβατικό εγγραμματισμό.
- Στη δημιουργία θετικής σχέσης του παιδιού με το γραπτό λόγο.
- Στην αναγνώριση των γραφοφωνημικών συμβόλων της γλώσσας και της θέσης τους μέσα στη λέξη μέσα από ένα σύνολο οπτικών, ακουστικών, κινητικών αλλά και αναγνωστικών δεξιοτήτων.
- Στην επαφή του παιδιού με τον προφορικό και τον γραπτό λόγο, μέσα από αλληλεπίδραση με γραφικά και ηχητικά ερεθίσματα.
- Στην πρόσληψη και την ορθή παραγωγή των ήχων της γλώσσας.
- Στην έκθεση στον γραπτό λόγο, προκειμένου το παιδί να συλλάβει τη λειτουργικότητα των γραμμάτων μέσα στη λέξη.
- Στην ανάπτυξη φωνολογικής επίγνωσης του παιδιού σε επίπεδο συλλαβής και φωνήματος με την επανάληψη πολυσύλλαβων λέξεων και την απομόνωση του πρώτου ήχου μιας λέξης.

Πρόσβαση στο πολυμεσικό διαδραστικό περιβάλλον μάθησης μέσω της ιστοσελίδας της Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης: www.i-create.gr

4.15 Διδασκαλία στο Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών του Α.Π.Θ. με αμιγώς ψηφιακά μέσα

συντελεστές		
Αναστάσιος Σέξτος	asextos@civil.auth.gr	Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
σύντομη περιγραφή		
Το μάθημα «Τεχνικές Προγραμματισμού και χρήσης λογισμικού στις Κατασκευές» διδάσκεται στον Τομέα Επιστήμης και Τεχνολογίας των Κατασκευών του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Α.Π.Θ. ως ελεύθερη επιλογή στο 9ο εξάμηνο του προγράμματος σπουδών. Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με σύγχρονα εργαλεία προγραμματισμού και ανάλυσης κατασκευών με τη μέθοδο των πεπερασμένων στοιχείων. Το μάθημα παρουσιάζει την ιδιαιτερότητα ότι έχει σχεδιαστεί ώστε να διδάσκεται αποκλειστικά στη νησίδα Η/Υ του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών σε πολλαπλά τμήματα, με αναλογία 1:1 φοιτητή προς Η/Υ και αμιγώς ψηφιακά μέσα. Η ψηφιακή διδασκαλία υποστηρίζεται από ένα πλέγμα διαδραστικών δραστηριοτήτων και αμιγώς ηλεκτρονική εξέταση.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://nisida.civil.auth.gr/tp		

Το γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος αφορά (α) τις εφαρμογές πληροφορικής και νέων τεχνολογιών στην ανάλυση, τον σχεδιασμό και τη διαχείριση των κατασκευών, (β) την εκπαίδευση των φοιτητών στον τεχνικό προγραμματισμό με τη χρήση σύγχρονων εργαλείων σε γραφικό περιβάλλον (Visual Basic 2008 και Matlab), (γ) την ανάπτυξη διαδραστικών βάσεων δεδομένων, σχεδίων Autocad και λογιστικών φύλλων (VBA) και (δ) τη χρήση της μεθόδου πεπερασμένων (ANSYS) για την ανάλυση και το σχεδιασμό κτιριακών έργων και γεφυρών. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος αναπτύσσονται εφαρμογές με έμφαση στη

στατική και τη δυναμική των κατασκευών, το οπλισμένο σκυρόδεμα και τις μεταλλικές κατασκευές.

Ο αμιγώς ψηφιακός (paperless) χαρακτήρας του μαθήματος τεκμαίρεται από μια σειρά χαρακτηριστικών τα οποία συνοψίζονται ως ακολούθως

- Το μάθημα συντονίζεται ενεργά και καθημερινά μέσω του εκπαιδευτικού Portal http://nisida.civil.auth.gr/tp

- Το εκπαιδευτικό υλικό (σημειώσεις, πηγαίος κώδικας, λυμένα παραδείγματα) παρέχεται σε ηλεκτρονική μορφή μέσω χώρου φοιτητών στο Blackboard.
- Η εκμάθηση πεπερασμένων στοιχείων (ANSYS) και προγραμματισμού (Visual Basic, Matlab) υποστηρίζεται με τη μορφή σειράς εκπαιδευτικών Flash Video Tutorials (www.civil.auth.gr/tp)
- Οι παρουσιάσεις του μαθήματος είναι όλες διαθέσιμες στο κανάλι YouTube (www.youtube.com/asextos2)
- Πρόσθετο επιστημονικό υλικό που σχετίζεται με την επιστήμη του Πολιτικού Μηχανικού και τις εφαρμογές των νέων τεχνολογιών είναι διαθέσιμο μέσω του Civil Engineering Blog του διδάσκοντος (www.civilengineering.gr) και του Twitter (https://twitter.com/#asextos).
- Ένα πλήρες παράδειγμα ανάπτυξης εικονικού εργαστηρίου σε περιβάλλον Matlab διατίθεται υπό μορφή ανοικτού κώδικα προς τους φοιτητές για μελέτη τόσο της γλώσσας προγραμματισμού που χρησιμοποιήθηκε όσο και του φυσικού φαινομένου καθεαυτού (http://tinyurl.com/ctgbg6k)
- Το Πρόγραμμα Μαθημάτων και Σεμιναρίων ανανεώνεται και προβάλλεται σε πραγματικό χρόνο μέσω του Google Calendar (http://tinyurl.com/ccr5cax).
- Όλες οι ανακοινώσεις αναρτώνται στο blog της ιστοσελίδας του μαθήματος το οποίο είναι διαθέσιμο προς συνδρομή μέσω RSS. Οι φοιτητές μπορούν να σχολιάσουν ελεύθερα στο blog.
- Οι ενδιαφερόμενοι για εκπόνηση διπλωματικής εργασίας καταθέτουν αίτηση και βιογραφικό σημείωμα μέσω της ιστοσελίδας στο πλαίσιο ανοικτής προκήρυξης και ηλεκτρονικής υποβολής δικαιολογητικών.
- Η εξέταση πραγματοποιείται με αμιγώς ηλεκτρονικό τρόπο στη Νησίδα Η/Υ. Οι φοιτητές εισάγονται με προσωπικό κωδικό και αποθηκεύουν τα γραπτά τους στο διαδίκτυο τα οποία μεταφέρονται μέσω ασφαλούς συστήματος στον server προς διόρθωση και ηλεκτρονική υποβολή στη Γραμματεία δια του συστήματος e-class.
- Η αξιολόγηση του μαθήματος από τους φοιτητές πραγματοποιείται με το πέρας του εξαμήνου μέσω διαδικτύου. Τα αποτελέσματα αναρτώνται στον δικτυακό τόπο του μαθήματος.

4.16 Δημιουργία και χρήση Βικιβιβλίων (Wikibooks) ως συγγραμμάτων στη Γ'βάθμια Εκπαίδευση

συντελεστές		
Βασίλης Βλάχος	vsvlachos@gmail.com	Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών ΤΕΙ Λάρισας
Αλέξανδρος Παπανικολάου	alxpapanikolaou@gmail.com	Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών ΤΕΙ Λάρισας
Παρασκευή Σιμήτα	pasimita@gmail.com	Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών ΤΕΙ Λάρισας
Ερλίσα Νάτσιου	elsaki16@hotmail.com	Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών ΤΕΙ Λάρισας
Φώτης Λιάτσης	liatsisfotis@gmail.com	Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών ΤΕΙ Λάρισας
Δήμητρα Τάρλα	d.tarlou@hotmail.com	Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών ΤΕΙ Λάρισας
σύντομη περιγραφή		

Η παρούσα πρόταση αφορά τη χρήση των wikis στην εκπαιδευτική διαδικασία ενός τριτοβάθμιου ανώτατου τεχνολογικού ιδρύματος. Ειδικότερα, στο ΤΕΙ Λάρισας στο Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών στα πλαίσια του μαθήματος «Τεχνική Νομοθεσία» χρησιμοποιήθηκε ένα Βικιβιβλίο ως το επίσημο σύγγραμμα του μαθήματος. Το πλέον ενδιαφέρον χαρακτηριστικό αυτής της προσπάθειας αποτελεί το γεγονός ότι οι φοιτητές συμμετείχαν ενεργά στην ανάπτυξή του και εξετάστηκαν πρακτικά στην ύλη που οι ίδιοι είχαν προσθέσει.
ιστοσελίδα πρόσβασης
http://hackademic1.teilar.gr/wikibook

Η παρούσα πρόταση αφορά τη χρήση των wikis στην εκπαιδευτική διαδικασία του μαθήματος «Τεχνική Νομοθεσία», στο Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών στο ΤΕΙ Λάρισας. Πιο συγκεκριμένα χρησιμοποιήθηκε ένα Βικιβιβλίο (Wikibook) (http://el.wikibooks.org/wiki/Κύρια_Σελίδα) ως το επίσημο σύγγραμμα του μαθήματος. Η αρχική σελίδα του Βικιβιβλίου της «Τεχνικής Νομοθεσίας» απεικονίζεται στην Εικόνα 1. Η διαδικτυακή παρουσία της δράσης βρίσκεται στην παρακάτω διεύθυνση: http://el.wikibooks.org/wiki/Τεχνική_Νομοθεσία_Για_Μηχανικούς_Πληροφορικής.

Εικόνα 1. Το Βικιβιβλίο του μαθήματος «Τεχνική Νομοθεσία»

Εισαγωγή

Η προτεινόμενη εργασία εστιάζεται στην υιοθέτηση των Βικιβιβλίων ως εκπαιδευτικών εργαλείων για την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αφορμή αποτέλεσε η ανάθεση του μαθήματος «Τεχνική Νομοθεσία» του Τμήματος Τεχνολογιών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών σε μέλος της ομάδας μας. Το μάθημα αυτό διδασκόταν παλιότερα από έγκριτους νομικούς – συναδέλφους από λοιπά τμήματα του ΤΕΙ Λάρισας ή/και από εξωτερικούς συνεργάτες. Σκοπός του μαθήματος ήταν η παρουσίαση των νομικών θεμάτων που άπτονται γενικότερα του επαγγέλματος του μηχανικού και αφορούν, μεταξύ άλλων, θέματα συμβάσεων έως και κανονισμών ασφάλειας σε οικοδομικές και άλλες τεχνικές εργασίες. Τα παραπάνω αποτελούν αναμφίβολα ιδιαίτερα χρήσιμες γνώσεις για την πλειοψηφία των μηχανικών, αλλά και του τεχνικού κόσμου γενικότερα. Ωστόσο, σε ορισμένες ειδικότητες όπως αυτή του Μηχανικού Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, προκύπτουν διαρκώς ζητήματα που αφορούν τη ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας στο χώρο και τις νομικές της επιπτώσεις. Με βάση τα παραπάνω επιχειρήθηκε τόσο η διαμόρφωση της διδακτέας ύλης, όσο και η επιλογή του προτεινόμενου συγγράμματος.

Εικόνα 2 - Η κύρια σελίδα των Βικιβιβλίων

Σε πρώτη φάση αποφασίστηκε να δοθεί έμφαση στα πρόσφατα ζητήματα που απασχολούν τους επιστήμονες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ). Σε αυτά αναγνωρίσθηκαν ως τα πλέον σημαντικά τα κάτωθι:

1. Άδειες Χρήσης Λογισμικού

2. Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας (Πατέντες) Λογισμικού
3. Πνευματική Ιδιοκτησία – Πνευματικά Δικαιώματα
4. Ιδιωτικότητα - Ανωνυμία – Διαφύλαξη Απορρήτου
5. Φιλτράρισμα Περιεχομένου – Λογοκρισία

Η επιλογή αυτή αφορά τεχνολογίες και εξελίξεις που διαδραματίζουν σημαντικότατο ρόλο στην καθημερινότητα, τόσο την επαγγελματική όσο και την προσωπική, εκατομμυρίων χρηστών. Οι νομικές προεκτάσεις αυτών των τεχνολογιών παρότι είναι βαρύνουσας σημασίας δε γίνονται άμεσα αντιληπτές.

Ένα δεύτερο σημείο που επιχειρήθηκε να αποτυπωθεί στο μάθημα αφορούσε τη γενικότερη φιλοσοφία της «Τεχνικής Νομοθεσίας» ως ένα βασικό μέρος των σπουδών των εκκολαπτόμενων μηχανικών. Η άποψη ότι ένας τεχνολόγος μπορεί να γνωρίζει σε επαρκές επίπεδο το νομικό πλαίσιο παρουσιάζει ορισμένα εμφανή ζητήματα που είναι δύσκολο να αντιμετωπιστούν με κάποιο προφανή τρόπο. Οι σπουδαστές σε ένα τεχνολογικό ίδρυμα δε διαθέτουν σε καμία περίπτωση τη νομική αντίληψη για να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν το υπάρχον νομικό πλαίσιο. Η αδυναμία αυτή είναι εμφανής στο σύνολο σχεδόν των περιπτώσεων που χρειάστηκε να αλληλεπιδράσουν μηχανικοί και δικηγόροι, ειδικά εάν δε διαθέτουν εμπειρία από ανάλογες συνεργασίες. Αντίθετα, η προσέγγιση που προτιμήθηκε κατά τη διδασκαλία του μαθήματος ήταν ότι οι τεχνολόγοι μπορούν εύκολα να κατανοήσουν ποια θέματα αποτελούν πιθανά «νομικά ναρκοπέδια» στα οποία ενδεχομένως θα χρειαστούν νομική βοήθεια. Παράλληλα, οι έχοντες τεχνική παιδεία είναι ιδανικοί στο να εντοπίσουν και να προτείνουν τις κατάλληλες υπάρχουσες τεχνολογίες, που μπορούν να συνδράμουν τα μέγιστα στην αποφυγή πιθανών νομικών προβλημάτων. Για το λόγο αυτό δόθηκε μια άκρως τεχνολογική κατεύθυνση στο μάθημα, ώστε να καταγραφούν και να μελετηθούν τεχνικές λύσεις και μηχανισμοί που διασφαλίζουν την τήρηση της νομιμότητας, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ελευθερίες των πολιτών, ειδικά απέναντι σε καταπιεστικά καθεστώτα. Επίσης, τονίζονται ιδιαίτερα τα θέματα ανάπτυξης λογισμικού, καθώς παρόλο που η σημασία των αδειών χρήσης λογισμικού, της πνευματικής ιδιοκτησίας και των πατεντών λογισμικού είναι βαρύνουσα, οι σπουδαστές δε διδάσκονται τη σημασία τους αλλά και τους τρόπους σωστής χρήσης. Τα παραπάνω έχουν ως αποτέλεσμα να δημιουργούν σημαντικά προβλήματα και ζητήματα στους εργοδότες τους.

Η οπτική αυτή, αν και είναι αποδεκτή στους περισσότερους συναδέλφους με τεχνικό υπόβαθρο, δεν επεκτείνεται πάντα και σε άλλους χώρους, όπως ο νομικός κόσμος κλπ. Συνεπακόλουθα, τα περισσότερα διαθέσιμα επιστημονικά – εκπαιδευτικά συγγράμματα απέχουν αισθητά από τις παραπάνω αντιλήψεις και εστιάζονται πλήρως στην νομική ανάλυση αυτών των θεμάτων. Ενδελεχής έρευνα της ομάδας μας δεν κατόρθωσε να εντοπίσει κάποιο κατάλληλο σύγγραμμα στην ελληνική γλώσσα, που να καλύπτει το σύνολο ή την πλειοψηφία των θεμάτων που επισημάνθηκαν ως τα πλέον σημαντικά για τον χώρο των ΤΠΕ. Για το λόγο αυτό, αποφασίστηκε η δημιουργία ενός συγγράμματος που να εμπεριέχει όλη την επιθυμητή ύλη, με έμφαση στις τεχνολογίες εφαρμογής του νομικού πλαισίου.

Τα θέματα που επισημάνθηκαν (Άδειες Χρήσης Λογισμικού, Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας Λογισμικού – Πατέντες, Πνευματική Ιδιοκτησία – Πνευματικά Δικαιώματα, Ιδιωτικότητα – Ανωνυμία – Διαφύλαξη Απορρήτου, Φιλτράρισμα Περιεχομένου – Λογοκρισία) αποτέλεσαν και τα πρώτα βασικά κεφάλαια και τον σκελετό του Βικιβιβλίου «Τεχνική Νομοθεσία για Μηχανικούς Πληροφορικής». Στη συνέχεια, προσπαθήσαμε να συγκεντρώσουμε όσο περισσότερο πρωτογενές περιεχόμενο διαθέταμε από διάφορες εργασίες και συνεργασίες μας. Αρχικά ενσωματώσαμε μια σχετική μελέτη για το eTEE (http://www.computer-engineers.gr/eTEE) την οποία είχαμε ανεξάρτητα προετοιμάσει με αντικείμενο το Ελεύθερο Λογισμικό / Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα (ΕΛ/ΛΑΚ), όπως επίσης και μια πτυχιακή εργασία σπουδάστριάς μας για το νομικό πλαίσιο στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Η εισαγωγή του περιεχομένου στο Βικιβιβλίο έγινε εφόσον λάβαμε τη συγκατάθεση των δημιουργών του περιεχομένου, αλλά και των φορέων στο οποίο παραδόθηκε (eTEE). Το κείμενο αυτό θα μπορούσε να καλύψει μέρος των διδακτικών αναγκών του μαθήματος αλλά παράλληλα αποτέλεσε και τον κορμό του Βικιβιβλίου.

Βασικός στόχος του μαθήματος ήταν η ενεργή εμπλοκή των σπουδαστών στη δημιουργία ενός συγγράμματος, το οποίο θα καλύπτει πλήρως τα θέματα που συζητήθηκαν νωρίτερα. Ως αποτέλεσμα, οι φοιτητές στο τέλος θα εξετάζονταν σε διδακτέα ύλη που οι ίδιοι έχουν διαμορφώσει. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν η εξής: Κάθε εβδομάδα οι σπουδαστές είχαν ως εργασία να συμπληρώσουν ένα μικρό άρθρο στο Βικιβιβλίο και στη συνέχεια να την παρουσιάσουν στο μάθημα, ενώπιον των συναδέλφων τους. Οι εργασίες επιλέχθηκαν έτσι ώστε να μπορούν να δοθούν σε μεγάλο αριθμό φοιτητών και να είναι απλές, ώστε να γίνονται άμεσα κατανοητές. Αναφέρονται ενδεικτικά τα παρακάτω παραδείγματα εργασιών:

1. Μελετήστε και συνοψίστε σε 250 λέξεις μια από διαθέσιμες άδειες χρήσεις λογισμικού που πληρούν τα κριτήρια του οργανισμού OSI (http://www.opensource.org).
2. Μελετήστε και συνοψίστε σε 250 λέξεις την πορεία υιοθέτησης του ΕΛ/ΛΑΚ σε κάποιο κράτος που έχετε επιλέξει.
3. Μελετήστε και συνοψίστε σε 250 λέξεις μια τεχνολογία εξασφάλισης – ενίσχυσης της ιδιωτικότητας των χρηστών.
4. Μελετήστε και συνοψίστε σε 250 λέξεις μια τεχνολογία προστασίας πνευματικής ιδιοκτησίας για την αντιμετώπιση της πειρατείας.
5. Μελετήστε και συνοψίστε σε 250 λέξεις μια τεχνολογία φιλτραρίσματος περιεχομένου (content filtering).

Οι φοιτητές μπορούσαν με αυτό το τρόπο να εισάγουν περιεχόμενο στο Βικιβιβλίο με την μορφή μικρών άρθρων. Κάθε εβδομάδα το Βικιβιβλίο εμπλουτιζόταν με τουλάχιστον 20 άρθρα, τα οποία επέκτειναν σε απολύτως ικανοποιητικό βαθμό το κάθε κεφάλαιο, με τις κατάλληλες τεχνολογίες και μηχανισμούς. Στη συνέχεια και κατά τη διάρκεια του φροντιστηρίου του μαθήματος, ο κάθε φοιτητής παρουσίαζε το άρθρο του και λάμβανε τις παρατηρήσεις του καθηγητή και των συναδέλφων του. Σε πολλές περιπτώσεις οι διορθώσεις πραγματοποιούνταν άμεσα από φορητούς υπολογιστές κατά τη διάρκεια της παρουσίασης και βαθμολογήθηκαν ανάλογα.

Συμπεράσματα

Στο τέλος του εξαμήνου προέκυψαν διάφορα χρήσιμα συμπεράσματα. Το πλέον θετικό ήταν ότι οι φοιτητές εξοικειώθηκαν πλήρως μέχρι το τέλος του εξαμήνου με τις τεχνολογίες για wiki (Wikipedia, Wikibooks κλπ), που αποτελούν τα πλέον σύγχρονα εργαλεία για συνεργατική ανάπτυξη περιεχομένου και χρησιμοποιούνται από πανεπιστήμια, οργανισμούς, υπηρεσίες και εταιρίες διεθνώς. Επίσης, είχε βελτιωθεί εμφανώς ο τρόπος με τον οποίο έγραφαν σύντομα άρθρα. Από το αρχικά επίπεδο κείμενο των σπουδαστών, στο τέλος τους εξαμήνου συμπεριλάμβαναν παραπομπές/αναφορές, τόσο σε εξωτερικές όσο και εσωτερικές υπερσυνδέσεις. Επίσης, πολλά από τα τελευταία άρθρα ήταν αρκετά πλούσια και σε περιεχόμενο πολυμέσων.

Παράλληλα, οι φοιτητές για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια των σπουδών τους επιχείρησαν να παρουσιάσουν την εργασία τους μπροστά σε κοινό. Όσοι για πρακτικούς λόγους δε μπορούσαν να βρίσκονται καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου στις διαλέξεις, και συνεπακόλουθα να παρουσιάσουν τα άρθρα τους, ανέλαβαν εναλλακτικές απαλλακτικές εργασίες. Ειδικότερα, οι συγκεκριμένοι επιφορτιστήκαν με το ρόλο των συντακτών, με αντικείμενο την παρακολούθηση και διόρθωση πιθανών σφαλμάτων και τεχνικών προβλημάτων που αντιμετώπιζαν οι υπόλοιποι σπουδαστές, λόγω της αρχικής απειρίας τους. Η προσπάθεια αυτή παρουσιάστηκε σε συνέδρια ανοικτού λογισμικού ("FOSSCOMM 2012"). Επίσης, η ελληνική κοινότητα της Βικιπαίδειας υποστήριξε ενεργά αυτή την προσπάθεια τόσο με τις συμβουλές της, όσο και με την άμεση ανταπόκριση σε τεχνικά θέματα, όπου χρειάστηκε.

4.17 Ανοικτή κοινότητα εκπαιδευτικών για τη διάδοση των ΤΠΕ

συντελεστές		
Ευστρατία Λιακοπούλου	teliakop@gmail.com	Γυμνάσιο Λεβιδίου
Βασίλης Νταλούκας	bdaloukas@sch.gr	ΓΕΛ Βαρθολομιού
Κώστας Κωνσταντούλας	kostantoulas@sch.gr	2ο ΕΠΑΛ Αμαλιάδας
σύντομη περιγραφή		
Το 2007 δημιουργήθηκε στο νομό Ηλείας μία άτυπη κοινότητα εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με σκοπό την αλληλοϋποστήριξη για τη χρήση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη. Κεντρική δράση της κοινότητας αποτελεί η δημιουργία και υλοποίηση σε ετήσια βάση ενός δωρεάν σεμιναρίου με θέμα τις ΤΠΕ. Με τη μέθοδο των πολλαπλασιαστών η κοινότητα έχει επεκταθεί και το σεμινάριο υλοποιείται σε 15 διαφορετικές περιοχές της Ελλάδας. Υποστηρίζεται από το ΙΤΥΕ Διόφαντος και τις κατά τόπους διευθύνσεις δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή/και σχολικούς συμβούλους. Το σεμινάριο περιλαμβάνει 26 εβδομαδιαίες επιμορφωτικές ενότητες που υλοποιούνται από απόσταση με ηλεκτρονική μάθηση (e-learning) μέσω του συστήματος διαχείρισης μάθησης (ΣΔΜ) Moodle σε συνδυασμό με 5 πρόσωπο με πρόσωπο εκπαιδευτικές συναντήσεις στην έδρα κάθε τμήματος επιμόρφωσης. Περιεχόμενο του σεμιναρίου αποτελεί η δημιουργία online μαθημάτων με το Moodle, η χρήση εφαρμογών Ιστού 2.0 και δωρεάν λογισμικού ή λογισμικού ΕΛ/ΛΑΚ. Έμφαση δίνεται στον ανοιχτό χαρακτήρα, στην ευελιξία και στην αλληλοϋποστήριξη.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://e-learning.ilei.sch.gr/moodle		

Παρά τις προσπάθειες της ελληνικής πολιτείας για ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαίδευση με πολυδιάστατα έργα όπως η «Οδύσσεια», οι ΤΠΕ δεν αποτελούν μέρος της καθημερινότητας στην τάξη (Ασλανίδου & Οικονόμου, 2006). Η ένταξη τους στη διδακτική πράξη έχει ως προϋπόθεση τη σχεδιασμένη και συστηματική επιμόρφωση και στήριξη των εκπαιδευτικών

(Βοσνιάδου, 2002, Γρηγοριάδου κ.ά, 2003, Μικρόπουλος, 2006, Παπαδάκης, Αθανασόπουλος & Χριστακούδης, 2005).

Ταυτόχρονα, η ανάπτυξη του Ιστού 2.0, δίνει νέες δυνατότητες έκφρασης και συνεργασίας στους χρήστες του Διαδικτύου (O' Reilly, 2005). Εφαρμογές όπως τα ιστολόγια (blog), η κοινωνική δικτύωση, η ανταλλαγή μηνυμάτων, τα wiki κ.ά. κυριαρχούν στη ζωή των μαθητών καταλαμβάνοντας τον ελεύθερο χρόνο και το ενδιαφέρον τους (Μαυρομματάκη & Σιδηροπούλου, 2008). Ωστόσο, οι εκπαιδευτικοί δε συμμετέχουν με ανάλογο ρυθμό στη χρήση του Ιστού 2.0, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις νιώθουν αμήχανα μπροστά στις συνεχείς αλλαγές και καινοτομίες στο χώρο των ΤΠΕ. Φαίνεται να επιβεβαιώνεται το χάσμα που διέκρινε ο Prensky (2001) ανάμεσα στους ψηφιακά αυτόχθονες μαθητές και στους ψηφιακούς μετανάστες εκπαιδευτικούς.

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών δεν είναι οργανωμένη ούτε στοχεύει στη μείωση του παραπάνω χάσματος. Στη χώρα μας απουσιάζει ένα συγκροτημένο σχέδιο επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών (Παπαναούμ, 2008). Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, με τη μορφή που υλοποιείται, είναι ένα εξωτερικό στοιχείο που δεν έχει ενταχθεί οργανικά στη σχολική ζωή και στη ζωή των εκπαιδευτικών (ΠΙ, 2008). Το θεσμικό κενό μπορούν να καλύψουν τα δίκτυα εκπαιδευτικών. Σύμφωνα με τον Day (2003), τα δίκτυα εκπαιδευτικών γίνονται ολοένα και πιο σημαντικό στοιχείο του χώρου επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών.

Ανοικτή κοινότητα εκπαιδευτικών για τη διάδοση των ΤΠΕ

Το 2007 δημιουργήθηκε στο νομό Ηλείας μία άτυπη κοινότητα εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με σκοπό τη διάδοση των ΤΠΕ. Η κοινότητα αυτή αποφάσισε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες του Ιστού 2.0 και να δικτυώσει εθελοντές εκπαιδευτικούς. Εμπνεόμενη από το ανοικτό λογισμικό, το ανοικτό περιεχόμενο και τα ανοικτά προγράμματα σπουδών δημιούργησε την ανοικτή επιμόρφωση. Κεντρική δράση της κοινότητας αποτελεί η δημιουργία και υλοποίηση σε ετήσια βάση ενός δωρεάν σεμιναρίου έτσι ώστε να υποστηριχθούν οι εκπαιδευτικοί για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη. Παράλληλα με την υλοποίηση του σεμιναρίου, δομικό χαρακτηριστικό της κοινότητας αποτελεί η αλληλοϋποστήριξη σε θέματα ΤΠΕ μέσω διαδικτυακών εργαλείων όπως είναι τα ηλεκτρονικά φόρουμ, τα wiki κ.ά.

Αξίες της κοινότητας αποτελούν:

- Η δωρεάν επιμόρφωση και υποστήριξη.
- Η ευελιξία.
- Η καταπολέμηση της πειρατείας λογισμικού και η διάδοση του δωρεάν λογισμικού και του Ελεύθερου Λογισμικού/Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα (ΕΛ/ΛΑΚ).

Με την πάροδο των ετών η κοινότητα αναπτύσσεται και έχει πετύχει την παρουσία της και την υλοποίηση του σεμιναρίου σε 15 διαφορετικές περιοχές της Ελλάδας με την υποστήριξη των κατά τόπους διευθύνσεων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή/και σχολικών συμβούλων. Επίσης, υποστηρίζεται από το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (ΠΣΔ) που παρέχει δωρεάν το server του σεμιναρίου. Τα μέλη της κοινότητας δραστηριοποιούνται στη διδασκαλία με αξιοποίηση των ΤΠΕ, στη δημιουργία εκπαιδευτικών ιστοσελίδων και εφαρμογών, συμμετέχουν σε εκπαιδευτικά συνέδρια και ημερίδες, στη δράση «Labs.OpenGov» κ.ά.

Μεικτό (blended) σεμινάριο για τη διάδοση των ΤΠΕ

Το σεμινάριο της κοινότητας έχει εξάμηνη διάρκεια και απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας (κυρίως) εκπαίδευσης όλων των ειδικοτήτων. Υλοποιείται με τη μικτή (blended) μέθοδο επιμόρφωσης. Περιλαμβάνει 26 εβδομαδιαίες επιμορφωτικές ενότητες που υλοποιούνται από απόσταση με ηλεκτρονική μάθηση (e-learning) μέσω του συστήματος διαχείρισης μάθησης (ΣΔΜ) Moodle (βλ. εικόνες 1 και 2) σε συνδυασμό με 5 πρόσωπο με πρόσωπο εκπαιδευτικές συναντήσεις στην έδρα κάθε τμήματος επιμόρφωσης. Το φθινόπωρο κάθε έτους προκηρύσσεται η υλοποίηση του σεμιναρίου με τμήματα δυναμικότητας 15-25 ατόμων, σε ορισμένες περιοχές – 15 περιοχές για το σχολικό έτος 2011-12. Δικαίωμα αίτησης έχουν όλοι οι εκπαιδευτικοί της περιοχής. Για κάθε τμήμα οι επιμορφούμενοι επιλέγονται με κλήρωση. Υποψήφιοι που δεν κληρώθηκαν, μπορούν να παρακολουθήσουν το σεμινάριο εντελώς ελεύθερα εξ αποστάσεως με χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας. Στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των εκπαιδευτικών με εργαλεία ΤΠΕ, Ιστού 2.0 κλπ. Απώτερη επιδίωξη του προγράμματος αποτελεί η απομυθοποίηση των ΤΠΕ και της δυσκολίας εφαρμογής τους, με παράλληλη τόνωση του αυτο-συναισθήματος και καταπολέμηση της πιθανής τεχνοφοβίας αρχάριων χρηστών.

Εικόνα 1. Δικτυακός τόπος του σεμιναρίου

Εικόνα 2. Παράδειγμα εκπαιδευτικού υλικού μέσω Moodle

Το περιεχόμενο του σεμιναρίου περιλαμβάνει

- εκμάθηση δημιουργίας ηλεκτρονικού μαθήματος στο διαδίκτυο με το ΣΔΜ Moodle που να περιλαμβάνει ποικίλες μορφές εκπαιδευτικού υλικού, π.χ. κείμενο, αρχεία,

συνδέσεις σε ιστοσελίδες κ.ά. και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, π.χ. ομάδα συζήτησης, υποβολή εργασίας, κουίζ ερωτήσεων, εκπαιδευτικά παιχνίδια κ.ά.

- χρήση και αξιοποίηση ελεύθερου/δωρεάν λογισμικού για εφαρμογές όπως είναι η πλοήγηση στο Διαδίκτυο, επεξεργασία κειμένου, δημιουργία παρουσιάσεων, μετατροπή πολυμεσικών αρχείων, επεξεργασία ήχου, επεξεργασία εικόνας, δημιουργία κινουμένου σχεδίου, δημιουργία εκπαιδευτικού βίντεο, αξιοποίηση εκπαιδευτικού βίντεο από το Διαδίκτυο, συνεργατική συγγραφή εγγράφων googledoc, επικοινωνία voip.
- δημιουργία και αξιοποίηση εργαλείων του Διαδικτύου, του Ιστού 2.0 και των υπηρεσιών του ΠΣΔ όπως είναι π.χ. το ιστολόγιο, το wiki, το ανέβασμα αρχείων ftp, η δημιουργία δικτυακών τόπων.

Το εκπαιδευτικό υλικό δημιουργήθηκε και επικαιροποιείται κάθε χρόνο από εθελοντές, μέλη της κοινότητας που λειτουργούν ως πολλαπλασιαστές. Είναι δηλαδή είτε οι αρχικοί οργανωτές είτε παλιότεροι επιμορφούμενοι που λειτουργούν πλέον ως οργανωτές-επιμορφωτές-βαθμολογητές. Οι πρόσωπο με πρόσωπο συναντήσεις υλοποιούνται από πολλαπλασιαστές προερχόμενους από την περιοχή υλοποίησης του τμήματος. Η ηλεκτρονική διεύθυνση του σεμιναρίου είναι http://e-learning.ilei.sch.gr/moodle. Σε εβδομαδιαία βάση, οι επιμορφούμενοι λαμβάνουν μέσω του παραπάνω δικτυακού τόπου το εκπαιδευτικό υλικό της εβδομάδας και καλούνται να υλοποιήσουν 5 περίπου μικρές ασκήσεις εμπέδωσης. Για την επιτυχή παρακολούθηση του σεμιναρίου, οι επιμορφούμενοι επιλέγουν το 70% περίπου του εκπαιδευτικού υλικού και ασκήσεων.

Η υλοποίηση του σεμιναρίου συγκεντρώνει ένα πλήθος καινοτόμων χαρακτηριστικών:

- εθελοντική συμμετοχή.
- ευελιξία χώρου και χρόνου.
- εξατομίκευση και προσαρμογή στις ανάγκες καθενός επιμορφούμενου.
- παιδαγωγική αξιοποίηση του λάθους με δυνατότητα επανυποβολής των ασκήσεων και παροχής ανατροφοδότησης.
- άμεση ανατροφοδότηση.

- συστηματική αλληλοϋποστήριξη μέσω online ομάδων συζήτησης με περισσότερα από 1000 ηλεκτρονικά μηνύματα κατ' έτος και άλλων εργαλείων επικοινωνίας του Διαδικτύου.
- συμμετοχή των μελών και επιμορφούμενων στις αποφάσεις σχετικά με την ύλη, τη βελτίωση του σεμιναρίου κ.ά.
- λειτουργία των επιμορφούμενων ως πολλαπλασιαστών-εκπαιδευτών-βαθμολογητών.
- ανοικτός χαρακτήρας της επιμόρφωσης με δυνατότητες αξιοποίησης του εκπαιδευτικού υλικού και από άλλους εκπαιδευτικούς, μη επιμορφούμενους.

Το σεμινάριο ολοκληρώνουν επιτυχώς περίπου 65% των επιμορφούμενων (Νταλούκας κ.ά, 2009). Κάθε χρόνο οι επιμορφούμενοι αξιολογούν την υλοποίηση του σεμιναρίου μέσω ανώνυμων online ερωτηματολογίων ή/και συνεντεύξεων. Τα αποτελέσματα είναι πολύ ενθαρρυντικά (βλ. εικόνα 3). Παράλληλα, οι επιμορφούμενοι καλούνται να προτείνουν πρόσθετο εκπαιδευτικό περιεχόμενο και προαιρετικά να γίνουν πολλαπλασιαστές.

Εικόνα 3. Αξιολόγηση της οργάνωσης του σεμιναρίου

Συμπεράσματα

Παρουσιάσαμε μία ανοικτή κοινότητα εκπαιδευτικών που αριθμεί 5 χρόνια λειτουργίας. Ξεκίνησε από τη βάση, από την εθελοντική πρωτοβουλία, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των ίδιων των εκπαιδευτικών. Επεκτείνεται σταθερά μέσω πολλαπλασιαστών σε διάφορα σημεία της χώρας. Βασικός στόχος είναι η υποστήριξη των εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη. Οι επιμορφωτικές δράσεις της κοινότητας συναντούν μεγάλη

ανταπόκριση από τη μεριά των εκπαιδευτικών. Μπορούμε να συμπεράνουμε πως οι εκπαιδευτικοί ενδιαφέρονται για την αξιοποίηση των ΤΠΕ και των εργαλείων του Ιστού 2.0, τελικά για τη Μάθηση 2.0. Όραμά μας είναι η εξακτίνωση της ανοικτής επιμόρφωσης για τις ΤΠΕ σε κάθε γωνιά της χώρας. Αναμένουμε η ελληνική πολιτεία να αξιολογήσει τα αποτελέσματα από τη λειτουργία της κοινότητάς μας. Να εξετάσει το ενδεχόμενο πιστοποίησης της επιμόρφωσης που παρέχουμε καθώς και τις δυνατότητες αξιοποίησης των καλών πρακτικών που εφαρμόζονται.

Βιβλιογραφία

Ασλανίδου, Σ. & Οικονόμου, Α. (2006). Νέοι και Διαδίκτυο. Χρήση και πρακτικές στο σχολείο. Στο Δαγδιλέλης, Β. & Ψύλλος, Δ. (επιμ.). Πρακτικά 5ου Συνεδρίου ΕΤΠΕ «Οι ΤΠΕ στην εκπαίδευση». Θεσσαλονίκη

Βοσνιάδου, Σ. (2002). Οι ΤΠΕ στην εκπαίδευση: Προοπτικές, Προβλήματα και Προτάσεις. Στο Δημητρακοπούλου, Α. (επιμ.), Πρακτικά του 3ου Συνεδρίου ΕΤΠΕ «Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση», (σελ. 49-54). Ρόδος: Καστανιώτη

Γρηγοριάδου Μ, Γόγουλου Α, Γουλή Ε, Δαγδιλέλης Β, Κόμης Β, Κορδάκη Μ, Μικρόπουλος Α, Μπακογιάννης Σ, Παπαδόπουλος Γ, Πολίτης Π, Σφηκόπουλος Θ. & Τζιμογιάννης Α. (2003). Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση: Υπάρχουσα κατάσταση, προβλήματα, προτάσεις, στο Π. Πολίτης (επιμ.), Πρακτικά 2ης Διημερίδας με Διεθνή Συμμετοχή «Διδακτική της Πληροφορικής», Βόλος

Day, C. (2003) Η Εξέλιξη των Εκπαιδευτικών. Οι προκλήσεις της δια βίου μάθησης. Αθήνα: Δαρδανός

Μαυρομματάκη, Σ. & Σιδηροπούλου, Α. (2008) Education 2.0. Στα Πρακτικά του 5ου Πανελλήνιου Συνεδρίου «ΤΠΕ & Εκπαίδευση», Οργάνωση: ΕΕΕΠ-ΔΤΠΕ, Πειραιάς, 4-5/10/2008, σσ.243-254

Μικρόπουλος, Τ. (2006). Ο Υπολογιστής ως Γνωστικό Εργαλείο. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Νταλούκας, Β, Κωνσταντούλας, Κ, Δαούσης, Δ. & Λιακοπούλου, Ε. (2009). Παίζω και μαθαίνω στο Moodle – Μία εφαρμογή παράδειγμα καλής πρακτικής. Στο 5ο Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση ICODL. Αθήνα 27-29/11/09, Οργάνωση: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, τ.3, σσ.251-259

O' Reilly, T. (2005) What is Web 2.0. Design patterns and business models for the next generation of software. Ανακλήθηκε στις 28/05/2009 από http://oreilly.com/pub/a/oreilly/tim/news/2005/09/30/what-is-web-20.html

Παπαδάκης Σ, Αθανασόπουλος Δ. & Χριστακούδης Χ. (2005). Διαδικτυακή κοινότητα μάθησης και αυτό-επιμόρφωσης εκπαιδευτικών Πληροφορικής, 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο των Εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ, «Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη Διδακτική Πράξη», Σύρος

Παπαναούμ, Ζ. (2008) Για ένα καλύτερο σχολείο: ο ρόλος της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Στα πρακτικά της διημερίδας Εκπαίδευση και Ποιότητα στο Ελληνικό Σχολείο. 20-21/03/2008. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, σσ.54-61

ΠΙ (2008) Εκπαίδευση και Ποιότητα στο Ελληνικό Σχολείο: Γενικά Ερευνητικά Δεδομένα και Πρώτες Διαπιστώσεις. Στα πρακτικά της διημερίδας Εκπαίδευση και Ποιότητα στο Ελληνικό Σχολείο. 20-21/03/2008. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, σσ.1-62

Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants. On the Horizon, NCB University Press, v.9, no 5, 10/2001

4.18 Μαθησιακές κοινότητες με επικοινωνία μαθητών από απόσταση μέσω wiki

συντελεστές		
Αθηνά Γκινούδη	aginoudi@sch.gr	Γυμνάσιο Γαζίου
Τριανταφυλλιά Σύβακα	sivakatr@yahoo.gr	Πρότυπο Πειραματικό ΓΕΛ Πανεπιστημίου Μακεδονίας
σύντομη περιγραφή		
Στην εργασία μας παρουσιάζουμε παράδειγμα εφαρμογής των wikis στην εκπαιδευτική διαδικασία, με τις μαθησιακές κοινότητες να αποτελούνται από μαθητές 2 διαφορετικών Σχολείων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, από Ν. Ηρακλείου και Ν. Θεσσαλονίκης. Η δράση, η οποία είναι αξιοποίηση προηγούμενης εμπειρίας, έχει θέμα την παρουσίαση και προβολή των τόπων των μαθητών. Εντάχθηκε στα πλαίσια προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και πραγματοποιήθηκε τη σχολική χρονιά 2010-2011. Σκοπός της παρέμβασης ήταν να δημιουργηθεί ένα ασφαλές περιβάλλον κοινωνικής δικτύωσης, στο οποίο οι μαθητές μέσα από την επικοινωνία με συμμαθητές τους να βρίσκουν τις στρατηγικές μάθησης από μόνοι τους και σύμφωνα με τις ανάγκες τους. Το λογισμικό που χρησιμοποιήθηκε είναι το pbworks, το οποίο παρέχει απόλυτα ελεγχόμενη πρόσβαση στη μαθησιακή κοινότητα. Το περιεχόμενο είναι αποτέλεσμα συνεργατικής δράσης των μαθητών, με τους επιβλέποντες καθηγητές να έχουν απλά υποστηρικτικό ρόλο. Η ιστοσελίδα μπορεί να εμπλουτίζεται συνεχώς, ενώ στόχος είναι η εμπλοκή και άλλων Σχολείων, με μαθητές με διαφορετικά βιώματα, σε παρεμφερείς δράσεις.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://gazilagadas.pbworks.com		

Οι μαθησιακές κοινότητες στην εκπαίδευση αναφέρονται ως περιβάλλοντα στα οποία μπορούν οι μαθητές να συνδεθούν εκούσια, για να μοιραστούν κάποιες κοινές αξίες και ιδανικά και να αλληλεπιδρούν στη μαθησιακή διαδικασία. Με την ένταξη των Τεχνολογιών

Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην εκπαίδευση αυξάνεται το ενδιαφέρον για δραστηριότητες που υποστηρίζουν τη συνεργατική μάθηση και βασίζονται στην εποικοδόμηση της γνώσης. Τα νέα υπολογιστικά περιβάλλοντα επιτρέπουν, εκτός των άλλων, και συνεργασία από απόσταση μέσα από το διαδίκτυο, δίνοντας τη δυνατότητα για συνεργατική μάθηση ανάμεσα σε εκπαιδευόμενους με διαφορετικές εμπειρίες και βιώματα. Σε αυτή την κατεύθυνση, σημαντική είναι η συμβολή του Web 2.0, με τα λεγόμενα «κοινωνικά λογισμικά» (blogs, wikis), τα οποία διευκολύνουν την ανθρώπινη επικοινωνία, την αλληλεπίδραση και τη συνεργασία σε μεγάλες κοινωνικές ομάδες. Η χρήση των wikis ως εκπαιδευτικά εργαλεία που προωθούν την επικοινωνία και την οικοδόμηση της γνώσης κερδίζει τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότερο έδαφος, τόσο στην τριτοβάθμια όσο και στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Στην εργασία μας παρουσιάζουμε παράδειγμα εφαρμογής των wikis στην εκπαιδευτική διαδικασία, με τις μαθησιακές κοινότητες να αποτελούνται από μαθητές από 2 διαφορετικά Σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, από Ηράκλειο και Λαγκαδά. Η δράση, η οποία είναι αξιοποίηση προηγούμενης εμπειρίας, όπου μαθητές από Κρήτη και Μακεδονία εργάστηκαν από κοινού στο θέμα της κλιματικής αλλαγής, είχε διάρκεια 3 μήνες και πραγματοποιήθηκε τη σχολική χρονιά 2010-2011. Το λογισμικό που χρησιμοποιήσαμε είναι το pbworks, το οποίο είναι απλό στη χρήση και διατίθεται δωρεάν στο διαδίκτυο για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Επιπλέον, καταγράφει όλες τις παρεμβάσεις που έκανε ο κάθε μαθητής καθώς και κάθε αλλαγή που γίνεται, έτσι ώστε να καθίσταται δυνατή η αξιολόγηση της όλης διαδικασίας.

Σκοπός της παρέμβασης ήταν να αποκτήσουν οι μαθητές επικοινωνιακές δεξιότητες και να μπορέσουν να βρουν τις στρατηγικές μάθησης από μόνοι τους και σύμφωνα με τις ανάγκες τους, μέσα από ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων σε ένα ασφαλές κοινωνικό περιβάλλον. Η δράση έχει διαθεματικό χαρακτήρα και εντάχθηκε στα πλαίσια προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Στη διαδικασία υλοποίησης, οι μαθητές μπορούσαν να εργαστούν είτε στο σπίτι τους, είτε στο Σχολείο. Οι επιβλέποντες καθηγητές σχολιάζουν και βοηθούν τους μαθητές τους από κοντά στο Σχολείο αλλά και από απόσταση, στην ιστοσελίδα, δεδομένου ότι κάθε σελίδα του wiki παρέχει τη δυνατότητα σχολιασμού και αλληλεπίδρασης. Με αυτή την έννοια, οι δραστηριότητες στις οποίες αναφερόμαστε εμπεριέχουν και στοιχεία εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στην πρώτη φάση της παρέμβασης, οι μαθητές των δύο σχολείων

ενημερώνονται στο Σχολείο για τη δραστηριότητα και για τις βασικές αρχές λειτουργίας του wiki. Τους ανακοινώνονται οι κανόνες που πρέπει να τηρούνται, τα χρονοδιαγράμματα και οι προσδοκίες των καθηγητριών τους από τη δραστηριότητα. Τους δόθηκε υποστηρικτικό υλικό για τη χρήση του εργαλείου, η διεύθυνση του δικτυακού τόπου, καθώς και το όνομα χρήστη και ο κωδικός πρόσβασης. Σε κάθε μαθητή δόθηκαν πλήρη δικαιώματα, στο να δημιουργούν περιεχόμενο, να φτιάχνουν νέες σελίδες και να παρεμβαίνουν στο περιεχόμενο των συμμαθητών τους. Έτσι, συνεργατικά μπορούσαν να ολοκληρώσουν την εργασία τους. Οι πρώτες δύο εβδομάδες αφιερώθηκαν στο να εξοικειωθούν οι μαθητές με το εργαλείο και να γνωριστούν μεταξύ τους. Είναι σημαντικό στη φάση αυτή να δημιουργηθεί ένα καλό κλίμα ανάμεσα στους συμμαθητές από τα δύο σχολεία και να αναπτυχθούν σχέσεις εμπιστοσύνης. Χρησιμοποιούσαν περισσότερο το χώρο για σχολιασμό και ανταλλαγή απόψεων και συζήτησαν ελεύθερα για τα Σχολεία τους και τους τόπους τους.

Τα θέματα τα επέλεξαν οι μαθητές κάθε ομάδας σε συνεργασία με τις καθηγήτριές τους. Θέματα που παρουσιάστηκαν από τις ομάδες του Λαγκαδά ήταν κυρίως οι λίμνες, τα ποτάμια, οι βιότοποι και οι ιαματικές πηγές, που ήταν άγνωστα για τους μαθητές της Κρήτης, ενώ τα αντίστοιχα από τις ομάδες της Κρήτης αφορούσαν τους ορεινούς όγκους, τα φαράγγια και τα γεωλογικά παράδοξα της περιοχής. Το wiki αυτό, το οποίο περιελάμβανε και βιωματικές δράσεις (πεζοπορίες, εκπαιδευτικές επισκέψεις, δραστηριότητες στη φύση κ.λ.π.), εξελίχθηκε σε μία πηγή πληροφοριών για το θέμα, που μπορεί να εμπλουτίζεται συνεχώς με νέες ιδέες και δραστηριότητες από τους ίδιους τους μαθητές, αλλά και από μαθητές επομένων τάξεων, ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο την οικοδόμηση νέας γνώσης. Οι μαθητές ξεκίνησαν να παρουσιάζουν την εργασία τους με βάση αυτά που ήξεραν από την εμπειρία τους. Σταδιακά όμως άρχισαν να αναζητούν επιπλέον υλικό σε βιβλιοθήκες και ιστοχώρους. Διαπίστωσαν ότι στον τόπο τους δραστηριοποιούνται και φορείς οι οποίοι θα μπορούσαν να τους παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες. Έτσι, οι μαθητές του Λαγκαδά επικοινώνησαν με το φορέα Διαχείρισης Λιμνών Κορώνειας - Βόλβης, ο οποίος τους έδωσε πληροφοριακό υλικό για τις λίμνες. Το υλικό αυτό, αποσπάσματα του οποίου αξιολογήθηκαν από την ομάδα και αναρτήθηκαν στις σελίδες των μαθητών σχετίζεται α) με τη βιοποικιλότητα στις λίμνες και τις ανθρώπινες δραστηριότητες που συντελούν στη συρρίκνωσή της και β) με την υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος στην περιοχή των λιμνών. Οι μαθητές της Κρήτης αντίστοιχα, ήρθαν σε επαφή με τους ειδικούς από το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης και ενημερώθηκαν σχετικά με τον ορεινό όγκο του Ψηλορείτη, τα απειλούμενα είδη εκεί καθώς και με δράσεις που θα μπορούσαν να αποτρέψουν περαιτέρω υποβάθμιση. Στις σελίδες των

μαθητών, αναφέρονται οι πηγές, όπως αυτό ορίζεται από τη δεοντολογία χρήσης του διαδικτύου. Επιπλέον, ακόμα και αν το επί μέρους υλικό δεν είναι πάντα πρωτότυπο, το συνολικό αποτέλεσμα είναι μοναδικό και αντιπροσωπευτικό της ομάδας των μαθητών που το δημιούργησε.

Από την παρέμβαση αξιολογήθηκαν η συμμετοχή των μαθητών, η έκφραση διαφορετικών απόψεων, η συχνότητα των διευκρινιστικών ερωτήσεων, το καλό κλίμα, ο χρόνος που αφιερωνόταν σε συζητήσεις, η συνεργασία, τόσο μέσα στην ομάδα, όσο και ανάμεσα στις ομάδες και τα Σχολεία. Επιπλέον, καταγράφονταν στοιχεία, όπως οι αντιδράσεις των μαθητών, η τήρηση του χρονοδιαγράμματος, προβλήματα σε υλικοτεχνική υποδομή κ.λ.π. Αξιολογήθηκαν επίσης οι δεξιότητες και στάσεις που απέκτησαν οι μαθητές που συμμετείχαν σε αυτή την κοινότητα της διαδικτυακής μάθησης, καθώς και η όλη διαδικασία και οι εμπειρίες που αποκόμισαν οι μαθητές, αλλά και οι καθηγητές οι οποίοι ανέπτυξαν τις δεξιότητές τους στις νέες τεχνολογίες και αναπτύχθηκαν επαγγελματικά. Οι μαθητές ενθουσιάστηκαν με τη χρήση του νέου μαθησιακού περιβάλλοντος. Δεν αντιμετώπισαν κανένα πρόβλημα στην εξοικείωσή τους με το λογισμικό, ενώ ανάρτησαν μεγάλο αριθμό από βίντεο, εικόνες, γραφικά και άλλα πολυμέσα στον ιστότοπο. Επισκέφθηκαν και έκαναν αναφορές με υπερσυνδέσμους σε ιστοσελίδες περιβαλλοντικών οργανώσεων, κέντρων, μουσείων κ.ά. Εντυπωσιάστηκαν από το γεγονός ότι μπορούσαν να έχουν άμεση πρόσβαση σε τόσα αρχεία, φωτογραφίες, video κ.λ.π.. Αξίζει να σημειωθεί το γεγονός ότι η συμμετοχή των μαθητών, ακόμα και των αποκαλούμενων «αδύνατων» στη συμβατική τάξη, ήταν ιδιαίτερα αυξημένη. Επιπλέον, το γεγονός ότι οι μαθητές που συμμετείχαν ανήκαν σε διαφορετικά σχολεία, συνέβαλλε στη δημιουργία κλίματος αλληλεπίδρασης και ευγενούς άμιλλας. Από τις παρεμβάσεις, τις προτάσεις και τη δόμηση του περιεχομένου στο wiki, διαφαίνεται πρόοδος των μαθητών στη σύνθεση γνώσεων και στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης και αναστοχασμού.

Τα θετικά αποτελέσματα της παραπάνω διδακτικής παρέμβασης, μας ενθάρρυναν να συνεχίσουμε την προσπάθειά μας για τη δημιουργία μαθησιακών κοινοτήτων και τη φετινή σχολική χρονιά. Στην ιστοσελίδα http://thessalonikiheraklio.pbworks.com, μαθητές του Γ/σίου Γαζίου και του Π.Π. ΓΕΛ του Παν/μίου Μακεδονίας, προβάλλουν τα ιστορικά μνημεία του τόπου τους σε ένα περισσότερο δομημένο wiki. Την επόμενη σχολική χρονιά, σχεδιάζουμε επίσης διδακτικές παρεμβάσεις με μαθησιακές κοινότητες από απόσταση, χρησιμοποιώντας νέα διαδικτυακά εργαλεία, υψηλότερων απαιτήσεων. Στόχος μας επίσης είναι η διεύρυνση

της μαθησιακής κοινότητας με εμπλοκή περισσοτέρων Σχολείων, έτσι ώστε οι εμπειρίες και οι γνώσεις που θα ανταλλάσσονται στην ψηφιακή κοινότητα να είναι πλουσιότερες.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Γκινούδη Α, Β. Θεοδωρίδου & Π. Νομικού (2011), Wiki για την Κλιματική Αλλαγή. Στα πρακτικά του 6ου Πανελλήνιου Συνέδριου των Εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ: Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη Διδακτική Πράξη, Σύρος. Ανάκληση στις 04/04/2012 από: http://194.63.195.130/agialama/synedrio_syros_6/eishghseis/fysikes/183-ginoudi.pdf

Γκινούδη Α, Β. Θεοδωρίδου & Π. Νομικού (2011), Wiki για την Κλιματική Αλλαγή. Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης: Καλές Πρακτικές, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Ανάκληση στις 02/04/2012 από: http://zeus.pi-schools.gr/epimorfosi/library/kp/

Γκινούδη Α. & Σύβακα Τ. (2012), Το wiki ως εκπαιδευτικό εργαλείο στην περιβαλλοντική εκπαίδευση. Υπό δημοσίευση στα πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου για Νέες Τεχνολογίες, Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη/Αειφόρο Ανάπτυξη και Κριτική Παιδαγωγική, Ρέθυμνο.

Κόμης, Β. Ι. (2004). Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών Πληροφορίας και των Επικοινωνιών. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Ματσαγγούρας, Ηλ. (2000). Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση. Αθήνα: εκδ. Γρηγόρη.

Υπουργείο Παιδείας (2011). Πρόγραμμα Σπουδών του Διδακτικού – Μαθησιακού Πεδίου «Περιβάλλον και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη». Ανάκληση στις 09-03-2012 από: http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php

Alexander, B. (2006). Web 2.0: A new wave of innovation for teaching and learning? Educause Review 41 (2): 32-44. Ανάκληση στις 11-09-2011 από: http://www.educause.edu/ir/library/pdf/erm0621.pdf

Leuf, B, & Cunningham,W. (2001). The wiki way. Quick collaboration on the web. Boston: Addison-Wesley.

Pringle, R.M. (2002). Developing a community of learners: Potentials and possibilities in web mediated discourse. Contemporary issues in technology and teacher education [Online serial], 2(2). Ανάκληση στις 10-1-2012 από: http://www.citejournal.org/vol2/iss2/currentpractice/article2.cfm.

Richardson, W. (2006). Blogs, wikis, procasts, and other powerful web tools for classrooms. Thousand Oaks: Corwin.

Stahl, G. (2006). Group cognition: Computer support for building collaborative knowledge. Cambridge, MA: MIT Press.

4.19 Διδακτική προσέγγιση για την ανάπτυξη κοινοτήτων μάθησης μέσω Wiki

συντελεστές		
Γιώργος Παλαιγεωργίου	gpalegeo@gmail.com	ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας
σύντομη περιγραφή		
Η διδακτική προσέγγιση συλλαμβάνει τη διδασκαλία ενός μαθήματος ως ένα συλλογικό έργο μιας μαθησιακής κοινότητας που έχει ως στόχο τη δημιουργία ενός ηλεκτρονικού βιβλίου σχετικού με το αντικείμενο της μάθησης (με τη χρήση ενός wiki). Οι μαθητευόμενοι οργανώνονται σε ομάδες που αναλαμβάνουν 2 δραστηριότητες: Μια «κάθετη» δραστηριότητα που αφορά στην ανάπτυξη ενός μέρος του βιβλίου και μια οριζόντια δραστηριότητα που αφορά διαδικασίες συντονισμού της κοινότητας, ή στην προετοιμασία συνοδευτικών προϊόντων. Οι μαθητευόμενοι μόνοι τους συλλαμβάνουν, συντονίζουν και εκτελούν το έργο και δημιουργείται μια καθημερινότητα έντονης εμπλοκής με το μάθημα, με διαφορετικά άτομα να ζητούν από κάθε μέλος να συμμετάσχει σε δραστηριότητες ενώ η πρωτοβουλία των κινήσεων στην κοινότητα διαρκώς αλλάζει χέρια. Η μεθοδολογία έχει εφαρμοστεί σε 5 διαφορετικά εξάμηνα σε 3 διαφορετικά μαθήματα με εξαιρετικές αξιολογήσεις από τους μαθητευόμενους. Επιπλέον, τρία ηλεκτρονικά βιβλία έχουν δημιουργηθεί τα οποία έχουν αποσπάσει ιδιαίτερα θετικά σχόλια από το κοινό στο οποίο απευθύνονταν.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://learn20.wikispaces.com		

Ένα wiki δεν είναι απλώς ένα εργαλείο για να πετύχεις ένα συγκεκριμένο στόχο, αλλά μια «πλαστική» πλατφόρμα πάνω στην οποία μπορείς να χτίσεις μια ποικιλία δραστηριοτήτων. Προϋπόθεση αποτελεσματικότητας είναι όμως το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα αναπτυχθεί η δραστηριότητα. Η παρατήρηση αυτή μας οδήγησε στη δημιουργία μιας διδακτικής

προσέγγισης για την αξιοποίηση των wiki με σκοπό την παραγωγή αυθεντικών κειμενικών προϊόντων. Η διδακτική προσέγγιση αυτή συλλαμβάνει τη διδασκαλία ενός μαθήματος ως ένα συλλογικό έργο μιας μαθησιακής κοινότητας που έχει ως στόχο τη δημιουργία ενός ηλεκτρονικού βιβλίου σχετικού με το αντικείμενο της μάθησης (με τη χρήση ενός wiki). Η μεθοδολογία απαιτεί αρχικά 3 κατ' ιδίαν συναντήσεις με τους μαθητευόμενους και στη συνέχεια η επικοινωνία και ο συντονισμός της κοινότητας γίνεται μέσω του wiki.

Προετοιμασία και συμβόλαιο συμμετεχόντων

Στην πρώτη συνάντηση των μελών γίνεται συζήτηση για την αξία των κοινοτήτων μάθησης αλλά και τις αρχές τους. Οι μαθητευόμενοι πρέπει να αποδεχθούν μια σειρά αρχών που έρχονται σε σύγκρουση με προηγούμενες μαθησιακές τους εμπειρίες: π.χ. η εστίαση δεν περιορίζεται στην ατομική ανάπτυξη αλλά και στη συνεργατική δημιουργία γνώσης, υπάρχει ανάγκη αξιοποίησης των διαφορετικών δεξιοτήτων των μελών, κτλ. Τα μέλη εγγράφονται στο wiki και αποκτούν πρόσβαση στο συμβόλαιο της κοινότητας, το διαθέσιμο υλικό του μαθήματος, το χρονοπρογραμματισμό του έργου και τις αρχές αξιολόγησης των μαθητευομένων.

Προσδιορισμός ηλεκτρονικού βιβλίου

Στη δεύτερη συνάντηση, η μαθησιακή κοινότητα συστήνεται με στόχο την παραγωγή του ηλεκτρονικού βιβλίου. Το ηλεκτρονικό βιβλίο πρέπει να απευθύνεται σε ευρύτερο κοινό, μεγαλύτερο από τα στενά πλαίσια του εκπαιδευτικού ιδρύματος μέσα στο οποίο αναπτύσσεται η δραστηριότητα. Είναι εξαιρετικά σημαντικό οι εκπαιδευόμενοι να κινητοποιηθούν, να εμπνευστούν και να ταυτιστούν με το στόχο, να νιώσουν αυτοπραγμάτωση μέσα από την κοινωνική συνεισφορά. Για τον εκπαιδευτικό, η συμμετοχή των μαθητευόμενων στην κοινότητα και οι ενέργειες τους για την επίτευξη του στόχου θα πρέπει να είναι σε θέση να καλύψουν τους δικούς του εκπαιδευτικούς στόχους.

Τα μέλη αφού επιλέξουν το αντικείμενο του βασικού ηλεκτρονικού συγγράμματος που θα αναπτύξουν, καλούνται να οργανωθούν σε μικρές ομάδες (2-3 ατόμων) και να προτείνουν τα περιεχόμενά του, αναζητώντας και μελετώντας μαθησιακό υλικό. Κάθε ομάδα δημιουργεί μια σελίδα στο wiki και ανεβάζει την πρότασή της μαζί με τα στοιχεία των μελών.

Οι ομάδες

Πριν την τρίτη συνάντηση, μια ομάδα (που θα ονομαστεί αργότερα ομάδα περιεχομένου) θα συνθέσει τις προτάσεις των μελών και θα ανεβάσει τη δική της τελική πρότασή της στο wiki. Στη τρίτη συνάντηση τα περιεχόμενα αυτά συζητιούνται και οριστικοποιούνται. Τότε, όλες οι ομάδες αναλαμβάνουν ταυτόχρονα 2 δράσεις, μια οριζόντια και μια κάθετη.

Ως κάθετη δραστηριότητα προσδιορίζουμε την ανάπτυξη ενός τμήματος του κυρίως βιβλίου, συνήθως ενός κεφαλαίου. Την ονομάζουμε κάθετη γιατί είναι εστιασμένη εργασία, δεν απαιτεί ιδιαίτερα πολλές αλληλεπιδράσεις και συνέργιες με τα υπόλοιπα μέλη της κοινότητας. Ο αριθμός των ομάδων και ο αριθμός των κεφαλαίων συνήθως συμπίπτουν ενώ κάθε κεφάλαιο αποκτά τη δική του σελίδα στο wiki που δημιουργείται από την αντίστοιχη ομάδα.

Ως οριζόντιες δράσεις αποκαλούμε δραστηριότητες που αφορούν ολόκληρο το βιβλίο, ή αφορούν διαδικασίες συντονισμού και παρακολούθησης της κοινότητας, ή αφορούν την προετοιμασία συμπληρωματικών προϊόντων για το ηλεκτρονικό βιβλίο. Οι οριζόντιες δράσεις διακρίνονται σε δράσεις συντονισμού και υποστήριξης και σε δράσεις συμπληρωματικών και παράλληλων προϊόντων.

Τις δράσεις συντονισμού αναλαμβάνουν:

- Η ομάδα περιεχομένου: επιβλέπει και συντονίζει το περιεχόμενο των κεφαλαίων, τα παραδείγματα κτλ, αξιολογεί την πορεία των κεφαλαίων, προσφέρει ανάδραση σε όλη τη διάρκεια του μαθήματος για την εξέλιξη του έργου.
- Η ομάδα τυπογραφίας: δημιουργεί προδιαγραφές για τα τυπογραφικά στοιχεία των κεφαλαίων, ελέγχει και συνθέτει τα παραδοτέα.
- Η ομάδα αξιολόγησης της εμπειρίας: συλλέγει πληροφορίες για την προσλαμβανόμενη εμπειρία των μελών στο έργο, καταγράφει και δημοσιεύει τα προβλήματα, πραγματοποιεί συνεντεύξεις και προετοιμάζει μια ανεπίσημη παρουσίαση του ιστορικού του έργου με βίντεο-συνεντεύξεις.

Οι δράσεις συμπληρωματικών και παράλληλων προϊόντων αφορούν τον εμπλουτισμό του βιβλίου, ή τη δημιουργία σχετικών συμπληρωματικών προϊόντων. Παραδείγματα τέτοιων δράσεων στα έργα που έχουν υλοποιηθεί μέχρι σήμερα:

- Ομάδα συνδέσμων: επικεντρώνεται στην επιλογή σχετικών συνδέσμων και πηγών πληροφοριών για το αντικείμενο υπό μελέτη. Προτείνει συνδέσμους στα επιμέρους κεφάλαια και δημιουργεί λίστα με τους χρησιμότερους.
- Ομάδα παρουσιάσεων: δημιουργεί ηλεκτρονικές παρουσιάσεις για κάθε κεφάλαιο του βιβλίου (π.χ. στο Prezi).
- Ομάδα Comics: δημιουργεί comics για κάθε κεφάλαιο του βιβλίου.
- Ομάδα Screencasts: δημιουργεί βιντεοσκοπημένες επιδείξεις του λογισμικού που συνοδεύουν κάθε κεφάλαιο.
- Ομάδα Video Crowdsourcing: δημιουργεί ένα σύντομο βίντεο συνθέτοντας τις απόψεις των διαφορετικών μελών της κοινότητας για το θεματικό αντικείμενο του βιβλίου.

Κτλ.

Η τυπολογία των ομάδων συμπληρωματικών προϊόντων εξαρτάται από το επιλεγμένο προϊόν, τις επιθυμίες και δεξιότητες της εκάστοτε ομάδας εκπαιδευόμενων. Τι συμβαίνει μετά;

Σε σχέση με τις κάθετες δράσεις: Μετά από την τρίτη συνάντηση, τακτικά, η ομάδα περιεχομένου παρουσιάζει στο wiki με μια οπτική αναπαράσταση την αξιολόγησή της για την εξέλιξη κάθε κεφαλαίου ξεχωριστά και του βιβλίου συνολικά ώστε να υπάρχει καλύτερος συντονισμός και κινητοποίηση των μελών. Επισημαίνει στις κάθετες ομάδες τι πρέπει να βελτιώσουν ή τι προβλήματα προκύπτουν από αλληλεπικαλύψεις των κεφαλαίων. Παράλληλα προσδιορίζονται 3 ή περισσότερα χρονικά σημεία παράδοσης προϊόντων σε διαφορετικά επίπεδα ολοκλήρωσης, ξεκινώντας μάλιστα από πολύ νωρίς. Τα σημεία αυτά αποτελούν ορόσημα για την αξιολόγηση της εξέλιξης του έργου αλλά και την παρακολούθηση της βιωσιμότητάς του. Ο εκπαιδευτικός σε αυτά τα σημεία προσθέτει τις δικές του προτροπές και αξιολογήσεις στα πλαίσια των δικών του εκπαιδευτικών στόχων. Δημιουργούνται με τον τρόπο αυτό πολλαπλές εκδόσεις του βιβλίου μέχρι να αυτό να πάρει την τελική του μορφή.

Στις οριζόντιες δράσεις, οι ομάδες συντονισμού, επιδιώκουν την επίτευξη των στόχων τους από τη πρώτη στιγμή του έργου, ενώ οι ομάδες των παράλληλων προϊόντων συνήθως χρειάζεται να περιμένουν τις πρώτες εκδόσεις του βιβλίου για να χτίσουν στη συνέχεια πάνω σε αυτό. Αυτό δημιουργεί μια ενδιαφέρουσα συμμετρία ενεργοποίησης της κοινότητας με

διαφορετικούς πρωταγωνιστές σε όλη τη διάρκεια του μαθήματος. Όλες οι οριζόντιες ομάδες καλούν τα υπόλοιπα μέλη της κοινότητας να συνεισφέρουν στις δράσεις τους εκφέροντας την άποψή τους ή ψηφίζοντας για τη μορφή και το περιεχόμενο των παραδοτέων τους.

Η εμπειρία ενός μέλους

Η εμπειρία συμμετοχής στο wiki με πρώτη ματιά είναι σύνθετη αλλά στην πραγματικότητα είναι απολύτως διάφανη και ιδιαίτερα πλούσια για κάθε μέλος ξεχωριστά. Παραδειγματικά, ένα μέλος της κοινότητας:

- Συμμετέχει στις ηλεκτρονικές συζητήσεις του κεφαλαίου του και συγγράφει συνεργατικά με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας του το κεφάλαιο που έχει αναλάβει.
- Συμμετέχει στις συζητήσεις για τα περιεχόμενα του βιβλίου ενώ μελετά τα «συγγενικά» κεφάλαια για υπερκαλύψεις και περιγραφές αλλά και για να ανιχνεύσει την πρόοδό τους.
- Διαβάζει τις προτάσεις της ομάδας συνδέσμων για το κεφάλαιό του και τις αξιοποιεί.
- Είναι υποχρεωμένο σε τακτά χρονικά διαστήματα να δημιουργεί ολοκληρωμένα drafts της δουλειάς του ώστε να μπορούν να μελετηθούν από τα υπόλοιπα μέλη της κοινότητας.
- Παρακολουθεί την αξιολόγηση της προόδου του κεφαλαίου του από την ομάδα περιεχομένου και τη συγκρίνει με την πρόοδο των υπολοίπων κεφαλαίων.
- Μελετά τα υπόλοιπα κεφάλαια (κυρίως τα προηγούμενα) για να κατανοήσει καλύτερα το γνωστικό αντικείμενο και τη θέση του αναγνώστη τη στιγμή που φτάνει στο κεφάλαιό του.
- Είναι υπεύθυνο για μια οριζόντια δράση, προετοιμάζεται, ανεβάζει στην αντίστοιχη σελίδα wiki τα προϊόντα της ομάδας και καλεί τα υπόλοιπα μέλη της κοινότητας για αποφάσεις και συζητήσεις.
- Αξιολογεί την πορεία του έργου και στοχάζεται για αυτό στις συνεντεύξεις με την ομάδα αξιολόγησης της εμπειρίας
- Δίνει μια ή περισσότερες βιντεοσκοπημένες συνεντεύξεις στην ομάδα video crowdsourcing όπου μιλάει για το προϊόν με τρόπο ανεπίσημο και προσωπικό.
- Μελετά, ψηφίζει, συζητά και προτείνει για τη μορφή και το περιεχόμενο των υπολοίπων προϊόντων (αλληλεπιδράσεις με πολλές οριζόντιες ομάδες).

- Μελετά τις προτάσεις της ομάδας έντυπης τυπογραφίας και προσαρμόζει το κεφάλαιό του σε αυτές.
- Παρακολουθεί και συμμετέχει στη γενική συζήτηση της κοινότητας στην αρχική σελίδα του wiki και είναι σε θέση να προτείνει αλλαγές για τη γενική πορεία του έργου.

κτλ.

Πρακτικά δημιουργείται μια καθημερινότητα έντονης εμπλοκής με το μάθημα για κάθε μέλος, με την πρωτοβουλία των κινήσεων στην κοινότητα διαρκώς να αλλάζει χέρια, με διαφορετικά άτομα να του ζητούν να συμμετέχει σε δραστηριότητες αλλά και το ίδιο να ζητά βοήθεια σε διαφορετικές χρονικές στιγμές για τις δυο δράσεις που έχει αναλάβει. Ολόκληρος ο χώρος του wiki τον αφορά και μπορεί να κληθεί να αλληλεπιδράσει σε οποιοδήποτε σημείο του σε τοπικές ή καθολικές συζητήσεις, με την ομάδα του, με κάποια άλλη ομάδα ή με ολόκληρη την κοινότητα. Τα μέλη είναι αλληλεξαρτώμενα π.χ. οι οριζόντιες δράσεις περιμένουν τα πρώτα draft του βιβλίου για να ξεκινήσουν την εργασία τους. Όλα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του wiki (ιστορικό, ειδοποιήσεις, συζητήσεις ανά σελίδα κτλ.) δεν είναι απλά ευκολίες αλλά εργαλεία χωρίς τα οποία ο μαθητευόμενος αδυνατεί να κάνει τη δουλειά του μέσα σε αυτό το σύνθετο πλαίσιο αλληλεπιδράσεων.

Η ολοκλήρωση του μαθήματος

Το τελικό βιβλίο ελέγχεται και οργανώνεται από το διδάσκοντα. Ο διδάσκοντας αξιολογεί τους μαθητευόμενους βάσει ενός πλαισίου αξόνων που αφορούν τόσο τους εκπαιδευτικούς του στόχους όσο και τη συμβολή του καθένα ξεχωριστά στην ομάδα του και στη κοινότητα.

Αποτελέσματα

Στις 3 ολοκληρωμένες εφαρμογές της συγκεκριμένης μεθοδολογίας ως στόχοι τέθηκαν:

1) Στα πλαίσια του προπτυχιακού μαθήματος Διδακτική της Πληροφορικής στο Τμήμα Μηχανικών Η/Υ, Τηλεπικοινωνιών και Δικτύων του πανεπιστημίου Θεσσαλίας (σε δυο διαφορετικά εξάμηνα):

- η δημιουργία ενός ηλεκτρονικού βιβλίου για την εκμάθηση προγραμματισμού με τη χρήση του Scratch για νεαρούς μαθητές,
- η δημιουργία ενός ηλεκτρονικού βιβλίου για την εκμάθηση προγραμματισμού με τη χρήση του Microsoft Kodu για νεαρούς μαθητές.

2) Στα πλαίσια του μεταπτυχιακού μαθήματος Τεχνολογίες Κοινωνικής Δικτύωσης στην Εκπαίδευση στο τμήμα πληροφορική του ΑΠΘ (σε τρία διαφορετικά εξάμηνα):

- η δημιουργία ενός βιβλίου για εκπαιδευτικούς που αφορά τις Τεχνολογίες του Web 2.0 στην εκπαίδευση.

Δημιουργήθηκαν τρεις ιστοτόποι (http://www.scratchplay.gr από το http://scratchplay.wikispaces.com, http://www.koduplay.gr από το http://koduplay.wikispaces.com και το http://learn20.wikispaces.com), οι οποίοι έχουν αποσπάσει ιδιαίτερα θετικά σχόλια από το κοινό στο οποίο απευθύνονταν, έχουν παρουσιαστεί σε δεκάδες ιστολόγια τα προϊόντα τους, χρησιμοποιούνται στη σχολική καθημερινότητα, δέχονται χιλιάδες επισκέψεις κάθε μήνα.

Η χρήση του wiki ήταν εντυπωσιακή κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Π.χ. μόνο για το βιβλίο "Δημιουργώ παιχνίδια στο Scratch" χρειάστηκαν από τα μέλη της κοινότητας 86595 επισκέψεις στο Wiki, 664 μηνύματα συζητήσεων, 3358 ενημερώσεις ιστοσελίδων, 17 ομάδες φοιτητών, ενώ η το βιβλίο συνοδεύτηκε από πολλαπλά προϊόντα όπως π.χ. screencasts, παρουσιάσεις για κάθε κεφάλαιο στο Prezi κτλ.

Η συντριπτική πλειοψηφία των μαθητευόμενων μίλησε με εγκωμιαστικά σχόλια για την εμπειρία. Χαρακτηριστικό είναι το παρακάτω σχόλιο από ανώνυμη αξιολόγηση ενός μαθήματος π.χ. «μακάρι να οργανώνονταν όλα τα μαθήματα της σχολής στο πρότυπο αυτού του μαθήματος, δηλαδή: α) συνεργασία όλων των φοιτητών στα πλαίσια μαθησιακών κοινοτήτων β) υλοποίηση έργου τοποθετημένου σε αυθεντικό πλαίσιο γ) χρήση εργαλείων του web 2.0 για την υποστήριξη της συνεργασίας μεταξύ της κοινότητας (και του διδάσκοντα) χωρίς να περιορίζεται αυτή στους κλειστούς τοίχους μιας τάξης και παρέχοντας τη δυνατότητα να δικτυωθούμε και με άλλους ανθρώπους που ασχολούνται ενεργά με τα εκάστοτε ζητήματα, ώστε να μάθουμε και από αυτούς».

Ακολουθούν σχετικές εικόνες.

Εικόνα 1. Το ηλεκτρονικό βιβλίο «Δημιουργώ παιχνίδια στο Scratch»

Εικόνα 2. Το ηλεκτρονικό βιβλίο «Δημιουργώ παιχνίδια με το MS Kodu»

Εικόνα 3. Το wiki του μαθήματος Τεχνολογίες Κοινωνικής Δικτύωσης στην Εκπαίδευση

4.20 Αξιοποίηση του δικτύου «Η Logo στην εκπαίδευση» στη διδακτική πράξη

συντελεστές		
Κατερίνα Γλέζου	kglezou@di.uoa.gr	Α΄ Αρσάκειο Γενικό Λύκειο Ψυχικού
Μαρία Γρηγοριάδου	gregor@di.uoa.gr	Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών Πανεπιστημίου Αθηνών
σύντομη περιγραφή		
Το δίκτυο “Η Logo στην εκπαίδευση: Μια κοινότητα πρακτικής και μάθησης” με υπότιτλο: “Μαθαίνω - Κατασκευάζω - Συνεργάζομαι - Επικοινωνώ” δημιουργήθηκε στα τέλη Μαΐου 2009 ως ανεξάρτητη πρωτοβουλία της Κατερίνας Γλέζου, καθηγήτριας Φυσικής/Πληροφορικής. Σκοπό του δικτύου αποτελεί η επικοινωνία, η συνεργασία, και η ανταλλαγή ιδεών, απόψεων και υλικού μεταξύ των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας σχετικά με θέματα που αφορούν κυρίως στην παιδαγωγική αξιοποίηση της γλώσσας προγραμματισμού Logo και των Logo-like περιβαλλόντων στην εκπαίδευση. Η αξιοποίηση του δικτύου στη διδακτική-μαθησιακή διαδικασία αφορά σε Δευτεροβάθμια, Τριτοβάθμια εκπαίδευση καθώς και σε επιμορφωτικά προγράμματα εκπαιδευτικών, πέρα από τη γενική συμβολή του δικτύου στη δια βίου μάθηση. Το δίκτυο αξιοποιήθηκε στο πλαίσιο μαθημάτων Λυκείου όπως Τεχνολογία Επικοινωνιών, Πολυμέσα - Δίκτυα, Εφαρμογές Υπολογιστών, Ερευνητικές εργασίες. Το δίκτυο εμφανίζει συνεχή ανοδική τάση τόσο από την άποψη αύξησης των μελών όσο και από την άποψη ενεργής συμμετοχής των μελών στην ανάπτυξη μιας δημοκρατικής, γόνιμης κοινότητας πρακτικής και μάθησης.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://logogreekworld.ning.com		

Στόχο του δικτύου "Η Logo στην εκπαίδευση: Μια κοινότητα πρακτικής και μάθησης" (http://logogreekworld.ning.com/) αποτελεί η λειτουργία του ως κοινότητα πρακτικής και μάθησης, ως βήμα διαλόγου και αλληλοϋποστήριξης της εκπαιδευτικής κοινότητας στην προσπάθεια αναβάθμισης της διδακτικής-μαθησιακής διαδικασίας. Τα μέλη του δικτύου καλούνται να αλληλεπιδράσουν στο πνεύμα του Κοινωνικού Κατασκευαστικού Εποικοδομητισμού: «Ας λειτουργήσουμε ως μια κοινότητα πρακτικής και μάθησης και ας ανταλλάξουμε απόψεις, εμπειρίες, πρακτικές και εργαλεία όπως μικρόκοσμοι, ιστοσελίδες, σχέδια μαθήματος, φύλλα δραστηριότητας, κώδικα, πόροι που χρειαζόμαστε στη διδακτική μας πρακτική με σκοπό την αναβάθμιση της διδακτικής-μαθησιακής διαδικασίας», όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στον ιστότοπο.

Το δίκτυο απευθύνεται κυρίως στους εκπαιδευτικούς όλων των ειδικοτήτων και εκπαιδευτικών βαθμίδων που ενδιαφέρονται για την αξιοποίηση της Logo στη διδακτική πράξη.

Εικόνα 1. Στιγμιότυπο της κεντρικής σελίδας του δικτύου.

Χαρακτηριστικά δικτύου

Το δίκτυο ακολουθεί τα σύγχρονα πρότυπα διάρθρωσης κοινωνικών δικτύων. Πιο συγκεκριμένα, με μία απλή πλοήγηση εντοπίζουμε οντότητες όπως: μέλη, ομάδες, φόρουμ, ιστολόγια, φωτογραφίες, βίντεο, εκδηλώσεις, συνομιλία, σημειώσεις.

Μέλη

Βασική συνιστώσα του δικτύου αποτελούν τα μέλη του δικτύου. Κάθε χρήστης αποκτά προσωπική ιστοσελίδα και έχει τη δυνατότητα να διαμορφώσει το προφίλ του δημοσιεύοντας πληροφορίες για τον εαυτό του (όπως όνομα, ιδιότητα, σπουδές, στοιχεία επικοινωνίας και φωτογραφία). Ακόμα μπορεί να καθορίσει τη βαθμίδα απόρρητου με την οποία θέλει να αλληλεπιδρά με τους υπόλοιπους χρήστες, όσο αφορά τη διάθεση των προσωπικών πληροφοριών του αλλά και την ενημέρωση των υπολοίπων σχετικά με την δραστηριότητά του μέσα στο δίκτυο. Ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να συνδεθεί με άλλα μέλη του δικτύου προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση στις δημοσιευμένες πληροφορίες τους και να μπορεί να παρακολουθήσει τη δραστηριότητά τους αποκτώντας παράλληλα τη δυνατότητα να επικοινωνήσει μαζί τους με εναλλακτικούς τρόπους. Υπάρχουν εγγεγραμμένοι χρήστες με διαφορετικές ιδιότητες όπως εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι διαφόρων βαθμίδων και ειδικοτήτων, σχολικοί σύμβουλοι, γονείς/κηδεμόνες μαθητών.

Ομάδες

Κάθε μέλος του δικτύου μπορεί να εγγραφεί και να συμμετέχει σε μια ή περισσότερες εξειδικευμένες ομάδες συζήτησης ενδιαφέροντός του, οι οποίες έχουν ήδη δημιουργηθεί από άλλους, ή/και να δημιουργήσει μια νέα ομάδα της επιλογής του. Με αυτόν τον τρόπο το δίκτυο αποκτά τη δυνατότητα ταξινόμησης του περιεχομένου του διατηρώντας σε μία λογική σύνδεση-συσχέτιση πληθώρα πληροφοριών που σχετίζονται με κάποιο συγκεκριμένο θέμα. Σε κάθε ομάδα τα μέλη μπορούν εύκολα να δημοσιεύσουν κάποιο κείμενο, να αναρτήσουν αρχεία και να σχολιάσουν τις δημοσιεύσεις άλλων μελών. Κατά την πορεία ανάπτυξης και λειτουργίας του δικτύου νέες ομάδες ολοένα δημιουργούνται σύμφωνα με τις εκφρασμένες επιθυμίες, προτάσεις και τα ενδιαφέροντα των μελών [βλέπε Πίνακα 2]. Οι περισσότερες ομάδες είναι ενεργές με πλήθος συζητήσεων, σχολίων και αναρτημένου εκπαιδευτικού υλικού, όπως διδακτικές προτάσεις, δραστηριότητες, εκπαιδευτικοί μικρόκοσμοι, φωτογραφίες και βίντεο σχετικά με την εκμάθηση/εξοικείωση/εμβάθυνση στα διάφορα Logo-like περιβάλλοντα. Η θεματολογία των ομάδων του δικτύου καλύπτει όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και επεκτείνεται πέρα από το χώρο της Logo.

Συζητήσεις (φόρουμ)

Στο δίκτυο λειτουργεί πέρα από τις εστιασμένες συζητήσεις των ομάδων, μία κεντρική περιοχή κατηγοριοποιημένων γενικών συζητήσεων όπως: «Θέματα διδακτικής αξιοποίησης της Logo», «Θέματα ανάπτυξης μικρόκοσμων σε Logo-Like περιβάλλοντα», «Τεχνικά θέματα», «Γενικά», «Νέα – Ανακοινώσεις».

Φωτογραφίες/Βίντεο/Μουσική

Κάθε μέλος έχει τη δυνατότητα να αναρτήσει οπτικοακουστικό υλικό και να δημιουργήσει προσωπικά άλμπουμ. Το υλικό είναι προσβάσιμο ανάλογα με τα δικαιώματα που επιλέγει ο κάτοχός του και μπορεί να σχολιαστεί.

Εκδηλώσεις

Τα μέλη έχουν τη δυνατότητα να ενημερωθούν για καταχωρημένες εκδηλώσεις και σχετικά στοιχεία (όπως περιγραφή, τόπος, χρόνος, τύπος εκδήλωσης, ιστότοπος κα.) από την περιοχή των εκδηλώσεων.

Ιστολόγιο

Κάθε μέλος διαθέτει το προσωπικό του ιστολόγιο όπου μπορεί να αναρτά τις προσωπικές του καταχωρίσεις και να τις σχολιάζει.

Επικοινωνία

Τα μέλη του δικτύου έχουν στη διάθεσή τους πληθώρα εργαλείων με τα οποία μπορούν να επικοινωνήσουν μεταξύ τους. Ο πιο διαδεδομένος τρόπος επικοινωνίας είναι οι συζητήσεις (φόρουμ) και ο σχολιασμός των καταχωρήσεων που πραγματοποιούνται μέσω του πίνακα σχολίων. Επίσης τα μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν την προσφερόμενη υπηρεσία ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ως μηχανή ανταλλαγής και αρχείου μηνυμάτων. Ακόμα ένας πολύ ευέλικτος τρόπος επικοινωνίας είναι η υπηρεσία σύγχρονης συνομιλίας Chat. Στο μεγαλύτερο μέρος του δικτύου υποστηρίζεται η τεχνολογία RSS (Really Simple Syndication).

Πρόσφατες δραστηριότητες

Το δίκτυο παρέχει μία υπηρεσία καταγραφής των ενεργειών των μελών και τη δυνατότητα παρουσίασης των τελευταίων δραστηριοτήτων στην κεντρική σελίδα του δικτύου προκειμένου τα μέλη να παρακολουθούν τα τελευταία νέα του δικτύου και να ενημερώνονται για νέα γεγονότα, νέα στοιχεία, νέα μέλη, νέες φιλίες, ενημερώσεις προφίλ, ενημερώσεις κατάστασης, απαντήσεις στις προσκλήσεις συμμετοχής σε εκδήλωση.

Το δίκτυο στις 15/06/2012 αριθμεί τα 868 μέλη, ο αριθμός των ομάδων ανέρχεται σε 36, ενώ έχουν αναρτηθεί, μεταξύ άλλων, 333 καταχωρίσεις ιστολογίου, 134 φωτογραφίες, 70 βίντεο και παρουσιάζονται 5 επικείμενες εκδηλώσεις-γεγονότα.

Ενδεικτικά στοιχεία της εξελικτικής πορείας του δικτύου καταγράφονται στον Πίνακα 1, ενώ στον Πίνακα 2 παρουσιάζονται στοιχεία ενδεικτικών ομάδων του δικτύου.

Ημερομηνία	Αριθμός μελών	Αριθμός ομάδων
30/10/2009	145	9
13/11/2009	285	10
02/03/2010	418	12
09/04/2010	465	15
06/05/2011	646	21
01/07/2011	678	24
25/03/2012	844	34
15/06/2012	868	36

Πίνακας 1. Ενδεικτικά στοιχεία εξέλιξης του δικτύου

Όνομα ομάδας	Ημερομηνία δημιουργίας ομάδας	Αριθμός μελών ομάδας
Η Logo στο δημοτικό	28/06/2009	19
Διδάσκοντας Logo στην Γ΄ Γυμνασίου	28/06/2009	24
Εκπαιδευτική ρομποτική	30/06/2009	34
Κοινωνικά δίκτυα στην εκπαίδευση	16/10/2009	30
Διδακτική της Πληροφορικής	05/11/2009	202
Εφαρμογές του SCRATCH στη διδασκαλία της Πληροφορικής	04/03/2010	64
LAMS & LOGO	08/04/2010	15
Επιμόρφωση Β' Επιπέδου - Πε19-20	01/07/2011	14
Τεχνολογία Επικοινωνιών - Β΄ Λύκειο 2011-2012	14/09/2011	14
Project_3_2011_2012	01/11/2011	12
"NEPO"_Project_3_B_TE_2011_2012	12/02/2012	15
Constructionism 2012	05/05/2012	05

Πίνακας 2. Στοιχεία ενδεικτικών ομάδων του δικτύου

Εικόνα 2. Στιγμιότυπο σελίδας προβολής ομάδων του δικτύου

Η αξιοποίηση του δικτύου στη διδακτική-μαθησιακή διαδικασία αφορά σε Τριτοβάθμια, Δευτεροβάθμια εκπαίδευση καθώς και σε επιμορφωτικά προγράμματα εκπαιδευτικών, πέρα από τη γενική συμβολή του δικτύου στη δια βίου μάθηση.

Τριτοβάθμια εκπαίδευση

Η ομάδα «Διδακτική της Πληροφορικής» προστέθηκε στο δίκτυο στις 5 Νοεμβρίου 2009 σε μία πρώτη απόπειρα διερεύνησης της δυνατότητας αξιοποίησης του δικτύου στη διδακτική πράξη στο χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης [Βλέπε 3]. Η ομάδα αυτή είναι ανοικτή μόνο στους φοιτητές και διδάσκοντες του μαθήματος «Διδακτική της Πληροφορικής» του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του ΕΚΠΑ. Ακόμα, το δίκτυο χρησιμοποιήθηκε στο πλαίσιο μαθημάτων του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών (σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο) του ΕΚΠΑ όπως:

- Διδακτική της Πληροφορικής
- Σχεδίαση Εκπαιδευτικού Λογισμικού
- Πληροφορική και Εκπαίδευση

Δημιουργήθηκαν οι αντίστοιχες ομάδες και οι φοιτητές συμμετείχαν σε συνεργατικές δραστηριότητες εμπλουτισμού του εκπαιδευτικού υλικού του δικτύου, δημιουργώντας νέο υλικό αλληλοϋποστηριζόμενοι.

Επιπρόσθετα το δίκτυο μελετήθηκε στο πλαίσιο μιας διδακτορικής διατριβής και δύο πτυχιακών εργασιών φοιτητών του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του ΕΚΠΑ. [Βλέπε 2, 5, 6].

Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Το δίκτυο αξιοποιήθηκε στο πλαίσιο μαθημάτων Λυκείου όπως:

- Πολυμέσα - Δίκτυα / Γ΄ Τάξη
- Τεχνολογία Επικοινωνιών / Β΄ Τάξη
- Εφαρμογές Υπολογιστών / Β΄ Τάξη
- Εφαρμογές Πληροφορικής / Α΄ Τάξη
- Ερευνητικές εργασίες (projects) / Α΄ Τάξη

Επιμορφωτικά προγράμματα εκπαιδευτικών

Ενδεικτικά παραδείγματα ομάδων στο πλαίσιο προγραμμάτων επιμόρφωσης εκπαιδευτικών αποτελούν οι ομάδες:

- ΠΑΚΕ 2011 - 2ο ΠΕ19-20

  Η ομάδα αυτή αφορά στην ανάπτυξη επικοινωνίας και συνεργασίας επιμορφωτών και επιμορφούμενων στο 2ο Πρόγραμμα ΠΕ19-20 του ΠΑΚΕ Αττικής. Αριθμεί 21 μέλη.

- ΜΕΙΖΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ-ΕΚΦΕ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ(2)

  Αφορά τις/τους εκπαιδευόμενες/ους εκπαιδευτικούς του 2ου Τμήματος του ΕΚΦΕ Χαλανδρίου στο πλαίσιο του ΜΠΕ. Αριθμεί 15 μέλη.

- ΜΕΙΖΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ-ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΕΣ Β ΠΕ4

  Αφορά τις/τους επιμορφώτριες/ωτές Β ειδικότητας ΠΕ4 του 1ου Τμήματος του ΕΚΦΕ Αιγάλεω στο πλαίσιο του ΜΠΕ. Αριθμεί 6 μέλη.

Στο πλαίσιο ανάπτυξης και λειτουργίας μιας ομάδας εστιασμένου ενδιαφέροντος με βάση τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα εκπαιδευτή - εκπαιδευομένων διαμορφώνεται διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον κοινωνικής δικτύωσης, το οποίο έρχεται να προάγει την οικοδόμηση

της γνώσης, την επικοινωνία και τη συνεργασία μεταξύ των μελών. Δημιουργούνται ανοικτές ή/και κλειστές ομάδες ανάλογα με την πλειοψηφική επιλογή των εκπαιδευομένων του εκάστοτε τμήματος. Η πλειοψηφία των εκπαιδευομένων όλων των βαθμίδων εκφράζουν ανοικτά την προτίμησή τους και συχνά επιλέγουν τη δημιουργία κλειστής ομάδας. Γεγονός που ερμηνεύεται συνήθως ως τάση αποφυγής προσωπικής έκθεσης σε ευρύ κοινό, αγνώστους, ως έλλειψη διάθεσης αλληλεπίδρασης και συνεργασίας με αγνώστους.

Σχετικές δημοσιεύσεις

1. Glezou, K, Grigoriadou M, & Samarakou, M, (2010). Educational Online Social Networking in Greece: A Case Study of a Greek Educational Online Social Network. The International Journal of Learning, Volume 17, Issue 3, pp. 399-420.
2. Γλέζου, Αικατερίνη (2010). Ανάπτυξη Μαθησιακών Περιβαλλόντων με Αξιοποίηση της Γλώσσας Προγραμματισμού Logo στη Διδακτική Πράξη. Διδακτορική Διατριβή. ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ.
3. Γλέζου Κ, Γρηγοριάδου Μ, (2010). Μελέτη περίπτωσης αξιοποίησης διαδικτυακού εκπαιδευτικού κοινωνικού δικτύου στη διδακτική πράξη. Στο Α. Τζιμογιάννης (Επιμ.), Πρακτικά Εργασιών 7ου Πανελλήνιου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση», τόμος ΙΙ, σ. 771-778, Κόρινθος.
4. Γλέζου, Κ. & Γρηγοριάδου, Μ. (2010). Ελληνικά Διαδικτυακά Εκπαιδευτικά Κοινωνικά Δίκτυα. Στο Β. Κολτσάκης, Γ. Σαλονικίδης, Μ. Δοδοντσής (Επιμ.) Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου Ημαθίας με θέμα «Ψηφιακές και Διαδικτυακές Εφαρμογές στην Εκπαίδευση», 1665-1677, Βέροια-Νάουσα.
5. Γλέζου, Κ, Γρηγοριάδου, Μ. & Κωνσταντίνου Ν. (2010). Αξιοποίηση διαδικτυακών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης στην ελληνική εκπαίδευση. Στο Γρηγοριάδου, Μ. (Επιμ.) Πρακτικά 5ου Πανελληνίου Συνεδρίου Διδακτική της Πληροφορικής, 375-384, Αθήνα.
6. Γλέζου, Κ, Ξενάκη, Σ, & Γρηγοριάδου, Μ. (2011). Μελέτη βαθμού συμμετοχής και αλληλεπίδρασης των μελών του δικτύου «Η Logo στην εκπαίδευση: Μια κοινότητα πρακτικής και μάθησης». Στο Κ. Γλέζου, Σ. Σωτηρίου & Ν. Τζιμόπουλος (Επιμ.), Πρακτικά Εργασιών 6ου Πανελλήνιου Συνεδρίου των Εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ

«Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη Διδακτική Πράξη», Σύρος, 6-8 Μαΐου 2011.

κεφάλαιο 5 | ενδεικτικές ενδιαφέρουσες δράσεις
για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0 στην Ελλάδα
(ειδικές μνείες ενδιαφέροντος Μάθηση 2.0 plus)

5.1 Αρχαία Ελληνική Τεχνολογία – Ένα ταξίδι στο χθες με τη χρήση της σημερινής τεχνολογίας

συντελεστές		
Αλέξανδρος Καπανιάρης	kapaniaris@yahoo.gr	3ο ΕΠΑΛ ΒΟΛΟΥ
σύντομη περιγραφή		
Η υλοποίηση της ερευνητικής εργασίας (project), με θέμα: «Ο ρόλος του διαδικτύου και το περιβάλλον Τ.Π.Ε κατά την υλοποίηση της ερευνητικής εργασίας (Project): ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ, Ένα ταξίδι στο χθες με τη χρήση της σημερινής τεχνολογίας» είχε ως γενικό στόχο οι μαθητές να διερευνήσουν και να κατανοήσουν τα επιτεύγματα της αρχαίας ελληνικής τεχνολογίας σε διάφορους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, με τη βοήθεια της σημερινής τεχνολογίας του διαδικτύου (Web 2.0) και άλλων ψηφιακών περιβαλλόντων. Η υλοποίηση της ερευνητικής εργασίας πραγματοποιήθηκε στο 3ο ΕΠΑ.Λ. Βόλου, σύμφωνα με το νέο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών της Α' Λυκείου (Νέο Λύκειο), στην πρώτη πιλοτική φάση υλοποίησης του εγχειρήματος των ερευνητικών εργασιών (project) στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η παρούσα εργασία, επικεντρώνεται περισσότερο στον ρόλο του διαδικτύου και των περιβαλλόντων Τ.Π.Ε. Ειδικότερα, θα περιγραφούν τα εργαλεία και τα περιβάλλοντα που χρησιμοποιήθηκαν, καθώς και ο τρόπος εισαγωγής και ενσωμάτωσης, στις εννέα φάσεις υλοποίησης της ερευνητικής εργασίας (project).		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://greektechnology.blogspot.com		

Εισαγωγή

Οι ερευνητικές εργασίες θεσμοθετούνται από τον Σεπτέμβριο του 2011 ως αυτόνομο γνωστικό αντικείμενο της Α' Λυκείου αποτελώντας καινοτομία που στηρίζεται σε τρείς παιδαγωγικές αρχές που είναι οι εξής: α) η αρχή της διερευνητικής προσέγγισης της μάθησης, β) η αρχή της διεπιστημονικής συνεργασίας των εκπαιδευτικών, γ) η αρχή της ομαδικής συνεργασίας των μαθητών (Ματσαγγούρας 2011). Η ένταξη των ερευνητικών εργασιών στηρίζεται στην όλη

φιλοσοφία του νέου σχολείου που αντιλαμβάνεται τους μαθητές ως μικρούς «διανοούμενους», «επιστήμονες» και «ερευνητές» (ΥΠΔΒΜΘ 2011). Στα παραδοτέα της ερευνητικής εργασίας (project) περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η ερευνητική έκθεση (research report), το τέχνημα (artifact) που μπορεί να έχει την μορφή κατασκευής, καλλιτεχνικής σύνθεσης ή οποιασδήποτε άλλης αναλογικής ή ψηφιακής μορφής και τέλος οι δράσεις (action) που περιλαμβάνουν επισκέψεις, εκδρομές, εκδηλώσεις σε συνεργασία με την ευρύτερη τοπική κοινωνία (Ματσαγγούρας 2011).

Παιδαγωγική διαδικασία

Σκοπός έρευνας

Ο σκοπός της ερευνητικής εργασίας, ήταν οι μαθητές να διερευνήσουν και να κατανοήσουν τα επιτεύγματα της αρχαίας ελληνικής τεχνολογίας, σε διάφορους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας.

Περιγραφή της μεθόδου υλοποίησης

Οι μαθητές εργάστηκαν ομαδικά σε τέσσερις ομάδες των τεσσάρων ατόμων, καθώς και σε επίπεδο ολομέλειας, αποδεχόμενοι το εκπαιδευτικό συμβόλαιο που συναποφασίστηκε. Αναλυτικότερα, οι μαθητές συμμετείχαν σε δημιουργικά εργαστήρια: α) δημιουργίας ψηφιακού κόμικ με σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία, β) δημιουργίας και συντήρησης ιστολογίου (web blog), γ) εργαλείων κοινωνικής δικτύωσης (edmodo), δ) εργαλείων ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (eclass.sch.gr), εργαλείων παρουσιάσεων (power point, slideshare), ε) δικτυακές 3d αναπαραστάσεις, στ) video. Παράλληλα, διοργανώθηκαν και άλλα εργαστήρια χωρίς τη χρήση Τ.Π.Ε. όπως: α) εργαστήριο κολάζ-αφίσας, β) εργαστήριο παραγωγής γραπτού λόγου, γ) δημιουργίας εννοιολογικού χάρτη σε χαρτόνι. Επίσης, προγραμματίστηκαν εκπαιδευτικές προβολές (video), αναζήτηση στο διαδίκτυο, διαχείριση/οργάνωση του υλικού (έντυπου και ψηφιακού) καθώς και συγγραφή κειμένων. Κάθε μαθητής και ομάδα είχε παραδοτέα (ψηφιακά και έντυπα) καθώς και την ευθύνη κάποιας θεματικής περιοχής της εργασίας.

Ο ρόλος του διαδικτύου και το περιβάλλον Τ.Π.Ε κατά την υλοποίηση του Project

Για να επιτελέσει ο εκπαιδευτικός το συμβουλευτικό του ρόλο, στις εννέα φάσεις υλοποίησης της ερευνητικής εργασίας (Project), πρέπει να γνωρίζει και να προτείνει στους μαθητές τα καταλληλότερα διαδικτυακά εργαλεία, στα οποία μπορούν να έχουν πρόσβαση οι μαθητές, σε περιβάλλον σχολικού εργαστηρίου πληροφορικής (Καπανιάρης, Παπαδημητρίου 2012). Ειδικότερα, ο ρόλος του διαδικτύου και το περιβάλλον Τ.Π.Ε κατά την υλοποίηση του Project (εννέα φάσεις), αποτυπώνεται αναλυτικότερα στις παρακάτω υποπαραγράφους.

Πρώτη φάση: Γενικός Προγραμματισμός στην ολομέλεια του Τμήματος

Ο ρόλος του διαδικτύου σ' αυτή τη φάση σχετίστηκε με την παροχή ιδεών και πληροφοριών με τη χρήση της μηχανής αναζήτησης google. Οι μαθητές εργάστηκαν ομαδικά και με τη χρήση των λογικών τελεστών (and, or) αναζήτησαν υλικό και ιδέες ώστε να επιτύχουν τον τελικό τους στόχο, δηλαδή τη διαμόρφωση του σκοπού και των κεντρικών ερωτημάτων της ερευνητικής εργασίας.

Μετά τη συλλογή των πληροφοριών από τους μαθητές με τη βοήθεια διαδικτυακών εργαλείων (μηχανές αναζήτησης), οι πληροφορίες που συλλέχτηκαν έπρεπε να καταγραφούν και να αναλυθούν. Το περιβάλλον Τ.Π.Ε. που χρησιμοποιήθηκε για την καταγραφή και την ανάλυση των πληροφοριών, αφορούσε το εργαλείο οπτικοποιημένου τρόπου οργάνωσης των σελιδοδεικτών «Pearltrees».

Δεύτερη φάση: Προγραμματισμός και Προετοιμασία της ερευνητικής ομάδας

Στη δεύτερη φάση, ο ρόλος του διαδικτύου σχετίζεται με τον προγραμματισμό και την προετοιμασία της ερευνητικής εργασίας. Όσον αφορά το περιβάλλον Τ.Π.Ε, αυτό σχετίζεται με την οργάνωση μεθοδολογίας και στην κατανομή ρόλων (Ματσαγγούρας 2011). Σ' αυτή τη φάση, το διαδίκτυο χρησιμοποιήθηκε προκειμένου να οριστικοποιηθούν οι ενότητες του θέματος, με τη βοήθεια της ιστοσελίδας του Κέντρου Διάδοσης και Επιστημών & Μουσείο Τεχνολογίας ΝΟΗΣΙΣ (http://www.tmth.edu.gr/aet/thematic_areas/index.html). Παράλληλα, τα περιβάλλοντα Τ.Π.Ε. που χρησιμοποιήθηκαν για την συνεργασία μεταξύ των μαθητών, σε θέματα πηγών, ερωτημάτων, και πληροφόρησης ήταν: α) η υπηρεσία Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Τάξης «η-τ@ξη» του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου

(http://eclass.sch.gr/courses/T481105/), β) Ασφαλές Κοινωνικό Δίκτυο Μάθησης για Εκπαιδευτικούς, Edmodo (http://www.edmodo.com/).

Τρίτη φάση: Υλοποίηση Δράσεων από Υποομάδες για Συλλογή Δεδομένων

Στην τρίτη φάση υλοποίησης της ερευνητικής εργασίας, οι μαθητές ανά ομάδα στο εργαστήριο πληροφορικής εργάστηκαν στο διαδίκτυο και ειδικότερα χρησιμοποίησαν τη μηχανή αναζήτησης google (www.google.com) και την ιστοσελίδα του YouTube (http://www.youtube.com/). Παράλληλα, αξιοποιήθηκε η ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια βικιπαίδεια (http://el.wikipedia.org) για την ανεύρεση όρων και εννοιών.

Τετάρτη φάση: επεξεργασία Δεδομένων από ομάδα εντός Τάξης

Η τέταρτη φάση υλοποίησης της ερευνητικής εργασίας, σύμφωνα με το επίσημο εγχειρίδιο της ερευνητικής εργασίας (Ματσαγγούρας 2011), προβλέπει επεξεργασία των δεδομένων από ομάδα εντός της τάξης με λογιστικά φύλλα. Στην παρούσα ερευνητική εργασία δεν υλοποιήθηκε, διότι η φύση της εργασίας και τα ζητούμενα δεν χρειάστηκαν επεξεργασίες, που να αξιοποιήσουν τα λογιστικά φύλλα ή κάποιο άλλο στατιστικό πακέτο (SPSS).

Πέμπτη φάση: επιλογή από ομάδα Τρόπων αναπαράστασης Νέων Γνώσεων

Ο τρόπος αναπαράστασης νέων γνώσεων, από τα μέλη των ομάδων της ερευνητικής εργασίας που αφορούσαν την πέμπτη φάση, συνδυάστηκε με ένα καινοτόμο εργαλείο που ενθουσίασε τα παιδιά, προσφέροντας την ευκαιρία να εκφραστούν και να διασκεδάσουν. Το εργαλείο αυτό, αφορούσε το ψηφιακό κόμικ και το λογισμικό Comic Strip Creators (http://www.comicstripcreator.org), που ανήκει στην κατηγορία σύντομων κόμικς. Τα βήματα για την υλοποίηση τους εργαστηρίου που αφορούσε το ψηφιακό κόμικ ήταν: α) παρουσίαση λογισμικού από τον εκπαιδευτικό και εξοικείωση από τους μαθητές σε περιβάλλον εργαστηρίου, β) σχεδιασμός αφήγησης και οργάνωσης της ιστορίας, γ) σχεδιασμός της δράσης σε καρέ (frame), δ) μετατροπή σεναρίου σε κόμικ, ε) αποθήκευση – εξαγωγή κόμικ (Παπανικολάου, Μητροπούλου & Ρετάλης 2010).

Εικόνα 1. Εργασία μαθήτριας με το λογισμικό Comic Strip Creators

Έκτη φάση: Προκαταρτική Παρουσίαση εργασιών στην ολομέλεια Τμήματος

Στην έκτη φάση, οι μαθητές πειραματίστηκαν με εναλλακτικούς τρόπους παρουσίασης, όπως με τη δημιουργία και συντήρηση ιστολογίου (edu blogs) (εικόνα 2) στη διαδικτυακή πλατφόρμα blogger (www.blogger.com).

Εικόνα 2. Το ιστολόγιο της ερευνητικής εργασίας

Οι μαθητές με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών, δημιούργησαν και φρόντισαν ήδη σε προηγούμενα στάδια, την παραγωγή υλικού (τεχνημάτων) και την τελική ανάρτηση τους στο

ιστολόγιο της ερευνητικής εργασίας (http://greektechnology.blogspot.com/). Επίσης, κάποιοι από τους μαθητές σχολίασαν τις εργασίες των άλλων ομάδων, καταθέτοντας ψηφιακά τα σχόλια τους, συμβάλλοντας στο διαδραστικό ρόλο του ιστολογίου. Παράλληλα, οι μαθητές ανάρτησαν στους κοινόχρηστους χώρους του σχολείου, αφίσες που τύπωσαν στον εκτυπωτή του εργαστηρίου, με τη διεύθυνση του ιστολογίου και άλλα προωθητικά μηνύματα, προτρέποντας τους συμμαθητές να επισκεφτούν το ιστολόγο τους.

Έβδομη φάση: Διαμόρφωση Κοινού φακέλου της ερευνητικής εργασίας

Εκτός από τη διαμόρφωση της έντυπης μορφής του φακέλου, ήδη από προηγούμενα στάδια είχε διαμορφωθεί ένας ηλεκτρονικός φάκελος (e-portfolio), κυρίως τόσο μέσω του edmodo όσο και μέσω του eclass.

Όγδοη φάση: Συνοπτική Παρουσίαση εργασίας σε ειδική Ημερίδα, στα ελληνική ή / και αγγλικά

Με τη χρήση λογισμικών παρουσίασης, όπως το power point καθώς και το slideshare, πραγματοποιήθηκε η όγδοη φάση που αφορούσε το υλικό της συνοπτικής παρουσίασης εργασίας για την τελική ημερίδα στο σχολείο.

Ένατη φάση: αξιολόγηση ομαδικής εργασίας και ατομικής Συμβολής Μελών

Ο ρόλος του διαδικτύου, καθώς και το περιβάλλον Τ.Π.Ε. στο πλαίσιο της αξιολόγησης της ομαδικής εργασίας, αλλά και της ατομικής συμβολής των μελών που συμμετείχαν στην ερευνητική εργασία, αποτυπώθηκε και διαδικτυακά στο edmodo (παράδοση εργασιών, τεχνημάτων, ερωτηματολογίων αξιολόγησης) και στο ιστολόγιο (αναρτήσεις αρχικών και τελικών παρουσιάσεων).

Συμπεράσματα

Μετά την υλοποίηση της παραπάνω ερευνητικής εργασίας (project) με βάση την διαρκή παρατήρηση και την αξιολόγηση των μαθητών, προκύπτει συμπερασματικά ότι οι μαθητές: α) αναζητούν μαθήματα τα οποία στηρίζονται σε οργανωμένες και ρεαλιστικές δραστηριότητες

με φύλλα δραστηριοτήτων και συγκεκριμένα παραδοτέα, β) επιζητούν τη συνεργασία της ομάδας η οποία έχει κανόνες αυτορρύθμισης και σέβεται το εκπαιδευτικό συμβόλαιο που έχει καθοριστεί εκ των προτέρων, γ) συμμετέχουν ενεργά σε οργανωμένες δραστηριότητες και εργαστηριακές επιδείξεις που εμπλέκουν εργαλεία και περιβάλλοντα Τ.Π.Ε, δ) λειτουργούν εποικοδομητικά αναζητώντας και κτίζοντας τη γνώση που μόνοι κατακτούν, ε) επιζητούν τη δημοσιοποίηση και την επιβράβευση για την εργασία τους.

Για να επιτελέσει όμως ο εκπαιδευτικός σωστά το ρόλο του, στις εννέα φάσεις υλοποίησης της διαθεματικής εργασίας (Project), πρέπει να γνωρίζει και να προτείνει στους μαθητές, τα καταλληλότερα διαδικτυακά εργαλεία και περιβάλλοντα στα οποία μπορούν να έχουν πρόσβαση οι μαθητές, σε περιβάλλον σχολικού εργαστηρίου πληροφορικής. Επίσης, πρέπει να γνωρίζει να δημιουργεί εκπαιδευτικά σενάρια, συνοδευόμενα με φύλλα δραστηριοτήτων.

Βιβλιογραφία

Καπανιάρης, Α. Παπαδημητρίου Ε, (2012). Πληροφορικός Γραμματισμός στο νέο Ψηφιακό Σχολείου. Θεσσαλονίκη: Ζήτη (υπό έκδοση).

Καπανιάρης, Α, Λιόβας, Δ, & Παπαδημητρίου, Ε. (2011). Διδάσκοντας με κόμικς (comics), Παρουσίαση εργαλείων δημιουργίας κόμικς στο πλαίσιο σχεδίασης και εφαρμογής πιλοτικού εργαστηρίου του Παραρτήματος Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. Βόλου. Στο Πρακτικά του 2ου Επιστημονικού Συνεδρίου "Τεχνολογικές Εξελίξεις και Διδακτικές Εφαρμογές στην ΤΕΕ. Καινοτομικές δράσεις και προοπτικές ανάπτυξης". Αθήνα: ΣΕΠ - Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.

Ματσαγούρας, Η, (2011). Η Καινοτομία των Ερευνητικών Εργασιών στο Νέο Λύκειο (βιβλίο εκπαιδευτικού). (σελ. 8-9,55-69). Αθήνα: ΟΕΔΒ

Παπανικολάου, Γ, Μητροπούλου Β, & Ρετάλης, Σ. (2010). Διδασκαλία των Θρησκευτικών στο Δημοτικό με χρήση του Comic Lab. Στο Πρακτικά 7ου Πανελληνίου Συνεδρίου της ΕΕΕΠ «Το μέλλον της μάθησης». (σελ. 384-385). Πειραιάς: ΕΕΤΠ.

Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων (2011) Το νέο σχολείο: Πρώτα ο μαθητής, Αθήνα: ΥΠΔΒΜΘ, (σελ. 10-11), διαθέσιμο στο: http://archive.minedu.gov.gr/docs/neo_sxoleio_brochure_100305.pdf.

5.2 Skype is the limit

συντελεστές		
Χρυσάνθη Σωτηρίου	x.sotiriou@doukas.gr	Εκπαιδευτήρια Δούκα
σύντομη περιγραφή		
Οι μαθητές της Γ γυμνασίου(επίπεδο C2) των Εκπαιδευτηρίων Δούκα ακολουθώντας τη μαθησιακή διαδικασία που βασίζεται στην έρευνα και παραγωγή τελικής εργασίας (Project Based Learning) παρουσίασαν μια σειρά από ενδιαφέρουσες δράσεις με θέμα το διάστημα. Είχαν την ευκαιρία να τους δοθούν απαντήσεις σε ερωτήματα που προέκυψαν απο την έρευνα τους απο έναν ειδικό με τη βοήθεια του Skype. Τόσο τα βήματα σχεδιασμού/σχόλια/βοήθεια από τον καθηγητή, όσο και η αξιολόγηση της χρησιμοποίησης πρωτοποριακών εργαλείων –όπως το περιβάλλον τηλεδιάσκεψης Skype, έγιναν στο χώρο που έχει δημιουργηθεί ειδικά για την συγκεκριμένη τάξη στην ασφαλή εκπαιδευτική πλατφόρμα edmodo. Η χρησιμοποίηση του εργαλείου Skype στην εκπαιδευτική διαδικασία έχει ως στόχο να σπάσει τα τείχη της τάξης,μεταφέροντας τους μαθητές σε εικονικές εκδρομές διαπολιτισμικού χαρακτήρα, δίνοντας τους μια μοναδική ευκαιρία να γνωρίσουν την κουλτούρα άλλων λαών αλλά και να συνομιλήσουν με διακεκριμένους επιστήμονες.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		

Τα τελευταία χρόνια γίνεται μια συντονισμένη προσπάθεια εισαγωγής της μάθησης μέσω ερευνητικών εργασιών στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Οι ερευνητικές εργασίες, την «παιδαγωγική φιλοσοφία» των οποίων, εκφράζουν τέσσερις παιδαγωγικές αρχές:

1. Η αρχή της Διερευνητικής Προσέγγισης στη Μάθηση,

2. Η αρχή της Διεπιστημονικής Συνεργασίας των Καθηγητών,

3. Η αρχή της Διαφοροποιημένης Προσέγγισης στη Μάθηση και

4. Η αρχή της Ομαδικής Συνεργασίας των Μαθητών,

αποτελούν μια σύγχρονη και εξαιρετικά ενδιαφέρουσα παιδαγωγική πρακτική.

Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας και εκμεταλλευόμενοι τις τεχνολογίες αιχμής προχωρήσαμε στην προσεκτική δημιουργία ενός σχεδίου μαθήματος το οποίο βασίζεται στη συνεργατική μάθηση (μέσω της πλατφόρμας edmodo),στη μελέτη ενός θέματος το οποίο κεντρίζει το ενδιαφέρον των μαθητών(δημιουργία μιας πόλης στο διάστημα) - ενώ παράλληλα η σύνδεση μέσω της πλατφόρμας Skype οδήγησε τους μαθητές μας σε μια πιο ολοκληρωμένη και επιστημονικά τεκμηριωμένη μελέτη του θέματος που κλίθηκαν να επεξεργαστούν.

Διαδικασία εφαρμογής στο σχολικό πρόγραμμα

Εφαρμόστηκαν στην Γ Γυμνασίου επίπεδο C2 σχέδια μαθημάτων -ανταποκρινόμενα στο σενάριο Project based Learning.

Εκτιμώμενη διάρκεια

Η Διδακτική Πρακτική μπορεί να διαρκέσει έως τρείς διδακτικές ώρες με τη διενέργεια τριών έως πέντε δραστηριοτήτων ανά διδακτική ώρα+ project work

Στόχοι του μαθήματος

1. κατανόηση και παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου

2. κατανόηση και χρήση γλωσσικονοητικών εννοιών

3. έννοια χώρου

(Παρουσίαση μιας φανταστικής διαστημικής πόλης. Συλλογή πληροφοριών από σχετικά περιοδικά και κείμενα φανταστικής λογοτεχνίας. Απεικόνιση στο χαρτί και συγκριτικές παρατηρήσεις μεταξύ των τελικών προϊόντων των μαθητών, καταγραφή και σχολιασμός συμπερασμάτων)

4. ανάπτυξη Στρατηγικών μάθησης και επικοινωνίας - οι μαθητές μαθαίνουν να αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες,

5. ανάπτυξη δεξιοτήτων πολυπολιτισμικής συνείδησης.

Πλάνο μαθήματος

Lesson 1

Step 1: (Lead in) Students get background information on space based cities+ watch relevant video about BIOSPHERE 2.

http://www.youtube.com/watch?v=zgkVBJM9ch0

Step 2-4: Brainstorming using background information,writing a brief paragraph about space city, parameters and conditions necessary for people living there.

Aims:

a. To focus on the task of developing vocabulary

b. to help students to see what information is required before producing a written piece of work

Step 5: Group work

Divide the class in teams-research/discussion.

Aim: to provide topic vocabulary

Lesson 2

Steps 6-7: Reading comprehension activity (Wikipedia)

http://en.wikipedia.org/wiki/Colonization_of_the_Moon

http://news.nationalgeographic.com/news/2006/12/061204-moon-base.html

http://en.wikipedia.org/wiki/Colonization_of_Mars

Aims:

a. to let students think about the value of predicting information

b. to give them practice in using this skill

Step 8: writing +project work

Aim: to help students to organize their ideas when writing

Types of projects

1. Create the best possible space city.

Questions should be asked and answered (in written form)

Lesson 3 Skype connection

Steps 1-4

1. Split the classroom in half and assign the students into two different groups.

2. Each group asks questions relevant to the project chose to submit

3. Teach students the basics of Skype for those who are unaware of how to use it.

4. Have the students talk to the expert on an assigned time and date and use the information they gain as a guideline for their project.

5. Share it with classmates and teacher in Edmodo platform.

Aims:

a. To help students chat with an expert on space maters

b. To let students gain background information on the person as well as his work, with first hand information to help them develop their questions.

Η προτεινόμενη δράση αξιοποιεί ένα σύνολο υπηρεσιών των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), γεγονός που καθιστά απαραίτητη για τη καλύτερη ανάπτυξή της την ύπαρξη

- Internet
- Interactive whiteboard
- Εγκατάσταση Skype(λογαριασμός)

Απαραίτητος εξοπλισμός είναι ένα laptop και ένας βιντεοπροβολέας για τον εκπαιδευτικό.

Η εγκατάσταση του Skype είναι πάρα πολύ εύκολη: Χρειάζεται να επισκεφτούμε την ιστοσελίδα www.skype.com και από το κουμπί «get Skype» να επιλέξουμε το λειτουργικό μας σύστημα (Linux, Mac, Windows). Το «Skype Premium» είναι η επί πληρωμή έκδοση του Skype η οποία προσφέρει δυνατότητα κλήσεων από τον υπολογιστή μας σε οποιοιδήποτε σταθερό ή κινητό τηλέφωνο και δυνατότητα ταυτόχρονης βιντεοκλήσης μεταξύ πολλών χρηστών. Εμείς επιλέγουμε το «Download Skype» και αμέσως μετά πατάμε στο «create an account» αφού πρέπει να δημιουργήσουμε έναν δωρεάν λογαριασμό (χρησιμοποιώντας ένα e-mail) στο Skype, δηλώνοντας ονοματεπώνυμο, όνομα χρήστη, mail, καθώς και κάποια άλλα στοιχεία. Στο τέλος, αφού δηλώσουμε τα απαραίτητα στοιχεία βλέπουμε πως κατεβαίνει το αρχείο «skypesetup.exe» μεγέθους περίπου 1MB.

Εγκαθιστούμε την εφαρμογή Skype, πατώντας διπλό αριστερό κλικ στο αρχείο «skypesetup.exe». Εάν δεν θέλετε να εγκατασταθεί το google toolbar απλά συνεχίστε χωρίς να είναι τσεκαρισμένο το αντίστοιχο κουτάκι. Μετά από λίγα λεπτά τελειώνει η εγκατάσταση του Skype (οι εργασίες αυτές έγιναν για μία μόνο φορά και δεν θα ξαναγίνουν) και στο παράθυρο που ανοίγει επιλέγετε το «Σύνδεση» κάνοντας είσοδο στο Skype με το όνομα χρήστη - username και τον κωδικό που είχατε ορίσει σε προηγούμενο στάδιο. Με αυτόν το λογαριασμό κάνουμε εγγραφή στο Skype in the classroom.

Αποτελέσματα - Αξιολόγηση

Η διδακτική πρακτική, βασιζόμενη στην καινοτόμο προσέγγιση της χρήσης της εκπαιδευτικής πλατφόρμας edmodo και του εργαλείου τηλεδιάσκεψης Skype in the classroom σε συνδυασμό με τα προσεκτικά σχεδιασμένα πλάνα μαθήματος (σενάρια) δημιουργεί προστιθέμενη αξία στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Υπάρχουν ικανοποιητικά μαθησιακά αποτελέσματα, καθώς η συνάντηση με έναν ειδικό πάνω στο θέμα που μελετούσαν (space) βοήθησε τους μαθητές να εμβαθύνουν και φυσικά να συμμετέχουν ενεργά.

Βεβαίως πολύ σημαντικό κομμάτι ήταν η δημιουργία ισχυρού κινήτρου από τη μεριά των μαθητών με τη συμμετοχή τους στο καινοτόμο συνεργατικό αλλά πάνω από όλα ασφαλές περιβάλλον edmodo,το ενδιαφέρον των οποίων κεντρίστηκε σε εξαιρετικό βαθμό.

Ιδιαίτερα θα θέλαμε να αναφερθούμε στα θετικά σχόλια των γονέων-την συγκατάθεση των οποίων και ζητήσαμε- για την επιλογή της συγκεκριμένης πρακτικής

Το υποβαλλόμενο έργο προάγει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στην εκπαιδευτική διαδικασία καθώς όπως αναφέρθηκε βασίστηκε στη συνεργατική μάθηση (www.edmodo.com + group/pair work),στη μελέτη ενός θέματος το οποίο κεντρίζει το ενδιαφέρον των μαθητών (space based cities) - ενώ παράλληλα η σύνδεση μέσω της πλατφόρμας Skype οδήγησε τους μαθητές μας σε μια πιο επιστημονικά τεκμηριωμένη

μελέτη του θέματος που κλίθηκαν να επεξεργαστούν. Εδώ θα ήθελα να αναφερθώ στη διαδικασία εύρεσης του διακεκριμένου επιστήμονα με τον οποίο οι μαθητές μας συνομίλησαν μέσω Skype.Οι ομάδες έρευνας κατά τη διάρκεια της μελέτης των στοιχείων στο διαδίκτυο συνάντησαν το όνομα του Dr. Martynov.

Alexander Martynov - Head of Foreign Relations Department, Administration of Korolev.

Ήταν πολύ εύκολο να βρούμε τα στοιχεία επικοινωνίας του, στείλαμε email και η απάντηση του στο αίτημα σύνδεσής μας ήταν θετική.

Το έργο συνέβαλε στη βελτίωση της διδακτικής πράξης καθώς είχαμε επιτυχή αποτελέσματα μάθησης τα οποία και διακρίναμε, τόσο από τα υψηλά ποσοστά συμμετοχής των μαθητών κατά τη διάρκεια της εφαρμογής της στην τάξη όσο και από την πληθώρα παραγωγής υλικού από τους μαθητές με την ολοκλήρωση της παρουσίασης.

Ενδεικτικά μάλιστα για τη σύνδεση Skype αναφέρω τα λόγια μιας μαθήτριας (http://www.doukas.gr/contents/contentsview/92872):

> *There are not many schools around the world that give their students such opportunities like the chance to talk to a person that has been working on space matters for the last 25 years of his life via a Skype connection. So, the fact that we actually had the chance to talk to such a highly experienced person was a true gift. Talking to Alexander Martynov really opened my eyes and gave me answers for many questions concerning space.*
>
> *Not only did we all learn about the technical aspects of space matters but we also found out a couple of things about Mr. Martynov in person, like who was the man who had inspired him into dedicating his life to space; and yes I heard a name familiar to all Yuri Gagarin!!!! So, overall, this experience really did benefit our lives*

and motivated us to search even more stuff about space and all that comes along with it.

Η παιδαγωγική αξία του έργου είναι διακριτή από την καταγραφή των στόχων και του πλάνου μαθημάτων της δράσης καθώς διαφαίνεται η παρουσία στοιχείων που συμβάλλουν στην επίτευξη υψηλότερων προσδοκιών με κάθε μάθημα να επικεντρώνεται στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών της αντίστοιχης ηλικιακής και γνωστικής ομάδας.

Το γεγονός ότι κάθε μάθημα βασίζεται σε εκπαιδευτικό σενάριο με συγκεκριμένη δομή βοηθά στην καλύτερη κατανόηση/και εμβάθυνση στο γνωστικό αντικείμενο/της περιοχής του γνωστικού αντικειμένου, και διευκολύνει τη δια διαδικασία «μαθαίνω πώς να μαθαίνω».

Το Edmodo είναι μια ασφαλής, κοινωνική Είναι μια παιδαγωγική προσέγγιση που μπορεί εύκολα να εφαρμοστεί σε όλα τα σχολεία και όπως αναφέρθηκε και για τον τρόπο εύρεσης του καθηγητή Martynov, το διαδίκτυο μας προσφέρει κάθε δυνατή πληροφορία. Επίσης στηρίζεται στη συνεργασία των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας(καθώς όπως έχει ήδη αναφερθεί για την τελικό πλατφόρμα μάθησης για τους μαθητές, καθηγητές και τα σχολεία. Παρέχει ένα ασφαλή και εύκολο τρόπο σύνδεσης και συνεργασίας των μαθητών,τόσο μεταξύ τους όσο και με μαθητές άλλων περιοχών ή και χωρών- γεγονός που υποστηρίζει και συνεργασίες διαπολιτισμικού χαρακτήρα.

Τέλος η χρησιμοποίηση του εργαλείου Skype στην εκπαιδευτική διαδικασία έχει ως στόχο να σπάσει τα τείχη της τάξης,μεταφέροντας τους μαθητές σε εικονικές εκδρομές διαπολιτισμικού χαρακτήρα, δίνοντας τους μια μοναδική ευκαιρία να γνωρίσουν την κουλτούρα άλλων λαών Η τάξη αξιοποιεί τα εργαλεία των τεχνολογιών αιχμής δημιουργώντας ένα πλαίσιο διαρκούς εξέλιξης και ενημέρωσης,διευκολύνοντας-σε μεγάλο βαθμό και με ευχάριστο τρόπο - την εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας.

5.3 Χρήση του Wikispaces ως κοινότητας μάθησης των εκπαιδευτικών Αγγλικής της Α΄ Αθήνας

συντελεστές		
Θάλεια Χατζηγιάννογλου	thahad@hotmail.com	ΥΠΑΙΘΠΑ
και ομάδα συνεργατών Εκπαιδευτικών Αγγλικής Α΄Αθήνας που συνετέλεσαν στη δράση		
σύντομη περιγραφή		
Οι δυνατότητες επικοινωνίας και συνεργασίας που παρέχουν οι ΤΠΕ αποτέλεσαν το έναυσμα για τη δημιουργία ενός χώρου συνάντησης, μάθησης και ανταλλαγής απόψεων των εκπαιδευτικών Αγγλικής της Α΄ Αθήνας. Κάνοντας χρήση του wiki, ως συνεργατικό εργαλείο διαδικτύου σχεδιάσαμε έναν ιστοχώρο, ο οποίος παρέχει πληροφοριακό υλικό για τη διδασκαλία της Αγγλικής και την εκπαίδευση γενικότερα. Το wiki έχει χωριστεί σε ενότητες, ώστε να είναι εύκολη η περιήγηση, ενώ εμπλουτίζεται συνεχώς με περιεχόμενο που άπτεται των σύγχρονων τάσεων στην εκπαιδευτική διαδικασία.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://eltaa.wikispaces.com		

Το wiki των εκπαιδευτικών Αγγλικής της Α΄ Αθήνας δημιουργήθηκε τον Ιανουάριο του 2012 με στόχο τη δημιουργία μιας μαθησιακής και εκπαιδευτικής κοινότητας, όπου οι εκπαιδευτικοί Αγγλικής της συγκεκριμένης περιφέρειας αλλά και εκπαιδευτικοί άλλων περιφερειών με κοινά ενδιαφέροντα θα μοιράζονται υλικό και απόψεις και θα ενημερώνονται για τις σύγχρονες τάσεις στο χώρο της εκπαίδευσης.

Λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των εκπαιδευτικών Αγγλικής, το wiki διαιρέθηκε στις παρακάτω ενότητες:

- Home Page: Στη συγκεκριμένη ενότητα παρουσιάζεται περιληπτικά ο στόχος δημιουργίας του wiki, γίνεται πρόσκληση μελών και προβάλλονται βίντεο σχετικά με

την εκπαίδευση, τα οποία αναδεικνύουν την ανάγκη ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων για τους μαθητές/τριες και εκπαιδευτικούς.

Εικόνα 1

- Announcements: Η συγκεκριμένη ενότητα, η οποία πλαισιώνεται από ημερολόγιο δραστηριοτήτων (Google Calendar), περιέχει ανακοινώσεις που αφορούν στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μέσω προγραμμάτων εξ αποστάσεως (distance learning), μικτής μάθησης (blended learning) και δια ζώσης εκπαίδευσης (face-to face-instruction).
- Immediate Attention: Η ενότητα περιέχει έγγραφα ή συνδέσμους για ιστοσελίδες με υλικό ενδιαφέροντος, στο οποίο οι εκπαιδευτικοί πρέπει να δώσουν άμεση προσοχή, είτε λόγω σύντομης ημερομηνίας λήξης είτε λόγω σοβαρότητας του θέματος.
- Primary Education Material/Secondary Education Material: Στις συγκεκριμένες ενότητες αναρτώνται πρακτικές των εκπαιδευτικών Αγγλικής των αντίστοιχων βαθμίδων. Επιπλέον, παρέχονται σύνδεσμοι- με σύντομη περιγραφή των ιστοχώρων- για αναζήτηση εκπαιδευτικού υλικού, YouTube βίντεο για εκπαιδευτική χρήση και υλικό που μπορεί άμεσα να εκτυπωθεί για χρήση στην τάξη (downoadable material)- η πηγή προέλευσης αναφέρεται στο εκτυπωμένο υλικό.

Εικόνα 2

- Webinars, Books and Movies: Η συγκεκριμένη ενότητα περιέχει δωρεάν ηλεκτρονικά βιβλία και άρθρα σχετικά με την εκπαίδευση (στην Αγγλική και Ελληνική). Υπάρχει σύνδεση με το Αρχείο Ελληνικού Κινηματογράφου, το οποίο παρέχει δωρεάν πρόσβαση σε Ελληνικές ταινίες, ανά χρονολογική περίοδο (οι ταινίες χρησιμοποιούνται για εργασία υποτιτλισμού στην Αγγλική από τους μαθητές/τριες). Τέλος τα δωρεάν webinars δίνουν την ευκαιρία της παρακολούθησης επιμορφωτικών σεμιναρίων από απόσταση και την επικοινωνία με εκπαιδευτικούς άλλων χωρών σε πραγματικό χρόνο. Στην ίδια ενότητα έχουν αναρτηθεί σύνδεσμοι για βιντεοσκοπημένα webinars, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να τα παρακολουθήσουν σε χρόνο που τους εξυπηρετεί.
- European Programs: Στη συγκεκριμένη ενότητα παρουσιάζονται οι δυνατότητες συμμετοχής σε Ευρωπαϊκά προγράμματα (π.χ. Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης), δείγματα πρακτικών και σύνδεσμοι για περαιτέρω πληροφόρηση. Η ενότητα πλαισιώνεται με σχετικά βίντεο.
- Quality in Education: Η συγκεκριμένη ενότητα παρέχει πληροφοριακό υλικό, συνδέσμους και δείγματα πρακτικών που μπορούν να αποδείξουν την ποιότητα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Γίνεται αναφορά στις ετικέτες ποιότητας του etwinning και σε διαγωνισμούς για εκπαιδευτικούς.

Εικόνα 3

- EFL Educational Legislation: Η ενότητα περιέχει την εκπαιδευτική Νομοθεσία σχετικά με τη διδασκαλία της Αγγλικής. Παρέχονται άμεσα τα σχετικά ΦΕΚ (downloadable material) και γίνεται ειδική αναφορά στη Νομοθεσία για το Νέο Σχολείο και τα Νέα Προγράμματα Σπουδών, τα οποία μπορούν οι εκπαιδευτικοί να εκτυπώσουν.
- Training Opportunities for EFL Teachers: Η συγκεκριμένη ενότητα παρουσιάζει φορείς (με σχετικούς συνδέσμους) που παρέχουν δωρεάν επιμορφωτικά προγράμματα σε εκπαιδευτικούς-ορισμένοι με πιστοποίηση.
- Websites by EFL Teachers: Στο πλαίσιο των προγραμμάτων εξ αποστάσεως και μικτής μάθησης οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί υλοποιούν δραστηριότητες (π.χ. εργασίες τύπου project), οι οποίες αναρτώνται στη συγκεκριμένη ενότητα, ως παραδείγματα πρακτικών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην τάξη.
- Photos: Στη συγκεκριμένη ιστοσελίδα αναρτάται φωτογραφικό υλικό από δραστηριότητες των εκπαιδευτικών Αγγλικής, κάνοντας χρήση της νέας τεχνολογίας.
- Useful Links: Στη συγκεκριμένη σελίδα αναρτώνται σύνδεσμοι γενικού ενδιαφέροντος αλλά και εξειδικευμένου για εκπαιδευτικούς Αγγλικής (π.χ. ΠΕΑΠ).
- Forum: Στη συγκεκριμένη ιστοσελίδα αναρτώνται ερωτήματα και απαντήσεις για θέματα που άπτονται της Αγγλικής ως ξένης γλώσσας αλλά και γενικού ενδιαφέροντος (π.χ. safer internet).

- School Visits and Workshop Participants: Η ιστοσελίδα παρέχει online δυνατότητα αξιολόγησης των επιμορφωτικών προγραμμάτων της Σχολικής Συμβούλου, παρουσιάζει πίνακες με τα ονόματα των συμμετεχόντων σε κάθε επιμορφωτική δραστηριότητα και καταγραφή των επισκέψεων της Σχολικής Συμβούλου στα σχολεία της Α΄ Αθήνας.
- ICT in Education: Η ιστοσελίδα παρέχει μικρή ενημέρωση με σχετικά βίντεο, όσον αφορά στη χρήση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία. Φιλοδοξεί να εμπλουτιστεί με το υλικό που θα παράγουν οι εκπαιδευτικοί, στο πλαίσιο των εξ αποστάσεως προγραμμάτων.
- Model Lessons: Η συγκεκριμένη σελίδα παρουσιάζει το υλικό των δειγματικών διδασκαλιών που υλοποιήθηκαν το διάστημα Μαρτίου-Ιουνίου 2012.

Αποτελέσματα

Το wiki των εκπαιδευτικών Αγγλικής Α΄ Αθήνας, το οποίο εμπλουτίζεται συνεχώς, φιλοδοξεί να αποτελέσει μια κοινότητα μάθησης για εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες δίνοντας έμφαση στη χρήση των Νέων Τεχνολογιών στην εκπαίδευση. Επιπλέον, αποσκοπεί στο να αποτελέσει ένα σημείο συνάντησης για εκπαιδευτικούς που επιθυμούν να εντάξουν τις ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία και να αναπτύξουν τις δεξιότητες των μαθητών/τριών τους, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις ανάγκες που η νέα ψηφιακή εποχή ορίζει.

5.4 «Ένα wiki για τον Ηφαιστειούλη Σουσάκι»

συντελεστές		
Αικατερίνη Καλύβα	aikkaliva@gmail.com	2ο Δ.Σ. Αγίων Θεοδώρων Κορινθίας
σύντομη περιγραφή		
Η εργασία μας παρουσιάζει και τονίζει την ομορφιά του ηφαιστείου Σουσάκι στους Αγίους Θεοδώρους καθώς και η εν δυνάμει αξιοποίησή του από την ευρύτερη κοινωνία. Χρησιμοποιήθηκαν οι ΤΠΕ και κυρίως ένα wiki με την προοπτική να μπορούν και οι μαθητές να αναρτούν το υλικό τους ως μέλη του και να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Αρχικά, υπάρχουν σελίδες για γνωριμία με το σχολείο μας, τις δράσεις μας, τους μαθητές μας, την εφημερίδα του σχολείου μας καθώς και την Ηλεκτρονική Εφημερίδα του Τμήματος Ένταξης. Στην ηλεκτρονική εφημερίδα γίνεται ανάρτηση των γραπτών των μαθητών του τμήματος και ιδιαίτερα ότι έχει σχέση με το Ηφαίστειο Σουσάκι. Τα παιδιά είχαν μεγαλύτερα κίνητρα για γράψιμο όταν ξέρουν πως θα δουν τα γραπτά τους στο διαδίκτυο.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://2dimagioitheodoroikorinthias.wikispaces.com		

Οι Άγιοι Θεόδωροι είναι κωμόπολη του νομού Κορινθίας στα σύνορα με το νομό Αττικής. Στην περιοχή υπάρχει ένα σβησμένο ηφαίστειο, το Σουσάκι είναι άγνωστο όχι μόνο στους ξένους αλλά και σε αρκετούς ντόπιους και μαθητές του δημοτικού. Η περιοχή του ηφαιστείου δεν έχει αξιοποιηθεί σχεδόν καθόλου και γι΄αυτό δεν είναι εύκολα επισκέψιμη από σχολεία ή άλλους πολίτες. Το τοπίο είναι μαγευτικό και θα ενθουσίαζε μικρούς και μεγάλους.

Περίληψη της εργασίας μας

Οι μαθητές του Τμήματος Ένταξης με την παρούσα δραστηριότητα παρουσιάζουν την ομορφιά του ηφαιστείου καθώς τις διαφορετικές πτυχές και οπτικές του με την αξιοποίηση

των εργαλείων WEB 2.0 και κυρίως το wiki. Το wiki δίνει τη δυνατότητα για αλληλεπίδραση και διαμοίραση της πληροφορίας. Έχει τις εξής ενότητες:

Αρχικά, υπάρχουν σελίδες για γνωριμία με το σχολείο μας, τις δράσεις μας, τους μαθητές μας, την εφημερίδα του σχολείου μας καθώς και την **Ηλεκτρονική Εφημερίδα του Τμήματος Ένταξης.** Στην ηλεκτρονική εφημερίδα γίνεται ανάρτηση των γραπτών των μαθητών του τμήματος και ιδιαίτερα ότι έχει σχέση με το Ηφαίστειο Σουσάκι. Τα παιδιά είχαν μεγαλύτερα κίνητρα για γράψιμο όταν ξέρουν πως θα δουν τα γραπτά τους στο διαδίκτυο.

Το κύριο μέρος της εργασίας αφορά:

- Το ηφαίστειο Σουσάκι: τα παιδιά γνωρίζουν το ηφαίστειο με τον Ηφαιστειούλη Σουσάκι ο οποίος εμφανίστηκε μια μέρα στην τάξη μας. Ο Ηφαιστειούλης είναι πολύ στεναχωρημένος γιατί ζει για πολλά χρόνια μόνος του, εγκαταλελειμμένος χωρίς να ενδιαφέρεται κανείς γι΄ αυτόν.

Εικόνα 1: Ο Ηφαιστειούλης Σουσάκι

- Ιδέες των παιδιών για τον Ηφαιστειούλη: Τα παιδιά ζωγράφισαν τις αρχικές απόψεις τους για τα ηφαίστεια και επιπλέον εξέφρασαν τα συναισθήματά τους προφορικά και όλα αυτά τα καταγράψαμε σε ένα βίντεο που υπάρχει σε αυτή τη σελίδα.
- Η Ιστορία του Ηφαιστειούλη**:** Αναρτήσαμε πληροφοριακό υλικό για την ιστορία του ηφαιστείου από το διαδίκτυο. Από αυτό το υλικό, φτιάξαμε ένα βίντεο για τον Ηφαιστειούλη.
- Αξιοποίηση του Ηφαιστειούλη: σε αυτή τη σελίδα προκύπτει η ανάγκη να επισκεφτούμε τον Ηφαιστειούλη στο σπίτι του. Τα παιδιά συζητούν για τις δυσκολίες που υπάρχουν για τη δυσκολία στην πρόσβαση της περιοχής από παιδιά και μάλιστα

και με ειδικές ανάγκες. Δημιουργείται η ανάγκη να γράψουμε γράμματα στους υπεύθυνους για να φτιάξουν προσβάσιμους δρόμους.

Επίσης να κατασκευάσουν ένα περιβαλλοντικό- εκπαιδευτικό κέντρο σαν αυτά που έχουμε επισκεφτεί με το σχολείο μας για να κάνουμε πειράματα σαν αυτά που βλέπουμε στο διαδίκτυο. Επιπλέον, βλέποντας βίντεο από το διαδίκτυο για την αξιοποίηση του ηφαιστείου, μαθαίνουμε για τη γεωθερμική ενέργεια και την αξιοποίησή της.

- Περιγραφή της διαδρομής: βρήκαμε πληροφοριακό υλικό για την πεζοπορία στην περιοχή στο διαδίκτυο από ορειβατικούς συλλόγους μιας και δεν είναι εφικτή η διαδρομή από παιδιά.
- Οι Ηφαιστειούληδες από άλλες γειτονιές: βλέποντας διάφορα βίντεο από το διαδίκτυο παρατηρούμε πολλά διαφορετικά ηφαίστεια. Γνωρίζουμε τα ηφαίστεια του ηφαιστειακού τόξου κυρίως από βιντεο που βρήκαμε στο διαδίκτυο. Τα παιδιά αφού χωρίζονται σε ομάδες μπορούν να καταγράφουν τα είδη στον εννοιολογικό χάρτη.
- Πώς δημιουργούνται οι Ηφαιστειούληδες: οι μαθητές ρωτούσαν πως γίνονται τα ηφαίστεια και έτσι προέκυψε και αυτή η σελίδα.
- Τραγούδια για τους Ηφαιστειούληδες: το βίντεο που φτιάξαμε για τον Ηφαιστειούλη Σουσάκι, το τραγούδι «Λάβα» Άλκηστη Πρωτοψάλτη, «Ηφαίστεια» Θεοδωράκη Μ. Αναζητήσαμε στο διαδίκτυο τραγούδια σχετικά με τα ηφαίστεια.

- Ομαδικές δραστηριότητες για τον Ηφαιστειούλη**:** βρήκαμε στο διαδίκτυο οδηγίες για να κάνουμε ένα ηφαίστειο. Εφαρμόζοντας τις θεωρίες του εποικοδομισμού, της ομαδοσυνεργατικής, της ανακαλυπτικής, βιωματικής μάθησης κάναμε ποικίλα πειράματα και κατασκευές μαζί με τον Ηφαιστειούλη Σουσάκι που ήταν παρόν, όλες τις ημέρες στην τάξη μας. Είδαμε και άλλα πειράματα στο διαδίκτυο που δεν ήταν εφικτό να γίνουν από μας. Όλα αυτά τα κάναμε βίντεο και διασκεδάσαμε πολύ.

Επίσης, τα παιδιά διερεύνησαν τις γνώσεις τους από ερωτήσεις που αναρτήθηκαν από google docs, σταυρόλεξο hotpotatoes, και άλλα.

- Παρουσίαση του Ηφαιστειούλη Σουσάκι: παρουσιάσαμε τον Ηφαιστειούλη στο ΚΠΕ-Ακράτας- Κλειτορίας, «Μαθητικό Πανηγύρι 2012» στην Κόρινθο, στη δράση «Αγαπώ και Προβάλλω τον τόπο μου», αναρτήθηκε στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο, στην εφημερίδα του σχολείου μας, γράμματα προς το Δήμαρχο και τα Διυλιστήρια, παρουσίαση του project «Ο τόπος μας- ηφαίστειο Σουσάκι» στην «Εκπαίδευση Αλλοδαπών, Παλιννοστούντων Δράση 4, για επιμόρφωση εκπαιδευτικών, ανάρτηση στην τοπική εφημερίδα http://www.e-istos, ενημέρωση του e-twinning partner για το web site που αφορά το ηφαίστειο Σουσάκι.

Κύρια περιγραφή της εργασίας μας – βασικά στοιχεία της

Η εργασία μας συμπλήρωσε απόλυτα το αναλυτικό πρόγραμμα του Τμήματος Ένταξης μιας και από την αρχή της χρονιάς ασχοληθήκαμε με το project «Ο τόπος μας» για διάφορες δράσεις που αναλάβαμε όπως αναφέραμε και παραπάνω.

Οι μαθητές του τμήματος ένταξης έχουν ανάγκη από ανάπτυξη κινήτρων για μάθηση και γι΄αυτό ο Η/Υ τους προσελκύει το ενδιαφέρον και από την άλλη διευρύνει τις γνώσεις τους, τη φαντασία τους, καλλιεργεί όλους τους τομείς ανάπτυξης γνωστικό-συναισθηματικό-ψυχοσυνασισθηματικό.

- Ελληνική γλώσσα: έγραψαν γράμματα, οδηγίες, αφηγήσεις, διαλόγους, συναισθήματα κτλ.
- Ιστορία: έμαθαν την ιστορία του Ηφαιστείου και του τόπου τους στο πέρασμα των χρόνων.

- Γεωγραφία: γνώρισαν τα σύνορα του νομού τους, το γεωγραφικό διαμέρισμα, κατανόησαν το φυσικό περιβάλλον, πετρώματα, τεκτονικές πλάκες, αλλαγές στη γη μας.
- Σχολική ζωή: παρουσιάσαμε την εργασία μας σε κάθε ευκαιρία που είχαμε όπως αναφέρουμε στη σελίδα του wiki για την «παρουσίαση της εργασίας»
- Αισθητική Αγωγή (Μουσική – Ζωγραφική): οι μαθητές έφτιαξαν ζωγραφιές, κατασκευές με ηφαίστεια, πειράματα, τραγούδια, βίντεο και άλλα.
- Ομαδική συνεργασία: Τα παιδιά εργάστηκαν και σε ομάδες και σε ατομική βάση. Στο Τμήμα Ένταξης δουλεύουμε σε μικρές ομάδες μέχρι τεσσάρων ατόμων.

Τι καινούργιο μάθαμε – ποιες νέες ιδέες σκεφτήκαμε

Ιδιαίτερα οι μαθητές με «ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες» έχουν ανάγκη για μάθηση με εργαλεία web 2.0 και web 1.0. Τα παιδιά αποκτούν υψηλά κίνητρα μάθησης, προσοχής και αναπτύσσουν όλους τους τομείς ανάπτυξης και αξιοποιούνται όλα τα μαθησιακά στυλ.

Τι εργαλεία και τεχνολογίες πληροφορικής χρησιμοποιήσαμε

Για την εργασία μας οι μαθητές χρησιμοποίησαν το φωτοτυπικό μηχάνημα του σχολείου, υπολογιστή, αναζήτηση υλικού, πρόγραμμα movie maker, power point, word. Χρησιμοποίησαν εγκυκλοπαίδειες από τη βιβλιοθήκη τους καθώς και τη βιβλιοθήκη του σχολείου, ψηφιακές εγκυκλοπαίδειες, περιοδικά κι εφημερίδες όπου βρήκαν και μάζεψαν υλικό (φωτογραφίες - ειδήσεις).

Η εκπαιδευτικός της τάξης χρησιμοποίησε τον υπολογιστή του σχολείου και τον προσωπικό της υπολογιστή, τον επιτραπέζιο σαρωτή (σκάνερ) καθώς και προγράμματα επεξεργασίας κειμένου και εικόνας, πρόγραμμα κατασκευής wiki, hot potatoes, εννοιολογικούς χάρτες εργαλεία web 2.0, googledocs, και άλλα.

Αντίκτυπος της εργασίας μας στην τοπική μας κοινότητα (σχολείο-γειτονιά-συνοικία)

Σε κάθε ευκαιρία παρουσιάζαμε το ηφαίστειο και την ιστοσελίδα μας με αποτέλεσμα πολλοί να λένε πως πρώτη φορά ακούν για αυτό το ηφαίστειο. Πολλά παιδιά και γονείς δεν έχουν επισκεφτεί την περιοχή και συνεπώς τη γνώρισαν καλύτερα και ασφαλώς την αγάπησαν και ένιωσαν περήφανοι για αυτή. Πολλοί πιστεύουν πως πρέπει να δραστηριοποιηθούμε ως πολίτες για να αναπτυχθεί και να αξιοποιηθεί η περιοχή όπως πρέπει ώστε να είναι προσβάσιμη και επισκέψιμη από όλους.

Ανακαλύψεις – απρόοπτα – εκπλήξεις

Μεγάλη έκπληξη προκάλεσε ο Ηφαιστειούλης Σουσάκι που μας επισκέφτηκε. Επίσης υπήρξε έντονο ενδιαφέρον για τις παλαιότερες εκρήξεις του όταν ήταν νεότερο και τα παιδιά απαλλάχθηκαν από τις αρχικές ιδέες που είχαν για το ηφαίστειο, από το φόβο και τρόμο ένιωσαν περισσότερο συμπάθεια και συμπόνια.

Ευχάριστη έκπληξη, η έντονη δραστηριοποίηση και συμμετοχή στην εργασία μαθητών, που δεν έδειχναν μέχρι τώρα την ίδια προθυμία στην εκτέλεση γραπτών εργασιών! Έδειξαν ότι διαθέτουν άφθονο δυναμικό, που μάλλον με τη χρήση των ΤΠΕ στο δημοτικό σχολείο θα βοηθηθούν στο να το εξωτερικεύσουν έγκαιρα, με όφελος και της τάξης τους και των ίδιων. Η διαδικασία μετατροπής της εργασίας τους στο χαρτί σε ηλεκτρονική σελίδα τους «μάγεψε» και για αυτό έγραφαν με μεγαλύτερη προθυμία για να τα δουν στον υπολογιστή. Ασφαλώς το ίδιο συνέβαινε για τις ζωγραφιές τους, την ομιλία του ή την εικόνα του εαυτού τους.

5.5 Η Μάθηση μέσω Σχεδιασμού (Learning by Design) στην Ελλάδα

συντελεστές		
Ευγενία Αρβανίτη	earvanitis@aegean.gr	ΥΠΑΙΘΠΑ
σύντομη περιγραφή		
Η Μάθηση μέσω Σχεδιασμού είναι ένα επιστημολογικό πλαίσιο παιδαγωγικού σχεδιασμού και επαγγελματικής μάθησης που στηρίζεται σε διεθνή ερευνητικά δεδομένα και τη θεωρία της Νέας Μάθησης (Βλ. http://newlearningonline.com/). Αξιοποιεί την πολυτροπικότητα και την διαφορετικότητα στην εκπαίδευση με στόχο τη βελτίωση των επιδόσεων των μαθητών μέσα από οργανωμένες μαθησιακές εμπειρίες / παιδαγωγικά σενάρια. Η καινοτομία της προσέγγισης, πέρα από τον στοχευόμενο παιδαγωγικό σχεδιασμό με την «ύφανση» δραστηριοτήτων (βιωματικές, θεωρητικές, αναλυτικές και εφαρμογής) έγκειται στις εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης και την ηλεκτρονική πλατφόρμα σχεδιασμού που αξιοποιούν με τον πιο δημιουργικό και παιδαγωγικά σύγχρονο τρόπο τις νέες τεχνολογίες. Οι χρήστες / εκπαιδευτικοί εμπλέκονται σε μια δυναμική κοινότητα μάθησης και σχεδιάζουν, προσαρμόζουν, ανατροφοδοτούν, εφαρμόζουν/διδάσκουν, τεκμηριώνουν την επίδοση των μαθητών, ανασχεδιάζουν το πρόγραμμα σπουδών και δημοσιεύουν, αλλά και μοιράζονται το αποτέλεσμα της δουλειάς τους (σχέδια μαθημάτων). Η επαγγελματική ανταλλαγή και ανατροφοδότηση είναι, σύμφωνα με τους συμμετέχοντες, ένα από τα πιο βασικά πλεονεκτήματα της προσέγγισης αυτής (βλ. http://neamathisi.com/learning-by-design/reference/).		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://neamathisi.com		

Το πλαίσιο

Η Μάθηση μέσω Σχεδιασμού (ΜμΣ) είναι ένα επιστημολογικό πλαίσιο παιδαγωγικού σχεδιασμού και επαγγελματικής μάθησης που στηρίζεται σε διεθνή ερευνητικά δεδομένα και τη θεωρία της Νέας Μάθησης των παιδαγωγών Kalantzis & Cope (Βλ.

http://newlearningonline.com/). Αξιοποιεί την πολυτροπικότητα και την διαφορετικότητα στην εκπαίδευση με στόχο τη βελτίωση των επιδόσεων των μαθητών μέσα από οργανωμένες μαθησιακές εμπειρίες / παιδαγωγικά σενάρια.

Η καινοτομία της προσέγγισης, πέρα από τον στοχευόμενο παιδαγωγικό σχεδιασμό με την ύφανση δραστηριοτήτων (βιωματικές, θεωρητικές, αναλυτικές και εφαρμογής) έγκειται στις εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης και την ηλεκτρονική πλατφόρμα σχεδιασμού που αξιοποιούν με τον πιο δημιουργικό και παιδαγωγικά σύγχρονο τρόπο τις νέες τεχνολογίες.

Απώτερος στόχος της ΜμΣ είναι η συνεργασία μεταξύ ερευνητών και εκπαιδευτικών, προκειμένου να αναστοχαστούν και να δημιουργήσουν νέα, δυναμικά και αναδυόμενα περιβάλλοντα μάθησης, ώστε αυτά να είναι πιο σχετικά με έναν μεταβαλλόμενο κόσμο, πιο αποτελεσματικά στις προσδοκίες της εκπαιδευτικής κοινότητας και τα οποία θα μπορούν να διαχειρίζονται το εκπαιδευτικό υλικό πιο ευέλικτα. Στη συμμετοχική αυτή προσέγγιση της μάθησης, οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές είναι σχεδιαστές των δικών τους σεναρίων μάθησης στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών τους χρησιμοποιώντας καλά δομημένα σχέδια Μαθησιακών Ενοτήτων. Έτσι αναδιαμορφώνεται ο παραδοσιακός σχεδιασμός των προγραμμάτων σπουδών αλλά και οι ίδιοι οι ρόλοι διδασκαλίας. Η προσέγγιση διερευνά τις δυνατότητες των νέων παιδαγωγικών προσεγγίσεων, συνεπικουρούμενες από τις ψηφιακές τεχνολογίες, ώστε να καλυφθούν με τον πιο κατάλληλο τρόπο οι διαφοροποιημένες ανάγκες των μαθητών.

Η ΜμΣ στηρίζεται σε τρεις θεμελιώδεις αρχές:

1. στην ανάδειξη του εκπαιδευτικού ως σχεδιαστή και συν-δημιουργού των περιβαλλόντων μάθησης. Τα σχολικά βιβλία είναι προαιρετικά και συνυπάρχουν με άλλες πηγές μάθησης που διευκολύνουν τους μαθητές στην απόκτηση βασικών ικανοτήτων όπως αυτές περιγράφονται στο εθνικό πρόγραμμα σπουδών. Ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να αξιοποιήσει αυτές τις πηγές μέσα από ηλεκτρονικά σχέδια ενοτήτων/μαθημάτων που σχεδιάζει και από περιβάλλοντα κοινωνικής δικτύωσης/μάθησης.

2. στη συστηματοποίηση της επαγγελματικής μάθησης, η οποία πραγματώνεται στο χώρο του σχολείου και στηρίζεται στην έρευνα δράσης και στη λειτουργία των εκπαιδευτικών σε κοινότητες πρακτικής. Κάτι τέτοιο προϋποθέτει εκπαιδευτικούς που αυτοδιαχειρίζονται την κατάρτισή τους και οι οποίοι εμπλέκονται σε τρία επίπεδα καινοτομίας και τεκμηρίωσης: α) την παιδαγωγική (η μάθηση των μαθητών επιτυγχάνεται μέσα από ακολουθίες δραστηριοτήτων), β) το πρόγραμμα σπουδών, και γ)

τη σχολική κοινότητα (συνολικός σχεδιασμός από την πλευρά του σχολείου και τεκμηρίωση). Έτσι η απόκτηση της μάθησης γίνεται σταδιακά, ενώ οι εκπαιδευτικοί είναι φορείς αλλαγής, που οικοδομούν τη συλλογική νοημοσύνη του σχολείου μέσα από σχεδιασμούς μάθησης και μετασχηματισμού.

3. στη βελτίωση των επιδόσεων των μαθητών με μετρήσιμα αποτελέσματα. Οι εκπαιδευτικοί είναι ερευνητές δράσης (σε κοινότητες πρακτικής), που συλλέγουν πληροφορίες σχετικά με τις επιδόσεις των μαθητών και συνεχώς αναβαθμίζουν και ανασχεδιάζουν εκπαιδευτικά προγράμματα για την αντιμετώπιση των νέων μαθησιακών δεδομένων και αναγκών. Η Μάθηση μέσω Σχεδιασμού δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην αποτελεσματικότερη διαχείριση της μαθησιακής ετερογένειας και της κοινωνικο-πολιτισμικής διαφοροποίησης του μαθητικού πληθυσμού.

Η τεχνολογία που αξιοποιείται, υποστηρίζει τους εκπαιδευτικούς, καθώς σχεδιάζουν «Μαθησιακές Ενότητες», και αποτελείται από δύο αλληλένδετους και στενά συνδεδεμένους χώρους, τους οποίους οι χρήστες μπορούν να επιλέξουν να τους δουν χωριστά ή να τους αντιπαραβάλουν σε διπλές προβολές.

Πιο συγκεκριμένα υπάρχουν: 1) «ο σχεδιαστικός χώρος των εκπαιδευτικών», στον οποίο πραγματοποιείται ο σχεδιασμός του μαθήματος από τον εκπαιδευτικό, και 2) «ο σχεδιαστικός χώρος για το μαθητή», στον οποίο ο προηγούμενος σχεδιασμός μεταφράζεται σε ένα προσβάσιμο κείμενο από άποψη γλώσσας για τους μαθητές – κάτι που ενισχύει την ανεξάρτητη ακόμη και ασύγχρονη μάθηση των μαθητών. Η τεχνολογία υποστηρίζει πολυτροπικά κείμενα (με κείμενο, εικόνα, βίντεο, ήχο), ενώ αξιοποιούνται βασικά εργαλεία των τεχνολογιών κοινωνικής δικτύωσης Web 2.0.

Οι χρήστες εμπλέκονται σε μια δυναμική κοινότητα μάθησης και σχεδιάζουν, προσαρμόζουν, ανατροφοδοτούν, εφαρμόζουν/διδάσκουν, τεκμηριώνουν την επίδοση των μαθητών, ανασχεδιάζουν και δημοσιεύουν, αλλά και μοιράζονται το αποτέλεσμα της δουλειάς τους. Η επαγγελματική ανταλλαγή και ανατροφοδότηση είναι σύμφωνα με τους συμμετέχοντες ένα από τα πιο βασικά πλεονεκτήματα της προσέγγισης αυτής (βλ. http://neamathisi.com/learning-by-design/reference/). Έτσι, η καινοτομία και οι εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης που αξιοποιούν με τον πιο δημιουργικό και παιδαγωγικά σύγχρονο τρόπο τις νέες τεχνολογίες, συμβαδίζουν με τη φιλοσοφία του Νέου Σχολείου στην Ελλάδα. Το Νέο Σχολείο έχει ως στόχο να λειτουργήσει ως ένας οργανισμός μάθησης που σχεδιάζει

και διαχειρίζεται με ολοκληρωμένο, ενιαίο και συνεργατικό τρόπο τη διαδικασία της μάθησης.

Η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης

Η προσέγγιση έχει εφαρμοστεί πιλοτικά, εκτός της Αμερικής, Αυστραλίας, Ισπανίας και Ινδονησίας και στην Ελλάδα αξιοποιώντας την ελληνική διαδικτυακή πύλη της Νέας Μάθησης (http://neamathisi.com/learning-by-design/). Στην ελληνόγλωσση πύλη όσο και στην αρχική αγγλική της έκδοσης, οι χρήστες μπορούν να βρουν όλες τις θεωρητικές πηγές σχετικά με την προσέγγιση της ΜμΣ (http://newlearningonline.com/).

Η πύλη αυτή δίνει πρόσβαση σε παιδαγωγικά εργαλεία διδακτικού σχεδιασμού και σύγχρονα μέσα επικοινωνίας και κοινωνικής δικτύωσης, όπως:

- Η θεωρία της Νέας Μάθησης και των Πολυγραμματισμών (http://neamathisi.com/new-learning/ & http://neamathisi.com/multiliteracies/)
- Το σχεδιαστικό μοντέλο της Μαθησιακής Ενότητας (http://cglearner.com/), το οποίο να προβλέπει:
    - τον σχεδιασμό διδακτικών ενοτήτων με συνεργατικό τρόπο,
    - τη συγγραφή/τεκμηρίωση, διδασκαλία, παρακολούθηση και αξιολόγηση διδακτικών σεναρίων στην σχολική τάξη,
    - ο την ομαδική εργασία σε μικρές ομάδες 2 ή 3 ατόμων ανά διδακτική ενότητα (συγκροτούνται κοινότητες πρακτικής εκπαιδευτικών που σχεδιάζουν από κοινού), και
    - ο την παρακολούθηση των παιδαγωγικών επιλογών και των επιδόσεων των μαθητών από ένα πολύ ευρύτερο σύνολο φορέων/μετόχων της εκπαιδευτικής διαδικασίας, (π.χ. από εκπαιδευτικούς, μαθητές και τους συμμαθητές τους, τους φορείς εκπαιδευτικού σχεδιασμού και τους γονείς). Δηλαδή διασφαλίζεται η μεγαλύτερη λογοδοσία/διαφάνεια στη σχολική κοινότητα.
- Τα ιστολόγια (Blogs) εκπαιδευτικών/χρηστών για ανατροφοδότηση και αναστοχασμό (http://blog.l-by-d.com/)

- Οι αναρτήσεις σε εδική σελίδα επίκαιρων (http://neamathisi.com) που ενημερώνεται τακτικά για τις δράσεις των εκπαιδευτικών και των φοιτητών που σχεδιάζουν με αυτόν τον τρόπο.
- Η επικοινωνία και οι συνεδριάσεις μέσω Skype

Πιο συγκεκριμένα, το λογισμικό διδακτικού σχεδιασμού αποτελεί μια εφαρμογή που φιλοξενείται στην διαδικτυακή πύλη ως η 2η επιλογή στο αριστερό μενού της ιστοσελίδας http://neamathisi.com/learning-by-design/. Το λογισμικό αυτό στηρίζεται σε ένα μεθοδολογικό πλαίσιο για διδακτικό σχεδιασμό ανάλογα με το εκάστοτε Πρόγραμμα Σπουδών που ονομάζεται Μαθησιακή Ενότητα. Η πρόσβαση σε αυτό (http://cglearner.com/learning_element/public_index?html%5Bmethod%5D=get) είναι ελεύθερη και απαιτεί εγγραφή του χρήστη.

Ένας σύντομος οδηγός εγγραφής και δημιουργίας ενός διδακτικού σχεδίου (Μαθησιακής Ενότητας) βρίσκεται στο http://neamathisi.com/learning-by-design/quick-start/. Ενώ οι δημοσιευμένες και έτοιμες προς χρήση ενότητες από άλλους εκπαιδευτικούς ή χρήστες βρίσκονται στο http://neamathisi.com/learning-by-design/practices/ ή στο http://cglearner.com/learning_element/public_index?html%5Bmethod%5D=get

Η Νέα Μάθηση επικαιροποιείται από σημαντικά ερευνητικά προγράμματα σε Αυστραλία & Αμερική (http://newlearningonline.com/learning-by-design/) με βάση την ερευνητική δουλειά των δημιουργών της (Kalantzis & Cope), του πανεπιστημίου Ιλλινόις (http://education.illinois.edu/about/) και του ερευνητικού οργανισμού Common Ground. Αποτελεί χρήσιμο εργαλείο για επιστήμονες και εκπαιδευτικούς και συμπληρώνεται διαρκώς από νέο ερευνητικό και εκπαιδευτικό υλικό στις ιστοσελίδες http://newlearningonline.com/ & http://neamathisi.com/new-learning/

Η εφαρμογή της Μάθησης μέσω Σχεδιασμού στην Ελλάδα

Από το 2010 έχει δημιουργηθεί και στην Ελλάδα ένα δίκτυο πανεπιστημίων, ερευνητών και εκπαιδευτικών που εφαρμόζουν τις ιδέες της Νέας Μάθησης (ιδιαίτερα τους σχεδιασμούς μάθησης) σε ερευνητικό/πρακτικό επίπεδο υπό τον συντονισμό της Δρ Ευγενίας Αρβανίτη. Επιπλέον, υπάρχει συνεργασία με όλους τους επιστημονικούς συνεργάτες της προσέγγισης σε όλον τον κόσμο (http://neamathisi.com/learning-by-design/about-l-by-d/)

Πανεπιστημιακά εργαστήρια έχουν υλοποιήσει εφαρμογές της ΜμΣ, όπως τα Εργαστήρια:

- Διδακτικής και Επιστημολογίας των Φυσικών Επιστημών (Φ.Ε.) και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας, (http://asel.primedu.uoa.gr/skordoulis.html)του ΠΤΔΕ (Πανεπιστήμιο Αθηνών),
- Διδακτικής Μαθηματικών http://www.dido.elemedu.upatras.gr/), του ΠΤΔΕ (Πανεπιστήμιο Πατρών),
- Εκπαιδευτικών και Κοινωνικών Ερευνών (www.rhodes.aegean.gr/ΕΕΚΕ), του ΤΕΠΑΕΣ (Πανεπιστημίο Αιγαίου).

Τέλος, αναφέρονται ενδεικτικά και οι εφαρμογές σε προγράμματα εκπαίδευσης (βλ. στη http://neamathisi.com/), όπως:

α) η πιλοτική εφαρμογή (Φεβρουάριος 2011-Σεπτέμβριος 2011) σε 10 σχολεία και 45 εκπαιδευτικούς υπό την αιγίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και στο πλαίσιο της Πράξης με τίτλο «ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα) – Πιλοτική Εφαρμογή» στους Άξονες Προτεραιότητας 1,2,3, -Οριζόντια Πράξη», MIS 295379, ΣΑΕ: 2010ΣΕ04580613 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια βίου Μάθηση» που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο), και ειδικότερα του Υποέργου 1 «Πιλοτική εφαρμογή διδακτικού σχεδιασμού σε ηλεκτρονική πλατφόρμα».

β) Η αξιοποίηση της παιδαγωγικής φιλοσοφίας της ΜμΣ στην Ελληνομάθεια μεταναστών (πρόγραμμα ΟΔΥΣΣΕΑΣ του ΙΔΕΚΕ) για το σχεδιασμό εκπαιδευτικού υλικού ελληνομάθειας επιπέδου Α1 & Α2.

γ) Η κατάρτιση προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών του πανεπιστημίου Αιγαίου (ΤΕΠΑΕΣ & ΠΤΔΕ) και της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών (βλ. ανάρτηση μαθησιακών ενοτήτων για τη διαφορετικότητα και το λαϊκό πολιτισμό στο http://cglearner.com/learning_element/public_index?html%5Bmethod%5D=get)

δ) Το πρόγραμμα Διδασκαλίας των ξένων γλωσσών στο Δημοτικό με τα νέα Προγράμματα Σπουδών, του Πανεπιστημίου Αθηνών (βλ. http://rcel.enl.uoa.gr/xenesglosses/guide_kef4.htm).

ε) Το πρόγραμμα Εκπαίδευσης Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων του ΥΠΔΒΜΘ (κατάρτιση σε 200 εκπαιδευτικούς το 2012)

Τέλος, όλα τα ερευνητικά δεδομένα που προκύπτουν από τη εφαρμογή της ΜμΣ παρουσιάζονται σε ένα δίκτυο Διεθνών συνεδρίων (http://commongroundpublishing.com/conferences/) επεκτείνοντας περισσότερο το ακροατήριο της Νέας Μάθησης.

Επίλογος

Συνοπτικά, θα λέγαμε, ότι η παιδαγωγική φιλοσοφία της ΜμΣ και το περιβάλλον σχεδιασμού συμβάλλουν στην καλύτερη αντιστοίχιση των στόχων μάθησης, των Μαθησιακών Ενοτήτων και των μαθησιακών αποτελεσμάτων που προβλέπονται από το εκάστοτε Πρόγραμμα Σπουδών. Ενισχύουν την επαγγελματική μάθηση και την αναστοχαστική δράση των εκπαιδευτικών, αλλά και τη μεταξύ τους συνεργασία, αφού αυτοί εργάζονται σε κοινότητες πρακτικής. Συμβάλλουν στην ενεργητική συμμετοχή των μαθητών μέσω α) της σκόπιμης/σχεδιασμένης διαδικασίας μάθησης (η οποία διαμοιράζει την ευθύνη της μάθησης μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών) και β) της ολιστικής αξιολόγησης των επιδόσεών τους. Ενώ, τέλος, με τη χρήση ηλεκτρονικών εργαλείων κοινωνικής δικτύωσης, προσφέρεται ένας χώρος για την ανταλλαγή εμπειριών, γνώσεων και πρακτικών με άλλους εκπαιδευτικούς και μαθητές.

5.6 Η δημοσιογραφική ομάδα τάξης και το blog

συντελεστές		
Εμμανουήλ Αλισαβάκης	manaliss@gmail.com	Ελληνογαλλική Σχολή Αγίας Παρασκευής Ευγένιος Ντελακρουά
σύντομη περιγραφή		
Η χρήση του μαθητικού ιστολογίου σαν μέσο γνωριμίας και επικοινωνίας των μαθητών ενός τμήματος της Β' Λυκείου. Μέσα από αυτό οι μαθητές παρουσίασαν τον εαυτό τους και κατέγραψαν τη σχολική καθημερινότητά τους. Η δημιουργία της δημοσιογραφικής ομάδας βοήθησε στην καταγραφή της σχολικής ζωής. Με αυτό τον τρόπο δημιουργήθηκε ένα ψηφιακό ημερολόγιο δραστηριοτήτων του τμήματος. Μέσα από συνεντεύξεις που πήρε η ομάδα από όλους τους μαθητές βοήθησε στη καλύτερη γνωριμία μεταξύ των. Δόθηκε βήμα σε μαθητές χαμηλών τόνων να γράψουν την άποψη τους και να γράψουν κριτική από βιβλία που διάβασαν ή την εμπειρία τους από δραστηριότητες στις οποίες συμμετείχαν. Η ανάρτηση εγγραφών σχετικά με αυτές τις δραστηριότητες ικανοποίησε τους μαθητές από την έμπρακτη αναγνώριση της προσπάθειας που κάνανε. Η δημοσιογραφική ομάδα αλλά και όλοι οι μαθητές που έκαναν εγγραφή απόκτησαν σημαντική εμπειρία στη χρήση του blog.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://blogs.sch.gr/ealisavakis		

Στις σύγχρονες εκπαιδευτικές θεωρίες αναφέρεται ότι ο μαθητής πρέπει να περάσει από τον παθητικό ρόλο του ακροατή, στον ενεργητικό ρόλο του μαθητή - ερευνητή, να έχει συμμετοχή στα δρώμενα και να παράγει πρωτότυπο υλικό συνδυάζοντας γνώσεις που ήδη έχει με αυτές που αποκτά μέσα στο σχολείο.

Το σφικτό αναλυτικό πρόγραμμα, σπάνια αφήνει χώρο για παράπλευρες δραστηριότητες κατά την διάρκεια του μαθήματος ώστε να μπορούν να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις εκείνες που θα ωθήσουν τους μαθητές στο να δημιουργήσουν κάτι καινούργιο.

Η ιδιοσυγκρασία του κάθε μαθητή δίνει μια ποικιλομορφία στις τάξεις. Έχουμε μαθητές, ανοικτούς επικοινωνιακά, που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες έξω από το μάθημα και αντίστοιχα μαθητές κλειστούς επικοινωνιακά, οι οποίοι δεν θέλουν να ασχοληθούν με κάτι διαφορετικό και "κοιτούν τη δουλειά τους". Με αυτό το τρόπο πολλοί μαθητές απομονώνονται μέσα στη τάξη, και κάποιοι άλλοι εμφανίζονται πολύ περισσότερο, δημιουργώντας ακόμα πιο έντονη ανομοιογένεια στη τάξη.

Τέλος ο εκπαιδευτικός αποστασιοποιημένος και απόμακρος, "κάνει το μάθημά του" μη μπορώντας να προσεγγίσει τους μαθητές του πέρα από το γνωστικό του αντικείμενο.

Βιώνοντας αυτή τη πραγματικότητα, προσπάθησα να δημιουργήσω ένα εργαλείο επικοινωνίας και άτυπης εκπαίδευσης, το blog της τάξης. Επιλέχθηκε το σχολικό δίκτυο για τη φιλοξενία και του δόθηκε ο τίτλος : "Σχολείο χωρίς μαθητές - Παράθυρο χωρίς θέα", βάζοντας με αυτό το τρόπο, τους μαθητές σε πρώτο πλάνο. (http://blogs.sch.gr/ealisavakis). Το σχολικό δίκτυο επιλέχτηκε για τη φιλοξενία, γιατί είναι προστατευμένος χώρος, κατάλληλος για να φιλοξενήσει μαθητικό blog.

Εικόνα 1. Η αρχική σελίδα του blog της τάξης.

Η αρχική ενημέρωση σκοπό είχε να ενεργοποιήσει τους μαθητές πάνω στο καινούργιο εργαλείο επικοινωνίας και τον ρόλο του. Η εξήγηση του σκοπού ύπαρξης στη τάξη βοήθησε τους μαθητές να κατανοήσουν το λόγο ύπαρξης του.

Η επιλογή της δημοσιογραφικής ομάδας, είχε σαν αποτέλεσμα την καλύτερη προσέγγιση των μαθητών. Σκοπός της ήταν η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ενεργή συμμετοχή των μαθητών στο blog. Η πρώτη ανάθεση που τους δόθηκε ήταν να πάρουν συνεντεύξεις από όλους τους μαθητές του τμήματος και από εμένα. Ο σκοπός αυτής της ανάθεσης ήταν να δοθεί ένα βήμα σε όλους τους μαθητές να μιλήσουν για τους εαυτούς τους και να αποκαλύψουν τα όνειρά τους και τα σχέδια τους. Μέσα από αυτές τις συνεντεύξεις και οι πιο ντροπαλοί μαθητές έγιναν ισότιμο μέλος της ομάδας και είχαν τον ίδιο χρόνο και την ίδια ευκαιρία να μιλήσουν για τον εαυτό τους, βγάζοντας τους έτσι από το περιθώριο, και φέρνοντας τους στο προσκήνιο. Οι ερωτήσεις ήταν κοινές για όλους βάζοντας έτσι τα ίδια μέτρα και κριτήρια για όλο το τμήμα. Μέσα από τις συνεντεύξεις οι μαθητές μπόρεσαν να καταλάβουν τη σημασία του σωστού λόγου και έκφρασης, μια και η συνέντευξη σκοπό είχε να δημοσιευθεί. Επίσης η δημοσιογραφική ομάδα μπόρεσε να δημιουργήσει ένα ερωτηματολόγιο, με ερωτήσεις που κατεύθυναν τον ερωτώμενο να απαντήσει τόσο για τα σημερινά όσο και για τα μελλοντικά του σχέδια, δίνοντας έτσι μια συνολική εικόνα του εαυτού τους.

Εικόνα 2. Η σελίδα με τις συνεντεύξεις του τμήματος

Το επόμενο βήμα ήταν η εμπλοκή όσο το δυνατόν περισσότερων μαθητών στους συγγραφείς του blog. Με αυτό το τρόπο προσφερόταν βήμα σε όλους τους μαθητές να εκφραστούν και να αναφερθούν σε θέματα του ενδιαφέροντός τους όπως κριτικές σε βιβλία που διάβασαν, αναφορές σε ταινίες που είδαν, ή θεατρικές παραστάσεις που παρακολούθησαν αλλά και πιο ειδικά θέματα, όπως μαθητικοί διαγωνισμοί ή μαθητικοί αγώνες.

Έτσι οι μαθητές παροτρύνθηκαν να γράψουν την άποψη τους πάνω σε διάφορα θέματα. Έτσι παρουσιάστηκαν εργασίες πάνω στην ασφάλεια στο διαδίκτυο, από την συμμετοχή σαν εθελοντές στους Special Olympics, από συμμετοχή τους σε μαθητικούς διαγωνισμούς. Παρουσιάστηκαν βιβλία που μελέτησαν και τους έκαναν εντύπωση, όπως το ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΠΡΟΒΑΤΟ, το οποίο παρουσιάστηκε με μορφή ηχητικού αρχείου.

Εικόνα 3. Η σελίδα με την παρουσίαση βιβλίου

Οι δραστηριότητες και οι διακρίσεις των μαθητών του τμήματος, προβλήθηκαν μέσα από το blog. Με αυτό το τρόπο επιβραβεύθηκε η προσπάθεια τους και έγινε γνωστή έξω από τα όρια του σχολείου. Η δημοσιογραφική ομάδα, πήρε συνεντεύξεις από τους ηθοποιούς του Εθνικού Θεάτρου που παρουσίασαν την "Αντιγόνη" στο σχολείο μας αλλά και από τους δημοσιογράφους στου Ρ/Σ Φλας που επισκεφτήκαμε.

Οι μαθητές οι οποίοι συμμετείχαν στην ύλη και τη χρήση του blog, απέκτησαν δεξιότητες έξω από τα όρια της τυπικής εκπαίδευσης. Έμαθαν πως να παίρνουν συνεντεύξεις και να συντάσσουν ερωτηματολόγια, να γράφουν κείμενα για έκδοση, να απαντούν όταν τους παίρνουν συνεντεύξεις.

Σε επόμενο βήμα, νομίζω ότι η δημοσιογραφική ομάδα, θα πρέπει να αναβαθμισθεί σε συντακτική ομάδα, δίνοντας μεγαλύτερο μερίδιο ευθύνης στους μαθητές αλλά αυξάνοντας ταυτόχρονα το βαθμό συμμετοχής τους στο blog. Έτσι θα έχουν ουσιαστική ευθύνη και συμμετοχή στη διαχείριση του blog.

Το blog θα μπορούσε να λειτουργήσει σαν ένας δυναμικός χώρος συσπείρωσης των μαθητών του τμήματος γύρω από αυτό. Οι μαθητές μπορούν να συμμετάσχουν είτε στην υποστήριξή του, είτε στην δημιουργία υλικού - άρθρων για την συμπλήρωσή του. Η πρόθεση είναι μέσα από τη χρήση του, οι μαθητές να αποκτήσουν δεξιότητες χρήσης του διαδικτύου, υπευθυνότητα στη χρήση του και να μπορέσουν να αναπτύξουν την ικανότητα να συνεργάζονται σαν ομάδα στην υποστήριξη του blog.

5.7 Δικτυακή Κοινότητα για ανάδειξη και εφαρμογή της εκπαιδευτικής νομοθεσίας

συντελεστές		
Ηλίας Κεσανλής	klinfo@klimaka.gr	klimaka.gr
σύντομη περιγραφή		
Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΑ (http://edu.klimaka.gr/) αποτελεί ένα δικτυακό τόπο όπου συγκεντρώνεται και αναδεικνύεται η ισχύουσα νομοθεσία ως βοήθημα σε όσους δραστηριοποιούνται στο ευρύτερο πεδίο της εκπαίδευσης. Η επιλογή για ανάρτηση των σχετικών άρθρων ως πιστά αντίγραφα των πρωτοτύπων, συμβάλει στην αύξηση της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας των παρεχόμενων πληροφοριών, ενώ παράλληλα διευκολύνει την ανεύρεση και την περαιτέρω χρήση αυτών. Παράλληλα, η δυνατότητα εγγραφής Μελών, η προσφορά ενημέρωσης και υλικού, η δυνατότητα ανταλλαγής μηνυμάτων και αλληλοϋποστήριξης, και η αξιοποίηση της κοινωνικής δικτύωσης, ενισχύουν και αναδεικνύουν τα χαρακτηριστικά μία ενεργής κοινότητας με κοινά ενδιαφέροντα σε θέματα εκπαίδευσης.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://edu.klimaka.gr		

Προσδιορισμός της ανάγκης

Μέχρι πρόσφατα και πριν τη διάδοση των νέων τεχνολογιών στην Ελλάδα, η εκπαιδευτική νομοθεσία δεν ήταν εύκολα προσβάσιμη από το ευρύ κοινό. Η διακίνηση σε έντυπη μορφή νόμων, εγκυκλίων και οδηγιών, περιόριζε σημαντικά τη γνώση του περιεχομένου αυτών των εγγράφων. Η πρόσβαση σε τέτοια έγγραφα μετά και την αρχειοθέτησή τους, μετατρέπονταν σε προνόμιο ολίγων, όσων δηλαδή είχαν δικαίωμα πρόσβασης σε αντίστοιχα αρχεία, καθιστώντας ουσιαστικά αδύνατη την παρακολούθηση των εξελίξεων από κάποιον άλλο ενδιαφερόμενο.

Αυτή η κατάσταση προσέφερε σε κάθε υπηρεσία το σχεδόν αποκλειστικό προνόμιο γνώσης και εφαρμογής της νομοθεσίας, διευκολύνοντάς και την άσκηση του έργου της ως αποκεντρωμένη υπηρεσία. Παράλληλα όμως, διατηρούσε και τη δυνατότητα εμφάνισης φαινομένων αδιαφορίας για την επικαιροποίηση αναγκαίων σχετικών γνώσεων, απροθυμίας στην ορθή εφαρμογή κανονισμών και αποφάσεων ή εξυπηρέτησης άλλων αφανών σκοπών.

Τα τελευταία χρόνια με την κατάργηση της επετηρίδας διορισμού των εκπαιδευτικών, το διαγωνισμό ΑΣΕΠ και τη δυνατότητα διορισμών με προϋπηρεσία και ενιαίους πίνακες κατάταξης, δημιουργήθηκε έντονο ενδιαφέρον για τη γνώση και την ορθή εφαρμογή της εκπαιδευτικής νομοθεσίας. Αυτή η γνώση θα βοηθούσε τους αδιόριστους εκπαιδευτικούς σε αποφάσεις και ενέργειες ικανές να οδηγήσουν σε διορισμό στη δημόσια εκπαίδευση. Παράλληλα η δυνατότητα ελέγχου διασφάλιζε και την ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας, προασπίζοντας τα δικαιώματα εκπαιδευτικών, πριν αλλά και μετά το διορισμό στη δημόσια εκπαίδευση.

Πέρα όμως από τους εκπαιδευτικούς, ενδιαφέρον άρχισε να αναπτύσσεται και σε άλλες κοινωνικές ομάδες. Το ενδεχόμενο διορισμού στη δημόσια σχολική εκπαίδευση προσέφερε νέα ώθηση στις λεγόμενες «καθηγητικές» σχολές. Οι γονείς ήθελαν να εξασφαλίσουν τις προοπτικές για το μέλλον των παιδιών τους, οι μαθητές αναζητούσαν πληροφορίες και υλικό που θα αύξαναν τις πιθανότητες επιτυχίας στις πανελλαδικές εξετάσεις και οι φοιτητές ως άμεσα ενδιαφερόμενοι για συμμετοχή σε διαγωνισμό ΑΣΕΠ, έπρεπε να γνωρίζουν τα ισχύοντα στην εκπαίδευση ακόμη και ως μέρος της εξεταστέας ύλης. Παράλληλα, η ανάπτυξη της δια βίου μάθησης, επέκτεινε το σχετικό ενδιαφέρον και σε άλλες ομάδες της κοινωνίας, που αναζητούσαν νέες δυνατότητας προσωπικής και επαγγελματικής ανέλιξης.

Η γνώση της εκπαιδευτικής νομοθεσίας αναδεικνύεται πλέον σε δικαίωμα ενός μεγάλου τμήματος της κοινωνίας, ικανή να υλοποιήσει προσωπικές φιλοδοξίες και επαγγελματικές επιδιώξεις. Παράλληλα λειτουργεί και ως μέσο πίεσης, καθώς η δυνατότητα ελέγχου αποφάσεων, ενισχύει τη μέριμνα για ορθή εφαρμογή της σχετική νομοθεσίας από τη Διοίκηση.

Παρουσίαση

Ο προσδιορισμός της ανάγκης περαιτέρω γνώσεων σε θέματα εκπαίδευσης, κατέστησε ελκυστική την ιδέα δημιουργίας ενός δικτυακού τόπου, όπου η παράθεση της εκπαιδευτικής

νομοθεσίας θα διευκόλυνε αφ' ενός όσους συναλλασσόταν με τις Υπηρεσίες Εκπαίδευσης στο να γνωρίσουν και να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους, και αφ' ετέρου και τις ίδιες τις Υπηρεσίες στην άσκηση του έργου τους.

Η αρχική αυτή ιδέα, στη διάρκεια μίας πενταετίας, μετεξελίχτηκε και επεκτάθηκε και σε ζητήματα γενικότερου εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος (π.χ. θέματα πανελλαδικών εξετάσεων, Συνέδρια, επιμορφώσεις, πιστοποίηση γνώσεων, κ.α.) καλύπτοντας ουσιαστικά όλο το πεδίο τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, από την αρχική εκπαίδευση έως και την Εκπαίδευση Ενηλίκων και τη Δια Βίου Μάθηση. Κατέστη με αυτόν τον τρόπο δυνατή και η δημιουργία κοινότητας ατόμων με κοινά χαρακτηριστικά και ενδιαφέροντα σε γενικότερα ζητήματα εκπαίδευσης.

Ως χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι δυνατό να αναφερθούν ενότητες όπως:

Α) Λειτουργία Σχολείων, με επιμέρους υποενότητες που αναφέρονται σε κάθε τύπο σχολείου ξεχωριστά. (http://edu.klimaka.gr/leitoyrgia-sxoleivn.html)

Β) Πανελλαδικές εξετάσεις με ανακοινώσεις, θέματα, εγκυκλίους και γενικότερες πληροφορίες. (http://edu.klimaka.gr/anakoinoseis-panellhnies.html)

Γ) Διαγωνισμός ΑΣΕΠ, με προκηρύξεις, ανακοινώσεις, θέματα και απαντήσεις. (http://edu.klimaka.gr/asep-anakoinvseis.html)

Δ) Εκπαιδευτικό προσωπικό, με υποενότητες για ωρομισθίους, αναπληρωτές, νεοδιόριστους, μόνιμους, μεταθέσεις, αποσπάσεις κ.α. (http://edu.klimaka.gr/ekpaideytikoi-anakoinvseis.html)

Ε) Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση.

ΣΤ) Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Ζ) Δια Βίου Μάθηση, με ανακοινώσεις για συνέδρια-σεμινάρια ή πιστοποίηση γνώσεων. (http://edu.klimaka.gr/dia-viou-mathhsh.html)

Η) Νομοθεσίας, όπου παράλληλα με την περαιτέρω κατηγοριοποίηση προσφέρεται και ένας ευμεγέθης κατάλογος με δυνατότητα ανάγνωσης και ανάκτησης των πρωτοτύπων εγγράφων ΦΕΚ. (http://edu.klimaka.gr/nomothesia.html)

Εκτός των ανωτέρω αναφερόμενων παραδειγμάτων, δημιουργήθηκε και χώρος για Εγγεγραμμένα Μέλη, στα οποία προσφέρονται δυνατότητες όπως η υποβολή σχολίων και άρθρων, η ανταλλαγή μηνυμάτων, η δημιουργία ομάδων, η λήψη ενημερωτικών δελτίων,

στοιχεία που συνέβαλαν στη δημιουργία και ανάπτυξη Κοινότητας με κοινά εκπαιδευτικά ενδιαφέροντα.

Πλέον, τα δημοσιευμένα άρθρα ξεπερνούν τα 1700, οι διακεκριμένοι επισκέπτες (unique visitors) ξεπερνούν σε πλήθος τους 300.000 κάθε μήνα, τα εγγεγραμμένα Μέλη πλησιάζουν τα 1800, χαρακτηριστικά που αναδεικνύουν την «Εκπαιδευτική Κλίμακα» ως έναν πλήρη και λειτουργικό δικτυακό τόπο, ο οποίος υποστηρίζεται από τη δική του Κοινότητα Μελών και επισκεπτών με κοινά ενδιαφέροντα σε θέματα εκπαίδευσης.

Υφιστάμενη κατάσταση

Στην παρούσα φάση η Εκπαιδευτική Κλίμακα έχει να επιδείξει

- Περισσότερα από 1700 δημοσιευμένα άρθρα, τα οποία είναι πιστά αντίγραφα των πρωτοτύπων που βρίσκονται σε προσωπικό αρχείο. Όλα τα αναρτημένα επίσημα έγγραφα φέρουν τα χαρακτηριστικά των δημοσίων εγγράφων, ώστε να ενισχύεται η εγκυρότητα των αναγραφομένων πληροφοριών, αλλά και να γίνεται εύκολη η ανεύρεση των πρωτοτύπων (http://edu.klimaka.gr/klimaka-sitemap.html).
- Περισσότερα από 1000 πρωτότυπα αρχεία πλήρως ανακτήσιμα από τους επισκέπτες. Συγκεκριμένα, έγγραφα που δεν φέρουν μόνο πρόσκαιρες πληροφορίες, αλλά προσδιορίζουν πάγιες και διαρκείς ενέργειες (ΦΕΚ, κανονισμοί) ή χρηστικό υλικό (Θέματα εξετάσεων, αιτήσεις, υποδείγματα) διατίθενται και ως πρωτότυπα για ελεύθερη χρήση, λήψη και αρχειοθέτηση από τους ενδιαφερόμενους.
- Έναν ευμεγέθη συγκεντρωτικό κατάλογο εκπαιδευτικής νομοθεσίας, ο οποίος εμπλουτίζεται συνεχώς, με δυνατότητα τόσο για θέαση των περιεχομένων, όσο και για ανάκτηση των πρωτοτύπων εγγράφων ΦΕΚ (http://edu.klimaka.gr/nomothesia/fek/1419-education-ekpaidevtiki-nomothesia-nomoi-fek.html).
- Μετατροπή παλαιοτέρων δημοσίων εγγράφων σε ηλεκτρονική και εκτυπώσιμη μορφή κειμένου, που συμβάλλει στην ανάδειξη και την προβολή τους (http://edu.klimaka.gr/nomothesia/fek/1617-pd-104-1979-yphresiaka-vivlia-eggrafes-foithsh-diagwgh-poines-diakrisei-.html).

- Συνεχή αντικατάσταση, επικαιροποίηση και συμπλήρωση των δημοσιευμένων εγγράφων ώστε να παραμένουν σε δημόσια χρήση μόνο ισχύουσες και χρηστικές πληροφορίες (http://edu.klimaka.gr/anakoinoseis-panellhnies/mhxanografiko/1415-prosvash-epal-a-tritrovathmia-ekpaidevsh-tropopoihsh.html).

Η αναζήτηση νέων άρθρων, ο εμπλουτισμός και η επικαιροποίηση γίνεται σε καθημερινή βάση με τη θεματολογία να διατρέχει ολόκληρο το πεδίο της τυπικής ή άτυπης εκπαίδευσης, από την αρχική έως και τη Διά Βίου Μάθηση.

Η επιτυχία του εγχειρήματος αποτυπώνεται στο πλήθος των επισκεπτών το οποίο ξεπερνάει σταθερά τους 300.000 κάθε μήνα, προερχόμενος και από πολλές χώρες του εσωτερικού.

Ιδιαίτερη αναγνώριση στην όλη προσπάθεια αποδίδουν τα περίπου 1800 εγγεγραμμένα Μέλη, διακρινόμενα ανά ειδικότητα/κλάδο, περιοχή και ενδιαφέροντα, συμβάλλοντας στη δημιουργία και ανάπτυξη κοινότητας με κοινά χαρακτηριστικά.

Έντονη καθημερινή δραστηριότητα μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Ύπαρξη δυνατότητας σχολιασμού σε άρθρα, που ενισχύει την αλληλεπίδραση και τη βοήθεια μεταξύ των επισκεπτών και των Μελών της Κοινότητας.

Πρόσφατη ενεργοποίηση παρουσίας σε κοινωνικά δίκτυα με ενθαρρυντικά αποτελέσματα :

- http://www.facebook.com/klimaka.gr
- http://twitter.com/edu_klimaka_gr

Δυνατότητα διαμοιρασμού και προώθηση όλων των αναρτημένων άρθρων μέσω των κοινωνικών δικτύων (αρκετά άρθρα έχουν περισσότερα από 1000 Likes/Shares) : http://edu.klimaka.gr/anakoinoseis-panellhnies/panellhnies/176-panelladikes-programma-exetasewn-genikwn-lykeiwn-epal-b.html

Κατάλληλα διαμορφωμένο υλικό για προώθηση στις μηχανές αναζήτησης, όπως αποδεικνύεται σχετικά εύκολα με τη συχνή παρουσία στις πρώτες θέσεις των αποτελεσμάτων.

Ιδιαίτερα επιτεύγματα

Η προσήλωση στην εγκυρότητα και την αξιοπιστία των παρεχόμενων πληροφοριών, έχουν αναδείξει το δικτυακό τόπο «edu.klimaka.gr» και το χαρακτηριστικό όνομα «Κλίμακα / Εκπαιδευτική Κλίμακα» ως σημείο αναφοράς για θέματα εκπαίδευσης. Ως αποτέλεσμα,

παρατηρείται συνεχής αύξηση επισκεπτών, εγγεγραμμένων μελών, μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με ερωτήματα ή αιτήματα καθώς και προσφοράς υλικού προς ανάρτηση.

Η πρώτη επίσημη αναγνώριση της προσπάθειας καταγράφηκε με το χαρακτηρισμό ως «Διαπιστευμένο ιστολόγιο (Blog)» από το Υπουργείο Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

Η αναγνωρισιμότητα επεκτείνεται πέρα από ιδιώτες επισκέπτες και σε Ιδρύματα, Φορείς και Υπηρεσίες εκπαίδευσης, με συχνή λήψη αιτημάτων για προβολή και υποστήριξη των δικών τους δράσεων.

Σημαντικό είναι το πλήθος αναφορών και παραπομπών από ιστοσελίδες τρίτων, που επεκτείνονται πέρα από προσωπικές προσπάθειες ιδιωτών και σε ιστοσελίδες Σχολείων Δημοσίων Υπηρεσιών και φορέων.

Αξιοσημείωτη είναι η χρησιμοποίηση του δημοσιευμένου υλικού με αναφορές στην Εκπαιδευτική Κλίμακα ως πηγή βιβλιογραφίας. (http://invenio.lib.auth.gr/record/123119/files/GRI-2010-5203.pdf?version=1)

Η εγκυρότητα των παρεχομένων πληροφοριών προσελκύει και ενθαρρύνει τη δημοσίευση τεκμηριωμένων προσεγγίσεων που στόχο έχουν να προκαλέσουν περαιτέρω συζήτηση, συμβάλλοντας και στη διαμόρφωση εκπαιδευτικής πολιτικής (http://edu.klimaka.gr/apopseis/56-se-genika-endiaferonta/1266-anagkh-diafaneias-stis-metatheseis-ekpaidevtikwn.html)

Αξίζει τέλος να αναφερθεί η καθημερινή εξυπηρέτηση αιτημάτων είτε με την απάντηση σε μηνύματα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, είτε με την περαιτέρω προώθηση και διεκπεραίωση σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες εκπαίδευσης. Η δυνατότητα δημιουργίας νέων συνεργασιών και η δράση των μελών της κοινότητας προσφέρουν πολύτιμα στοιχεία για τον προσδιορισμό νέων αναγκών και τη διαμόρφωση πλαισίου περαιτέρω ανάπτυξης.

5.8 Το ιστολόγιο «Περί Φυσικής Αγωγής ο λόγος…» Μία διαδικτυακή κοινότητα για εκπαιδευτικούς Φυσικής Αγωγής

συντελεστές		
Μαρία Μαχαιρίδου	mmachair@phyed.duth.gr	ΤΕΦΑΑ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
Παναγιώτης Αντωνίου	panton@phyed.duth.gr	ΤΕΦΑΑ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
Θωμάς Κουρτέσης	tkourtes@phyed.duth.gr	ΤΕΦΑΑ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
Ανδρέας Αυγερινός	aavgerin@phyed.duth.gr	ΤΕΦΑΑ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
σύντομη περιγραφή		
Το παρουσιαζόμενο ιστολόγιο αποτελεί μία διαδικτυακή κοινότητα μάθησης, στα πλαίσια της οποίας επιμορφώθηκαν συνολικά 56 εν ενεργεία καθηγητές Φυσικής Αγωγής, που εργάζονταν σε σχολικές μονάδες εννέα Νομών της χώρας. Η επιμόρφωση διήρκησε οκτώ εβδομάδες και είχε θέμα την αποτελεσματική διδασκαλία της Φυσικής Αγωγής. Οι επιμορφούμενοι συμμετείχαν σε εθελοντική βάση, χωρίς οικονομικό ή άλλο όφελος (π.χ. λήψη βεβαίωσης, μοριοδότησης κά). Τα κίνητρά τους αφορούσαν στην απόκτηση σχετικής εμπειρίας από τη συμμετοχή, την απόκτηση νέων και την επικαιροποίηση προγενέστερων γνώσεων σε θέματα κοινού επαγγελματικού ενδιαφέροντος και την ευκαιρία για ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών με συναδέλφους τους, μέσω ενός καινοτόμου, διαδικτυακού μαθησιακού περιβάλλοντος. Μπορούσαν με απόλυτη ελευθερία να συζητούν, να συνεργάζονται και να ανταλλάσουν απόψεις. Είχαν την ευχέρεια να ρυθμίσουν ατομικά την πορεία της μάθησής τους, ανάλογα με το χρόνο που μπορούσαν ή επιθυμούσαν να διαθέσουν, καθώς και να επιλέξουν τον τρόπο διαχείρισης του εκπαιδευτικού υλικού στο οποίο είχαν πρόσβαση.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		

http://kfag3.wordpress.com

Εισαγωγή

Η εμφάνιση των εργαλείων του Παγκόσμιου Ιστού 2.0 σηματοδότησε τη μετάβαση προς περισσότερο μαθητο-κεντρικά μοντέλα στο χώρο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (εξΑΕ), στα πλαίσια των οποίων, οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν ως ενεργά μέλη ηλεκτρονικών κοινοτήτων μάθησης, με τη γνώση να είναι δυναμικά ευρέως διαχεόμενη και ταυτόχρονα άμεσα προσπελάσιμη. Τα ιστολόγια φαίνεται να βρίσκουν εφαρμογή στο χώρο της εξΑΕ επειδή έχουν ενισχύσει σημαντικά τη δυνατότητα για κοινωνική δικτύωση, συνεπώς και τη δυναμική ανάπτυξης των εξΑ συνεργατικών μαθησιακών περιβαλλόντων. Συνδυάζουν (μεταξύ άλλων) τα πλεονεκτήματα που αποφέρει η ασύγχρονη γραπτή επικοινωνία με την παράλληλη υποστήριξη πολυμεσικού περιεχομένου, ενισχύοντας τον αναστοχασμό, τη συνεργασία και την κριτική σκέψη και εμπλουτίζοντας τις μαθησιακές εμπειρίες των εξΑ εκπαιδευομένων. Ωστόσο, η χρήση ακόμη και της πιο εξελιγμένης τεχνολογίας δεν διασφαλίζει την επιτυχία της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ενώ η τεχνολογία είναι δυνατόν και να χάσει την αποτελεσματικότητά της εάν δεν εφαρμόζεται με ένα συστηματικά σχεδιαζόμενο τρόπο. Συνεπώς, ο προσεκτικός σχεδιασμός και η βαθιά κατανόηση της δυναμικής των χαρακτηριστικών και των δυνατοτήτων που παρέχουν οι εφαρμογές του Παγκόσμιου Ιστού 2.0, αποτελούν σημαντικές προϋποθέσεις για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς τους σαν εκπαιδευτικά εργαλεία.Όπως καταγράφεται, τα ιστολόγια δεν συμπεριλαμβάνονται συχνά και ανεπιφύλακτα στην πρακτική των εξΑΕ επιμορφωτικών προγραμμάτων, εμφανίζουν, όμως, μία διαρκώς αυξανόμενη δημοτικότητα μεταξύ των εκπαιδευτικών διαφόρων ειδικοτήτων της χώρας μας (http://blogs.sch.gr/statsfeb11). Αυτό οδηγεί στην οριοθέτηση ενός προβληματισμού και συνεπώς, η παρούσα δράση επικεντρώθηκε στη δημιουργία, εφαρμογή και αξιολόγηση ενός εξΑ επιμορφωτικού προγράμματος για εκπαιδευτικούς Φυσικής Αγωγής (ΦΑ), υποστηριζόμενου από την τεχνολογία των ιστολογίων.

Περιγραφή

Γενικά στοιχεία

Από ομάδα διδασκόντων του Τ.Ε.Φ.Α.Α, Δ.Π.Θ. οργανώθηκε και εφαρμόσθηκε πιλοτικά ένα πρόγραμμα εξΑ επιμόρφωσης για εν ενεργεία εκπαιδευτικούς ΦΑ, διάρκειας οκτώ εβδομάδων, μέσω ενός ιστολογίου που δημιουργήθηκε ειδικά για το σκοπό αυτό. Η θεματολογία του προγράμματος αφορούσε την αποτελεσματική διδασκαλία της ΦΑ στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Φάσεις

Η διεξαγωγή της περιγραφόμενης δράσης περιελάμβανε τρεις βασικές φάσεις: α) σχεδιασμού-διαμόρφωσης του μαθησιακού περιβάλλοντος και του ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού, β) υλοποίησης και γ) αξιολόγησης. Ειδικότερα: Κατά τη φάση σχεδιασμού του μαθησιακού περιβάλλοντος, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη της αλληλεπίδρασης, μέσω: α) της αξιοποίησης ιδιαίτερων τεχνολογικών χαρακτηριστικών των ιστολογίων που υποστηρίζουν την ανάπτυξη ασύγχρονης, νηματικής συζήτησης μεταξύ των μελών τους και β) των δυνατοτήτων τους για τη διάθεση και διαχείριση πολλαπλών μορφών πολυμεσικού περιεχομένου (στην παρούσα περίπτωση, το ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό).Κατά τη φάση υλοποίησης, επιμορφώθηκαν συνολικά 54 εν ενεργεία εκπαιδευτικοί ΦΑ (29 άνδρες και 25 γυναίκες), οι οποίοι εργαζόταν ως μόνιμοι ή αναπληρωτές σχολικών μονάδων της Πρωτοβάθμιας ή/και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, 9 νομών της χώρας (Αττικής, Δωδεκανήσου, Ηρακλείου, Θεσσαλονίκης, Καβάλας, Κοζάνης, Κυκλάδων, Ξάνθης, Ροδόπης). Οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί επιμορφώθηκαν σε εθελοντική βάση, χωρίς οικονομικό ή άλλο όφελος (π.χ. λήψη βεβαίωσης, μοριοδότησης για επαγγελματική εξέλιξη κά). Τα κίνητρά τους αφορούσαν αποκλειστικά στην απόκτηση σχετικής εμπειρίας από τη συμμετοχή, την απόκτηση νέων και την επικαιροποίηση προγενέστερων γνώσεων σε θέματα κοινού επαγγελματικού ενδιαφέροντος, καθώς και την ευκαιρία για ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών με συναδέλφους τους, μέσω ενός καινοτόμου, διαδικτυακού μαθησιακού περιβάλλοντος.Κατά την τελευταία φάση, αξιολογήθηκε η αποτελεσματικότητα του προγράμματος, μέσω της ποσοτικής και ποιοτικής προσέγγισης των εξής παραμέτρων: α) τη βελτίωση των γνώσεων των εκπαιδευτικών ΦΑ σχετικά με τη θεματολογία του προγράμματος, β) την αντίληψη που είχαν οι ίδιοι για την αποτελεσματικότητά του, γ) την

αλληλεπίδραση που αναπτύχθηκε μεταξύ τους και δ) τις στάσεις τους για την εκπαιδευτική χρήση των ΤΠΕ.

Εκπαιδευτικές διαδικασίες

Οι εκπαιδευτικοί ΦΑ παρακολούθησαν το πρόγραμμα συνεργαζόμενοι σε ομάδες εργασίας των τεσσάρων-πέντε ατόμων. Σε κάθε ομάδα υπήρχε ένας συντονιστής που άλλαζε κάθε εβδομάδα. Τα μέλη των ομάδων συζητούσαν μεταξύ τους για να διεκπεραιώσουν και να αναρτήσουν στο ιστολόγιο μία εβδομαδιαία ομαδική εργασία, η οποία αφορούσε την παραγωγή μαθησιακών δραστηριοτήτων για τους μαθητές τους ή/και την κατάθεση προτάσεων πρακτικής εφαρμογής στη διδακτική πρακτική της ΦΑ. Επιπλέον, είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις ή/και εμπειρίες με τους υπόλοιπους επιμορφούμενους/μέλη του ιστολογίου σχετικά με ένα εβδομαδιαίο θέμα κοινού ενδιαφέροντος.

Εικόνα 1. Αρχική σελίδα του ιστολογίου

Τα θέματα των εργασιών και της συζήτησης άλλαζαν κάθε εβδομάδα, ανάλογα με το θέμα της επιμέρους θεματικής ενότητας που αναπτυσσόταν. Η παρακολούθηση της ατομικής προόδου

των εκπαιδευτικών, καθώς και η αξιολόγηση των ομαδικών τους εργασιών, γινόταν μέσω δοκιμασιών αυτοαξιολόγησης, δημοσκοπήσεων για την ανάδειξη της καλύτερης εργασίας, καθώς και την ανατροφοδότηση που λάμβαναν από την ανταλλαγή απόψεων με τους υπόλοιπους συναδέλφους τους.Ο ρόλος της εισηγήτριας του περιεχομένου αφορούσε κυρίως σε εβδομαδιαίες διαχειριστικές εργασίες. Συγκεκριμένα, στην αρχή κάθε εβδομάδας, αναρτούσε το αντίστοιχο ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό για κάθε νέα θεματική ενότητα και ενημέρωνε τους εκπαιδευτικούς για τις εβδομαδιαίες μαθησιακές διαδικασίες. Οι μορφές διάθεσης και οι τρόποι διαχείρισης του ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο σχεδιάσθηκε ειδικά για την εξυπηρέτηση των στόχων της παρούσας δράσης, επιλέχθηκαν με στόχο την ενίσχυση της διαδραστικότητάς του [ψηφιακά έντυπα σημειώσεων (.pdf), παρουσιάσεις (.ppt), θέματα εργασιών και συζήτησης, βίντεο-παραδείγματα (.avi), δοκιμασίες αυτοαξιολόγησης (.jgz), on line ερωτηματολόγια (υπηρεσία SurveyMonkey), δημοσκοπήσεις (blog-polls)]. Τα μέλη του ιστολογίου μπορούσαν με απόλυτη ελευθερία να συζητούν, να συνεργάζονται και να ανταλλάσουν απόψεις μεταξύ τους. Κάθε εκπαιδευτικός είχε την ευχέρεια να ρυθμίσει ατομικά την πορεία της μάθησής του, σύμφωνα με το χρόνο που μπορούσε ή επιθυμούσε να διαθέσει, να αποφασίσει και να επιλέξει τον τρόπο που θα διαχειρισθεί το εκπαιδευτικό υλικό, σε συνεργασία (ή όχι) με τα υπόλοιπα μέλη του ιστολογίου, μέσω του οποίου παρακολουθούσε το πρόγραμμα. Όλες οι προαναφερόμενες συνεργατικές μαθησιακές διαδικασίες ήταν προτεινόμενες και προαιρετικές.

Αποτελέσματα-συμπεράσματα

Διαπιστώθηκε ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί βελτίωσαν σημαντικά τις γνώσεις για την αποτελεσματική διδασκαλία της ΦΑ, ενώ το 72,2 % από αυτούς διατήρησαν και αργότερα τις γνώσεις τους (προς το παρόν, έχει ελεγχθεί για διάστημα δύο περίπου μηνών μετά την παρακολούθηση). Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί (81,5%), αξιολόγησαν θετικά την αποτελεσματικότητα του επιμορφωτικού προγράμματος, αφού όπως διαπιστώθηκε πίστευαν ότι έμαθαν περισσότερα από ότι σε οποιοδήποτε άλλο πρόγραμμα που είχαν παρακολουθήσει. Η αλληλεπίδραση που αναπτύχθηκε κατά τη διάρκειά του αξιολογήθηκε από τους περισσότερους (82,3%) σε πολύ καλό έως άριστο επίπεδο, ενώ σημαντικά μικρότερο ποσοστό από αυτούς (17,7 %) πίστευαν ότι αναπτύχθηκε σε μέτριο ή χαμηλό επίπεδο. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι όσοι αξιολόγησαν θετικότερα την αλληλεπίδραση ήταν αυτοί που είχαν αποκτήσει περισσότερες γνώσεις και συγχρόνως, πίστευαν ότι έμαθαν περισσότερα.

Τέλος, οι στάσεις όλων των εκπαιδευτικών ΦΑ (100%) για τη χρήση των ΤΠΕ στην υποστήριξη της διδασκαλίας τους, ήταν θετικές.

Συνοψίζοντας, αξίζει να επισημάνουμε ότι για τη συμμετοχή σε εξΑΕ προγράμματα τα οποία αξιοποιούν την τεχνολογία των ιστολογίων, οι εκπαιδευόμενοι είναι απαραίτητο να έχουν μόνο μία μικρή εξοικείωση με τον υπολογιστή και το διαδίκτυο. Όπως παρατηρήθηκε, η επιτυχία του παρουσιαζόμενου προγράμματος φαίνεται να οφείλεται κυρίως: α) στη συνάφεια της θεματολογίας του με τα ενδιαφέροντα και τις εργασιακές ανάγκες των εκπαιδευτικών, β) στην παραγωγή νέων γνώσεων, μέσω μαθησιακών καθηκόντων (ομαδικών εργασιών) που βρισκόταν σε άμεση και πρακτική συνάφεια με το γνωστικό τους αντικείμενο, γ) στη μελετημένα, κατάλληλη διαμόρφωση και ελκυστικότητα του ηλεκτρονικού μαθησιακού περιβάλλοντος, δ) στην ποιότητα και εγκυρότητα περιεχομένου του ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού, σε συνδυασμό με τους ελκυστικούς τρόπους διάθεσής του στο ιστολόγιο, ε) στην ανάπτυξη της αίσθησης της ομάδας, του «ανήκειν» και της αλληλοϋποστήριξης που δημιουργήθηκε στους εκπαιδευτικούς, ζ) στην παροχή πολλαπλών τρόπων επικοινωνίας μεταξύ τους και στ) στη δυνατότητα που είχαν για αυτο-ρύθμιση της μάθησής τους.

Σημασία-προοπτική

Τα συμπεράσματα και η εμπειρία που αποκτήθηκαν από την υλοποίηση της παρουσιαζόμενης δράσης μπορούν να αποτελέσουν σημαντική βοήθεια για τους σχεδιαστές και τους εκπαιδευτές των εξΑΕ προγραμμάτων, προς την κατεύθυνση δημιουργίας όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερων ψηφιακών εκπαιδευτικών περιβαλλόντων, με την αξιοποίηση συνεργατικών εφαρμογών του Παγκόσμιου Ιστού 2.0.

Συγκεκριμένα, είναι δυνατόν να συνεισφέρουν στην προσπάθεια των ιδιωτικών ή δημοσίων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και της κεντρικής ηγεσίας εκπαίδευσης, για την παροχή αποτελεσματικών εξΑ προγραμμάτων επιμόρφωσης στους εκπαιδευτικούς, στα πλαίσια της συστηματικής και διά βίου επιμόρφωσης των εν ενεργεία διδασκόντων της χώρας. Επίσης, έπειτα από κατάλληλη προσαρμογή του περιεχομένου του προγράμματος, είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν και στο χώρο της δια βίου εκπαίδευσης ενηλίκων γενικότερα, με την εξΑΕ άλλων κλάδων επαγγελματιών ή/και την εξΑ επικαιροποίηση των γνώσεων αποφοίτων ΑΕΙ, προκειμένου να βελτιώσουν τα επαγγελματικά τους προσόντα και να ενταχθούν στο εργατικό δυναμικό της χώρας.

Τέλος, στηριζόμενοι στα θετικά αποτελέσματα που προέκυψαν από την αξιολόγησή του, εκτιμούμε πως το παρουσιαζόμενο εξΑΕ πρόγραμμα αποτελεί ένα καινοτόμο παράδειγμα καλής πρακτικής για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στη χώρα μας και ειδικότερα αυτών της ΦΑ, δεδομένου ότι η επιμόρφωσή τους για την υλοποίηση των Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης βρίσκεται ήδη σε πιλοτική εξέλιξη και προς διεύρυνση. Προτείνουμε, οι αρμόδιοι φορείς της κεντρικής ηγεσίας εφαρμογής της εκπαιδευτικής πολιτικής να εξετάσουν εκτενέστερα τη συγκεκριμένη πρόταση και να διερευνήσουν πιθανούς τρόπους αξιοποίησής της σε ευρεία κλίμακα, μειώνοντας, έτσι, σημαντικά το κόστος του προαναφερόμενου Έργου και τους χρονικούς/τοπικούς περιορισμούς διεξαγωγής του, επαυξάνοντας, όμως, παράλληλα την ποιότητα και την αποτελεσματικότητά του.

5.9 Sharetribe – Μοιραζόμαστε πόρους στην κοινότητά μας

συντελεστές		
Δημήτρης Τζώρτζης	dimitris@sharetribe.com	Sharetribe Greece
σύντομη περιγραφή		
Το Sharetribe είναι μια υπηρεσία για κοινότητες που δίνει στα μέλη τους τη δυνατότητα να μοιράζονται πόρους μεταξύ τους. Στην καθημερινότητά μας συμμετέχουμε σε πολλές διαφορετικές "φυλές", δηλαδή κοινότητες, στα πλαίσια των οποίων μπορούμε να μοιραστούμε πόρους με άλλους ανθρώπους. Μπορούμε, για παράδειγμα, να ζητήσουμε από ένα συνεργάτη να μας πάρει μαζί του στη δουλειά, να προσφέρουμε μια βοήθεια σε κάποιο γείτονά μας, να δανειστούμε κάποιο βιβλίο από ένα συμφοιτητή κ.ο.κ. Το Sharetribe είναι μια ψηφιακή πλατφόρμα μέσω της οποίας μπορεί να πραγματοποιηθεί αυτός ο διαμοιρασμός. Η υπηρεσία δημιουργήθηκε από την ανάγκη να μοιραζόμαστε και τη διαπίστωση ότι ο τρόπος κατανάλωσής μας δεν είναι αποδοτικός. Αγοράζουμε πολλά πράγματα που θα μπορούσαμε να δανειστούμε ή να μοιραστούμε με άλλους και ταυτόχρονα απομακρυνόμαστε από τους ανθρώπους γύρω μας. Το Sharetribe ξεκίνησε το 2010 από δύο Φινλανδούς φοιτητές και από τότε χρησιμοποιείται από όλο και περισσότερες κοινότητες ανά τον κόσμο.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://www.sharetribe.gr		

Ο τρόπος που ζούμε και καταναλώνουμε αγαθά μας καταστρέφει το περιβάλλον και δημιουργεί προβλήματα. Σύμφωνα με στατιστικές, το 99% από οτιδήποτε καταναλώνουμε αυτή τη στιγμή στον πλανήτη θα έχει οδηγηθεί στα σκουπίδια μέσα σε 6 μήνες! Προσπαθώντας να μειώσουμε τα αέρια του θερμοκηπίου μιλάμε για πράσινη ενέργεια και ηλεκτρικά αυτοκίνητα όμως το 48% του CO2 σε μία πόλη οφείλεται στην αλυσίδα κατανάλωσης αγαθών και φαγητού, δηλαδή στην παραγωγή τους, τη μεταφορά τους και τη διαχείριση των αποβλήτων.

Όμως μπορούμε να ζούμε αλλιώς αν θυμηθούμε τη χαρά του να μοιραζόμαστε. Τα σπίτια μας είναι γεμάτα πράγματα, το ίδιο και των άλλων ανθρώπων γύρω μας. Αυτό που μας λείπει το έχει σίγουρα κάποιος άλλος, είτε είναι κάποιο αντικείμενο είτε κάποια ικανότητα. Αν μοιραστούμε τις ανάγκες μας θα βρούμε άλλους να μας βοηθήσουν. Και θα προσφέρουμε τη βοήθειά μας σε άλλους ανθρώπους.

Με βάση την παραπάνω ιδέα δημιουργήθηκε το Sharetribe, μια υπηρεσία για κοινότητες. Ανήκουμε ταυτόχρονα σε πάνω από μία κοινότητες, ή αλλιώς "φυλές". Μία κοινότητα μπορεί να είναι στη δουλειά μας, μαζί με τους συνεργάτες μας. Ή μπορεί να είμαστε φοιτητές, οπότε ανήκουμε στη "φυλή" των συμφοιτητών μας. Επίσης μπορεί να συμμετέχουμε σε κάποιο σύλλογο, στην ενορία κλπ. Σε κάθε μία από αυτές τις κοινότητες μπορούμε να μοιραστούμε πόρους με άλλους ανθρώπους. Μπορούμε να ζητήσουμε από τη "φυλή" των συνεργατών μας να μας πάρει κάποιος μαζί του στη δουλειά το πρωί. Αν χρειαζόμαστε κάποιο εργαλείο ή βοήθεια για κάποιο μερεμέτι, είναι πιο πρακτικό να τη ζητήσουμε από τους γείτονές μας κ.ο.κ.

Πρακτικά, συμμετέχοντας σε κοινότητες Sharetribe μπορούμε να μοιραζόμαστε τις ανάγκες μας, να βρίσκουμε και να προσφέρουμε βοήθεια και αντικείμενα. Μπορούμε να εμπιστευτούμε καλύτερα κάποιον που ανήκει στην ίδια "φυλή" με μας. Και το γεγονός ότι αυτές οι "φυλές" είναι γεωγραφικά περιορισμένες (γειτονιά - πανεπιστήμιο - γραφείο κλπ.) διευκολύνει τις συναλλαγές.

Εικόνα 2. Είναι καλύτερα να μοιραζόμαστε

Το Sharetribe εκτός από μια ψηφιακή πλατφόρμα προσπαθεί να προωθήσει μια ιδεολογία διαμοιρασμού. Με αφορμή τη διαδικασία του διαμοιρασμού πόρων μπορεί να ξεκινήσει μια κουβέντα για τον τρόπο ζωής μας αλλά και για τον τρόπο που καταναλώνουμε. Μέσα από τη χρήση της υπηρεσίας γνωρίζουμε από πρώτο χέρι τα οφέλη του διαμοιρασμού πόρων. Κοινωνικότητα, οικονομία, η χαρά της προσφοράς. Και στη συνέχεια τα περιβαλλοντικά οφέλη. Εύκολα μπορούμε δηλαδή μετά να θέσουμε τα ερωτήματα: από που προέρχονται τα προϊόντα που καταναλώνουμε; Πόση ενέργεια καταναλώθηκε; Με ποιο περιβαλλοντικό κόστος; Που πάνε όταν τα πετάμε στα σκουπίδια; Πόσα πράγματα καταλήγουν στα σκουπίδια που μπορεί να είναι χρήσιμα σε άλλους;

Η ιδεολογία του διαμοιρασμού δεν αφορά όμως μόνο τα αντικείμενα. Επεκτείνεται και σε πνευματικά έργα, όπως για παράδειγμα τον κώδικα λογισμικού (open-source software) ή το open source hardware. Η ιδεολογία των κοινών και η κουλτούρα του "κάνε ένα καλό..." μόνο καλό μπορεί να κάνει στην κοινωνία. Σε αντίθεση με τις διαφημίσεις των προϊόντων οι οποίες απευθύνονται πάντα στο "εσύ", το Sharetribe και οι άλλες υπηρεσίες συνεργατικής κατανάλωσης στρέφουν την προσοχή μας ξανά στο "εμείς".

Το Sharetribe ξεκίνησε (ως "Kassi") στα πλαίσια ενός ερευνητικού προγράμματος στο πανεπιστήμιο Aalto, στο Ελσίνκι, το 2010. Οι δημιουργοί του, Antti Virolainen και Juho Makkonen, τότε μεταπτυχιακοί φοιτητές, συνέχισαν την ανάπτυξη της υπηρεσίας μετά την αποφοίτησή τους και το Sharetribe είναι από το 2011 το προϊόν της start-up εταιρίας τους, η οποία αποτελείται από 4 άτομα αυτή τη στιγμή. Είναι λογισμικό ανοικτού κώδικα, που

σημαίνει ότι οποιοσδήποτε μπορεί να το χρησιμοποιήσει ελεύθερα ή να συνεισφέρει στην ανάπτυξή του.

Αυτή τη στιγμή υπάρχουν κοινότητες στην Φινλανδία, τη Χιλή, τη Ρωσία, τις ΗΠΑ, την Ελλάδα κ.α. Συνολικά υπάρχουν πάνω από 6000 χρήστες της υπηρεσίας σε όλο τον κόσμο. Η μεγαλύτερη κοινότητα είναι αυτή στο πανεπιστήμιο Aalto με πάνω από 4500 χρήστες. Στην Ελλάδα, υπάρχει μία μέχρι στιγμής κοινότητα, στο Πανεπιστήμιο Πατρών.

Εικόνα 3. Στην κεντρική ιστοσελίδα του Sharetribe μπορεί οποιοσδήποτε να ξεκινήσει μια κοινότητα για τη "φυλή" του

Από την ιστοσελίδα www.sharetribe.gr μπορεί οποιοσδήποτε να δημιουργήσει δωρεάν μία κοινότητα Sharetribe για τη “φυλή” του. Γειτονιές, σχολεία, σύλλογοι, επιχειρήσεις και πανεπιστήμια μπορούν να επωφεληθούν από τη δική τους κοινότητα.

Το όραμα του Sharetribe είναι να χρησιμοποιείται από κοινότητες παντού. Το μήνυμα του είναι απλό και επείγον: Ο τρόπος που καταναλώνουμε δεν είναι αποδοτικός. Σπαταλούμε τεράστιες ποσότητες ενέργειας και γεμίζουμε τον πλανήτη με σκουπίδια ενώ ταυτόχρονα απομακρυνόμαστε από τους ανθρώπους γύρω μας. Μπορούμε όμως να το αλλάξουμε αυτό. Να μοιραστούμε αυτά που ήδη έχουμε, να ξαναγνωρίσουμε τους ανθρώπους στις κοινότητές μας, να καταναλώνουμε λιγότερο και πιο ουσιαστικά και να σταματήσουν τα σπίτια μας να γεμίζουν σκόνη από αντικείμενα που κάθονται.

5.10 Web 2.0 τρόποι συνεργασίας και έκφρασης στο Γενικό Λύκειο

συντελεστές		
Αγορίτσα Γόγουλου	mail@2lyk-kifis.att.sch.gr	2ο Γενικό Λύκειο Κηφισιάς
και ομάδα μαθητών του 2ου Γενικού Λυκείου Κηφισιάς που συνετέλεσαν στη δράση		
σύντομη περιγραφή		
Το σχολικό έτος 2011-12, ξεκίνησε η αξιοποίηση του εκπαιδευτικού κοινωνικού δικτύου Edmodo στο 2ο ΓΕΛ Κηφισιάς για την υποστήριξη των μαθημάτων Πληροφορικής και του μαθήματος Ερευνητικές Εργασίες της Α' Λυκείου. Σκοπός ήταν η παροχή υλικού, η δημιουργία μικρών ομάδων συνεργασίας και η εκπόνηση ηλεκτρονικών κριτηρίων αξιολόγησης (quiz). Ειδικότερα, στο μάθημα «Ερευνητικές Εργασίες» δημιουργήθηκαν ομάδες μαθητών που χρησιμοποίησαν την πλατφόρμα για ασύγχρονη επικοινωνία και συνεργασία, για αποθήκευση των αρχείων τους και για ενημέρωση σχετικά με την πορεία της εργασίας τους. Επίσης, στο πλαίσιο των Ερευνητικών Εργασιών χρησιμοποιήθηκαν από τους μαθητές ποικίλα Web 2.0 Εργαλεία για την παρουσίαση των θεμάτων με τα οποία ασχολήθηκαν. Συγκεκριμένα, χρησιμοποιήθηκαν εργαλεία ανάπτυξης ιστότοπων, δημιουργίας ηλεκτρονικής αφίσας, δημιουργίας χρονογραμμής και δημιουργίας ψηφιακού κόμικ. Η πιλοτική αξιοποίηση της πλατφόρμας Edmodo για την υποστήριξη των μαθημάτων και της ασύγχρονης συνεργασίας μαθητών-εκπαιδευτικού καθώς και η χρησιμοποίηση των Web 2.0 εργαλείων έτυχαν θετικής αποδοχής από τους μαθητές.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://2lyk-kifis.att.sch.gr/site/index.php?option=com_content&view=category&id=47&Itemid=87		

Τα τελευταία χρόνια, η ευρεία χρήση των υπηρεσιών του Διαδικτύου από άτομα της σχολικής ηλικίας, επιτρέπει την αξιοποίηση νέων υπολογιστικών τεχνολογιών και εργαλείων στη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία. Οι μαθητές, εξοικειωμένοι με τα κοινωνικά δίκτυα, είναι δεκτικοί σε προτάσεις αξιοποίησης περιβαλλόντων και εργαλείων υποστήριξης της

διαδικτυακής μάθησης και επιζητούν την εκμάθηση νέων προσεγγίσεων και εργαλείων έκφρασης και παρουσίασης των εργασιών τους.

Ιδιαίτερα η εισαγωγή του μαθήματος «Ερευνητικές Εργασίες» στο Λύκειο έχει δημιουργήσει την ανάγκη για νέους τρόπους συνεργασίας, επικοινωνίας και διαμοίρασης υλικού καθώς και για νέες μορφές τεχνημάτων.

Στο πλαίσιο αυτό, το σχολικό έτος 2011-12, ξεκίνησε η αξιοποίηση του εκπαιδευτικού κοινωνικού δικτύου Edmodo (http://www.edmodo.com) στο 20 ΓΕΛ Κηφισιάς για την υποστήριξη των μαθημάτων Πληροφορικής και του μαθήματος Ερευνητικές Εργασίες της Α' Λυκείου. Το Edmodo επιτρέπει τη δημιουργία και υποστήριξη ηλεκτρονικών τάξεων και προσφέρει ένα προστατευμένο περιβάλλον για αναρτήσεις, διαμοιρασμό αρχείων και εργασιών.

Σκοπός της αξιοποίησης του συγκεκριμένου περιβάλλοντος, ήταν η υποστήριξη των μαθητών με υλικό, η δημιουργία μικρών ομάδων συνεργασίας και η εκπόνηση ηλεκτρονικών κριτηρίων αξιολόγησης (quiz). Συγκεκριμένα, το Edmodo αξιοποιήθηκε ως εξής:

1. Δημιουργία ηλεκτρονικών τάξεων για όλα τα μαθήματα Πληροφορικής. Στην Εικόνα 1 παρουσιάζονται οι τάξεις (ομάδες) που δημιουργήθηκαν.

Εικόνα 1. Ηλεκτρονικές Τάξεις (ομάδες) - Αποτελέσματα Εκπόνησης Quiz στο μάθημα «Ανάπτυξη Εφαρμογών σε Προγραμματιστικό περιβάλλον» - Ανάθεση Εργασιών

2. Υποστήριξη του μαθήματος «Ανάπτυξη Εφαρμογών σε Προγραμματιστικό περιβάλλον» της Γ' Τεχνολογικής Κατεύθυνσης, με παροχή υλικού και κριτηρίων αξιολόγησης. Στην Εικόνα 1, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα ενός quiz από μέρος μαθητών που εκπονήθηκε.

3. Υποστήριξη των μαθημάτων Πληροφορικής και του μαθήματος «Τεχνολογία Επικοινωνιών» της Β' Τεχνολογικής Κατεύθυνσης με υλικό. Επίσης, η ανάθεση και η παράδοση των εργασιών πραγματοποιήθηκε μέσω του Edmodo (Εικόνα 1).

4. Υποστήριξη του μαθήματος «Ερευνητικές Εργασίες» της Α' Λυκείου. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου μαθήματος, δημιουργήθηκε σε κάθε τετράμηνο μία διαφορετική ηλεκτρονική τάξη για την υποστήριξη του αντίστοιχου τμήματος ενδιαφέροντος (Project Ποδήλατο (Α' Τετράμηνο) και PROJECT – SPA (Β' Τετράμηνο), Εικόνα 1). Ειδικότερα, σε κάθε ηλεκτρονική τάξη δημιουργήθηκαν υποομάδες για την υποστήριξη της συνεργασίας των διαφορετικών υποομάδων του τμήματος ενδιαφέροντος. Τα μέλη των υποομάδων χρησιμοποίησαν την πλατφόρμα για την ασύγχρονη επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ τους αλλά και με την υπεύθυνη καθηγήτρια. Αξιοποίησαν τις λειτουργίες της πλατφόρμας για την αποθήκευση και τη δυνατότητα πρόσβασης στα αρχεία τους και από το σπίτι τους. Επίσης, οι μαθητές, μέσω αναρτήσεων, ενημέρωναν τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας για την πορεία της εργασίας τους αλλά και αντάλλασαν κοινωνικού περιεχομένου μηνύματα (ευχές). Όπως φαίνεται στην Εικόνα 2, στο πλαίσιο της τάξης Project Ποδήλατο, δημιουργήθηκαν 3 υποομάδες: Daltons, Χωρίς Όνομα και Γατούλες. Η υπεύθυνη καθηγήτρια, χρησιμοποιούσε την πλατφόρμα ως μέσο παροχής υλικού, παροχής ανατροφοδότησης και παρακολούθησης της συνεργασίας και των υποχρεώσεων των υποομάδων και των μελών τους.

Εικόνα 2. Λειτουργία υποομάδων στο πλαίσιο του μαθήματος Ερευνητικές Εργασίες.

Εκτός από την αξιοποίηση του περιβάλλοντος Edmodo, στο πλαίσιο των Ερευνητικών Εργασιών χρησιμοποιήθηκαν από τους μαθητές ποικίλα Web 2.0 Εργαλεία για την παρουσίαση των θεμάτων με τα οποία ασχολήθηκαν. Οι μαθητές εκδήλωσαν την επιθυμία δημιουργίας τεχνημάτων διαφορετικών από αυτά (όπως διαφάνειες) που συνήθως δημιουργούν για την παρουσίαση των εργασιών τους στο πλαίσιο διαφόρων μαθημάτων. Τα εργαλεία επελέγησαν από τους μαθητές, μετά από την παρουσίαση εναλλακτικών εργαλείων που έγινε από την υπεύθυνη καθηγήτρια Πληροφορικής. Τα τεχνήματα που δημιούργησαν οι μαθητές στο πλαίσιο των δύο Ερευνητικών Εργασιών είναι προσβάσιμα μέσα από την ιστοσελίδα του σχολείου (http://2lyk-kifis.att.sch.gr/site/index.php?option=com_content&view=category&id=47&Itemid=87).

Συγκεκριμένα:

- Τόσο στο Α' Τετράμηνο όσο και στο Β' Τετράμηνο, οι μαθητές, ανέπτυξαν δύο ιστότοπους, έναν για κάθε εργασία, χρησιμοποιώντας διαφορετική πλατφόρμα σε κάθε τετράμηνο (Εικόνα 3). Στο Α' Τετράμηνο, χρησιμοποιήθηκε η πλατφόρμα Weebly ενώ στο Β' Τετράμηνο η πλατφόρμα Yola. Οι ιστότοποι είναι προσβάσιμοι στις εξής διευθύνσεις: Α) Project ποδήλατο http://bikepr2lkif.weebly.com/ και Β) Project SPA – Ιαματικά Λουτρά http://spapr2lkif.yolasite.com/. Στόχος της αξιοποίησης διαφορετικών πλατφορμών, ήταν οι μαθητές να έρθουν σε επαφή με διαφορετικά εργαλεία που υπηρετούν τον ίδιο σκοπό προκειμένου να συζητηθούν θέματα ευχρηστίας και λειτουργικότητας των δύο πλατφορμών.

- Αξιοποίηση του εργαλείου ανάπτυξης ηλεκτρονικής αφίσας Glogster. Για την παρουσίαση θεμάτων υγείας και μεταφοράς σχετικά με το ποδήλατο, υλοποιήθηκαν δύο αφίσες από μέλη διαφορετικών υποομάδων (Εικόνα 3) (http://bikepr2lkif.weebly.com/alphathetalambdaetasigmaeta--upsilongammaepsiloniotaalpha.html και http://bikepr2lkif.weebly.com/muepsilontaualphakappaiotanuetasigmaeta.html).
- Αξιοποίηση του εργαλείου δημιουργίας χρονογραμμής Timerime για την παρουσίαση ιστορικών στοιχείων για την εξέλιξη του ποδηλάτου (Εικόνα 3) (http://bikepr2lkif.weebly.com/epsilonxiepsilonlambdaiotaxieta.html).
- Δημιουργία video και μεταφόρτωσή τους στο Youtube (τα video είναι προσβάσιμα από τους ιστότοπους των εργασιών).
- Αξιοποίηση του εργαλείου δημιουργίας ψηφιακού κόμικ ToonDoo για την παρουσίαση θεμάτων που αφορούν την ψυχολογία όσων κάνουν SPA (Εικόνα 3) (http://spapr2lkif.yolasite.com/%CF%88%CF%85%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1.php).

5. Τέλος, στο πλαίσιο συμμετοχής του σχολείου στην εβδομάδα δράσης ActionAid για την Εκπαίδευση "Δικαιώματα από την Πρώτη Μέρα!", αναπτύχθηκε από ομάδα μαθητών της Β' Λυκείου ένα ψηφιακό κόμικ με το εργαλείο Pixton, με σκοπό την ευαισθητοποίηση για τα δικαιώματα και τις ανάγκες παιδιών που ζουν σε υποανάπτυκτες χώρες (http://2lyk-kifis.att.sch.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=64:-2010-2011-q-q&catid=48:part&Itemid=92).

Εικόνα 3. Τεχνήματα στα πλαίσια των Ερευνητικών Εργασιών τα οποία δημιουργήθηκαν με Web 2.0 εργαλεία

Απολογισμός

Η πιλοτική αξιοποίηση της πλατφόρμας Edmodo για την υποστήριξη των μαθημάτων και της ασύγχρονης συνεργασίας/επικοινωνίας των μαθητών πραγματοποιήθηκε συμπληρωματικά και επικουρικά με τη δια σώζης εκπαιδευτική διαδικασία και έτυχε θετικής αποδοχής από όλους τους μαθητές. Το πρώτο σχόλιο, μετά την εγγραφή των μαθητών, αφορούσε στην ομοιότητα του περιβάλλοντος με αυτό του Facebook. Οι μαθητές δεν αντιμετώπισαν δυσκολίες στη χρησιμοποίηση του περιβάλλοντος.

Ειδικότερα, οι μαθητές της Γ' Λυκείου της Τεχνολογικής Κατεύθυνσης, σχολίασαν θετικά τη δυνατότητα άμεσης αξιολόγησης και ανατροφοδότησης για την ορθότητα ή μη της απάντησής τους στις κλειστού τύπου ερωτήσεις των κριτηρίων αξιολόγησης. Αρνητικά σχολίασαν την αδυναμία υποστήριξης περισσοτέρων τύπων ερωτήσεων (π.χ. ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής με περισσότερες από μία σωστές επιλογές). Ορισμένοι μαθητές παρακολουθούσαν σε εβδομαδιαία βάση τα δρώμενα στο περιβάλλον, κυρίως για τυχόν ανάθεση κριτηρίων αξιολόγησης, ενώ άλλοι μαθητές, λόγω των υποχρεώσεών τους, χρειαζόταν υπενθύμιση στην τάξη.

Οι μαθητές των υπολοίπων τάξεων, σχολίασαν θετικά τη δυνατότητα μεταφόρτωσης εργασιών και άμεσης πρόσβασης στο υλικό και στις εκφωνήσεις των εργασιών και από το σπίτι. Χρήσιμη έκριναν τη δυνατότητα παρακολούθησης των υποχρεώσεών τους κατά την είσοδό τους στο περιβάλλον.

Πρέπει να αναφερθεί, ότι πιο ενεργητικοί χρήστες του περιβάλλοντος αποδείχθηκαν οι μαθητές της Α' Λυκείου στο πλαίσιο των Ερευνητικών Εργασιών. Η φύση του μαθήματος συνέβαλλε ώστε οι μαθητές να χρησιμοποιήσουν ευρύτατα το περιβάλλον για ανταλλαγή αρχείων, για ενημέρωση της πορείας της προσωπικής τους εργασίας και για άμεση επικοινωνία μεταξύ τους αλλά και με την υπεύθυνη καθηγήτρια.

Όσον αφορά την αξιοποίηση Web 2.0 εργαλείων για την παρουσίαση της ερευνητικής τους εργασίας, οι μαθητές δεν αντιμετώπισαν ιδιαίτερα προβλήματα στη χρήση των εργαλείων. Η χρήση της πλατφόρμας Yola για την ανάπτυξη του ιστότοπου στο Β' Τετράμηνο, μετά τη χρήση της πλατφόρμας Weebly στο Α' Τετράμηνο, δημιούργησε κάποια ανασφάλεια η οποία ξεπεράστηκε μετά από μία σύντομη επίδειξη των λειτουργιών. Η κυριότερη δυσκολία στην ανάπτυξη των ιστότοπων, επικεντρώνεται στην ενσωμάτωση (embed) αντικειμένων που έχουν δημιουργηθεί με άλλα Web 2.0 εργαλεία.

Ιδιαίτερα ελκυστική και ενδιαφέρουσα για τους μαθητές ήταν η ανάπτυξη ψηφιακού κόμικ και η δημιουργία χρονογραμμής. Οι μαθητές δε δίσταζαν να πειραματιστούν με τις προσφερόμενες λειτουργίες και να δημιουργήσουν τα έργα τους στο σπίτι. Η χρονογραμμή μέσω του Timerime, εντυπωσίασε λόγω της εναλλακτικής παρουσίασης και της δυνατότητας ενσωμάτωσης πολυμεσικών στοιχείων, ενώ η αξιοποίηση εργαλείων δημιουργίας ψηφιακού κόμικ απελευθέρωσε τη δημιουργικότητα των μαθητών.

Συνοψίζοντας, μπορούμε να πούμε ότι η αξιοποίηση Web 2.0 εργαλείων για τη διαχείριση/ υποστήριξη ηλεκτρονικής τάξης δίνει νέα ώθηση στην εκπαιδευτική διαδικασία και πολλαπλές δυνατότητες στον εκπαιδευτικό ενώ παράλληλα παρέχει την ευκαιρία στους μαθητές να συνεργάζονται, να μαθαίνουν και να αλληλεπιδρούν μέσα από σύγχρονα υπολογιστικά περιβάλλοντα καθώς και να εκφράζονται και να παρουσιάζουν τη δουλειά τους με εναλλακτικούς ελκυστικούς τρόπους.

Ευχαριστίες

Η επικεφαλής της δράσης ευχαριστεί θερμά του μαθητές του 2ου Γενικού Λυκείου Κηφισιάς που ανταποκρίθηκαν στην προσπάθεια αυτή καθώς επίσης και την κα Κωνσταντίνα Κωστογιάννη, Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής, για τη συνεργασία στα πλαίσια του μαθήματος Ερευνητικές Εργασίες της Α' Λυκείου.

5.11 1 Mission 1 Million Αγγίζοντας την Καρδιά του Εγκεφαλικού

συντελεστές		
Δήμητρα Κοντοχρήστου	dimitra.kontochristou@boehringer-ingelheim.com	Boehringer Ingelheim Ελλάς Α.Ε.
Ζέτα Χατζηαντωνίου	zeta.chatziantoniou@boehringer-ingelheim.com	Boehringer Ingelheim Ελλάς Α.Ε.
Αντώνης Θεοδωρίδης	antonis.theodoridis@boehringer-ingelheim.com	Boehringer Ingelheim Ελλάς Α.Ε.
σύντομη περιγραφή		
Το πρόγραμμα «1 Mission 1 Million Αγγίζοντας την Καρδιά του Εγκεφαλικού» αποτελεί μέρος μιας διεθνούς πρωτοβουλίας της εταιρίας Boehringer Ingelheim για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης σχετικά με τη νόσο της Κολπικής μαρμαρυγής και τη βελτίωση της κατανόησης της σύνδεσής της με το αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο (ΑΕΕ). Το πρόγραμμα απευθύνθηκε αρχικά στους φορείς που έχουν τη γνώση και τη δυνατότητα να βελτιώσουν την πρόληψη ΑΕΕ δηλ. ιατρικές εταιρείες και ΜΚΟ, καλώντας τους να καταθέσουν προτάσεις για τη βελτίωση της παρεχόμενης φροντίδας. Όλες οι προτάσεις έγιναν διαθέσιμες για ψηφοφορία από το ευρύ κοινό. Η αρχική κινητοποίηση έγινε από τους φορείς που καταθέσανε κάποια πρόταση προς τα μέλη τους, ενώ παράλληλα δινόταν η δυνατότητα αξιοποίησης social media plug ins προκειμένου να διαδοθεί περαιτέρω η κάθε υποψήφια πρόταση. Το πρόγραμμα αυτό έφερε πάνω από 40.000 επισκέπτες στην ιστοσελίδα του, με αξιοσημείωτο δεδομένο την σταθερή επισκεψιμότητα (λόγω της δυνατότητας καθημερινής συμμετοχής στη διαδικασία της ψηφοφορίας) εξασφαλίζοντας έτσι υψηλό engagement των συμμετεχόντων.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://www.heartofstroke.gr		

Οργάνωση υλοποίηση και χορηγία του προγράμματος

Boehringer Ingelheim Ellas S.A.

Υπόβαθρο

Στη φάση προετοιμασίας εισαγωγής ενός νέου φαρμάκου για την πρόληψη εγκεφαλικών επεισοδίων σε ασθενείς με κολπική μαρμαρυγή. Στη θεραπευτική κατηγορία αυτή δεν υπήρχαν εξελίξεις για πάνω από μισό αιώνα. Υπολογίζονται στην Ελλάδα περίπου 150.000 τέτοιοι ασθενείς, με μέση ηλικία τα 70 έτη. Αναγνωρίστηκε η ανάγκη για εκπαίδευση του κοινού σχετικά με τη σύνδεση μιας καρδιολογικής νόσου (Κολπική Μαρμαρυγή) με τον κίνδυνο για την εμφάνιση εγκεφαλικού επεισοδίου, καθώς επίσης ότι λόγω της μεγάλης ηλικίας των ασθενών σημαντικό ρόλο στην περίθαλψή τους παίζει το οικογενειακό τους περιβάλλον (φροντιστές). Εξίσου σημαντική ήταν η ανάγκη για την ευαισθητοποίηση της ιατρικής κοινότητας γύρω από ένα θέμα που λόγω έλλειψης εξελίξεων και εναλλακτικών επιλογών λειτουργούσε αυτοματοποιημένα.

Ο στόχος

Εκπαίδευση του κοινού για τη νόσο της Κολπικής Μαρμαρυγής (ΚΜ) και τη σύνδεσή της με το Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο (ΑΕΕ).

Ευαισθητοποίηση όλων των ενδιαφερόμενων φορέων (stakeholders) για την ανάγκη βελτιστοποίησης της πρόληψης ΑΕΕ από Κολπική Μαρμαρυγή. Ως ενδιαφερόμενοι φορείς εδώ ορίζονται

- το ευρύ κοινό και οι σύλλογοι ασθενών και φροντιστών
- η ιατρική κοινότητα
- οι Διαμορφωτές Γνώμης (Key Opinion Leaders)
- κρατικοί φορείς Υγείας (όπως π.χ. ταμεία, ΕΟΦ κλπ)

Η ιδέα

Όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς να μπορούν να συμβάλλουν ενεργητικά στην εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού, προβάλλοντας ο καθένας από την πλευρά του ιδέες και λύσεις για την καλύτερη πρόληψη των ΑΕΕ στους ασθενείς με ΚΜ.

Το πρόγραμμα

1 Mission 1 Million Αγγίζοντας την Καρδιά του Εγκεφαλικού χωρίστηκε σε δύο φάσεις.

Κατά την πρώτη φάση ο χορηγός απευθύνθηκε σε όλες τις ιατρικές εταιρείες με ενδιαφέρον για το αντικείμενο της εκστρατείας καθώς και σε συλλόγους ασθενών και ΜΚΟ που έχουν ενδιαφέρον για την ενημέρωση των μελών τους για θέματα υγείας, ειδικά των ηλικιωμένων. Οι φορείς αυτοί κλήθηκαν να καταθέσουν προτάσεις που στόχο θα είχαν τη μείωση των ΑΕΕ κατά 1.000.000 ετησίως (υπολογίζονται 3.000.000 τέτοια συμβάντα παγκοσμίως το χρόνο). Τα προγράμματα αυτά ήταν διαθέσιμα στο κοινό για ψηφοφορία, προκειμένου να προκριθούν 32 προγράμματα παγκοσμίως και να χρηματοδοτηθούν με το συνολικό ποσό του 1.000.000€.

Διαμορφώθηκαν τρεις κατηγορίες βραβείων των 100.000€, των 50.000€ και των 10.000€. Κατά τη δεύτερη φάση Ο χορηγός έθεσε τα προγράμματα αυτά στη διάθεση του κοινού μέσω μιας ιστοσελίδας

προκειμένου να αναδειχθούν οι νικητές μέσω ψηφοφορίας. Η διάδραση με το κοινό επέτρεπε την ανάρτηση σχολίων «Ψήφισα αυτό το πρόγραμμα γιατί .....» ενώ κάτω από το κάθε πρόγραμμα διατίθεντο social media plug ins ώστε να διαδοθεί μέσω της κοινωνικής δικτύωσης η κάθε υποψηφιότητα. Μεγάλη ανταπόκριση είχε επίσης και το facebook app που αναρτούσε στην προσωπική σελίδα του χρήστη την ενεργή υποστήριξή του στο συγκεκριμένο πρόγραμμα και έδινε τη δυνατότητα ψηφοφορίας και σε όποιον άλλο ενδιαφερόταν να το κάνει από τους συνδεδεμένους χρήστες στο facebook.

Βασικό στοιχείο της επιτυχίας αυτής της δράσης ήταν ότι κάθε υποστηρικτής μπορούσε να ψηφίσει καθημερινά ένα πρόγραμμα ανά κατηγορία βραβείου. Αυτό σημαίνει ότι η εμφάνιση στην αντίστοιχη σελίδα στο facebook ήταν σταθερά επαναλαμβανόμενη (εφ' όσον φυσικά το επιθυμούσε αυτός που ψήφιζε) ευαισθητοποιώντας και τους υπόλοιπους αν μη τι άλλο σχετικά με τη νόσο

Επίσης χρησιμοποιήθηκαν facebook ads και google ad words που οδηγούσαν στην ιστοσελίδα της δράσης.

Βασικός πυλώνας της εξάπλωσης της δράσης στάθηκε η λογική του word of mouth: κάθε ένας από τους απλούς υποστηρικτές της ιδέας αυτής πρόσθετε στην υπογραφή του email του ένα εικονίδιο με την προτροπή να λάβει μέρος στην ψηφοφορία

Παράλληλα, οι φορείς που είχανε καταθέσει υποψηφιότητες ενεργοποιούσαν τα μέλη τους π.χ. μέσω newsletter όπως στο παραπάνω παράδειγμα, προκειμένου να υποστηριχθεί η πρότασή τους με την ψήφο των μελών τους.

Εντυπωσιακή απόδειξη της διάδρασης του κοινού ήταν η συμμετοχή τους με σχόλια όπως αυτά παρακάτω στο κείμενο, ενώ οδηγήθηκαν τελικά στην ιστοσελίδα www.heartofstroke.gr πάνω από 40.000 άτομα με ενδιαφέρον για τη νόσο. Η μεγαλύτερη πλειοψηφία αυτών επανερχόταν συχνά στον ιστότοπο προκειμένου να υποστηρίξει τη δράση, αποτελώντας κατ' αυτό τον τρόπο τη μεγαλύτερη απόδειξη για την επιτυχία του στόχου της δράσης που ήταν ακριβώς η ευαισθητοποίηση του κοινού.

Αναμφισβήτητη απόδειξη της επιτυχίας της δράσης αποτελεί το γεγονός ότι παρά το ότι κινηθήκαμε διεκδικώντας ένα βραβείο μέσα σε ένα διεθνές περιβάλλον όπου ακόμη και το μέγεθος του πληθυσμού της χώρας έπαιζε ρόλο στον αριθμό των υποστηρικτών, ένα ελληνικό πρόγραμμα κατάφερε να κερδίσει την επιδότηση των 50.000€ και αυτή τη στιγμή υλοποιείται στην περιοχή της Αν. Μακεδονίας και Θράκης, διακαιώνοντας τους υποστηρικτές του προγράμματος για την επίμονη υποστήριξή τους.

(Το πρόγραμμα NEDAFISP https://www.heartofstroke.com/One-Mission-One-Million/2011-Winners/Europe/The-NEDAFISP-project κατατέθηκε από την Ελληνική Εταιρεία Αγγειακών Εγκεφαλικών Νόσων και την Καρδιολογική κλινική του Πανεπιστημίου Θράκης).

5.12 Ηλεκτρονικός χώρος έκφρασης μαθητών και καθηγητών του 2ου Γυμνασίου Πειραιά

συντελεστές		
Σοφία Μουγιάκου	mougiakou@gmail.com	2ο Γυμνάσιο Πειραιά
Χαράλαμπος Λόντος	synlontos@gmail.com	2ο Γυμνάσιο Πειραιά
Λιάνα Χαραλαμπάτου	---	2ο Γυμνάσιο Πειραιά
Μαριέττα Παπαγεωργίου	---	2ο Γυμνάσιο Πειραιά
Μαρία Πάλμου	---	2ο Γυμνάσιο Πειραιά
Αγγελική Παπαλεκάκου	---	2ο Γυμνάσιο Πειραιά
Ολυμπία Καπεζάνου	---	2ο Γυμνάσιο Πειραιά
Δέσποινα Χριστοπούλου	---	2ο Γυμνάσιο Πειραιά
Σοφία Προβατάρη	---	2ο Γυμνάσιο Πειραιά
Γεώργιος Γρηγοριάδης	---	2ο Γυμνάσιο Πειραιά
σύντομη περιγραφή		
Σκοπός της δράσης ήταν η δημιουργία ενός ηλεκτρονικού χώρου έκφρασης, συνεργασίας και δημιουργίας των μελών της σχολικής κοινότητας, μαθητών και καθηγητών. Στην ιστοσελίδα http://2gym-peiraia.att.sch.gr/autosch/joomla15 δημοσιεύονται οι εργασίες των μαθητών, σημειώσεις και on-line ασκήσεις των καθηγητών, υλικό από τις πολιτιστικές, εκπαιδευτικές και περιβαλλοντικές δραστηριότητες και φυσικά τα νέα του σχολείου. Στο ηλεκτρονικό περιοδικό - Scoop.it (http://www.scoop.it/t/2gympeiraia) αναδημοσιεύονται οι καλύτερες εργασίες των παιδιών. Οι μαθητές της Α΄ και Β΄ Γυμνασίου συνεργάζονται και αλληλοσυμπληρώνονται φτιάχνοντας wiki με τη θεωρία του μαθήματος της Πληροφορικής (Υλικό και Λογισμικό του Υπολογιστή) στο wiki http://2gym-peiraia.wikispaces.com. Στο Ιστολόγιο http://blogs.sch.gr/2gympeip/ οι μαθητές έχουν έναν χώρο για να εκφράζονται και		

να αναρτούν άρθρα που τους ενδιαφέρουν. Η δράση είχε ως αποτελέσματα τη δημιουργία on-line κοινότητας του σχολείου και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των καθηγητών και τη διαθεματικότητας.
ιστοσελίδα πρόσβασης
http://www.scoop.it/t/2gympeiraia

Η δράση

Σκοπός της δράσης ήταν η δημιουργία ενός χώρου όπου θα δημοσιεύονται οι εργασίες των μαθητών, σημειώσεις και on-line ασκήσεις των καθηγητών, υλικό από τις πολιτιστικές, εκπαιδευτικές και περιβαλλοντικές δραστηριότητες και φυσικά τα νέα του σχολείου.

Μέσα που χρησιμοποιήθηκαν : Ιστοσελίδα – Ηλεκτρονικό Περιοδικό - Wiki – Ιστολόγιο

Ιστοσελίδα – Joomla! – Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο

http://2gym-peiraia.att.sch.gr/autosch/joomla15/

Αρχικά αποφάσισαμε να φτιάξουμε από την αρχή την ιστοσελίδα του σχολείου σε Joomla! χρησιμοποιώντας τον αυτοματοποιημένο τρόπο του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου.

Σκοπός ήταν η κατασκευή μιας ιστοσελίδας την οποία θα μπορούσαν να διαχειριστούν και οι καθηγητές των άλλων ειδικοτήτων. Η σελίδα αυτή είναι σχετικά εύκολα διαχειρίσιμη από το frontend και έτσι είναι δυνατόν οι καθηγητές να αναρτούν οι ίδιοι πχ. τις εργασίες των μαθητών τους ή διάφορες ανακοινώσεις ακόμα και on-line ασκήσεις.

Εικόνα 1. Η ιστοσελίδα του σχολείου

Στην αριστερή στήλη της σελίδας με τίτλο Τα παιδιά δημιουργούν βλέπουμε τροφοδοσία (RSS feed) από το περιοδικό του σχολείου όπου δημοσιεύονται οι καλύτερες εργασίες των μαθητών (για να υπάρχει και κίνητρο), εκπαιδευτικές δραστηριότητες αλλά και θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος.

Συνεχίζοντας παρακάτω βλέπουμε on-line ασκήσεις σε διάφορα μαθήματα. Είναι ασκήσεις που φτιάχτηκαν με το hot potatoes και ενσωματώθηκαν στη σελίδα. Στη συνέχεια, είναι τα ηλεκτρονικά βιβλία από το digital school, ένας σύνδεσμος για το blog του σχολείου και ένας για το e-class του σχολείου.

Στην ίδια στήλη βλέπουμε το υλικό μαθήματος όπου οι καθηγητές αναρτούν υλικό το οποίο θεωρούν χρήσιμο για το μάθημά τους.

Τέλος στη στήλη αυτή βρίσκεται ο κυριότερος λόγος που μας οδήγησε στην κατασκευή της ιστοσελίδας και ο οποίος είναι η προβολή των εργασιών των μαθητών. Κοιτώντας τις εργασίες που εκπονήθηκαν κατά το 2011-12 βλέπουμε το μεγάλο ενδιαφέρον των καθηγητών όλων των ειδικοτήτων να συντονίσουν και να επιβλέψουν εργασίες στα πλαίσια του μαθήματός τους. Έτσι εκτός από τις εργασίες στην Πληροφορική, οι οποίες επιβάλλονται από τη φύση του μαθήματος, βλέπουμε εργασίες και στη Φυσική, τη Χημεία, τη Βιολογία, τα Νέα Ελληνικά και την Ιλιάδα, τα Γερμανικά.

Επιπλέον, υπάρχει η δυνατότητα βαθμολόγησης των εργασιών από τον επισκέπτη του site. Οι καλύτερες εργασίες μπαίνουν στο Scoop.it του σχολείου (βλέπε παρακάτω).

Στη συνέχεια ακολουθεί αναλυτική περιγραφή των εργασιών που υλοποιήθηκαν στα πλαίσια του μαθήματος της Πληροφορικής.

Scratch

Οι μαθητές έφτιαξαν παιχνίδια χρησιμοποιώντας το περιβάλλον Scratch. Το αποτέλεσμα σε πολλές περιπτώσεις ήταν εντυπωσιακό και ενθουσίασε τα παιδιά! Οι εργασίες ανεβαίνουν στην κοινότητα του Scratch και από εκεί ενσωματώνονται στη σελίδα του σχολείου. Ο κάθε επισκέπτης μπορεί να παίξει το παιχνίδι μέσα από το site του σχολείου και να το βαθμολογήσει.

Παραδείγματα:

- http://2gym-peiraia.att.sch.gr/autosch/joomla15/index.php?option=com_content&view=article&id=24:2011-12-16-09-21-54&catid=102:scratch&Itemid=92
- http://2gym-peiraia.att.sch.gr/autosch/joomla15/index.php?option=com_content&view=article&id=25:2011-12-16-09-22-10&catid=102:scratch&Itemid=92
- http://2gym-peiraia.att.sch.gr/autosch/joomla15/index.php?option=com_content&view=article&id=209:lou&catid=102:scratch&Itemid=92
- http://2gym-peiraia.att.sch.gr/autosch/joomla15/index.php?option=com_content&view=article&id=189:pong-2-&catid=102:scratch&Itemid=92
- http://2gym-peiraia.att.sch.gr/autosch/joomla15/index.php?option=com_content&view=article&id=190:scary-maze&catid=102:scratch&Itemid=92
- http://2gym-peiraia.att.sch.gr/autosch/joomla15/index.php?option=com_content&view=article&id=201:lou&catid=102:scratch&Itemid=92

Τα καλύτερα παιχνίδια παρουσιάζονται και στο περιοδικό του σχολείου.

Ραδιόφωνο/Audacity/SoundCloud/European School Radio

Μια ομάδα μαθητών πήρε συνέντευξη από τα παιδιά που συμμετείχαν στο Φεστιβάλ Μαθητικού Θεάτρου, καθώς και από τους καθηγητές που συντόνιζαν τη θεατρική ομάδα και από την Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων της ΔΙΔΕ Πειραιά. Οι συνεντεύξεις συνδυάστηκαν με ηχητικά αποσπάσματα από την παράσταση με τη χρήση του εργαλείου audacity. Το αποτέλεσμα ήταν μια πολύ αξιόλογη ραδιοφωνική εκπομπή η οποία παίχτηκε στο European School Radio. Η εκπομπή αυτή στη συνέχεια ανέβηκε στο: http://soundcloud.com/sofia-mougiakou/to-megalo-mas-tsirko και ενσωματώθηκε και αυτή στις εργασίες των μαθητών στο site του σχολείου.

http://2gym-peiraia.att.sch.gr/autosch/joomla15/index.php?option=com_content&view=article&id=183:2012-04-25-14-09-18&catid=104:2012-04-25-13-04-21&Itemid=92

καθώς και στο περιοδικό του σχολείου.

Κόμικ

Δημιουργήθηκαν κόμικ χρησιμοποιώντας τα on-line εργαλεία Comic Master και Pixton.

Το Comic Master παράγει (με εκτύπωση) αρχείο pdf

Παράδειγμα:

- http://2gym-peiraia.att.sch.gr/autosch/joomla15/index.php?option=com_content&view=article&id=181:eirini&catid=103:comic-master&Itemid=92

Το Pixton έχει πολύ περισσότερες επιλογές τοπίων και χαρακτήρων αλλά και δυνατότητα περιστροφής των χαρακτήρων και μετακίνησης των διαφόρων μελών του σώματός τους, ώστε να τοποθετούνται στην κατάλληλη στάση.

Παράδειγμα:

- http://www.pixton.com/comic/b0i1u05f

Παράγεται κώδικας html ο οποίος ενσωματώνεται και προβάλλεται στη σελίδα του σχολείου, όπου μπορεί να βαθμολογηθεί από τους επισκέπτες.

- http://2gym-peiraia.att.sch.gr/autosch/joomla15/index.php?option=com_content&view=article&id=196:pixton-kartas&catid=103:comic-master&Itemid=92

Τα καλύτερα κόμικ φυσικά ... δημοσιεύτηκαν στο περιοδικό του σχολείου.

Κινούμενη εικόνα/Ajax animator

Οι μαθητές φτιάχνουν κινούμενη εικόνα με το on-line εργαλείο

http://antimatter15.com/ajaxanimator/wave/

και το αποτέλεσμα ενσωματώνεται στο site όπου προβάλλεται και βαθμολογείται από τους επισκέπτες.

Παραδείγματα:

- http://2gym-peiraia.att.sch.gr/autosch/joomla15/index.php?option=com_content&view=article&id=225:2012-05-19-16-26-25&catid=105:2012-04-25-13-04-44&Itemid=92
- http://2gym-peiraia.att.sch.gr/autosch/joomla15/index.php?option=com_content&view=article&id=175:aris-selimai-&catid=105:2012-04-25-13-04-44&Itemid=92

Οι καλύτερες κινούμενες εικόνες μπαίνουν επίσης και στο περιοδικό - Scoop.it του σχολείου.

Ηλεκτρονικό περιοδικό - Scoop.it

http://www.scoop.it/t/2gympeiraia

Ηλεκτρονικό περιοδικό του σχολείου, όπου αναρτώνται οι καλύτερες εργασίες των παιδιών όχι μόνο στο μάθημα της πληροφορικής, αλλά και στα υπόλοιπα μαθήματα.

Εικόνα 2. Ηλεκτρονικό Περιοδικό του σχολείου

Ο ενθουσιασμός τόσο των μαθητών όσο και πολλών καθηγητών όλων των ειδικοτήτων ήταν μεγάλος, με αποτέλεσμα το περιοδικό μας να γεμίσει από καταπληκτικές εργασίες, όπως πειράματα φυσικής (ο κύκλος του νερού) και χημείας (η χρωματιστή οδοντόκρεμα του ελέφαντα), εργασίες στα πλαίσια των Νέων και των Αρχαίων Ελληνικών, στα πλαίσια της Περιβαλλοντικής αλλά και δραστηριότητες, όπως παρασκευή σαπουνιών, κηπουρική και κολλάζ για το στολισμό των τάξεων. Πολλές από αυτές τις δημοσιεύσεις, αναδημοσιεύτηκαν και στο περιοδικό του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου (Scoop.it/t/gredu), γεμίζοντας περηφάνια τους μαθητές μας.

Wiki – Wikispaces

http://2gym-peiraia.wikispaces.com/

Με τα παιδιά της Α΄ και Β΄ Γυμνασίου προσπαθήσαμε να προσεγγίσουμε τη θεωρία (Υλικό και Λογισμικό του Υπολογιστή), που υπάρχει στο βιβλίο της πληροφορικής, με ένα πιο

δημιουργικό και ευχάριστο τρόπο. Έφτιαξα λοιπόν ένα wiki: http://2gym-peiraia.wikispaces.com/, όπου τα παιδιά συμπληρώνουν τα λήμματα με πληροφορίες που αντλούν από το διαδίκτυο. Η πρώτη επιλογή τους φυσικά είναι η Wikipedia, αλλά, καθώς διαφορετικές ομάδες μαθητών επεξεργάζονται το ίδιο λήμμα, αναγκάζονται να ψάξουν περισσότερο, ώστε να ανακαλύψουν νέες πληροφορίες που θα εμπλουτίσουν το λήμμα αυτό. Η κάθε ομάδα κάνει διορθώσεις και προσθήκες στα άρθρα που έχουν γράψει οι προηγούμενοι.

Ιστολόγιο – Wordpress

blogs.sch.gr

Τα παιδιά ενθουσιάστηκαν με την ιστοσελίδα, η οποία έγινε σημείο αναφοράς του μαθήματός μας. Άρχισαν λοιπόν να ζητούν και αυτά να φτιάξουν κάτι δικό τους, όπου θα δημοσιεύουν άρθρα για θέματα που τους απασχολούν. Ένα χώρο δικό τους, που θα συνδέεται, όμως, άμεσα με τη σχολική κοινότητα. Έτσι δημιουργήσαμε το blog του σχολείου http://blogs.sch.gr/2gympeip/. Οι κατηγορίες που υπάρχουν στο blog αυτό αποφασίστηκαν από τα ίδια τα παιδιά.

Εικόνα 3. Το ιστολόγιο του σχολείου

Δημιούργησα λογαριασμούς στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο για τους μαθητές, τους έδωσα τα σχετικά δικαιώματα για να δημοσιεύουν στο blog και έτσι σε διάστημα 3 μηνών το blog έφτασε το εντυπωσιακό νούμερο των 177 δημοσιεύσεων (το 90% των οποίων είναι αναρτήσεις των παιδιών και μόνο το υπόλοιπο 10% των καθηγητών). Οι μαθητές αγκάλιασαν και αγάπησαν το blog τους σε τέτοιο βαθμό που τα παιδιά της Γ΄ Γυμνασίου στο τέλος της χρονιάς με ρωτούσαν αν θα μπορούν να δημοσιεύουν και ως απόφοιτοι. Αυτό που με εντυπωσίασε είναι η κοινότητα που δημιουργήθηκε. Όταν είπα στα παιδιά αυτά ότι έχουν τη δυνατότητα, μέσω του λογαριασμού τους στο ΠΣΔ, αλλά και τις γνώσεις που απέκτησαν, να έχουν δικό τους blog, μου απαντούσαν ότι του σχολείου είναι πιο ωραίο, γιατί έχει περισσότερο κόσμο!

Αποτελέσματα της δράσης

Τα αποτελέσματα της δράσης ήταν εντυπωσιακά. Από τη μια η ιστοσελίδα στην οποία δημοσιεύουν υλικό οι καθηγητές και από την άλλη το ιστολόγιο το οποίο ανήκει περισσότερο στους μαθητές, οδήγησαν πολύ γρήγορα στη δημιουργία μιας on-line κοινότητας του σχολείου. Ήδη σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα, οι μαθητές που συμμετείχαν ενεργά με αναρτήσεις στο blog και με εργασίες στην ιστοσελίδα ήταν εντυπωσιακά πολλοί (>50% του συνόλου των μαθητών του σχολείου). Παράλληλα, συνεργαστήκαμε με πολλούς συναδέλφους καθηγητές άλλων ειδικοτήτων και δημοσιεύσαμε στην ιστοσελίδα υλικό για το αντικείμενό τους, τόσο σημειώσεις όσο και on-line ασκήσεις. Επίσης οι καθηγητές, παρότρυναν τους μαθητές τους να δημιουργήσουν εργασίες, τις οποίες επέβλεψαν και στη συνέχεια εμπλούτισαν με αυτές την ιστοσελίδα.

Η δράση αυτή ενίσχυσε τη συνεργασία μεταξύ των καθηγητών και τη διαθεματικότητα. Ένα πολύ καλό παράδειγμα είναι η ανάρτηση του βίντεο «Η χρωματιστή οδοντόκρεμα του ελέφαντα». Στο βίντεο αυτό φαίνεται ένα πείραμα που πραγματοποιήθηκε από την ομάδα χημείας του σχολείου, στο εργαστήριο φυσικών επιστημών. Το πείραμα αυτό βιντεοσκοπήθηκε. Στη συνέχεια ένας από τους μαθητές που συμμετείχαν επεξεργάστηκε το βίντεο αυτό στο movie maker και το τελικό αποτέλεσμα το ανεβάσε στο youtube. Έπειτα έφτιαξε μια ανάρτηση στο blog του σχολείου όπου περιέγραφε το πείραμα και ενσωμάτωνε το βίντεο. Την επόμενη μέρα καμαρώσαμε τη δουλειά του στο ηλεκτρονικό περιοδικό του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου.

Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει και σε μία ακόμα ανάρτηση: «Φτιάχνουμε σαπούνι». Τα παιδιά έφτιαξαν σαπούνι στο εργαστήριο φυσικών επιστημών και στη συνέχεια έκαναν όμορφα δεματάκια-δωράκια με τα σαπουνάκια τους, τα οποία μοσχομύριζαν. Η όλη διαδικασία φωτογραφήθηκε και στη συνέχεια έφτιαξαν μια παρουσίαση σε PowerPoint όπου περιγραφόταν η δραστηριότητα. Η παρουσίαση αυτή ανέβηκε στο on-line εργαλείο προβολής παρουσιάσεων http://www.authorstream.com. Στο τέλος φτιάξαμε την ανάρτηση στο blog του σχολείου η οποία ενσωματώνει την on-line παρουσίαση.

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ πολύ καταρχάς όλους τους μαθητές που αγκάλιασαν τη δράση αυτή. Επίσης ευχαριστώ τους συναδέλφους καθηγητές για το θερμό ενδιαφέρον τους και το υλικό που μου παρείχαν. Συγκεκριμένα ευχαριστώ τους Χαραλαμπάτου Λιάνα, Παπαγεωργίου Μαριέττα, Πάλμου Μαρία, Παπαλεκάκου Αγγελική, Καπεζάνου Ολυμπία, Χριστοπούλου Δέσποινα, Προβατάρη Σοφία. Ιδιαίτερο ευχαριστώ στο διευθυντή του σχολείου μας κ. Χαρ. Λόντο, ο οποίος όχι μόνο με στήριξε με κάθε μέσο, αλλά και με πολύ ενδιαφέρον είναι πάντα ο πρώτος που δοκιμάζει τις νέες τεχνολογίες. Έμαθε να διαχειρίζεται την ιστοσελίδα από το frontend και μάλιστα δοκιμάζει και την εκτεταμένη (backend) διαχείριση. Επίσης έφτιαξε on-line ασκήσεις (για τα μαθηματικά), έμαθε να τις δημοσιεύει και το πιο σημαντικό, παρότρυνε και τους υπόλοιπους συναδέλφους να ακολουθήσουν το παράδειγμά του.

5.13 Ο ιστοχώρος του 3ου Δημοτικού Σχολείου Παλαιού Φαλήρου

συντελεστές		
Παναγιώτης Τραγαζίκης	ptragaz12@gmail.com	3ο Δ.Σ. Παλαιού Φαλήρου
σύντομη περιγραφή		
Η προσπάθεια που γίνεται στον ιστοχώρο του 3ου Δημοτικού Σχολείου Παλαιού Φαλήρου, είναι να ενσωματώσει ένα υλικό δημοσιότητας το οποίο προέρχεται από το σύνολο των ομάδων που σχετίζονται με τη σχολική κοινότητα, μαθητές, εκπαιδευτικούς γονείς. Επιπλέον το υλικό αυτό στοχεύει να αποτελέσει και αρχή για την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων και σχεδίων εργασίας, τα οποία θα υποστηρίξουν περιοχές του αναλυτικού προγράμματος. Ένα ακόμη χαρακτηριστικό του, είναι ότι ενσωματώνει σε υψηλό ποσοστό σχετικά με τη θεματολογία που καλύπτει, ψηφιακά παιχνίδια μαθησιακού σκοπού, με προοπτική να εμπλέξει στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τους μαθητές Επιπλέον στην προσπάθεια για τη βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ μαθητών εκπαιδευτικών και γονιών, συνδέει τους μαθητές κάθε τάξης με ένα wiki, κλειστού τύπου, όπου όλοι οι εμπλεκόμενοι μπορούν να διαχειριστούν υλικό πολυμέσων, να αναρτήσουν το εκπαιδευτικό περιεχόμενο και όχι μόνο, που δημιουργείται κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, να αλληλεπιδρούν και να τροφοδοτείται από αυτό το υλικό, με υλικό δημοσιότητας ο κεντρικός ιστότοπος.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://www.3dimpfaliro.gr		

Εισαγωγή

Η προσπάθεια που γίνεται στον ιστοχώρο του 3ου Δημοτικού Σχολείου Παλαιού Φαλήρου είναι να ενσωματώσει ένα υλικό δημοσιότητας το οποίο προέρχεται από το σύνολο των ομάδων που σχετίζονται με τη σχολική κοινότητα, μαθητές, εκπαιδευτικούς γονείς. Επιπλέον υο υλικό αυτό στοχεύει να αποτελέσει και αρχή για την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων και σχεδίων εργασίας, τα οποία θα υποστηρίξουν περιοχές του αναλύτικού προγράμματος. Ένα επιπλέον χαρακτηριστικό είναι ότι ενσωματώνει σε υψηλό ποσοστό

σχετικά με τη θεματολογία που καλύπτει, ψηφιακά παιχνίδια μαθησιακού σκοπού, με σκοπό να εμπλέξει στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τους μαθητές Ακόμη στην προσπάθεια για τη βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ μαθητών εκπαιδευτικών και γονιών, συνδέει τους μαθητές κάθε τάξης με ένα wiki, κλειστού τύπου όπου όλοι οι εμπλεκόμενοι μπορούν να διαχειριστούν υλικό πολυμέσων, να αναρτήσουν το εκπαιδευτικό περιεχόμενο και όχι μόνο, που παράγουν κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, να αλληλεπιδρούν και να τροφοδοτείται από αυτό, με ένα υλικό δημοσιότητας ο κεντρικός ιστότοπος.

Η ανάπτυξη του ιστοχώρου-ιστολόγιο

Στη γραμμή σκέψης που αναπτύχθηκε παραπάνω, στήθηκε ο ιστοχώρος-ιστολόγιο του 3ου Δημοτικού Σχολείου Παλαιού Φαλήρου. Προτιμήθηκε η χρήση του Wordpress. Οι βασικοί λόγοι της επιλογής ήταν ότι, είναι δωρεάν, εύκολο στη διαχείριση και χρήση, έχει πολλούς χρήστες και επομένως μπορεί κάποιος να έχει υποστήριξη για ζητήματα που αντιμετωπίζει δυσκολίες, αναδεικνύει τον ιστότοπο άμεσα από τις μηχανές αναζήτησης και τέλος λειτουργεί ως blog επιτρέποντας σχόλια και παρατηρήσεις στοχεύοντας στην επικοινωνία με το κοινό που απευθύνεται, γεγονός που αποτελεί και βασικό λειτουργικό χαρακτηριστικό για μια σχολική ιστοσελίδα. Βέβαια θα πρέπει να αναφερθούμε και στη δυσκολία που υπάρχει στην τροποποίησης των έτοιμων επιφανειών διεπαφής, χωρίς την ύπαρξη κάποιων τεχνικών γνώσεων, γεγονός το οποίο επηρεάζει και τη σημερινή εικόνα του ιστοχώρου του σχολείου. Επίσης θα πρέπει να αναφερθούμε και στο ζήτημα της φιλοξενίας της ιστοσελίδας για την οποία προτιμήθηκε, τον καιρό της δημιουργίας της, ένας ιδιωτικός φορέας για λόγους αξιοπιστίας, αλλά και προκειμένου να μην έχουμε περιορισμούς στην πρόσβαση (πχ περίοδος πανελληνίων εξετάσεων), σε σχέση με τη φιλοξενία από το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο, ζήτημα το οποίο πλέον σχεδόν δεν υφίσταται. Ως προς το ζήτημα της αξιοπιστίας θα μπορούσε να αναφερθεί ότι σε μια περίπτωση που λόγω πειραματισμών κατέρρευσε η ιστοσελίδα πολύ εύκολα ανακτήθηκε και διορθώθηκε το λάθος. Τέλος θα πρέπει να επισημάνουμε ένα πολύ μικρό ετήσιο οικονομικό κόστος που έχει μια τέτοια επιλογή.

Ο ιστοχώρος αυτός φιλοξενεί τόσο το υλικό δημοσιότητας, όσο και ευρείες γνωστικές περιοχές με θέματα που σχετίζονται με το αναλυτικό πρόγραμμα και την ευέλικτη ζώνη. Επιπλέον χαρακτηρίζεται από διακριτές περιοχές που αφορούν τα μέλη της σχολικής κοινότητας (γονείς, μαθητές, εκπαιδευτικούς) με διαφοροποιημένη βαρύτητα για κάθε μέλος προς το παρόν, αλλά με τη φιλοδοξία στο σχεδιασμό του και στην πλήρη ανάπτυξη της

προσέγγισης που θα αναλυθεί στη συνέχεια, να αποκτήσει κάθε εμπλεκόμενος, το εύρος και το βάθος που επιθυμεί. Ειδικότερα στην παρούσα φάση για την επιλογή των θεματικών θεωρήθηκε ότι ένα ποσοστό 70 έως 80% θα πρέπει να αφορά τους άμεσους χρήστες μαθητές και εκπαιδευτικούς, το υπόλοιπο να αφορά τους γονείς και την τοπική κοινωνία έχοντας όμως κάποιες επικαλυπτόμενες περιοχές. Επιπλέον από το 70% που αφορά μαθητές και εκπαιδευτικούς ένα ποσοστό 40% ίσως και περισσότερο αφορά το ψηφιακό παιχνίδι. Η επιλογή αυτή έγινε με τη λογική ότι μεγάλος αριθμός μαθητών εμπλέκεται με τα ψηφιακά παιχνίδια. Συνεπώς το πρώτο ζήτημα που ανακύπτει είναι να συνδέσουμε την κουλτούρα των μαθητών στον ιστοχώρο του σχολείου και το δεύτερο είναι η κουλτούρα αυτή να καθοδηγηθεί σε παιγνιώδη περιβάλλοντα, τα οποία να πληρούν προδιαγραφές ψηφιακών παιχνιδιών μαθησιακού σκοπού. Με αυτό τον τρόπο δημιουργείται σίγουρα ένα πρώτο πεδίο επαφής του ιστότοπου με τους μαθητές του σχολείου και μέσα από την καθοδήγηση και μια βαθύτερη επαφή με το συνολικότερο περιεχόμενο εστιάζουμε στην ψηφιακή επικοινωνία που προτίθεται να αναπτυχθεί, με πεδίο αναφοράς το περιβάλλον του ιστότοπου. Συνοπτικά οι θεματικές περιοχές καλύπτονται κάτω από τους τίτλους: Εκπαιδευτικοί, Δράσεις, Επικαιρότητα- Δήμος, Μάθηση, Ξένες γλώσσες, Μαθητές, Όχι βία στο σχολείο, Παιχνίδια, Περιβαλλοντικά παιχνίδια, Σύλλογος γονέων και Το σχολείο και μπορεί κανείς εύκολα μέσα από την ιστοσελίδα (http://www.3dimpfaliro.gr/) να αντιληφθεί το περιεχόμενο και τον προσανατολισμό της κάθε θεματικής.

Εικόνα 1. Αρχική σελίδα κεντρικού ιστότοπου

Το σχέδιο επέκτασης του βασικού κορμού. Είναι γεγονός ότι όσο εξελίσσεται ο ιστότοπος, αναδύονται ανάγκες για περισσότερη πληροφορία, μεγαλύτερη συμμετοχή και γενικότερα την ανάρτηση πολυμεσικού περιεχομένου. Απαιτείται συνεπώς να σχεδιαστεί μια στρατηγική διαχείρισης και μια στρατηγική αποκέντρωσης. Όσον αφορά τη στρατηγική διαχείρισης γίνεται μια προσέγγιση πώς μπορεί ο διαχειριστής (webmaster) ενός τέτοιου τύπου ιστότοπου, να αξιοποιεί αποτελεσματικά το χρόνο για τη διαχείριση, αλλά τίθεται και το ζήτημα της συνδιαχείρισης. Για δε τη στρατηγική αποκέντρωσης εξετάζεται η αποκέντρωση μέσα από τη σύνδεση με πλατφόρμες wiki όπου μπορούν να αποτελέσουν το απόλυτα αποκεντρωμένο σύστημα όπου τα μέλη της πλατφόρμας μπορούν να παρεμβαίνουν μερικά ή ολοκληρωτικά στο περιεχόμενο. Το τελευταίο αυτό ζήτημα εξετάζεται πειραματικά προς το παρόν με την ύπαρξη μιας κεντρικής πλατφόρμας wiki για όλες τις τάξεις και μιας ξεχωριστής πλατφόρμας για την έκτη τάξη. Ο σχεδιασμός προβλέπει την ύπαρξη μιας ξεχωριστής πλατφόρμας για κάθε τάξη όπου μέλη είναι οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν στην τάξη (κλειστό wiki). Το εύρος και το βάθος που μπορεί μια τέτοια προσέγγιση να αγγίξει, καθορίζεται κυρίως από το βαθμό συμμετοχής των εμπλεκομένων μερών, αποτελεί δε μια δυναμική διαδικασία και η όλη προσπάθεια είναι υπό εξέλιξη. Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι, ο αρχικός σχεδιασμός προβλέπει τη χρήση κατά το δυνατόν διαφορετικής πλατφόρμας wiki για κάθε τμήμα ώστε μελλοντικά να υπάρχει δυνατότητα για την αξιολόγηση της καθεμιάς και επιλογή της πλέον κατάλληλης για κάθε ηλικιακή ομάδα αν κάτι τέτοιο τελικά αποδειχθεί.

Αναλύοντας το τελευταίο ζήτημα περισσότερο, η δυνατότητα για τη λειτουργία και την ανάπτυξη από τις εμπλεκόμενες ομάδες πολυμεσικού περιεχομένου και της εκπαίδευσης πάνω στις πολλαπλές δυνατότητες του web 2.0, σκόπιμα για λόγους προστασίας από τη δημοσιότητα, αφού έχουμε να κάνουμε με μικρούς μαθητές, αλλά και για λόγους διαχείρισης από τον υπεύθυνο του ιστότοπου, έχει υιοθετηθεί η σύνδεση από το βασικό ιστότοπο σε wikis, ένα για κάθε τάξη όπως αναφέρθηκε παραπάνω, μια διαδικασία που βρίσκεται σε εξέλιξη, όπου μαθητές και εκπαιδευτικοί ως μέλη μπορούν να επεξεργάζονται οποιοδήποτε περιεχόμενο επιθυμούν με ασφάλεια. Ένα μέρος από το υλικό αυτό που θα κριθεί κατάλληλο από το Σύλλογο Διδασκόντων, θα αποτελέσει και το υλικό δημοσιότητας που θα αναρτηθεί στο διαδίκτυο στο αντίστοιχο wiki της σχολικής μονάδας ή θα πάρει θέση στις κύριες καρτέλες ανάλογα με το περιεχόμενο. Με αυτό τον τρόπο οργάνωσης δίνεται η δυνατότητα σε εκπαιδευτικούς και μαθητές να επικοινωνούν μέσα από τα wiki να επεξεργάζονται το υλικό

τους (φωτογραφίες, παρουσιάσεις, μουσικές, κείμενα, προγράμματα κλπ) κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς και τέλος να δημοσιοποιούν το υλικό τους μέσα από συνδέσμους στις κεντρικές καρτέλες των τάξεων. Επιπλέον ενισχύεται η αυτονομία σε επίπεδο επικοινωνίας μεταξύ των μαθητών και των εκπαιδευτικών μιας τάξης αλλά διαμορφώνεται και το απαραίτητο πεδίο για την ενοποίηση του παραγόμενου υλικού, τη δημοσιοποίηση και την ενημέρωση όλης της σχολικής κοινότητας. Όσον αφορά το διαφορετικό επίπεδο ψηφιακού γραμματισμού των εμπλεκομένων μερών, ο σχεδιαστής και υπεύθυνος καθοδηγεί και βοηθά με τους ακόλουθους τρόπους:· Καθοδηγεί στη δημιουργία ψηφιακού υλικού και παρουσιάζει τρόπους ψηφιοποίησης του οποιουδήποτε υλικού, ώστε να αναρτηθεί στον κατάλληλο χώρο.· Βρίσκει τρόπους ώστε να παράγεται ψηφιακό υλικό μέσα από συγκεκριμένα μαθήματα από τους μαθητές.· Φροντίζει για τη γνωριμία του ιστότοπου από τους μαθητές με ιστοεξερευνήσεις αλλά και διοργάνωση θεματικών δραστηριοτήτων που βασίζονται πάνω στο ήδη αναρτημένο υλικό. Ενδεικτικά, μπορεί να αναφερθεί η γνωριμία με την ιστορία του σχολείου ή η γνωριμία με τον Παρθενώνα. Προσφέρει λύσεις σε ζητήματα που προκύπτουν και εκπαιδεύει τους μαθητές στη χρήση από το σπίτι τους με πολλαπλούς τρόπους mail, αποστολή σχολείων, προσθήκη υλικού στο wiki.

Η θεωρία

Το βασικό θεωρητικό μοντέλο πάνω στο οποίο βασίζεται η παραπάνω προσέγγιση, είναι μια ομαδοσυνεργατική προσέγγιση γύρω από ψηφιακές πλατφόρμες και βασίζεται κυρίως στη λογική της θεωρίας δραστηριότητας (activity theory), Engestrom (1987) οι Barab, Barnett et al, (2002).

Το υλικό δημοσιότητας

Όσον αφορά το υλικό, ο Σύλλογος Διδασκόντων αποτελεί και τον κύριο φορέα για το υλικό δημοσιότητας και οι εκπαιδευτικοί που εμπλέκονται με το κάθε τμήμα αναλαμβάνουν την ευθύνη για το υλικό που διαχειρίζεται η κάθε τάξη και προτείνουν μαζί με τους μαθητές εκείνο που θα δημοσιοποιηθεί. Για τη διαχείριση του υλικού αυτού ανακύπτουν πολλά ζητήματα όπως ο τρόπος οργάνωσης και παρουσίασής του, η ποσότητα, το φωτογραφικό υλικό, τους πιθανούς τρόπους που κάτι τέτοιο μπορεί να γίνει, πώς αυτό τελικά αξιοποιείται στη λογική ανάδειξης της αειφόρου παρουσίας του σχολείου και της προσέγγισης και

διαχείρισης της ψηφιακής αποτύπωσης από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και της παρουσίασης των κάθε είδους δράσεων που αναλαμβάνονται. Σε επίπεδο κλειστής ομάδας τάξης έχουμε δώσει παραπάνω μια διάσταση διαχείρισης, αλλά θεωρούμε πως σε αυτό το επίπεδο δεν θα πρέπει να υπάρχουν περιορισμοί. Κάθε συμμετέχων συμβάλλει ανάλογα με τις δυνατότητές του. Αυτό το δημοσιοποιημένο υλικό μαζί το συναφές με αυτό υλικό που υπάρχει στον ιστότοπο, μπορεί να αποτελέσει αφετηρία για την ανάπτυξη διαλόγου μεταξύ των εμπλεκομένων μερών. Ο διάλογος μπορεί να αναπτυχθεί σε πολλά επίπεδα όπως: Σχόλια για την ανάγνωση βιβλίων, κατευθυνόμενος διάλογος γύρω από ένα θέμα, δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων, αλληλεπίδραση πάνω σε θέματα που απασχολούν τους μαθητές, διάλογος με την ευρύτερη κοινότητα. Με αυτό τον τρόπο το ψηφιακό μέσο μπορεί να δημιουργήσει συνθήκες αλληλεπίδρασης μεταξύ των ομάδων, αυξάνοντας το βαθμό συνεργατικότητας και επικοινωνίας.

5.14 Edmodo: Ασφαλές Μέσο Κοινωνικής Δικτύωσης & Ηλεκτρονικής Μάθησης

συντελεστές		
Θεόδωρος Γούτας	tgoutas@gmail.com	28ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης
σύντομη περιγραφή		
Το edmodo είναι ένα παγκόσμιο, Ασφαλές Μέσο Κοινωνικής Δικτύωσης και Ηλεκτρονικής Μάθησης για εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες, ελεύθερα προσβάσιμο στη διεύθυνση http://www.edmodo.com. Επιτρέπει τη δημιουργία ηλεκτρονικών τάξεων, τη διαχείριση ηλεκτρονικών φακέλων μαθητών/τριών, τη διασύνδεση μεταξύ εκπαιδευτικών καθώς και τη συμμετοχή τους σε ηλεκτρονικές κοινότητες διαφορετικών εκπαιδευτικών αντικειμένων. Μέσω edmodo μαθητές/τριες και εκπαιδευτικοί διαμοιράζονται ψηφιακό υλικό και επικοινωνούν με ασφάλεια. Το έργο γνωστοποιεί τις δυνατότητες που προσφέρει το edmodo για: α) την επίτευξη των μαθησιακών στόχων σε όλα τα διδασκόμενα αντικείμενα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και β) την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Η δράση εφαρμόστηκε κατά το σχολικό έτος στο 28ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://users.sch.gr/goutas/index.php/edmodo		

Το edmodo είναι ένα παγκόσμιο, Ασφαλές Μέσο Κοινωνικής Δικτύωσης και Ηλεκτρονικής Μάθησης για εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες. Επιτρέπει τη δημιουργία ηλεκτρονικών τάξεων, τη διαχείριση ηλεκτρονικών φακέλων μαθητών/τριών, τη διασύνδεση μεταξύ εκπαιδευτικών καθώς και τη συμμετοχή τους σε ηλεκτρονικές κοινότητες διαφορετικών εκπαιδευτικών αντικειμένων. Μέσω edmodo μαθητές/τριες και εκπαιδευτικοί διαμοιράζονται ψηφιακό υλικό και επικοινωνούν με ασφάλεια.

Το edmodo παρέχει δυνατότητες για: α) την επίτευξη των μαθησιακών στόχων σε όλα τα διδασκόμενα αντικείμενα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και β) την επαγγελματική

ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Η δράση εφαρμόστηκε κατά το σχολικό έτος στο 28ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης.

Εισαγωγή

Το edmodo, προσβάσιμο δωρεάν στη διεύθυνση http://www.edmodo.com, είναι ένα ασφαλές Μέσο Κοινωνικής Δικτύωσης Ηλεκτρονικής Μάθησης για εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες. Επειδή το περιβάλλον διεπαφής του ήταν διαθέσιμο μόνο στα Αγγλικά και στα Ισπανικά, το καλοκαίρι του 2011 ανέλαβα εθελοντικά τη μετάφρασή του στην ελληνική γλώσσα.

Υπηρεσίες Edmodo και εφαρμογή τους στην τάξη

- Εγγραφή μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών
- Διαχείριση μελών: Διατίθεται μόνο σε εγγεγραμμένους/ες εκπαιδευτικούς.
- Αποστολή σημειώματος: Κάθε εκπαιδευτικός μπορεί να στείλει σημείωμα είτε σε μεμονωμένο/η μαθητή/τρια, είτε στα μέλη μιας ομάδας που έχει δημιουργήσει. Οι παραλήπτες/τριες μπορούν να απαντήσουν. Οι απαντήσεις που απευθύνονται σε ομάδες είναι ορατές από όλα τα μέλη της ομάδας.

Εικόνα 1. Μηνύματα μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητών/τριών

- Προειδοποίηση: Αποστέλλεται από εκπαιδευτικό είτε προς ένα/μια μαθητή/τρια, είτε προς μια ομάδα μαθητών/τριών.
- Πίνακας ειδοποιήσεων: Μέσω αυτού το σύστημα ειδοποιεί το χρήστη για τον αριθμό και τον τύπο των μηνυμάτων του/της.

Εικόνα 2. Το περιβάλλον της κύριας οθόνης του edmodo

- Ημερολόγιο: Επιτρέπει τη δημιουργία συμβάντων, όπως διαγωνίσματα, συναντήσεις κ.τ.λ.
- Βαθμοί: Αφορούν βαθμολογίες εργασιών ή/και διαγωνισμάτων που έχει αναθέσει ο/η εκπαιδευτικός. Στο περιβάλλον των μαθητών/τριών το μενού "Βαθμοί" οδηγεί στην προσωπική τους βαθμολογία.
- Βιβλιοθήκη – Σακίδιο: Περιοχή μεταφόρτωσης και διαμοιρασμού χρήσιμων αρχείων και συνδέσμων.
- Εργασία: Ανάθεση εργασίας προς μέλη ομάδων με ημερομηνία παράδοσης. Μπορεί να συνοδεύεται από οδηγίες και βοηθητικά αρχεία, συνδέσμους ή/και παραπομπές σε αρχεία της "Βιβλιοθήκης" της ομάδας. Οι μαθητές/τριες ενημερώνονται από το σύστημα και παραδίδουν ηλεκτρονικά τις εργασίες τους. Επιτρέπεται μόνον η εμπρόθεσμη παράδοση εργασιών. Ο/η εκπαιδευτικός ειδοποιείται από το σύστημα για την παράδοση εργασίας, τη βαθμολογεί και τη σχολιάζει. Ο βαθμός καταχωρίζεται στο ηλεκτρονικό βαθμολόγιο του/της εκπαιδευτικού και το σύστημα κοινοποιεί τον βαθμό στο/στη μαθητή/τρια.

Εικόνα 3. Ανάθεση εργασίας σε ομάδα του edmodo

- Κουίζ: Δημιουργία διαγωνισμάτων με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, ανοικτού τύπου, σωστού – λάθους και συμπλήρωσης κενών. Οι μαθητές/τριες ειδοποιούνται σχετικά με την ανάθεση του διαγωνίσματος και μετά την ολοκλήρωσή του εκ μέρους τους, το σύστημα διορθώνει από μόνο του τα διαγωνίσματα βάσει προεπιλεγμένων σωστών απαντήσεων από τον/την εκπαιδευτικό. Το σύστημα ειδοποιεί άμεσα τον/τη μαθητή/τρια με τα αποτελέσματα του διαγωνίσματος. Η άμεση προβολή των αποτελεσμάτων και η δυνατότητα επισκόπησης των λαθών από τους/τις μαθητές/τριες συνετέλεσαν στην άμεση ανατροφοδότηση και στο μεταξύ μας διάλογο. Η αποδοχή της διαδικασίας ήταν υψηλή όπως καταγράφηκε από σχετικά σχόλια μαθητών/τριών τα οποία είναι διαθέσιμα στο Ιστολόγιο του μαθήματος.
- Ψηφοφορία: Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να θέσει ερωτήματα σε ομάδες μαθητών/τριών σε μορφή ψηφοφορίας.
- Απονομή και δημιουργία σημάτων: Ψηφιακά εικονίδια – σήματα τα οποία ο/η εκπαιδευτικός απονέμει σε μαθητές/τριες όταν επιτυγχάνουν μαθησιακούς στόχους.
- Προφίλ: Διαμόρφωση προφίλ.
- Λογαριασμός: Ρυθμίσεις λογαριασμού.

Επειδή θεώρησα χρήσιμο οι γονείς των μαθητών/τριών να γνωρίζουν ότι τα παιδιά τους θα χρησιμοποιήσουν το edmodo στο μάθημα της Πληροφορικής, τους προσκάλεσα σε μια

σχετική ενημερωτική συνάντηση στην αρχή του σχολικού έτους. Τους παρουσίασα τις βασικές λειτουργίες της πλατφόρμας και τους γνωστοποίησα ότι το edmodo μπορεί να τους παρέχει κωδικούς γονέων ώστε να εποπτεύουν την επικοινωνία των παιδιών τους με την ηλεκτρονική κοινότητα και να τα βοηθούν στις εργασίες τους.

Οι μαθητές/τριες των Γ' και Β' τάξεων του 28ου Γυμνασίου Θεσσαλονίκης χρησιμοποίησαν το edmodo κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2011 – 2012: οι πρώτοι/ες για την οργάνωση των ομαδοσυνεργατικών εργασιών τους και την ενότητα του Προγραμματισμού με τη γλώσσα Logo και οι δεύτεροι/ες ως αποθετήριο των ψηφιακών τους έργων στην ενότητα των Πολυμέσων και των Υπολογιστικών Φύλλων. Ο διαμοιρασμός και ο σχολιασμός των έργων από τα μέλη των ηλεκτρονικών κοινοτήτων λειτούργησαν ως κίνητρα, απελευθέρωσαν και έδωσαν βήμα στη δημιουργικότητα των μαθητών/τριών. Για παράδειγμα μαθητής δημιούργησε και μεταφόρτωσε στο YouTube βίντεο για τη λειτουργία του Audacity και στη συνέχεια το διαμοιράστηκε μέσω edmodo με τα μέλη της κοινότητας.

Το edmodo χρησιμοποιήθηκε και για την επικοινωνία μεταξύ των μελών της ομάδας Αγωγής Υγείας του 28ου Γυμνασίου Θεσσαλονίκης με θέμα την ασφάλεια στο Διαδίκτυο. Στόχοι της χρήσης του ήταν: α) να δημιουργηθεί στο σχολείο μια επιπλέον ηλεκτρονική κοινότητα με την ίδια πλατφόρμα, β) να γνωρίσουν οι συνάδελφοι εκπαιδευτικοί το περιβάλλον, τις υπηρεσίες και τη χρησιμότητα του edmodo, γ) να καθιερωθούν οι κανόνες επικοινωνίας του ως πρότυπο συμπεριφοράς των χρηστών και στα υπόλοιπα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, δ) να αποτελέσει μέτρο σύγκρισης ως προς την ασφάλεια την οποία προσφέρει και ε) η "βιβλιοθήκη" της ηλεκτρονικής κοινότητας της ομάδας Αγωγής Υγείας να αποτελέσει ένα αποθετήριο ψηφιακού υλικού για μελλοντική χρήση.

Διεύρυνση δράσης σε άλλους τομείς της σχολικής ζωής

Μέσω edmodo οργανώνονται ηλεκτρονικές κοινότητες με περιεχόμενο προσαρμοσμένο στις ανάγκες των μελών της σχολικής μονάδας το οποίο συμπληρώνει το υλικό στο σχολικό Ιστότοπο προκειμένου να εξασφαλιστεί η περιορισμένη πρόσβαση σε αυτό. Οι γονείς των μαθητών/τριών μπορούν: α) να ενημερώνονται για τις εργασίες και επιδόσεις των παιδιών τους, β) να ενδυναμώνουν τις σχέσεις τους με τα παιδιά τους και τους εκπαιδευτικούς αυτών, γ) να καθίστανται, έως ένα βαθμό, συμμέτοχοι της σχολικής κοινότητας και αρωγοί της, δ) να συμμετέχουν ενεργά στη συνδιαμόρφωση μιας θετικής στάσης απέναντι στα Μέσα

Κοινωνικής Δικτύωσης και ε) να βοηθούν στην υιοθέτηση ορθής και ασφαλούς παρουσίας όλων στον ψηφιακό κόσμο.

Το edmodo επιτρέπει τη διασύνδεση μεταξύ εκπαιδευτικών από όλον τον κόσμο και τη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικές κοινότητες με συγκεκριμένο αντικείμενο. Τα παραπάνω προσθέτουν παιδαγωγική αξία στη δράση των συμμετεχόντων καθώς ενισχύουν την εξωστρέφεια και τις διεθνείς συνεργασίες της σχολικής κοινότητας.

Παιδαγωγική αξία δράσης

Μέσω edmodo οι μαθητές/τριες επικοινωνούν μέσω μιας διαρκούς, έγκαιρης και αναλυτικής επανατροφοδότησης η οποία συμβάλλει στη βελτίωση των επιδόσεων τους, καθώς αυτοί λαμβάνουν από τον/την εκπαιδευτικό τους πληροφόρηση που αφορά στην αιτιολόγηση των ενεργειών τους και στην καταλληλότητα των στρατηγικών που εφαρμόζουν (Πλατσίδου, 2010).

Το edmodo εξασφαλίζει την οργάνωση και το διαμοιρασμό διαφορετικών μορφών ψηφιακού περιεχομένου και βοηθά στην οργάνωση των ιδεών των μελών της κοινότητας. Αποτελέσματα των παραπάνω είναι η ενίσχυση του ηλεκτρονικού και οπτικού εγγραμματισμού (Σεραφείμ & Φεσάκης, 2010) και της ορθής χρήσης των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης μέσω ενός περιβάλλοντος το οποίο δεν προάγει ούτε ενισχύει αποκλίνουσες συμπεριφορές. Τέλος επιτρέπει την αντιστροφή των ρόλων: οι μαθητές/τριες γίνονται πομποί νέων πληροφοριών καθιστώντας αμφίδρομη τη διαδικασία μάθησης η οποία έρχεται σε ρήξη με τα γραμμικά πρότυπα διδασκαλίας.

Η ενσωμάτωση του edmodo στη μαθησιακή διαδικασία έχει τα παρακάτω αποτελέσματα: α) την προετοιμασία των μαθητών/τριών για τη συμμετοχή τους στην κοινωνία της γνώσης (ΥΠΔΒΜΘ, 2011), β) τη θεμελίωση της Πληροφορικής ως επιστήμη και ως μαθησιακό – γνωστικό εργαλείο, γ) τη θεώρησή του ως υποστηρικτικό μέσο σύγχρονων παιδαγωγικών προσεγγίσεων και συνεργασίας επειδή δημιουργεί μια ασφαλή ηλεκτρονική κοινότητα μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας.

Συμπεράσματα

α) Το edmodo μπορεί να ενσωματωθεί υποστηρικτικά για την οργάνωση, επίβλεψη και αξιολόγηση των διδασκόμενων αντικειμένων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αποτελεί δε ένα εξαιρετικό Web 2.0 εργαλείο για την οργάνωση και εκπόνηση ομαδοσυνεργατικών μαθητικών εργασιών.

β) Οι μαθητές/τριες συμμετέχουν ενεργά στις σχολικές δραστηριότητες όταν οι Web 2.0 τεχνολογίες και τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης Ηλεκτρονικής Μάθησης συμπληρώνουν την παραδοσιακή διδασκαλία.

γ) Το εξελληνισμένο περιβάλλον του edmodo διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην αποδοχή και χρήση του από τους/τις μαθητές/τριες, καθώς είναι αμφίβολο εάν συμμετείχαν το ίδιο ενεργά σε διαφορετική περίπτωση (Γλέζου & Γρηγοριάδου, 2010).

δ) Οι μαθητές/τριες χρησιμοποιούν το edmodo για εκπαιδευτικούς λόγους και όχι για την προσωπική τους ηλεκτρονική κοινωνική δικτύωση. Ως αποτέλεσμα εκπαιδευτικοί και μαθητές/τριες διατηρούν την ιδιωτικότητά τους.

Αναφορές

Ιστολόγιο edmodo. New Release: Join Group URL, More Quiz Enhancements and Greek Language. Διαθέσιμο στο: <http://blog.edmodo.com/2011/11/03/new-release-join-group-url-more-quiz-enhancements-and-greek-language/> [Ανακτήθηκε 13 Ιουνίου 2012].

Γλέζου, Κ. & Γρηγοριάδου, Μ. (2010) Ελληνικά Διαδικτυακά Εκπαιδευτικά Κοινωνικά Δίκτυα. Β. Κολτσάκης, Γ. Σαλονικίδης, Μ. Δοδοντσής (επιμ.) Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου Ημαθίας με θέμα "Ψηφιακές και Διαδικτυακές Εφαρμογές στην Εκπαίδευση", Βέροια-Νάουσα, σσ. 1665-1677.

Ιστολόγιο "Πληροφορική Γυμνασίου". Διαγωνίσματα στο edmodo: οι γνώμες μαθητών. Διαθέσιμο στο <http://blogs.sch.gr/goutas/2011/12/19/edmodo/>. [Ανακτήθηκε 13 Ιουνίου 2012].

Πλατσίδου, Μ. (2010). Η εφαρμογή της επανατροφοδότησης στη διδασκαλία.[pdf] Διαθέσιμο στο: <http://www.pi-schools.gr/download/publications/epitheorisi/teyxos16/100-113.pdf> [Ανακτήθηκε 13 Ιουνίου 2012].

Σεραφείμ, Κ. & Φεσάκης, Γ. (2010). Ψηφιακή αφήγηση: Επισκόπηση λογισμικών. Στο Β. Κολτσάκης, Γ. Σαλονικίδης, Μ. Δοδοντσής (επιμ.) Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου Ημαθίας με θέμα "Ψηφιακές και Διαδικτυακές Εφαρμογές στην Εκπαίδευση", Βέροια-Νάουσα, 1558-1569

ΥΠΔΒΜΘ, 2011. Πρόγραμμα Σπουδών για τον Πληροφορικό Γραμματισμό στο Γυμνάσιο.[pdf] Διαθέσιμο στο: <http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php> [Ανακτήθηκε 13 Ιουνίου 2012].

5.15 Αντιλήψεις των μαθητών για τη συνεργασία που αναπτύχθηκε στα πλαίσια υλοποίησης ενός προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης μέσω των Ψηφιακών Κοινοτήτων Μάθησης

συντελεστές		
Μαριάννα Αποστόλου	mapostol@phyed.duth.gr	3ο Γυμνάσιο Τρικάλων
Παναγιώτης Αντωνίου	panton@phyed.duth.gr	ΤΕΦΑΑ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
Μαρίνα Παπαστεργίου	mpapas@pe.uth.gr	ΤΕΦΑΑ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

σύντομη περιγραφή

Η δημιουργία των Ψηφιακών Κοινοτήτων είχε σαν σκοπό τη διερεύνηση ενός μαθησιακού περιβάλλοντος που βασίζεται στον Παγκόσμιο Ιστό και την αξιοποίησή του στην ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση που στηρίζεται στα σχέδια εργασίας (project-based learning), και στη μέθοδο των διαδικτυακών αποστολών (webquests). Στην έρευνα συμμετείχαν 27 μαθητές/ριες της Α΄τάξης ενός Γυμνασίου της πόλης των Τρικάλων, οι οποίοι/ες ολοκλήρωσαν ένα σχέδιο εργασίας (project) στα πλαίσια ενός προγράμματος Π.Ε, εφαρμόζοντας την Τεχνολογία Ψ.Κ.Μ. Η πειραματική παρέμβαση διήρκεσε δέκα εβδομάδες.. Στην αρχή και στο τέλος της διαδικασίας οι μαθητές/ριες συμπλήρωσαν τρία ερωτηματολόγια: α) ένα ερωτηματολόγιο γνώσεων και στάσεων αναφορικά με το φυσικό περιβάλλον, β) ένα ερωτηματολόγιο κοινωνικών δεξιοτήτων και γ) ένα ερωτηματολόγιο γνώσεων και στάσεων ως προς τις Τ.Π.Ε. (Η/Υ, Διαδίκτυο). Όπως έδειξαν τα αποτελέσματα οι μαθητές/ριες αξιοποίησαν τον μειωμένο ελεύθερο χρόνο τους και στις Ψ.Κ.Μ. ολοκλήρωσαν ομαδοσυνεργατικά και χωρίς άγχος, το project Π.Ε. «Δασικό οικοσύστημα: ωφέλειες–απειλές».

ιστοσελίδα πρόσβασης

http://groups.yahoo.com/group/environmentgroup

Για την παρακολούθηση του προγράμματος ΠΕ και την ολοκλήρωση του σχεδίου εργασίας, οι 27 εκπαιδευόμενοι χωρίστηκαν σε πέντε ομάδες των 5 ή 6 ατόμων, που ονομάστηκαν ψηφιακές λόγω της δράσης που ανέπτυξαν στο Διαδίκτυο.

Δημιουργήθηκαν λογαριασμοί Yahoo, διαδικασία κατά την οποία, κάθε εκπαιδευόμενος απάντησε σε μερικές σχετικές ερωτήσεις και επέλεξε μία ταυτότητα χρήστη (Yahoo ID) και έναν κωδικό πρόσβασης (password) στη συνέχεια δημιουργήθηκαν οι ψηφιακές ομάδες στην ιστοσελίδα http://groups.yahoo.com

Για να επιτευχθεί καλύτερη συνεργασία μεταξύ των μελών των ομάδων ώστε να οργανωθούν οι ομάδες εργασίας για ομαδοσυνεργατική μάθηση έγινε προβολή μιας παρουσίασης, που παρουσιάζει το πέταγμα μιας ομάδας αγριόχηνων σε σχήμα V και έτσι το ανοδικό ρεύμα που δημιουργεί κάθε προπορευόμενη αγριόχηνα παρέχει υποστηρικτικό περιβάλλον για την αγριόχηνα που ακολουθεί. Τούτο μεγιστοποιεί τη δύναμη της ομάδας από τη δύναμη όλων των αγριόχηνων συνολικά. Σε περίπτωση που κάποια αγριόχηνα παρακάμψει από την ομάδα τότε καταλαβαίνει την αδυναμία της και βιάζεται ξανά να ενταχθεί σε αυτήν. Το ομαδικό πνεύμα που αναπτύσσεται ανάμεσα στις αγριόχηνες έδωσε ερεθίσματα στους μαθητές/ριες ώστε να συζητήσουν και να κατανοήσουν δυο βασικά στοιχεία για τη λειτουργία των ομάδων α) ότι η ομάδα έχει μεγαλύτερη δύναμη από τη δύναμη που έχει ένα άτομο και β) ότι η συνεργασία οδηγεί σε καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα. http://www.youtube.com/watch?v=m3IhK-8Xmis.

Για την καλύτερη λειτουργία των ομάδων τέθηκαν κανόνες μετά από συζήτηση μεταξύ των μαθητών/ριών και της συντονίστριας εκπαιδευτικού. Η τήρηση των κανόνων που αποτελούν τις βασικές αρχές (Palloff & Pratt, 1999) των Ψ.Κ.Μ.: όπως να υπάρχει ειλικρίνεια μεταξύ των μελών, να ανταποκρίνονται και να συμμετέχουν για την ολοκλήρωση των ομαδικών εργασιών, να στηρίζουν, να βοηθούν και να σέβονται ο ένας τον άλλον, ήταν κανόνες που συζητήθηκαν και αποφασίστηκαν από όλους τους μαθητές/ριες από κοινού με την εκπαιδευτικό - συντονίστρια και την ευθύνη τήρησης των κανόνων είχε η εκπαιδευτικός - συντονίστρια. Τα παιχνίδια γνωριμίας και επικοινωνίας όπως π.χ. μιλώ για τον εαυτό μου σε δυαδικές ομάδες, μιλώ για τα ενδιαφέροντά μου κ.ά. πριν από την έναρξη των Ψ.Κ.Μ. και την επαφή τους με το διαδίκτυο έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη θετικών συναισθημάτων των μαθητών/ριών, διότι η επιτυχία ενός προγράμματος εξαρτάται πολύ από το βαθμό και το είδος της επικοινωνίας που αναπτύσσεται ανάμεσα στα μέλη των ομάδων (Ματσαγγούρας, 1997).

Για τη σύνθεση των ομάδων καταβλήθηκε προσπάθεια ώστε κάθε ομάδα να απαρτίζεται από καλούς, μέτριους και αδύνατους μαθητές για να εξασφαλίζεται η δυνατότητα φροντιστηριακής βοήθειας προς τους αδύνατους μαθητές (Ματσαγγούρας, 2003). Επίσης, καταβλήθηκε προσπάθεια να επιτευχθεί ανομοιογένεια όσον αφορά το φύλο και το χαρακτήρα (Ματσαγγούρας, 2004). Έτσι οι ομάδες ήταν μικτές ως προς την επίδοση άριστοι/ες και μέτριοι/ες μαθητές/ριες, ως προς το φύλο αγόρια/κορίτσια και ως προς το χαρακτήρα ζωηροί/ήσυχοι αποτέλεσαν τις ομάδες. Όταν οι μαθητές εργάζονται σε ανομοιογενείς ομάδες, όπου ενθαρρύνουν και υποστηρίζουν ο ένας τον άλλο, χρησιμοποιούν κοινωνικές δεξιότητες που σχετίζονται με τη συνεργασία, έχουν υπεύθυνη στάση για την προσωπική τους μάθηση και τη μάθηση των άλλων μελών της ομάδας, και μπορούν να αξιολογούν την πρόοδο της ομάδας (Johnson & Johnson, 1989).

Κάποια «σύννεφα» που εμφανίστηκαν κατά τη δημιουργία των ομάδων (π.χ. σχόλια του τύπου «όχι αυτός/ή στην ομάδα μας») διαλύθηκαν όταν οι μαθητές διάβασαν ένα μουσικό ασπρόμαυρο παραμύθι ΣΙ ΣΟΥ ΝΤΟ (Παπαθεοδούλου & Μπεκιάρης, 2006), κατανόησαν ότι η μοναδικότητα του κάθε ατόμου συντελεί στην δημιουργία αυτής της υπέροχης και μαγευτικής κοινωνίας που ο καθένας αναπτύσσεται, συνυπάρχει άρα υπάρχει. Μέσα από τη συζήτηση οι μαθητές έδειξαν ότι αποδέχτηκαν τις δυο αλλοδαπές συμμαθήτριες τους που κατάγονται από άλλα κράτη (Αλβανία, Ουκρανία). Είναι γνωστό ότι η μέθοδος των σχεδίων εργασίας παρέχει στους/στις μαθητές/ριες που κατάγονται από άλλα κράτη τη δυνατότητα ομαλής ένταξης και τους βοηθά σε πολλές περιπτώσεις να ξεπερνούν την πολιτισμική διαφορά και να απολαμβάνουν τη διαφορετικότητα (Νικολάου, 2000).

Όσον αφορά την επιλογή αρχηγού συντονιστή της κάθε ομάδας θεωρήθηκε για το ρόλο της αρχηγίας σκόπιμο να ληφθούν υπόψη τα κάτωθι που αφορούν στα χαρακτηριστικά ενός επιτυχημένου αρχηγού. Αυτά τα χαρακτηριστικά σύμφωνα με τους Hollander & Offerman (1990) πρέπει να συγκλίνουν στην πραγμάτωση των στόχων της ομάδας με ιδιαίτερη βαρύτητα στην ομαλοποίηση των σχέσεων μεταξύ των μελών της ομάδας. Για να είναι αποτελεσματικό το στυλ ενός αρχηγού πρέπει η συμπεριφορά του, ανάλογα με τις καταστάσεις που διαμορφώνονται, να ποικίλλει από αυταρχική μέχρι δημοκρατική και αδιάφορη (Bass, 1990). Οι μαθητές αν και ενθαρρύνθηκαν για την ανάληψη του ρόλου του συντονιστή ομάδας στην αρχή είχαν ενδοιασμούς και η επιλογή του συντονιστή για κάθε ομάδα έγινε με αρκετή δυσκολία. Το ρόλο του συντονιστή, αν και σχεδιάστηκε να τον υποδυθούν σταδιακά όλα τα μέλη, ελάχιστοι μαθητές (μόνο αγόρια) θέλησαν να τον αναλάβουν. Κάποιοι δεν ήθελαν να επωμισθούν τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις που έχει ο

συντονιστής της ομάδας, ενώ άλλοι δεν ένοιωθαν ιδιαίτερα σίγουροι να χρησιμοποιήσουν με επιτυχία τις δυνατότητες που παρείχε η ιστοσελίδα http://groups.yahoo.com. Έτσι, παρέμειναν οι ίδιοι συντονιστές μέχρι την ολοκλήρωση του προγράμματος.

Στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου οι εκπαιδευόμενοι γνώρισαν το διαδικτυακό περιβάλλον, στο οποίο παρακολούθησαν το πρόγραμμα ΠΕ. Για την καλύτερη κατανόηση της λειτουργίας των Ψ.Κ.Μ. οι μαθητές αντάλλαξαν πληροφορίες για προσωπικά θέματα, καθώς και σύντομα μηνύματα (π.χ. τους αριθμούς τηλεφώνων τους, τη διεύθυνσή τους, τις ασχολίες και τα ενδιαφέροντά τους κατά τον ελεύθερο χρόνο τους), χρησιμοποίησαν τα μικρά τους ονόματα για τη δημιουργία φιλικής ατμόσφαιρας και έκαναν αστεία και σχόλια χωρίς να γίνει προσβολή κάποιου. Οι μαθητές όσον αφορά τις Ψ.Κ.Μ. στην αρχή άρχισαν να επικοινωνούν με email, καθώς το περιβάλλον του yahoo.group διευκολύνει την επικοινωνία ανάμεσα στα μέλη της κοινότητας. Η ανταλλαγή μηνυμάτων γίνεται εύκολα, όπως φαίνεται στην Εικόνα 1, υπάρχει κάτω από το όνομα του κάθε μέλους η ένδειξη “send message”.

Εικόνα 1. Τα μέλη

Με διπλό κλικ του ποντικιού ανοίγει η Εικόνα 2. για να γράψει κάποιος/α το μήνυμά του/της, προς το μέλος που έχει επιλέξει να επικοινωνήσει.

Εικόνα 2. Το πλαίσιο για αποστολή μηνύματος σε ένα μέλος

Με διπλό κλικ του ποντικιού στην ένδειξη "post" που υπάρχει στην αριστερή πλευρά του group ανοίγει η Εικόνα 3, για να γράψει κάποιος/α το μήνυμά του/της και να το αποστείλει προς όλα τα μέλη της ομάδας όπως φαίνεται ανοίγει η διεύθυνση του group forest31_group@yahoogroups.com

Εικόνα 3. Το πλαίσιο για αποστολή μηνύματος σε όλα τα μέλη

Στη συνέχεια άρχισαν να συνεργάζονται για τις ομαδικές εργασίες να ετοιμάζουν κείμενα στον επεξεργαστή κειμένου (Microsoft Word) και να ανεβάζουν τα αρχεία στην Ψ.Κ.Μ.

Επίσης εργάστηκαν με το πρόγραμμα παρουσιάσεων (Microsoft Power Point) ετοίμασαν διαφάνειες με κείμενο και φωτογραφίες που εύρισκαν στο Διαδίκτυο και ανέβασαν στην Ψ.Κ.Μ. αρκετές παρουσιάσεις. Τέλος επεξεργάστηκαν δεδομένα για να αξιολογήσουν τη συμμετοχή τους στην Ψ.Κ.Μ. στο πρόγραμμα Λογιστικών Φύλλων (Microsoft Excel). Όλα τα αρχεία μπορούσε κάποιος να τα δει στην ενότητα Αρχεία (Files) που παρείχε η υπηρεσία yahoo.group. (Βλ. Εικόνα 2) Για την διεκπεραίωση των ατομικών και ομαδικών εργασιών υπήρχε καταληκτική ημερομηνία, που οριζόταν από κοινού από τους μαθητές/ριες και την εκπαιδευτικό – συντονίστρια. Καθορίζονταν ανά εβδομάδα συναντήσεις στο εργαστήριο πληροφορικής όπου κατόπιν συζήτησης λύνονταν τυχόν απορίες των μαθητών/ριών, οι οποίες αφορούσαν στη χρήση των Η/Υ και του Διαδικτύου, στη λειτουργία των ομάδων και στην αξιολόγηση της πορείας του προγράμματος. Στο τέλος των συναντήσεων, ακολουθούσε κριτική και σχόλια που αφορούσαν στις ομαδικές εργασίες των μαθητών, σχόλια σχετικά με τη λειτουργία των ομάδων και τη συμμετοχή (ή μη συμμετοχή) των μελών, καθώς και προτάσεις των μαθητών για την καλύτερη πορεία του προγράμματος και την ολοκλήρωση του σχεδίου εργασίας. Στη συνέχεια, γινόταν προσπάθεια για μεγαλύτερη συμμετοχή και ανατροφοδότηση.

Οι μαθητές/ριες σε κάποιες ομάδες έκαναν χρήση και τη δυνατότητα “polls” που παρείχε υπηρεσία yahoo.group. Τα “polls” παρέχουν τη δυνατότητα ψηφοφορίας και εμφανίζει τα αποτελέσματα. Έτσι επικρατούσε η γνώμη της πλειοψηφίας για να παρθούν οι αποφάσεις της ομάδας.

Για την ολοκλήρωση του περιβαλλοντικού προγράμματος χρησιμοποιήθηκε ψηφιακή φωτογραφική μηχανή και οι μαθητές/ριες σε «εργασία πεδίου» φωτογράφησαν την χλωρίδα του αισθητικού άλσους «Αηλιά» Τρικάλων, τις ανθρώπινες δραστηριότητες και επισήμαναν αρκετά σημεία υποβάθμισης και αλλοίωσης του δασικού οικοσυστήματος (σκουπίδια, νεκρά δένδρα, ξερόκλαδα, λακούβες στο δασικό μονοπάτι κ.ά.). Στη συνέχεια κατέβασαν τις φωτογραφίες στον Η/Υ και χρησιμοποίησαν αυτές α) για να καταθέσουν τα αποτελέσματα στον Δήμαρχο μαζί με τα αιτήματά τους, β) για να ανακοινώσουν αυτά στον τοπικό τύπο γ) για να δημιουργήσουν την τελική παρουσίασή τους και δ) να εισάγουν εικόνες στο βιβλίο τους που δημιούργησαν ως τελικό προϊόν του προγράμματος.

Οι μαθητές/ριες, με καθοδήγηση της συντονίστριας - εκπαιδευτικού, έλυναν τις απορίες τους και αποκτούσαν γνώσεις, συνεργαζόμενοι και βοηθούμενοι από τους συμμαθητές τους κατά τη διάρκεια της αναζήτησης και της αξιολόγησης των πληροφοριών που ήταν απαραίτητες

για την ολοκλήρωση του σχεδίου εργασίας. Άλλωστε, στην Α΄ τάξη του Γυμνασίου, οι μαθητές δεν έχουν ακόμη εξοικειωθεί αρκετά με τη χρήση του Διαδικτύου ούτε με τη χρήση όλων των λογισμικών που χρησιμοποιήθηκαν (MS Word, MS Excel, MS PowerPoint, κ.ά.). Μάθαιναν εύκολα και ουσιαστικά, καθώς δεν είχαν άγχος για βαθμό και για εξέταση.

5.16 Αρχαίοι ελληνικοί μύθοι και σύγχρονη οικολογική συνείδηση: ανα-παρα-στάσεις σε περιβάλλον Wiki

συντελεστές		
Μαρία Κοκολάκη	mkokolaki@iep.edu.gr	Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Λίζα Κουλουριώτη	lizkou@gmail.com	Γυμνάσιο Αγίων Θεοδώρων
σύντομη περιγραφή		
Η εκπαιδευτική πρόταση η οποία υποβλήθηκε συνδέεται με την προσπάθεια για καλλιέργεια οικολογικής συνείδησης και ευαισθησίας σε σχέση με την κλιματική αλλαγή. Είχε ως αφόρμηση το ερώτημα αν οι μύθοι, και συγκεκριμένα για την Ελλάδα οι αρχαίοι ελληνικοί μύθοι, καθώς είναι πολιτισμικά οικείοι, μπορούν να προσφέρουν στη διδακτική προσέγγιση των οικολογικών αναπαραστάσεων της ιστορικής κλιματικής αλλαγής, της σχέσης μεταξύ ανθρώπων και φύσης και των περιβαλλοντικών συνεπειών της ανθρώπινης δράσης. Εντάχθηκε σε μέρος ενός προγράμματος που παρουσιάσαμε στο 130 συνέδριο της Διεθνούς Εταιρείας Εθνοβιολογίας στο Montpellier (Vougioukalou S. et al, "The Contribution of Socio-ecological Meaning in Graeco-Roman, Biblical and Polynesian Myths to Climate Change Education" http://www.youtube.com/watch?v=9UNuFPBfO_w).		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
https://sites.google.com/site/climatechangeandmonumentsihc/home/educational-programmes		

Η εκπαιδευτική πρόταση που υποβάλλουμε είναι ένα Project στο μάθημα της Αγγλικής Γλώσσας σε διαθεματική προσέγγιση με την Αρχαία Ελληνική Λογοτεχνία. Εντάχθηκε σε μέρος ενός προγράμματος που παρουσιάσαμε πρόσφατα στο 130 συνέδριο της Διεθνούς Εταιρείας Εθνοβιολογίας στο Montpellier (Vougioukalou S. et al, "The Contribution of Socio-ecological Meaning in Graeco-roman Biblical and Polynesian Myths to Climate Change

Education") και συνδέεται με την προσπάθεια για καλλιέργεια οικολογικής συνείδησης και ευαισθησίας σε σχέση με την κλιματική αλλαγή.

Ξεκινήσαμε θέτοντας το ερώτημα αν οι μύθοι, και συγκεκριμένα για την Ελλάδα οι αρχαίοι ελληνικοί μύθοι, καθώς είναι πολιτισμικά οικείοι, μπορούν να προσφέρουν στη διδακτική προσέγγιση των οικολογικών αναπαραστάσεων της ιστορικής κλιματικής αλλαγής, της σχέσης μεταξύ ανθρώπων και φύσης και των περιβαλλοντικών συνεπειών της ανθρώπινης δράσης.

Έτσι διαμορφώσαμε ένα project που προτείνει την αξιοποίηση του web 2.0 και λογισμικών γενικής χρήσης στο μάθημα της Αγγλικής Γλώσσας σε διαθεματική προσέγγιση με άλλα αντικείμενα, όπως την Αρχαία Ελληνική Ιστορία & Λογοτεχνία και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Οι δραστηριότητες εκτελούνται σε περιβάλλον wiki σε συνδυασμό με τη βοήθεια των λογισμικών γενικής χρήσης ώστε ο μαθητής ξεφεύγει από τα στενά πλαίσια του μαθήματος της Αγγλικής Γλώσσας έρχεται σε επαφή με άλλα αντικείμενα.

Επιπλέον, το μάθημα της αγγλικής γλώσσας μας έδωσε τη δυνατότητα συμμετοχής σε ένα πρόγραμμα με βασική γλώσσα την αγγλική και επικοινωνίας με σχολεία σε άλλα μέρη του κόσμου. Επιλέξαμε τη Β' και Γ' Γυμνασίου των Αγίων Θεοδώρων, καθώς οι μαθητές των τάξεων αυτών έχουν ήδη εξοικειωθεί με τη χρήση του web 2.0. Έτσι αξιοποιήσαμε το wiki "geniousclass.pbworks.com" με το οποίο είχαν δουλέψει τα παιδιά από την προηγούμενη σχολική χρονιά για τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων.

Στοχοθεσία

- Βελτίωση του επιπέδου προφορικής και γραπτής χρήσης της ξένης γλώσσας
- Εξοικείωση στη χρήση της αγγλικής γλώσσας σε διαφορετικά συγκείμενα (διαβάζοντας πηγές στο διαδίκτυο στην αγγλική, επιλέγοντας κριτικά την πιο κατάλληλη και συνθέτοντας κείμενα με διαφορετικό προσανατολισμό ως προς τον αποδέκτη ή το μήνυμα, άσκηση στην κατανόηση κειμένου, στην παραγωγή γραπτού λόγου με σύμπτυξη ή ανάπτυξη νοήματος)
- Χρήση της γλώσσας ως μέσο επικοινωνίας
- Προσέγγιση των μηνυμάτων που μεταφέρουν οι μύθοι σε σχέση με την ιστορική κλιματική αλλαγή.

- Σύνδεση των μύθων με σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα και καταστροφές στα πλαίσια της βιωματικής προσέγγισης
- Προαγωγή ενδιαφέροντος για την εκπαίδευση πάνω στην κλιματική αλλαγή και καλλιέργεια οικολογικής ευαισθησίας
- Προσανατολισμός ενδιαφέροντος σε αρχαίους ελληνικούς μύθους και στην αρχαία ελληνική και λατινική λογοτεχνία
- Καλλιέργεια ηθικών αξιών και της ανάγκης διαφύλαξης του πολιτισμού
- Ενίσχυση δεσμών με την τοπική πολιτισμική και περιβαλλοντική κληρονομιά
- Καλλιέργεια κριτικής και δημιουργικής σκέψης και συγκριτικής ανάλυσης μέσω της έρευνας στο διαδίκτυο και του ελέγχου των πηγών
- Καλλιέργεια της καλλιτεχνικής ευαισθησίας με το άνοιγμα μαθήματος σε άλλα είδη κειμένων (μουσική, ζωγραφική και κινηματογράφο)
- Εξοικείωση με τις δυνατότητες των πολλαπλών προσεγγίσεων ενός μύθου, μέσω της επαφής με άλλες διαστάσεις διαστάσεις-εκδοχές (κινηματογραφική, μουσική και απεικονιστική) του μύθου, όπως και με το συνδυασμό στοιχείων αφήγησης-αφηγηματικών τεχνικών που χρησιμοποιούν οι διάφοροι δημιουργοί (ήχος - εικόνα – μουσική-λόγος)

Υλοποίηση

Τα παιδιά κλήθηκαν να ερευνήσουν στο διαδίκτυο χρησιμοποιώντας ως πηγή επιλεγμένους διαδικτυακούς τόπους για έργα αρχαίων (ελλήνων και λατίνων) συγγραφέων μεταφρασμένα στα αγγλικά ή όχι. Σε δεύτερη φάση έκαναν περιλήψεις στα αγγλικά των μύθων. Τέλος με βάση τα παραπάνω κλήθηκαν να δημιουργήσουν και να αυτενεργήσουν. Έτσι ζωγράφισαν, μετέφρασαν (όπου χρειάστηκε), έγραψαν διαλόγους και λεζάντες, δημιούργησαν κείμενα και παρουσιάσεις για κάθε μύθο.

Μία ομάδα ασχολήθηκε με το μύθο του Φαέθοντα. Τα παιδιά αρχικά ερεύνησαν για το μύθο στο διαδίκτυο και έφτιαξαν μια περίληψη. Στη συνέχεια ζωγράφισαν και αφού σάρωσαν τις δημιουργίες τους, τις κρέμασαν στην τάξη και τις φωτογράφισαν. Μετά ανάρτησαν τις φωτογραφίες στο wiki. Αποφάσισαν ακόμη να δημιουργήσουν μία παρουσίαση. Έτσι προχώρησαν στη δημιουργία ενός powerpoint στο οποίο ενέταξαν κείμενο και διαλόγους που

τα ίδια έγραψαν και παράλληλα ενέταξαν και το ηχητικό αρχείο με τη θεατρική ανάγνωση των διαλόγων. Τέλος με την καθοδήγησή μας έφτιαξαν και μια μικρή ταινία για το μύθο χρησιμοποιώντας τα παραπάνω. Όλα αναρτήθηκαν στο wiki της τάξης τους.

Εικόνα 1. Η ιστορία του Φαέθοντα σε ζωγραφιές στο wiki

Η δεύτερη ομάδα ανέλαβε την παρουσίαση του μύθου του κατακλυσμού του Δευκαλίωνα. Αφού διερεύνησαν στο διαδίκτυο για πληροφορίες και εικόνες, τα παιδιά έφτιαξαν ένα κόμικ. Αρχικά έκαναν μια συνοπτική παρουσίαση του μύθου σε μορφή περίληψης και στη συνέχεια έφτιαξαν ένα κείμενο με διαλόγους το οποίο συνδύασαν με κάποιες από τις εικόνες που είχαν βρει στο διαδίκτυο. Μάλιστα επέλεξαν και εικόνες από σύγχρονες φυσικές καταστροφές ώστε να κάνουν πιο έντονο το μήνυμα που επέλεξαν να δώσουν στο τέλος του κειμένου τους. Το ανήρτησαν και αυτό στο wiki τους.

Εικόνα 2. Απόσπασμα από το κόμικ για τον κατακλυσμό στο wiki

Η τρίτη ομάδα, επέλεξε να δουλέψει ως μια ιστορία παράλληλη για τη βιβλική εκδοχή του κατακλυσμού του Νώε. Αφού διερεύνησαν στο διαδίκτυο για πληροφορίες και φωτογραφίες, έγραψαν την περίληψη και στη συνέχεια έναν διάλογο, τον οποίο παρουσίασαν σε κουκλοθέατρο. Το μαγνητοσκόπησαν και το ανέβασαν στο wiki.

Εικόνα 3. Σκηνή από το κουκλοθέατρο για τον καταλυσμό του Νώε

Στη συνέχεια κατόπιν διαλόγου μέσα στο wiki δόθηκε ως αναστοχασμός το αποτέλεσμα της προσπάθειάς τους σε συμπέρασμα το οποίο και ανήρτησαν στη σελίδα.

Παρατηρήσεις

Η ανάπτυξη του παραπάνω project σε σχέση με την αφύπνιση ως προς την κλιματική αλλαγή με τη χρήση μύθων από την αρχαία Ελλάδα μέσω wiki συνδέεται περαιτέρω με την προσπάθεια για ένταξη και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη διδακτική πράξη. Το project βασίστηκε στις δυνατότητες σύγχρονης και ασύγχρονης επικοινωνίας και

συνεργατικής μάθησης που προσφέρει το web 2.0 σε συνδυασμό με λογισμικά γενικής χρήσης. Ο συνδυασμός αυτός πιστεύουμε ότι ενισχύει την ανάπτυξη αναγνωστικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων των μαθητών παράλληλα με τη διερευνητική και κριτική ικανότητα.

Ως μέθοδος διδασκαλίας επιλέχθηκε η ομαδοσυνεργατική η οποία υποστηρίχθηκε μέσω της αξιοποίησης του web 2.0. Θετικά ήταν τα αποτελέσματα σε σχέση με το δέσιμο των ομάδων και τη συνεργασία τους στα πλαίσια της τάξης καθώς και με την ανταπόκριση των μαθητών προς το project.

Θα θέλαμε μάλιστα να σημειώσουμε και την εθελοντική προσφορά και συμμετοχή μαθητών άλλων τάξεων και τμημάτων, καθώς το project κέντρισε το ενδιαφέρον τους. Συνεπώς τα αποτελέσματα ήταν ιδιαίτερα εντυπωσιακά όσον αφορά στη συμμετοχή των παιδιών και το ενδιαφέρον που έδειξαν κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του project. Ιδιαίτερα θετική κρίνεται η ανταπόκριση των μαθητών στο περιβάλλον του wiki.

Το ενδιαφέρον κυρίως οφείλεται στη χρήση των υπολογιστών και του wiki, τα οποία αναμφίβολα αποτέλεσαν ισχυρό κίνητρο, αλλά και στην διαφοροποίηση του μαθήματος της Αγγλικής γλώσσας από την αμιγώς κειμενοκεντρική προσέγγιση. Το άνοιγμα σε άλλες μορφές κειμένων (κόμικ, κουκλοθέατρο, δημιουργία ταινίας κόμικ και μουσική) κέντρισε το ενδιαφέρον, ενίσχυσε και καλλιέργησε την ευαισθησία των μαθητών.

Αν και, λόγω της έλλειψης χρόνου, η αναζήτηση στο διαδίκτυο περιορίστηκε σε επιλεγμένους δικτυακούς τόπους, τα παιδιά κατάφεραν να επεξεργαστούν κριτικά τις πληροφορίες επιλέγοντας, διαμορφώνοντας και τελικά παρουσιάζοντας το υλικό τους.

Οι παρεμβάσεις απαιτούν βέβαια ιδιαίτερη προετοιμασία από την πλευρά του διδάσκοντος και η πραγματοποίησή τους στο σχολείο είναι διαδικασία ιδιαίτερα κοπιαστική και χρονοβόρα. Σε συνδυασμό με τους περιορισμούς που τίθενται από το αναλυτικό πρόγραμμα και τις δεσμεύσεις της διδακτέας ύλης, το εγχείρημα γίνεται δύσκολα πραγματοποιήσιμο στα πλαίσια της σχολικής χρονιάς.

Παρά ταύτα, το wiki, λόγω της δυνατότητας που προσφέρει για μικτή μάθηση, μπορεί να αξιοποιηθεί περαιτέρω και ως επέκταση της σχολικής τάξης προσφέροντας ανατροφοδότηση και σχολιασμό από το σπίτι, ενισχύοντας και διευκολύνοντας έτσι σημαντικά το έργο του εκπαιδευτικού. Η χρήση wiki ως εργαλείου ασύγχρονης εκπαίδευσης με εργασίες και ανατροφοδότηση από το σπίτι, αυξάνει τη συμμετοχή των παιδιών στις δραστηριότητες,

ενισχύει την επικοινωνία και την ανταλλαγή απόψεων, ενώ παράλληλα μειώνει κατά πολύ τον απαιτούμενο χρόνο ολοκλήρωσης των παρεμβάσεων στη σχολική τάξη.

5.17 Study for french exam

συντελεστές		
Αργυρώ Πρόσκολλη	proscoli@frl.uoa.gr	Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών
Αικατερίνη Κιγιτσιόγλου-Βλάχου	rkiyitsi@frl.auth.gr	Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Παναγιώτης Αρβανίτης	arva@frl.auth.gr	Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Παναγιώτης Παναγιωτίδης	pana@frl.auth.gr	Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Μάρω Πατέλη	mapateli@frl.uoa.gr	Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών
Μαρία-Χριστίνα Αναστασιάδη	mcanast@frl.uoa.gr	Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών
Αργυρώ Μουστάκη	argmous@frl.uoa.gr	Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών
Ευαγγελία Μουσούρη	mousouri@frl.auth.gr	Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Αριστοτελείου

		Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Ολυμπία Τσακνάκη	tsaknaki@frl.auth.gr	Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Sandrine Alegre	sandrine@frl.auth.gr	Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Christian Dunez	chris_dunez@yahoo.gr	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Βικτωρία Κονιδάρη	vickonidari@yahoo.gr	1ο Γυμνάσιο Λευκάδας
Πηνελόπη Κρυστάλλη	pkrystalli@gmail.com	Γυμνάσιο Αφάντου Ρόδος
Βασιλική Μπλετσογιάννη	vables@otenet.gr	Γυμνάσιο Λάλα Ν. Ηλείας
Ευπραξία Παπαναστασίου	prax09@gmail.com	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Ευαγγελία Πετράκη	petraki.evangelia@gmail.com	Γυμνάσιο Κρουσώνα Ν. Ηρακλείου

σύντομη περιγραφή

Ιστότοπος για την πλαισίωση και την στήριξη των τελειοφοίτων και αποφοίτων μαθητών Λυκείου στο ειδικό μάθημα των Πανελλαδικών Εξετάσεων «Γαλλική Γλώσσα». Η πρόσβαση στο ψηφιακό υλικό είναι ανοικτή σε όλους και ο επισκέπτης/χρήστης μπορεί να βρει: πληροφορίες σχετικά με νομοθετικές ρυθμίσεις της εξέτασης, επεξηγήσεις σχετικά με τη διεξαγωγή της εξέτασης, παλαιά θέματα εξέτασης, ενισχυτικό υλικό – δείγματα ασκήσεων/δραστηριοτήτων προσομοίωσης της εξέτασης σε ψηφιακή διαδραστική μορφή (χρησιμοποιήθηκε το εμπορικό λογισμικό Articulate), συμβουλές και καθοδήγηση για την προετοιμασία των υποψηφίων.

ιστοσελίδα πρόσβασης
http://www.study4french.gr

Ο ιστότοπος αυτός αποτελεί συμπληρωματική ενέργεια στην ευρύτερη δράση του ΥΠΔΒΜΘ «Ψηφιακά εκπαιδευτικά βοηθήματα Πανελλαδικών Εξετάσεων» που μέχρι σήμερα δεν καλύπτει με πρόσθετο ενισχυτικό υλικό το ειδικό μάθημα της Ξένης Γλώσσας (διαθέσιμο στο (http://www.study4exams.gr/).

Η πρωτοβουλία για τη δημιουργία του ανήκει στο Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών και πραγματοποιήθηκε κατόπιν συνεργασίας με το ομόλογο Τμήμα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με αρχικό στόχο την προετοιμασία των τελειοφοίτων και αποφοίτων μαθητών Λυκείου και υποψηφίων φοιτητών των δύο Τμημάτων εν όψει της αξιολόγησης του επιπέδου γλωσσομάθειάς τους στις Πανελλαδικές Εξετάσεις.

Επειδή δε η αξιολόγηση αυτή γίνεται μέσα από το ειδικό μάθημα «Γαλλική Γλώσσα» το οποίο είναι κοινό για υποψηφίους και άλλων Σχολών, η δράση αυτή αφορά τελικώς νέους που ενδιαφέρονται να συνεχίσουν σπουδές στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στις παρακάτω Σχολές και Τμήματα: Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας ΕΚΠΑ και ΑΠΘ, Μεταφραστικό Ιονίου Πανεπιστημίου, Σχολές Τουριστικών Επαγγελμάτων και Τουριστικής Εκπαίδευσης…

Σε γενικές γραμμές, στόχευση της δράσης αυτής είναι:

- η πληρέστερη ενημέρωση σχετικά με τα κριτήρια αξιολόγησης στις δοκιμασίες εξέτασης του ειδικού μαθήματος «Γαλλική Γλώσσα»,
- η συνέργεια Β/θμιας και Γ/θμιας εκπαίδευσης σε θέματα διδασκαλίας της γαλλικής γλώσσας και αξιολόγησης επιδόσεων κατά τη χρήση της.

Ο σχεδιασμός και η δημιουργία του ιστότοπου Study for french exam ξεκίνησε τον Φεβρουάριο του τρέχοντος έτους και ενεργοποιήθηκε τον Μάρτιο.

Ο επισκέπτης/χρήστης μπορεί να βρει:

- πληροφορίες σχετικά με νομοθετικές ρυθμίσεις της εξέτασης στο ειδικό μάθημα «Γαλλική Γλώσσα» (σχετικό ΦΕΚ 493-18-3-2009)

- επεξηγήσεις σχετικά με τη διεξαγωγή της εξέτασης
- παλαιά θέματα εξέτασης στις Πανελλαδικές εξετάσεις
- ενισχυτικό υλικό – δείγματα ασκήσεων/δραστηριοτήτων προσομοίωσης της εξέτασης σε ψηφιακή διαδραστική μορφή (αυτόματη αξιολόγηση + απαντήσεις και παραινέσεις στο χρήστη)

Εικόνα 1. Δείγμα πρότασης για την ενότητα Α2 της εξέτασης (κείμενο)

Εικόνα 2. Δείγμα πρότασης για την ενότητα Α2 της εξέτασης (ερωτήσεις κατανόησης)

Εικόνα 3. Δείγμα πρότασης για την ενότητα Β3 της εξέτασης

Ο ιστότοπος σχεδιάστηκε με σύγχρονα εργαλεία και τεχνικές web 2.0 με σκοπό να είναι εύχρηστος και φιλικός προς τους νέους – ηλικιακά – χρήστες, ενώ η υλοποίηση του έγινε με χρήση ελεύθερου λογισμικού (Joomla 2.5) και, όπου κρίθηκε απαραίτητο, με χρήση κώδικα σε γλώσσα PHP.

Για την υλοποίηση των γλωσσικών δραστηριοτήτων χρησιμοποιήθηκε το εμπορικό λογισμικό Articulate κυρίως για τη δυνατότητα κατασκευής αλληλεπιδραστικών ασκήσεων σε μορφή flash (flash interactive activities). Η χρήση αρχείων flash επιτρέπει την γρήγορη ανάσυρση και απεικόνισή τους. Επιπρόσθετα, το μικρό μέγεθος τους διευκολύνει την ταχύτητα του site.

Προς το παρόν, οι γλωσσικές δραστηριότητες είναι αποκλειστικά κλειστού τύπου, αλλά

- σχεδιάζονται προτάσεις ανοικτού τύπου για την ενότητα παραγωγής γραπτού λόγου,
- διαμορφώνονται συνθήκες πληρέστερης επικοινωνίας και διάδρασης/διεπίδρασης με τους χρήστες (νέους και ενήλικες) καθώς και των χρηστών μεταξύ τους, επιτρέποντας και ευρύτερη συνεργασία μεταξύ χρηστών για ετερο- και αλληλο-αξιολόγηση με διαδραστικά εργαλεία όπως
    - δημιουργία forum

- αξιοποίηση visioconference
- σύνδεση του ιστότοπου με πλατφόρμα τύπου wiki όπου μπορεί να υπάρχει αμεσότερη συνεργασία μεταξύ ομάδας διδασκόντων/ χρηστών, ή και χρηστών μεταξύ τους.

Επίσης, με βάση τα ερωτήματα των χρηστών μπορεί να αναπτυχθεί μια γενικότερη Βάση Γνώσεων (Knowledge Base).

Απώτερος στόχος της πρωτοβουλίας αυτής είναι η ευστοχότερη καθοδήγηση των νέων σε θέματα βελτιστοποίησης του επιπέδου γλωσσομάθειάς τους στη Γαλλική. Πέραν της οικονομικής στήριξης και ενίσχυσης των υποψηφίων των Πανελλαδικών εξετάσεων, ο ιστότοπος συνεισφέρει στην εξοικείωση των νέων με τα νέα διαδικτυακά εργαλεία και τις συνεργατικές δυνατότητές τους.

Η ανοικτή δε πρόσβαση στον ιστότοπο και κυρίως το περιεχόμενό του διευρύνει την γκάμα ηλικιών των επισκεπτών/χρηστών του: εκτός από τους άμεσα ενδιαφερόμενους νέους που θα συμμετάσχουν στο ειδικό μάθημα των Πανελλαδικών, πολλοί ενήλικες (εκπαιδευτικοί) μπορούν να τον χρησιμοποιήσουν. Με την έννοια αυτή, αναμένεται ο ιστότοπος αυτός να λειτουργήσει ενισχυτικά και ως προς τη δικτύωση νέων και ενηλίκων.

5.18 Ένα παραμύθι με ψηφιακά μέσα και τη χρήση συνεργατικών εργαλείων

συντελεστές		
Δάφνη Γαβρίλη	dgavrili@yahoo.com	2ο Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο Αθήνας
σύντομη περιγραφή		
Στα πλαίσια του νέου πιλοτικού προγράμματος του μαθήματος Πληροφορικός Γραμματισμός αναπτύχθηκε στα τμήματα της Γ΄Γυμνασίου η ενότητα Δημιουργώ, επικοινωνώ και συνεργάζομαι με ΤΠΕ σε σύνολο 12 διδακτικών ωρών. Ο κύριος στόχος της ενότητας ήταν να δοθεί η δυνατότητα στους μαθητές να αναπτύξουν, ομαδο-συνεργατικά ένα συγκεκριμένο έργο με εργαλεία ψηφιακής τεχνολογίας που θα το παρουσιάσουν στους συμμαθητές του σχολείου τους σε ανοικτή εκδήλωση και θα αξιολογηθεί και θα βαθμολογηθεί από αυτούς, βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, μέσω ερωτηματολογίων.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://2gymropeir.wikispaces.com/ΠΑΡΑΜΥΘΙ		

Στα πλαίσια του νέου πιλοτικού προγράμματος του μαθήματος Πληροφορικός Γραμματισμός αναπτύχθηκε στα τμήματα της Γ΄Γυμνασίου η ενότητα Δημιουργώ, επικοινωνώ και συνεργάζομαι με ΤΠΕ σε σύνολο 12 διδακτικών ωρών.

Ο κύριος στόχος της ενότητας ήταν να δοθεί η δυνατότητα στους μαθητές να αναπτύξουν, ομαδο-συνεργατικά ένα συγκεκριμένο έργο με εργαλεία ψηφιακής τεχνολογίας που θα το παρουσιάσουν στους συμμαθητές του σχολείου τους σε ανοικτή εκδήλωση και θα αξιολογηθεί και θα βαθμολογηθεί από αυτούς, βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, μέσω ερωτηματολογίων.

Πώς προέκυψε η δράση

Διαπιστώσαμε ότι οι μαθητές μας είχαν μια ιδέα για το πώς φτιάχνεται μια παρουσίαση όχι όμως ολοκληρωμένη και εμπεριστατωμένη γνώση γιατί μέχρι σήμερα, τα δύο προηγούμενα

χρόνια είχαν δει λίγο από αυτό και είχαν ακούσει λίγο από το άλλο, χωρίς να τους έχει δοθεί η ευκαιρία να παράγουν ένα ολοκληρωμένο έργο που θα παρουσιαστεί σε κοινό και θα αξιολογηθεί από αυτό. Διαπιστώσαμε δηλαδή ότι γνώριζαν επιφανειακά τα προγράμματα παρουσιάσεων αλλά , μην έχοντας την ευκαιρία και το κίνητρο δεν είχαν καμιά διάθεση να εμβαθύνουν πραγματικά ώστε να παράγουν μια σωστά δομημένη και ολοκληρωμένη παρουσίαση. Αποφασίσαμε λοιπόν να τους κινήσουμε το ενδιαφέρον προσθέτοντας το στοιχείο της ευγενούς άμιλλας και του υγιούς ανταγωνισμού. Αφιερώσαμε 12 διδακτικές ώρες, στα πλαίσια του νέ?ου πιλοτικού προγράμματος του μαθήματος Πληροφορικός Γραμματισμός, κατά τη διάρκεια του δεύτερου τριμήνου από 12 Ιανουαρίου μέχρι 15 Φεβρουαρίου 2012, στην ενότητα Δημιουργώ, Επικοινωνώ και Συνεργάζομαι με ΤΠΕ .

Περιγραφή της δράσης

Συγκροτήθηκαν ομάδες των τριών-τεσσάρων ατόμων κυρίως με ελεύθερη επιλογή των μαθητών αλλά και την δική μας επέμβαση όπου κρίθηκε απαραίτητο για την δημιουργία ισορροπημένων ομάδων.

Παρουσιάστηκε σύντομα το έργο , οι προδιαγραφές του και το χρονοδιάγραμμα. Οι μαθητές έπρεπε να βρουν ένα παραμύθι, που είτε θα το παρουσίαζαν ως έχει, ή θα του άλλαζαν την πλοκή ή θα το έγραφαν εξ ολοκλήρου από την αρχή. Στη συνέχεια όφειλαν να φτιάξουν ένα story board με την εξέλιξη της ιστορίας, να συλλέξουν το απαραίτητο υλικό και να συνθέσουν μια παρουσίαση στο διαδίκτυο, on-line, χρησιμοποιώντας ως εργαλείο παρουσίασης ένα λογισμικό που υποστηρίζει τη συνεργασία των μαθητών σε ομάδες και την διαδραστική επικοινωνία on line μεταξύ των μαθητών. Ακόμα, το συγκεκριμένο ψηφιακό εργαλείο που επιλέχθηκε ενθαρρύνει τους μαθητές να προδιαγράφουν την πορεία εργασίας τους και να την ελέγχουν σε τακτά χρονικά διαστήματα, αναλαμβάνοντας οι ίδιοι τον έλεγχο της μάθησής τους και τη διαδικασία αυτό-ρύθμισής της.

Επιλέξαμε το prezi (prezi.com) που διατίθεται δωρεάν on-line για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Το γεγονός ότι το λογισμικό διατίθεται μόνο στα αγγλικά θεωρήθηκε πλεονέκτημα γιατί σε πραγματικές συνθήκες πολύ συχνά τα συνεργατικά περιβάλλοντα είναι στα αγγλικά και αυτό θα έδινε μια ακόμη χρήσιμη εμπειρία στους μαθητές.

Δόθηκαν εκ των προτέρων τα κριτήρια αξιολόγησης που είναι τα εξής :

Α. Απαραίτητη προϋπόθεση για να θεωρηθεί ολοκληρωμένη η εργασία ήταν να περιλαμβάνει βίντεο, κείμενο, εικόνα και χρώματα και να τηρεί τους βασικούς κανόνες μια επιτυχημένης παρουσίασης. Σαν επιπλέον θετικό στοιχείο θα κρινόταν η κατασκευή «πρωτότυπο» υλικού. Η απλή αντιγραφή από το Ιντερνετ απαγορεύεται. Δόθηκαν εξηγήσεις για τους βασικούς κανόνες μιας επιτυχημένης παρουσίασης με παραδείγματα και φύλλο εργασίας. Συστήσαμε στα παιδιά το υλικό να κρατηθεί μυστικό μέχρι την ώρα της παρουσίασή του.

Επικοινωνία με τους μαθητές μέσω e-mail

Β. Το υλικό θα πρέπει να είχε σταλεί το αργότερο μέχρι 14 Μαρτίου 2012 , 12 το μεσημέρι στο mail που τους δόθηκε. Καμιά εργασία δεν θα γινόταν δεκτή παρά μόνο ηλεκτρονικά και μέσα στα χρονικά πλαίσια που ορίστηκαν.

Συνεχίσαμε να υποστηρίζουμε την ολοκλήρωση των εργασιών, λύνοντας όσες απορίες μας υποβλήθηκαν σχετικά με τεχνικά θέματα πάνω στον υπολογιστή και αφού η ομάδα από μόνη της δεν μπορούσε να βρει λύση. Ενθαρρύναμε την αλληλο-μάθηση και την αυτό-μάθηση, καθοδηγώντας διακριτικά την κάθε ομάδα. Ανοίξαμε ένα wiki όπου έγιναν μέλη όλοι οι μαθητές και ανέβασαν εργασίες και απορίες. Ενθαρρύναμε την χρήση και άλλων ψηφιακών εργαλείων όπως λογισμικό επεξεργασίας εικόνας και βίντεο, επεξεργασίας του κειμένου κ.λ.π.

Σημαντικότερο σημείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, που παράγει μια καινοτόμα προσέγγιση στην εκπαιδευτική διαδικασία, ήταν η παρουσίαση σε κοινό, των εργασιών των μαθητών και η αξιολόγηση από το κοινό, βάσει ερωτηματολογίου που τους δόθηκε. Με την

ολοκλήρωση των εργασιών ζητήθηκε από τον διευθυντή να μας παραχωρήσει ένα δίωρο όπου παρουσιάστηκαν διαδοχικά όλες οι εργασίες και βαθμολογήθηκαν από το κοινό (μαθητές και καθηγητές άλλων ειδικοτήτων) ως προς τα εξής κριτήρια :

α. Αυθεντικότητα υλικού

β. Τεχνικά εφέ παρουσίασης

γ. Τελικό συνολικό αποτέλεσμα.

Δημιουργήσαμε την κεντρική σελίδα του wiki με την περιγραφή, τους στόχους και το χρονοδιάγραμμα της εργασίας, τις υποστηρικτικές ενότητες (βοήθεια, παράδειγμα αναφοράς κ.λπ.), καθώς και ζητήσαμε από τους μαθητές να το χρησιμοποιήσουν ως αποθετήριο (e-portfolio).

Σύνδεσμος :
http://2gympropeir.wikispaces.com/%CE%A0%CE%91%CE%A1%CE%91%CE%9C%CE%A5%CE%98%CE%99

Εκπαιδευτικό Σενάριο

Τίτλος

Πείτε μας ένα Παραμύθι

Τύπος δραστηριότητας

Πολυμέσα - Παρουσιάσεις

Τάξεις

Γ' Γυμνασίου

Προτεινόμενη διάρκεια

12 διδακτικές εβδομάδες

Γνωστικές περιοχές

Πληροφορική, Μουσική, Σχολική και Κοινωνική Ζωή, Καλλιτεχνικά, Νέο-ελληνική γλώσσα, αγγλικά, Κινηματογράφος

Διδακτικοί στόχοι

Οι βασικοί στόχοι και τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα της δραστηριότητας είναι κάθε μαθητής/τρια να είναι ικανός/ή

- να ολοκληρώσει τις γνώσεις και δεξιότητες που έχει αναπτύξει από τις άλλες θεματικές ενότητες του μαθήματος (όπως επεξεργασία κειμένου, εξερεύνηση στο ίντερνετ κ.λ.π)
- να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά ποικίλα εργαλεία ΤΠΕ για την ολοκλήρωση πληροφοριών διαφορετικών μορφών στα έργα του
- να εφαρμόζει κριτήρια αξιολόγησης των πηγών και των πληροφοριών που χρησιμοποιεί
- να παρουσιάζει και να επικοινωνεί τις ιδέες του
- να εργάζεται αποτελεσματικά σε συνεργατικά περιβάλλοντα
- να αναλύει σύνθετες εργασίες σε επιμέρους απλούστερα έργα και •να συνεργάζεται με αποτελεσματικότητα στα πλαίσια της ομάδας που συμμετέχει με σκοπό την ολοκλήρωση των εργασιών
- να ακολουθεί τους καθιερωμένους κανόνες δεοντολογίας (σεβασμός πνευματικής ιδιοκτησίας, αναφορά χρησιμοποιούμενων πηγών κλπ.)
- να συνεργάζεται και να προσφέρει τις γνώσεις και τις ικανότητές του στην ομάδα για την υλοποίηση μιας δραστηριότητας-εργασίας
- να ενισχύσει την αυτοεκτίμησή του και την εμπιστοσύνη στον εαυτό του ως ενεργό υποκείμενο της μάθησης.

Απαιτούμενη υποδομή

Σχολικό εργαστήριο, σύνδεση στο Διαδίκτυο, ψηφιακά εργαλεία (wiki, windows movie maker, Toondo, Prezi, προγράμματα μετατροπής ήχου κ.λ.π)

Εκτίμηση των δυσκολιών των μαθητών

Οι δυσκολίες που αναμένεται να αντιμετωπίσουν οι μαθητές αφορούν

- στη δημιουργία πρωτότυπου υλικού
- στην οργάνωση του χρόνου και στην κατανομή των διαφόρων εργασιών που απαιτούνται για την ολοκλήρωση του έργου .
- σε τεχνικά ζητήματα χειρισμού του περιβάλλοντος του εργαλείου παρουσίασης και της ενσωμάτωσης πολυμεσικών στοιχείων
- σε τεχνικά ζητήματα χειρισμού του περιβάλλοντος του wiki
- σε εννοιολογικές δυσκολίες στην κατανόηση της δομής υπερκειμένου και της διασύνδεσης (υπερσύνδεσμοι)

Συνοπτική παρουσίαση

Η δραστηριότητα αυτή εντάσσεται στην ενότητα της υλοποίησης σχεδίων εργασίας (projects). Ο γενικός σκοπός της παρουσίασης ενός παραμυθιού είναι η συνεργατική διαπραγμάτευση και ανάπτυξη πρωτότυπου, αν είναι εφικτό, υλικού από τους ίδιους τους μαθητές.

Ειδικότερα οι μαθητές καλούνται:

- Να βρουν ή να δημιουργήσουν την ιστορία που επιθυμούν, να την εμπλουτίσουν με δικά τους πρωτότυπα στοιχεία που θα οδηγούν σε κάποιου είδους μήνυμα που θα προβληθεί μέσα από την ιστορία-παραμύθι.
- Να κατανοήσουν την χρήση των εργαλείων παρουσίασης
- Να εξασκηθούν στην τέχνη της αφήγησης
- Να κριθούν και να κρίνουν αξιολογώντας βάσει σταθμισμένων κριτηρίων που τους έχουν δοθεί από πριν

Παράλληλα, οι μαθητές αναπτύσσουν δεξιότητες αναζήτησης και αξιολόγησης πληροφοριών, τεχνικές δεξιότητες χειρισμού του περιβάλλοντος του ιστολογίου και ενσωμάτωσης πολυμεσικών στοιχείων (εικόνες, βίντεο, υπερσύνδεσμοι) κ.λπ. και αναπτύσσουν συνεργατικά πρωτότυπο υλικό.

Οργάνωση διδασκαλίας - Προτεινόμενη πορεία - Φάσεις-διάρθρωση

Προετοιμασία

Εισαγωγή (1η ώρα)

Διερεύνηση (2η -3η ώρα)

Ανάπτυξη-Υλοποίηση (4η-8η ώρα)

Οι μαθητές συζητούν συστηματικά (και από το σπίτι) στις αντίστοιχες σελίδες του wiki, μοιράζονται πηγές πληροφοριών, διαπραγματεύονται και συνδιαμορφώνουν το περιεχόμενο, εμπλουτίζουν τις σελίδες τους με νέο περιεχόμενο και πολυμεσικό υλικό, κάνουν παρεμβάσεις αισθητικού χαρακτήρα κ.λπ..

Εμείς συστηματικά καθοδηγούμε τους μαθητές και τους προτρέπουμε να επικοινωνούν μεταξύ τους. Υποστηρίζουμε ενεργά την δουλειά των ομάδων ώστε κάθε νέο υλικό να προκύπτει μετά από σύνθεση, προσαρμογή και διαπραγμάτευση μέσα στην ομάδα. Τέλος, τους ενθαρρύνουμε να συμμετέχουν όλοι ενεργά και τους ενημερώνουμε περιοδικά για την πρόοδο του έργου.

Ολοκλήρωση (9η ώρα)

Αφού έχει οριστικοποιηθεί το περιεχόμενο κάθε παρουσίασης, οι μαθητές κάνουν τις τελικές διορθώσεις και προσαρμογές με τις δικές μας υποδείξεις. Παράλληλα, στέλνουν με μαιλ το link της εργασίας τους και ανεβάζουν τον σύνδεσμο στο wiki.

Παρουσίαση εργασιών (10η – 11η ώρα)

Σε ειδική εκδήλωση, μετά από άδεια από τον διευθυντή του σχολείου οι ομάδες παρουσιάζουν στο αμφιθέατρο του σχολείου τις παρουσιάσεις τους και βαθμολογούνται από το κοινό.

Η αξιολόγηση της εργασίας αφορά :

- στο περιεχόμενο και στη ποιότητα .

- στην τεχνική αρτιότητα και οργάνωση.
- στη συμμετοχή και στην ατομική συμβολή κάθε μαθητή
- στη συνεργασία ανάμεσα στους μαθητές κάθε ομάδας.

Αξιολόγηση (12η ώρα)

Η ανατροφοδότηση από τους μαθητές και η αυτοαξιολόγηση της συμμετοχής τους είναι σημαντικά εργαλεία και μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση του αποτελέσματος μελλοντικών δραστηριοτήτων του τύπου αυτού. Οι μαθητές συμπληρώνουν ένα έντυπο με ερωτήσεις σχετικά με τα αποτελέσματα της ενασχόλησής τους, τις δυσκολίες που συνάντησαν, τα στοιχεία που τους έκαναν εντύπωση κ.λπ.

Κυριότερα Συμπεράσματα

Επίσης από τις παρουσιάσεις που έκαναν οι μαθητές κρίνουμε ότι επιτύχαμε την αφομοίωση της γνώσ?ς σε μεγαλύτερο ποσοστό. Ακόμη ενσωματώσαμε ενεργά την σύγχρονη ηλεκτρονική τεχνολογία στην εκπαιδευτική διαδικασία και δείξαμε στους μαθητές μας και άλλες χρήσεις του Ιντερνετ που δεν είχαν σκεφτεί. Χρησιμοποιήσαμε πολλαπλά και διαφορετικά μέσα για να επιτευχθεί η μάθηση. Αναπτύξαμε την κριτική σκέψη των μαθητών γιατί σε κάθε στάδιο έπρεπε να επιλέξουν από μόνοι τους το επόμενο βήμα καθώς και τις ενέργειες που έπρεπε να κάνουν. Χρησιμοποιήσαμε σε μεγάλο βαθμό την αντιμετώπιση προβλημάτων και την εξεύρεση λύσεων ως εκπαιδευτικό εργαλείο. Οι μαθητές συνεργάστηκαν και αλληλεπίδρασαν στα πλαίσια της ομάδας τους. Τέλος τα θέματα των δραστηριοτήτων ήταν σύνθετα προωθώντας την διαθεματική προσέγγιση και την δι-επιστημονικότητα.

Η μέθοδος που χρησιμοποιήσαμε βοήθησε στην : α) Απόκτηση της γνώσης, β) την εμβάνθυνση της γνώσης και γ) τη δημιουργία νέας γνώσης

Ως εκ τούτου πιστεύουμε ότι είναι πολύ πιο αποδοτικό να μεταδίδουμε τη γνώση συνδεδεμένη με συγκεκριμμένες δραστηριότητες που αναλαμβάνει ο μαθητής. Οι μαθητές μας ανταποκρίνονται θετικά όταν έρχονται αντιμέτωποι με καθημερινά απτά προβλήματα και η διδασκαλία μας θα πρέπει να θεμελιώνεται πάνω σε τέτοιου είδους δραστηριότητες. Η γνώση χωρίς εφαρμογή έχει πολύ μικρό ποσοστό εμπέδωσης. Αντίθετα διαπιστώθηκε για άλλη μια φορά ότι η γνώση αφομοιώνεται σε ποσοστό πάνω από 90 % όταν οι μαθητές

καλούνται να παρουσιάσουν και να ?ρησιμοποιήσουν άμεσα τις γνώσεις που μόλις απέκτησαν. [Chard, S., C. (1989)]

Μέσα από την παρουσίαση στο κοινό η ομάδα δοκιμάζετα?ι και αποκτά εμπειρίες. Πολύ θετικά επίσης κρίθηκε το γεγονός ότι οι ομάδες ανέπτυξαν ένα είδος μυστικότητας και ευγενούς άμιλλας μεταξύ τους που κίνησε το ενδιαφέρον και στους πιο αδιάφορους μαθητές.

Βιβλιογραφία

Βιγκότσκι, Λ. Σκέψη και Γλώσσα, μετάφραση Αντζελίνα Ρόδη, Αθήνα, Γνώση (1993) β. εκδ

Dewey, 1938. Experience and Education.

Drake, S. (1993). Planning integrated curriculum: The call to adventure. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

Fennimore, T.F., & Tinzmann, M.B. (1990). What is a thinking curriculum? [On-line]. Available: http://www.ncrel.org/sdrs/areas/rpl_esys/thinking.htm

Fogarty, R. (1991). The mindful school: How to integrate the curricula. Palatine, IL: IRI/Skylight Publishing.

Jones, B.F., Palinscar, A.S., Ogle, D.S., & Carr, E.G. (1987). Learning and thinking. In Strategic teaching and learning: cognitive instruction in the content areas (pp. 3-32). Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

Paul, R., Binker., A., Jensen, K., & Kreklau, H. (1990). Critical thinking handbook: A guide for remodeling lesson plans in language arts, social studies and science. Rohnert Park, CA: Foundation for Critical Thinking.

Pittman, K.J. & Cahill, M. (1991, September). A new vision: Promoting youth development. Paper presented to the House Select Committee on Children, Youth, and Families on September 30, 1991.

Tinzmann, M.B., Jones, B.F., Fennimore, T.F., Bakker, J., Fine, C., & Pierce, J. (1990). What is the collaborative classroom? [On-line]. Available: http://www.ncrel.org/sdrs/areas/rpl_esys/collab.htm

Yen, F. B., & Brinkerhoff, C. V. (Eds.). (1992). School program self-assessment instrument. In Evaluation resource notebook for AOD coordinators (pp.7-13 - 7-19). Portland, OR:

Western Regional Center for Drug-Free Schools and Communities, Northwest Regional Educational Laboratory. Available online (requires Adobe Acrobat software): http://www.nwrac.org/pub/library/e/e_evaluat.pdf

5.19 Εφαρμογή της ψηφιακής πλατφόρμας Moodle στο μάθημα Γερμανικών του Γυμνασίου

συντελεστές		
Αικατερίνη Γούλα	k_goula@hotmail.com	1ο Γυμνάσιο Σάμου
σύντομη περιγραφή		
Η πρακτική, την οποία υλοποίησα το χρονικό διάστημα Οκτώβριος 2011-Φεβρουάριος 2012 με το τμήμα Γ3 του Α΄ Γυμνασίου Σάμου, συνίσταται στην εφαρμογή της εικονικής πλατφόρμας μάθησης Moodle στο μάθημα της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας στην Ελλάδα. Κύριος στόχος της πρακτικής αυτής ήταν να αποτυπωθεί η προστιθέμενη διδακτική αξία των εικονικών πλατφορμών μάθησης σε ένα ξενόγλωσσο μάθημα, που θεμελιώνεται στη βάση των αξιώσεων της σύγχρονης επικοινωνιακής-διαπολιτισμικής διδακτικής και της εποικοδομιστικής προσέγγισης. Για την ενσωμάτωση της εικονικής πλατφόρμας μάθησης Moodle στο συμβατικό μάθημα χρησιμοποιήθηκε η θεωρία της υβριδικής μάθησης (blended learning), ως συνδυασμός μάθησης πρόσωπο-με-πρόσωπο στην κανονική τάξη του σχολείου και ηλεκτρονικής μάθησης στην ψηφιακή πλατφόρμα μάθησης Moodle. Επιδιώχθηκε η χρήση εργαλείων Web 2.0 από τους μαθητές, τα οποία προάγουν την αυτενέργειά τους και την παραγωγή ψηφιακού περιεχομένου σε συνεργατική βάση, με αποτέλεσμα να καταστεί δυνατή η πραγμάτωση δυναμικών σεναρίων εκμάθησης της ξένης γλώσσας.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://www.dafsamos.blogspot.gr		

Η πλατφόρμα "Meine erste e-Klasse" («Η πρώτη μου η-τάξη») που δημιούργησα για την τάξη Γ3 του 1ου Γυμνασίου Σάμου βασίστηκε στην έκδοση Moodle που παρέχει η υπηρεσία Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης του Πανελλήνιου Σχολικού Δικτύου (http://www.sch.gr/2010-04-19-13-46-03/2010-04-19-13-02-13). Για τη συγκεκριμένη μαθησιακή ομάδα σχεδιάστηκε ένας ξεχωριστός κύκλος μαθημάτων που διήρκησε 22 εβδομάδες και λειτούργησε στη βάση της θεωρίας υβριδικής μάθησης, καθώς το εβδομαδιαίο δίωρο μάθημα Γερμανικών

συνοδευόταν από ανάθεση συμπληρωματικών δραστηριοτήτων στην πλατφόρμα. Οι μαθητές όφειλαν να φέρουν σε πέρας τις δραστηριότητες αυτές κυρίως από τον οικιακό υπολογιστή τους. Ορισμένες φορές η μία εβδομαδιαία διδακτική ώρα πραγματοποιούνταν στον χώρο των υπολογιστών του σχολείου ως προετοιμασία της διαδικτυακής φάσης.

Οι δραστηριότητες της πλατφόρμας παρουσιάζουν θεματική δομή, αφού βασίστηκαν στη δεδομένη ακολουθία θεμάτων του διδακτικού εγχειριδίου Deutsch ein Hit! 1 και κυρίως Deutsch ein Hit! 2 και εντάσσονται σε τέσσερις θεματικές ενότητες: “Ferien” (Διακοπές), “Tiere” (Ζώα), “Muenchen“ (Μόναχο) και “Sport” (Αθλητισμός).

Για τη συγκεκριμένη πρακτική επιλέχτηκε το «ολοκληρωμένο σενάριο» υβριδικής μάθησης (Schulmeister 2003: 184), σύμφωνα με το οποίο η φάση πρόσωπο-με-πρόσωπο και η ηλεκτρονική φάση συνδέονται στενά και εναλλάσσονται διαδοχικά. Η ηλεκτρονική φάση εστιάζει σε αυτή την περίπτωση στην επικοινωνία και στη συνεργασία των μαθητών μεταξύ τους κυρίως στο πλαίσιο σχεδίων εργασίας.

Κατά το σχεδιασμό των δραστηριοτήτων επιδίωξα μια σταδιακή μετάβαση από το καθοδηγητικό στο διερευνητικό και στη συνέχεια στο δυναμικό διδακτικό σενάριο, όπως περιγράφονται στον Οδηγό του Εκπαιδευτικού των Ξένων Γλωσσών (Χρύσου/Χαρτζουλάκης 2011: 120-122), δίνοντας όμως έμφαση στα δύο τελευταία σενάρια. Ενώ υπάρχουν δηλαδή στην πλατφόρμα ασκήσεις κλειστού τύπου με στόχο την αυτοματοποίηση της γνώσης (καθοδηγητικό σενάριο), στόχος ήταν η κινητοποίηση των μαθητών και αυτό επιτεύχθηκε με την υλοποίηση δύο web projects στην πλατφόρμα (δυναμικό σενάριο). Λόγω της απειρίας της τάξης με ανάλογες μορφές μάθησης, τα web projects προετοιμάστηκαν με μια ιστοεξερεύνηση (διερευνητικό σενάριο).

Ως θεωρητικό πλαίσιο για το σχεδιασμό της πλατφόρμας και των δραστηριοτήτων σε αυτήν λειτούργησε ο εποικοδομητισμός στην πιο ήπια μορφή του, ο οποίος επιτρέπει στον εκπαιδευτικό έναν μικρό βαθμό καθοδήγησης των μαθητών. Οι μαθητές κατασκεύασαν όχι μόνο αυτόνομα, αλλά και συνεργατικά, διάφορα ψηφιακά γνωστικά προϊόντα, ενεργοποιώντας το υπάρχον γνωστικό τους υπόβαθρο.

Όσον αφορά την χρήση εργαλείων web 2.0 γενιάς, σε αυτόν τον κύκλο μαθημάτων οι μαθητές παρακινήθηκαν στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων εντός της πλατφόρμας να παράγουν με συνεργατικό τρόπο κείμενα με τη βοήθεια του εργαλείου wiki, το οποίο παρέχεται από το ίδιο το Moodle. Συγκεκριμένα, οι ομάδες των μαθητών συμμετείχαν στη συγγραφή τεσσάρων wikis:

Ενότητα «Ζώα» (Tiere)

Wiki «Κατοικίδιο» (Haustier)

Το wiki αυτό αφορούσε στη συνεργατική συγγραφή ενός μικρού κειμένου για το κατοικίδιο που θα επέλεγε η κάθε ομάδα εργασίας.

Wiki «Αγαπημένο ζώο» (Lieblingstier)

Η δραστηριότητα αυτή εντάχθηκε στην ιστοεξερεύνηση «Ζώα» (WebQuest "Tiere"), το οποίο περιλάμβανε την καθοδηγούμενη αναζήτηση πληροφοριών σε γερμανικές ιστοσελίδες για το αγαπημένο ζώο της κάθε ομάδας και την ακόλουθη σύνταξη ενός μικρού κειμένου για αυτό σε wiki.

Ενότητα «Ταξίδι στο Μόναχο» (Reise nach Muenchen)

Τα δύο ακόλουθα wiki αποτέλεσαν μέρος ενός σχεδίου εργασίας με θέμα την προετοιμασία και την υλοποίηση ενός εικονικού ταξιδιού στο Μόναχο.

Wiki «Πρόγραμμα ταξιδιού» (Reiseprogramm)

Η κάθε ομάδα συμπλήρωσε στο wiki αυτό δύο πίνακες, σχεδιάζοντας το ταξίδι της στο Μόναχο. Στον πρώτο όρισε το χρονικό διάστημα του ταξιδιού, τη διανυκτέρευσή της, τα μεταφορικά μέσα που θα χρησιμοποιούσε και γενικά τις δραστηριότητες που ενδιέφεραν την ομάδα. Στον δεύτερο τα μέλη κάθε ομάδας παρουσίασαν συνοπτικά το πρόγραμμα κάθε μέρας του ταξιδιού.

Wiki «Ταξιδιωτική αφήγηση» (Reisebericht)

Το πρόγραμμα του ταξιδιού ακολούθησε η αφήγηση των μαθητών για αυτό και έτσι στο συγκεκριμένο wiki οι μαθητές κάθε ομάδας συνέγραψαν με συνεργατικό τρόπο τις εμπειρίες τους από το ταξίδι. Στην ουσία μετέτρεψαν σε κείμενο τις αρχικές τους ιδέες που αποτυπώνονταν στο συνοπτικό πρόγραμμα ταξιδιού και πρόσθεσαν φωτογραφίες. Στην αρχή

το κείμενο διατυπώθηκε στον ενεστώτα και όταν στην τάξη ολοκληρώθηκε η διδασκαλία του παρακειμένου, το κείμενο προσαρμόστηκε σε παρελθοντικό χρόνο.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι σε όλες τις δραστηριότητες που περιγράφονται, δημιουργήθηκε ένα ξεχωριστό wiki για κάθε ομάδα και όχι ένα για κάθε μαθητή. Πριν την αυτόνομη εργασία στο σπίτι προηγήθηκε μια διδακτική ώρα επεξήγησης της λειτουργίας ενός wiki, ώστε να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη χρήση του από τους μαθητές. Το κάθε μέλος της ομάδας έπρεπε να προσθέσει μερικές προτάσεις στο wiki, συμπληρώνοντας ή/και διορθώνοντας τις προτάσεις των άλλων μελών της ομάδας. Επίσης μπορούσαν να προστεθούν φωτογραφίες ή και σύνδεσμοι που παραπέμπουν σε σχετικές ιστοσελίδες. Στο σχολικό μάθημα, το οποίο ακολουθούσε κάθε φορά τη φάση εργασίας στην πλατφόρμα, η διδάσκουσα έφερνε αντίτυπα από τα κείμενα των ομάδων με στόχο την επισήμανση και συζήτηση γραμματικών, λεξιλογικών, στιλιστικών και νοηματικών λαθών, ενώ στη συνέχεια οι μαθητές επεξεργάζονταν περαιτέρω στο wiki τα κείμενά τους.

Πολλαπλά οφέλη αποκόμισαν οι μαθητές από τη συνεργατική μέθοδο παραγωγής γραπτού λόγου μέσω wiki. Καταρχήν αναδείχθηκε η σημασία της διαδικασίας παραγωγής ενός κειμένου, η οποία έχει μεγαλύτερη αξία ακόμη και από το ίδιο το αποτέλεσμα, δηλαδή το κείμενο. Επιτεύχθηκε εσωτερική διαφοροποίηση, καθώς μαθησιακά πιο αδύναμοι μαθητές ενισχύθηκαν από πιο καλούς μαθητές εντός της ομάδας τους, καθώς το wiki παρέχει δυνατότητα αμοιβαίας διόρθωσης των μαθητών, εκτός από αυτή της αυτοδιόρθωσης, η οποία προωθεί τη μαθησιακή αυτονομία. Επιπλέον αυξήθηκαν τα εσωτερικά κίνητρα των μαθητών για τη μαθησιακή διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου, η οποία παραδοσιακά φαντάζει σε αυτούς ανιαρή και δύσκολη. Συνεπώς ενισχύθηκε με ενδιαφέρον τρόπο για τους μαθητές η ικανότητα παραγωγής γραπτού λόγου και η γλωσσική επίγνωση. Τέλος με τη μετατόπιση σε διαδικτυακό χώρο της κατά τα άλλα χρονοβόρας ομαδικής παραγωγής γραπτού λόγου εξοικονομήθηκε πολύτιμος χρόνος από το μάθημα στην τάξη.

Εκτός του wiki εφαρμόστηκαν σε αυτόν τον κύκλο μαθημάτων τα εργαλεία web 2.0 Voki και ToonDoo, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν μεν εκτός του περιβάλλοντος της πλατφόρμας, καθώς δεν ανήκουν στα εργαλεία του Moodle, αλλά τα αποτελέσματα της εργασίας των μαθητών με αυτά δημοσιεύτηκαν στην πλατφόρμα της τάξης.

Συγκεκριμένα, στην τελευταία φάση του σχεδίου εργασίας «Ταξίδι στο Μόναχο», ζητήθηκε από τους μαθητές να εργαστούν με το εργαλείο Voki (www.voki.com). Τα μέλη της κάθε

ομάδας έπρεπε να ηχογραφήσουν την αφήγησή τους για το ταξίδι. Οι μαθητές έπρεπε πρώτα να δημιουργήσουν τη δική του φιγούρα Avatar και στη συνέχεια να ηχογραφήσουν ένα μέρος της αφήγησης του ταξιδιού που πραγματοποίησε η ομάδα τους. Στόχος αυτής της εργασίας ήταν η εξάσκηση στον προφορικό λόγο, αλλά και στην ακουστική κατανόηση.

Καθώς οι αφηγήσεις κάθε ομάδας ήταν αποθηκεύσιμες, ο κάθε μαθητής μπορούσε να ακούσει την αφήγησή του και να την επανηχογραφήσει, αν χρειαζόταν βελτίωση. Επίσης κάθε ομάδα κλήθηκε να αξιολογήσει τις αφηγήσεις των άλλων με βάση το κριτήριο της κατανοησιμότητάς τους. Πριν την αυτόνομη χρήση του Voki υπήρξε προετοιμασία των μαθητών στο χώρο των υπολογιστών του σχολείου, όπου με τη βοήθεια απλοποιημένου οδηγού χρήσης του Voki στα ελληνικά πραγματοποιήσαν υπό την καθοδήγησή μου δοκιμές δημιουργίας Avatar και ηχογράφησης. Παρ' όλα αυτά παρουσιάστηκαν δυστυχώς σε κάποιους μαθητές τεχνικά προβλήματα, οπότε δεν κατάφεραν όλοι να ολοκληρώσουν τη δημιουργία ηχητικού μηνύματος Voki.

Ένα άλλο εργαλείο web 2.0, το οποίο χρησιμοποιήθηκε σε μικρότερη κλίμακα, ήταν το ToonDoo, ένα εύχρηστο και διασκεδαστικό εργαλείο δημιουργίας ψηφιακών κόμικ (www.toondoo.com). Η εργασία αφορούσε την κατασκευή κόμικ με θέμα τα ζώα. Η περιγραφή της διαδικασίας δημιουργίας κόμικ έγινε προφορικά με χρήση προτζέκτορα, χωρίς να μπορούν έτσι να δοκιμάσουν οι ίδιοι οι μαθητές τον τρόπο λειτουργίας του, με αποτέλεσμα να προκύψουν μόνο τρία κόμικ με ζώα.

Η αξιολόγηση αυτής της σειράς μαθημάτων πραγματοποιήθηκε τόσο από τη μαθητική ομάδα μέσω ερωτηματολογίου όσο και από εμένα, τη διδάσκουσα, μέσω εκτίμησης της αποτελεσματικότητας του σχεδιασμού μαθήματος. Δημιουργήθηκε ηλεκτρονικά ένα ερωτηματολόγιο, το οποίο μπορούσαν να συμπληρώσουν οι μαθητές μέσω της πλατφόρμας, αλλά λόγω πίεσης χρόνου και ανάγκη εξασφάλισης γρήγορων αποτελεσμάτων από όλους, προτιμήθηκε η εκτύπωση και διανομή του στους μαθητές στην τάξη. Μεταξύ των διαφόρων αποτελεσμάτων που προέκυψαν, θα ήθελα να αναφερθώ σε δύο: πρώτον, η απήχηση της συνεργατικής παραγωγής λόγου με το εργαλείο wiki ήταν αρκετά ως πολύ μεγάλη

Εικόνα 1. Οι μαθητές δήλωσαν κατά συντριπτική πλειοψηφία ότι τους άρεσε η συγγραφή κειμένων στο wiki

και δεύτερον τα εργαλεία Web 2.0 εκτός περιβάλλοντος Moodle ενθουσίασαν ακόμα περισσότερους μαθητές

Εικόνα 2. Σχεδόν όλοι οι μαθητές βρήκαν τη χρήση εργαλείων web 2.0 αρκετά έως και εξαιρετικά ενδιαφέρουσα δραστηριότητα

Συμπερασματικά θα ήθελα να επισημάνω ότι ο εμπλουτισμός της πλατφόρμας Moodle με web 2.0 εργαλεία μπορεί να αυξήσει περαιτέρω τις δυνατότητες αυτονόμησης των μαθητών και προώθησης της συνεργατικής μαθησιακής διαδικασίας που παρέχουν τα εργαλεία της πλατφόρμας.

Βιβλιογραφία

Schulmeister, Rolf (2003): Lernplattformen fuer das virtuelle Lernen. Evaluation und Didaktik. Muenchen u.a.: Oldenburg.

Χρύσου, Μάριος/ Χαρτζουλάκης, Βασίλης (2011): Το διαδίκτυο στο μάθημα της ξένης γλώσσας. Στο: Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Οι ξένες γλώσσες στο σχολείο. Οδηγός του εκπαιδευτικού των ξένων γλωσσών. Συλλογικό έργο με την επιστημονική ευθύνη της Β. Δενδρινού και της Ε. Καραβά. 115-138. URL: http://rcel.enl.uoa.gr/xenesglosses/guide.htm (7.2.12)

5.20 Ταξιδεύω στην Ευρώπη μέσα από ένα Ιστολόγιο

συντελεστές		
Βασιλική Κώττη	vkotti@sch.gr	1ο Γενικό Λύκειο Ξάνθης
σύντομη περιγραφή		
Στα πλαίσια των σχολικών προγραμμάτων καινοτόμων δραστηριοτήτων υλοποιήθηκε τη φετινή σχολική χρονιά στο 1ο Γενικό Λύκειο Ξάνθης το πολιτιστικό πρόγραμμα με τίτλο "Ταξιδεύω στην Ευρώπη μέσα από ένα Ιστολόγιο". Σκοπός του προγράμματος ήταν να δημιουργηθεί ένα αποθετήριο πληροφοριών για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αξιοποιώντας τις δυνατότητες που προσφέρουν τα σύγχρονα διαδικτυακά εργαλεία σε συνδυασμό με τις σύγχρονες παιδαγωγικές αντιλήψεις για τη μάθηση. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε με τη μέθοδο project και βασίστηκε στις θεωρίες του εποικοδομισμού και της ομαδοσυνεργατικής μάθησης. Με την ολοκλήρωση του προγράμματος οι μαθητές πέτυχαν πολλαπλούς στόχους σε γνωστικό, τεχνολογικό και κοινωνικό επίπεδο. Το περιβάλλον εργασίας, που επιλέχθηκε για την υλοποίηση του προγράμματος είναι το ιστολόγιο. Μέσω του πολιτιστικού προγράμματος αναδεικνύονται οι δυνατότητες που προσφέρει η κατασκευή ενός ιστολογίου στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η επιλογή των θεμάτων έγινε από τους μαθητές με κριτήριο τα ενδιαφέροντά τους και σχεδόν καθημερινά εμπλουτιζόταν με νέες αναρτήσεις! Μπορείτε να περιηγηθείτε στο ιστολόγιο και να διαβάσετε όλες τις αναρτήσεις επιλέγοντας είτε το θέμα είτε τη χώρα που σας ενδιαφέρει.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://1lyk-eurotravel.blogspot.gr		

Σκοπός και στόχοι του προγράμματος

Βασικός σκοπός του προγράμματος «Ταξιδεύω στην Ευρώπη μέσα από ένα Ιστολόγιο» ήταν η δημιουργία μίας συλλογής πληροφοριών σχετικά με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασική επιδίωξη ήταν όχι μόνο η συλλογή των πληροφοριών, αλλά και η ομαδοποίησή τους ανά χώρα και ανά περιοχή ενδιαφέροντος, η παρουσίασή τους με τρόπο εύληπτο και η

ευκολία πρόσβασης στο παραδοτέο από όλους. Ο απώτερος σκοπός πραγματοποιήθηκε με την ταυτόχρονη επίτευξη μιας σειράς επιμέρους στόχων, οι οποίο τέθηκαν από την αρχή του προγράμματος και διακρίνονται σε γνωστικούς, τεχνολογικούς και κοινωνικούς. Οι μαθητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα με την ολοκλήρωση του προγράμματος έχουν πετύχει τους παρακάτω στόχους:

Στόχοι ως προς το γνωστικό επίπεδο

- γνωρίζουν αναλυτικά τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- αναγνωρίζουν τα εθνικά σύμβολα κάθε χώρας και ειδικότερα τις σημαίες και τους εθνικούς ύμνους
- γνωρίζουν τις πρωτεύουσες των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- γνωρίζουν και να συγκρίνουν τις δημογραφικές πληροφορίες κάθε χώρας
- αναφέρουν διάσημες προσωπικότητες από κάθε χώρα
- μαθαίνουν τις χώρες που ανήκουν στην ευρωζώνη, και αναγνωρίζουν τα διαφορετικά κέρματα Ευρώ που είναι σε κυκλοφορία.

Στόχοι ως προς την αξιοποίηση των ΤΠΕ

- χρησιμοποιούν αποτελεσματικά το διαδίκτυο για να αναζητούν πληροφορίες
- αξιολογούν τις πληροφορίες που βρίσκουν στους δικτυακούς τόπους, αποφεύγουν τη λογοκλοπή, ασκούν κριτική στάση απέναντι στην υπερπληροφόρηση
- καταγράφουν σωστά τις πληροφορίες, αξιοποιώντας τις δυνατότητες ενός επεξεργαστή κειμένου
- επεξεργάζονται εικόνες κάνοντας χρήση προγράμματος επεξεργασίας εικόνας
- αναρτούν πληροφορίες σε ιστολόγιο και εξοικειώνονται με τα συστήματα διαχείρισης περιεχομένου.

Στόχοι ως προς το κοινωνικό επίπεδο

- εργάζονται ατομικά και σε ομάδες εργασίας για την ολοκλήρωση των εργασιών τους
- αναπτύσσουν δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας
- θέτουν στόχους τους οποίους υλοποιούν ποσοτικά, ποιοτικά και χρονικά.

Οργάνωση του προγράμματος

Για την υλοποίηση του πολιτιστικού προγράμματος ακολουθήθηκε η ομαδοσυνεργατική προσέγγιση μάθησης, κατά την οποία οι μαθητές οργανώθηκαν σε τέσσερεις (4) ομάδες, αξιοποιώντας έτσι τη δυναμική της ομάδας ως κινητήριο δύναμη των μαθησιακών και αναπτυξιακών δραστηριοτήτων. Στην πρώτη συνάντηση, οργανώθηκε η «ολομέλεια» των συμμετεχόντων, κατά την οποία μετά από συζητήσεις και ανταλλαγές απόψεων έγινε η διαμόρφωση των υπο-θεμάτων του προγράμματος και ο προγραμματισμός των δραστηριοτήτων.

Κάθε ομάδα εργασίας ανέλαβε να υλοποιήσει αυτοτελώς ένα ή περισσότερα ξεχωριστά υπο-θέματα, όπως φαίνεται στην Εικόνα 1. Η επικοινωνία των ομάδων γινόταν σε επίπεδο ολομέλειας, όπου κάθε ομάδα δεχόταν υπό τη μορφή ανάδρασης σχόλια και προτάσεις από τις υπόλοιπες ομάδες.

Εικόνα 1. Οι ομάδες εργασίας και τα υπο-θέματα με τα οποία ασχολήθηκαν

Τα υπο-θέματα στα οποία κατέληξαν οι μαθητές να ασχοληθούν ήταν:

1. Εθνικοί ύμνοι των χωρών της Ευρώπης,
2. Σημαίες των ευρωπαϊκών χωρών και οι συμβολισμοί τους,
3. Ευρώ-το κοινό μας νόμισμα,
4. Βασικές πληροφορίες για κάθε χώρα,
5. Δημογραφικά στοιχεία και αριθμοί,
6. Διασημότητες από κάθε χώρα,
7. Ομάδες ποδοσφαίρου από κάθε χώρα.

Κάθε ομάδα ανέλαβε ένα ή περισσότερα θέματα και εντός της ομάδας αποφασίστηκε ποιοι μαθητές θα εργαστούν σε κάθε χώρα, προκειμένου να συγκεντρώσουν, να επεξεργαστούν και να αναρτήσουν στο ιστολόγιο τις ανάλογες πληροφορίες.

Κάθε μαθητής, μετά την ολοκλήρωση της εργασίας που είχε αναλάβει σχετικά με κάποια χώρα, προχωρούσε στην ανάρτηση της εργασίας στο ιστολόγιο, αφού πρώτα συνδεόταν στον προσωπικό του λογαριασμό. Κάθε εργασία συνδεόταν με τις ανάλογες ετικέτες, έτσι ώστε να είναι εφικτή η ταξινόμηση και η οργάνωση των αναρτήσεων ανά θέμα. Έτσι για παράδειγμα μια εργασία που αφορούσε τα κέρματα του Ευρώ της Ελλάδας, συνδεόταν με τις ετικέτες Ευρώ και Ελλάδα, ώστε να συμπεριληφθεί στους καταλόγους και των δύο θεμάτων.

Πολύ σύντομα λοιπόν, αφού οι μαθητές εξοικειώθηκαν με το ιστολόγιο ξεκίνησαν τις αναρτήσεις τους και σε σύντομο διάστημα δημιούργησαν ένα ικανοποιητικό αποθετήριο πληροφοριών πάνω στα θέματα που είχαν επιλέξει, το οποίο εμπλουτιζόταν με μεγάλο ζήλο και σχεδόν καθημερινά.

Ιστολόγιο: ένα ισχυρό εργαλείο στην υπηρεσία της εκπαίδευσης

Με τον όρο web2.0 και εννοούμε μια σειρά από περιβάλλοντα και εφαρμογές τα οποία είναι ανοικτής πρόσβασης και ευνοούν την ουσιαστική συμμετοχή των χρηστών, τη δημιουργία και το διαμοιρασμό του ψηφιακού περιεχομένου, τη συνεργασία, τη συλλογική δράση και την κοινωνική δικτύωση. Οι δυνατότητες αυτές μπορούν να αξιοποιηθούν για τη δημιουργία

projects, που βασίζονται στις θεωρίες της ενεργητικής μάθησης, του εποικοδομισμού και της ομαδοσυνεργατικής μάθησης.

Βασικό εργαλείο του web2.0 αποτελεί το ιστολόγιο. Ποια είναι όμως τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του που το καθιστούν χρήσιμο στα πλαίσια της εκπαιδευτικής διαδικασίας;

Καταρχήν το ιστολόγιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ποικίλους σκοπούς: ως προσωπικό περιοδικό/ημερολόγιο, για τη διάχυση πληροφορίας και για τον σχολιασμό επίκαιρων θεμάτων, προσιδιάζοντας με τον τρόπο αυτό τις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης. Το ιστολόγιο λοιπόν παρουσιάζει μεγάλη ευελιξία προσαρμογής, ώστε να εξυπηρετεί ανάλογα τις απαιτήσεις ενός μαθήματος ή μιας δραστηριότητας.

Η ομαδική εργασία διαμορφώνεται από τη συγγραφή και ανάρτηση ανεξάρτητων άρθρων από κάθε ένα μέλος της ομάδας, καθώς ο καθένας έχει δυνατότητα πρόσβασης στο ιστολόγιο από τον προσωπικό του λογαριασμό. Έτσι ο ρόλος του κάθε μέλους μπορεί να είναι εντελώς διακριτός, χωρίς να αποκρύπτεται η ταυτότητα του συγγραφέα κάθε ανάρτησης. Το γεγονός αυτό συμβαδίζει με τις σύγχρονες αντιλήψεις για το project στο σχολείο, όπου προβλέπεται η δημιουργία ομάδων εργασίας, με ευδιάκριτη τη συνεισφορά του κάθε μέλους της ομάδας στο παραγόμενο έργο.

Το περιβάλλον του ιστολογίου μπορεί να χρησιμοποιηθεί ακόμη και ως πλατφόρμα ασύγχρονης και εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Οι μαθητές μπορούν να ολοκληρώσουν ή να διαμορφώσουν τις εργασίες τους συνδεόμενοι στο ιστολόγιο από το σπίτι τους, μεταφέροντας έτσι τη μαθησιακή διαδικασία και εκτός σχολείου. Επιπλέον, υπάρχει ευκολία στη διαχείριση όλου του περιεχομένου από τους ίδιους τους μαθητές καθώς μπορούν από μόνοι τους να προετοιμάσουν, να τροποποιήσουν ή να διαγράψουν τις αναρτήσεις τους. Το μεγαλύτερο όμως πλεονέκτημα του ιστολογίου είναι η εύκολη εκμάθησή του από τους μαθητές, που ίσως απορρέει από το γεγονός ότι τεχνικά χαρακτηριστικά και η δομή του συμβαδίζουν με τις τεχνολογικές εξελίξεις που σημειώνονται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, με τα οποία οι μαθητές είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένοι.

Ένα εξίσου σημαντικό χαρακτηριστικό του ιστολογίου είναι η αμεσότητα στην δημιουργία αναρτήσεων. Ο μαθητής ενθουσιάζεται από την ανάρτηση στο διαδίκτυο της προσωπικής του εργασίας, γεγονός που τον γεμίζει με μεγάλη ικανοποίηση και του ενισχύει τη διάθεση για περαιτέρω εργασία. Ταυτόχρονα, είναι ένα ανοικτό περιβάλλον μάθησης, οπότε ο καθένας μπορεί να παρακολουθεί τη δουλειά των υπολοίπων και να εμπνέεται από αυτήν.

Επιπλέον, το ιστολόγιο προσφέρει τη δυνατότητα αποστολής μηνυμάτων μεταξύ των μελών του, καθιστώντας έτσι πολύ εύκολη την επικοινωνία. Επίσης υπάρχει η δυνατότητα σχολιασμού των αναρτήσεων, εφόσον το επιτρέπουν οι ρυθμίσεις του διαχειριστή. Ο σχολιασμός των αναρτήσεων τόσο από το διαχειριστή όσο και από τα υπόλοιπα μέλη μπορεί να δώσει και επιπλέον διαστάσεις στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Τέλος, δεν πρέπει να παραβλέψει κανείς την επεκτασιμότητα που προσφέρει το ιστολόγιο. Μπορεί κανείς να προσθέσει όποτε θελήσει νέα θέματα στην εργασία του, ή να προσθέσει νέες αναρτήσεις στα ήδη υπάρχοντα θέματα.

Το ιστολόγιο και η παιδαγωγική προσέγγιση

Μια από τις παιδαγωγικές αρχές στις οποίες βασίστηκε το πρόγραμμα είναι η παιδαγωγική αρχή της συνεργασίας των μαθητών. Η αρχή αυτή μετατοπίζει τη μαθησιακή διαδικασία από τη δασκαλο-μαθητική επικοινωνία στη δια-μαθητική συνεργασία, με τον εκπαιδευτικό να καθοδηγεί και να στηρίζει αυτή τη συνεργασία (Ματσαγγούρας, 2011). Την αρχή αυτή υλοποιεί η «ομαδοσυνεργατική προσέγγιση μάθησης», η οποία οργανώνει τους μαθητές σε μικρές ομάδες και αξιοποιεί τη δυναμική των ομάδων ως κινητήριο δύναμη των δραστηριοτήτων.

Το ιστολόγιο υποστηρίζει τη συνεργατική οικοδόμηση γνώσης, καθώς οι μαθητές αξιοποιώντας τις δυνατότητές του μπορούν να αναπτύξουν μια εργασία συνδιαμορφώνοντας ταυτόχρονα το περιεχόμενό της. Όλοι οι μαθητές, έχοντας το ρόλο του συγγραφέα, σχεδιάζουν κάποιο από τα περιεχόμενα της τελικής εργασίας. Οι σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδασκαλία και τη μάθηση, που υπογραμμίζουν τη σημασία της συνεργατικής οικοδόμησης της γνώσης, απαιτούν εργαλεία που διευκολύνουν τη συλλογική παραγωγή αντικειμένων γνώσης σε πραγματικό χρόνο και από διαφορετικές τοποθεσίες. Επιπλέον ο κάθε μαθητής μπορεί και εργάζεται ατομικά στον υπολογιστή του συνεισφέροντας στην ολοκλήρωση της ομαδικής εργασίας. Συνθέτει από μόνος του και σταδιακά το περιεχόμενο της εργασίας που έχει αναλάβει για την ομάδα του. Ο μαθητής λειτουργεί διερευνητικά και μετέχει στην οικοδόμηση της δικής του γνώσης, ενώ ο εκπαιδευτικός λειτουργεί καθοδηγητικά. Υπό αυτή την έννοια η κατασκευή του ιστολογίου υποστηρίζει επιπλέον την ανακαλυπτική και διερευνητική μάθηση.

Επεκτάσεις

Η προσπάθεια των μαθητών τη φετινή χρονιά ήταν απόλυτα επιτυχής και οι μαθητές έχουν ήδη εκδηλώσει ενδιαφέρον για τη συνέχιση του προγράμματος και την επόμενη σχολική χρονιά. Το συγκεκριμένο θέμα, σε συνδυασμό με την επιλογή του ιστολογίου για την υλοποίησή του επεκτείνεται πολύ εύκολα με την διαπραγμάτευση και άλλων υπο-θεμάτων, όπως καθημερινές φράσεις στις γλώσσες της Ευρώπης, παραδοσιακά φαγητά και γλυκά των ευρωπαϊκών χωρών, ιστορία, γεωγραφία, κλίμα, κλπ.

Συντελεστές του προγράμματος

Οι μαθητές που εργάστηκαν στο πρόγραμμα είναι οι 14 μαθητές που δήλωσαν εξ' αρχής συμμετοχή στο πολιτιστικό πρόγραμμα και επιπλέον άλλοι 36 που μαθητές των τμημάτων επιλογής της Β' και Γ΄ Λυκείου «Εφαρμογές Υπολογιστών», που δούλεψαν εθελοντικά για το πρόγραμμα στη συνέχεια.

Συντονίστρια του προγράμματος ήταν η Δρ. Κώττη Βασιλική, καθηγήτρια του σχολείου, ειδικότητας ΠΕ19 Πληροφορικής.

Παραδείγματα

Παρακάτω μπορείτε να δείτε δύο παραδείγματα αναρτήσεων στο ιστολόγιο.

Εικόνα 2. Παράδειγμα ανάρτησης για την Πολωνία από το υπο-θέμα Στοιχεία και Αριθμοί

mathisi 2.0
Με χρηματοδότηση από το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης – Εθνική Υπηρεσία
και την Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου
Προγράμματος 'Νέα Γενιά σε Δράση' της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Εικόνα 3. Παράδειγμα ανάρτησης για την Σλοβακία από το υπο-θέμα Κέρματα Ευρώ

Βιβλιογραφία

Ματσαγγούρας Η.Γ. (2011): « Η καινοτομία των Ερευνητικών Εργασιών στο Νέο Λύκειο». ΟΕΔΒ.

5.21 Ψηφιακό αφιέρωμα για την σχέση λογοτεχνίας κινηματογράφου σε περιβάλλον wiki

συντελεστές		
Νότα Σεφερλή	notaseferli@gmail.com	2ο ΓΕΛ Χολαργού
σύντομη περιγραφή		
Η παρούσα εργασία πραγματοποιήθηκε από ένα τμήμα μαθητών της Α΄τάξης του 2ου ΓΕΛ Χολαργού κατά το δεύτερο τετράμηνο της σχολικής χρονιάς 2011-2012 στο πλαίσιο της ερευνητικής εργασίας. Οι μαθητές δημιούργησαν ένα ψηφιακό αφιέρωμα για τη λογοτεχνία και τον κινηματογράφο το οποίο φιλοξενείται στο wiki της τάξης. Χωρισμένοι σε ομάδες διερεύνησαν την ιστορία της σχέσης λογοτεχνίας κινηματογράφου, ελληνικές και ξένες ταινίες που βασίζονται σε μυθιστορήματα, τη γλώσσα των δύο τεχνών καθώς και συγκεκριμένα παραδείγματα μυθιστορημάτων που έγιναν ταινίες.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://readingandwritingtexts.pbworks.com		

Η αφόρμηση

Οι έφηβοι μαθητές αγαπούν ιδιαίτερα την τέχνη του κινηματογράφου. Πολλοί από αυτούς αγαπούν και τη λογοτεχνία, αν και συχνά όχι με τον τρόπο που διδάσκεται στο σχολείο. Η παραπάνω διαπίστωση υπήρξε το έναυσμα για να διερευνήσουμε πιο συστηματικά τη σχέση λογοτεχνίας – κινηματογράφου, μια σχέση με διάρκεια ζωής που ξεπερνά πλέον τον αιώνα και παραμένει ζωντανή και ακμαία.

Το κυρίαρχο ερευνητικό ερώτημα, που κατηύθυνε την περαιτέρω δράση, ήταν πώς οι δύο τέχνες, ως τέχνες της αφήγησης, επικοινωνούν με τον αναγνώστη – θεατή αντίστοιχα; Και, εφόσον μιλάμε για μεταφορά της λογοτεχνίας στον κινηματογράφο, το κριτήριο της πιστότητας είναι άραγε το πρωταρχικό για μια επιτυχημένη μεταφορά; Με δεδομένη τη στενή σχέση των παιδιών με την αφήγηση, από τα πρώτα κιόλας χρόνια της ζωής τους,

αποφασίσαμε να προσεγγίσουμε με ερευνητική διάθεση τις δύο δημοφιλείς τέχνες, να αποκωδικοποιήσουμε τους τρόπους με τους οποίους σαγηνεύουν τους αποδέκτες τους και να γίνουμε περισσότερο υποψιασμένοι αναγνώστες-θεατές.

Φάσεις της ερευνητικής εργασίας

Στο αρχικό στάδιο (ολομέλεια) προσδιορίστηκε το ερευνητικό ερώτημα – αφετηρία, καθορίστηκαν τα υποθέματα – ερευνητικές κατηγορίες καθώς και το τελικό προϊόν. Για την κατανομή των μαθητών σε ομάδες, η συντονίστρια έλαβε υπόψη τα ενδιαφέροντα, τις προτιμήσεις και την εξοικείωσή τους με τα εργαλεία, με το σκεπτικό να διαμορφωθούν ομάδες κοινού ενδιαφέροντος στο πλαίσιο των οποίων οι ατομικές διαφορές στη μάθηση και την εξοικείωση με τα εργαλεία να λειτουργήσουν προς όφελος της συνοχής της ομάδας.

Έτσι διαμορφώθηκαν οι ακόλουθες ομάδες:

1. Λογοτεχνία και κινηματογράφος: Μια σχέση με ιστορία.
2. Οι καρποί της σχέσης λογοτεχνίας και κινηματογράφου.
3. Λέξεις και πλάνα: Από την κουζίνα του συγγραφέα στην κουζίνα του σκηνοθέτη.
4. Παραδείγματα μεταφοράς λογοτεχνικών έργων σε κινηματογραφικά.

Η κύρια φάση της έρευνας (εργασία σε ομάδες), περιελάμβανε την συγκέντρωση, αποδελτίωση, ανασύνθεση και δημοσίευση του υλικού στο wiki. Αξιοποιήθηκαν έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές, λογοτεχνικά βιβλία και ταινίες. Οι μαθητές εργάστηκαν στο σχολικό εργαστήριο και σε τάξη με φορητούς υπολογιστές και υπολογιστή συνδεδεμένο με προτζέκτορα. Εργάστηκαν επίσης και στο σπίτι, εφόσον το wiki δίνει τη δυνατότητα της εξ αποστάσεως επικοινωνίας και εκπαίδευσης.

Στην τελική φάση (εργασία σε ομάδες και ολομέλεια) συζητήθηκαν καταρχάς στην ολομέλεια τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την έρευνα και στη συνέχεια οι ομάδες δημιούργησαν σε λογισμικό παρουσίασης το υλικό για την παρουσίαση των εργασιών στη σχολική κοινότητα.

Η επιλογή του wiki

Το wiki επιλέχθηκε από τη συντονίστρια ως το καταλληλότερο εργαλείο: α) για να λυθούν πρακτικά προβλήματα όπως η επικοινωνία και αλληλεπίδραση των μελών εκτός σχολικού χώρου και χρόνου, β) να δημοσιευτούν σε συγκεκριμένο χώρο οι εργασίες των ομάδων και να είναι στη διάθεση όλων των μελών, γ) να ενισχυθεί η συνεργατική γραφή αλλά και οι δεσμοί στο πλαίσιο των ομάδων / κοινότητας και δ) να διαμορφωθεί σαφής εικόνα σχετικά με τη συχνότητα και την ποιότητα συμμετοχής του κάθε μέλους.

Επιλέχθηκε η πλατφόρμα pbworks, επειδή σ' αυτήν υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας ατομικών λογαριασμών (τάξης), ανεξάρτητα από το αν έχουν ή όχι οι μαθητές ηλεκτρονικές διευθύνσεις. Οι μαθητές είχαν το ρόλο του writer. Η κάθε ομάδα ή υπο-ομάδα ήταν ελεύθερη να δημιουργήσει και να διαμορφώσει τη σελίδα της με τη δέσμευση να δημοσιεύει υλικό που ανταποκρίνεται στα ερευνητικά ερωτήματα, αποφεύγοντας την αντιγραφή, να συνθέτει τα κείμενά της σε κατανοητό, προσεγμένο λόγο και να καταθέτει τα σχόλιά της σε ελληνικά και όχι σε greeklish. Ανάμεσα στις σελίδες δημιουργήθηκαν υπερδεσμοί, ώστε να διευκολύνονται οι χρήστες στην περιήγησή τους από σελίδα σε σελίδα.

Ο ρόλος της εκπαιδευτικού

Εφόσον το μαθησιακό υλικό δημιουργήθηκε εκ του μηδενός από τους μαθητές, ο ρόλος της εκπαιδευτικού απομακρύνθηκε κατά πολύ από το ρόλο της αυθεντίας και της αποκλειστικής μεταδότριας της γνώσης. Περιορίστηκε, όπως ήταν αναμενόμενο, και ο λόγος της, εφόσον οι μαθητές συμμετείχαν ενεργά στο διάλογο που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της ολομέλειας αλλά και της ομάδας σε όλες τις φάσεις της ερευνητικής εργασίας.

Η εκπαιδευτικός μετακινήθηκε σταδιακά σε ρόλους συντονίστριας, εμψυχώτριας και συμβούλου. Όσον αφορά στη δια ζώσης επικοινωνία, συντόνιζε τη συζήτηση στην ολομέλεια, συζητούσε με τις ομάδες για τυχόν προβλήματα και για την πορεία της εργασίας, πρότεινε έντυπες και ψηφιακές πηγές και παρείχε ανατροφοδότηση. Όσον αφορά στο wiki, ανέλαβε το ρόλο της δημιουργού και της διαχειρίστριας της ψηφιακής κοινότητας. Παρακολουθούσε σε εβδομαδιαία βάση την πορεία της εργασίας των ομάδων, ενόσω τα κείμενά τους ανέβαιναν στο wiki, σχολίαζε και συμβούλευε, έλυνε, τέλος, τυχόν τεχνικά προβλήματα που προέκυπταν.

Αποτελέσματα

Η εξέταση των αποτελεσμάτων κινείται σε δύο άξονες. Ο πρώτος αφορά στη δυναμική του wiki ως συνεργατικού περιβάλλοντος για την από κοινού οικοδόμηση της γνώσης καθώς και ως υποστηρικτικού εργαλείου στο πλαίσιο της μικτής μάθησης και ο δεύτερος στα μαθησιακά αποτελέσματα που προέκυψαν.

Σχετικά με τον πρώτο άξονα, αν ως κοινότητα μάθησης θεωρήσουμε έναν ευρύχωρο όρο που περιγράφει πλαίσια μάθησης, στα οποία μια ομάδα ανθρώπων εργάζεται από κοινού για να ικανοποιήσει συγκεκριμένες μαθησιακές ανάγκες και να μοιραστεί πηγές και δεξιότητες, το wiki, πράγματι, ως κοινωνικό λογισμικό, προσέφερε έναν φιλόξενο χώρο από κοινού εργασίας και διαμοίρασης εμπειριών, γνώσεων και δεξιοτήτων και αποτέλεσε βήμα έκφρασης και μέσο αναστοχασμού ως προς τα παραγόμενα κείμενα.

Αναδείχθηκε, επίσης, ο υποστηρικτικός του ρόλος προς την κατεύθυνση της μικτής μάθησης. Η εργασία των ομάδων δεν περιορίστηκε στα στενά και αυστηρά καθορισμένα χωροχρονικά πλαίσια του ωρολογίου προγράμματος, τα οποία έγιναν ακόμα στενότερα με την απώλεια διδακτικών ωρών. αντίθετα, η ευελιξία στη χρήση του έδωσε τη δυνατότητα στους μαθητές να ρυθμίσουν το χρόνο και τη διάρκεια της συμμετοχής τους. Καταβλήθηκε προσπάθεια οι δια ζώσης και on line δραστηριότητες να μην παρατίθενται αλλά να αλληλοενισχύονται. Στην τάξη / εργαστήριο οι μαθητές ασχολήθηκαν κυρίως με την αναζήτηση, μελέτη και αποδελτίωση πηγών και με την οργάνωση και δόμηση του υλικού σε ενότητες και υποενότητες. Οι on line δραστηριότητες αφορούσαν στην αλληλεπίδραση με το wiki, το ανέβασμα και το σχολιασμό των εργασιών τους.

Συναρτώμενο με τα παραπάνω ζητούμενο ήταν αν και σε ποιο βαθμό το wiki λειτούργησε θετικά προς την ενίσχυση των δεσμών της κοινότητας. Μια πρώτη διαπίστωση ήταν ότι διευκόλυνε σημαντικά την επικοινωνία ανάμεσα στη συντονίστρια-διαχειρίστρια και στα υπόλοιπα μέλη-μαθητές. Η δια ζώσης επικοινωνία ενισχύθηκε και συμπληρώθηκε μέσω της κατάθεσης στο wiki σχολίων και ερωτημάτων και από τα δύο μέρη. Σε κάποιο βαθμό, επιτεύχθηκε κάτι ανάλογο και ως προς την επικοινωνία των μελών στο πλαίσιο της ομάδας τους. Συγκεκριμένα, από τις τέσσερις οι δύο ομάδες μπόρεσαν να αντιληφθούν τους εαυτούς τους όχι μόνο ως άτομα-υποκείμενα που μαθαίνουν αλλά και ως μέλη μιας ομάδας που συνεισφέρουν σ' ένα κοινό σκοπό. Ήταν, άλλωστε, από τα προσδοκώμενα αποτελέσματα να λειανθούν οι ισχυρές ατομικότητες, μέσω της κοινής εργασίας και της αλληλεπίδρασης. Μία

ερμηνεία για τη μερική επίτευξη του στόχου είναι ότι τα σχήματα για την ατομικότητα και ανταγωνιστικότητα της μάθησης είναι ακόμα πολύ ισχυρά στις συνειδήσεις των μαθητών.

Η ίδια ερμηνεία εξηγεί το γεγονός ότι η συνείδηση πως αποτελούμε μέλη μιας κοινότητας περιορίστηκε στο πλαίσιο της ομάδας. Τα στεγανά ανάμεσα στις ομάδες δεν καταργήθηκαν, παρόλο που ο ρόλος των μελών, ως writers, τους έδινε τη δυνατότητα όχι μόνο να διαβάσουν τα κείμενα των άλλων ομάδων (υπήρξαν βεβαίως οι σιωπηλοί αναγνώστες, lurkers), αλλά και να σχολιάσουν, ίσως και να παρέμβουν βελτιωτικά.

Δυσχερής παράγοντας ήταν και ο ανεπαρκής χρόνος που δεν επέτρεψε την εφαρμογή διαδικασιών ετεροαξιολόγησης.

Προσδοκώμενο μαθησιακό αποτέλεσμα ήταν η εξοικείωση των μαθητών με μεθόδους επιστημονικής έρευνας. Ως προς αυτό, οι παρατηρήσεις είναι αρκετά ενθαρρυντικές. Από το σύνολο των μαθητών περίπου οι μισοί μπόρεσαν να μετακινηθούν από την συνηθισμένη τακτική της αντιγραφής επικόλλησης και να προχωρήσουν σε δημιουργική ανασύνθεση και ερμηνεία της πληροφορίας, συνδέοντας τα ευρήματά τους με τα ερευνητικά ερωτήματα. Οι μαθητές αυτοί άρχισαν σταδιακά να κατανοούν ότι η κάθε τέχνη αξιοποιεί με διαφορετικό τρόπο τα υλικά και τις τεχνικές αφήγησης για να επικοινωνήσει με τον αναγνώστη και θεατή αντίστοιχα. Επομένως, το κριτήριο της πιστότητας δεν είναι το ζητούμενο κατά τη διαδικασία της μεταφοράς ενός λογοτεχνικού έργου στον κινηματογράφο. Ιδιαίτερα σαφές έγινε αυτό στην ομάδα που ασχολήθηκε με την ανάγνωση λογοτεχνικών βιβλίων και την παρακολούθηση της αντίστοιχης ταινίας.

Οι παραπάνω παρατηρήσεις δείχνουν, κατά τη γνώμη μας, την αναγκαιότητα να ενισχυθούν και να επεκταθούν τέτοιες, μαθητοκεντρικές, δράσεις στο πλαίσιο των προγραμμάτων σπουδών και να υποστηριχθούν μέσω των κατάλληλων υποδομών. Οι συνήθεις πρακτικές της αποστήθισης και της απλής ανάκλησης της γνώσης, η επιφανειακή και όχι ερμηνευτική κατανόηση αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες στην προσπάθεια των μαθητών, αλλά και των εκπαιδευτικών, να διαχειριστούν διαδικασίες ανακαλυπτικής μάθησης, να αναπτύξουν αναλυτική, συνθετική και κριτική ικανότητα και να αναλάβουν πρωτοβουλίες για την επίλυση προβλημάτων.

Η παρούσα εργασία δείχνει ότι, παρόλα τα προαναφερθέντα προβλήματα, όταν δοθεί χώρος και χρόνος στους μαθητές να προσεγγίσουν πιο ενεργητικά τη γνώση, να εκφέρουν λόγο, δημιουργικό και κριτικό, τα αποτελέσματα μπορούν να μας ξαφνιάσουν ευχάριστα.

Βιβλιογραφία

Anderson, T, Rourke, L, Garrison, D. R, & Archer, W. (2001). Assessing teaching presence in a computer conferencing context. Journal of Asynchronous Learning Networks, 5(2), 1-17.

Collis, B, & Moonen, J. (2005). An on-going journey: Technology as a learning workbench. University of Twente, Enschede, The Netherlands.

Coppola, N.W, Hiltz, S. R, & Rotter, N. G. (2002). Becoming a virtual professor: pedagogical roles and asynchronous learning networks. Journal of Management Information Systems, 18(4), 169-189.

Dalsgaard, Ch. (2006): Social software: E-learning beyond learning management systems. In: European Journal of Open, Distance and E-Learning (EURODL): Available: http://www.eurodl.org/materials/contrib/2006/Christian_Dalsgaard.htm (Ημερομηνία προσπέλασης: 15/06/2012)

Forte, A, & Bruckman, A. (2006). From wikipedia to the classroom: Exploring online publication and learning. In International Conference of Learning Sciences ICLS.

Frey, K. (1998). Η μέθοδος "Project". Μια μορφή συλλογικής εργασίας στο σχολείο ως θεωρία και πράξη. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη.

Garrison, D. R, & Vaughan, N. (2007). Blended learning in higher education. San Francisco: Jossey-Bass.

Goodrich, Andrade, H. (2001, April 17). The effects of instructional rubrics on learning to write. Current Issues in Education [On-line], 4 (4). Available: http://cie.ed.asu.edu/volume4/number4/ (Ημερομηνία προσπέλασης: 15/06/2012).

Laurillard, D. (2002). Rethinking University Teaching: a conversational framework for the effective use of learning technologies, (2nd ed.). London: Routledge

Raman, M, Ryan, T, & Olfman, L. (2005). Designing knowledge management systems for teaching and learning with wiki technology. Journal of Information Systems Education, 16(3), 311-320.

Parker, Kevin R. and Chao, Joseph T. (2007) Wiki as a Teaching Tool Interdisciplinary Journal of Knowledge and Learning Objects Volume 3 Available at: http://ijklo.org/Volume3/IJKLOv3p057-072Parker284.pdf (05/03/2009)

Robertson, I. (2008). Learners' attitudes to wiki technology in problem based, blended learning for vocational teacher education. Australasian Journal of Educational Technology, 24(4), 425-441. Available: http://www.ascilite.org.au/ajet/ajet24/robertson.html (Ημερομηνία προσπέλασης: 15/06/2012).

Βλαχογιάννη, Ε. & Κυνηγός, Χ. (2010). Ο ρόλος του διαμεσολαβητή σε περιβάλλοντα Ασύγχρονης Επικοινωνίας μέσω Υπολογιστή (ΑΕμΥ). Στο Τζιμογιάννης Α. (επιμ.), Πρακτικά Εργασιών 7ου Πανελλήνιου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση», τόμος ΙΙ, σ. 167-174 Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος, 23-26 Σεπτεμβρίου 2010

Κουλουμπαρίτση, Α. & Ματσαγγούρας, Η. (2004). Φάκελος εργασιών του μαθητή (portfolio assessment): Η αυθεντική αξιολόγηση στη διαθεματική διδασκαλία. Στο Π. Αγγελίδης & Γ. Μαυροειδής, (επιμ.) Εκπαιδευτικές καινοτομίες για το σχολείο του μέλλοντος. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Νέζη, Μ, Σεφερλή, Ν. & Τσενόγλου, Ε. (2009). «Για μια συντροφιά ανάμεσά μας»: Η αξιοποίηση του Διαδικτύου (Web2.0) σε άτυπες μορφές γραμματισμού. Σχεδιασμός δικτύου αναγνώσεων σε περιβάλλον wiki. Πρακτικά του 5ου Πανελληνίου Συνεδρίου των Εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ. Σύρος, 8-10/5/2009.

Σεφερλή, Ν. (2010). Αξιοποιώντας τα λογισμικά γενικής χρήσης και το συνεργατικό ηλεκτρονικό περιβάλλον wiki για την κατανόηση και παραγωγή περιγραφικών κειμένων: Η ανάπτυξη ενός σεναρίου στο πλαίσιο της γλωσσικής διδασκαλίας για την Α΄ Λυκείου. Πρακτικά επιμορφωτικής ημερίδας, ό.π, Ν. Ψυχικό, 6 /2 / 2010.

Φρυδάκη, Ε. (2009). Η διδασκαλία στην τομή της νεωτερικής και της μετανεωτερικής σκέψης. Αθήνα: εκδόσεις Κριτική, σς. 29-32, 342-344.

5.22 Εικονικές / ηλεκτρονικές αναγνωστικές κοινότητες με αξιοποίηση ιστολογίων και κοινωνικών δικτύων

συντελεστές		
Σοφία Αρμελινιού	sarmeliniou@gmail.com	Γυμνάσιο – ΤΛ Σίφνου
σύντομη περιγραφή		
Η δημιουργία ηλεκτρονικών /αναγνωστικών κοινοτήτων στα πλαίσια της σχολικής τάξης με τη χρήση ιστολογίων και κοινωνικών δικτύων είναι μια πρόταση που στοχεύει στην προσέγγιση ολόκληρων λογοτεχνικών έργων στη μέση εκπαίδευση χωρίς την πίεση χρόνου και με τη συμβολή των σύγχρονων πρακτικών γραμματισμού.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://lemonodasos.blogspot.com		

Εισαγωγικά [1]

Η λειτουργία της σχολικής τάξης ως «αναγνωστικής κοινότητας» κατά τη διάρκεια του μαθήματος της Λογοτεχνίας είναι νέο ζητούμενο για τη μέση εκπαίδευση σύμφωνα με το νέο Πρόγραμμα Σπουδών [2]. Επομένως η δημιουργία εικονικών/ηλεκτρονικών αναγνωστικών κοινοτήτων μοιάζει να αποτελεί μια λύση στην αναζήτηση ενός «νέου τόπου συνάντησης με τη λογοτεχνία» (Φρυδάκη, 2003:275). Η δημιουργική εμπλοκή των μαθητών με τη λογοτεχνία με αρωγό και όχημα τις πρακτικές ψηφιακού εγραμματισμού αποτελεί πρόκληση, καθώς καλούμαστε να αξιοποιήσουμε μέρος των επιθυμιών και των δεξιοτήτων που επιδεικνύουν κατά τη μη σχολική ανάγνωσή (π.χ. στα videogames, στο διαδίκτυο κλπ) στο μάθημα της λογοτεχνίας (Beach, Appleman, Hynds, Wilhelm, 2011:22). Είναι δηλαδή ανάγκη να γίνει προσπάθεια ώστε να μειωθεί το χάσμα ανάμεσα στη «σχολική (άρα αναγκαστική ανάγνωση)» και στην «ιδιωτική (άρα ελεύθερη και ενδιαφέρουσα)» στα πλαίσια της δημιουργίας «κοινότητας αναγνωστών» σε αυθεντικό περιβάλλον (Καλογήρου, 2007:388).

Θεωρητικό μέρος

αναγνωστικές κοινότητες / λογοτεχνικοί κύκλοι [3]

Αφού πλέον κατά το μάθημα της λογοτεχνίας ζητούμενο είναι «η μετάβαση από το μαθητή στον αναγνώστη», γίνεται σαφές ότι η ανάγνωση ως μια πολυσχιδής διαδικασία νοηματοδότησης, εξατομικευμένη, αποκτά ιδιαίτερη σημασία στη σχολική τάξη και τοποθετείται σε αυθεντικό περιβάλλον κοινότητας (Καλογήρου, 2007:387-388). Τέτοια μορφή αποτελούν οι λογοτεχνικοί κύκλοι / λέσχες ανάγνωσης, που για να λειτουργήσουν στα πλαίσια της τάξης απαιτούν σημαντικές αλλαγές στα προγράμματα σπουδών.

Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας [4] και λογοτεχνία / αξιοποίηση εργαλείων

Η λογοτεχνία ανήκει στα μαθήματα που εξακολουθούν να αντιστέκονται στην τεχνολογία, ενώ είναι σαφές ότι μέσω των ΤΠΕ μπορούν να αναδειχτούν συστατικά στοιχεία των λογοτεχνικών κειμένων, που «αφαλατώνονται», όταν εξετάζονται με στενά φιλολογικό τρόπο (Νικολαίδου, 2007:81,121). Επιπλέον, αφού στις μέρες μας ο ψηφιακός εγραμματισμός των μαθητών κρίθηκε αναγκαίος, η εξοικείωση με τις ΤΠΕ θεωρείται τμήμα της βασικής εκπαίδευσης. Επομένως, θα αξιοποιηθούν ως εργαλεία που διευκολύνουν την ανακαλυπτική μάθηση (Νέζη, 2000) με την άμεση ή έμμεση υιοθέτηση του ομαδοσυνεργατικού μοντέλου, που επιτρέπει τη μεγιστοποίηση της μάθησης, καθώς οι μαθητές εργαζόμενοι σε μικρές ομάδες με κοινό στόχο αναπτύσσουν την κριτική σκέψη τους (Baudrit, 2007: 35-38, 81).

Το διαδίκτυο και οι υπηρεσίες web 2.0 παρέχουν στον εκπαιδευτικό τα κατάλληλα εργαλεία ώστε να υποστηρίξει το μάθημά του εφαρμόζοντας στρατηγικές ομαδοσυνεργατικής μάθησης και ανάπτυξης κινήτρων, αξιοποιώντας τα πολυμέσα για την κατασκευή πολυτροπικών κειμένων, τα εργαλεία σύγχρονης και ασύγχρονης επικοινωνίας, την κατασκευή ιστολογίων και wikis, την χρήση συνεργατικών πλατφόρμων και των λογισμικών διαμοιρασμού υλικού (Αλεξανδρή, 2010:339-346).

Πρακτικό μέρος

Πρόταση

Ανάγνωση μυθιστορήματος του Κοσμά Πολίτη Λεμονοδάσος

Σχολική τάξη

Β΄ λυκείου

Προβλεπόμενος χρόνος διδασκαλίας

Όλη η σχολική χρονιά, συμπεριλαμβανομένων των περιόδων σχολικών διακοπών (με τον κατάλληλο σχεδιασμό μπορούν να «διαβαστούν» περισσότερα μυθιστορήματα)

Σκοπός / Στόχοι διδασκαλίας

1. αναζήτηση αναγνωστικής απόλαυσης και καλλιέργεια φιλαναγνωσίας με στόχο τη δημιουργία αναγνωστών μέσω της λειτουργίας της τάξης ως αναγνωστικής κοινότητας
2. καλλιέργεια των πρακτικών εγγραμματισμού και εμπλοκή σε κριτική έρευνα στοχεύοντας στην ενίσχυση της κριτικής σκέψης (Αποστολίδου, Πασχαλίδης, Χοντολίδου, 1995:81· Beach, R, Appleman, D, Hynds, S, Wilhelm, J, 2011:41).
3. αισθητική καλλιέργεια μέσω της πρόσληψης του μυθιστορήματος ως έργου τέχνης και αισθητικού φαινομένου
4. παιγνιώδης «συναλλαγή» με το κείμενο (Rosenblatt, 1994)
5. ομαδική εργασία με ταυτόχρονη διερευνητική αυτενέργεια και συνεργατική συμπεριφορά (Baudrit, 2007).
6. αξιοποίηση κεκτημένων γνώσεων των ΤΠΕ με σκοπό την ευχάριστη και δημιουργική προσέγγιση λογοτεχνικών έργων
7. γνωριμία με ένα από τα χαρακτηριστικότερα μυθιστορήματα της Γενιάς του'30 και με ένα κορυφαίο συγγραφέα

Στρατηγικές διδασκαλίας

Προσέγγιση μέσω της δημιουργίας εικονικής/ηλεκτρονικής αναγνωστικής κοινότητας

Η λειτουργία της τάξης ως αναγνωστικής κοινότητας μπορεί να πραγματοποιηθεί εκτός από ρεαλιστικά και «εικονικά» μέσω της χρήσης των ΤΠΕ. Προτείνεται η δημιουργία από τους μαθητές ενός «ιστολογίου ανάγνωσης (blog)» (http://lemonodasos.blogspot.com), όπου σε

συνδυασμό με τον καθοδηγητικό/ενισχυτικό ρόλο του καθηγητή, θα αναπτυχθεί η εικονική αναγνωστική κοινότητα. Οι μαθητές θα διαβάζουν στο σπίτι το ορισμένο κεφάλαιο και θα καταγράφουν σε αυτό τις πρώτες «ανταποκρίσεις» τους ως σχόλια [5], δηλαδή θα σχολιάζουν το «ημερολόγιο» του Παύλου σε ένα δικό τους ημερολόγιο! Το ιστολόγιο ανάγνωσης προσφέρει τη δυνατότητα εκτός από τη δημοσίευση προσωπικών ανταποκρίσεων των μαθητών, είτε ως προσωπικές αναρτήσεις είτε ως σχόλια, την παρουσίαση εικόνων, αρχείων ήχου, videos ή άλλων υπερσυνδέσεων.

Εικόνα 1. Το ιστολόγιο

Στην περίπτωση μας, οι μαθητές μπορούν να λάβουν μέρος στην έρευνα που έχει δημοσιευτεί ως προ-αναγνωστική δραστηριότητα προκειμένου να καλλιεργηθεί ομαλά η είσοδος στο μυθιστόρημα ψηφίζοντας [6]. Επίσης, έχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν ένα «Φανταστικό Μουσείο», αναζητώντας τα εικαστικά διακείμενα του μυθιστορήματος στο διαδίκτυο και παρουσιάζοντάς τα σε μορφή παρουσίασης (ppt) την οποία στη συνέχεια θα αναρτήσουν μέσω των λογισμικών διαμοιρασμού υλικού (π.χ. slideshare.net). Αναλόγως μπορούν να κινηθούν με τα μουσικά διακείμενα ενσωματώνοντας στο ιστολόγιο υπερσυνδέσμους που οδηγούν στο σχετικό λογισμικό το οποίο θα παρουσιάζει μουσικά αρχεία (π.χ mixpod.com) ή αρχεία video (π.χ. youtube.com). Συγκεκριμένα, κάνοντας κλικ πάνω στην εικόνα του Κ.Πολίτη μεταφέρονται στο ντοκιμαντέρ για τον συγγραφέα, ενώ ένα κλικ στην εικόνα μεταφέρει σε αποσπάσματα από το σήριαλ. Η φωτογραφία του εξώφυλλου οδηγεί σε υπερσύνδεσμο με ψηφιακή έκδοση του μυθιστορήματος.

Το ιστολόγιο μπορεί να λειτουργήσει μόνο του ή σε συνδυασμό με τη σελίδα ΛΕΜΟΝΟΔΑΣΟΣ στο facebook, όπου υπάρχει δυνατότητα μετάβασης κατευθείαν από το ιστολόγιο.

Εικόνα 2. η ομάδα στο facebook

Αξιολόγηση

Ουσιαστικά αξιολογείται η ικανότητά κριτικής κατανόησης και νοηματοδότησης των κειμένων από τους μαθητές. Είναι καλό να τίθενται από τον διδάσκοντα συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης ώστε αυτοί να μπορέσουν να αντιληφθούν τι κάνουν και πόσο καλά το κάνουν και να είναι εφοδιασμένοι με ένα προσχέδιο πιθανής βελτίωσης των ανταποκρίσεών τους σταδιακά. (Beach, Appleman, Hynds, Wilhelm, 2011:.226).

Ο διδάσκων μπορεί εξαρχής να προσφέρει στους μαθητές του έντυπες φόρμες (Hoffner) ώστε να γνωρίζουν την πορεία και τους τιθέμενους στόχους (Beach, Appleman, Hynds, Wilhelm, 2011:.224-225), ενώ ο ίδιος παράλληλα θα ακολουθεί παρόμοια διαδικασία αξιολογώντας τα μέλη της ομάδας.

Αντί επιλόγου

Το μάθημα της λογοτεχνίας αποτελεί έναν ανοικτό ορίζοντα δράσης με την υιοθέτηση ποικίλων τρόπων και οπτικών με απώτερο στόχο την ανανέωση της ατμόσφαιρας στην τάξη,

αλλά και την προαγωγή της δημιουργικότητας, της καλλιέργειας της αποκλίνουσας σκέψης και της αυτοέκφρασης. Έτσι η επικοινωνία των μαθητών με αφορμή τη λογοτεχνία δεν περιορίζεται στα πλαίσια του συγκεκριμένου μαθήματος, αλλά «απλώνεται στο χώρο και στον χρόνο», καθώς καθημερινά νέοι διαφορετικών εποχών «οιωνεί παρόντες» συναντώνται σε ένα άλλο μοναδικό σύμπαν, αυτό της λογοτεχνίας, «σε ένα μεταβατικό χώρο μεταξύ ύπαρξης και ανυπαρξίας, απουσίας και παρουσίας» (Καλογήρου, 2007:386).

Βιβλιογραφία

Αλεξανδρή, Ε. «Τεχνολογικά υποστηριζόμενη διδασκαλία της λογοτεχνίας: Πώς οι υπηρεσίες του διαδικτύου μπορούν να ενσωματωθούν στη διδασκαλία ενός λογοτεχνικού κειμένου», στο Π.Ε.Φ, Η θέση της Λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, Επιμ.Χριστ.Αργυροπούλου – Παν.Σκορδάς, Σεμινάριο 37, Αθήνα: Ελληνοεκδοτική, 2010, σ.339-346.

Αποστολίδου, Β, Πασχαλίδης, Γ. & Χοντολίδου, Ε. «Η Λογοτεχνία στην Εκπαίδευση: Προϋποθέσεις για ένα νέο πρόγραμμα διδασκαλίας» στο Σύγχρονα Θέματα, τ.57 (Οκτ.-Δεκ.1995), σσ.78-85.

Αρμελινιού, Σ. Διδασκαλία ολόκληρου μυθιστορήματος στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Η περίπτωση του Λεμονοδάσους του Κοσμά Πολίτη. Διδακτικές Προσεγγίσεις – Δημιουργία Υποστηρικτικού Υλικού, Ε.Κ.Π.Α.-Π.Τ.Δ.Ε, Αθήνα 2011

Baudrit, A. Η ομαδοσυνεργατική μάθηση. Πρόλογος-Επιστημονική επιμέλεια Κώστας Αγγελάκος, Αθήνα: Κέδρος, 2007.

Beach, R, Appleman, D, Hynds, S, Wilhelm, J. Teaching Literature to Adolescens, London: Routledge, 2011.

Hoffner, H. Girs read: Online Literature Circles, International Reading Association – Read Write Think, http://www.readwritethink.org/classroom-resources/lesson-plans/girls-read-online-literature-970.html?tab=4#tabs (ανάκτηση: 12-6-2012).

Ζερβού, Ε. «Το μάθημα της λογοτεχνίας στην αγγλική δευτεροβάθμια εκπαίδευση» στο στο Αποστολίδου Β, Χοντολίδου Ε, (επιμ.), Λογοτεχνία και Εκπαίδευση, Αθήνα: Τυπωθήτω, 1999, σσ.141-142.

Καλογήρου, Τζ. «Από τον εγγραμματισμό στη λογοτεχνική ανάγνωση» στο Ματσαγγούρας, Η. (επιμ.), Σχολικός Εγγραμματισμός. Λειτουργικός-Κριτικός-Επιστημονικός, Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη, 2007, σσ.383-391.

Μάτος, Α, Οικονόμου, Α, Βίγκλας, Λ. Τα νεά δεδομένα που δημιουργούν οι ΤΠΕ στη γραφή, στην ανάγνωση και στη διδασκαλία της Λογοτεχνίας: Υπερκειμενική Λογοτεχνία και Ηλεκτρονικές Αναγνωστικές Κοινότητες, 5ο Συνέδριο ΕΤΠΕ, Θεσσαλονίκη, 2006, http://www.etpe.gr/extras/view_proceedings.php?conf_id=22 (ανάκτηση: 12-6-2012)..

Νέζη, Μ. «e-διδακτική: νέες τεχνολογίες και διδασκαλία της λογοτεχνίας», 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο με θέμα «Οι τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση», Πάτρα, Οκτώβριος, 2000, σσ.1-2.

Νικολαΐδου, Σ. Λογοτεχνία και Νέες Τεχνολογίες. Από τη θεωρία στη διδακτική πράξη, Αθήνα: Κέδρος, 2009.

Rosenblatt, L. The reader, the text, the poem: The transactional theory of the literary work. Carbondale: Southern Illinois University Press, 1994.

Φρυδάκη, Ε. Η θεωρία της λογοτεχνίας στην πράξη της διδασκαλίας, Αθήνα: Κριτική, 2003.

σημειώσεις

[1] Η ιδέα δημιουργίας «εικονικών / ηλεκτρονικών αναγνωστικών κοινοτήτων» προέκυψε στα πλαίσια της διπλωματικής μου εργασίας (επιβλέπουσα: Επίκουρη Καθηγήτρια κ.Τζ.Καλογήρου, μέλη: Καθηγήτριες κ.Ά.Κατσίκη-Γκίβαλου και κ.Β.Πάτσιου), βλ. βιβλιογραφία, η οποία παρουσιάστηκε σε βιωματικό εργαστήριο, βλ. «Απροσδόκητες συναντήσεις: Ένας περίπατος από και προς το Λεμονοδάσος. Το μυθιστόρημα (ολόκληρο) στη σχολική τάξη. Διδακτικές προσεγγίσεις – Υποστηρικτικό Υλικό», στο Η δύναμη της Λογοτεχνίας: Διδακτικές προσεγγίσεις – Αξιοποίηση Διδακτικού υλικού (Δημοτικό-Γυμνάσιο-Λύκειο), Μαράσλειο, 22/5/2012.

[2] ΦΕΚ 1562/τ.Β΄/27-6-2011

[3] Για τους Λογοτεχνικούς Κύκλους βλ. Daniels, H. Literature Circles. Voice and Choice in Book Clubs and Reading Groups, Portland, Maine: Stenhouse Publishers, 2002, Καλογήρου, 2007:390 και Μάτος, Α, Οικονόμου, Α, Βίγκλας, Λ. 2006.

[4] Στο εξής ΤΠΕ.

[5] Η πρόταση καταγραφής σχολίων στο ιστολόγιο παραλλάσσει τα «ημερολόγια ανάγνωσης (reading journals)», βλ. Ζερβού, 1999.

[6] Οι προ-αναγνωστικές δραστηριότητες αποσκοπούν στην κινητοποίηση του ενδιαφέροντος για το μυθιστόρημα. Ο καθηγητής προκειμένου να εισαγάγει ομαλά την ομάδα του στο θέμα, μπορεί να υποβάλλει έρευνα ή να θέσει προς συζήτηση ένα καίριο ερώτημα που θίγει το μυθιστόρημα ή να αξιοποιήσει το τραγούδι των τίτλων της τηλεοπτικής σειράς. Οι μαθητές μέσω του youtube θα ακούσουν τους στίχους και θα μαντέψουν την υπόθεση και ταυτόχρονα θα τους δημιουργηθούν προσδοκίες για τη συνέχεια, αφού υπάρχουν υπαινιγμοί/προσημάνσεις για την εξέλιξη.

5.23 Ψηφιακή Τάξη

συντελεστές		
Γιάννης Σουδίας	johnsudias@gmail.com	8ο Δημοτικό Σχολείο Νάουσας
Γρηγόριος Ζερβός	gregzer@gmail.com	31ο Δημοτικό Σχολείο Περιστερίου
σύντομη περιγραφή		
Οργάνωση και υποστήριξη των μαθημάτων της Ε΄ τάξης δημοτικού στο διαδίκτυο.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://anoixtosxoleio.weebly.com		

Ασύγχρονη μάθηση

Είναι η μορφή εκείνη ηλεκτρονικής μάθησης κατά την οποία δεν υπάρχει άμεση, «σύγχρονη» επικοινωνία του εκπαιδευτή και του εκπαιδευόμενου κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Στην περίπτωση της ασύγχρονης εκπαίδευσης ο εκπαιδευτής μπορεί να προετοιμάσει το εκπαιδευτικό υλικό, να το αποθηκεύσει σε ένα portal ή σε μια ιστοσελίδα και ο εκπαιδευόμενος, μπορεί να πάρει αυτό το εκπαιδευτικό υλικό οπουδήποτε και αν βρίσκεται και σε όποια χρονική στιγμή επιλέξει ο ίδιος.

Δημιουργία της ψηφιακής τάξης με εργαλεία web 2.0

Η συνεργασία ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς των τάξεων της Ε΄ τάξης Δημοτικού του 8ου Νάουσας και 31ου Περιστερίου Σχολείων, οδήγησε στην δημιουργία αντίστοιχων website για την υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας με ψηφιακό περιεχόμενο.

Σχεδιάσαμε και υλοποιήσαμε ένα περιβάλλον μάθησης που να βασίζεται στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών. Από το Σχολείο που διδάσκει, στο Σχολείο που μαθαίνει ψηφιακά.

Εικόνα 1. anoixtosxoleio.weebly.com

Εικόνα 2. eclass31.weebly.com

Εργαλεία web 2.0

Weebly είναι μια από τις διαδικτυακές εφαρμογές που υποστηρίζουν τη δυνατότητα δωρεάν δημιουργίας ιστοχώρου. Προσφέρει την δυνατότητα στατικών σελίδων μαζί με blog. Κρίθηκε το καταλληλότερο στην εκπαιδευτική μας θεώρηση.

Σε αυτόν τον χώρο υπάρχουν όλες οι ενότητες των μαθημάτων που διδάχθηκαν οι μαθητές σε ψηφιακή μορφή, με επιπρόσθετο υλικό που να καλύπτει τις ανάγκες των μαθητών. Παρουσιάσεις, Video, Links, Flash, Quiz, Διαδραστικά παιχνίδια, Θεωρία, Εικόνες, Κείμενα και άλλα είναι μέρος του υλικού με το οποίο εμπλουτίζουμε το site για τους μαθητές. Μεγάλο κομμάτι από αυτό το υλικό αφορά δική μας δουλειά που έχει γίνει με στόχο της ενίσχυσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας με την χρήση των ΤΠΕ.

Αποτελέσματα της δράσης

- Το μάθημα γίνεται πιο ενδιαφέρον εντός και εκτός τάξης.
- Υποστήριξη της μάθησης οπουδήποτε στιγμή κρίνει σκόπιμο ο μαθητής.
- Προαγωγή της ανακαλυπτικής μάθησης μέσου του διαδικτύου.
- Κίνητρα σε αδύνατους μαθητές και υποστήριξη του διαφορετικού ρυθμού μάθησης.
- Μαθαίνουν να διαχειρίζονται πληροφορίες και πρόσβαση σε νέο υλικό (πολυμέσα)
- Η κατανόηση εννοιών, γεγονότων και φαινομένων γίνεται μέσα από εικόνες, κείμενα και με τη χρήση ήχου.

5.24 Αξιοποίηση διαδικτυακών εργαλείων και κοινοτήτων μάθησης στο Γυμνάσιο Αμερικανικού Κολλεγίου Ελλάδος-Pierce

συντελεστές		
Κλεομένης Πετρόχειλος	gymnasiarchis@acg.edu	Αμερικανικό Κολλέγιο Ελλάδος-Pierce
σύντομη περιγραφή		
Στο Pierce, οι ψηφιακές τεχνολογίες υιοθετήθηκαν και εντάχθηκαν στην εκπαιδευτική διαδικασία μετά από έρευνα, συζήτηση, πειραματισμό και πιλοτική εφαρμογή, στοιχεία που ευνόησαν την επιτυχή ενσωμάτωσή τους σε όλες τις πτυχές της σχολικής πράξης. Τα τελευταία χρόνια πραγματοποιήθηκε μία σημαντική επένδυση στην ψηφιακή πλατφόρμα «Blackboard» ως ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης μαθημάτων, το οποίο συνεισέφερε στην ανάπτυξη της δικτυακής κοινότητας των μαθητών/τριών, των εκπαιδευτικών και των κηδεμόνων. Η ένταξη του Blackboard στην εκπαιδευτική διαδικασία συμβάλλει στον μετασχηματισμό των σχέσεων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας, αφού παρέχει ευκαιρίες άμεσης και συνεχούς επικοινωνίας, ενεργητικής δημιουργίας περιεχομένου, διαμοιρασμού πληροφοριών, δυναμικής αλληλεπίδρασης μεταξύ μαθητών, εκπαιδευτικών και κηδεμόνων, συνεισφέροντας στην ουσιαστικότερη διαχείριση του σύγχρονου εκπαιδευτικού περιβάλλοντος και στην ανάπτυξη της κατάλληλης κουλτούρας αξιοποίησης των παραπάνω ευκαιριών. Το Blackboard περιλαμβάνει εργαλεία τεχνολογιών Ιστού 2.0, όπως τα ιστολόγια (blogs) και τα wiki, ενώ ταυτόχρονα επιτρέπει την σύνδεσή του με εργαλεία κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook, το Twitter, το youtube κ.α.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://www.facebook.com/ACGALUMNI		

Εισαγωγή

Στην μακρόχρονη πορεία του Αμερικανικού Κολλεγίου Ελλάδος - Pierce το ανθρώπινο δυναμικό του υποστηρίζει, υιοθετεί και εφαρμόζει καινοτόμες πρωτοβουλίες, οι οποίες

συνεισφέρουν στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των μαθητών/τριών, στην ενθάρρυνση της προσωπικής τους έκφρασης μέσα από τον αυτοσχεδιασμό, στην ανάπτυξη των γενικών γνώσεών τους, στη δημιουργική συμμετοχή τους σε ομάδες και ομίλους και στην κοινωνικοποίησή τους μέσα σ' αυτούς. Επιπλέον, παροτρύνει τους κηδεμόνες να εμπλέκονται στις δράσεις του Κολλεγίου, και επιζητά την συμμετοχή των αποφοίτων του στις δραστηριότητες της οικογένειας του Αμερικανικού Κολλεγίου Ελλάδος.

Στο Pierce, οι νέες τεχνολογίες υιοθετούνται και εντάσσονται στην εκπαιδευτική διαδικασία μετά από έρευνα, συζήτηση, πειραματισμό και πιλοτική εφαρμογή, στοιχεία που ευνοούν την επιτυχή ενσωμάτωσή τους σε όλες τις πτυχές της σχολικής πράξης. Το σύγχρονο περιβάλλον διδασκαλίας και μάθησης που έχουν επιφέρει οι ψηφιακές τεχνολογίες ενσωματώθηκε πολύ σύντομα στο Κολλέγιο, ενώ τα τελευταία χρόνια πραγματοποιήθηκε μία σημαντική επένδυση στην ψηφιακή πλατφόρμα «Blackboard» ως ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης μαθημάτων, το οποίο συνεισέφερε στην ανάπτυξη της δικτυακής κοινότητας των μαθητών/τριών, των εκπαιδευτικών και των κηδεμόνων.

Η ένταξη του Blackboard στην εκπαιδευτική διαδικασία συμβάλλει στον μετασχηματισμό των σχέσεων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας, αφού παρέχει ευκαιρίες άμεσης και συνεχούς επικοινωνίας, ενεργητικής δημιουργίας περιεχομένου, διαμοιρασμού πληροφοριών, δυναμικής αλληλεπίδρασης μεταξύ μαθητών, εκπαιδευτικών και κηδεμόνων, συνεισφέροντας στην ουσιαστικότερη διαχείριση του σύγχρονου εκπαιδευτικού περιβάλλοντος και στην ανάπτυξη της κατάλληλης κουλτούρας αξιοποίησης των παραπάνω ευκαιριών. Το Blackboard περιλαμβάνει εργαλεία τεχνολογιών Ιστού 2.0, όπως τα ιστολόγια (blogs), τα wiki, την κοινωνική δικτύωση και τον κοινωνικό ευρετηριασμό (social bookmarking), ενώ ταυτόχρονα επιτρέπει την σύνδεσή του με εργαλεία κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook και το Twitter.

Η δράση

Η υιοθέτηση του Blackboard πραγματοποιήθηκε:

α) με την ταυτόχρονη επιμόρφωση των εκπαιδευτικών του Pierce με στόχο την ανάπτυξη της τεχνολογικής παιδαγωγικής γνώσης τους στην αξιοποίηση του συστήματος,

β) με την εκπαίδευση των μαθητών με σκοπό την καλή χρήση του συστήματος και

γ) με την ενημέρωση των κηδεμόνων σχετικά με αυτήν την χρήση.

Η χρήση του Blackboard στο Pierce βασίζεται στην κεντρική ιδέα της κοινωνικής και κατασκευαστικής μάθησης, όπου η κατανόηση ενός συγκεκριμένου περιεχομένου οικοδομείται κοινωνικά, μέσω συζητήσεων, επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης παρέχοντας ευνοϊκές ευκαιρίες και συνθήκες για τη σύνδεση μεταξύ των μαθητών και τη συμμετοχή τους στη διαδικασία δημιουργίας και χρήσης περιεχομένου. Με τον τρόπο αυτό, οι εκπαιδευτικοί επικοινωνούν με μη παραδοσιακούς τρόπους και λειτουργούν ως σύμβουλοι για τους μαθητές, ενώ ταυτόχρονα συνεργάζονται, σχεδιάζουν και δημιουργούν υλικό με άλλους συναδέλφους.

Πιο συγκεκριμένα:

- Οι εκπαιδευτικοί προσχεδιάζουν και αναρτούν την δομή ενός άτυπου προγράμματος σπουδών που θα ακολουθήσουν κατά την διάρκεια των μαθημάτων (ανά εβδομάδα), το οποίο –ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο– μπορούν να το διαπραγματεύονται και με τους μαθητές. Οι μαθητές εμπλέκονται σε δραστηριότητες ώστε να αναλογιστούν και να σχολιάσουν (π.χ. http://www.youtube.com, υπάρχουσα συζήτηση σε έναν ηλεκτρονικό χώρο συζητήσεων, ιστορικός ψηφιακός άτλαντας Centennia κ.α.). Τα videos που αξιοποιούνται είναι κυρίως στα Αγγλικά, ώστε να υποστηριχθεί η επικοινωνία στην αγγλική γλώσσα, στοιχείο απαραίτητο στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών του Pierce. Επιπλέον, οι μαθητές κάνουν πρακτική (με την βοήθεια δραστηριοτήτων που αναρτώνται στο σύστημα Blackboard) είτε σε ατομικό είτε σε συνεργατικό επίπεδο, ερμηνεύουν (κάνοντας εικασίες, κατηγοριοποιήσεις κ.α.) από έτοιμο υλικό στο διαδίκτυο (π.χ. http://www.geogebratube.org/), παράγουν έγγραφα συνεργατικά (Google Drive, π.χ. κριτήρια αξιολόγησης για τους συμμαθητές τους), εφαρμόζουν (κατασκευάζοντας νοητικούς χάρτες, συμμετέχουν στην ανάπτυξη των wiki, μελετούν και εμπλουτίζουν λεξιλόγια κ.α.), αξιολογούν (στο πλαίσιο ομάδων συζητήσεων) και δημιουργούν αξιοποιώντας την τεχνολογία με σκοπό την καινοτομία (σχεδιάζουν και διδάσκουν ένα μάθημα ή φτιάχνουν ένα αντικείμενο μέσω podcasting, π.χ. http://www.youtube.com/watch?v=ooSQx5AIcqk). Επίσης, στο τέλος κάθε θεματικής ενότητας οι εκπαιδευτικοί επανέρχονται περιγράφοντας περιστατικά που αναδείχτηκαν στο πλαίσιο των μαθημάτων και είχαν πρόσθετη διδακτική αξία για τους μαθητές, αλλά και για τους ίδιους, τα οποία μπορεί να συζητήσουν με συναδέλφους. Ταυτόχρονα, οι μαθητές καλούνται να καταγράψουν τα σημαντικά στοιχεία της ενότητας και να συμπληρώσουν ψηφιακά ερωτηματολόγια ανατροφοδότησης, τα οποία συζητούν

ηλεκτρονικά, αλλά και δια ζώσης στην πρώτη συνάντηση μετά την ολοκλήρωση της ενότητας. Τέλος, οι εκπαιδευτικοί αναρτούν ανακοινώσεις για τα επόμενα μαθήματα, για πιθανές καταληκτικές ημερομηνίες παράδοσης εργασιών, ανακοινώνουν αποτελέσματα αξιολογήσεων των μαθητών που πραγματοποιήθηκαν με παραδοσιακούς τρόπους, συζητούν με τους μαθητές τα αποτελέσματα ηλεκτρονικών ή παραδοσιακών αξιολογήσεων και παρέχουν άμεση πληροφόρηση στους μαθητές για πιθανές αλλαγές στο ήδη δομημένο πρόγραμμα των μαθητών.

- Οι μαθητές λαμβάνουν μέρος σε projects στο πλαίσιο μαθημάτων, όπου η μάθηση επιχειρείται και μέσω της παρατήρησης και της μελέτης των έργων άλλων μαθητών, με τον αναστοχασμό στα δικά τους έργα, με την ανάδραση και τα σχόλια που λαμβάνουν από τους συμμαθητές τους, αλλά και από την μελέτη των σχολίων που λαμβάνουν οι υπόλοιποι μαθητές, τα οποία είναι ανοικτά και προσβάσιμα σε όλους.
- Οι μαθητές λαμβάνουν μέρος σε projects και στο πλαίσιο ομίλων αθλητικού, καλλιτεχνικού και γενικότερα πολιτιστικού περιεχομένου, αλλά και ειδικών ακαδημαϊκών ενδιαφερόντων. Οι τεχνολογίες Ιστού 2.0 αξιοποιούνται ουσιαστικά στο πλαίσιο των ομίλων, ενώ το περιεχόμενο και το παραγόμενο υλικό είναι προσβάσιμο και ανοικτό σε όλη την εκπαιδευτική κοινότητα του Κολλεγίου. Τα χαρακτηριστικά αυτά χρησιμοποιούνται και για την ανάπτυξη εικονικών κοινοτήτων που βασίζονται σε ειδικά ενδιαφέροντα. Αυτά διαχέονται στην εκπαιδευτική κοινότητα, αναμιγνύονται με άλλες ομάδες και ομίλους, των οποίων τα μέλη αλληλεπιδρούν πρόσωπο με πρόσωπο μέσα στο σχολικό περιβάλλον. Με τον τρόπο αυτό δημιουργούν ένα νέο εκπαιδευτικό περιβάλλον, το οποίο διαμορφώνεται ταυτόχρονα σε τοπικό αλλά και διεθνές επίπεδο (π.χ. http://www.teenfashion-spc.eu/).

Η σύνδεση του Blackboard με εκπαιδευτικά εργαλεία όπως:

- το http://www.geogebratube.org/ (Μαθηματικά),
- το http://www.skoool.gr (Φυσικές Επιστήμες),
- το http://kubbu.com/ (αξιολόγηση μαθητών),
- το http://prezi.com/ (δημιουργία παρουσιάσεων)

παρέχει στους μαθητές την δυνατότητα να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που προσδίδουν πρόσθετη διδακτική αξία στην διδασκαλία και την μάθηση σε σχέση με τα παραδοσιακά εργαλεία.

Η σύνδεση του συστήματος Blackboard με εργαλεία τεχνολογιών Ιστού 2.0 στα οποία είναι συνδρομητής το Pierce όπως:

- Το YouTube: (http://youtube.com/user/Piercecollegetube),
- το Flickr: (http://www.flickr.com/photos/70201670@N04/),
- το Facebook: (http://www.facebook.com/ACGALUMNI),

έχουν ενσωματωθεί στη σχολική ζωή των μαθητών και εκπαιδευτικών του Pierce, αναδεικνύοντας ότι εργαλεία που δεν αναπτύχθηκαν αρχικά με στόχο την εκπαίδευση, μπορούν να συνεισφέρουν στη διαδικασία διδασκαλίας και μάθησης.

Στο πλαίσιο του eTwinning εκπαιδευτικοί και μαθητές του Pierce συνεργάζονται, προκειμένου να μοιραστούν πληροφορίες με μαθητές άλλων ευρωπαϊκών χωρών σχετικές με την ιστορία, τον πολιτισμό, την καθημερινότητα και τις γλωσσικές ιδιομορφίες της χώρας τους. Επιπλέον, οι μαθητές στο πλαίσιο του προγράμματος αξιοποιούν εργαλεία τεχνολογιών Ιστού 2.0, όπως το YouTube, το Flickr, το Skype και το Twinspace.

Τέλος, οι μαθητές εξοικειώνονται με την έννοια του e-portfolio, τόσο για να δημιουργήσουν το δικό τους υλικό, όσο και να συμβάλουν ενεργά στην εκπαιδευτική κοινότητα και στην ομάδα τους ώστε να δημιουργηθεί συλλογικό υλικό (αναρτούν άρθρα, βίντεο κ.α.). Με τη βοήθεια του e-portfolio μπορούν οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές να σχολιάζουν το περιεχόμενο του portfolio και να αναστοχάζονται πάνω σε συγκεκριμένες έννοιες.

Οι συντελεστές και τα αποτελέσματα

Η χρήση των τεχνολογιών Ιστού 2.0 και του Blackboard πραγματοποιείται στο Pierce για δεύτερη σχολική χρονιά. Την πρώτη χρονιά η χρήση των παραπάνω τεχνολογιών έγινε σε πιλοτικό επίπεδο, ενώ την τρέχουσα χρονιά η αξιοποίηση ήταν συντονισμένη και εστιασμένη στην υποστήριξη της διδασκαλίας και μάθησης των μαθητών με τυπικές και άτυπες μορφές εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο της σχολικής μονάδας, ο συντονισμός των δράσεων πραγματοποιείται με την καθοδήγηση της διεύθυνσης του Γυμνασίου, ενώ στο επίπεδο του κάθε γνωστικού αντικειμένου τον ρόλο του καθοδηγητή έχει ο επικεφαλής του ακαδημαϊκού τμήματος.

Τα αποτελέσματα από την αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών δεν είναι ακόμα ορατά και ξεκάθαρα. Ωστόσο, φαίνεται ότι η συμμετοχή των μαθητών σε ομάδες, τους εμπλέκει πιο

ενεργά στη μάθησή τους, αφού είναι καλύτερα προετοιμασμένοι και επιτυγχάνουν διαφορετικά αποτελέσματα από αυτά που παρουσίαζαν στις περιπτώσεις που εργάζονταν σε ατομικό επίπεδο. Επιπλέον φαίνεται ότι ένα σημαντικό μέρος του μαθητικού πληθυσμού του Pierce, αποδέχεται και υιοθετεί την χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών, παρότι υπάρχουν περιπτώσεις μαθητών που αισθάνονται πιο ασφαλείς με τη χρήση παραδοσιακών μεθόδων διδασκαλίας και μάθησης. Στο πλαίσιο αυτό, οι μαθητές που προτιμούν την γραφή αναφέρουν ότι αποτελεί εμπόδιο για την χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών η πληκτρολόγηση και αντιστρόφως. Ταυτόχρονα παρατηρήθηκε από την μελέτη του χρόνου συμμετοχής και εμπλοκής των μαθητών στις δραστηριότητες που διατίθενται μέσω των τεχνολογιών Ιστού 2.0 και του Blackboard ότι οι μαθητές που συμμετέχουν πιο ενεργά επιθυμούν την συμμετοχή τους σε ομαδοσυνεργατικές δράσεις και συζητήσεις στην ολομέλεια και στο επίπεδο της παραδοσιακής τάξης. Επιπλέον, φαίνεται ότι οι μαθητές αξιοποιούν τις διαδικασίες αναστοχασμού και συζητούν για την μάθησή τους, με τους συμμαθητές τους, τους φίλους τους και τους κηδεμόνες τους. Με στόχο την πληρέστερη ενημέρωση και τον αναστοχασμό της εκπαιδευτικής κοινότητας, αποστέλλονται ενημερωτικά ηλεκτρονικά μηνύματα στα μέλη της.

Τέλος, είναι πιθανό το σύγχρονο ψηφιακό περιβάλλον εργασίας που έχει αναπτυχθεί να έχει συνδράμει στην ανάπτυξη νέων ρόλων για τους εκπαιδευτικούς. Η εμπλοκή των εκπαιδευτικών στον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την υλοποίηση δραστηριοτήτων που απομακρύνουν το δασκαλοκεντρικό περιβάλλον διδασκαλίας και μάθησης, ενώ φέρνουν στο προσκήνιο τον μαθητή και τις ανάγκες του φαίνεται να έχει επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι υιοθετούν ένα πλαίσιο διδασκαλίας και μάθησης μέσα στο οποίο επιχειρούν να διευκολύνουν την μάθηση των μαθητών, αναπτύσσουν σκαλωσιά μάθησης για τους μαθητές και σχεδιάζουν δραστηριότητες που εμπλέκουν ενεργά τους μαθητές με σκοπό να έχουν την ικανότητα «να μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν».

5.25 e-Sales Pedia

συντελεστές		
Άννα Κασιμάτη	akasim@aueb.gr	Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων Πανεπιστημίου Πειραιώς
Χρυσάνθη Σκουλά	c.skoula@gmail.com	Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων Πανεπιστημίου Πειραιώς
σύντομη περιγραφή		
Το e-Sales Pedia αφορά στη δημιουργία μιας πλατφόρμας για την υποστήριξη πρόσβασης σε εκπαιδευτικό περιεχόμενο που αφορά τη θεματική περιοχή των πωλήσεων. Η πλατφόρμα απευθύνεται σε ενήλικες (επαγγελματίες και μη) και φοιτητές που ενδιαφέρονται να αποκτήσουν νέα ή να εμπλουτίσουν ήδη υπάρχουσα γνώση και δεξιότητες στον τομέα αυτό. Η πλατφόρμα επιτρέπει την ελεύθερη πρόσβαση και το διαμοιρασμό του εκπαιδευτικού περιεχομένου μεταξύ των χρηστών ενώ ταυτόχρονα υποστηρίζει την ενσωμάτωση και πρόσβαση σε διαδραστικές πολυμεσικές εφαρμογές παρουσίασης εκπαιδευτικού υλικού με στόχο την δημιουργία κινήτρων μάθησης. Η πλατφόρμα eSalesPedia προσφέρει δυνατότητες κοινωνικής δικτύωσης, και άμεσης επικοινωνίας μεταξύ των μελών, ενισχύοντας έτσι τη δημιουργία της πρώτης ελληνικής online εκπαιδευτικής κοινότητας στο χώρο των πωλήσεων.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://other.xtnd.eu		

Γενική Ιδέα

Η παρούσα δράση αφορά στη δημιουργία μιας πλατφόρμας για την υποστήριξη πρόσβασης σε εκπαιδευτικό περιεχόμενο που αφορά τη θεματική περιοχή των πωλήσεων. Η πλατφόρμα απευθύνεται σε ενήλικες (επαγγελματίες και μη) και φοιτητές που ενδιαφέρονται να αποκτήσουν νέα ή να εμπλουτίσουν ήδη υπάρχουσα γνώση και δεξιότητες στον τομέα αυτό.

Η πλατφόρμα επιτρέπει την ελεύθερη πρόσβαση και το διαμοιρασμό του εκπαιδευτικού περιεχομένου μεταξύ των χρηστών ενώ ταυτόχρονα υποστηρίζει την ενσωμάτωση και πρόσβαση σε διαδραστικές πολυμεσικές εφαρμογές παρουσίασης εκπαιδευτικού υλικού με στόχο την δημιουργία κινήτρων μάθησης. Η πλατφόρμα eSalesPedia προσφέρει δυνατότητες κοινωνικής δικτύωσης, και άμεσης επικοινωνίας μεταξύ των μελών, ενισχύοντας έτσι τη δημιουργία της πρώτης ελληνικής online εκπαιδευτικής κοινότητας στο χώρο των πωλήσεων.

Το eSalesPedia έχει υλοποιηθεί και υπάρχει διαθέσιμο Online, ωστόσο ακόμη βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο και δεν έχει εφαρμοστεί σε πραγματικό εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Ανάγκη

Ο ρόλος των πωλητών είναι υψίστης σημασίας για την ευημερία αλλά και την ανάπτυξη μιας επιχείρησης. Οι πωλητές συχνά γίνονται αντιληπτοί από τους πελάτες ως εκπρόσωποι του οργανισμού. Συνεπώς, η αλληλεπίδραση τους με τους πελάτες επηρεάζει σημαντικά την άποψη των πελατών αναφορικά με τον οργανισμό συνολικά. Επιπροσθέτως, μιας και αποτελούν το μοναδικό σημείο επαφής με τον πελάτη, είναι οι μόνοι οι οποίοι μπορούν να καταγράψουν την άποψη και τις παρατηρήσεις του πελάτη και να τα προωθήσουν στον οργανισμό.
Ωστόσο συχνά η διαδικασία της πώλησης αποτελεί μια απρόσωπη συναλλαγή μεταξύ του πελάτη και του πωλητή και η οποία περιορίζεται στην ικανοποίηση των απαιτήσεων του πελάτη με ταυτόχρονη έλλειψη επικοινωνίας. Επιπροσθέτως, πολύ σπάνια οι πωλητές προσπαθούν να εκμαιεύσουν τις τυχόν περαιτέρω ανάγκες του πελάτη, να παρουσιάσουν προϊόντα του Οργανισμού που θα ανταποκρίνονται σε αυτές.

Το γεγονός αυτό μπορεί να αποδοθεί εν μέρει στην ανεπαρκή γνώση και ελλιπή εμπειρία των πωλητών, αλλά και στην αδυναμία των πωλητών να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις του κλάδου.

Συγκεκριμένα, ο κλάδος των πωλήσεων έχει επηρεαστεί σημαντικό από τις ραγδαίες εξελίξεις της τεχνολογίας και την ολοένα αυξανόμενη χρήση και αποδοχή των ψηφιακών κοινωνικών δικτύων. Τα ψηφιακά κοινωνικά δίκτυα και οι αλληλεπιδράσεις των χρηστών σε αυτά έχει αποδειχτεί ότι επηρεάζουν σημαντικά την καταναλωτική συμπεριφορά των χρηστών. Συνεπώς, οι σύγχρονοι πωλητές οφείλουν να εξοικειωθούν με αυτές τις τεχνολογίες και να τις

χρησιμοποιούν τόσο σαν επαγγελματικά εργαλεία όσο και σαν εργαλεία ενημέρωσης και εκπαίδευσης.

Η έλλειψη μιας ψηφιακής κοινότητας μάθησης και ανταλλαγής εμπειριών και γνώσης στην Ελλάδα καθιστά το eSalesPedia μια καινοτόμα και συνάμα απαραίτητη πρωτοβουλία για την Ελληνική αγορά. Το eSalesPedia πέρα από μια εκπαιδευτική πλατφόρμα και κοινότητα μπορεί να έχει έμμεσα οφέλη και για τον κλάδο συνολικά, παρέχοντας κίνητρο στους επαγγελματίες να εξοικειωθούν και να υιοθετήσουν Web2.0 τεχνολογίες στην επαγγελματική τους ζωή, αναβαθμίζοντας σημαντικά τις υπηρεσίες και το προφίλ του κλάδου των πωλήσεων.

Στόχοι

Βασικός στόχος της παρούσας δράσης είναι να παρέχει μια ψηφιακή πλατφόρμα μέσω της οποίας οι επαγγελματίες (και ενδιαφερόμενοι) του χώρου των πωλήσεων μπορούν να

1) αποκτούν πρόσβαση σε εκπαιδευτικό υλικό,
2) να παρακολουθούν online μαθήματα,
3) να δικτυώνονται με έμπειρα στελέχη, εκπαιδευτικό προσωπικό και άλλους επαγγελματίες του χώρου δημιουργώντας μια ενεργή κοινότητα μάθησης.

Το eSalesPedia ενθαρρύνει και υποστηρίζει την αλληλεπίδραση μεταξύ των επαγγελματιών του κλάδου στοχεύοντας στην ενίσχυση του διαμοιρασμού της γνώσης και της αποδοτικότητα της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ανταλλαγής ιδεών, της ενημέρωσης και της καθοδήγησης νέων επαγγελματιών, και της ανεύρεση και πρότασης νέου εκπαιδευτικού υλικού.

Τέλος, το eSalesPedia αποτελεί έναν online χώρο εκπαιδευτικών συναντήσεων χωρίς να απαιτεί τη φυσική παρουσία των χρηστών, κάτι το οποίο είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τους επαγγελματίες του χώρου οι οποίοι συχνά δαπανούν αρκετό από το χρόνο τους σε μετακινήσεις.

Χρήστες

Το eSalesPedia απευθύνεται σε έλληνες ενήλικες (επαγγελματίες και μη) και φοιτητές που ενδιαφέρονται να εκπαιδευτούν στον τομέα των πωλήσεων. Οι χρήστες χωρίζονται σε

εγγεγραμμένους και μη και έχουν αντίστοιχα πρόσβαση σε διαφορετικές λειτουργίες της πλατφόρμας.

Λειτουργίες

Η πλατφόρμα έχει σχεδιαστεί με Joomla και υποστηρίζει τις παρακάτω λειτουργίες.

Πρόσβαση σε εκπαιδευτικό και ενημερωτικό υλικό

a) Οι χρήστες μπορούν να διαβάσουν άρθρα και περιγραφές βιβλίων σχετικών με το χώρο των Πωλήσεων, να τα αξιολογήσουν και να τα σχολιάσουν. Ωστόσο τα εγγεγραμμένα μέλη μπορούν επιπλέον να καταχωρήσουν το δικό τους άρθρο στο οποίο εκφράζουν την προσωπική τους γνώμη σχετικά με ένα ζήτημα του χώρου των Πωλήσεων.

Κοινότητα μάθησης & Κοινωνικά Δίκτυα

a) Η πλατφόρμα συνδέεται με τα μεγαλύτερα ψηφιακά κοινωνικά δίκτυα (facebook, twitter, google+, bing) προσφέροντας στους χρήστες (εγγεγραμμένους και μη) τη δυνατότητα να κοινοποιήσουν και να μοιραστούν με τους "φίλους" τα άρθρα και το εκπαιδευτικό υλικό που υπάρχει στην πλατφόρμα.

b) Οι επισκέπτες της πλατφόρμας μπορούν να συμμετέχουν σε ομάδες συζητήσεων μέσω του forum που παρέχεται. Τα μη εγγεγραμμένα μέλη έχουν δικαίωμα μόνο ανάγνωσης του forum, ενώ τα εγγεγραμμένα μπορούν να συμμετέχουν ενεργά στις συζητήσεις, εγκαινιάζοντας κάποιο θέμα ή απαντώντας σε κάποιο υπάρχον.

c) Προφίλ χρηστών και δυνατότητες κοινωνικής δικτύωσης. Οι χρήστες μπορούν να δημιουργήσουν το δικό τους προφίλ. Η πλατφόρμα παρέχει τη δυνατότητα διασύνδεσης με τα προφίλ του χρήστη σε διάφορα online social networks, ώστε να ενημερώνει το κοινωνικό του δίκτυο αυτόματα (αν το επιθυμεί) σχετικά με τις δράσεις του στην πλατφόρμα αλλά και να ενημερώνει τα μέλη του eSalesPedia σχετικά με τις δραστηριότητες του στα κοινωνικά δίκτυα. Ακόμα, οι χρήστες μπορούν να "συνδεθούν" με άλλα εγγεγραμμένα μέλη της πλατφόρμας, δίνοντας τη δυνατότητα να δημιουργηθεί ένα online κοινωνικό δίκτυο μεταξύ των μελών του eSalesPedia.

Η λειτουργία της σύνδεσης επιτρέπει στους χρήστες να κατηγοριοποιούν τις "συνδέσεις" τους ανάλογα με τον τύπο και τον ρόλο τους στην πλατφόρμα (π.χ. Εκπαιδευτικός, Εκπαιδευόμενος, Γνωστός) και να προσθέτουν σχόλια στο προφιλ του συνδεδεμένου πια χρήστη.

d) Επικοινωνία χρηστών: Οι χρήστες μπορούν αν επικοινωνούν μεταξύ τους τόσο σύγχρονα μέσω του chat, όσο και ασύγχρονα μέσω του forum και της δυνατότητας αποστολής προσωπικών μηνυμάτων.

Εκπαιδευτική διαδικασία

a) Online μαθήματα: Οι χρήστες μπορούν να δουν τα διαθέσιμα μαθήματα, να ενημερωθούν γι αυτά και αν το επιθυμούν να εγγραφούν σε αυτά και να τα παρακολουθήσουν. Η σελίδα κάθε μαθήματος περιλαμβάνει μια αναλυτική περιγραφή του μαθήματος με στόχο να δώσει στους χρήστες μια πληρέστερη εικόνα για τα ζητήματα που πραγματεύεται το μάθημα. Επιπλέον, κάθε μάθημα συνοδεύεται από ένα video το οποίο βασίζεται στην τεχνολογία text to speech (χρήση εργαλείου voki) και το οποίο καλωσορίζει τους χρήστες και συστήνει να ακολουθήσουν οδηγίες πλοήγησης σε κάθε μάθημα. Η πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος είναι διαθέσιμη μόνο για τα εγγεγραμμένα μέλη. Το υλικό κάθε μαθήματος είναι διαθέσιμο σε τουλάχιστον τρεις μορφές:

i) Αρχείο powerpoint

ii) Flip book

iii) Αρχεία κατάλληλα για ανάγνωση από κινητές συσκευές. Η δυνατότητα αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική για τους επαγγελματίες του κλάδου καθώς αφενός επιτρέπει την εν κινήσει εκπαίδευση (για παράδειγμα κατά τη διάρκεια μετακινήσεων)και αφετέρου την άμεση υποστήριξη του πωλητή τη στιγμή της συναλλαγής με τον πελάτη.

Τέλος, κάθε μάθημα έχει το δικό του chat και forum για να υποστηρίζεται άμεση επικοινωνία και αλληλεπίδραση μεταξύ των συμμετεχόντων στη μαθησιακή διαδικασία.

b) Moodle & LMS: Οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν το Moodle ή κάποιο online Learning Management System δικής τους επιλογής στο οποίο να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν το μάθημά τους. Οι εκπαιδευόμενοι θα "μεταφέρονται" μέσω ενός υπερσυνδέσμου στη σελίδα του μαθήματος όπου μπορούν να παρακολουθήσουν το

μάθημα. Ειδικά στην περίπτωση του eSalesPedia, οι εκπαιδευτές μπορούν να χρησιμοποιήσουν το Moodle ώστε να ενισχύσουν την αλληλεπίδραση των χρηστών αλλά και να μπορούν να παρακολουθούν αποτελεσματικότερα την πρόοδο και την πορεία των μαθητών τους. Ακόμη, μιας και η απόκτηση πρακτικής εμπειρίας είναι ένας κρίσιμος παράγοντας επιτυχίας στον τομέα των πωλήσεων, οι εκπαιδευτές προτείνεται να χρησιμοποιούν και το SLOODLE (Διασύνδεση του moodle με τον εικονικό κόσμου του Second Life) όπου θα δίνουν τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να εξυπηρετήσουν και να αλληλεπιδράσουν με εικονικούς πελάτες και να λάβουν άμεσα feedback.

c) Υποστήριξη: Παρέχεται δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας με το διαχειριστή του συστήματος, μέσω Live help Chat με στόχο την υποστήριξη των χρηστών για την πλοήγησή τους στην πλατφόρμα.

Αναμενόμενα οφέλη

Η πλατφόρμα θα αποτελέσει την πρώτη online κοινότητα πωλητών στην Ελλάδα. Εκτιμάται ότι η συμμετοχή σε μια τέτοια κοινότητα θα αποτελέσει κίνητρο μάθησης για τους επαγγελματίες του χώρου, ενώ ταυτόχρονα θα δώσει την ευκαιρία για δικτύωση και συνεργασία μεταξύ των μελών αυτών. Σε εκπαιδευτικό επίπεδο, αναμένεται να ενισχύσει τις γνώσεις των συμμετεχόντων μέσα από την ενεργή συμμετοχή τους στην τυπική (μαθήματα) και άτυπη μαθησιακή διαδικασία (συμμετοχή στα forum). Η αλληλεπίδραση αυτή θα ενθαρρύνει τόσο την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών, αλλά και την ομαδικότητα και συνεργασία των μελών, προσόντα σημαντικά για κάθε επαγγελματία του 21ου αιώνα.

Τέλος, ένα από τα σημαντικότερα οφέλη αναμένεται να είναι η συνολική αναβάθμιση των υπηρεσιών του κλάδου μέσω της υιοθέτησης μιας νέας διαφορετικής επαγγελματικής κουλτούρας στα στελέχη του κλάδου. Πιο συγκεκριμένα, η πλατφόρμα αναμένεται να συντελέσει:

1) στη διαμόρφωση θετικής στάσης απέναντι στη χρήση Web2.0 τεχνολογιών η οποία θα αποκτηθεί μέσα από τη συχνή αλληλεπίδραση με την πλατφόρμα

2) στην υιοθέτηση χρήση Web2.0 υπηρεσιών από τα στελέχη του κλάδου για την υποστήριξη της επαγγελματικής πορείας

3) δημιουργία κλίματος συνεργασίας, ανταλλαγής γνώσης μεταξύ των στελεχών του κλάδου η οποία θα συντελέσει στην ταχύτερη ανάπτυξη συνολικά του κλάδου.

Τέλος το eSalesPedia μπορεί να συντελέσει θετικά στη διαμόρφωση θετικής στάσης απέναντι στη δια βίου μάθηση και την εκπαίδευση ενηλίκων, θέτοντας ένα παράδειγμα προς μίμηση και για τους υπόλοιπους κλάδους της οικονομίας.

5.26 «Τα Ουρανοποιηματάκια» - σχολικό ιστολόγιο της ΣΤ2 (ΔΣ Κοσκινού)

συντελεστές		
Πάνος Δρακόπουλος	panosdrak@yahoo.gr	Δημοτικό Σχολείο Κοσκινού
σύντομη περιγραφή		
Το σχολικό ιστολόγιο «Τα Ουρανοποιηματάκια» (ΣΤ2 – ΔΣ Κοσκινού, Ρόδος) αποτελεί την ολόπλευρη διαδικτυακή εστία για τις δράσεις και τα επιμέρους διαθεματικά σχέδια εργασίας του τμήματος μας. Γι' αυτό και ενσωματώνουν και δημοσιεύουν σε ψηφιακή μορφή σημαντικό μέρος από το υλικό που φέραμε εις πέρας από τον κύκλο εργασιών των 4 δομών που αναπτύξαμε εντός της σχολικής μας ζωής υπό τον τίτλο «ομάδες χαρούμενης γνώσης»: (1) Τη Λέσχη ανάγνωσης και δημιουργικής γραφής | (2) Το παιδικό μουσικό σύνολο «Η Νέα Χορωδία που πετάει στα σύννεφα» | (3) Την κινηματογραφική ομάδα «Ταινίες από ξυλομπογιά» | (4) Το τμήμα «Δημοκρατικής Αυτορρύθμισης Μαθητών». Η παράλληλη αξιοποίηση των διαδικτυακών εργαλείων του παρόντος Ιστολογίου σημείωσε υψηλές δυναμικές διάδρασης τόσο εντός της τοπικής σχολικής μας κοινότητας, όσο και εξ αποστάσεως με σχολεία και φορείς με τους οποίους συνεργαστήκαμε σε ποικίλα παιδαγωγικά επίπεδα αναφοράς – με πυρήνα το παιδί και την αυτενέργεια του.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://ouranopoihmatakia.blogspot.com		

Με την έναρξη της σχολικής χρονιάς 2010-2011 και υπό την προοπτική του εμπλουτισμού των ποικίλων καλλιτεχνικών κι επιστημονικών δράσεων του τμήματος μας (Ε2, ΔΣ Κοσκινού) στο επίπεδο τόσο της ενδο-επικοινωνίας της τοπικής μας σχολικής κοινότητας, όσο και στην ακτίνα του ευρύτερη εκπαιδευτικού χώρου, ιδρύσαμε στην άνευ συνόρων χώρα του Διαδικτύου το μαθητικό μας Ιστολόγιο με την επωνυμία «ΤΑ ΟΥΡΑΝΟΠΟΙΗΜΑΤΑΚΙΑ» (Ηλεκτρονική διεύθυνση: http://ouranopoihmatakia.blogspot.com/).

Ήδη από την προηγούμενο σχολικό έτος είχαμε δημιουργήσει εντός του τμήματός μας τις ακόλουθες «ομάδες χαρούμενης μάθησης» - οι οποίες πλέον εισέρχονταν σε μία δεύτερη φάση λειτουργίας τους:

1. Τη Λέσχη ανάγνωσης και δημιουργικής γραφής.
2. Το παιδικό μουσικό σύνολο «Η Νέα Χορωδία που πετάει στα σύννεφα».
3. Την κινηματογραφική ομάδα «Ταινίες από ξυλομπογιά».
4. Το τμήμα «Δημοκρατικής Αυτορρύθμισης Μαθητών».

Ορισμένα από τα έργα των εν λόγω δημιουργικών δομών είχαν ήδη αναρτηθεί στο διαδίκτυο (π.χ. στο κανάλι του YouTube), είχε γίνει όμως κατανοητό πως κάτι τέτοιο δεν επαρκούσε για να συγκροτήσει μία ολόπλευρη διαδικτυακή εστία των δράσεων μας. Την ανάγκη αυτή κλήθηκε να θεραπεύσει το νέο μας Ιστολόγιο – το όνομα του οποίου («Τα Ουρανοποιηματάκια») διάλεξαν ομόφωνα τα παιδιά από όσα προτάθηκαν εμπνευσμένα από την έντονη καλλιτεχνική και φιλαναγνωστική τους αγωγή.

Το κείμενο καλωσορίσματος για τα Ουρανοποιηματάκια κατέληγε ως εξής:

> *«Καλημέρα σας, κυρίες και κύριοι και αγαπημένα μας παιδιά», που θα έλεγε κι ο αγαπημένος μας Καραγκιόζης.*
>
> *Μόνον που αντί για λευκό σεντονάκι χρησιμοποιούμε τα πολύχρωμα pixel της οθόνης. Κάθε εποχή έχει τον τρόπο της. Να κάνει τη γιορτή μάθημα και το μάθημα γιορτή.*
>
> *Όπως μετά το μακροβούτι μας στη θάλασσα απομένει το κάψιμο στο στήθος και το αλμυρό νερό στα χείλη έτσι και μετά το μάθημα μας έχουμε αγκαλιά τα «Ουρανοποιηματάκια» μας.*
>
> *Αυτά σκοπεύουμε να μοιραζόμαστε μαζί σας από εδώ.»*

Οι αναρτήσεις μας μέσα στα δύο χρόνια λειτουργίας του Ιστολογίου μας πιστοποιούν πως κάλυψαν έως ένα μεγάλο βαθμό αυτή τη στόχευση: της διαμόρφωσης μίας ολόπλευρης διαδικτυακής εστίας για τις δράσεις και τα επιμέρους διαθεματικά σχέδια εργασίας μας – είτε με καλλιτεχνικό, είτε με επιστημονικό, είτε με «μεικτό», από παιδαγωγική σκοπιά, χαρακτήρα.

Ξεκινώντας κανείς από τα δεδομένα, οι συνολικές μας αναρτήσεις ανήλθαν στις 82. Θεματικά διακλαδώθηκαν σε 45 ετικέτες, για να εντοπίζονται άμεσα και με ειδολογική ακρίβεια, ενώ η κατά μήνα αρχειοθέτησή τους βοηθούσε και βοηθάει τον επισκέπτη του Ιστολογίου να τις παρακολουθήσει εξελικτικά στον χρόνο.

Στα τεχνικά χαρακτηριστικά τούτων των αναρτήσεων – διαπιστώνει κανείς πως αξιοποιήσαμε επικουρικά παράλληλες διαδικτυακές υποδομές προκειμένου να εξυπηρετούνται οι επιμέρους ανάγκες μας.

Επί παραδείγματι: για τα ψηφιακά έντυπα που παραθέτανε έρευνες, κάρτες, άρθρα, φύλλα εργασίας, εν γένει δημοσιεύσεις μας σε παραδοσιακά ή σε ηλεκτρονικά μέσα κτλ χρησιμοποιήσαμε την πλατφόρμα του http://issuu.com/.Αντιστοίχως: για τις δημοσιεύσεις αρχείων ήχου (όσον αφορά δηλαδή τις ηχογραφήσεις μας στο προσωπικό μας στούντιο –με την αρωγή του ψηφιακού περιβάλλοντος του Nuendo 4 και του Izotope 4– σε απαγγελίες και σε δικές μας, πρωτότυπες μελοποιήσεις ποιημάτων) διαχειριστήκαμε τα εργαλεία που διαθέτει ο «διαδικτυακός χώρος» της http://soundcloud.com/. Τέλος, για τα αρχεία εικόνας (πρωτότυπα κιν/κα έργα, βιντεοσκοπήσεις και εργαστηριακό υλικό για τον κύκλο εργασιών της ομάδας «Ταινίες από ξυλομπογιά») ευεργετηθήκαμε από το κανάλι μας στο http://www.youtube.com/.

Ήδη από τα παραπάνω γίνεται σαφές πως, αν εστιάσει κανείς πλέον στα ιδιαίτερα παιδαγωγικά χαρακτηριστικά των «Ουρανοποιημάτων», διαπιστώνει, πως το σύνολο των αναρτήσεων μας εξακτινώθηκε προς όλες τις κατευθύνσεις των ποικίλων καλλιτεχνικών και επιστημονικών ενδιαφερόντων μας ως τμήμα.

Είναι επίσης σημαντικό να υπογραμμιστεί εξετάζοντας πιο στενά τη μεθοδολογία των εργασιών μας και σε συνάφεια με τους όρους διαχείρισης του παρόντος Ιστολογίου πως στην συντριπτική πλειοψηφεία τους τα δημοσιευθέντα έργα μας παρουσιάζουν ανοικτά τον διαθεματικό τους χαρακτήρα, όπως και την παιδαγωγική πορεία υλοποίησης τους σε κλίμα υψηλής ομαδοσυνεργατικότητας και έκδηλης αυτενέργειας – τόσο των μαθητών μας όσο και του γράφοντος. Τέλος -και τούτο είναι καίριο για τη σχέση των νέων μέσων με την εκπαιδευτική πράξη- δείχνουν και το κατά τη γνώμη μας μέτρο συγκερασμού του πραγματικού σχολικού χώρου με τον αντίστοιχο ψηφιακό σχολικό χώρο.

Τούτο το τελευταίο ανιχνεύεται και από τον τρόπο που σχεδιάστηκε και πλαισιώθηκε το περιβάλλον του Ιστολόγιου μας. Τα λεγόμενα gadget που χρησιμοποιήσαμε, επικυρώνουν του λόγου το αληθές.

Επισκοπώντας τα: από τη σειρά «θέλω-θέλω βιβλίο» και «θέλω-θέλω μουσείο» έως τις παραπομπές με τίτλο «Οι "Ταινίες από Ξυλομπογιά" συμμετέχουν και παρακολουθούν:» και «Η "χορωδία που πετάει στα σύννεφα" στήνει αυτί στις ιπτάμενες νότες:» διαπιστώνει κανείς τη προσπάθεια υγιούς προσανατολισμού του μαθητή στην αχανή κυβερνοχώρα, όπως επίσης και την διασφάλιση του άμεσου εντοπισμού υλικού και δεδομένων ακόμη και για τον διδάσκοντα εν ώρα μαθημάτων. Η χρήση επιπλέον εργαλείων, όπως του Google Earth όσο και των ποικίλων Ημερολογίων και Ερωτηματολογίων, ενεργοποιούσε επιπλέον δυνατότητες για την παραγωγή δραστηριοτήτων με ελάχιστο κόστος σε πραγματικό διδακτικό χρόνο.

Αυτή είναι όμως η μία όψη των ευεργετημάτων τα οποία μάς παρείχε η ίδρυση και κυρίως η απρόσκοπτη λειτουργία του Ιστολογίου μας. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, δε θα ήταν υπερβολή να πούμε πως αποτέλεσε έναν εξαιρετικά καλό αγωγό της συναρπαστικής σχολικής μας ζωής με άλλους εκπαιδευτικούς χώρους και τάξεις – σε μία ακτίνα πολύ πέρα από τα όρια της Δωδεκανήσου.

Ενδεικτικά αναφέρουμε πως από τις 10.140 διαφορετικές επισκέψεις που μέχρι στιγμής έχουμε δεχθεί –σύμφωνα πάντα με τα στατιστικά του Πίνακα Ελέγχου της Blogger– 595 έχουν πραγματοποιηθεί από την Γερμανία, όσο και από τις ΗΠΑ, ενώ επίσης τριψήφιο αριθμό επισκέψεων έχουν σημειωθεί από χώρες, όπως η Ρωσία, η Κύπρος και η Γαλλία.

Επίσης ποικίλη, από γεωγραφική, όσο και από ακαδημαϊκή σκοπιά, είναι η προέλευση των σχολίων και των μηνυμάτων που έχουμε λάβει: εντός κι εκτός Ευρώπης – από νηπιαγωγεία και άλλα δημοτικά σχολεία έως και από φοιτητές και καθηγητές Παιδαγωγικών Τμημάτων. Τα λεγόμενα «εγγεγραμμένα μέλη» των Ουρανοποιημάτων ως επί τω πλείστω είναι εκπαιδευτικοί.

Περνώντας όμως από τα παραπάνω αριθμητικά στοιχεία σε εκείνα της άμεσης ή έμμεσης διάδρασης με άλλους εκπαιδευτικούς και καλλιτεχνικούς φορείς, πέρα λ.χ. από τη συμμετοχή ταινιών μας σε Φεστιβάλ, όπως το Camera Zizanio (στην Ολυμπία), το Artfools (στη Λάρισα) και του 1ου Πανελλήνιου Μαθητικού Διαγωνισμού Ταινιών Μικρού Μήκους (Σέρρες), θα άξιζε να αναφερθεί δειγματικά η συνεργασία μας: α) με το ο 6ο ΔΣ Άργους και β) με το 14ο ΔΣ Ρόδου, τα οποία χάριν στις διαδικτυακές μας αναρτήσεις επικοινώνησαν με το έργο μας κι εν συνεχεία το αξιοποιήσανε για τη δημιουργία ενός νέου κιν/κού φιλμ στην πρώτη περίπτωση – για μία εκδήλωση φιλαναγνωσίας με τιμώμενο πρόσωπο της Β. Μάστορη, στη δεύτερη.

Είναι χαρακτηριστικό δε, πως σε εκπαιδευτικές ομάδες σελίδων κοινωνικής δικτύωσης, όπως η ομάδα «Παιδικός Πλανήτης» (στο Facebook), πολλαπλασιάζονται τα θερμά σχόλια που επικυρώνουν τη διείσδυση του κύκλου εργασιών μας σε συναδέλφους κυρίως της Α' βαθμίδας Εκπαίδευσης.

Είναι γεγονός ακόμη πως το διαδραστικό πλαίσιο αναφοράς όλων αυτών των δημιουργικών και εξελικτικών βημάτων συμπαρασύρει σε ένα επίπεδο εξαιρετικής ενεργητικότητας κι επίδοσης, παιδιά με διαγνωσμένες, αλλά και με υπό ανίχνευση, μαθησιακές δυσκολίες. Καλύτερη απόδειξη από την εξ ίσου γόνιμη συμμετοχή όλων των μαθητών μας στις δράσεις μας, αλλά και στην παιδευτική ανάδραση που αναπτύχθηκε μέσω της χρήσης του Ιστολογίου μας στην τάξη και στο σπίτι, είναι πολύ δύσκολο να τεθεί.

Κι επιπλέον: παραφράζοντας ελάχιστα τα λόγια των γονέων που μπήκαν στην πρόκληση να διαπιστώσουν και να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες των Ουρανοποιημάτων, θα καταλήγαμε στο ότι το Ιστολόγιο μας όντως έλαβε το χαρακτήρα ενός ψηφιακού πολύ-τετραδίου για το σπίτι. Κι αυτό, όχι μόνο στο πλαίσιο των μαθημάτων μας, αλλά και σε εκείνα των ειδικοτήτων, όπου με ορισμένους συναδέλφους ολοκληρώσαμε αξιομνημόνευτες διαθεματικές και καλλιτεχνικές συμπράξεις.

Ως προσωπικό παιδαγωγικό στάλαγμα από της λειτουργία ενός σχολικού ιστολογίου, όπως τα «Ουρανοποιηματάκια», θα άξιζε να επισημανθεί πως, όταν η σχολική ζωή ενός τμήματος ή μίας σχολικής μονάδας, είναι όντως παλλόμενο κύτταρο έρευνας και δημιουργίας, τότε δεν ισχύει όσον αφορά την επικοινωνιακή διάσταση του διαδικτυακού του/της τόπου, πως «το μέσον είναι το μήνυμα» – κατά την πασίγνωστη φράση του Marshall McLuhan. Ισχύει πως το ίδιο το κύτταρο – η ετερότητα των μαθητών που δρουν δημιουργικά μέσα από το άλφα ή βήτα Ιστολόγιο, είναι το μήνυμα.

Γι' αυτό και παίρνει ιδιαίτερη αξία η γνωμοδότηση της ποιήτριας κας Θέτης Χορτιάτης, όταν έλαβε γνώση του έργου μας (απαγγελίες και μελοποιήσεις) πάνω στους ευφάνταστους στίχους της: «Η προσπάθεια της προσέγγισης της τέχνης και με τη βοήθεια της ηλεκτρονικής τεχνολογίας, διευρύνει τους ορίζοντες της αντίληψης των πραγμάτων».

«Τα Ουρανοποιηματάκια» στο διαδίκτυο -Διαλογή-

ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΑΚΙ ΓΛΕΙΦΙΤΖΟΥΡΙ (Μουσικό φίλμ) http://www.youtube.com/watch?v=bqVHQu62-zI&list=UUekCY0TAfU9RJAiHudrJBRQ&index=10&feature=plcp

ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΗΛΙΟ (Μουσικό φίλμ) http://www.youtube.com/watch?v=IIUlChAF-nE&list=UUekCY0TAfU9RJAiHudrJBRQ&index=9&feature=plcp

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΣΚΥΛΙ (Μουσικό φίλμ) http://www.youtube.com/watch?v=lOsSozYcnHI&list=UUekCY0TAfU9RJAiHudrJBRQ&index=11&feature=plcp

Τ' ΑΗΔΟΝΙ (Απαγγελία) http://soundcloud.com/panos_drakopoulos/nightingale

ΠΡΟΣΕΥΧΗ (Απαγγελία) http://soundcloud.com/panos_drakopoulos/prayer

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΜΙΛΑΕΙ ΣΤΑ ΑΣΤΕΡΙΑ (Απαγγελία) http://soundcloud.com/panos_drakopoulos/taliking-to-the-stars-kid?utm_campagin=timeline&utm_content=http%3A%2F%2Fsoundcloud.com%2Fpanos_drakopoulos%2Ftaliking-to-the-stars-kid&utm_medium=facebook&utm_source=soundcloud#_=_

Ο ΦΛΟΙΣΒΟΣ (Απαγγελία) http://soundcloud.com/panos_drakopoulos/o-flisvos

ΣΟΝΙΑ Η ΓΑΤΑ (Διασκευή στο έργο της Μπέσσης Λιβανού "Με λένε Σόνια" σε ταινία μικρού μήκους) http://www.youtube.com/watch?v=oFK8yj5Zbd8&list=UUekCY0TAfU9RJAiHudrJBRQ&index=6&feature=plcp

Η ΜΑΓΙΑ (Μουσικό φιλμ στο ομότιτλο ποίημα του Οδ. Ελύτη) http://www.youtube.com/watch?v=202ZGMuVMsI&list=UUekCY0TAfU9RJAiHudrJBRQ&index=5&feature=plcp

ΤΑ ΟΥΡΑΝΟΠΟΙΗΜΑΤΑΚΙΑ – έκδοση συλλεκτικού CD σε περιορισμένο αριθμό αντιτύπων http://ouranopoihmatakia.blogspot.gr/2012/06/cd.html

Εικόνα 1. Συλλογικό έργο

Εικόνα 2. Συλλογικό έργο

Τέλος: όλα τα αρχεία σε μορφή pdf που έχουν αναρτηθεί στο Ιστολόγιο «ΤΑ ΟΥΡΑΝΟΠΟΙΗΜΑΤΑΚΙΑ» απαντούν αρχικά στη διεύθυνση http://issuu.com/mylibrary

[Σημείωση: Όλα τα ανωτέρω έμμουσα έργα αφορούν πρωτότυπες μουσικές συνθέσεις και μελοποιήσεις του γράφοντος]

mathisi 2.0
Με χρηματοδότηση από το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης – Εθνική Υπηρεσία
και την Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου
Προγράμματος 'Νέα Γενιά σε Δράση' της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Τα μέλη του ιστολογίου «ΤΑ ΟΥΡΑΝΟΠΟΙΗΜΑΤΑΚΙΑ»: Βασιλειάδης Γιάννης | Ζαλάχα Δέσποινα | Καλλιγά Μαρία | Κρητικού Σταματία | Κωστάκου Άννα | Λουλουργά Σέβη | Μάκρα Πόπη | Μαμμής Μιχαήλ | Μαρκόπουλος Κωνσταντίνος | Παπαθεοδώρου Σάββας | Παπακωνσταντίνου Ματούλα | Παρασκευοπούλου Κάτια (ΣΤ') | Σάφα Σεβαστή | Τσαγγάρη Στέλλα | Τσουκαλάς Μάρτης | Χατζησάββας Ιωάννης (Ε') | Πάνος Δρακόπουλος - Δάσκαλος

Εικόνα 3. Συλλογικό έργο: "ΤΑ ΟΥΡΑΝΟΠΟΙΗΜΑΤΑΚΙΑ"

5.27 Συνάντηση με τον Γκόγια στο Τελλόγλειο

συντελεστές		
Αναστάσιος Παπάς	papastasos@gmail.com	17ο Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης
Ελένη Μπούσια	lebousi@gmail.com	1ο Δημοτικό Σχολείο Νεάπολης Θεσσαλονίκης
σύντομη περιγραφή		
Η έκθεση «Ο Goya στο Τελλόγλειο» για το Φρανθίσκο Γκόγια ήταν η αφορμή για να γνωριστούν οι μαθητές των Στ΄2 του 17ου Δ. Σχ. Θεσσαλονίκης (Α. Παπάς) και του και Ε΄1, του 1ου Δ. Σχ. Νεάπολης (Ε. Μπούσια) μέσα από τις δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν στο wiki http://goyafrancisco.wikispaces.com. Με εκπαιδευτικό μέσο την παρατήρηση οι μαθητές περιέγραψαν, αφηγήθηκαν, δημιούργησαν, δραματοποίησαν, παρουσίασαν, συμμετείχαν, ενεργοποιήθηκαν και γνωρίστηκαν μεταξύ τους χρησιμοποιώντας τις δυνατότητες του wiki. Διαχειρίστηκαν τις ομάδες, συμπλήρωσαν εννοιολογικούς χάρτες, ανάρτησαν φωτογραφίες, δημιούργησαν παρουσιάσεις, κατέγραψαν εντυπώσεις και συναισθήματά στο Εργαστήρι Πληροφορικής των σχολείων τους. Τέλος, ενημέρωσαν τους κατοίκους της Θεσσαλονίκης, μέσα από τη συχνότητα της ραδιοφωνικής εκπομπής «Το Τελλόγλειο μιλάει» του FM100,6 για την εργασία τους.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://goyafrancisco.wikispaces.com		

Εισαγωγή

Με αφορμή την έκθεση «Ο Goya στο Τελλόγλειο» οι δύο εκπαιδευτικοί αποφάσισαν να βασίσουν σε ένα wiki (http://goyafrancisco.wikispaces.com) τόσο την προετοιμασία της έκθεσης, όσο και την προώθηση διαδικτυακής συνεργασίας μεταξύ του 17ου Δ. Σχ. Θεσσαλονίκης και του 1ου Δ. Σχ. Νεάπολης.

Το wiki «είναι ένας συνεργατικού τύπου ιστότοπος, όπου το περιεχόμενο μπορεί να επεξεργαστεί από τα μέλη του, επιτρέποντας στους χρήστες την εύκολη δημιουργία και διαμόρφωση των σελίδων του στο διαδίκτυο με συνεργατικό τρόπο που ενθαρρύνουν την ενεργή συμμετοχή των μαθητών στο ατομικό χτίσιμο της γνώσης» (Boulos, Maramba, & Wheeler, 2006).

Βασική επιδίωξη ήταν :

α) η διερεύνηση μιας νέας εκπαιδευτικής διαδικασίας με ανασχεδιασμό της διδακτικής προσέγγισης,

β) η προώθηση της συμμετοχής των μαθητών καθώς και η προσωπική κοινωνικοπολιτιστική τους ανάπτυξη,

γ) η εξάσκησή τους στο γραπτό και τον προφορικό λόγο, την έκφραση και τη δημιουργία.

Η κοινή δράση αποσκοπούσε στο:

α) να δημιουργήσει κατάλληλο περιβάλλον μάθησης και έκφρασης καταργώντας τους τοίχους της αίθουσας, να ενισχύσει τη συνεργασία (διαταξική και διασχολική) και να αναπτύξει τις διαπροσωπικές επικοινωνιακές δεξιότητες των μαθητών,

β) να ενθαρρύνει την ενεργοποίηση της σκέψης, την εμβάθυνσης της παρατήρησης, της επιχειρηματολογίας, της ανάλυσης και σύνθεσης,

γ) να γνωρίσουν οι μαθητές την εποχή και το έργο του Φ. Γκόγια και συγχρόνως να συνειδητοποιήσουν ότι η τέχνη είναι έκφραση των κοινωνικοοικονομικών και άλλων συνισταμένων κάθε εποχής,

δ) να αποτυπώσουν γραπτά τις σκέψεις τους χρησιμοποιώντας τα κειμενικά είδη της αφήγησης, της περιγραφής και του διαλόγου.

Υλοποίηση της δράσης

Οι εκπαιδευτικοί επισκέφτηκαν την έκθεση και επέλεξαν 18 έργα προς επεξεργασία.

Η εκπαιδευτική δράση αποφασίστηκε να αναπτυχθεί σε πλατφόρμα wiki (https://goyafrancisco.wikispaces.com), γιατί ήδη είχαν παρατηρηθεί τα πολλαπλά οφέλη του, καθώς ήταν ενταγμένο στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία.

Η φιλοσοφία ανάπτυξης των δραστηριοτήτων στηρίχτηκε στα projects Artful Thinking και Visible Thinking, που αναπτύχθηκαν υπό την αιγίδα του Project Zero του Πανεπιστημίου του Harvard. Τα μοντέλα αυτά στηρίζονται στην αναλυτική κατανόηση της γνωστικής ανάπτυξης του ανθρώπου και στη διεργασία της μάθησης έτσι όπως αυτή συντελείται σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα συμπεριλαμβανομένων και των τεχνών. Τα «μοντέλα παρατήρησης» έργων τέχνης, είναι μια γνωστική διαδικασία που βασίζεται σε ένα δομημένο φάσμα ερωτημάτων που ο εκπαιδευτικός θέτει στους μαθητές του. Τα ερωτήματα αυτά κατηγοριοποιούνται σε φάσεις ανάλογα με τους ειδικούς στόχους που αυτά εξυπηρετούν. Όλες οι φάσεις στοχεύουν μεταξύ άλλων στην ανάπτυξη στοχαστικών ικανοτήτων του μαθητή. Παράλληλα ευαισθητοποιούν τους μαθητές σε θέματα πολιτισμού, ενώ αναπτύσσουν ολιστικά την προσωπικότητα (Anderson, 2005, Olson, 2000 Perkins, 1994. στο Μέγα, 2011).

Μέθοδος

Υιοθετήθηκε η συνεργατική μέθοδος, αναγνωρίζοντας τα πολλαπλά οφέλη της συνεργασίας σε επίπεδο ομάδας. Δημιουργήθηκαν εννιά μεικτές ομάδες αποτελούμενες από τέσσερις μαθητές, δύο από κάθε σχολείο. Η κάθε ομάδα εργαζόταν παράλληλα, ταυτόχρονα και αυτόνομα στο δικό της χώρο και παρακολουθούσε την εξέλιξη της εργασίας των άλλων ομάδων.

Η εργασία γινόταν στο σχολείο τις ώρες της ευέλικτης ζώνης ή από το σπίτι, αν δεν έφτανε ο χρόνος στο σχολείο. Ο ρόλος των διδασκόντων ήταν καθοδηγητικός και συμβουλευτικός.

Η δομή του wiki

Εικόνα 1. Το wiki Συνάντηση με το Goya στο Τελλόγλειο

Οι μαθητές ενημερώθηκαν και κλήθηκαν να παρουσιάσουν τον εαυτό τους στα wikis των τάξεών τους. Έτσι δημιουργήθηκε η σελίδα «Ας Γνωριστούμε».

Χρησιμοποιώντας οπτικοακουστικά ερεθίσματα επιδιώχθηκε οι μαθητές να έρθουν σε επαφή με τις συνθήκες που διαμόρφωσαν την ευρωπαϊκή διανόηση (Διαφωτισμός), την πολιτική και κοινωνική ζωή (Γαλλική Επανάσταση-Ναπολέων Βοναπάρτης) και επηρέασαν το ζωγράφο. Οι μαθητές δημιούργησαν παρουσιάσεις τις οποίες συζήτησαν στην τάξη.

Ακολούθησε ο καταμερισμός του έργου στις ομάδες. Οι 1-5 ασχολήθηκαν με «Τα καπρίτσια», οι 6-7 με τα «Δεινά του πολέμου» και οι 8- 9 με την «Ταυρομαχία. Η κάθε ομάδα επεξεργαζόμενη πληροφορίες για το ζωγράφο έπρεπε: αρχικά να συμπληρώσει ένα χρονολόγιο - εννοιολογικό χάρτη και να δουλέψει στοχευμένα πάνω σε δύο χαρακτικά, εστιάζοντας σε συγκεκριμένα ερωτήματα που τέθηκαν από τους εκπαιδευτικούς με τα οποία επιδιώκονταν η ενεργοποίηση της στοχαστικής τους διάθεσης και η άσκηση της φαντασίας τους, μέσω των ερεθισμάτων που δέχονταν παρατηρώντας τα έργα. Συγκεκριμένα κλήθηκαν να περιγράψουν τα χαρακτικά, να δώσουν δικό τους τίτλο, να σχολιάσουν την ατμόσφαιρα, να αναζητήσουν το δυνατό τους σημείο, να προσθέσουν χρώμα, να αφαιρέσουν αντικείμενα ή να ζωντανέψουν τα πρόσωπα δημιουργώντας διαλόγους ή να αφηγηθούν την ιστορία τους.

Στη συνέχεια κάθε ομάδα παρουσίαζε την εργασία της στην ολομέλεια και μετά από διάλογο τροποποιούσαν, αναστοχαζόμενοι, τα στοιχεία που έκριναν ότι χρειάζονται αλλαγή. Ακολούθησε δραματοποίηση των έργων. Η βασική ενεργοποίηση (παιχνίδι ρόλων) ξεκινούσε από τους μονολόγους-διαλόγους που είχαν γράψει, αλλά υπήρχε ελευθερία στον αυτοσχεδιασμό και την προσθήκη στοιχείων.

Η επίσκεψη στο Τελλόγλειο

Εικόνα 2. Οι μαθητές του 17ου Δ.Σχ.Θεσ/νίκης και του 1ου Δ.Σχ.Νεάπολης συναντήθηκαν με το Goya στο Τελλόγλειο

Την Τετάρτη 11 Ιανουαρίου 2012 τα δύο τμήματα συναντήθηκαν στο Τελλόγλειο και σχημάτισαν τις ομάδες έτσι όπως είχαν συσταθεί στο wiki. Στο χώρο της έκθεσης κάθε ομάδα παρουσίαζε τα έργα που είχε επεξεργαστεί στο wiki.

Καθώς τα έργα παρουσιάζονταν και δραματοποιημένα οι υπόλοιπες ομάδες είχαν την ευκαιρία να σχολιάσουν.

Στο τέλος δόθηκε στα παιδιά η ευκαιρία να μοιραστούν τις εντυπώσεις τους, συζητώντας.

Αξιολόγηση

Το τελευταίο κομμάτι της δράσης έλαβε χώρα στο σχολείο και περιελάμβανε τον αναστοχασμό.

Από τα προφορικά σχόλια προέκυψαν ηχογραφημένα μηνύματα (podcasts) και γραπτά σχόλια (αναρτημένα στη σελίδα «Εντυπώσεις με αφορμή το Γκόγια»).

Κρίθηκε σκόπιμο να ανακληθούν βασικά στοιχεία για το ζωγράφο και να γίνει εικονοποίηση των πληροφοριών συμπληρώνοντας με το λογισμικό «spiderscribe» εννοιολογικό χάρτη/ιστοριογραμμή και παράλληλα να γίνει αναζήτηση με το διαδικτυακό google maps στα μέρη που γεννήθηκε και έζησε ο Φ.Γκόγια και το διαδίκτυο για πίνακες του ζωγράφου.

Χρησιμοποιώντας τη διαδικτυακή εφαρμογή «voicethread» αναστοχάστηκαν και περιέγραψαν την πορεία εργασίας στο σχέδιο εργασίας.

Με τη διαδικτυακή εφαρμογή «artsteps» δημιούργησαν το δικό τους εικονικό μουσείο και ανήρτησαν τους πίνακες που είχαν επεξεργαστεί προσθέτοντας επεξηγηματικά κείμενα όπως είχαν παρατηρήσει ότι γίνεται και στα μουσεία.

Επιχρωμάτισαν χαρακτικά με τα χρώματα που επέλεξαν, τα φωτογράφισαν και τα ανήρτησαν με το διαδικτυακό λογισμικό «photopeach». Δημιούργησαν κολλάζ με χαρακτηριστικά σημεία όλης της εργασίας, τα οποία τοποθέτησαν στον πίνακα ανακοινώσεων του κάθε σχολείου.

Εικόνα 3. Το διαδικτυακό αποτύπωμα της συνάντησης του 17ου Δ.Σχ.Θεσ/νίκης και του 1ου Δ.Σχ.Νεάπολης με το Goya.

Επιχειρήθηκε τόσο η διαμορφωτική όσο και η τελική αξιολόγηση καθώς και η κατάθεση των εμπειριών των μαθητών στην αντίστοιχη σελίδα του wiki «Σκέψεις και συναισθήματα...» με αποτέλεσμα την παγίωση των γνώσεων και την ενεργοποίηση ανώτερου τύπου γνωστικών λειτουργιών.

Το επιστέγασμα της δράσης αποτέλεσε ραδιοφωνική εκπομπή στο Δημοτικό Ραδιοφωνικό Σταθμό της πόλης, όπου μαθητές και των δύο σχολείων συμμετείχαν σε συζήτηση με τη Γ.Γ.

του Τελλογλείου τόσο για την εμπειρία της προεργασίας τους μέσω wiki όσο και για τις εντυπώσεις που αποκόμισαν από την επίσκεψη.

Στις 8-5-2012 το σχέδιο εργασίας παρουσιάστηκε στο 4ο Μαθητικό Συνέδριο Πληροφορικής Κεντρικής Μακεδονίας.

Συμπεράσματα

Η δραστηριότητα κατόρθωσε να κινητοποιήσει τους μαθητές και των δύο τμημάτων δίνοντας την ευκαιρία να αναπτυχθούν «ολιστικά» καθώς θεωρούμε ότι η δράση συνέβαλε :

α) στην επίτευξη πολλαπλών στόχων μάθησης,

β) στην προώθηση της συμμετοχής των μαθητών,

γ) στην παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού προσαρμοσμένου στις τοπικές συνθήκες και στις ανάγκες των μαθητών.

Παράλληλα αντιλήφθηκαν τις συνδέσεις μεταξύ των γνωστικών αντικειμένων (διαθεματικότητα) καθώς:

α) γνώρισαν την εποχή και το έργο του ζωγράφου,

β) ήρθαν σε επαφή με στοιχεία του ισπανικού πολιτισμού και της ευρωπαϊκής ιστορίας συνυφασμένα με την εποχή του Γκόγια.

Αξιοποιηθήκαν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο οι νέες τεχνολογίες καθώς και εργαλεία του web 2.0 (wiki, podcasts, voicethread, photopeach, spiderscribe, google maps, slideshare, artsteps).

Σε επίπεδο στάσεων και αυτογνωσίας απέκτησαν αίσθημα σεβασμού προς τις ιδέες, τις σκέψεις των υπολοίπων καθώς εμβάθυναν σε αυτές μετά την παρατήρηση των έργων.

Σε επίπεδο ικανοτήτων και γνώσεων ενεργοποιήθηκαν τα συναισθήματά τους, καλλιέργησαν τη στοχαστική ικανότητα, περνώντας από την παρατήρηση στην ερμηνεία συμβόλων, την αναγνώριση σχέσεων, την κατάθεση προσωπικής -στα μέτρα των δυνατοτήτων τους- τεκμηριωμένης άποψης.

Σε μαθησιακό επίπεδο ενεργοποίησαν τη δημιουργική τους σκέψη, τη φαντασία τους, παρουσιάζοντας πρωτότυπες ιδέες. Ενδυναμώνοντας την παρατήρησή τους ενίσχυσαν τα

αποθέματα γνώσεων απαραίτητων για να ερμηνεύσουν τις πολιτικοκοινωνικές συνθήκες που διαμόρφωσαν την εποχή στην οποία δημιούργησε ο Γκόγια.

Ανέπτυξαν ερευνητικό πνεύμα, διάθεση για έκφραση και δημιουργία. Μέσα από την επεξεργασία των έργων εξελίχθηκε η αισθητική τους αντίληψη.

Σε επίπεδο κοινωνικό οι μαθητές γνωρίστηκαν, συνεργάστηκαν, ανέπτυξαν επικοινωνιακές δεξιότητες, καλλιέργησαν τις διαπροσωπικές τους σχέσεις.

Οι γνωστικοί στόχοι ακολούθησαν την πορεία της ελεύθερης έκφρασης και δημιουργίας καθώς και του αναστοχασμού μέσα από συζήτηση που οδήγησε στην ανάπτυξη του γραπτού και προφορικού λόγου και την ανταλλαγή απόψεων.

Η εργασία στο wiki αγκαλιάστηκε με ενθουσιασμό από τους μαθητές, ανέλαβαν πρωτοβουλίες για δημιουργία και αναζήτησαν χρόνο για τις συναντήσεις στο σχολικό εργαστήριο. Η ενασχόληση με το θέμα έδωσε αφορμή για συζητήσεις και ενεργό συμμετοχή, αναδεικνύοντας παράλληλα μια διαφορετική δυναμική της ομάδας της τάξης.

Συμπερασματικά, η συγκεκριμένη εκπαιδευτική δράση έδωσε στους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς ιδιαίτερη χαρά και ικανοποίηση καθώς παρατηρούσαν μέρα με τη μέρα το ενδιαφέρον των μαθητών να αυξάνει, τη συμμετοχή να είναι καθολική και τα οφέλη της συνεργασίας να είναι άμεσα ορατά.

Βιβλιογραφία

Boulos, M.N.K, Maramba, I, & Wheeler, S. (2006). Wikis, blogs and podcasts: A new generation of Webbased tools for virtual collaborative clinical practice and education, BMC Medical Education, 6(41). Ανακτήθηκε στις 23-2-2012 από: http://www.biomedcentral.com/content/pdf/1472-6920-6-41.pdf

Fountain, R. (2005). Wiki pedagogy. Dossiers technopédagogiques. Ανακτήθηκε στις 23-2-2012 από: http://profetic.org/dossiers/article.php3?id_article=969

Μέγα, Γ. (2011). Η αξιοποίηση της αισθητικής εμπειρίας στην Εκπαίδευση. Στο Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών, Βασικό Επιμορφωτικό Υλικό, Τόμος Α΄: Γενικό Μέρος. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

5.28 Οι μαθητές της Στ' τάξης ξεναγούμε τους γονείς και τους δασκάλους μας στα γλυπτά του Παρθενώνα στο Μουσείο της Ακρόπολης

συντελεστές		
Δημήτριος Φωτιάδης	dimitris.fotiadis@gmail.com	Δημοτικό Σχολείο Άνοιξης
Μαρία Καφαντάρη	kafantarimar@gmail.com	Δημοτικό Σχολείο Άνοιξης
σύντομη περιγραφή		
Η μαθητική εργασία έλαβε χώρα από τον Ιανουάριο 2011 έως τον Ιούνιο 2012 και διεξήχθη στα πλαίσια του μαθήματος ΤΠΕ και της ευέλικτης ζώνης, με θέμα «Ξεναγούμε τους γονείς και τους δασκάλους μας στα γλυπτά του Παρθενώνα στο Νέο Μουσείο της Ακρόπολης». Στην εργασία συμμετέσχον όλοι οι μαθητές του τμήματος Στ1 και 11 μαθητές από το Στ2. Η εργασία περιέλαβε τις εξής φάσεις: (1) Έκθεση των μαθητών στο ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό του μουσείου και σε άλλες πηγές στο διαδίκτυο σχετικά με την ιστορία, την αρχιτεκτονική του Παρθενώνα, καθώς και τη γλυπτική και τη θεματολογία των γλυπτών του ναού (Γνωσιακό περιβάλλον: http://diman-st.wikispaces.com) (2) Διαίρεση των μαθητών σε ομάδες εργασίας (Εργασιακό περιβάλλον: http://diman-st.wikispaces.com) (3) Εκπόνηση από τους μαθητές παρουσιάσεων στο διαδικτυακό περιβάλλον http://prezi.com/ (4) Οργανωτική προετοιμασία των μαθητών για την επίσκεψη στο μουσείο (5) Πραγματοποίηση της ξενάγησης των γονέων και δασκάλων του σχολείου από τους μαθητές (6) Παρουσίαση των πονημάτων των μαθητών και της ξενάγησης στο http://bit.ly/LVHJvw και στο http://bit.ly/LfluPA.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://bit.ly/Ni7sSK		

Η μαθητική εργασία με την οποία συμμετέχει η Στ' τάξη του Δημοτικού Άνοιξης στο διαγωνισμό Μάθηση 2.0 plus – Καινοτομικές πρωτοβουλίες νέων και καλές πρακτικές για την αξιοποίηση των Διαδικτυακών Εργαλείων και Κοινοτήτων στον τομέα της Εκπαίδευσης και της Δια Βίου Μάθησης έλαβε χώρα κατά τη σχολική χρονιά 2011-2012 και πιο συγκεκριμένα

κατά τους μήνες Ιανουάριο – Ιούνιο 2012. Η εργασία διεξήχθη στα πλαίσια του μαθήματος ΤΠΕ (Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών) και της ευέλικτης ζώνης με θέμα «Ξεναγούμε τους γονείς και τους δασκάλους μας στα γλυπτά του Παρθενώνα στο Νέο Μουσείο της Ακρόπολης», υπό την οργάνωση και καθοδήγηση του καθηγητή Πληροφορικής κ. Δημήτρη Φωτιάδη και τη συμμετοχή της κας Μαρίας Καφαντάρη, δασκάλας του Στ1. Στην εργασία συμμετέσχον όλοι οι μαθητές του τμήματος Στ1 και 11 μαθητές από το Στ2.

Η εργασία περιέλαβε τις εξής φάσεις:

1. Έκθεση των μαθητών στο ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό του μουσείου και σε άλλες πηγές στο διαδίκτυο σχετικά με την ιστορία και την αρχιτεκτονική του Παρθενώνα, καθώς και τη γλυπτική και τη θεματολογία των γλυπτών της ζωφόρου, των μετοπών και των αετωμάτων του ναού.
2. Διαίρεση των μαθητών σε ομάδες εργασίας, καθεμία εκ των οποίων ανέλαβε τη μελέτη του ηλεκτρονικού υλικού σε σχέση με συγκεκριμένο υπόθεμα της εργασίας, π.χ, «Τα Παναθήναια ως θέμα της ζωφόρου», «Η προετοιμασία της πομπής ως διακριτή θεματική ενότητα της ζωφόρου», ή «Οι ιππείς ως διακριτή θεματική ενότητα της ζωφόρου», κλπ.
3. Εκπόνηση από τους μαθητές παρουσιάσεων σε ηλεκτρονική μορφή επί του διαδικτύου, στις οποίες οι ομάδες εργασίας συνέλεξαν, συνέθεσαν και διαμόρφωσαν το υλικό τους, με σκοπό αφενός να μάθουν το γνωστικό τους αντικείμενο, αφετέρου να προετοιμαστούν για την ξενάγηση στο μουσείο.
4. Παρουσίαση από τις ομάδες εργασίας των πονημάτων τους σε άλλες τάξεις του σχολείου, στο πλαίσιο ενημέρωσης των τάξεων αυτών πριν από την επίσκεψη που είχαν προγραμματίσει οι τελευταίες στην Ακρόπολη.
5. Οργανωτική προετοιμασία των μαθητών για την επίσκεψη στο μουσείο.
6. Πραγματοποίηση εκπαιδευτικής επίσκεψης από τους μαθητές του τμήματος, συνοδευόμενους από τους γονείς και τους δασκάλους τους, κατά τη διάρκεια της οποίας οι μαθητές ξενάγησαν τους γονείς και τους δασκάλους τους σε επιλεγμένα εκθέματα του μουσείου και συγκεκριμένα στα γλυπτά:
   - της ζωφόρου,
   - των μετοπών
   - και των αετωμάτων του Παρθενώνα.

- Του Ερεχθείου (τις Καρυάτιδες).

Με την εργασία αυτήν οι εμπλεκόμενοι δάσκαλοι επιδιώξαμε τους εξής εκπαιδευτικούς στόχους:

1. Γνωριμία των μαθητών με τους κορυφαίους πολιτισμικούς θησαυρούς της πατρίδας μας.
2. Βιωματική, δυναμική αλληλεπίδραση των μαθητών με τα περίλαμπρα αυτά έργα τέχνης, μέσω της μετατροπής των πρώτων από παθητικούς δέκτες πληροφοριών και παραστάσεων σε ενεργούς παράγοντες μεταφοράς γνώσης για τα έργα αυτά. Απώτερος στόχος ήταν η αλλαγή της καθιερωμένης στάσης των μαθητών απέναντι στις επισκέψεις στα μουσεία.
3. Εξάσκηση και ανάπτυξη δεξιοτήτων των μαθητών σε εργαλεία, τεχνικές και περιβάλλοντα ΤΠΕ.
4. Εργασία και εξάσκηση των μαθητών στις διαδικασίες συλλογής, φιλτραρίσματος, ανάλυσης, οργάνωσης και σύνθεσης πληροφοριών και γνώσεων για ένα συγκεκριμένο θέμα, με σκοπό την όξυνση των κριτικών, καλαισθητικών, οργανωτικών, αναλυτικών και συνθετικών δεξιοτήτων των μαθητών.
5. Ανάπτυξη του πνεύματος ομαδοσυνεργατικότητας στους μαθητές.
6. Ανάδειξη του ευχάριστου συναισθήματος που δημιουργείται όταν οι μαθητές μαθαίνουν δρώντας και δημιουργώντας.

Ηλεκτρονικά εργαλεία και πλατφόρμες της εργασίας

http://diman-st.wikispaces.com

Το wiki της Στ' τάξης του Δημοτικού Άνοιξης (βλ. Εικόνα 1), το οποίο φιλοξενεί το περιβάλλον εργασίας του εν λόγω πρότζεκτ και πιο συγκεκριμένα τις εξής σελίδες:

Εικόνα 1. Το περιβάλλον εργασίας http://diman-st.wikispaces.com

1. Μία αρχική πληροφοριακή σελίδα για τους μαθητές (http://diman-st.wikispaces.com/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B9%CE%BA%CE%AE).
2. Μία σελίδα με τον ορισμό των ομάδων εργασίας (http://diman-st.wikispaces.com/%CE%9F%CE%BC%CE%AC%CE%B4%CE%B5%CF%82+%CE%95%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82).
3. Μία σελίδα με γενικές πηγές για το θέμα της εργασίας – υπό μορφή αρχείων κειμένου, βίντεο, ιστοσελίδων και παρουσιάσεων στο Prezi (http://diman-st.wikispaces.com/%CE%A0%CE%B7%CE%B3%CE%AD%CF%82).
4. Λογαριασμούς για να συνδέονται οι συμμετέχοντες μαθητές στο wiki (π.χ, diman-st1-1-1) και ομαδοποίησή τους σε ομάδες wiki (π.χ, Στ1 – Ομάδα 1, η οποία περιλαμβάνει τους λογαριασμούς diman-st1-1-1, diman-st1-1-2 και diman-st1-1-3).
5. Μία σελίδα εργασίας ανά ομάδα (π.χ, η σελίδα εργασίας Στ1 – 1 για την ομάδα εργασίας Στ1 – Ομάδα 1). Για να επισκεφθεί κανείς μία τέτοια σελίδα, θα πρέπει να πλοηγηθεί στη σελίδα του πρότζεκτ (http://diman-st.wikispaces.com/project/list) (βλ. Εικόνα 2) και στη συνέχεια να επιλέξει το σύνδεσμο της αντίστοιχης ομάδας εργασίας (π.χ, το σύνδεσμο Στ1 – Ομάδα 1 – βλέπε εικόνα παρακάτω). Προσοχή: Η πρόσβαση στη σελίδα της κάθε ομάδας εργασίας πρέπει να γίνει μέσω του username diman-st.guest, με password 111111.

Εικόνα 2. Η σελίδα του πρότζεκτ

Η σελίδα εργασίας κάθε ομάδας περιλαμβάνει οδηγίες για την εργασία της συγκεκριμένης ομάδας και ειδικότερα:

- Τους στόχους της εργασίας.
- Το παραδοτέο της ομάδας.
- Το βασικό υλικό (πηγές πληροφοριών) που θα χρησιμοποιήσει η ομάδα για να φέρει εις πέρας την εργασία της.

http://prezi.com/

Το περιβάλλον δημιουργίας και φιλοξενίας των μαθητικών παρουσιάσεων των ομάδων εργασίας http://prezi.com/, μία web 2.0 (συνεργατική) πλατφόρμα κατασκευής και προβολής παρουσιάσεων.

Κάθε ομάδα χρησιμοποίησε έναν ξεχωριστό λογαριασμό (π.χ, diman.st1.1@windowslive.com – για την ομάδα εργασίας Στ1 – Ομάδα 1) για να συνδεθεί στο Prezi και να κατασκευάσει τη δική της παρουσίαση.

http://dimotikoanoixis.weebly.com

Η πλατφόρμα δημόσιας φιλοξενίας και προβολής του όλου πρότζεκτ (http://dimotikoanoixis.weebly.com/xiepsilonnualphagammaomicron973muepsilon-gammaomicronnuepsilon943sigmaf-kappaalphaiota-deltaalphasigmakappa940lambdaomicronupsilonsigmaf-sigmataualpha-

gammalambdaupsilonpitau940.html) που υλοποιήθηκε από τον καθηγητή Πληροφορικής με το CMS εργαλείο www.weebly.com. Πιο συγκεκριμένα ο ιστότοπος αυτός περιέχει:

1. Την κεντρική σελίδα του πρότζεκτ για το Στ1, που περιλαμβάνει ενσωματωμένες τις παρουσιάσεις που έφτιαξαν οι μαθητές (http://dimotikoanoixis.weebly.com/epsilonrhogammaalphasigma943alpha-xiepsilonnu940gammaetasigmaeta-sigmatauomicron-muomicronupsilonsigmaepsilon943omicron-tauetasigmaf-alphakapparho972piomicronlambdaetasigmaf1.html) (βλ. Εικόνα 3).

Εικόνα 3. Η κεντρική σελίδα προβολής των παραδοτέων των μαθητικών ομάδων

2. Τη σελίδα που περιέχει τους οδηγούς ξενάγησης των ομάδων του Στ1 (http://dimotikoanoixis.weebly.com/omicrondeltaetagammaomicron943-xiepsilonnu940gammaetasigmaetasigmaf-tauomicronupsilon-sigmatau1.html).
3. Τη σελίδα με το οπτικοακουστικό υλικό από την ίδια την ξενάγηση (http://dimotikoanoixis.weebly.com/eta-xiepsilonnu940gammaetasigmaeta1.html).
4. Την κεντρική σελίδα του πρότζεκτ για το Στ2, που περιλαμβάνει ενσωματωμένες τις παρουσιάσεις που έφτιαξαν οι μαθητές (http://dimotikoanoixis.weebly.com/epsilonrhogammaalphasigma943alpha-xiepsilonnu940gammaetasigmaeta-sigmatauomicron-muomicronupsilonsigmaepsilon943omicron-tauetasigmaf-alphakapparho972piomicronlambdaetasigmaf.html).

5. Τη σελίδα που περιέχει τους οδηγούς ξενάγησης των ομάδων του Στ2 (http://dimotikoanoixis.weebly.com/omicrondeltaetagammaomicron943-xiepsilonnu940gammaetasigmaetasigmaf-tauomicronupsilon-sigmatau2.html).

OpenOffice

Τον επεξεργαστή κειμένου του ελεύθερου λογισμικού OpenOffice, για την κατασκευή από τους μαθητές των οδηγών ξενάγησης που χρησιμοποίησαν κατά τη διάρκεια της ξενάγησης στο μουσείο.

Παραδοτέα των μαθητικών ομάδων

1. Στ1 - Ομάδα 1: Ζωφόρος - Γενικές Πληροφορίες & Δυτικό Αέτωμα Παρθενώνα (http://prezi.com/agcprtael890/2-/).
2. Στ1 - Ομάδα 2: Παναθήναια, το Θέμα της Ζωφόρου (http://prezi.com/m93fq7n3wbqv/2-/).
3. Στ1 - Ομάδα 3: Ζωφόρος - Η Προετοιμασία της Πομπής (http://prezi.com/c9eoa41jswz4/2-/).
4. Στ1 - Ομάδα 5: Ζωφόρος - Άρματα (http://prezi.com/c01kwtrlzleu/2/).
5. Στ1 - Ομάδα 6: Ζωφόρος - Η Πομπή της Θυσίας (http://prezi.com/2ttwp9yaaq3n/2/).
6. Στ1 - Ομάδα 7: Ζωφόρος - Οι Θεοί (http://prezi.com/kx6o1qdb3w8r/2-1-/).
7. Στ1 - Ομάδα 8: Ζωφόρος - Η Παράδοση του Πέπλου & Το Ανατολικό Αέτωμα Παρθενώνα (http://prezi.com/lo7hbuknwg2t/2/).
8. Στ1 - Ομάδα 4: Μετόπες Παρθενώνα (http://prezi.com/ngxwgmqrhh1a/2-1-/).
9. Στ2 - Ομάδα 1: Ζωφόρος - Οι Ιππείς (http://prezi.com/g0cz89amqf8i/2-/).
10. Στ2 - Ομάδα 2: Ζωφόρος - Η Παράδοση του Πέπλου & Οι Καρυάτιδες του Ερεχθείου (http://prezi.com/qliipirdrcaf/2/).
11. Στ2 - Ομάδα 3: Ζωφόρος - Οι Θεοί & Οι Μετόπες (http://prezi.com/1wftcey_gyx0/2-2-/).

Κάθε ομάδα εργασίας, αφού υλοποίησε την παρουσίασή της στο Prezi, ανέλαβε την κατασκευή στο OpenOffice ενός πίνακα – οδηγού ξενάγησης. Σε αυτόν τον πίνακα τα μέλη

της κάθε ομάδας καταχώρισαν τα σημαντικότερα εκθέματα που είχαν ξεχωρίσει κατά τη διάρκεια της εργασίας τους, μαζί με τους θεματικούς αριθμούς που συνοδεύουν τα εκθέματα στο μουσείο, καθώς και συνοπτικές περιγραφές των εκθεμάτων, ούτως ώστε να μπορούν να συμβουλεύονται κατά τη διάρκεια της ξενάγησης αυτούς τους οδηγούς. Οι οδηγοί ξενάγησης βρίσκονται στις εξής ιστοσελίδες του ιστοτόπου της εργασίας μας:

- Οδηγοί ξενάγησης του Στ1 (http://dimotikoanoixis.weebly.com/omicrondeltaetagammaomicron943-xiepsilonnu940gammaetasigmaetasigmaf-tauomicronupsilon-sigmatau1.html).
- Οδηγοί ξενάγησης του Στ2 (http://dimotikoanoixis.weebly.com/omicrondeltaetagammaomicron943-xiepsilonnu940gammaetasigmaetasigmaf-tauomicronupsilon-sigmatau2.html).

Συμμετέχοντες Μαθητές του Στ1

- Ομάδα 1: Εμμανουέλα Αντωνάκη, Κωνσταντίνα Χειμάρα, Φανή Κουτσού.
- Ομάδα 2: Άρης Σφαέλος, Σταύρος Τζίκας, Στέφανος Πετράτος.
- Ομάδα 3: Ελισάβετ Δόξα, Λουκία Κωτσιοπούλου, Ναστάζια Βυλλιώτη.
- Ομάδα 4: Αγγελική Γιαννούλη, Κατερίνα Μητροπούλου, Νατάσσα Κοκκίνη.
- Ομάδα 5: Δημήτρης Κακουράτος, Στεφανία Κηπουρίδου, Στέφανος Κατσουρός.
- Ομάδα 6: Αργυρώ Μαρά, Γιάννης Βούρβαχης, Κατερίνα Καραμηνά, Τζωρτζίνα Κάγια.
- Ομάδα 7: Αθηνά Σπυρολάρη, Ανδρέας Παπαγεωργίου, Κωνσταντίνος Γιαννουσιάδης.
- Ομάδα 8: Αριάδνη Βελούδου – Απόκοτου, Γιώργος Αδαμόπουλος, Πάρις Ιωσηφίδης.

Συμμετέχοντες Μαθητές του Στ2

- Ομάδα 1: Άρτεμις Ανδρώνη, Βιβιάννα Γιαννούτσου, Δήμητρα Ανδρώνη.
- Ομάδα 2: Αριάδνη Βοσκάκη, Δανάη Μεταξάκη, Μικαέλα Πολυζωγοπούλου.
- Ομάδα 3: Ανδρέας Παντελής, Κατερίνα Μαντέλλου, Χριστίνα Μπακογιάννη, Χρύσα Βασιλείου, Χρυσάνθη Σκιαδά.

5.29 Δημιουργία κοινότητας μουσικής εκπαίδευσης

συντελεστές		
Ιάσονας Αναγνωστόπουλος	iasonas.anag@gmail.com	ανεξάρτητος ερευνητής
Βάσια Αγαπητού	vagapitou@gmail.com	ανεξάρτητη ερευνήτρια
σύντομη περιγραφή		
Σκοπός της κοινότητας είναι η δημιουργία ενός πεδίου αλληλεπίδρασης καθηγητών και μαθητών αλλά και ενός δυνητικού τόπου διεξαγωγής εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Η παρουσία των καθηγητών στην κοινότητα συνίσταται στην παροχή εκπαιδευτικού υλικού (π.χ. θεωρία, πρακτική μέσω βίντεο, ιστορία της μουσικής) αλλά και στην ανάληψη ενός υποστηρικτικού και καθοδηγητικού ρόλου (π.χ. συζητήσεις με μαθητές, δημιουργία μαθημάτων σύμφωνα με προτάσεις μαθητών). Από την άλλη πλευρά, οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία αναστοχαζόμενοι στα παράγωγα των εργασιών τους και αναπτύσσοντας συνεργατικά δίκτυα με τα άλλα μέλη της κοινότητας. Δημιουργούνται έτσι οι συνθήκες για μια off-line επαφή μεταξύ των μελών για την ανάπτυξη πολιτιστικής δράσης και εκπαίδευσης (συναυλίες, φεστιβάλ). Επιπλέον, επιχειρούμε να ρυθμίσουμε την ροή των πληροφοριών που δημιουργούν οι συμμετέχοντες καθώς αναπτύσσουν δίκτυα αυτοεκπαίδευσης. Ο σχεδιασμός της κοινότητας μουσικής διδασκαλίας είναι δυνατόν να λειτουργήσει υποστηρικτικά στα πλαίσια ενός οργανισμού (ωδεία, μουσικά σχολεία) αλλά και να αποτελέσει μια ανεξάρτητη δυνητική κοινότητα μουσικής εκπαίδευσης.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://medialab.edu.gr/dk/music		

Το τελευταίο διάστημα έχει παρατηρηθεί μια ραγδαία αύξηση σε ιστοσελίδες και διαδικτυακές κοινότητες μουσικής. Επιπλέον, οι πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης μέσω των σελίδων προφίλ και των δικτύων επικοινωνίας μετατρέπονται σε δημοφιλή σημεία συνάντησης ερασιτεχνών και επαγγελματιών περιλαμβάνοντας κάθε διάσταση της μουσικής.

Για παράδειγμα, το internet βρίθει από σελίδες με online μαθήματα (www.musiclessonsonline.co.uk), από κοινότητες που προωθούν τη μουσική (www.myspace.com), επαγγελματικά σεμινάρια και διδακτικά μαθήματα που περιέχονται σε σελίδες μουσικών βιομηχανιών (www.drumchannel.com/). Επιπλέον, μεγάλα πανεπιστήμια, όπως είναι το μουσικό κολέγιο Berklee (www.berkleemusic.com/welcome/samplecourse) και το πανεπιστήμιο Penn state (www.psu.edu) έχουν αφενός αναπτύξει online μαθήματα για εξ' αποστάσεως εκπαίδευση και αφετέρου έχουν εφαρμόσει τη χρήση των χαρτοφυλακίων στην εκπαιδευτική διαδικασία, στα οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται παραδείγματα ικανοτήτων και επιτευγμάτων και αναστοχαστικά στοιχεία blog. Ακόμα, πολλοί μουσικοί παρουσιάζουν τη δουλειά τους σε κανάλια του youtube, ενώ πολλοί μαθητές χρησιμοποιούν ηλεκτρονικές πηγές προς επέκταση της γνώσης τους και επίλυσης των προβλημάτων τους.

Με άλλα λόγια, τα μέλη των διαδικτυακών μουσικών κοινοτήτων συμμετέχουν και κινητοποιούνται από την ανάγκη να ακουστεί η μουσική τους, να λάβουν κριτική αλλά και να ενημερωθούν για νέες μουσικές τάσεις. Ακόμα, οι μουσικοί μέσω της κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να προσκαλέσουν φίλους στις συναυλίες τους και να προωθήσουν την δουλειά τους. Συχνά, έχει αναφερθεί ότι στις συζητήσεις που διαδραματίζονται στα φόρα των κοινοτήτων εντοπίζονται αξιοσημείωτες μαθησιακές διαδικασίες.

Με βάση την παραπάνω συλλογιστική σχεδιάσαμε μια εκπαιδευτική κοινότητα η οποία βασίζεται στην κοινωνική δικτύωση και τα ψηφιακά χαρτοφυλάκια και στην οποία οι μαθητές εκτός άλλων έχουν την δυνατότητα να δημοσιοποιούν προϊόντα της εργασίας τους τόσο εντός σχολικού περιβάλλοντος όσο και κατά τη διάρκεια του ελεύθερου χρόνου τους.

Το ζήτημα της σχεδίασης μιας εκπαιδευτικής κοινότητας περιλαμβάνει την κατανόηση θεμάτων που εντάσσονται σε πολλά και διαφορετικά γνωστικά πεδία. Πρόθεση μας δεν ήταν να σχεδιάσουμε απλά μια κοινότητα αλλά να αναδείξουμε και να ενσωματώσουμε στο σχεδιασμό τα στοιχεία εκείνα που είναι απαραίτητα προκειμένου η υιοθέτησή της να εξυπηρετεί τους στόχους της εκπαίδευσης και να ανταποκρίνεται στις επιταγές της ψηφιακής εποχής. Με δεδομένα τα παραπάνω, σημαντικό στοιχείο αποτελεί η μετάλλαξη που πραγματοποιήθηκε στην εκπαιδευτική διαδικασία από την επιρροή που ασκούν οι κατευθύνσεις των εκπαιδευτικών θεωριών και η εξέλιξη της τεχνολογίας. Έτσι διαπιστώνοντας αρχικά το μετασχηματισμό της εκπαίδευσης σε μία δια βιου διαδικασία, εστιάσαμε στα στοιχεία εκείνα που θα προωθήσουν δεξιότητες ώστε ο εκπαιδευόμενος να είναι πιο αποτελεσματικός στην αναζήτηση της επιμόρφωσής του.

Παρόλο που τα εκπαιδευτικά ιδρύματα έχουν ήδη εξοικειωθεί στη χρήση των Συστημάτων Διαχείρισης της Μάθησης (LMS), τις περισσότερες φορές στηρίζονται στα παραδοσιακά πρότυπα, όπου ο καθηγητής διατηρεί την αυθεντία και είναι υπεύθυνος για τη μεταφορά της γνώσης στους μαθητές. Ωστόσο, η ορθή χρήση των σύγχρονων τεχνολογιών φαίνεται να προσφέρει νέες δυνατότητες για την αλλαγή της διαδικτυακής εκπαίδευσης και μάθησης, καθώς εκτείνουν τις μαθησιακές δραστηριότητες πέρα από το κλασικό μοντέλο παράδοσης-εξέτασης.

Στις μουσικές δυνητικές κοινότητες, τα άτομα με κοινούς στόχους και ενδιαφέροντα συχνά μαθαίνουν με το να παρακολουθούν άλλους να παίζουν μουσική, με το να συζητούν για σχετικά με τη μουσική θέματα και να παρέχουν εποικοδομητική κριτική στη δουλειά των άλλων. Με αυτή την έννοια, το διαδίκτυο προσφέρει ευκαιρίες για μουσική έκφραση και επικοινωνία και θέτει τα θεμέλια για τη δημιουργία δεσμών στοχεύοντας στην ενεργό μάθηση και στην ανάπτυξη μουσικών κοινοτήτων.

Παρότι η δημιουργία δεσμών θεωρείται ουσιαστικό στοιχείο στη μουσική, συχνά έχει παραβλεφθεί στα πρότυπα του βιομηχανικού μοντέλου της εκπαίδευσης. Αντίθετα, στη σύγχρονη εκπαίδευση, επικρατεί η τάση δημιουργίας μικτών μαθημάτων (blended learning), τα οποία οι μαθητές φαίνεται να θεωρούν περισσότερο ενδιαφέροντα και κατάλληλα, αφού διατηρούν τον έλεγχο των σπουδών τους και έχουν πρόσβαση σε υλικό που συμπληρώνει τις διαπροσωπικές συναντήσεις. Άρα, τα δυνητικά περιβάλλοντα δεν αναπτύσσονται με σκοπό να υποκαταστήσουν τις διαπροσωπικές μουσικές δραστηριότητες, αλλά να εμπλουτίσουν συνολικά τη μουσική εκπαιδευτική εμπειρία και να δημιουργήσουν τη βάση για ουσιαστικές, αυτοκαθοδηγούμενες και συνεργατικές μαθησιακές πρακτικές.

Επιπλέον, η γενικευμένη χρήση των τεχνολογιών από τη νέα γενιά καθιερώνει ένα παράδοξο. Ενώ λοιπόν οδηγεί στην ανάπτυξη νέων δεξιότητων και συμπεριφορών, οι συμπεριφορές και δεξιότητες αυτές δεν εντάσσονται στον κύριο κορμό της εκπαίδευσης. Οι νέες μορφές μάθησης γεννούν νέους ρόλους και αρμοδιότητες τόσο στους εκπαιδευτικούς όσο και τους εκπαιδευόμενους. Η διαδικασία της μάθησης αφορά κατά κύριο λόγο τους ίδιους τους μαθητές. Έτσι, είναι απαιραίτητο να εμπλουτίσουμε την εκπαιδευτική διαδικασία με τέτοιο τρόπο ώστε η εκπαίδευση να είναι πλέον αλληλεπιδραστική, συνεργατική, αυθεντική, μαθητοκεντρική, βιωματική και να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των μαθητών.

Από την άλλη πλευρά, ο ρόλος των καθηγητών συνίσταται στην καθοδήγηση αλλά και στη δημιουργία των συνθηκών μέσα στις οποίες θα λαμβάνει χώρα η μάθηση. Έτσι, θεωρούμε ότι

οι άτυπες μορφές μάθησης θα πρέπει να είναι παρούσες στη διδασκαλία. Ο όρος άτυπη μάθηση έχει διττή σημασία. Έτσι, αφενός σημαίνει πως το περιεχόμενο της εκπαίδευσης δεν αποτελεί πλέον αποκλειστικό δημιούργημα των εκπαιδευτικών και αφετέρου πως θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι στρατηγικές αυτοεκπαίδευσης των μαθητών.

Επομένως, θα μπορούσαμε να πούμε ότι μία απο τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα ιδρύματα μουσικής εκπαίδευσης είναι η δημιουργία υποστηρικτικών δομών στις οποίες θα αναγνωρίζεται η σημασία ύπαρξης άτυπων υβριδικών περιβαλλόντων εκτός ιδρύματος προκειμένου να αντλήσουν οφέλη από τα περιβάλλοντα αυτά. Στις άτυπες κοινότητες, οι σχέσεις μεταξύ των μελών είναι διαρθρωμένες οριζόντια και αμοιβαία, οι δραστηριότητες αναλαμβάνονται με φυσικό τρόπο, ενώ τα κίνητρα συμμετοχής είναι εσωτερικά. Συνεπώς, η κατανόηση του συνολικού μαθησιακού πλαισίου της μουσικής είναι εξαιρετικά σημαντική ούτως ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος ενός αποστειρωμένου και χωρίς επικοινωνία μουσικού προγράμματος.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, χρησιμοποιήσαμε την πλατφόρμα Mahara καθώς αποτελεί ένα ανοικτό λογισμικό διαχείρισης ψηφιακών χαρτοφυλακίων κάτι το οποίο πιστεύουμε οτι συνάδει και με το πνεύμα της εκπαίδευσης ευρύτερα. Η κύρια αρχή για την ανάπτυξη του συστήματος Mahara e-portfolio είναι ότι προσφέρεται στους μαθητές ένα περιβάλλον προσωπικής μάθησης. Αποτελεί ένα αυτόνομο σύστημα, εμπνευσμένο από την αρχιτεκτονική του Moodle, και μπορεί να ενσωματωθεί σε ένα ευρύτερο εικονικό πλαίσιο εκπαίδευσης. Οι σπουδαστές μπορούν να δημιουργήσουν βίντεο και αναρτήσεις σχετικά με αυτά που μαθαίνουν, να τα μοιραστούν με άλλους χρήστες, να δημιουργήσουν ομάδες και σελίδες ανά κατηγορία ενδιαφέροντος. Υποστηρίζει την αναστοχαστική εκπαίδευση (reflective learning) και παρέχει ένα περιβάλλον κοινωνικής δικτύωσης για μαθητές και καθηγητές

Επιπλέον πέρα των δυνατοτήτων που μας παρέχει, η αποτελεσματικότητά της μπορεί να ενισχυθεί με τη σύνδεσή της με άλλες συνεργατικές υπηρεσίες. Για παράδειγμα, η πλατφόρμα Mahara είναι δυνατό να συνδεθεί αποτελεσματικά με την πλατφόρμα Moodle, δημιουργώντας έτσι μια πιο ολοκληρωμένη εκπαιδευτική υποδομή. Επίσης, προκειμένου να υπάρχει δυνατότητα σύγχρονης επικοινωνίας και παρουσίασης ζωντανών εκδηλώσεων μπορούν να επιστρατευτούν υπηρεσίες που προσφέρουν τις δυνατότητες αυτές Μεταξύ άλλων η πλατφόρμα δίνει τη δυνατότητα δημιουργίας blogs και forums, την παρουσίαση των

προσωπικών ικανοτήτων των χρηστών, τη διασύνδεση και την κοινωνική δικτύωση μεταξύ των μελών.

Έτσι, παρέχονται οι δυνατότητες για:

- Ανταλλαγή μουσικής και ιδεών για τη δημιουργία μουσικού προφίλ.
- Ανταλλαγή αναζητήσεων
- Καθιέρωση συνδέσεων με άτομα που έχουν κοινά ενδιαφέροντα
- Ανάπτυξη συνεργασιών και ανάδειξη δεξιοτήτων έτσι ώστε να μπορούν να λειτουργήσουν ως πηγή για μελλοντική μάθηση.
- Εύρεση πληροφοριών και βοήθειας σε προβλήματα που εμφανίζονται, με τη συμβολή άλλων χρηστών
- Κοινή χρήση μαθημάτων, υλικού, εκπαιδευτικών ιδεών, εμπειριών, συζητήσεων.

Εικόνα 1. Αρχιτεκτονική της κοινότητας

Για το σχεδιασμό του εκπαιδευτικού προγράμματος πραγματοποιήθηκαν μια σειρά συναντήσεων με καθηγητές και μαθητές ωδείων. Αρχικά συζητήθηκε με ποιο τρόπο η έννοια του αναστοχασμού μπορεί να ενσωματωθεί στα πλαίσια μιας δομημένης εργασίας και πως η

πλατφόρμα μπορεί να εξυπηρετήσει αυτό το σκοπό. Έτσι, αναπτύχθηκαν εργασίες με στόχο τόσο τη σταδιακή εξοικείωση των μαθητών με την πλατφόρμα όσο και την επίδειξη των ικανότητων και δεξιοτήτων των μαθητών σε μουσικά και εκπαιδευτικά ζητήματα. Πέραν των εργασιών που ανατίθενται στους μαθητές, θα πρέπει να εξασφαλιστεί μια συνέχεια της διδασκαλίας από το ωδείο μέσα στην κοινότητα.

Εικόνα 2. Παράδειγμα παρουσίασης μαθήματος

Θεωρώντας ότι τα μαθήματα που θα παραδίδονται στην πλατφόρμα αφορούν στα αντίστοιχα μουσικά τμήματα, προχωρήσαμε σε μια οργάνωση του δυνητικού χώρου προκειμένου οι μαθητές να είναι σε θέση να αναζητούν το μάθημα στον κατάλληλο τόπο. Έτσι, με τις δυνατότητες που μας δίνει η πλατφόρμα καταλήξαμε ότι θα πρέπει να δημιουργηθούν υποομάδες ενδιαφέροντος που θα αντιστοιχούν στα εκάστοτε τμήματα του ωδείου. Για παράδειγμα, ένα μάθημα ηλεκτρικής κιθάρας μπορεί να ανεβαίνει στην αντίστοιχη ομάδα. Επιπλέον, λάβαμε υπόψη τη δημιουργία συνδυαστικών υποομάδων, όπως είναι το ρυθμικό τμήμα (που αφορά τις ρυθμικές αγωγές όλων των οργάνων). Καθιερώνεται με αυτό τον τρόπο η δημιουργία κοινοτήτων πρακτικής οι οποίες μπορεί να έχουν αυτοτελή χαρακτηριστικά και στόχους, ωστόσο είναι δυνατόν να συνεργάζονται υπό το πρίσμα επιμέρους συνδεσμοποιήσεων.

Λαμβάνοντας υπόψη σχόλια μαθητών, μπορούμε να ενσωματώσουμε τη χρήση livestream για

- Live προβολή συναυλιών

- Σεμινάρια
- Διαλέξεις από ειδικούς σχετικά με ζητήματα εργονομίας και ιατρικές συμβουλές
- Πληροφορίες για προώθηση της δουλειάς

Ακόμα, το Μενού πηγών και συνδέσμων (στην έκδοση που χρησιμοποιήσαμε) εμφανίζεται σε όλους τους χρήστες στις περισσότερες σελίδες της πλατφόρμας. Η παραπάνω επιλογή μας δίνει τη δυνατότητα μέσω ενός forum να συλλέγουμε τις προτάσεις των χρηστών αναφορικά με ιστότοπους που σχετίζονται με τα ενδιαφέροντα και τους σκοπούς της κοινότητας. Έτσι, το μενού εμπλουτίζεται τακτικά απο τις προτάσεις των μελών οδηγώντας σε μία συσσώρευση πληροφοριών και πόρων προς όφελος όλων, που ποικίλλουν από ζητήματα εκπαίδευσης μέχρι προαγωγή πολιτισμικής δράσης. Επιπλέον, τα μέλη μπορούν να έχουν στη διάθεση τους:

- Mp3-mp4 ανά μουσική κατηγορία
- Παρτιτούρες και Βιβλία (pdf/docs)
- Σημειώσεις (pdf/docs) και βίντεο δραστηριοτήτων

5.30 Εργαλεία Web2.0 στην Εκπαίδευση: Ομάδα Αστρονομίας του 3ου ΓΕΛ Σερρών

συντελεστές		
Νικόλαος Τσεπελής	ntsepelis@gmail.com	3ο ΓΕΛ Σερρών
σύντομη περιγραφή		
Την τρέχουσα σχολική χρονιά οι μαθητές της Α΄ Τάξης του 3ου ΓΕΛ Σερρών δημιούργησαν μια Ομάδα Αστρονομίας. Αρωγός στο εγχείρημά τους αυτό, τα εργαλεία Web2.0. Έτσι, δημιούργησαν μια ομάδα στο Facebook (https://www.facebook.com/groups/anstronomoi/), ένα blog (http://3lyk-astro.blogspot.gr/), αρχεία GoogleDocs. Η ομάδα του Facebook ήταν μια online κοινότητα συζήτησης θεμάτων Αστρονομίας και Αστροφυσικής. Οι μαθητές παρείχαν συνδέσμους σε άρθρα που διάβασαν στο internet σχετικά με ένα θέμα που τους κέντρισε το ενδιαφέρον και τα υπόλοιπα μέλη καλούνταν να τα μελετήσουν και να τα αξιολογήσουν (like) ή/και να τα σχολιάσουν. Το blog ήταν ο χώρος παρουσίασης του υλικού που είχε συγκεντρωθεί και είχε αξιολογηθεί ως κατάλληλο για δημοσίευση. Λειτουργούσε σαν μια Online εφημερίδα άρθρων και πολυμεσικών εφαρμογών σχετικών με Αστρονομία και Αστροφυσική. Τα GoogleDocs χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία εργασιών. Οι μαθητές κλήθηκαν σε ομάδες να γράψουν ένα άρθρο για ένα θέμα που τους ενδιαφέρει με αποκλειστικό περιορισμό να χρησιμοποιήσουν τα GoogleDocs.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://3lyk-astro.blogspot.gr		

Εκατομμύρια χρηστών, μεταξύ των οποίων και μαθητές, χρησιμοποιούν καθημερινά το Facebook. Λίγοι, όμως, γνωρίζουν ότι πρόκειται για ένα από τα εργαλεία του Web2.0 και ακόμα λιγότεροι, ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Ταυτόχρονα, εργαλεία όπως τα GoogleDocs βοηθούν στην κοινή χρήση εγγράφων, προωθώντας την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία. Αυτά είναι μερικά από τα νέα εργαλεία που έχει ο

εκπαιδευτικός στη διάθεσή του και καλείται να τα χρησιμοποιήσει πραγματοποιώντας μια νέα και εντελώς διαφορετική προσέγγιση στη διδασκαλία.

Η αφορμή

Την τρέχουσα σχολική χρονιά οι μαθητές της Α΄ Τάξης του 3ου ΓΕΛ Σερρών μετά από προτροπή του καθηγητή τους, αποφάσισαν να δημιουργήσουν την Ομάδα Αστρονομίας. Σκοπός της, η ενασχόληση με θέματα Αστρονομίας, Αστροφυσικής αλλά και, γενικότερα, με θέματα Φυσικής (όπως Γενική και Ειδική Θεωρία της Σχετικότητας, Χωροχρονικό Συνεχές, Κβαντική Φυσική, Ταξίδια στο Χρόνο) πέρα από τα πλαίσια του σχολικού μαθήματος.

Το όλο εγχείρημα εντάχθηκε σε ένα πρόγραμμα Αγωγής Σταδιοδρομίας και η 1η συνάντηση με θέμα το Άστρο της Βηθλεέμ πραγματοποιήθηκε. Στο πρόγραμμα αυτό, κάθε Κυριακή 19:00-21:00 πραγματοποιούνταν συνάντηση της ομάδας στο χώρο του 3ου ΓΕΛ Σερρών στο Εργαστήριο Φυσικών Επιστημών, όπου και παρουσιαζόταν κάποιο θέμα Φυσικής που είχε επιλεγεί μέσα στη βδομάδα. Η παρουσίαση αφορούσε υλικό που είχαν συγκεντρώσει οι μαθητές, ενώ ακολουθούσε αξιολόγηση και συζήτηση. Εναλλακτικά, η παρουσίαση περιελάμβανε την προβολή σχετικού ντοκιμαντέρ και συζήτηση.

Αρωγός στο ταξίδι αυτό, οι ΤΠΕ και ειδικότερα το Web2.0.

Τα εργαλεία ΤΠΕ και η χρήση τους

Οι νέες τεχνολογίες και ιδιαίτερα το Web2.0 προσφέρουν μια σειρά εργαλείων για την online και live ενημέρωση, συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων. Ταυτόχρονα, όμως, στα πλαίσια ομαδικών εργασιών επιτρέπουν την παρουσίαση και αξιολόγηση υλικού, χωρίς την παρουσία των μελών της ομάδας στον ίδιο Φυσικό Χώρο – αρκεί ο Διαδικτυακός.

Έτσι, υποστηρικτικά στο όλο εγχείρημα δημιουργήθηκαν

- δύο διαδικτυακοί χώροι:

  ο Μια ομάδα στο Facebook στη διεύθυνση: https://www.facebook.com/groups/anstronomoi/.

  ο Ένα blog στη διεύθυνση: http://3lyk-astro.blogspot.gr/.

- Αρχεία GoogleDocs για ομαδική επεξεργασία.

Σκοπός του 1ου διαδικτυακού χώρου (ομάδα στο Facebook) ήταν να δημιουργηθεί μια online κοινότητα συζήτησης για θέματα Φυσικής, Αστρονομίας και Αστροφυσικής. Οι μαθητές μπορούσαν να παρέχουν links σε τοποθεσίες και άρθρα που διάβασαν στο internet σχετικά με ένα θέμα που τους κέντρισε το ενδιαφέρον. Τα υπόλοιπα μέλη της κοινότητας καλούνταν να το μελετήσουν και να το αξιολογήσουν (κάνοντας ένα απλό like) ή και (ακόμη καλύτερα) να το σχολιάσουν. Έτσι, άνοιγε μια συζήτηση η οποία μπορούσε να διαρκέσει από μερικές ώρες μέχρι και μερικές ημέρες, ανάλογα με το ενδιαφέρον του θέματος αλλά και το πόσο φορτωμένο ή όχι ήταν το πρόγραμμα των μαθητών εκείνη την εποχή! Η παρεμβάσεις του συντονιστή-καθηγητή ήταν τέτοιες ώστε να προωθούν την περαιτέρω διερεύνηση του θέματος από πλευράς των μαθητών και λιγότερο στην παροχή «της σωστής απάντησης».

Εικόνα 1. Η Ομάδα των Αστρονόμων του 3ου ΓΕΛ Σερρών στο Facebook

Βέβαια υπήρχε και συζήτηση για πιο «χαλαρά» θέματα αλλά και θέματα σχολικής επικαιρότητας.

Μια σημαντική συνεισφορά της ομάδας του Facebook ήταν η βοήθεια που παρείχε στην προετοιμασία των μαθητών για τον Πανελλήνιο Διαγωνισμό Αστρονομίας. Οποιαδήποτε μέρα και οποιαδήποτε ώρα της ημέρας μπορούσαν να θέτουν ερωτήματα-απορίες για να συζητηθούν, διερευνηθούν, απαντηθούν από άλλους μαθητές ή τον υπεύθυνο καθηγητή. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το θέμα των λογαρίθμων, οι οποίοι είναι εκτός της ύλης του μαθήματος των Μαθηματικών της Α' Τάξης αλλά απαραίτητοι στην Αστρονομία. Μέσα από συζήτηση και με τη βοήθεια του καθηγητή, διασαφηνίστηκε η έννοια και έτσι

μπόρεσαν οι μαθητές να λύσουν το αντίστοιχο θέμα. (Το γεγονός συνέβη κατά τη διάρκεια της 1ης φάσης του Διαγωνισμού που ήταν διαδικτυακός και διήρκεσε 10 ημέρες). Αλλά και στη δεύτερη φάση του Διαγωνισμού που ήταν με γραπτές εξετάσεις, η ομάδα λειτουργούσε συμπληρωματικά στην προετοιμασία, μέσα από συζητήσεις, παροχή υλικού και διευκρινήσεων. Τονίζεται για άλλη μια φορά, πως από τον υπεύθυνο συντονιστή δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στην παροχή λύσεων από τους μαθητές και όχι από τον ίδιο.

Ο χώρος του blog ήταν ο χώρος παρουσίασης του υλικού που είχε συγκεντρωθεί και είχε αξιολογηθεί ως κατάλληλο για δημοσίευση. Λειτουργούσε σαν μια Online εφημερίδα άρθρων και πολυμεσικών εφαρμογών σχετικών με Φυσική, Αστρονομία και Αστροφυσική. Θα πρέπει να σημειωθεί πως δεν παρουσιαζόταν ολόκληρα τα άρθρα, παρά σύντομες περιλήψεις. Υπήρχε βέβαια link για το πλήρες άρθρο, όπως και οι σχετικές αναφορές για το χώρο φιλοξενίας, τον συγγραφέα κ.τ.λ. Ταυτόχρονα υπήρχαν σημαντικές ανακοινώσεις και ειδήσεις από το χώρο των επιστημών και της έρευνας. Το υλικό είχε σαν κύρια πηγή διεθνείς οργανισμούς (ESA, NASA), ελληνικά site (http://www.physics4u.gr) αλλά και ξένα, όπως το http://www.youtube.com. Συντάκτες του blog ήταν οι μαθητές συνεπικουρούμενοι από τον συντονιστή-καθηγητή.

Εικόνα 2. Το Blog των Αστρονόμων του 3ου ΓΕΛ Σερρών

Τα GoogleDocs χρησιμοποιήθηκαν στην τελική φάση του προγράμματος για τη δημιουργία τελικών εργασιών. Οι μαθητές κλήθηκαν σε ομάδες να γράψουν ένα άρθρο για ένα θέμα που τους ενδιαφέρει με αποκλειστικό περιορισμό να χρησιμοποιήσουν τα GoogleDocs.

Εικόνα 3. Απόσπασμα εγγράφου στα GoogleDoc με θέμα τους Γαλαξίες.

Η επιτυχία

Η σημαντική συνεισφορά της ομάδας του Facebook στην προετοιμασία για τον Πανελλήνιο Διαγωνισμό Αστρονομίας είχε και δύο σημαντικές επιτυχίες.

1. Στην 1η Φάση, μεταξύ των 118 που προκρίθηκαν για τη 2η φάση, οι 15 ήταν μαθητές του σχολείου μας μέλη της Ομάδας Αστρονομίας.
2. Στη 2η Φάση, μεταξύ των 35 μαθητών που προκρίθηκαν για την 3η (ημιτελικά), οι 9 ήταν μαθητές του σχολείου μας μέλη της Ομάδας Αστρονομίας.

Ειδικά για τη 2η επιτυχία μαθητές και καθηγητής

- έλαβαν συγχαρητήρια επιστολή από

  ο το Δ/ντή Δ/θμιας Εκπ.σης Σερρών.

  ο την ΕΛΜΕ Σερρών

- βραβεύθηκαν από το σχολείο τους.

Συμπεράσματα

Η όλη εμπειρία του εγχειρήματος κρίνεται χωρίς άλλο θετική. Πριν από μερικά χρόνια είχα δημιουργήσει μια αντίστοιχη ομάδα με μαθητές της Γ' Τάξης του 2ου Γυμνασίου Σερρών αλλά χωρίς τη χρήση του διαδικτύου (μιας και το 2006 ΔΕΝ υπήρχε Facebook). Τα αποτελέσματα ήταν και τότε θετικά αλλά οι συζητήσεις και οι προβληματισμοί περιοριζόταν, αναγκαστικά, μόνο στις πρόσωπο-με-πρόσωπο συναντήσεις κάθε Κυριακή. Στη νέα, κατά Web2.0, έκδοση του προγράμματος ήταν εξαιρετικό το γεγονός ότι συνεχιζόταν η συζήτηση για μέρες ή και βδομάδες. Δεν υπήρχαν πλέον ούτε οι χρονικοί ούτε οι χωρικοί περιορισμοί – η online διαδικτυακή κοινότητα ήταν παρούσα 24 ώρες το 24ωρο, 7 ημέρες την εβδομάδα. Ταυτόχρονα, ήταν εύκολο για έναν μαθητή που δεν είχε παραστεί στη συγκέντρωση της Κυριακής να ενημερωθεί για τα θέματα που είχαν συζητηθεί.

Επίσης, το ανοικτό προφίλ της ομάδας λειτούργησε σαν έμμεσος τρόπος διαφήμισής της. Πολλοί συμμαθητές των παιδιών ενδιαφέρθηκαν για αυτό που συνέβαινε κάθε Κυριακή και μέσα σε δύο (2) μήνες είχαμε νέες αιτήσεις συμμετοχής.

Στα θετικά συγκαταλέγεται και το γεγονός, ότι δόθηκε η ευκαιρία στους μαθητές να γνωρίσουν μια διαφορετική «χρήση» των νέων τεχνολογιών. Ενώ χρησιμοποιούν καθημερινά το Facebook αλλά και τα Blog δεν είχαν φανταστεί ποτέ ότι μπορούσαν να τα χρησιμοποιήσουν για εκπαιδευτικούς σκοπούς, γεγονός που τους τόνωσε το ενδιαφέρον και τους προσέφερε ένα επιπλέον κίνητρο, μιας και θεωρούν το Facebook και τα Blog εργαλεία της «γενιάς» τους και όχι του κόσμου των μεγάλων (αξίζει να σημειωθεί η έκπληξή τους όταν ανακάλυπταν ότι ο συντονιστής διαθέτει σελίδα στο Facebook). Ταυτόχρονα γνώρισαν και μια άλλη μορφή διαμοιρασμού αρχείων, τα GoogleDocs. Αρχεία που πραγματικά ανήκουν στην ομάδα και διαμορφώνονται online από αυτήν.

Μέσα από την ομάδα, οι μαθητές, καλλιέργησαν τις διαπροσωπικές τους σχέσεις, ανέπτυξαν περαιτέρω τις δεξιότητές τους στη χρήση των ΤΠΕ αλλά και έμαθαν να δουλεύουν ομαδοσυνεργατικά. Δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην ανάδειξη του ρόλου της ομάδας και του τί μπορεί αυτή να πετύχει. Οι μαθητές δουλεύοντας ομαδικά έμαθαν να συνεργάζονται, να μοιράζονται να κοινωνούν τις απόψεις και τις ιδέες τους, να αναπτύσσουν επιχειρηματολογία.

Η δύναμη της ομάδας αλλά και το συναισθηματικό δέσιμο των μελών σφυρηλατήθηκε και με τη διοργάνωση εκπαιδευτικής επίσκεψης στο Πλανητάριο Θεσσαλονίκης αλλά και του «τελευταίου σχολικού καφέ» σε γνωστό καφέ της πόλης. Οι σχετικές φωτογραφίες δημοσιεύτηκαν, όπως αναμενόταν, στην ομάδα του Facebook.

Ως τελικό συμπέρασμα, θα λέγαμε ότι η χρήση των εργαλείων Web2.0 στην εκπαίδευση κρίνεται ως ιδιαίτερα εποικοδομητική. Ίσως μάλιστα και απαραίτητη τα επόμενα χρόνια. Οι μαθητές χρησιμοποιούν τα εργαλεία Web2.0 καθημερινά είτε στο σπίτι τους από τον υπολογιστή τους, είτε καθοδόν από το κινητό τους τηλέφωνο. Επαφίεται, λοιπόν, σε μας τους εκπαιδευτικούς να αναδείξουμε την εκπαιδευτική χρήση τους πέρα από την ψυχαγωγική.

5.31 «euro-good» news [...] – an e-twinning Project

συντελεστές		
Χριστίνα Δρακοπούλου	christinadrak@sch.gr	Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
Αναστασία Παπαχαραλάμπους	anpapnk@hotmail.gr	Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
Yucel Tuzun	ycltzn@gmail.com	Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
Ιουλία Γκίκα	gkika@sch.gr	Πρεσβευτής Δράσης eTwinning Στερεάς Ελλάδας
σύντομη περιγραφή		
Πρόκειται για ένα σενάριο - πανόραμα web εργαλείων με σκοπό την αναζήτηση – εντοπισμό - καταγραφή Καλών Νέων». Η Ελλάδα (Γεν. Λύκειο Σκύρου), είναι χώρα υποδοχής, συνεργαζόμαστε με Ολλανδία, Τουρκία και Ιταλία πάνω στην εξής ιδέα: Αναζητούμε καλές ειδήσεις και δουλεύουμε για τη δημιουργία ενός δελτίου "καλών" ειδήσεων που εμπεριέχει πλήθος καλών ειδήσεων από την Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο σε τομείς όπως εκείνοι της Εκπαίδευσης, των Επιστημών, της Πολιτικής, του Περιβάλλοντος, του Πολιτισμού κλπ Οι μαθητές (twinners) είναι δημοσιογράφοι και παρουσιάζουν τις Καλές ειδήσεις στο Ίντερνετ μέσω της τεχνολογίας Live Streaming http://www.livestream.com/eurogn «Σε μια εποχή που οι δυσοίωνες ειδήσεις μας κατακλύζουν, αποφασίζουμε να γίνουμε αναζητητές της καλής είδησης. Της είδησης που δίνει ελπίδα και δύναμη να συνεχίσουμε ως νέοι να έχουμε όραμα. Η Ευρώπη μπορεί να έχει κοινό όραμα, κοινές ελπίδες, κοινές προσμονές». Ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτό-πληροφόρησης, επικοινωνίας, κάνοντας χρήση του σχολικού τηλεοπτικού καναλιού.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://schprogrampages.webs.com/euro-good-news-2010-2011		

E-twinning έργο (=ηλεκτρονική αδελφοποίηση σχολείων που εργάζονται πάνω σε κοινή θεματική. Οι μαθητές / twinners, αναπτύσσουν δεξιότητες επικοινωνίας και ωφελούνται κοινωνικά και πολιτισμικά, με παράλληλη χρήση εργαλείων Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών.

Πρόκειται για διαθεματικό έργο, προτεινόμενη εφαρμογή σε τάξεις της Α΄ και Β' Λυκείου

Ηλικίες συμμετεχόντων

14 – 17

Γλώσσα

Αγγλική

Άξονας του έργου

Ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτό-πληροφόρησης και επικοινωνίας κάνοντας χρήση του σχολικού τηλεοπτικού καναλιού. Το Ελληνικό Σχολείο στην Ευρωπαϊκή Κοινωνία - Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Ζωής

Εικόνα 1. Το λογότυπο του σταθμού

Αναλυτική Περιγραφή της Δράσης – Διαδικασία Εφαρμογής

Ειδικοί Στόχοι

- Ενεργοποίηση μαθητών στη συλλογή και οργάνωση πληροφοριών
- Επίτευξη επικοινωνίας με πολίτες Ευρωπαϊκής Κοινότητας
- Ευαισθητοποίηση Πολιτών
- Σύνδεση Σχολείου – Κοινωνίας
- Σύσταση Εικονικής Σχολικής Επιχείρησης
- Γνωριμία με εικονικό περιβάλλον επικοινωνιών
- Επεξεργασία κειμένων - εικόνας – ηχητικών σημάτων
- Απόκτηση εργασιακής εμπειρίας σε εικονικές συνθήκες εργασίας
- Εξάσκηση στην Γλώσσα – Ικανότητα ανάγνωσης / συγγραφής
- Κοινωνικοποίηση
- Ευρωπαϊκή ταυτότητα
- Διαπολιτισμικότητα
- Σεβασμός πνευματικών δικαιωμάτων
- Κριτική σκέψη (επιλογή – οργάνωση πληροφορίων)
- Συνεργασία – συνεργατική συγγραφή
- Νέες φιλίες

Μέθοδος Υλοποίησης

Ομαδο-συνεργατική Μέθοδος. Οι μαθητές εργάζονται με τους προσωπικούς τους ρυθμούς, δεν παύει όμως να υπάρχουν και προθεσμίες που οφείλουν να γίνονται σεβαστές, μια που η πρόοδος του έργου είναι υπόθεση του συνόλου. Άλλη μία αρχή της Ομαδο-συνεργατικής Διδασκαλίας που αποδείχθηκε στην πράξη, είναι ότι σε μεγάλο βαθμό καλλιεργήθηκαν οι επικοινωνιακές δεξιότητες των μαθητών. Επίσης δόθηκε έμφαση στο «πως» γίνεται κάτι, πως φτιάχνεται ένα βίντεο στην περίπτωση που μας αφορά, έτσι ώστε οι μαθητές να αποκτήσουν

και γνωστικού τύπου αποσκευές (που ίσως αποτελέσουν κίνητρο και για τις επαγγελματικές επιλογές τους).

Αναλυτικό Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης – Προγραμματισμός - Τρόπος Ενσωμάτωσης στη Σχολική Διαδικασία

Συγκρότηση ομάδας

Phase A: to Know us better

http://new-twinspace.etwinning.net/c/portal/layout?p_l_id=6242593

1. Παρουσίαση Εργαλείων που θα χρησιμοποιηθούν: http://new-twinspace.etwinning.net/c/portal/layout?p_l_id=6242854
2. Ανάθεση ρόλων (δημοσιογράφοι, διευθυντής καναλιού, επιμελητές κειμένων, μεταφραστές, καλλιτεχνική διεύθυνση, σήμα εκπομπής, λογότυπο, μουσική, μασκότ, δημιουργία τάξης - στούντιο).
3. Οργάνωση εργασίας μαθητών: http://new-twinspace.etwinning.net/c/portal/layout?p_l_id=6505813
4. Κοινοί κατάλογοι τυπολογίας ειδήσεων που θα αναζητηθούν – Πηγές πληροφόρησης.

   Ενδεικτικά αναφέρονται:

   - http://kala-nea.gr/
   - http://www.happynews.com/
   - http://www.timelineindex.com/content/home/forced
5. Κατασκευή ή αγορά κούκλας που θα παρουσιάζει τις ειδήσεις (για δεοντολογικούς λόγους οι μαθητές δανείζουν μόνο τις φωνές τους).

Εικόνα 2. Skyri», ο / η παρουσιαστής των δελτίων

6. Εκπόνηση Χρονοδιαγράμματος υλοποίησης προγράμματος στο σύνολό του και μεμονωμένα των εκπομπών: http://new-twinspace.etwinning.net/c/portal/layout?p_l_id=6505307
7. Ίδρυση καναλιού: www.livestream.com
8. Εβδομαδιαίες τακτικές συναντήσεις (κυρίως μέσω διαδικτύου)

Αναζητήσεις στο διαδίκτυο - στον περιοδικό και ημερήσιο τύπο

Phase B: The "Good News Research"

http://new-twinspace.etwinning.net/c/portal/layout?p_l_id=7227843

Για λόγους προστασίας των προσωπικών δεδομένων των παιδιών είναι η μοναδική σελίδα που δεν υπάρχει πρόσβαση, φαίνεται όμως η κατηγοριοποίηση των ειδήσεων.

1. Σύγκριση ειδήσεων : Αντικειμενικότητα είδησης - ηθικές πτυχές
2. Δραστηριότητες επικοινωνίας ανά ζευγάρια και ανά ομάδες

Ενδεικτικά ένα από τα εργαλεία που εργάζονται από κοινού και on line:

- http://www.scribblar.com/rooms/index.cfm?r=xxhvnop

Αρχισυντάκτες – πληκτρολόγηση κειμένων

Phase C

http://new-twinspace.etwinning.net/c/portal/layout?p_l_id=8725613

Καλλιτεχνική επιμέλεια

Parallel Tasks

http://new-twinspace.etwinning.net/c/portal/layout?p_l_id=6283477

Οι παράλληλες δραστηριότητες περιλαμβάνουν επιμέρους ομάδες πχ: Καλλιτεχνική Ομάδα που εργάζεται πάνω στο Λογότυπο ή το Μουσικό Σήμα Δελτίου Ειδήσεων.

Εικόνα 3. Δημιουργικό της Καλλιτεχνικής Ομάδας

Επίσης υπήρξε παράλληλη δραστηριότητα την περίοδο των Χριστουγέννων μέσω ραδιοφώνου (http://eurogoodnews.listen2myradio.com) οι μαθητές επικοινώνησαν «μουσικά» με τα υπόλοιπα σχολεία στην Ευρώπη – Οι εκπομπές είναι αναρτημένες στο twinspace.

Ενδεικτικά:
http://newtwinspace.etwinning.net/c/portal/layout?p_l_id=6283477&p_p_id=36&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=3&_36_struts_action=%2Fwiki%2Fview&_36_nodeName=Main&p_r_p_185834411_title=eurogood+news+e-twin+radio+final+part

Τοποθέτηση αποτελεσμάτων στο Twin Space

Για παράδειγμα διεξήχθη ψηφοφορία μεταξύ των παιδιών και έγινε η τελική πρόκριση της μελωδίας που θα άνοιγε το δελτίο ειδήσεων.

http://freeonlinesurveys.com/rendersurvey.asp?sid=k8rorbtsqrt0j3s861606

Βιντεοσκόπηση – ήχος – γύρισμα

Με χρήση του προγράμματος Windows Movie Maker και της εφαρμογής animoto - http://animoto.com Το trailer του σχολικού καναλιού μπορείτε να το βρείτε και στο twinspace αλλά και στη δ/νση: http://animoto.com/play/KBDObDT6R3ABN9KtlSYO8g#

Προγραμματισμένη Προβολή δελτίου με αδελφοποιημένα σχολεία.

Το κανάλι μας

Phase D

www.livestream.com/eurogn

Από τις 16 Φεβρουαρίου 2011 εγκρίθηκε από την υπηρεσία Livestream.com και εκπέμπει σε απεριόριστο αριθμό ταυτόχρονων χρηστών.

Χρησιμοποιούμενα Μέσα (Υλικοτεχνικός Εξοπλισμός)

Ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές, Dvd camera, Live streaming, podcast, λογισμικό επεξεργασίας κειμένων, λογισμικό επεξεργασίας φωτογραφιών, εκτυπωτές, mp3, λογισμικό παρουσιάσεων, βίντεο, εικόνες, chat, e-mail

Συγκεντρωτικά τα εργαλεία Νέων Τεχνολογιών που έχουν έρθει σε επαφή οι twinners

- Eurogood news webmix / Συγκεντρωμένες όλες οι δ/νσεις εφαρμογές που αποτελούν την σταδιακή υλοποίηση του έργου: http://www.symbaloo.com/shared/AAAABsbfCzYAA42ACnjtKg==
- Twinspace / το twinspace του έργου: http://new-twinspace.etwinning.net/web/p38481
- Project Diary / Ημερολόγιο του έργου: http://twinblog.etwinning.net/28101/
- "euro - good"news Wall Wisher / Searching for Good News / εργαλείο ανάρτησης δ/νσων αναζήτησης καλών ειδήσεων: http://www.wallwisher.com/wall/eurogoodnews
- "euro - good" news Scribblar / εργαλείο που διευκολύνει τη διάδραση – συνδημιουργία: http://www.scribblar.com/rooms/index.cfm?r=xxhvn0p
- "euro - good" news surprise (how we tried to promote our radio -surprise) / εργαλείο για να κινήσουμε το ενδιαφέρον των μαθητών: http://weakforce.edu.glogster.com/the-eurogood-surprise/
- "euro - good" news [...] WallWisher - Wishing for the New Year / Παράλληλη δραστηριότητα για ενίσχυση της επικοινωνίας των μαθητών μεταξύ τους: http://www.wallwisher.com/wall/twinwishes
- "euro - good" news [...] on air! The emission on air via soundcloud / η εορταστική ραδιοφωνική εκπομπή της 20ής Φεβρουαρίου: http://soundcloud.com/weakforce/2-eurogoodnews-e-twinradio-on-air-i, http://soundcloud.com/weakforce/3-eurogoodnews-e-twin-radio-on-air-ii, http://soundcloud.com/weakforce/4-eurogood-news-e-twin-radio-final-part

- Vote for the song at the beggining of the euro - good news bulletin / Παράλληλη δραστηριότητα : Ψηφοφορία για το μουσικό σήμα της εκπομπής (για λόγους σεβασμού των πνευματικών δικαιωμάτων έγινε επαφή με την EMI Greece και μας δόθηκε η άδεια χρήσης): http://freeonlinesurveys.com/rendersurvey.asp?sid=k8rorbtsqrt0j3s861606
- The eurogood news trailer / προώθηση του προγράμματος στο ευρύ κοινό: http://animoto.com/play/KBDObDT6R3ABN9KtlSYO8g#
- The "euro - good" news 1st Bulletin / Το πρώτο μας δελτίο «Καλών ειδήσεων»: http://www.livestream.com/eurogn

Γενικότερα Συμπεράσματα

Τα συμπεράσματα είναι συνάρτηση των γενικότερων επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων.

Πράγματι τα παιδιά ασκήθηκαν στην απόκτηση δεξιοτήτων αυτό-πληροφόρησης, μυήθηκαν σε πρακτικές οργάνωσης και ταξινόμησης των πληροφοριών. Δημιουργήθηκε ένα αρχείο διαδικτυακών τηλεοπτικών εκπομπών. Το κανάλι παρέχει την δυνατότητα προβολής ειδήσεων “on demand” και live

Οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με πλήθος εργαλείων προκειμένου να φτιάξουν multimedia παρουσιάσεις. Αναφορικά με τη θεματολογία υπήρξε μέριμνα προβολής σύγχρονων και παλαιότερων θετικών δράσεων της Ευρώπης αλλά και άλλων παγκόσμιου χαρακτήρα σε τομείς Εκπαίδευσης, Επιστημών, Πολιτισμού, Πολιτικής, Οικονομίας [...]. Οι μαθητές εξοικειώθηκαν με εργαλεία Νέων Τεχνολογιών, συνεργάστηκαν με άλλους συμμαθητές τους σε μακρινές χώρες, απέκτησαν δεξιότητες.

Εκείνο που μας χαροποίησε ήταν ότι δήλωσαν συμμετοχή ακόμη και κάποιοι που άλλοτε δεν δραστηριοποιούνταν σε παράλληλες δράσεις. Υπήρξαν συμμετοχές ακόμη και από όσους δεν γνώριζαν επαρκώς την Αγγλική Γλώσσα, αλλά πρόσφεραν με τον τρόπο τους στο πρόγραμμα ανάλογα με την προσωπικότητα και τα ενδιαφέροντά τους. Δεν πιέσαμε ποτέ, ούτε υποχρεώσαμε κάποιο να μετέχει συνεχώς. Σεβόμασταν τους ρυθμούς τους. Μαζί με τους συμμαθητές τους από Ευρώπη, αποτέλεσαν μια εικονική τάξη, αλλά αληθινή. Άλλο σημαντικό στοιχείο είναι ότι στο μέλλον θα είναι πιο «ανοικτά» ως προς τη συμμετοχή τους σε παρόμοιες δράσεις. Και βέβαια υπήρξαν προβλήματα τουλάχιστον στην αρχή μέχρι να

εξοικειωθούν με την χρήση Νέων Τεχνολογιών, με επιμονή και συνεχείς επεξηγήσεις οι όποιες δυσκολίες ξεπεράστηκαν σε μεγάλο βαθμό.

Βασικές Βιβλιογραφικές Αναφορές

«Οδηγό Πολιτιστικών Εκδηλώσεων Α΄ Β΄ Γ΄ Γυμνασίου (σελ. 168 – 172) – εκδ. ΟΕΔΒ (διανεμημένος στα σχολεία, αναρτημένος και στη σελίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου)

101 Ιδέες για Πρωτοπόρους εκπαιδευτικούς – Παραγγελία της Microsoft Ουγγαρίας – Επιμέλεια κειμένων και προσαρμογή στο Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα - Εκδόσεις Καλειδοσκόπιο

Συγκεντρωμένες δ/νσεις που αφορούν σε media (αντιγράψτε την δ/νση και επικολλήστε τη στον φυλλομετρητή σας) http://www.symbaloo.com/shared/AAAABuuqCxUAA42ACnmCKA==

5.32 Ο Απόστολος Παύλος στην Ελλάδα … μέσω Διαδικτύου (μια πρόταση διαδικτυακής συνεργασίας εκπαιδευτικού και μαθητών)

συντελεστές		
Αλέξανδρος Γκίκας	alexgkikas@gmail.com	Γενικό Λύκειο Προαστίου Καρδίτσας
Βασιλική Μητροπούλου-Μούρκα	mitro@theo.auth.gr	Τμήμα Θεολογίας Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
σύντομη περιγραφή		
Είναι μια εκπαιδευτική πρόταση που στηρίχτηκε στις κοινωνικοπολιτιστικές θεωρίες μάθησης και στο ΔΕΠΠΣ (ΦΕΚ 303/13-3-2003). Οι μαθητές, έχοντας ως βάση τη διδακτική του μαθήματος των Θρησκευτικών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, εμπλούτισαν σταδιακά και οργάνωσαν τη γνώση τους σε πιο σύνθετες δομές. Η ενότητα στην οποία στηρίχθηκε η πρόταση, ήταν: «Ο Απόστολος Παύλος στην Ελλάδα» από το βιβλίο της Γ' Γυμνασίου. Χρησιμοποιήθηκε ως μέσο το Διαδίκτυο και το συνεργατικό εργαλείο του Web2.0, το Wiki. Έτσι, η πρόταση διαμορφώθηκε ως: "Ο Απόστολος Παύλος στην Ελλάδα… μέσω Διαδικτύου". Οι μαθητές εργαζόμενοι ατομικά ή ομαδικά, άντλησαν υλικό από το Διαδίκτυο και συνεργαζόμενοι μεταξύ τους και με τον εκπαιδευτικό, ανάρτησαν το υλικό που συνέλεξαν και δημιούργησαν στον ιστότοπο (http://apostolospaulos.pbwiki.com/). Με τον τρόπο αυτό ανέπτυξαν μεταγνωστικές δεξιότητες, έμαθαν να συνεργάζονται, πώς να συνεισφέρουν εποικοδομητικά στην ομάδα και εμπλούτισαν τις γνώσεις τους, μαθαίνοντας πως να μαθαίνουν.		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://apostolospaulos.pbwiki.com		

Εισαγωγή

Η πρόταση που παρουσιάζεται και υλοποιήθηκε, είναι μια εκπαιδευτική πρόταση που στηρίχτηκε στις κοινωνικοπολιτιστικές θεωρίες μάθησης και στο νέο αναλυτικό πρόγραμμα ΔΕΠΠΣ (ΦΕΚ 303/13-3-2003). Οι μαθητές, έχοντας ως βάση τη διδακτική του μαθήματος των Θρησκευτικών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, κλήθηκαν να εμπλουτίσουν σταδιακά και να οργανώσουν τη γνώση τους σε όλο και περισσότερο σύνθετες δομές. Η ενότητα στην οποία στηρίχθηκε η πρόταση, ήταν μέσα από το βιβλίο της Γ' Γυμνασίου και είχε τίτλο: «Ο Απόστολος Παύλος στην Ελλάδα». Το μέσο που χρησιμοποιήθηκε ήταν το Διαδίκτυο και ένα από τα συνεργατικά εργαλεία του Web2.0, το Wiki. Έτσι, η πρόταση διαμορφώθηκε ως: "Ο Απόστολος Παύλος στην Ελλάδα... μέσω Διαδικτύου". Οι μαθητές εργαζόμενοι ατομικά ή ομαδικά, άντλησαν υλικό από το Διαδίκτυο και συνεργαζόμενοι μεταξύ τους και με τον εκπαιδευτικό, ανάρτησαν το υλικό που συνέλεξαν και δημιούργησαν στο συνεργατικό ιστότοπο (http://apostolospaulos.pbwiki.com/. Με τον τρόπο αυτό ανέπτυξαν μεταγνωστικές δεξιότητες, έμαθαν να συνεργάζονται, πώς να συνεισφέρουν εποικοδομητικά στην ομάδα και εμπλούτισαν τις γνώσεις τους, μαθαίνοντας πως να μαθαίνουν.

Μεθοδολογία

Έξι μαθητές/τριες (Γιώργος, Αφροδίτη, Έφη, Γεωργία, Σεραφείμ, Μαρία) από τα δύο τμήματα της Γ΄ τάξης του Γυμνάσιο Προαστίου Καρδίτσας (το 2010), ανταποκρίθηκαν στην πρόσκληση-πρόκληση του διδάσκοντα καθηγητή κλάδου ΠΕ01, Αλέξανδρου Γκίκα να συμμετάσχουν σε μια εργασία-πάζλ, όπου παροτρύνονται να σημειώνουν λέξεις-κλειδιά, να συνδέουν στοιχεία, να συγκρίνουν δεδομένα και να αποφασίζουν την τελική σύνθεση των εργασιών. Η διδακτική ενότητα στην οποία στηρίχθηκε η δραστηριότητα ήταν από το βιβλίο της Γ' Γυμνασίου και είχε τίτλο: «Ο Απόστολος Παύλος στην Ελλάδα» Ο τίτλος ύστερα από συζήτηση του εκπαιδευτικού με τους μαθητές διαμορφώθηκε: "Ο Απόστολος Παύλος στην Ελλάδα... μέσω Διαδικτύου", επειδή η κύρια πηγή πληροφοριών ήταν το Διαδίκτυο.

Η μορφή συνεργατικής μάθησης που εφαρμόστηκε στην πρόταση ήταν «η πρακτική σύνθεσης κομματιών (παζλ)». Το προς μάθηση υλικό χωρίζεται σε υποενότητες. Οι μαθητές, ανέλαβαν από μία υποενότητα, την οποία επεξεργάζονται. Σε κανένα μέλος δεν δίνονται επαρκείς πληροφορίες για την επίλυση του προβλήματος ή της δραστηριότητας (ασαφής διατύπωση) (Καψάλης, 2006) και μόνο αφού οι πληροφορίες όλων των μελών συντεθούν, το παζλ ολοκληρώνεται και προκύπτει η εικόνα του συνόλου. Κάθε μαθητής/τρια που

συμμετείχε στη δραστηριότητα, διαμόρφωσε μόνος/η του/της την εργασία που του/της ανατέθηκε αναλογικά, σύμφωνα με την κατανομή που έκαναν οι ίδιοι.

Στην πρώτη συνάντηση εκπαιδευτικού-μαθητών δημιουργήθηκε στην υπηρεσία Live Windows (Hotmail) της Microsoft, που υπάρχει ενσωματωμένη σε υπολογιστές με λειτουργικό σύστημα Windows, μια ομάδα με τίτλο «St. Paul», για επικοινωνία, καλύτερο συντονισμό και ανταλλαγή υλικού. Οι μαθητές, άρχισαν να εργάζονται πάνω στο θέμα που είχε αναλάβει ο καθένας και να συνεργάζονται, μέσω του Hotmail, ανταλλάσσοντας γνώμες, γνώσεις και πληροφορίες.

Στοχοθεσία

Παράλληλα, με τους στόχους της διδακτικής ενότητας όπως καθορίζονται στο ΔΕΠΠΣ (ΦΕΚ 303/13-3-2003) τέθηκαν οι παρακάτω επιμέρους διδακτικοί στόχοι (Μητροπούλου κ.α, 2000):

Οι μαθητές :

- Να είναι σε θέση να αποδείξουν μέσα από τις βιβλικές πηγές τη δυναμική του κηρύγματος του Ευαγγελίου (να αλλάζει τις στάσεις ζωής των ανθρώπων).
- Να αντιληφθούν τη σημασία του κηρύγματος του αποστόλου Παύλου στην Ευρώπη για τη μετέπειτα ιστορία της Εκκλησίας.
- Να κατανοήσουν ότι η διάδοση του Χριστιανισμού στην Ελλάδα έγινε με αγώνες και θυσίες καθώς και το δύσκολο έργο της ιεραποστολής.
- Να γνωρίσουν το κήρυγμα του αποστόλου Παύλου στην Αθήνα και να επισημάνουν τις ιδιαιτερότητές του.
- Να γνωρίσουν ιστορικά και γεωγραφικά τις συγκεκριμένες ελληνικές πόλεις από τις οποίες πέρασε ο απόστολος Παύλος και να διαγνώσουν την εθνική και θρησκευτική πολυχρωμία τους.
- Να χρησιμοποιήσουν το Διαδίκτυο, τις υπηρεσίες και τα εργαλεία του στη μαθησιακή διαδικασία.

Η διδασκαλία της διδακτικής ενότητας αποβλέπει στην ανάπτυξη των ακόλουθων δεξιοτήτων των μαθητών (Μητροπούλου κ.α, 2000):

- άσκηση στην ανεύρεση πληροφοριών για τα γεγονότα της εποχής που περιέχονται στην Καινή Διαθήκη και εξοικείωση με το κείμενο της.
- γραπτή διατύπωση των απόψεων και συμπερασμάτων των μαθητών για ένα συγκεκριμένο θέμα και ανταλλαγή αυτών των απόψεων με τους συμμαθητές της ίδιας ή και των άλλων ομάδων, συμμετέχοντας έτσι σε μια ομαδική εργασία που θα παρουσιαστεί μέσω δικτύου και σε άλλα σχολεία και
- εξάσκηση στη λύση προβλημάτων.

Περιγραφή της Δραστηριότητας

Μέσα από τις πρώτες συναντήσεις και συζητήσεις, δόθηκε στους μαθητές αρχικά να διαβάσουν το υλικό και στη συνέχεια έγινε κατανομή εργασιών/δραστηριοτήτων και ορισμός καθηκόντων στα μέλη της ομάδας. Σε πρώτο στάδιο, οι μαθητές έλαβαν όλοι τις ίδιες αρχικές πληροφορίες, ιστορικές, θεολογικές, γεωγραφικές κλπ για τον Απόστολο Παύλο, ώστε να μπορέσουν να αναζητήσουν στο Διαδίκτυο επιπλέον υλικό. Στο δεύτερο στάδιο, οι μαθητές, με τη βοήθεια και του εκπαιδευτικού, προσέγγισαν το θέμα από θρησκευτικο-εκκλησιολογικο-ιστορικο-θεολογική οπτική και επιχείρησαν να προσεγγίσουν το θέμα μέσω πρόσβασης στο Διαδίκτυο. Κατόπιν αποφασίστηκε η κατανομή των μαθητών σε ομάδες με βάση τα ενδιαφέροντα ή τις φιλικές τους σχέσεις και η ανάθεση καθηκόντων σύμφωνα με τις ιδιαίτερες δεξιότητες των μαθητών αποφεύγοντας την κατηγοριοποίησή τους με βάση την σχολική επίδοση (Peterson 1999). Οι προτεινόμενες θεματικές ενότητες της διδακτικής ενότητας. που κατανεμήθηκαν στις ομάδες εργασίας, είναι οι βασικές πόλεις-σταθμοί του Απ. Παύλου: Φίλιπποι, Θεσσαλονίκη, Βέροια, Αθήνα, Κόρινθος.

Μετά την κατανομή εργασιών, οι μαθητές μόνοι ή ανά δύο ανέλαβαν να συγκεντρώσουν πληροφορίες, να τις επεξεργασθούν, ταξινομήσουν, και να παρουσιάσουν την εργασία τους στον συνεργατικό ιστοχώρο που θα δημιουργούνταν για το σκοπό αυτό. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού ήταν συμβουλευτικός και συντονιστικός. Οι φυσικές συναντήσεις εκπαιδευτικού-μαθητών, γινόταν στο σχολείο, σε ώρες που δεν παρεμποδίζονταν η κανονική ροή του ωρολογίου προγράμματος και οι διαδικτυακές όποτε υπήρχαν νέα ή ανάγκες.

Η διαδικτυακή ομάδα “St. Paul”, με μέλη τους έξι μαθητές και τον εκπαιδευτικό του σχολείου τους, δημιουργήθηκε στις 30 Ιανουαρίου 2010 και χρησιμοποιήθηκε εκτενώς από τα μέλη της ομάδας, αποτελώντας μέχρι σήμερα ένα ακόμη δίαυλο επικοινωνίας των μαθητών. Το υλικό

που συγκεντρώθηκε αναρτήθηκε στον ιστοχώρο που δημιούργησαν οι μαθητές λίγο πριν το Πάσχα 2010. Χρησιμοποιήθηκε ο υπολογιστής στην αίθουσα προβολών του σχολείου.

Το Wiki δημιουργήθηκε στον εξυπηρετητή του παρόχου ανοικτού λογισμικού PBWorks (http://pbworks.com/) από τους μαθητές σε συνεργασία με τον υπεύθυνο εκπαιδευτικό. Οι αρχικές ρυθμίσεις δεν επέτρεπαν την πρόσβαση σε μη-μέλη. Οι μαθητές, μαζί με τον εκπαιδευτικό, ήταν διαχειριστές του δικτυακού τόπου (http://apostolospaulos.pbwiki.com/), οι μοναδικοί συγγραφείς (editors) του ιστοχώρου και οι μοναδικοί που μπορούν να εισέρχονται, να επεξεργάζονται τα δεδομένα και να τον βλέπουν. Είχαν την κύρια ευθύνη για την ενημέρωση του διαδικτυακού αυτού ιστοχώρου, υπό τη διαρκή καθοδήγηση του εκπαιδευτικού.

Το πρόγραμμα περατώθηκε, στις 30 Απριλίου 2010, οπότε ολοκληρώθηκε η συγκέντρωση, η κωδικοποίηση και η ψηφιοποίηση του υλικού που, που είχε αναλάβει να συγκεντρώσει κάθε μαθητής, και, λίγο μετά το Πάσχα η αποστολή του υλικού που είχε συγκεντρωθεί, στο wiki: "Ο Απόστολος Παύλος στην Ελλάδα...μέσω Διαδικτύου" http://apostolospaulos.pbwiki.com.

Εικόνα 1. Η αρχική σελίδα του ιστότοπου

Αξιολόγηση της Δραστηριότητας

Αν και οι μαθητές δεν είχαν εργαστεί σε τέτοιου είδους διαδικτυακά συνεργατικά περιβάλλοντα, δε δυσκολεύτηκαν καθόλου να προσαρμοστούν. Έτσι, από την ίδια μέρα της δημιουργίας του συνεργατικού ιστοχώρου, ανέλαβαν το «ανέβασμα» του υλικού που είχαν συλλέξει στο Διαδίκτυο, το χωρισμό των ενοτήτων και τη διαμόρφωσή τους.

Στην τελική συνάντηση τον Μάιο 2010 όλοι οι μαθητές/τριες, θεώρησαν ότι το υλικό που συγκεντρώθηκε ήταν αρκετό και η δουλειά που έγινε, στον ιστοχώρο, ήταν πάρα πολύ σημαντική, τόσο για τους ίδιους, όσο και για το πρόγραμμα, επειδή έμαθαν να χειρίζονται τη γνώση με ένα διαφορετικό τρόπο, χρησιμοποιώντας ένα συνεργατικό διαδικτυακό εργαλείο του Web2.0.

Όλοι οι μαθητές αναγνώρισαν ότι λειτούργησαν ομαδικά, ήταν απόλυτα ευχαριστημένοι για τη συνεργασία που είχαν με τους συμμαθητές τους κατά την υλοποίηση του προγράμματος, με την κατασκευή του ιστοχώρου, στον οποίο κάθε ένας, συνέβαλλε με τον δικό του τρόπο.

Σήμερα, ο ιστότοτοπος (http://apostolospaulos.pbwiki.com/) είναι ανοικτός και προσβάσιμος σε όλη τη Διαδικτυακή κοινότητα.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Καψάλης (2006). Παιδαγωγική Ψυχολογία, Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη.

Ματσαγγούρας, Η. (2004). Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση. (3η εκ.). Αθήνα: Γρηγόρης.

Μητροπούλου Β, Βασιλόπουλος Χ, Ακανθοπούλου Κ, & Χύτας Αθ, (2000). Βιβλίο Καθηγητή για τις διδακτικές ενότητες : 1. Η δεύτερη περιοδεία του Αποστόλου Παύλου στην Ελλάδα 2. Η Βυζαντινή Θεσσαλονίκη 3. Το Ισλάμ.. Συνοδευτικό υλικό σε CD ROM του εκπαιδευτικού λογισμικού, που αναπτύχθηκε στα πλαίσια του έργου ΝΑΥΣΙΚΑ του ΥΠΕΠΘ και του Ι.Τ.Υ. (Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών) στα πλαίσια της ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ με τίτλο: «Θρησκευτική Πληροφορική : Ανάπτυξη Πιλοτικού Λογισμικού Πολυμέσων για τη θεματική ενότητα της Θρησκευτικής Αγωγής στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση» Αθήνα.

Peterson, B. (1999). Tracking and the Project Method, Rethinking schools online, Volume 13, No. 2-Winter 1998/99. Ανάκτηση στις 28 Μαΐου 2010 από το http://www.rethinkingschools.org/archive/13_02/track.shtml.

5.33 Το εκπαιδευτικό κοινωνικό δίκτυο Edmodo στη διδακτική πράξη

συντελεστές		
Σπυρίδων Μηλίνης	milinis.spyros@gmail.com	Γυμνάσιο Αγριάς Βόλου
σύντομη περιγραφή		
Η δράση αφορά τη δημιουργία ενός δικτύου επικοινωνίας και εκπαίδευσης μεταξύ του εκπαιδευτικού και των μαθητών, καθώς και την επικοινωνία των μαθητών μεταξύ τους. Επιλέχτηκε το εκπαιδευτικό κοινωνικό δίκτυο Edmodo (www.edmodo.com), μια πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης που έχει σχεδιαστεί ειδικά για εκπαιδευτικούς και μαθητές. Χρησιμοποιώντας το Edmodo δημιουργήθηκε ένα ασφαλές δίκτυο με τέσσερις ομάδες, αντίστοιχες τεσσάρων τάξεων. Από την πλευρά του εκπαιδευτικού δημοσιεύτηκαν ανακοινώσεις, ανατέθηκαν ομαδικές και διαθεματικές εργασίες, δόθηκε συμπληρωματικό ψηφιακό υλικό για τα μαθήματα, τηρήθηκε διαδικτυακό ημερολόγιο της τάξης. Ακόμη, δημιουργήθηκαν ψηφιακή βιβλιοθήκη και κουίζ κλειστού τύπου. Οι μαθητές ανταποκρίθηκαν θετικά: συνεργάστηκαν μέσω του δικτύου στην εκπόνηση ομαδικών εργασιών, συμμετείχαν διαδικτυακά στα κουίζ και στο διαγώνισμα τριμήνου στο εργαστήριο Η/Υ, ζήτησαν οδηγίες και διευκρινίσεις από το διδάσκοντα, απέκτησαν ψηφιακές δεξιότητες "νέου γραμματισμού". Τέθηκαν, τέλος, οι προϋποθέσεις για πληρέστερη εφαρμογή του δικτύου την επόμενη χρονιά, ενώ είναι δυνατή και η συμμετοχή των γονέων στο δίκτυο μέσω "λογαριασμού γονέα".		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://mavropinakas2010.blogspot.gr/2012/07/edmodo.html		

Τι είναι το Edmodo και γιατί επιλέχτηκε

Το Edmodo είναι μια πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης για εκπαιδευτική χρήση. Το 2011 περιλαμβανόταν στη λίστα των "100 κορυφαίων εργαλείων για την εκπαίδευση", στην 22η θέση, με τάση ανόδου από έτος σε έτος. Χρησιμοποιώντας το Edmodo οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δημιουργήσουν ένα ασφαλές δίκτυο για τις τάξεις τους, το οποίο τους επιτρέπει να δημοσιεύουν ανακοινώσεις, να αναθέτουν μέσω αυτού τις εργασίες και να τις

βαθμολογούν, να δημιουργούν και να αναθέτουν ψηφιακά κουίζ. Άλλες δραστηριότητες είναι η δημιουργία και η ανάπτυξη "ψηφιακών βιβλιοθηκών", η δημιουργία μικρών ομάδων μελέτης εξ αποστάσεως, ο διαμοιρασμός ψηφιακού υλικού και ιδεών, η ενημέρωση για δραστηριότητες του σχολείου, ακόμη και η δημιουργία λογαριασμού γονέων, ώστε να μετέχουν και αυτοί σε θέματα του σχολείου και να παρακολουθούν τους βαθμούς και τις εργασίες των παιδιών τους. Με δυο λόγια το Edmodo είναι ένα κοινωνικό δίκτυο που εξοικειώνει τους μαθητές με τα κοινωνικά δίκτυα, παρέχοντας όμως και την απαραίτητη διαδικτυακή ασφάλεια κατά τη χρήση του.

Είναι προφανής η συσχέτιση (ακόμη και σε επίπεδο δομής και εμφάνισης της ιστοσελίδας) του Edmodo με το δημοφιλές κοινωνικό δίκτυο Facebook.

Εικόνα 1. Facebook και Edmodo

Παρ' ότι το τελευταίο έχει υποστηριχτεί ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην εκπαιδευτική διαδικασία με πολλούς τρόπους, η κριτική προς το συγκεκριμένο δίκτυο είναι αρκετά έντονη. Το ίδιο το Facebook δεν επιτρέπει την εγγραφή μέλους κάτω των 13 ετών, ενώ οι ρυθμίσεις ασφαλείας που παρέχει δεν είναι πάντοτε εύκολο να ακολουθηθούν από μικρούς μαθητές, με αποτέλεσμα να είναι εκτεθειμένοι στην προσέγγιση από τρίτα άτομα και σε πιθανούς κινδύνους. Ωστόσο διαπιστώνεται ότι οι μαθητές συχνά γνωρίζουν τη χρήση του, καθώς και άλλων κοινωνικών δικτύων όπως τα twitter, blogger, youtube. Στόχος, λοιπόν, ήταν να αξιοποιηθεί η προϋπάρχουσα γνώση του διαδικτύου και η θετική στάση των μαθητών απέναντι στα κοινωνικά δίκτυα, ώστε να παραχθεί μορφωτικό αποτέλεσμα στο πλαίσιο του λεγόμενου “νέου γραμματισμού” και, βέβαια, η δράση να παρέχει τα εχέγγυα της διαδικτυακής ασφάλειας, κάτι απαραίτητο στην περίπτωση των ανήλικων μαθητών. Επιπλέον το Edmodo, ως μέσο του “Web 2.0”, ενθαρρύνει την άμεση ανταλλαγή απόψεων και μηνυμάτων, τη συμμετοχικότητα και συνεργατικότητα, την ανατροφοδότηση καθώς και τη

δυνατότητα ενσωμάτωσης (embed) ποικίλων ψηφιακών μέσων με σχετική ευκολία και χωρίς εξειδικευμένες γνώσεις από πλευράς των μαθητών. Αξιοσημείωτη είναι, τέλος, η άμεση βοήθεια που λαμβάνει ο εκπαιδευτικός από την "κοινότητα υποστήριξης" (support community) άλλων χρηστών του δικτύου σε παγκόσμιο επίπεδο.

Αναφορικά με το ζητούμενο της ασφάλειας και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων των μαθητών: κάθε μαθητής εγγράφεται στην ομάδα του με τον κωδικό της ομάδας που του γνωστοποιείται και με προσωπικό κωδικό. Η εισαγωγή e-mail δεν είναι απαραίτητη. Τους κωδικούς ομάδας τους γνωρίζουν μόνο οι μαθητές και μπορούν εύκολα να αλλάξουν από τον εκπαιδευτικό-διαχειριστή, σε περίπτωση διαρροής τους. Τέλος το όνομα και η φωτογραφία τους είναι ορατά μόνο στον εκπαιδευτικό και στους συμμαθητές τους.

Στόχοι με την εφαρμογή της συγκεκριμένης δράσης

- να γίνει προσέγγιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με ένα νέο, ελκυστικό τρόπο
- να γνωρίσουν οι μαθητές -αλλά και οι γονείς τους- πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένα κοινωνικό δίκτυο για την προώθηση της συμμετοχής τους στην οικοδόμηση της γνώσης
- να αποκτήσουν οι μαθητές νέες δεξιότητες στα πλαίσια του "νέου γραμματισμού", ώστε με τη χρήση των ΤΠΕ να οδηγηθούν στην εμπέδωση και καλύτερη αφομοίωση της σχολικής γνώσης.
- να υπάρξει πιο άμεση σχέση των μαθητών με τον διδάσκοντα, του οποίου ο ρόλος συνεχίζεται και έξω από τη σχολική τάξη
- να υπάρξει επικέντρωση στις συγκεκριμένες ανάγκες κάθε μαθητή
- να μάθουν οι μαθητές να συνεργάζονται στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών
- να γίνεται άμεση ανταλλαγή ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού μεταξύ διδάσκοντος-μαθητών, καθώς και των μαθητών μεταξύ τους.

Αναλυτική περιγραφή της δράσης

Η δράση εφαρμόστηκε σε τέσσερα τμήματα του Γυμνασίου Αγριάς κατά το σχολικό έτος 2011-12: Α1 και Α3 (Γλωσσική διδασκαλία και Νεοελληνική λογοτεχνία) και Β1 και Β2

(Ιστορία). Ας σημειωθεί ότι υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας και υποομάδων για την εκπόνηση ομαδικών εργασιών ή θεματικών ομάδων (π.χ λέσχη ανάγνωσης, φωτογραφίας κλπ). Αρχικά υπήρξε προβληματισμός για το πώς θα τεθεί το θέμα, πώς θα εξηγηθεί σε μικρής σχετικά ηλικίας μαθητές (12-14 ετών) η λειτουργία του δικτύου, η φιλοσοφία, οι στόχοι αλλά και τα όρια και οι περιορισμοί του. Ακόμη, πώς θα αντιμετωπιστεί το ενδεχόμενο κάποιοι μαθητές να μην είναι κάτοχοι Η/Υ ή, το πιθανότερο, να μην έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, στοιχείο απαραίτητο για την επιτυχία της δράσης. Τέλος, έπρεπε να ληφθούν υπόψη τυχόν επιφυλάξεις των γονέων ή και των συναδέλφων εκπαιδευτικών.

Όσον αφορά την έλλειψη πρόσβασης κάποιων μαθητών στο διαδίκτυο, τονίστηκε ο προαιρετικός χαρακτήρας της συμμετοχής και το ότι όσα ανακοινώνονται μέσω του δικτύου θα παρουσιάζονται και στην τάξη. Έγινε πρόταση ακόμη να εγγραφούν όσοι επιθυμούν, χρησιμοποιώντας το εργαστήριο Η/Υ του σχολείου και ενημερώθηκε ο υπεύθυνος καθηγητής. Θα μπορούσαν ακόμη και να εγγραφούν από το σπίτι συμμαθητή ή φίλου τους με πρόσβαση στο διαδίκτυο και να χρησιμοποιούν το Edmodo περιστασιακά, στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών.

Όλα αυτά προκάλεσαν μια μικρή καθυστέρηση στην εφαρμογή του προγράμματος που τελικά ξεκίνησε το τρίτο δεκαήμερο του Νοεμβρίου 2011. Αφού ενημερώθηκαν οι μαθητές για το πρόγραμμα, τις δυνατότητες και τα χαρακτηριστικά του, και έγιναν οι παραπάνω προτάσεις, διανεμήθηκε σε όλους, ανεξάρτητα αν είχαν πρόσβαση ή όχι στο διαδίκτυο, φυλλάδιο με οδηγίες εγγραφής, ενώ η ενημέρωση των γονέων έγινε με την ευκαιρία της επίδοσης ελέγχων α' τριμήνου.

Οι εγγραφές ξεκίνησαν πολύ γρήγορα, κάποιες μάλιστα έγιναν λίγα λεπτά μετά το τέλος του ωραρίου (!). Σταδιακά την πρώτη εβδομάδα αυξήθηκαν, φθάνοντας ένα μήνα περίπου μετά σε ποσοστό 57-75% για κάθε τμήμα. Ειδικά στις τάξεις Β1 και Β2 η συμμετοχή πλησίασε το 100% στο β' τρίμηνο, όταν ανακοινώθηκε ότι το διαγώνισμα τριμήνου θα διεξαχθεί μέσω του Edmodo και ενθαρρύνθηκαν να εγγραφούν όλοι οι μαθητές.

Το δίκτυο παρέχει τη δυνατότητα στους μαθητές να αποστέλλουν τις ανακοινώσεις τους προς όλα τα μέλη της ομάδας (προεπιλογή), οι οποίες, βέβαια, γνωστοποιούνται πάντοτε στον εκπαιδευτικό-διαχειριστή. Η δεύτερη δυνατότητα είναι οι μαθητές-μέλη να στέλνουν μόνο στον καθηγητή τις ανακοινώσεις και τις εργασίες τους (επιλογή "μόνο για ανάγνωση"). Το πρώτο διάστημα χρήσης της πλατφόρμας με την πρώτη δυνατότητα (να...μιλούν όλα τα μέλη της ομάδας με όλους) σημειώθηκε τεράστιος όγκος διακίνησης μηνυμάτων, τα οποία

κοινοποιούνταν στον εκπαιδευτικό, όλα σε κόσμιο επίπεδο, αλλά με άσχετο πολύ συχνά περιεχόμενο με το σχολείο και τα μαθήματα. Έγινε έτσι αντιληπτή η τεράστια δυναμική που κρύβουν τα κοινωνικά δίκτυα, ακόμη και σε αυτό το αυστηρά εκπαιδευτικό πλαίσιο. Επειδή όμως υπήρξε ανησυχία για τυχόν υπερβολές, φλυαρία, ενδεχόμενες διαμαρτυρίες γονέων και έχοντας το άγχος της συνεχούς παρακολούθησης, αποφασίστηκε να τεθούν όλοι οι μαθητές σε λειτουργία "μόνο για ανάγνωση" και να δίνονται πλήρεις δυνατότητες μόνο σε περίπτωση ομαδικών σχολικών εργασιών. Αυτό, βέβαια, περιόρισε σημαντικά τις δυνατότητες του προγράμματος, εξασφάλισε όμως τη συνέχιση της λειτουργίας του για την υπόλοιπη σχολική χρονιά.

Πώς χρησιμοποιήθηκε το δίκτυο

1. αποστολή υποστηρικτικών του μαθήματος βίντεο, παρουσιάσεων, σχεδιαγραμμάτων
2. ανάθεση διαθεματικών εργασιών με καταληκτική ημερομηνία παράδοσης

Εικόνα 2. διαδικτυακό ημερολόγιο

3. ανάθεση κουίζ με ερωτήσεις κρίσεως κλειστού τύπου, κυρίως στο μάθημα της ιστορίας
4. διαγωνισμός δημιουργίας αφίσας για την προώθηση της φιλαναγνωσίας
5. παροχή συνοδευτικού ψηφιακού υλικού σε σχέση με εξωσχολικές δραστηριότητες όπως σχολικές εκδρομές, εκπαιδευτικές επισκέψεις κλπ

6. συμβουλές για τη χρήση προγραμμάτων, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν στις σχολικές εργασίες (π.χ. δημιουργία screencast με οδηγίες για τη χρήση του vuvox)

Εικόνα 3. εργασία με το Vuvox για το ποίημα "Πρωινό Άστρο" του Γιάννη Ρίτσου

7. ανακοινώσεις για θέματα λειτουργίας του σχολείου, όπως η ημερομηνία επίδοσης ελέγχων, εξεταστέα ύλη προαγωγικών εξετάσεων κλπ
8. απαντήσεις στα θέματα των προαγωγικών εξετάσεων
9. επίλυση απορριών, απαντήσεις σε ερωτήσεις, παροχή οδηγιών και κατευθύνσεων για τις εργασίες.
10. διεξαγωγή on line εξέτασης στο μάθημα της Ιστορίας στο εργαστήριο Η/Υ, στη θέση του διαγωνίσματος β' τριμήνου.

Συμπεράσματα – κριτική αξιολόγηση της χρήσης του Edmodo

Οι μαθητές ανταποκρίθηκαν αρκετά θετικά στην εφαρμογή της δράσης. Ο αρχικός ενθουσιασμός περιορίστηκε, βέβαια, όταν είδαν ότι δεν είναι ένα άλλο Facebook, αλλά εργαλείο αποκλειστικά για εκπαιδευτική χρήση. Αναμενόμενο ήταν οι μαθητές που προέρχονταν από περιβάλλον κοινωνικοοικονομικά πιο υψηλό να ανταποκριθούν καλύτερα και με μεγαλύτερη συνέπεια. Υπήρξαν όμως και αρκετές περιπτώσεις "μέτριων" ή χαμηλής επίδοσης μαθητών που έδειξαν ζωηρό ενδιαφέρον, τουλάχιστον κατά την αρχική φάση,

φάνηκε μάλιστα οι ψηφιακές τους δεξιότητες να ξεπερνούν κάποιες φορές αυτές των αριστούχων συμμαθητών τους, δίνοντάς τους μια αίσθηση υπεροχής.

Από την πλευρά των γονέων δεν υπήρξε καμιά επιφύλαξη, αντίθετα σε κάποιες περιπτώσεις έγιναν θετικά και επαινετικά σχόλια. Κάποιοι γονείς ζήτησαν περαιτέρω οδηγίες για την ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο και έδειξαν ευαισθητοποιημένοι όσον αφορά τη χρήση του. Κρίνεται ωστόσο σκόπιμο, σε επόμενη εφαρμογή του προγράμματος, να υπάρξει έγγραφη ενημέρωση των γονέων εκ των προτέρων, να ζητηθεί γραπτή συγκατάθεση και να ενεργοποιηθεί η πρωτοποριακή για τα ελληνικά δεδομένα δυνατότητα δημιουργίας "λογαριασμού γονέα", ώστε να γίνει και πλήρης αξιοποίηση των δυνατοτήτων του δικτύου.

5.34 Αξιοποίηση κοινοτήτων μάθησης στο πλαίσιο προγράμματος προπτυχιακής εκπαίδευσης εν δυνάμει εκπαιδευτικών

συντελεστές		
Σπυρίδων Δουκάκης	sdoukakis@rhodes.aegean.gr	ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Αιγαίου
Μαρία Μοσκοφόγλου-Χιονίδου	mchionidou@rhodes.aegean.gr	ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Αιγαίου

σύντομη περιγραφή

Εικοσιπέντε προπτυχιακοί φοιτητές/τριες του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου συμμετείχαν σε ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης που είχε ως στόχο τον μετασχηματισμό της Τεχνολογικής Παιδαγωγικής Γνώσης Περιεχομένου (ΤΠΓΠ) στα Μαθηματικά. Στο πλαίσιο του προγράμματος, οι φοιτητές εργάστηκαν σε μαθηματικές δραστηριότητες και σχεδίασαν εκπαιδευτικά-διδακτικά σενάρια ενσωματώνοντας στο σχεδιασμό της διδασκαλίας τους εκπαιδευτικά λογισμικά Μαθηματικών και άλλες ψηφιακές τεχνολογίες, ώστε να διδάξουν γεωμετρικές έννοιες σε μαθητές Δημοτικού και Γυμνασίου. Με σκοπό να διευκολυνθεί η ενδυνάμωση της ΤΠΓΠ των φοιτητών πραγματοποιήθηκαν 12 συναντήσεις διάρκειας τεσσάρων ωρών η καθεμία στο εργαστήριο Μαθηματικών, ενώ ταυτόχρονα αξιοποιήθηκαν ψηφιακά εργαλεία που συνέδραμαν στην εξ αποστάσεως (σύγχρονη και ασύγχρονη) επικοινωνία μεταξύ των συμμετεχόντων στην έρευνα. Τα εργαλεία αυτά ήταν ο δικτυακός τόπος υποστήριξης των συναντήσεων, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, το ιστολόγιο, ο χώρος ηλεκτρονικών συζητήσεων, η πλατφόρμα διαχείρισης μαθήματος και τα sms, με αποτέλεσμα να «γράψουν» οι περισσότεροι φοιτητές και αρκετές ώρες παρουσίας στις διαδικτυακές συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν.

ιστοσελίδα πρόσβασης

http://tpamk.wordpress.com

Η αξιοποίηση των διαδικτυακών εργαλείων και κοινοτήτων στον τομέα της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης αποτελεί μία σύγχρονη πρόκληση για τους εκπαιδευτικούς. Οι εκπαιδευτικοί καλούνται να μετασχηματίσουν την Τεχνολογική Παιδαγωγική Γνώση Περιεχομένου (ΤΠΓΠ) τους, ώστε να είναι σε θέση να εντάξουν και στη συνέχεια να ενσωματώσουν τις ψηφιακές τεχνολογίες (ΨΤ) για να διδάξουν συγκεκριμένο περιεχόμενο με διαφορετική διδακτική προσέγγιση.

Για τον μετασχηματισμό της ΤΠΓΠ των εκπαιδευτικών υλοποιούνται προγράμματα επιμόρφωσης για την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων με σκοπό την παιδαγωγική αξιοποίηση των ΨΤ στη διδασκαλία. Αντίστοιχη προσπάθεια καθίσταται αναγκαία και σε επίπεδο προπτυχιακών σπουδών, με σκοπό οι φοιτητές/τριες σχολών και τμημάτων που παράγουν εν δυνάμει εκπαιδευτικούς να εμπλακούν και να συμμετάσχουν σε αντίστοιχες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, ώστε να είναι σε θέση να αξιοποιήσουν με κατάλληλο παιδαγωγικό τρόπο τις ΨΤ στη διδασκαλία του γνωστικού τους αντικειμένου.

Ένα τέτοιο πρόγραμμα εκπαίδευσης (ΠΕ) σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε στο πλαίσιο των προπτυχιακών σπουδών στα Μαθηματικά εικοσιπέντε φοιτητών/τριών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Παρ' ότι οι φοιτητές είχαν αναπτυγμένες δεξιότητες χρήσης της τεχνολογίας, οι δεξιότητες και οι γνώσεις που είχαν για την αξιοποίηση της τεχνολογίας στη διδασκαλία των Μαθηματικών ήταν ελάχιστες έως ανύπαρκτες. Με στόχο τον μετασχηματισμό της Τεχνολογικής Παιδαγωγικής Γνώσης στα Μαθηματικά στους άξονες της εφαρμογής του Προγράμματος Σπουδών, της Αξιολόγησης των μαθητών/τριών, της Μάθησης, της Διδασκαλίας και της Πρόσβασης στις Ψηφιακές Τεχνολογίες με βάση τα στάδια ανάπτυξης που διέρχονται οι εκπαιδευτικοί (Αναγνώριση, Αποδοχή, Προσαρμογή, Διερεύνηση και Εξέλιξη), το ΠΕ υιοθετούσε την οπτική της διαλεκτικής φύσης των Μαθηματικών, τις εκδοχές του κατασκευαστικού εποικοδομισμού και της εγκαθιδρυμένης μάθησης (Εικόνα 1).

Εικόνα 1. Το πλαίσιο του προγράμματος εκπαίδευσης και της έρευνας

Στο πλαίσιο του ΠΕ, οι φοιτητές μέσω μιας σπειροειδούς διαδικασίας ανατροφοδότησης, αναστοχασμού και σταδιακών τροποποιήσεων μέσα σε ένα διαλεκτικό πλαίσιο συνεργασίας εργάστηκαν σε μαθηματικές δραστηριότητες με την χρήση τεχνολογικών εργαλείων και σχεδίασαν εκπαιδευτικά-διδακτικά σενάρια ενσωματώνοντας στο σχεδιασμό της διδασκαλίας τους εκπαιδευτικά λογισμικά Μαθηματικών που προτείνονται από το Υπουργείο Παιδείας και άλλες ψηφιακές τεχνολογίες, ώστε να διδάξουν γεωμετρικές έννοιες σε μαθητές Στ΄ Δημοτικού και Β΄ Γυμνασίου (Εικόνα 2).

mathisi 2.0
Με χρηματοδότηση από το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης – Εθνική Υπηρεσία και την Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου Προγράμματος 'Νέα Γενιά σε Δράση' της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Εικόνα 2. Το Εκπαιδευτικό Λογισμικό Μαθηματικών της Ε' και Στ' Δημοτικού

Με σκοπό να διευκολυνθεί η ενδυνάμωση της μαθηματικής παιδαγωγικής και τεχνολογικής γνώσης των φοιτητών πραγματοποιήθηκαν 12 συναντήσεις διάρκειας τεσσάρων ωρών η καθεμία στο εργαστήριο Μαθηματικών, ενώ ταυτόχρονα αξιοποιήθηκαν και άλλα ψηφιακά εργαλεία που συνέδραμαν στην εξ αποστάσεως (σύγχρονη και ασύγχρονη) επικοινωνία μεταξύ των συμμετεχόντων στην έρευνα. Τα εργαλεία αυτά είτε ήταν διαθέσιμα από το ΠΤΔΕ (δικτυακός τόπος υποστήριξης των συναντήσεων και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο της έρευνας), είτε αναπτύχθηκαν και εγκαταστάθηκαν με σκοπό να αξιοποιηθούν στην έρευνα (εργαλεία τεχνολογιών Ιστού 2.0 όπως ιστολόγιο, χώρος ηλεκτρονικών συζητήσεων, πλατφόρμα διαχείρισης μαθήματος moodle) είτε χρησιμοποιήθηκε η υπηρεσία σύντομων μηνυμάτων (short message service, sms), με αποτέλεσμα να «γράψουν» οι περισσότεροι φοιτητές και αρκετές ώρες παρουσίας στις διαδικτυακές συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν.

Πιο συγκεκριμένα στο ιστολόγιο (http://maths-gr.blogspot.gr/) μπορούσαν να κάνουν αναρτήσεις οι δύο ερευνητές, ενώ οι φοιτητές μπορούσαν να κάνουν σχόλια και να συζητούν περαιτέρω τις αναρτήσεις. Το ιστολόγιο ήταν δημόσιο. Οι αναρτήσεις σχετίζονταν με τον σχεδιασμό των δραστηριοτήτων και την διδασκαλία.

Ο ηλεκτρονικός χώρος συζητήσεων (http://maths.forumotion.net/) ήταν ιδιωτικός και εκεί μπορούσαν να ανοίξουν θέματα τόσο οι φοιτητές όσο και οι ερευνητές. Τα θέματα ήταν τεχνικής, τεχνολογικής, παιδαγωγικής και μαθηματικής φύσης, ενώ οι φοιτητές συζητούσαν τόσο μεταξύ τους, όσο και σε θέματα που ξεκινούσαν από τους ερευνητές (Εικόνα 3).

Εικόνα 3. Ο χώρος συζητήσεων της ομάδας

Η πλατφόρμα διαχείρισης μαθήματος moodle, αξιοποιήθηκε ώστε να έχουν το πλάνο του ΠΕ, τους χρόνους παράδοσης εργασιών, το διαθέσιμο υλικό κ.α. Ωστόσο δεν αξιοποιήθηκαν περαιτέρω δυνατότητες της πλατφόρμας, αφού από τον σχεδιασμό του προγράμματος είχε τεθεί ως στόχος να εμπλακούν οι φοιτητές και με άλλα εργαλεία που είναι διαθέσιμα στο διαδίκτυο (π.χ. το ιστολόγιο και το forum).

Μέσω των sms, οι φοιτητές ενημερώνονταν άμεσα για θέματα που σχετίζονταν με τις συναντήσεις, για αλλαγές στο πλαίσιο του ΠΕ, για εκπαιδευτικά θέματα που λάμβαναν χώρα συγκεκριμένες χρονικές στιγμές, για αποτελέσματα από τις αξιολογήσεις τους και τα ερωτηματολόγια που είχαν συμπληρώσει. Ταυτόχρονα, οι φοιτητές επικοινωνούσαν μέσω του κινητού τους με τον διδάσκοντα για πιθανές ανάγκες τους, για εκπαιδευτικά θέματα που θεωρούσαν σημαντικά κ.α.

Οι φοιτητές βρίσκονταν στο τελευταίο εξάμηνο των σπουδών τους και παρακολουθούσαν το ΠΕ το οποίο είχε δομηθεί κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορούν να συνεργαστούν, να ανταλλάσουν απόψεις, επιχειρήματα και να συζητούν με μαθηματικούς, παιδαγωγικούς και τεχνολογικούς όρους. Όλες οι ΨΤ αξιοποιήθηκαν με έναν ενιαίο τρόπο, όπου οι φοιτητές είχαν την ευκαιρία να πειραματιστούν, να συζητήσουν, να αναστοχαστούν και να οικοδομήσουν την νέα γνώση τους μέσα στο εγκαθιδρυμένο περιβάλλον διδασκαλίας και μάθησης που υπήρχε.

Οι φοιτητές δήλωσαν την μεγάλη ικανοποίησή τους από τα εργαλεία που αξιοποιήθηκαν στο πλαίσιο της εκπαίδευσής τους όπου όπως ανέφερε μία φοιτήτρια: «...Ήταν πρωτοποριακό θα έλεγα, πρώτη φορά σε μάθημα συνεργαζόμασταν μέσω κινητών και forum. Ήταν πολύ

οργανωμένο, και στο forum ναι μεν δεν πόσταρα κάτι, αλλά έβλεπα νέα και διάβαζα μηνύματα...». Επιπλέον, ένιωσαν ότι με τον τρόπο αυτό οι διδάσκοντες ήταν κοντά στις ανάγκες τους. Για παράδειγμα μία φοιτήτρια ανέφερε: «...Μου άρεσε πάρα πολύ, καταρχήν γιατί έδειχνε ενδιαφέρον από το διδάσκοντα, και μας έφερνε πιο κοντά, δηλαδή και με τους άλλους φοιτητές έβλεπες μια οικειότητα, επίλυση των αποριών μας και ίσως ασφάλεια ότι αν χρειαστώ κάτι κάποιος θα με βοηθήσει».

Επιπλέον, ανέδειξαν την αξία του χώρου ηλεκτρονικών συζητήσεων όπου ένας φοιτητής ανέφερε: «...κυρίως μας δόθηκε η ευκαιρία μέσω του forum, ο καθένας από εμάς να μπορεί να ρωτήσει μια απορία, να ενημερωθεί, να συζητήσει με άλλους...». Οι συζητήσεις στο πλαίσιο των συναντήσεων ήταν σημαντικές αφού α) όλοι οι φοιτητές ήταν παρόντες στη διάρκεια των συναντήσεων και β) είχαν ήδη συνομιλήσει για τα θέματα της συνάντησης στο πλαίσιο του ηλεκτρονικού χώρου συζητήσεων. Έτσι, στις συναντήσεις πρόσωπο με πρόσωπο οι συζητήσεις επεκτείνονταν σε βαθύτερα ζητήματα ως προς τα ζητήματα τεχνολογίας, παιδαγωγικής και μαθηματικών.

Συνολικά, τα εργαλεία τεχνολογιών Ιστού 2.0, διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της συνεργασίας των μελών της ομάδας έρευνας. Το ιστολόγιο λειτούργησε ως ένας χώρος διδασκαλίας, μέσω του οποίου υπήρχε ο στόχος να διευκολυνθεί η συζήτηση και ταυτόχρονα να επιτευχθεί άμεση διδασκαλία. Παρ' ότι οι φοιτητές παρακολουθούσαν το ιστολόγιο, άποψη και σχόλια κατέθεσαν μόνο δύο εξ αυτών. Η περιορισμένη συμμετοχή των φοιτητών με σχόλια και παρατηρήσεις πιθανώς να οφείλεται στη μορφή του ιστολογίου, καθώς αυτό ήταν δημόσιο, κάτι που αναδεικνύεται και από την μεγάλη αξιοποίηση του ηλεκτρονικού χώρου συζητήσεων που ήταν ιδιωτικός και μπορούσαν να εγγραφούν και να συμμετάσχουν μόνο οι φοιτητές του ΠΕ.

Ο χώρος συζητήσεων ήταν ένα από τα εργαλεία που ικανοποίησε τους φοιτητές, όπου το ποσοστό ικανοποίησης έφτασε στο 97,15%. Μέσω του χώρου συζητήσεων υπήρχε μια κοινότητα μάθησης και πρακτικής με δυνατότητες αλληλεπίδρασης, διαμοιρασμού ιδεών και υλικού, όπου υπήρχε αλληλεγγύη, αλληλοσεβασμός και εκτίμηση μεταξύ των μελών. Άξιο αναφοράς είναι ότι μία φοιτήτρια ένα χρόνο μετά την ολοκλήρωση του ΠΕ και εργαζόμενη ως εκπαιδευτικός στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση ανέφερε: «...θα ήθελα να ρωτήσω αν υπάρχει το φόρουμ στο οποίο μιλούσαμε ως φοιτητές... θα ήταν πολύ ενδιαφέρον να μοιραζόμαστε τις απόψεις μας ως συνάδελφοι πια και το υλικό μας... διατηρώντας την επικοινωνία μας μαζί σας!».

Επιπλέον, τα ευρήματα ανέδειξαν ότι οι φοιτητές της έρευνας έχοντας αποκτήσει εμπειρίες και έχοντας αναπτύξει την προσωπική τους οπτική για τα Μαθηματικά, την Τεχνολογία και την Παιδαγωγική μετασχημάτισαν σε διαφορετικό βαθμό την ΤΠΓΠ τους. Αποτέλεσμα αυτού ήταν να διέλθουν από διαφορετικά στάδια ανάπτυξής της και ελάχιστοι να φτάσουν στο στάδιο της διερεύνησης και εξέλιξης.

Οι πρώην φοιτητές στη συνέχεια βρέθηκαν να εργάζονται ως εκπαιδευτικοί σε διάφορα σχολεία, όπου μελετήθηκαν οι διδακτικές πρακτικές τους, οι οποίες φαίνεται να επηρεάστηκαν από εγκαθιδρυμένους παράγοντες του σχολείου, όπως το ζήτημα της πρόσβασης στις ΨΤ. Η δράση των πρώην φοιτητών στις πραγματικές σχολικές συνθήκες τους ενέπλεξε σε μια διαδικασία αναστοχασμού και κριτικής για τον τρόπο που θα αξιοποιούσαν τις ΨΤ στο σχολικό πλαίσιο και τους οδήγησε στο μετασχηματισμό της οπτικής και της εμπειρίας τους σε σχέση με την παιδαγωγική αξιοποίηση των ΨΤ στην μαθηματική εκπαίδευση.

Επιπλέον από τα αποτελέσματα φάνηκε ότι, ο μετασχηματισμός της ΤΠΓΠ των φοιτητών: α) είναι ανάλογος με το βαθμό εμπλοκής τους στο ΠΕ, β) σχετίζεται θετικά με τις εποικοδομητικές προϋπάρχουσες αντιλήψεις τους για τη διδασκαλία και την διαλεκτική φύση των Μαθηματικών και γ) συνδέεται θετικά με το πρόσφορο ή όχι σχολικό περιβάλλον που βρέθηκαν και εργάστηκαν ως εκπαιδευτικοί.

Ωστόσο, είναι άξιο αναφοράς ότι η ένταξη των ΨΤ στη σχολική πραγματικότητα και στις διδακτικές πρακτικές των εκπαιδευτικών της έρευνας σχετίστηκε με την δυναμική τους, την δημιουργικότητά τους και την κριτική προσέγγιση του ρόλου τους, όπως επίσης και με την οπτική τους σε σχέση με τα πιθανά οφέλη από τη χρήση των ΨΤ. Αυτός ήταν και ο λόγος, όπου ενώ οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί βρέθηκαν σε παρόμοια πλαίσια εργασίας, αντιμετώπισαν διαφορετικά τις προβληματικές καταστάσεις που προσδιόρισαν στο σχολικό πλαίσιο και την δυνατότητά τους να αξιοποιήσουν τις ΨΤ στο μαθησιακό περιβάλλον. Οι εκπαιδευτικοί που αξιοποίησαν τις ΨΤ υποστήριξαν ότι η ένταξη των τεχνολογιών στις διδακτικές τους πρακτικές βελτίωσε τη σχέση τους με τους μαθητές, συνέβαλε στην ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης των μαθητών τους και στην καλύτερη λειτουργία του σχολείου.

5.35 Καλές ψηφιακές πρακτικές στο Δημοτικό Σχολείο

συντελεστές		
Ευαγγελία Πετράκη	epetraki@gmail.com	10ο Δημοτικό Σχολείο Περιστερίου
Νικολέττα Ντεμίρη	nicoleta_venosa@hotmail.com	10ο Δημοτικό Σχολείο Περιστερίου
Φωτεινή Λίλη	fotlili82@gmail.com	10ο Δημοτικό Σχολείο Περιστερίου
Γεωργία Στεφανούλη	stefgeo21@gmail.com	10ο Δημοτικό Σχολείο Περιστερίου
Ελευθερία Κασούμη	elle_kasoumi@yahoo.gr	10ο Δημοτικό Σχολείο Περιστερίου

σύντομη περιγραφή

Η εισαγωγή του μαθήματος της Πληροφορικής (ΤΠΕ) στα Δημοτικά Σχολεία ΕΑΕΠ έδωσε το έναυσμα για τη χρήση νέων τεχνολογιών και Η/Υ μέσα στο μάθημα από τους μαθητές. Ξεκινώντας από το μάθημα της Πληροφορικής οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες δημιουργούν τα δικά τους παραμύθια, χρησιμοποιώντας τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους γράφουν οι ίδιοι τα κείμενα και ζωγραφίζουν τις εικόνες του παραμυθιού τους. Με ανάλογο τρόπο φτιάχνουν παρουσιάσεις και βίντεο, ενώ δημιουργούν τα δικά τους παιχνίδια χρησιμοποιώντας το περιβάλλον προγραμματισμού Scratch. Στη συνέχεια, σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς άλλων ειδικοτήτων, μέσα από δύο etwinning προγράμματα οι μαθητές με χρήση της αγγλικής γλώσσας μιλούν για τον εαυτό τους, τη ζωή τους στο σχολείο και παρουσιάζουν ελληνικά παραμύθια στους διαδικτυακούς φίλους που απέκτησαν από δημοτικά σχολεία άλλων χωρών, χρησιμοποιώντας το θέατρο, τη μουσική, τη ζωγραφική, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες και δίνοντας αμέτρητες ιδέες για αυτοσχεδιασμό. Όλες οι εργασίες ολοκληρώνονται σε ψηφιακή μορφή και αναρτώνται στο διαδίκτυο.

ιστοσελίδα πρόσβασης
http://10dim-perist.att.sch.gr/index.php

Οι δράσεις πραγματοποιήθηκαν στο 10 Δ.Σ. Περιστερίου, κατά τα σχολικά έτη 2010-11 και 2011-12 τόσο στο μάθημα της Πληροφορικής (ΤΠΕ) όσο και στο πλαίσιο 2 etwinning προγραμμάτων.

Στο πλαίσιο του μαθήματος

Στο μάθημα της πληροφορικής (ΤΠΕ) δόθηκαν εργασίες που είχαν σκοπό να καλλιεργήσουν στην κριτική σκέψη των παιδιών, την εργασία σε ομάδες και τη συνεργασία, τη δημιουργικότητα καθώς και να δώσουν στον κάθε μαθητή το ρόλο του ερευνητή που ερευνά για ένα συγκεκριμένο θέμα, συλλέγει πληροφορίες, εξάγει συμπεράσματα τα οποία αποτυπώνει σε ψηφιακή μορφή και τα παρουσιάζει στους συμμαθητές του. Παρακάτω παρουσιάζονται εργασίες που πραγματοποίησαν οι μαθητές στο πλαίσιο του μαθήματος της Πληροφορικής, οι οποίες εξυπηρέτησαν και τους παραπάνω στόχους, εκτός από τους βασικούς στόχους του μαθήματος (εκμάθηση συγκεκριμένου λογισμικού ή συγκεκριμένων εννοιών)

Δημιουργώντας τα δικά μας παραμύθια

Στους μαθητές της Β' και Γ' δημοτικού δόθηκε ως εργασία η δημιουργία του δικού τους παραμυθιού. Οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες 2 ή 3 ατόμων, επέλεξαν το θέμα του παραμυθιού τους, έγραψαν το κείμενο με χρήση ενός επεξεργαστή κειμένου, ζωγράφισαν τις εικόνες του παραμυθιού τους σε κάποιο λογισμικό ζωγραφικής (TuxPaint, Reveletion Natural Art, Gimp κλπ), ζωγράφισαν σε χαρτί στο σπίτι τους και με τη διαδικασία της σάρωσης την οποία παρακολούθησαν πραγματοποιήθηκε η εισαγωγή των εικόνων αυτών στο παραμύθι τους. Στη συνέχεια, αφού έγινε χρήση δυνατοτήτων του επεξεργαστή κειμένου μορφοποίησαν κατάλληλα το κείμενο του παραμυθιού.

Αρκετά από αυτά τα παραμύθια βρίσκονται εδώ (http://10dim-perist.att.sch.gr/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=34&Itemid=53)

Δημιουργώντας τη δική μας παρουσίαση

Στους μαθητές της Δ', Ε' και ΣΤ' τάξης δόθηκε ως εργασία η δημιουργία μιας δικής τους παρουσίασης. Οι μαθητές επέλεξαν το θέμα το οποίο μπορεί να προέρχεται και από άλλα μαθήματα π.χ. Ιστορία, Γεωγραφία, δούλεψαν σε ομάδες 2-3 ατόμων, συνέλλεξαν πληροφορίες από τα βιβλία τους αλλά και από το διαδίκτυο με την καθοδήγηση και την επίβλεψη του εκπαιδευτικού αλλά και με χρήση ασφαλών μηχανών αναζήτησης που προτείνονται (http://epetraki.blogspot.gr/search/label/Safe%20Search) Στη συνέχεια επεξεργάστηκαν τα στοιχεία, έκριναν και απέρριψαν στοιχεία που πιθανότητα προέρχονται από αναξιόπιστες πηγές, έγραψαν τα δικά τους κείμενα και εξήγαγαν τα δικά τους συμπεράσματα και με χρήση διαφόρων εφέ δημιούργησαν παρουσιάσεις. Στο τέλος παρουσίασαν τη δουλειά τους στους συμμαθητές τους. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων επισημαίνεται η σημασία της αναφοράς των πηγών μας σε κάθε εργασία που πραγματοποιούμε. Το θέμα αυτό έχει αναπτυχθεί διεξοδικά στα μαθήματα που έγιναν σε όλες τις τάξεις του δημοτικού σχετικά με το διαδίκτυο, θέματα ασφάλειας, πνευματικής ιδιοκτησίας κλπ.

Δείγματα από αυτές τις εργασίες υπάρχουν εδώ (http://10dim-perist.att.sch.gr/index.php?option=com_content&view=category&id=41&Itemid=60).

Δημιουργώντας το δικό μας βίντεο

Οι μαθητές της Ε' και ΣΤ' τάξης δημιουργούν το δικό τους βίντεο, επιλέγουν το θέμα με το οποίο θέλουν να ασχοληθούν και χρησιμοποιώντας πηγές από το διαδίκτυο συλλέγουν χρήσιμο για το θέμα τους υλικό (κείμενο και φωτογραφίες). Ο τρόπος εργασίας και οι στόχοι που πραγματοποιούνται είναι παρόμοιοι με αυτούς που περιγράφονται στο Α.2. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε ηχογράφηση έτσι ώστε να περιγράψουν οι ίδιοι οι μαθητές την εργασία τους. Στο πλαίσιο αυτής της δραστηριότητας δημιουργήθηκαν βίντεο για το εσωτερικό του υπολογιστή, την ανακύκλωση, τους ιούς υπολογιστών, το υλικό και το λογισμικό, τα ζώα υπό εξαφάνιση. Αυτά τα βίντεο παρουσιάζονται εδώ (http://10dim-perist.att.sch.gr/index.php?option=com_content&view=category&id=48&Itemid=70)

Φτιάχνω το δικό μου παιχνίδι

Οι μαθητές χρησιμοποιώντας το Scratch (δουλεύοντας σε ομάδες) φτιάχνουν τα δικά τους παιχνίδια. Μέσα από το παιχνίδι οι μαθητές χρησιμοποιούν τις βασικές προγραμματιστικές δομές (επανάληψη, επιλογή, ακολουθία) χωρίς να γίνεται αναφορά σ' αυτές αλλά δίνεται έμφαση στο αποτέλεσμα που έχει η χρήση μιας τέτοιας δομής. Αρκετά παιχνίδια από αυτά που φτιάχτηκαν βασίστηκαν σε ιδέες του βιβλίου http://www.scratchplay.gr/ αλλά δημιουργήθηκαν και πρωτότυπα παιχνίδια όπως το «Παιχνίδι με μπάλες», «Βρείτε τις διαφορές» κλπ. Αρκετά παιχνίδια-εφαρμογές υπάρχουν εδώ (http://10dim-perist.att.sch.gr/index.php?option=com_content&view=category&id=46&Itemid=68)

Ασφάλεια στο διαδίκτυο

Στη συγκεκριμένη δράση σκοπός ήταν η ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα ασφαλούς πλοήγησης στο διαδίκτυο. Εργασίες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο αυτών των μαθημάτων εδώ (http://10dim-perist.att.sch.gr/index.php?option=com_content&view=category&id=35&Itemid=54)

Στο πλαίσιο προγραμμάτων etwinning

Daily News Project

http://www.etwinning.net/el/pub/profile.cfm?f=2&l=el&n=64256

Στο συγκεκριμένο έργο συμμετέχουν πολλά σχολεία του εξωτερικού καθώς και Ελληνικά σχολεία. Δημιουργήθηκε ένα blog στο οποίο αναρτώνται τα νέα του κάθε σχολείου. Στο σχολείο μας οι μαθητές πρότειναν τα θέματα που ήθελαν να προβάλουν στα υπόλοιπα σχολεία, στο μάθημα της πληροφορικής γράφουν το κείμενο της ανάρτησης αρχικά στα ελληνικά και στη συνέχεια το μεταφράζουμε στα αγγλικά. Στο έργο αυτό συμμετέχει το σχολείο μας τους τελευταίους μήνες του σχολικού έτους. Ακολουθούν κάποιες ενδεικτικές αναρτήσεις που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού:

- Συμμετοχή στο έργο (http://periodistaspuros.blogspot.gr/2012/02/new-partner-schools.html)
- Οι μαθητές ενημερώνουν τα υπόλοιπα σχολεία για τους αγώνες ποδοσφαίρου που διεξάγονται στο σχολείο μας (http://periodistaspuros.blogspot.gr/2012/03/football-matches-in-our-school.html)
- Στιγμιότυπα από τον ημιτελικό (http://periodistaspuros.blogspot.gr/2012/03/football-semi-finals-at-10th-primary.html) και τελικό (http://periodistaspuros.blogspot.gr/2012/06/final-football-match.html) αγώνα ποδοσφαίρου
- Εκπαιδευτική εκδρομή στο λόφο του Φιλοπάππου, παρακολούθηση θεατρικής παράστασης (http://periodistaspuros.blogspot.gr/2012/05/our-visit-to-filopappou.html)
- Λίγο πριν τη λήξη του διδακτικού έτους πραγματοποιήθηκε τηλεδιάσκεψη των μαθητών της Δ1 τάξης με σχολείο της Ισπανίας (http://periodistaspuros.blogspot.gr/2012/06/video-conference-between-spain-and.html) Η συγκεκριμένη δραστηριότητα αντιμετωπίστηκε με ιδιαίτερο ενθουσιασμό από τους μαθητές και απετέλεσε μια ξεχωριστή εμπειρία για όλους μας.

Eurofairytales Project

Η συμμετοχή στο συγκεκριμένο έργο πραγματοποιήθηκε από την αρχή του σχολικού έτους 2011-12. Σκοπός του έργου είναι να παρουσιάσουν οι μαθητές από κάθε χώρα τα παραμύθια του τόπου τους χρησιμοποιώντας διάφορους τρόπους: ζωγραφική, βίντεο παρουσιάσεις, αφήγηση κλπ. Για το συγκεκριμένο έργο δημιουργήθηκε ένας ξεχωριστός διαδικτυακός τόπος (http://www.eurofairytales.eu/index.php)

Οι μαθητές θέλοντας να συστήσουν τον εαυτό τους, το σχολείο και τη χώρα τους ζωγραφίζουν και δημιουργούν

- ένα σεναρίου scratch (Ε' Δημοτικού) (http://scratch.mit.edu/projects/epetraki/2105078),
- το αντίστοιχο βίντεο (http://www.eurofairytales.eu/index.php?mod=02_Schools/03_10th_Primary_Scho

ol_Peristeri_-_Athens_-_GREECE/02_VideoGallery&valore=Greetings_from_Greece.mp4)

- Οι μαθητές της Β και Δ τάξης ζωγραφίζουν και στέλνουν μηνύματα φιλίας και συνεργασίας στα παιδιά των άλλων σχολείων. Όλα τα μηνύματα που ανταλλάξαμε στο πλαίσιο της γνωριμίας των μαθητών υπάρχουν στη διεύθυνση (http://www.eurofairytales.eu/Greetings/Default.html)

Παραμύθια

Στόχος του έργου είναι να αποτυπωθούν σε ψηφιακή μορφή ελληνικά παραμύθια. Οι μαθητές αναζητούν και προτείνουν τα αγαπημένα τους παραμύθια. Συζητάμε στην τάξη τα προτεινόμενα παραμύθια και αποφασίζουμε ποιο από αυτά επιθυμούμε να παρουσιάσουμε στα παιδιά των άλλων χωρών. Χωρίζουμε το παραμύθι σε φάσεις-σκηνές και ξεκινάμε να το περιγράφουμε είτε λεκτικά είτε με ζωγραφική. Αποφασίζουμε τον τρόπο παρουσίασης και την πορεία που πρέπει να ακολουθήσουμε ως την ολοκλήρωση του παραμυθιού. Σε όλες της φάσεις της δημιουργίας τον πρώτο λόγο τον έχουν τα παιδιά, ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι κυρίως για συντονισμό. Οι προτάσεις των παιδιών αλλά και ο τρόπος συνεργασίας ξεπέρασαν

κατά πολύ τις προσδοκίες που υπήρχαν στην αρχή του έργου. Οι μαθητές αποφασίζουν να διαθέσουν χρόνο στο σπίτι ζωγραφίζοντας και φτιάχνοντας περιλήψεις, διαλόγους, περιγράφοντας σκηνές και ό,τι άλλο μπορεί να απαιτείται για την περιγραφή κάθε παραμυθιού, ενώ το υλικό αυτό το επεξεργαζόμαστε στη συνέχεια κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Μέσα από το έργο αυτό παρουσιάσαμε ελληνικά παραμύθια στην αγγλική γλώσσα χρησιμοποιώντας την πληροφορική, το θέατρο, τη μουσική. Τα παραμύθια που δημιουργήθηκαν είναι:

1. Φρικαντέλα η μάγισσα που μισούσε τα κάλαντα (του Ευγένιου Τριβιζά) (http://www.eurofairytales.eu/index.php?mod=02_Schools/03_10th_Primary_School_Peristeri_-_Athens_-_GREECE/03_Fairy_Tales/Frikantela)

   Το παραμύθι ολοκληρώθηκε λίγες ημέρες μετά τα Χριστούγεννα και πραγματοποιήθηκε με τη συνεργασία της εκπαιδευτικού θεατρικής αγωγής, ενώ χρησιμοποιήθηκε αφήγηση στα αγγλικά από τα παιδιά. (Δ' Δημοτικού)

2. Οι τρεις φίλοι, (http://www.eurofairytales.eu/index.php?mod=02_Schools/03_10th_Primary_School_Peristeri_-_Athens_-_GREECE/03_Fairy_Tales/The_three_friends)

   ένα λαϊκό παραμύθι το οποίο δημιουργήθηκε σε συνεργασία με τη δασκάλα του τμήματος και την εκπαιδευτικό των Αγγλικών (Δ' Δημοτικού)

3. Ένα φτυάρι στον Άρη (http://www.eurofairytales.eu/index.php?mod=02_Schools/03_10th_Primary_School_Peristeri_-_Athens_-_GREECE/03_Fairy_Tales/A_Shovel_on_Mars), του Ευγένιου Τριβιζά που δημιουργήθηκε χρησιμοποιώντας τις ζωγραφιές των παιδιών που δημιούργησαν είτε στο χαρτί (στο σπίτι τους) είτε στο εργαστήριο Η/Υ. (Γ' Δημοτικού)

4. Ο Τρομάρας, (http://www.eurofairytales.eu/index.php?mod=02_Schools/03_10th_Primary_School_Peristeri_-_Athens_-_GREECE/03_Fairy_Tales/Tromaras) του Γεώργιου Βιζυηνού. Το παραμύθι αυτό αποφασίσαμε να το παρουσιάσουμε με τη μορφή βωβού κινηματογράφου. Πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την εκπαιδευτικό της θεατρικής αγωγής καθώς και με την εκπαιδευτικό μουσικής αγωγής. Οι μαθητές συμμετέχουν σε όλα τα στάδια δημιουργίας του παραμυθιού(περιλήψεις, μεταφράσεις, σενάριο, μουσική).

Οι μαθητές γράφουν μόνοι τους στο μάθημα της μουσικής σχεδόν όλη τη μουσική που θα χρησιμοποιηθεί στο παραμύθι (Ε' Δημοτικού)

5. Μύθοι του Αισώπου σε κόμικ. Το συγκεκριμένο παραμύθι δεν έχει αναρτηθεί ακόμα στο διαδικτυακό τόπο του έργου καθώς βρίσκεται σε φάση ολοκλήρωσης.

Κατά τη διαδικασία των παραπάνω δράσεων οι μαθητές ενθαρρύνονται να αναλάβουν πρωτοβουλίες και οι προτάσεις τους ξεπερνούν τις προσδοκίες αλλά και το πλαίσιο του μαθήματος. Η άψογη συνεργασία με εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων και τη δασκάλα του τμήματος (Δ2) αλλά και ο ενθουσιασμός των παιδιών έδωσαν το έναυσμα για να δημιουργήσουμε και να αυτοσχεδιάσουμε μαζί με τα παιδιά. Ιδιαίτερα η χρήση του θεάτρου και της μουσικής για την αποτύπωση δύο παραμυθιών έδωσε άλλη πνοή στο έργο μας. Το θέατρο είναι τρόπος επικοινωνίας και στη περίπτωση του Eurofairytales αυτό αποδείχθηκε περίτρανα αφού τα παιδιά χαίρονταν να βρίσκονται σε αλληλεπίδραση μέσω των ρόλων που έπαιξαν με αφορμή τα παραμύθια. Οι μαθητές έστησαν τους διαλόγους και τις σκηνές αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες και δίνοντας αμέτρητες ιδέες για αυτοσχεδιασμό. Την ατμόσφαιρα χαρακτήριζαν η δημιουργική χαρά και η χαρούμενη δημιουργικότητα. Αντίστοιχα πραγματοποιήθηκε η επικοινωνία και μέσω της μουσικής. Τέλος, ο υπολογιστής χρησιμοποιήθηκε ως το εργαλείο (και όχι ως παιχνίδι) που μας βοήθησε να ολοκληρώσουμε και να παρουσιάσουμε τα παραμύθια μας. Πέρα από τον ενθουσιασμό όμως το γεγονός ότι στη δράση αυτή συμμετείχαν ΟΛΟΙ οι μαθητές της κάθε τάξης, με όποιο τρόπο επιθυμούν οι ίδιοι, ίσως αποτελεί το σημαντικότερο «κέρδος» του συγκεκριμένου έργου.

5.36 Πως τα παραμύθια βοηθάνε στην διδασκαλία της Ξένης Γλώσσας

συντελεστές		
Ιωάννα Χαρδαλούπα	johanna@sch.gr	Πρότυπο Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Πατρών
σύντομη περιγραφή		
Το 2012, τα «Παιδικά και οικιακά παραμύθια των αδελφών Γκριμ» γιορτάζουν τα διακοσιοστά τους γενέθλια. Στις 20 Δεκεμβρίου 1812 εκδόθηκε ο πρώτος τόμος τους. Αυτό στάθηκε η αφορμή για να υλοποιηθεί ένα σχέδιο εργασίας (project) κατά το σχολ. έτος 2011-12, όπου οι μαθητές – αφού πρώτα ανακάλυψαν, γνώρισαν, κατανόησαν και πειραματίστηκαν στη χρήση ενός συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου στα Γερμανικά – «δημιούργησαν» τα δικά τους παραμύθια, τα οποία βασίζονταν σε γνωστά παραμύθια των αδελφών Γκριμ, αλλά επηρεασμένα & προσαρμοσμένα στην σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα!		
ιστοσελίδα πρόσβασης		
http://blogs.sch.gr/johanna/2012/07/02/διδασκαλία-γραμματικού-φαινομένου-σ		

Αυτό το project υλοποιήθηκε στο Πρότυπο Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Πατρών – Λύκειο. Συμμετείχαν 27 μαθητές (5 κορίτσια και 22 αγόρια) της Β' Λυκείου, οι οποίοι είχαν επιλέξει τα Γερμανικά σαν 1η ξένη γλώσσα. Σχεδόν όλη η εργασία ολοκληρώθηκε στο χώρο του σχολείου. Για το μάθημα είχαμε σχεδόν πάντα την αίθουσα των υπολογιστών στην διάθεσή μας.

Όλοι οι μαθητές είχαν επιλέξει σαν 2η ξένη γλώσσα Γερμανικά στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο μετά την επέλεξαν σαν 1η ξένη γλώσσα. Όλοι προέρχονται από το ίδιο Γυμνάσιο (Πρότυπο Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Πατρών – Γυμνάσιο) και γνωριζόμαστε πολύ καλά μεταξύ μας, μιας και ήμουν η καθηγήτριά τους στο Γυμνάσιο. Μόνον στην 1η Λυκείου είχαν

άλλο καθηγητή Γερμανικών. Και στην Β' Λυκείου ξεκινήσαμε τον Νοέμβριο τη διδασκαλία, μιας μέχρι τότε είχαν άλλον καθηγητή πάλι!

Το γλωσσικό επίπεδο των μαθητών στα Γερμανικά ποικίλλει: Εκτός από έναν μαθητή, ο οποίος είναι δίγλωσσο (πατέρας Γερμανός), οι 15 βρίσκονται στο επίπεδο Β2 και οι υπόλοιποι 11 στο Α1-Α2. Οι τελευταίοι δυσχέραιναν την διεξαγωγή του μαθήματος (πολλά κενά, αρκετές απορίες κλπ.), αλλά το μεγαλύτερο πρόβλημα ήταν τα διάφορα τεστ των άλλων μαθημάτων, που είχαν οι μαθητές πριν ή μετά το δικό μας μάθημα.

Η Β' Λυκείου είναι τάξη «προετοιμασίας» για τις πανελλήνιες και την τελική επιλογή κατεύθυνσης των μαθητών. Για να έχει λοιπόν κάποιο νόημα και ουσία το μάθημα των Γερμανικών, έθεσα από την πρώτη μέρα κιόλας στους μαθητές το ακόλουθο ερώτημα: «Επιθυμείτε να αναπτύξουμε περαιτέρω το κοινό μας eTwinning έργο «Η περιπέτεια της ελευθερίας – The adventure of freedom» " [http://johannagr.edu.glogster.com/etwinning-endprodukt/?] ή επιθυμείτε να συμμετάσχετε σ' ένα νέο έργο για τα παραμύθια των αδελφών Γκρίμ?»

Για δύο βδομάδες συζητούσαμε γι' αυτό, αναλύαμε τα επιμέρους θέματα, έκαναν μόνοι έρευνα οι μαθητές στο διαδίκτυο και τελικά αποφάσισαν να επιλέξουν τα παραμύθια.

Σχηματίστηκαν 5 μεικτές (αναφέρομαι στο γλωσσικό επίπεδο των μαθητών) ομάδες των 4 έως 6 ατόμων. Κάθε ομάδα είχε τον «προσωπικό» της χώρο μέσα στην αίθουσα (των υπολογιστών) και διεξήγαγε την δική της έρευνα (στο σχολείο). Το φύλλο εργασία, που τους μοιράστηκε και υπήρχε και σε ηλεκτρονική μορφή, τους διευκόλυνε στην έρευνα. Το είχανε λάβει όλοι τους στο ηλεκτρονικό τους ταχυδρομείο. Μ' αυτό τον τρόπο 1) δεν το έχασαν 2) ανά πάσα ώρα και στιγμή μπορούσαν να ανατρέξουν σ' αυτό και 3) δεν χρειάζονταν να πληκτρολογήσουν πάλι τις διευθύνσεις των ιστοσελίδων!

[Από τον Νοέμβριο μέχρι τέλος Ιανουαρίου το μάθημα (2 ώρες την εβδομάδα) πραγματοποιούνταν σε δύο συνεχόμενες ημέρες (Τρίτη και Τετάρτη). Αυτό διευκόλυνε πολύ την εργασία των μαθητών. Μπορούσαν να συνεχίσουν/ολοκληρώσουν την εργασία/έρευνά τους την αμέσως επόμενη μέρα. Υπήρχε μια συνέχεια και διευκόλυνε πολύ την όλη διεξαγωγή του μαθήματος. Διευκόλυνε και τον καθηγητή, μιας και κάποια θέματα, που δεν είχαν ολοκληρωθεί την μία μέρα, συνεχίζονταν την αμέσως επόμενη και μπορούσε εύκολα να ολοκληρωθεί. Από τον Φεβρουάριο δεν συνέτρεχε πια το ανωτέρω σκηνικό. Η διδασκαλία γινόταν σε δύο μη συνεχόμενες μέρες κι έπρεπε να αλλάξει ο σχεδιασμός του μαθήματος, να προσαρμοστούμε στα νέα δεδομένα.]

Όλα τα παραγόμενα αποτελέσματα των ομάδων παρουσιάστηκαν στην ολομέλεια.

Λόγω διαφόρων εκδηλώσεων («Ημέρα Χημείας», «Ημέρα Φυσικής»), περιπάτων κι επισκέψεων (στο Αρχαιολογικό Μουσείο), που τύχαινε τις ημέρες που είχαμε μάθημα, δεν είχα την ευκαιρία να τελειώσω και τυπικά το project πριν το Πάσχα με την συμπλήρωση ενός ανώνυμου ερωτηματολογίου. Αυτό έγινε όμως αμέσως μετά από τις διακοπές του Πάσχα!

Λεπτομερής περιγραφή

Γραμματική

Ο σχηματισμός και η χρήση του Παρακειμένου (στα Γερμανικά) ήταν το γραμματικό φαινόμενο με το οποίο ασχοληθήκαμε διεξοδικά. Ο ενεστώτας και ο παρατατικός των βοηθητικών ρημάτων (haben und sein) ήταν ήδη γνωστός στους μαθητές.

Στα παραλειπόμενα του βιβλίου „Deutsch – Ein Hit 2“, S. 144-145 (http://www.pi-schools.gr/books/gymnasio/) υπάρχει απλοποιημένο το παραμύθι «Οι μουσικοί της Βρέμης» (die Bremer Stadtmusikanten) και είναι προσαρμοσμένο στην γραμματική του 1ου κεφαλαίου του βιβλίου.

Το παρακάτω κείμενο χρησιμοποιήθηκε σαν εισαγωγή :

Εικόνα 1. σελ. 144, “Deutsch – Ein Hit 2”

Χρησιμοποιώντας τον Η/Υ και τον βιντεοπροτζέκτορα προβλήθηκε το κείμενο στον τοίχο για να το βλέπουν όλοι.

Ένας μαθητής (κάθε φορά ένας άλλος) διάβαζε μια παράγραφο του κειμένου. Μετά την ανάγνωση της παραγράφου γίνονταν οι ίδιες ερωτήσεις στους μαθητές και γράφονταν η απάντησή τους στον πίνακα: «Ποιο ρήμα αναγνωρίζετε σ' αυτή την παράγραφο?», «Πως είναι το απαρέμφατο του ρήματος?».

Από την ανάγνωση της 1ης κιόλας παραγράφου ένας μαθητής ανέφερε ότι έχουμε τον παρακείμενο του ρήματος «εργάζομαι – arbeiten». Έτσι μου η αφορμή να ρωτήσω, πως αναγνωρίζουμε τον παρακείμενο.

[Έγινε η εισαγωγή στο γραμματικό φαινόμενο, παραπέμποντας τους μαθητές σε μερικές ιστοσελίδες.]

Από την 2η παράγραφο γράφονταν στον πίνακα και ο τύπος του παρακειμένου. Τους ρωτούσα: «Πως είναι ο παρακείμενος του ρήματος?».

Για να μπορούν οι μαθητές να διαβάσουν μόνοι τους από το σπίτι, να ανατρέξουν μόνοι τους σε κανόνες και να εξασκηθούν λύνοντας ασκήσεις, κατασκευάστηκε από μένα το κάτωθι προϊόν: http://www.themeefy.com/Johanna_69252/perfekt-bildung-und-uebungen/#/page/1.

Δύο ασκήσεις έγιναν από κοινού στην τάξη.

Το Project

Για να διευκολύνω την έρευνα κι επεξεργασία των μαθητών, δημιούργησα το κάτωθι προϊόν: http://www.themeefy.com/Johanna_69252/die-brueder-grimm/#/page/1

Στην τελευταία του σελίδα βρίσκεται και το φύλλο εργασίας του project, όπου περιγράφεται πολύ αναλυτικά η όλη διαδικασία.

[Για 2-3 βδομάδες παρουσιάζονταν στους μαθητές όλες οι Web 2.0 εφαρμογές, που αναφέρονται στο φύλλο εργασίας, καθώς και τα πλεονεκτήματα/μειονεκτήματα της καθεμίας. Οι μαθητές μπορούσαν να τις δοκιμάσουν και μόνοι τους στο εργαστήριο της πληροφορικής. Κάθε ομάδα έπρεπε να αποφασίσει μόνη της, ποια εφαρμογή θα επέλεγε, για να παρουσιάσει το τελικό προϊόν της.]

Πρέπει να αναφερθεί, ότι αυτό το project βασίζεται στη μέθοδο της ιστοεξερεύνησης (WerbQuest). [http://webquest.org/ - http://www.glottopedia.de/daf/index.php/WebQuest_%28%C3%9Cberblick%29]

Τελικά προϊόντα – Αξιολόγηση

1η ομάδα: Ασχολήθηκαν με το παραμύθι «Οι μουσικοί της Βρέμης». Δεν επικαιροποίησαν ούτε άλλαξαν το παραμύθι. Βρήκαν όμως πάρα πολύ ωραίες και ταιριαστές εικόνες από το διαδίκτυο. Υπήρξαν κάποιες «μικροπαρεξηγήσεις» ανάμεσα στα μέλη της ομάδας, αλλά κατάφεραν τελικά να «βρουν τον δικό τους δρόμο»!

[Αρχικά ήθελαν να γράψουν ένα τραγούδι για αυτή την ιστορία, ή να διηγηθούν μουσικά το παραμύθι. Αλλά η πίεση κι η έλλειψη χρόνου δεν τους το επέτρεψε να το πραγματοποιήσουν.]

{ http://www.slideboom.com/presentations/526172/Die-Bremer-Stadtmusikanten_last }

2η ομάδα. (Τους ονόμασα η «παιδαγωγική ομάδα») Κατασκεύασαν για δύο παραμύθια («Οι μουσικοί της Βρέμης» και «Ο παπουτσωμένος γάτος») σταυρόλεξα! Πρώτα υπάρχει το παραμύθι που μπορεί να διαβάσει κάποιος και στο τέλος υπάρχει ένα σταυρόλεξο, το οποίο – αν πατήσει κάποιος σε κάποιο σημείο επάνω του – βρίσκεται μια ερώτηση αναφορικά με το κείμενο-παραμύθι και πρέπει να γράψουμε την απάντηση.

3η ομάδα. Επιλέχτηκε από αυτή την ομάδα το παραμύθι «Η κοκκινοσκουφίτσα» και το επεξεργαστήκανε. Βρήκαν την έκδοση ενός παιδικού βιβλίου και εργάστηκαν πάνω σ' αυτό. Η ομάδα άλλαξε τα ονόματα των ηρώων, επηρεασμένοι από κάποιους «πρωταγωνιστές» σημερινών καταστάσεων στην Ελλάδα.

{ http://www.slideboom.com/presentations/526175/Die-Rotkaeppchen_final }

4η ομάδα. Αυτή άλλαξε τελείως το παραμύθι „H?nsel und Gretel"! Το παραμύθι «μεταλλάχτηκε» σε θρίλερ! Η πλοκή και το τέλος του παραμυθιού άλλαξε τελείως με την παρέμβαση των μελών της ομάδας, το οποίο και ηχογραφήθηκε στην τάξη. Όλα τα μέλη της ομάδας μας διηγούνται μια παράγραφο από το δικό τους – πια – παραμύθι! Συνδύασαν έτσι οπτική, ακουστική κατανόηση και αφήγηση.

{ http://my.brainshark.com/HANSEL-UND-GRETEL-210937115 }

5η ομάδα. Αυτή η ομάδα άλλαξε το όνομα του παραμυθιού „Rumpelstilzchen“ σε „Merkelstilzchen“! Με αυτόν τον τρόπο έφερε το παραμύθι πιο κοντά στην ελληνική πραγματικότητα. Το ίδιο συνέβη και με τους πρωταγωνιστές του παραμυθιού!

{ http://www.slideboom.com/presentations/522680/Maerchen_Grimm_Rumpelst }

Αξιολόγηση

Μοιράστηκε σε όλους τους συμμετέχοντες μαθητές το κάτωθι φύλλο αξιολόγησης με 5 ερωτήσεις στα Γερμανικά και Ελληνικά. Όλοι οι μαθητές το απάντησαν ανώνυμα και στα ελληνικά, εκτός από έναν, που απάντησε στα Γερμανικά.

«1) Wie haben sie die Arbeit in den Gruppen gefunden? War es problematisch, anstrengend, langweilig, neu, erfrischend, interessant? Warum?

Πως βρήκατε την εργασία στις ομάδες? Ήταν προβληματική, πιεστική, βαρετή, καινούργια, ενδιαφέρουσα, διαφορετική? Γιατί?

2) Wie fanden sie das Thema des Projektes? War es problematisch, anstrengend, langweilig, neu, erfrischend, interessant? Warum?

Πως σας φάνηκε το θέμα της ομαδικής εργασίας? Ήταν προβληματικό, πιεστικό, βαρετό, νέο, ενδιαφέρον,? Γιατί?

3) Fanden sie die Web 2.0 Werkzeuge, die sie im Arbeitsblatt gelesen haben? Waren sie schwierig, problematisch, langweilig, neu, interessant? Warum?

Πως σας φάνηκαν τα εργαλεία 2.0, τα οποία βρίσκονταν στο φύλλο εργασίας? Ήταν βαρετά, προβληματικά, καινούργια ενδιαφέροντα? Γιατί?

4) Waren die Web 2.0 Werkzeuge f?r sie eine Hilfe, um ihr Endprodukt anzufertigen, oder haben sie bekannte nur Mittel verwendet? Warum?

Σας βοήθησαν τα εργαλεία 2.0 για να κατασκευάσετε το τελικό σας προϊόν ή χρησιμοποιήσατε μόνον γνωστά σε σας πράγματα? Γιατί?

5) Was hat sie am meisten in diesem Projekt beeindruckt (positiv oder negativ)? Warum? Τι σας εντυπωσίασε περισσότερο σ' αυτήν την ομαδοσυνεργαιτκή εργασία (θετικά ή αρνητικά)? Γιατί?»

Παρατηρήσεις

Κάθε ομάδα εργαζόταν μόνη της και δεν ανακατεύθηκα καθόλου στον τρόπο εργασίας τους. Μόνον αν με ρωτούσαν, προσπαθούσα να τους δώσω κατευθύνσεις/εναλλακτικές, αλλά όχι την απάντηση.

Γι' αυτό τον λόγο και δεν διορθώθηκαν γραμματικά / συντακτικά λάθη των τελικών προϊόντων των μαθητών. Στο μόνο πράγμα που αναμείχθηκα, ήταν να «ανεβάσω» τις τελικές εργασίες των μαθητών στο διαδίκτυο.

Επειδή παρουσιάζω πάντα τις εργασίες των μαθητών μου σε όποια τμήματα διδάσκω, ένας μαθητής της Γ' Γυμνασίου, επηρεασμένος από τα παραμύθια, έκατσε και ζωγράφισε μόνος του τις σκηνές από το παραμύθι «Οι μουσικοί της Βρέμης»:

http://www.myebook.com/index.php?option=ebook&id=124098

κεφάλαιο 6 | καταληκτικές επισημάνσεις

Στο παρόν κεφάλαιο γίνεται αναφορά σε δύο βασικά θέματα για την περαιτέρω ανάπτυξη της εκπαίδευσης και μάθησης 2.0 στην Ελλάδα, για τα οποία και η δράση Μάθηση 2.0 plus προχωρά σε διαδικασία ανοικτού διαλόγου :

[1] ποια είναι τα κυριότερα ανοικτά ζητήματα που δεν έχουν απαντηθεί μέχρι στιγμής ικανοποιητικά και απομένει να απαντηθούν προκειμένου να προωθηθεί η ανάπτυξη της εκπαίδευσης και μάθησης 2.0

[2] ποιοι είναι οι περισσότερο πρόσφοροι τρόποι για την ανάδειξη, διάχυση και μεταφορά καλών πρακτικών για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0

Με την ολοκλήρωση της ανοικτής διαδικασίας υποβολής τοποθετήσεων συγκεντρώθηκαν και αποδελτιώθηκαν οι συνεισφορές που κατατέθηκαν από όλους τους ενδιαφερόμενους ως προς τα παραπάνω θέματα. Στις επόμενες σελίδες παρουσιάζονται αναλυτικά οι θέσεις και απόψεις εκπαιδευτικών κάθε βαθμίδας καθώς και τρίτων ενδιαφερόμενων σε θέματα που σχετίζονται με τη χρήση των εφαρμογών του διαδικτύου και την εφαρμογή τους και διάδοσή τους στον εκπαιδευτικό χώρο.

Συγκεκριμένα, στην ενότητα 6.1 παρατίθενται οι συμβολές που αφορούν ανοικτά ζητήματα προϋποθέσεων και μεθοδολογίας για την προώθηση της εκπαίδευσης και μάθησης 2.0 στην ελληνική πραγματικότητα, ενώ αντίστοιχα στην ενότητα 6.2 παρατίθενται οι συμβολές που αφορούν προτάσεις προβολής και διάχυσης καλών πρακτικών.

Στην καταληκτική ενότητα του κεφαλαίου συνοψίζονται τα κυριότερα σημεία των παραπάνω αποκρίσεων.

6.1 ανοικτά ζητήματα για την περαιτέρω ανάπτυξη της εκπαίδευσης και μάθησης 2.0 στην Ελλάδα

Ακριβή Κτενά
Φιλόλογος, MEd ΤΠΕ για την Εκπαίδευση
email akrivi.ktena@yahoo.com

Διανύουμε την εποχή του παγκόσμιου χρόνου, του «πραγματικού» και ταυτόχρονου χρόνου, του χρόνου που δεν ορίζεται από την τοπικότητα αλλά από την παρουσία και συμμετοχή μας στη διασυνδεδεμένη πραγματικότητα της Κοινωνίας των Δικτύων, όπως τη χαρακτήρισε ο Μανουέλ Καστελς. Ο χρόνος του διαδικτύου, ο χρόνος του «χώρου των ροών» διαμόρφωσε μια νέας μορφής γεωγραφία, που επέτρεψε ένα συνεχή συγχρονισμό ατόμων, γεγονότων και πράξεων, αφήνοντας τη χρονική διαδοχικότητα και γραμμικότητα στο περιθώριο. «Σπίτι μας είναι η μέρα που δεν υπήρξε ποτέ» γράφει ο Αμέρικα. Γιατί, ο χρόνος μας έγινε ταυτόχρονα ρευστός, σχετικός και απροσδιόριστος, καθώς περιπλανόμαστε στον ατέρμονο ψηφιακό χώρο ως υποκειμενικότητες που συναντώνται, πληθαίνουν αλλά και συγχέονται» (Mark Amerika "Unrealtime. Εισαγωγή Δάφνης Δραγώνα". Εκδ. ΕΜΣΤ 2009, σελ.8).

Είναι σημαντικό να απαντηθούν ορισμένα ερωτήματα σε σχέση με τις αλλαγές που έχουν επιφέρει οι ΤΠΕ στην εκπαίδευση αλλά και στη ζωή των εφήβων.

- Σε ποιο βαθμό χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί τις ΤΠΕ στη διδασκαλία τους και κατά πόσο είναι ενημερωμένοι για τις δυνατότητες που προσφέρει;
- Ποια είναι τα όρια της χρήσης του Η/Υ για τη διδασκαλία των μαθημάτων στο σχολείο;
- Σε ποια μαθήματα υπάρχει η δυνατότητα να συνδυαστεί η διδασκαλία σε συνδυασμό με τη χρήση των ΤΠΕ;
- Εφαρμόζονται στις σχολικές μονάδες οι κυριότερες εκπαιδευτικές τεχνικές που προωθούν την ενεργητική συμμετοχή (ερωτήσεις– απαντήσεις, συζήτηση, καταιγισμός ιδεών, ασκήσεις, επίδειξη, ομάδες εργασίας, μελέτη περίπτωσης, παιχνίδι ρόλων, προσομοίωση, λύση προβλήματος, αυτοκατευθυνόμενη μάθηση, συνέντευξη από ειδικό, εκπαιδευτική επίσκεψη);

- Σε ποια βαθμίδα εκπαίδευσης (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια) εφαρμόζονται σε μεγαλύτερο βαθμό οι δυνατότητες των ΤΠΕ και γιατί;
- Χρησιμοποιούνται οι ΤΠΕ στην εκπαίδευση ενηλίκων;
- Χρησιμοποιούνται οι ΤΠΕ στον τομέα της ειδικής αγωγής;
- Γιατί στην παγκοσμιοποιημένη εποχή μας όλο και περισσότεροι άνθρωποι αναζητούν καινούργιους τρόπους φυγής απ' την πραγματικότητα, την προσωπική και την κοινωνική;
- Γιατί διαδίδεται με φοβερούς ρυθμούς η εξάρτηση από το Διαδίκτυο, παράλληλα με τη διάδοση άλλων εξαρτήσεων (π.χ. ναρκωτικά);
- Τι ιδιαίτερο προσφέρει το Διαδίκτυο και γίνεται αντικείμενο εξάρτησης όχι μόνο των εφήβων (8,2% οι εθισμένοι απ' το Διαδίκτυο έφηβοι στην Ελλάδα) αλλά και των ενηλίκων που παίζουν στο Διαδίκτυο από το σπίτι τους και καταλήγουν να υποδουλώνονται σ' αυτό;
- Ποιες είναι οι διαστάσεις της σχέσης παίκτη και «avatar» σε μαζικά διαδικτυακά παιχνίδια ρόλων (MMORPGs);
- Υπάρχει ενδιαφέρον για τα ηλεκτρονικά παιχνίδια μάθησης και επικοινωνίας και ποιες είναι οι προοπτικές τους στην ελληνική αγορά;
- Υπάρχει ανάγκη για περισσότερη επικοινωνία μεταξύ των ενδιαφερόμενων κοινοτήτων (δημιουργών, ερευνητών, εκπαιδευτικών, επιχειρήσεων, υπεύθυνων τμημάτων ανθρώπινου δυναμικού και διαφημιστών) που ασχολούνται με τα ηλεκτρονικά παιχνίδια μάθησης και επικοινωνίας, έτσι ώστε να μεγιστοποιηθούν οι δυνατότητες περαιτέρω δικτύωσης και συνεργασίας;
- Γιατί τα ηλεκτρονικά παιχνίδια μάθησης και επικοινωνίας δεν έχουν αναδειχτεί ακόμη ως μια αξιόπιστη και χαμηλού κόστους λύση για εταιρείες που θέλουν να καινοτομήσουν στους τομείς της κατάρτισης και της επικοινωνίας;
- Γιατί το 70% των Ελλήνων δεν γνωρίζουν τον όρο serious games;

Αθηνά Γκινούδη
Γυμνάσιο Γαζίου
email aginoudi@sch.gr

Τριανταφυλλιά Σύβακα
Π.Π.ΓΕΛ Παν/μίου Μακεδονίας
email sivakatr@yahoo.gr

Τα τελευταία χρόνια προτείνονται από τους θεωρητικούς της εκπαίδευσης, σε διεθνές επίπεδο, πολλές καινοτόμες εκπαιδευτικές πρακτικές οι οποίες περιλαμβάνουν στην πλειοψηφία τους χρήση νέων τεχνολογιών και αξιοποίηση διαδικτυακών υπηρεσιών, όπως τα κοινωνικά δίκτυα. Πολλές από αυτές τις πρακτικές υλοποιούνται και στη χώρα μας από πρωτοπόρους εκπαιδευτικούς.

Πρώτη και κυρίαρχη προϋπόθεση για την αποτελεσματική εφαρμογή αυτών των πρακτικών στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι να εξασφαλιστεί η ποιότητα. Οπωσδήποτε, οι δράσεις που υλοποιούνται από τους καινοτόμους εκπαιδευτικούς περνάνε από μία περίοδο πειραματισμού, μέχρι να δημιουργηθεί μία παράδοση. Όμως, την περίοδο αυτή είναι απαραίτητο να υπάρξει μία αξιολογική διαδικασία που να προϋποθέτει επιστημονικό καθορισμό κριτηρίων αξιολόγησης και μέτρησης αποτελεσμάτων. Τα κριτήρια αυτά θα δημιουργηθούν με βάση τους εκπαιδευτικούς στόχους και τους στόχους κοινωνικοποίησης και επικοινωνίας. Μια τέτοια αξιολόγηση που θα διορθώνει τα επιμέρους λάθη και αστοχίες θα βελτιώσει σύντομα την ποιότητα των διδακτικών πρακτικών, θα έχει αντίκτυπο στα μαθησιακά αποτελέσματα και κατά συνέπεια θα προκαλέσει θετικές εντυπώσεις σε μεγάλη μερίδα των εκπαιδευτικών, οι οποίοι θα δράσουν προσθετικά στις αρχικές πρωτοβουλίες. Στην αξιολόγηση καλό είναι να συνεισφέρουν τα Πανεπιστημιακά Τμήματα, τα οποία όμως θα συνεργάζονται με τους εν ενεργεία εκπαιδευτικούς που γνωρίζουν τις πραγματικές συνθήκες υλοποίησης αυτών των δράσεων.

Οι διδακτικές παρεμβάσεις που αξιοποιούν διαδικτυακές υπηρεσίες και κοινωνικά δίκτυα δημιουργούν μία συνέχεια ανάμεσα στο σχολείο και την καθημερινή ζωή. Όμως, για να εφαρμοστούν από την ευρύτερη εκπαιδευτική κοινότητα πρέπει να γίνουν κατανοητές τόσο από τους εκπαιδευτικούς όσο και από τους γονείς, οι οποίοι συχνά –και όχι πάντα άδικα- βλέπουν με καχυποψία την εισβολή των νέων τεχνολογιών στην καθημερινή ζωή των παιδιών τους. Οι πρακτικές αυτές οφείλουν να είναι οργανωμένες και στοχευμένες, χωρίς απαραίτητα

να υπάρχουν αυστηροί κανόνες αλλά με την προϋπόθεση να έχει αναπτυχθεί ένα πλαίσιο δεοντολογίας. Πρέπει να δραστηριοποιούν και να ερεθίζουν την περιέργεια, να μην αναφέρονται σε τετριμμένα πράγματα και να μην παρασύρονται από το αν είναι ένα θέμα δημοφιλές σε κάποια περίοδο χωρίς όμως σημαντικό εκπαιδευτικό αντικείμενο. Σημαντικό είναι η γνώση να οικοδομείται και οι πρακτικές να εφαρμόζονται με παιδαγωγικά σωστό τρόπο, έτσι ώστε να ενθαρρύνεται η εμπλοκή των μαθητών στην ανακάλυψη και οικοδόμηση της γνώσης, να ενθαρρύνεται η ελεύθερη έκφραση, η αλληλεπίδραση και η συνεργασία. Συγχρόνως πρέπει και τα λογισμικά να είναι κατάλληλα και να πληρούν τις βασικές παιδαγωγικές προϋποθέσεις, να είναι ασφαλή και να μη εκθέτουν τα προσωπικά δεδομένα των μαθητών σε κοινή θέα. Επιπλέον, και οι ίδιοι οι μαθητές πρέπει να εκπαιδευτούν κατάλληλα έτσι ώστε να γνωρίζουν και να τηρούν τους κανόνες ασφάλειας και δεοντολογίας που διέπουν το διαδίκτυο.

Ωφέλιμο θα ήταν επίσης οι ομάδες των πρωτοπόρων εκπαιδευτικών να συνεργάζονται με πολλά σχολεία (να αναπτυχθούν δίκτυα σχολείων), έτσι ώστε σταδιακά να αυξάνεται ο αριθμός των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών και οι νεοεισερχόμενοι στο πεδίο να εκμεταλλεύονται την εμπειρία των ήδη συμμετεχόντων και σταδιακά να νιώσουν ασφαλείς στη χρήση των νέων τεχνολογιών και των καινοτόμων εκπαιδευτικών παρεμβάσεων.

Παναγιώτης Τραγαζίκης
3ο Δημοτικό Σχολείο Παλαιού Φαλήρου
email psemms06007@rhodes.aegean.gr

α. Προϋποθέσεις

Αναζητώντας τις προϋποθέσεις για την προώθηση και ανάπτυξη της μάθησης 2.0 στην Ελλάδα και ειδικότερα σε εκπαιδευτικές μονάδες της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, παραμένει ανοιχτό ζήτημα ο ψηφιακός εγγραμματισμός των εκπαιδευτικών. Παρόλο που αρκετά βήματα έχουν γίνει και το σύνολο από τους νεώτερους εκπαιδευτικούς έχουν το υπόβαθρο για την ανάπτυξη της μάθησης 2.0, κάτι τέτοιο δεν φαίνεται να συμβαίνει. Θα εστιάσουμε σε τρεις βασικούς κατά τη γνώμη μας περιορισμούς :

Η συντήρηση του εξοπλισμού στις σχολικές μονάδες που συνδέεται με εξειδικευμένες γνώσεις όπως συντήρησης δικτύων, επισκευές βλαβών, ανανεώσεις λογισμικών κλπ.

Η αποφυγή της χρήσης των μαθητών ως φορέα αλλαγής στην προσπάθεια διάδοσης της μάθησης 2.0. Οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται μάλλον υπερβολική ανασφάλεια στο σχεδιασμό και την οργάνωση διαδικασιών που βασίζονται στις γνώσεις των μαθητών πάνω στο web 2.0 και όχι στις δικές τους γνώσεις.

Η δυσκολία συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών και ή έλλειψη πρωτοβουλιών για εσωτερική επιμόρφωση στις σχολικές μονάδες, στη χρήση των ψηφιακών εργαλείων και των δυνατοτήτων τους. Ζήτημα που σχετίζεται και με τη διάδοση των καλών πρακτικών αφού η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών, κάνει αποτελεσματικότερη τη διάδοση της εκπαίδευσης της μάθησης 2.0 και βελτιώνει το βαθμό αυτοπεποίθησης στη χρήση των ψηφιακών εργαλείων.

β. Μεθοδολογία

Μεθοδολογικά σκόπιμο είναι να υπάρξει κατηγοριοποίηση στα μοντέλα εφαρμογών και συσχέτισή τους με τις αναπτυχθείσες δράσεις, σε μια λογική ομαδοποίησης ανά κατηγορία δράσεων, αλλά και με τις περιοχές του αναλυτικού προγράμματος που υποστηρίζουν. Κάτι τέτοιο θα διευκόλυνε τη σύνδεση των παραδοσιακών διαδικασιών που λειτουργούν στα σχολεία με την εκπαίδευση και τη μάθηση 2.0

Επιπλέον θα ήταν σκόπιμο να αναλυθεί η διαδικασία εφαρμογής των καλών πρακτικών και να προσδιοριστούν οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις που ακολουθήθηκαν, με στόχο να ταξινομηθούν ανάλογα με τη σχέση που έχουν με το μεθοδολογικό μοντέλο που εφαρμόστηκε στην πλειοψηφία των περιπτώσεων αν κάτι τέτοιο είναι διακριτό. Το ζητούμενο δηλαδή είναι να αναδειχθεί ένας αποτελεσματικός τρόπος εφαρμογής, ο οποίος θα διευκολύνει τη διάδοση καθώς και εναλλακτικοί τρόποι ως προς αυτόν που θα ενισχύουν την ποικιλία στην έκφραση.

Παρασκευή Σιμήτα
Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών ΤΕΙ Λάρισας
email pasimita@gmail.com

Το πρώτο βήμα για την προώθηση της ανάπτυξης της εκπαίδευσης και μάθησης 2.0 στην Ελλάδα είναι να γίνει απολύτως αντιληπτή η ανάγκη για αλλαγή. Αυτή η αλλαγή αφορά τη στροφή που υπάρχει στην εκπαίδευση του σήμερα. Πιο συγκεκριμένα, υπάρχει επιτακτική ανάγκη η εκπαιδευτική διαδικασία να προσανατολιστεί στο πως μπορεί κανείς να παράγει υλικό μέσω της τεχνολογίας.

Για να επιτευχθεί ο παραπάνω στόχος όμως θα πρέπει να αντιμετωπιστούν επιτυχώς κάποια προβλήματα, ελλείψεις ίσως και ατοπήματα της υπάρχουσας κατάστασης. Ένα βασικό και ίσως θεμελιώδες σημείο εκκίνησης για το όλο εγχείρημα είναι οι ίδιοι οι υπολογιστές που χρησιμοποιούνται στα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας, από τη μικρότερη έως τη μεγαλύτερη βαθμίδα. Αυτή η παρατήρηση δε χρησιμεύει για να ενισχύσει την άποψη ότι για να προωθηθεί η μάθηση 2.0 θα πρέπει να υπάρχουν και τελευταίας τεχνολογίας μηχανήματα. Αντιθέτως, πιστεύω πως χρειάζεται πιο σωστός και αποδοτικός σχεδιασμός του εργαστηριακού εξοπλισμού έτσι ώστε με το μικρότερο κόστος να υπάρχει μεγαλύτερη απόδοση. Με κάποιο τρόπο να καταπολεμηθεί η δυσκινησία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων όλων των βαθμίδων στο να αξιοποιείται επιτυχώς η τεχνολογία. Παλιά μηχανήματα μπορούν με τις κατάλληλες αλλαγές να αποτελέσουν ιδανικά εργαλεία για την εξυπηρέτηση αναγκών σχολικών μονάδων.

Σε συνδυασμό με την παραπάνω ενέργεια και προκειμένου αυτή να καταστεί εφικτή θα πρέπει να επιτευχθεί και στροφή προς τη χρήση ελεύθερου λογισμικού και λογισμικού ανοικτού κώδικα. Ένα από τα πολλά οφέλη είναι ότι τέτοιου είδους λογισμικό είναι απαλλαγμένο από απειλές και ιούς, κάτι σημαντικό για την ασφαλή λειτουργία εργαστηριακών δικτύων. Επιπλέον, το ελληνικό κράτος θα απαλλαγεί από το κόστος αγοράς αδειών χρήσης για προγράμματα και χρήση πλατφορμών για τις οποίες υπάρχει ήδη η εναλλακτική λύση σε ΕΛ/ΛΑΚ.

Όμως όλα τα παραπάνω δε θα έχουν κανένα απολύτως νόημα αν δεν υπάρχει νέα αντιμετώπιση της τεχνολογίας από τους εκπαιδευτικούς έτσι ώστε να την εμφυσήσουν και στους μαθητές. Ίσως η διοργάνωση σεμιναρίων γνωριμίας και εισαγωγής των εκπαιδευτικών όχι μόνο σε βασική χρήση υπολογιστών αλλά και σε εισαγωγή σε web 2.0 τεχνολογίες να είναι μία καλή πρόταση για την προώθηση της μάθησης 2.0. Παράλληλα με αυτό, μία καλή πρακτική για δευτεροβάθμια και πρωτοβάθμια εκπαίδευση θα ήταν να διοργανώνονται ημερίδες όπου θα παρουσιάζεται ο

απολογισμός της χρονιάς αλλά και καινοτόμες ιδέες που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους πρώτα σε ενδοσχολικό επίπεδο και εν συνεχεία σε γενικότερο. Οι επιτυχημένες ιδέες είναι πολύ σημαντικό να παρουσιάζονται αν είναι δυνατό από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς που υλοποίησαν την ιδέα. Έτσι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα οι ιδέες τους να εφαρμοστούν και από άλλους συναδέλφους.

Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι, σε οποιαδήποτε βαθμίδα εκπαίδευσης αυτοί ανήκουν, θα πρέπει να τους προετοιμάσουμε για το μέλλον εξοπλίζοντάς τους με όλες τις απαραίτητες γνώσεις και εφόδια έτσι ώστε η τεχνολογία να είναι ένα χρήσιμο εργαλείο στα χέρια τους. Πολλές φορές αυτή η αλλαγή στη μαθησιακή διαδικασία αποπροσανατολίζει τους εκπαιδευτικούς. Θα πρέπει να γίνει και από τις δύο μεριές αντιληπτό και απόλυτα κατανοητό ότι η χρήση της τεχνολογίας προσφέρει στους εκπαιδευόμενους τι δυνατότητα να λαμβάνουν και να διαχειρίζονται την πληροφορία όπως, όποτε και με όποια μορφή θέλουν. Επομένως μέχρι να γίνει τρόπος ζωής και να περάσει στο υποσυνείδητό μας θα πρέπει κάθε μέρα να βάζουμε ένα μικρό λιθαράκι προς αυτή την κατεύθυνση. Έτσι, όταν θα γίνει στάση ζωής θα είναι και πιο εύκολο να μπορεί κανείς να το μεταδώσει και στους γύρω του. Επομένως, όταν η χρήση νέων τεχνολογιών θα σταματήσει να φαίνεται ως κάτι εξωπραγματικό θα υπάρξει και μεγαλύτερη ανάδειξη της αξίας της μάθησης.

Μαρία Νέζη
Βαρβάκειο Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο
email mgnezi@gmail.com

Η υποκείμενη προσωπική θεωρία του εκπαιδευτικού ως πεδίο έρευνας.

Το ελληνικό σχολείο φαίνεται να αντιμετωπίζει με αμφιθυμία την ένταξη εργαλείων του Web2.0 στη διδακτική πράξη. Μολονότι η πολιτεία δείχνει να επιθυμεί την ενίσχυση του ψηφιακού προσανατολισμού της εκπαιδευτικής διαδικασίας,μέσαάπό δράσεις όπως η δημιουργία της πλατφόρμας του Ψηφιακού Σχολείου,οι υπηρεσίες που παρέχει το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο, η ανανέωση της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης στην κατεύθυνση ενός πιο συμμετοχικού διαδικτυακού περιβάλλοντος, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών Β΄ επιπέδου για την αξιοποίηση και εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη, το έργο «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α΄/βάθμια και Β΄/βάθμια εκπαίδευση» στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»,τα Νέα Προγράμματα Σπουδών που θέτουν ως προτεραιότητα το ψηφιακό γραμματισμό των μαθητών/τριών,η σχολική καθημερινότητα δίνει την εντύπωση ότι δεν επηρεάζεται σημαντικά.

Μαρτυρίες εκπαιδευτικών σε σχετικές έρευνες αναδεικνύουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σε κάθε απόπειρα καινοτομίας που προϋποθέτει εργαλεία του Web2.0. Ο εξετασιοκεντρικός προσανατολισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας, το ασφυκτικό ωρολόγιο πρόγραμμα, οι ελλείψεις σε τεχνολογικές υποδομές, η καχυποψία των συναδέλφων, τα αρνητικά ανακλαστικά των διευθυντών, η άγνοια σε θέματα safeinternettων γονέων, το επίπεδο ψηφιακού γραμματισμού της νέας γενιάς, η αδυναμία αλληλοϋποστήριξης των εκπαιδευτικών είναι κάποια από τα προβλήματα που καταγράφονται σε σχετικές έρευνες (Νέζη, κ.α 2012, Γραμματικοπούλουκ.α 2012,Κουτσογιάννης 2007). Στο στοχαστικοκριτικό δάσκαλο που επιχειρεί να ανανεώσει τις διδακτικές πρακτικές του με την αξιοποίηση εργαλείων του Web2.0 προς την κατεύθυνση της διαμόρφωσης συνθηκών κοινότητας μάθησης στη σχολική τάξη αντιπαρατίθεται η κουλτούρα του δασκαλοκεντρικού εκπαιδευτικού συστήματος που αναγνωρίζει την αυθεντία του δασκάλου και αρνείται το άνοιγμα της μαθησιακής διαδικασίας σε πιο συμμετοχικά μοντέλα κατασκευής της γνώσης.

Αν θέλουμε να περιγράψουμε με όρους επιστημολογικούς την εκπαιδευτική πραγματικότητα που διαμορφώνεται, όταν επιχειρείται η εφαρμογή καινοτόμων πρακτικών, κατάλληλο είναι το «παράδειγμα» της ιδιόρρυθμης επιστήμης(extraordinaryscience) που εισηγείται ο Kuhn (1987). Στο καθεστώς της ιδιόρρυθμης επιστήμης δεν επικρατεί ένα «παράδειγμα» αλλά μια κατάσταση σύγκρουσης μεταξύ ασύμβατων ή αντιθετικών «παραδειγμάτων», πράγμα το οποίο συνεπάγεται κάποια σύγχυση αλλά παράγει και μια νέα δυναμική. Κάτι ανάλογο μπορεί να ισχυριστεί κάποιος ότι χαρακτηρίζει την πραγματικότητα του ελληνικού σχολείου.

Όσον αφορά στο θέμα μας, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή καινοτόμων πρακτικών με την αξιοποίηση του Web 2.0, οι οποίες συγκρούονται με την αμυντική προσήλωση εκπαιδευτικών και εκπαιδευομένων σε οικείες σχολικές ρουτίνες, συχνά προκαλεί σύγχυση και αμφιθυμία στους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι αναλαμβάνουν πιο σύνθετους ρόλους και βιώνουν πιο έντονα την ανάγκη αναστοχασμού και αυτοπροσδιορισμού σε ένα περιβάλλον που δεν τους ενθαρρύνει και σε συνθήκες που δεν προσφέρουν ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης.Καθώς, δε, οι εκπαιδευτικοί είναι αυτοί που σε επίπεδο πράξης εφαρμόζουν αποφάσεις της εκπαιδευτικής πολιτικής, Αναλυτικά Προγράμματα, σχολικά εγχειρίδια, οδηγίες διδασκαλίας, τρόπους αξιολόγησης που συχνά ενσωματώνουν διαφορετικές και, κάποιες φορές, αντιφατικές επιστημολογικές επιρροές, δεν είναι τυχαίο που μεγάλο μέρος της ερευνητικής δραστηριότητας αφιερώνεται τελευταία στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο γίνονται οι επιλογές τους (Φρυδάκη, 2009).

Στο βαθμό που τα τελευταία είκοσι χρόνια η θεωρία και η έρευνα εστιάζουν στον ενεργητικό ρόλο του εκπαιδευτικού σε αυτή τη συνεχή διαδικασία νοηματοδοτήσεων που ονομάζουμε εκπαίδευση, σε αντίθεση με αντιλήψεις εδραιωμένες στη νεωτερική εκπαιδευτική σκέψη που του αναγνώριζαν ρόλο διεκπεραιωτικό-ρυθμιστικό (Φρυδάκη 2009), η προσοχή μας όσον αφορά στο ζήτημα που εξετάζουμε, θα πρέπει να στραφεί στη διερεύνηση των υποκείμενων προσωπικών θεωριών των εκπαιδευτικών που διαμορφώνουν τη στάση τους απέναντι σε καινοτομικές δράσεις που εισάγουν το Web2.0 στη σχολική ρουτίνα. Ζητούμενο είναι να κατανοηθεί ο τρόπος που οι εκπαιδευτικοί νοηματοδοτούν την έννοια της καινοτομίας σε συνδυασμό με τη θέση και το ρόλο τους σε ένα περισσότερο συμμετοχικό μοντέλο μαθησιακής διαδικασίας με την εισαγωγή εφαρμογών του Web 2.0.

Συνοψίζοντας τη σύντομη παρέμβασή μας θεωρούμε ότι κάθε προσπάθεια προώθησης και διάχυσης στην εκπαιδευτική κοινότητα της εκπαίδευσης-μάθησης 2.0 για να είναι αποτελεσματική είναι αναγκαίο να έχει διερευνήσει και καταγράψει την κουλτούρα των

εκπαιδευτικών που καλούνται στην πράξη να υποστηρίξουν τέτοιου είδους καινοτόμες πρακτικές.

Βιβλιογραφία

Γραμματικοπούλου, Α., Νίκα, Π.,. Παλαιγεωργίου, Γ. (2012), «Μαρτυρίες Εκπαιδευτικών για τις Δυσκολίες Ένταξης του Web 2.0 στην Τάξη». Στα *Πρακτικά* του 6ου Πανελληνίου Συνεδρίου «Διδακτική της Πληροφορικής», Φλώρινα 20-22 Απριλίου 2012.http://didinfo2012.web.uowm.gr/40-407-416.pdf

Κουτσογιάννης, Δ. (2007),*Ψηφιακές πρακτικές γραμματισμού των εφήβων,* Έρευνα του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, Έκδοση 1.0. http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html

Kuhn,T.S. (1987). *Η δομή των επιστημονικών επαναστάσεων*.Εισαγ. &Επιμ. Β. Κάλφας, Μτφρ. Γ. Γεωργακόπουλος, Β. Κάλφας. 2ηέκδ. Θεσσαλονίκη, Σύγχρονα Θέματα.

Νέζη, Μ.,Καΐρης, Α., Λαλιώτου, Ε. Λαμπρινίδης, Δ. Νάτσινα, Χ. και Τρίμη-Κύρου, Κ (2012), «Καινοτομία και πειραματικό σχολείο. Βίοι παράλληλοι; Η αποτίμηση μιας δράσης στο Βαρβάκειο Πειραματικό Γυμνάσιο» στο περιοδικό *Νέα Παιδεία* τεύχος 142, σ. 18-34

Φρυδάκη, Ε. (2009). *Η διδασκαλία στην τομή της νεωτερικής και μετανεωτερικής σκέψης*. Αθήνα: Κριτική.

Σοφία Παπαδημητρίου
Διεύθυνση Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης ΥΠΑΙΘΠΑ
email sofipapadi@gmail.com

Μέχρι σήμερα η ανάπτυξη της *εκπαίδευσης και μάθησης 2.0* στην Ελλάδα πραγματοποιείται στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, μέσα από καινοτόμες ή άλλες συμπληρωματικές δράσεις χωρίς να εντάσσεται επισήμως στο Αναλυτικό Πρόγραμμα. Η ποικιλία και το μεγάλο πλήθος των έργων και δράσεων στο πλαίσιο της εκπαίδευσης και μάθησης 2.0 οφείλεται στη διάθεση των εκπαιδευτικών να εξερευνήσουν και να εντάξουν στη μαθησιακή διαδικασία νέες πρακτικές ενεργού και συνεργατικής μάθησης και να «δημιουργήσουν» ή «συν-δημιουργήσουν».

Επιπλέον, όλο και περισσότεροι ενήλικες παρά τη μερική ή πλήρη απασχόλησή τους χρειάζονται μια δεύτερη ευκαιρία στην εκπαίδευση και φοιτούν στην ανοικτή και εξ αποστάσεως ή σε προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων εκτός εργασίας. Συνεπώς απαιτείται μεγαλύτερη ευελιξία η οποία οδηγεί στην αυξανόμενη σημασία της *εκπαίδευσης και μάθησης 2.0*, μέσα από τη συμμετοχή, την επικοινωνία και τη συνεργασία στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και εκπαίδευσης ενηλίκων. Ο εγγραμματισμός στα ψηφιακά μέσα των ενηλίκων είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη αυτών των στόχων.

Η ανάπτυξη *της εκπαίδευσης και μάθησης 2.0* στην Ελλάδα απαιτεί συνέργιες μεταξύ φορέων (Πανεπιστήμια, Ιδρύματα Πολιτισμού, Μουσεία, Ινστιτούτα, Εκπαιδευτική Ραδιοτηλεόραση, ΥΠΑΙΘΠΑ) ώστε οι δράσεις που αναπτύσσονται να είναι μέρος ενός στρατηγικού σχεδιασμού και όχι κατακερματισμένες. Με αυτόν τον τρόπο μπορούν να προκύψουν πολύτιμα συμπεράσματα και ο αντίστοιχος αντίκτυπος στο επίσημο εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Συνεπώς όσον αφορά τη μεθοδολογία απαιτείται ο στρατηγικός σχεδιασμός και ο μετέπειτα συντονισμός των δράσεων μέσα από μια ομάδα με εκπροσώπους όλων των συμμετεχόντων φορέων. Η ανάπτυξη των δράσεων θα εξακτινώνεται και υποστηρίζεται από αντίστοιχους φορείς της Διοίκησης (Διευθύνσεις, Περιφέρειες, Συμβούλους, Υπεύθυνους Πληροφορικής, Πολιτιστικών κ.ά.)

Αγγελική Γριβοπούλου
1ο ΕΠΑ.Λ. Μεσολογγίου
email agrivopoulou@sch.gr

Η εξέλιξη της εκπαίδευσης και μάθησης 2.0 στην Ελλάδα γίνεται ραγδαία. Η μάθηση με την βοήθεια της τεχνολογίας, ενισχύει την εκπαιδευτική διαδικασία και αποδεικνύεται αρωγός, φέρνοντας σημαντικά αποτελέσματα. Η τεχνολογία δεν αντικαθιστά τον δάσκαλο, απλά τον κατευθύνει σε νέα μονοπάτια μάθησης και συνεργασίας με τους μαθητές του.

Τίθεται όμως το ερώτημα αν υπάρχουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις και μεθοδολογίες στην Ελλάδα, για να μπορούν οι μαθητές να ζήσουν την ψηφιακή μάθηση σε ένα σύγχρονο και δυναμικό σχολείο.

Αγκάθι αποτελούν για τους μαθητές και τους καθηγητές, η έλλειψη πρόσβασης στο διαδίκτυο και στις νέες τεχνολογίες. Σήμερα, αν και η ανάπτυξη του διαδικτύου είναι μεγάλη, ένα σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού μας, δεν έχει ακόμα πρόσβαση στις ευρυζωνικές υπηρεσίες. Διδάσκουμε μαθητές, που οι περισσότεροι δεν έχουν υπολογιστή ή σύνδεση με το διαδίκτυο στο σπίτι. Γεγονός που αποκλείει την ηλεκτρονική εργασία στο σπίτι, την άμεση πρόσβαση στην διαδικτυακή πληροφόρηση, την επικοινωνία, την αναζήτηση πληροφοριών, την επαφή με την ψηφιακή εποχή.

Η πρόσβαση στο διαδίκτυο πρέπει να αποτελεί υπηρεσία, όπου και ο καθηγητής μέσα και έξω από την σχολική τάξη, αλλά και οι μαθητές να τυγχάνουν χρήσης, ακόμα και στο πιο απομακρυσμένο σημείο της Ελλάδας.

Στα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, υπάρχουν εργαστήρια πληροφορικής τουλάχιστον δεκαπενταετίας. Το κράτος δεν δαπανά χρήματα για την αντικατάσταση ή συντήρηση αυτών, πράγμα που σημαίνει ότι υπάρχουν Δημοτικά, Γενικά Λύκεια και Επαγγελματικά Λύκεια, με ένα μόνο παλιό εργαστήριο πληροφορικής. Τα σύγχρονα ψηφιακά μέσα (βιντεοπροβολέας, ακουστικά, ηχεία, διαδραστικοί πίνακες), λείπουν από τις αίθουσες διδασκαλίας.

Ταυτόχρονα, τα μαθήματα σε όλες τις βαθμίδες της σχολικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα, δεν προωθούν την χρήση των σύγχρονων εργαλείων της τεχνολογίας, ενώ οι δάσκαλοι και καθηγητές δεν είναι εξοικειωμένοι με την χρήση τους.

Οι μέθοδοι διδασκαλίας σε πολλές περιπτώσεις είναι συμβατικές και απόλυτες και δεν ξεφεύγουν από τα τετριμμένα. Η μέθοδος Project μπήκε στο σχολείο τα τελευταία χρόνια. Πολλοί δάσκαλοι και καθηγητές, που δεν είχαν αναλάβει περιβαλλοντικά ή άλλα προγράμματα, αγνοούν την τεχνική και την μεθοδολογία μιας ερευνητικής εργασίας, η οποία θα μπορούσε να υποστηριχθεί από πολλά ψηφιακά μέσα της μάθησης και εκπαίδευσης 2.0. Παράλληλα τα βιβλία μας, δεν αφήνουν περιθώρια χρήσης ψηφιακών εργαλείων. Ο διδάσκων παίρνει πρωτοβουλίες για χρήση τέτοιων εργαλείων, μόνο στην περίπτωση που γνωρίζει να τα χρησιμοποιήσει, αλλά και να τα διδάξει και να στηρίξει τους μαθητές του, μέσα σε μια τέτοια εκπαιδευτική μέθοδο.

Πριν λίγες ημέρες, το Υπουργείο Παιδείας με επίσημο έγγραφο, απαγόρευσε την χρήση κινητών τηλεφώνων ή άλλων μέσων καταγραφής εικόνας και ήχου σε μαθητές και εκπαιδευτικούς μέσα στις σχολικές αίθουσες. Σε πολλές χώρες της Ευρώπης, τα κινητά τηλέφωνα αποτελούν εποπτικά μέσα για την εκμάθηση της γεωγραφίας, των χαρτών, των ξένων γλωσσών. Γιατί όχι και στην Ελλάδα; Γιατί, λείπει ο μιντιακός πολιτισμός και τα μέσα χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς, πολλές φορές ανήθικους και παράνομους. Τα ψηφιακά εργαλεία αποτελούν σημαντικά εργαλεία μάθησης.

Οι μαθητές μας δεν έχουν λοιπόν εξοικείωση με τα προϊόντα της τεχνολογίας και το διαδίκτυο. Πολλοί δεν έχουν καν λογαριασμό ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η ανάπτυξη της εκπαίδευσης 2.0, προϋποθέτει να αποκτήσουν μαθητές και καθηγητές τεχνολογική παιδεία και μια ιδιαίτερη κουλτούρα για τα τεχνολογικά εργαλεία, να ασκηθούμε στην χρήση τους και να κατανοήσουμε τον ρόλο που παίζουν στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Γιάννης Ανδριόπουλος
Δημοτικό Σχολείο Άδελε
email gianinet@dimadele.org

ΜΑΘΗΣΗ 2.0 και η ανάγκη επαναπροσανατολισμού της ελληνικής εκπαίδευσης

Για να είμαστε ξεκάθαροι: Όταν μιλάμε για "Μάθηση 2.0", αναφερόμαστε στον συνδυασμό τριών πραγμάτων: της διαθεσιμότητας της πληροφορίας, της ευκολίας άμεσης επικοινωνίας και συνεργασίας, και της δυνατότητας δημιουργίας περιεχομένου· τον συνδυασμό εκείνων, δηλαδή, των χαρακτηριστικών που διαφοροποιούν το web 2.0 από το web 1.0. Η Μάθηση 2.0, μάλιστα, αποσκοπεί (ή θα έπρεπε να αποσκοπεί) κυρίως στο τελευταίο. Στο μοντέλο της, "μαθαίνω" σημαίνει επεξεργάζομαι τα δεδομένα που βρίσκονται στη διάθεσή μου και, σε συνεργασία με τους "άλλους" (την ομάδα ή την κοινότητα στην οποία ανήκω), οικειοποιούμαι την πληροφορία και την μετατρέπω σε γνώση δημιουργώντας πρωτότυπο περιεχόμενο. Αυτό κάνει την μάθηση διερευνητική, την μετατρέπει σε ομαδική δραστηριότητα και εξασφαλίζει το βάθος της.

Web 2.0 είναι ο ιστός της συνεργασίας και της έκφρασης. Η έρευνα για δημοσιευμένο από κάποιον ειδικό ή κάποιον οργανισμό περιεχόμενο, έχει διασφαλιστεί από τον προκάτοχό του. Είναι σημαντικό να υπάρχει έγκυρο περιεχόμενο και να είναι εύκολα προσβάσιμο, δεν είναι όμως καταλυτικό. Όταν, λοιπόν, η ελληνική εκπαιδευτική κοινότητα στο σύνολό της σχεδόν, προσανατολίζεται στην δημιουργία εκπαιδευτικού περιεχομένου (κυρίως στην κατεύθυνση της *edutainment* -του παιγνιώδους περιεχομένου που χαρακτηρίζεται από το "μαθαίνω παίζοντας") και παραμελεί την έρευνα για τον ιστό που φέρνει σε επαφή και δίνει τα εργαλεία έκφρασης στον μαθητή, τότε υποθέτω ότι μπαίνει στο τραπέζι για διαπραγμάτευση ο επαναπροσανατολισμός.

Ο M. David Merrill στο άρθρο του "Converting e_3-Learning to e^3-Learning"[1] ισχυρίζεται ότι σε πολλές περιπτώσεις, στον όρο e-learning, το e- αναφέρεται μάλλον σε έναν από τους προσδιορισμούς evernative[2], endless ή empty. Έτσι λοιπόν, κατ' αναλογία "η-Μάθηση" θα σήμαινε πλαδαρή, βαρετή ή κενή (περιεχομένου) μάθηση. Η δεύτερη έκδοση του παγκόσμιου

1 "The e-Learning Handbook" (SAUL CARLINER και PATTI SHANK, εκδόσεις Pfeiffer), σελ. 359

2 Evernative, σύμφωνα με τον συγγραφέα, σημαίνει αυτό που "αποδυναμώνει ή καταστρέφει την ισχύ, ή την ζωτικότητα" ενός πράγματος. (ό.π., σελ 360)

ιστού, όμως, δίνει την δυνατότητα σε κάθε πρόσωπο που συμμετέχει να αισθάνεται ζωντάνια μπροστά στην οθόνη του· να μαθαίνει από την εμπειρία του άλλου και να μην έρχεται σε επαφή μόνο με απονεκρωμένο ακαδημαϊκό περιεχόμενο. Υπ' αυτή την έννοια, το web 2.0 είναι ιδανικό για αυτοδίδακτους και μαθητές του υποχρεωτικού σχολείου (για τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, αυτό που εδώ χαρακτηρίζουμε "απονεκρωμένο ακαδημαϊκό περιεχόμενο", δεν είναι καθόλου απονεκρωμένο· αυτοί όμως, κατέχουν ήδη την ικανότητα να σταθούν απέναντί του, να το αποκωδικοποιήσουν και -σε ιδανικές περιπτώσεις- να το εμπλουτίσουν). Είναι η ιδιαίτερη χρήση και αξιοποίηση του διαδικτύου που μπορεί να μετατρέψει την πλαδαρή, βαρετή και κενή περιεχομένου διαδικασία στην οποία αναφερθήκαμε πριν, σε ζωντανή, συνεργατική και αποτελεσματική μάθηση.

Ας σκεφτούμε: Η υπερπληθώρα flash εφαρμογών που εξηγούν την πρόσθεση, δεν είναι Μάθηση 2.0. Αντίθετα, η χρήση των κοινωνικών δικτύων, των online εφαρμογών γραφείου και διαμοιρασμού αρχείων, των διαδραστικών μέσων έκφρασης και επικοινωνίας είναι. Συμπτωματικά, δύο μόλις μέρες πριν γραφτεί αυτό το σημείωμα, το Υπουργείο Παιδείας (και ενός σωρού άλλων πραγμάτων) απαγόρευσε την χρήση "κινητών τηλεφώνων και οποιωνδήποτε άλλων συσκευών ή / και παιχνιδιών που διαθέτουν σύστημα επεξεργασίας δεδομένων εικόνας και ήχου (π.χ. ρολόι ή στυλό με κρυφή κάμερα) εντός του σχολικού χώρου" από μαθητές και εκπαιδευτικούς. Η απαγόρευση καταργεί αμέσως ένα μεγάλο κομμάτι της σύγχρονης διαδραστικής μάθησης (που στο παράδειγμα που αναπτύσσουμε εδώ μεταφράζεται σε "διήγηση με ψηφιακά μέσα") και υπονομεύει προσπάθειες πανελλήνια γνωστές, όπως η σχολική webtv του Δημοτικού Σχολείου Φουρφουρά[3]. Η ανάγκη επαναπροσανατολισμού της κεφαλής (κατ' αρχήν) της εκπαίδευσης στην Ελλάδα γίνεται εξόφθαλμη.

Κάθε πράγμα είναι ό,τι το κάνουμε και όχι ό,τι το λέμε. Με το web 3.0 ante portas, το ελληνικό σχολείο δεν έχει κάνει ακόμα τα πρώτα του βήματα στο web 2.0. Μένουμε πίσω και αυτό είναι κάτι που οι μαθητές μας δεν θα μας συγχωρήσουν. Εκπαιδεύουμε παιδιά για έναν κόσμο που δεν γνωρίζουμε πώς θα είναι και το κάνουμε με την αμεριμνησία δασκάλων του

3 Η απαγόρευση δικαιολογείται από "τα συχνά κρούσματα σεξουαλικής παρενόχλησης ή ακόμη και την καταγραφή εικόνων παιδικής πορνογραφίας μέσα στα σχολεία της χώρας, καθώς και τους ξυλοδαρμούς μαθητών που καταγράφονται και στη συνέχεια κάνουν το γύρο του διαδικτύου". Τυπικά ελληνικό. Προκαλεί απορία το γιατί δεν απαγορεύονται το χαρτί και το μολύβι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη συγγραφή κακόβουλων σημειωμάτων, ή οι μπάλες, που είναι υπεύθυνες για τόσους τραυματισμούς.

δέκατου ένατου αιώνα· τότε που βάσιμα μπορούσε κανείς να υποθέσει ότι τα παιδιά του θα ζήσουν σ' έναν κόσμο λίγο-πολύ ίδιο με τον δικό του.

Ας συνέλθουμε.

6.2 πρόσφοροι τρόποι για την ανάδειξη, διάχυση και μεταφορά καλών πρακτικών για την εκπαίδευση και μάθηση 2.0

Άννα Κρασσά
HRDNZ Moodle Partner, Ομάδα FreeMoodle
email anna@hrdnz.com

Πριν από κοντά δέκα χρόνια είχα την τύχη να συνεργαστώ με το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας στο έργο EDUNET, ως μέλος της ερευνητικής ομάδας που εργαζόταν για το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (ΠΣΔ) με επιστημονικά υπεύθυνο τον κ. Κωνσταντίνο Μαργαρίτη. Επειδή αυτή η συνεργασία ξεκίνησε από ένα τυχαίο πρόγραμμα STAGE δεν είχα ποτέ ολοκληρωμένη εικόνα του έργου και της κατάστασης του ΠΣΔ. Τα πράγματα όμως τότε -ίσως με την αφέλεια ενός άπειρου συνεργάτη- έμοιαζαν πολύ ξεκάθαρα.

Το ΠΣΔ ήταν (και ίσως παραμένει) το μεγαλύτερο δίκτυο της χώρας και τότε ήταν η εποχή όπου πολλά σχολεία, από όλους τους νομούς της χώρας οργάνωσαν τα εργαστήριά τους με ηλεκτρονικούς υπολογιστές και με πρόσβαση στο διαδίκτυο. Στο έργο αυτό εργάστηκε η αφρόκρεμα της επιστημονικής κοινότητας της χώρας, καθώς η υλοποίηση του έργου έγινε μέσα από τα Πανεπιστήμια. Κάθε Πανεπιστήμιο είχε την ευθύνη για την δημιουργία της τεχνικής υποδομής ορισμένων νομών. Κάθε σχολείο ανάλογα με το νομό στον οποίο άνηκε είχε την τεχνική αλλά και τηλεφωνική υποστήριξη (help desk) από ένα συγκεκριμένο Πανεπιστήμιο.

Πέρα όμως από τη βασική τεχνολογική δομή, τα Πανεπιστήμια ανέλαβαν την ανάπτυξη και υποστήριξη επιπλέον υπηρεσιών για να ενισχύσουν την εκπαιδευτική κοινότητα όπως, υπηρεσία ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, λίστες ταχυδρομείου, φιλοξενία ιστοσελίδων, υπηρεσία τηλεδιάσκεψης, υπηρεσία ασυγχρονης τηλεκπαίδευσης κ.α. προσφέροντας στην ελληνική εκπαιδευτική κοινότητα υποδομή και υπηρεσίες πραγματικά υψηλού επιπέδου.

Όλα αυτά φαίνεται ότι εξακολουθούν να λειτουργούν και να είναι προσβάσιμα και λειτουργικά από την ιστοσελίδα του ΠΣΔ (www.sch.gr) και σίγουρα υπάρχουν πολλά παραδείγματα καλών πρακτικών χρήσης των υπηρεσιών αυτών και κάποια ίσως πολύ πρόσφατα. Όμως, έχοντας αποστασιοποιηθεί αρκετά χρόνια πλέον από το έργο, παρατηρώ ότι στην πραγματικότητα υπάρχουν μάλλον δύο αλήθειες σχετικά με αυτό. Η μία αλήθεια

είναι αυτή που μαρτυρεί η αρχική σελίδα του ιστοχώρου, που δείχνει ένα περιβάλλον δραστήριο και ενεργό και η άλλη αλήθεια είναι αυτή που μαρτυρούν εκπαιδευτικοί που ούτε λίγο ούτε πολύ, απαξιώνουν πια αυτή την υποδομή.

Κι εγώ με την αφέλεια ενός άπειρου (μιας και εργάστηκα στο έργο αυτό μόλις δύο χρόνια) και αποστασιοποιημένου πλέον συνεργάτη αναρωτιέμαι: Γιατί; Γιατί μια τόσο καλή ιδέα, που υλοποιήθηκε με τόση πολλή δουλειά και τόσο επιτυχημένα, μοιάζει να έχει υποτιμηθεί; Γιατί, εφόσον υπάρχει μια τέτοια υποδομή να τίθεται το ερώτημα για τον τρόπο ανάδειξης, διάχυσης και μεταφοράς των καλών πρακτικών... δε θα 'πρεπε η απάντηση να είναι προφανής;

Νικόλαος Τσεπελής
3ο ΓΕΛ Σερρών
email ntsepelis@gmail.com

Πιστεύω πως θα πρέπει να αναφερθούν εξαντλητικά όλα τα εργαλεία (ή δυνατόν και συνδυασμοί) των τεχνολογιών web2.0 που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην εκπαίδευση. Στη συνέχεια, να δοθούν παραδείγματα (πρακτικά και όχι θεωρητικά) χρήσης για κάθε τομέα χωριστά. Ως τομέα εννοώ τη βαθμίδα εκπαίδευσης. Άλλες είναι οι ανάγκες/τρόποι χρήσης στο Δημοτικό, άλλες στο Γυμνάσιο/Λύκειο και άλλες στο Πανεπιστήμιο.

Προτεραιότητα έχει η ενημέρωση των νέων συναδέλφων (δασκάλων, καθηγητών). Και αναφέρομαι στους νέους γιατί αυτοί είναι πιο εξοικειωμένοι με τις νέες τεχνολογίες και τη χρήση τους. Αν υπάρξει έστω και ένας σε κάθε σχολείο, μπορεί (σε συνεργασία με τη διεύθυνση του σχολείου) να λειτουργήσει σαν πολλαπλασιαστής εντός του σχολείου.

Δεν είναι άσχημη ιδέα να δημιουργηθεί και ένας πυρήνας τέτοιων δασκάλων/καθηγητών σε κάθε πόλη/νομό, που θα δρουν ως επιμορφωτές/πολλαπλασιαστές της δράσης σε επίπεδο πόλης/νομού, οργανώνοντας σεμινάρια, ημερίδες κ.τ.λ.

Αγγελική Γριβοπούλου
1ο ΕΠΑ.Λ. Μεσολογγίου
email agrivopoulou@sch.gr

Η ανάδειξη και η διάχυση των καλών πρακτικών στην χώρα μας, αποτελεί μια μεγάλη πρόκληση. Συνάμα είναι μια καλή ευκαιρία για προώθηση και ενσωμάτωση των ψηφιακών μέσων, στην μάθηση και την εκπαίδευση στο ανοιχτό σχολείο, στο σχολείο του μέλλοντος.

Να προβληθούν οι καλές πρακτικές μέσα από ημερίδες, σεμινάρια, συνέδρια και την εκπαίδευση δια ζώσης.

Θα πρέπει να πείσουμε δασκάλους και καθηγητές, ότι τα διαδικτυακά εργαλεία και οι κοινότητες, αποτελούν εφαρμογές που διευκολύνουν το έργο τους και ότι δεν είναι ένα μέσο συνεχούς ελέγχου της προόδου τους.

Παράλληλα, να καλλιεργήσουμε την φιλοσοφία της συνεργασίας και της συνύπαρξης, της ομαδικότητας και του διαμοιρασμού πληροφοριών, μέσα στην εκπαιδευτική και μαθητική κοινότητα.

Θα ήταν ίσως αναγκαίο, να δημιουργηθεί μια ηλεκτρονική ιστοσελίδα προβολής των καλών πρακτικών, των εργαλείων που έχουν χρησιμοποιηθεί από όλους τους εκπαιδευτικούς και τους σκοπούς χρήσης τους.

Να μεταδώσουμε τον ενθουσιασμό μας για τα ψηφιακά μέσα, με ποικίλες δράσεις ενδοσχολικά. Ακόμη, καθηγητές που ήδη τα έχουν χρησιμοποιήσει, να τα διδάξουν ως πολλαπλασιαστές, σε άλλους συναδέλφους μέσα στο σχολείο και στην τοπική σχολική κοινότητα, μέσω ποικίλων δράσεων.

Να διδάξουμε ακόμα και τους γονείς την σωστή χρήση των ψηφιακών μέσων και το πώς μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά τους στην νέα εκπαιδευτική πρακτική.

Να προωθήσουμε την άποψη ότι η μάθηση μπορεί να γίνει μια ευχάριστη διαδικασία συλλογής γνώσεων από πολλά και ποικίλα μέσα. Με βοηθό το σχολικό βιβλίο, αλλά και την υποστήριξη της τεχνολογίας, να βοηθήσουμε συναδέλφους και μαθητές να γνωρίσουν άλλους κόσμους εκμάθησης, παιγνιώδεις και ενθουσιώδεις στη σχολική τάξη.

Επίσης, θα πρέπει να αποκτήσουμε εμπειρία στην λειτουργία των διαδικτυακών εφαρμογών και των κοινωνικών δικτύων και να βοηθήσουμε ώστε η συμμετοχή των μαθητών να γίνει ενεργός και συνεχής και όχι παθητική και στάσιμη.

Χρειάζεται να υπάρξουν μαθήματα σε μεταπτυχιακά προγράμματα των Τ.Π.Ε. για όλους τους εκπαιδευτικούς, που να προωθούν την μάθηση 2.0 και να την ενσωματώνουν στην σχολική πραγματικότητα, στα νέα βιβλία και τα αναλυτικά προγράμματα.

Ένας άλλος πρόσφορος τρόπος διάχυσης των καλών πρακτικών, αποτελεί η ενσωμάτωση των ψηφιακών εργαλείων μάθησης, σε μαθήματα των Παιδαγωγικών Σχολών των Πανεπιστημίων, αλλά και των Τ.Ε.Ι., όπου τα επαγγελματικά τους δικαιώματα οδηγούν στην εκπαίδευση.

Μαρίνα Τομαρά
1ο ΓΕΛ Ηλιούπολης
email mtomara@sch.gr

Το ζήτημα της ανάδειξης και διάχυσης των καλών πρακτικών για την εκπαίδευση θα μπορούσε, σε ένα βαθμό, να αντιμετωπιστεί με την συγκέντρωσή τους σε έναν μόνο κεντρικό κόμβο ενημέρωσης. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να καταστεί δυνατό με την δημιουργία μιας ψηφιακής βάσης δεδομένων.

Σύμφωνα με αυτή την λογική, η βάση θα συγκεντρώνει τα σενάρια καλών πρακτικών, θα τα κατηγοριοποιεί ανά γνωστικό αντικείμενο και θα είναι προσβάσιμη μέσω μιας διαδικτυακής εκπαιδευτικής πύλης με χρηστική διεπαφή. Έτσι, ο καθένας θα είναι σε θέση να αναζητήσει κα να βρει μια καλή πρακτική για το αντικείμενο που τον ενδιαφέρει.

Επιπλέον, οποιοσδήποτε υλοποιεί μια καλή πρακτική θα μπορεί, με εύκολο και άμεσο τρόπο, να την καταχωρήσει στην βάση, επισυνάπτοντας και το υποστηρικτικό υλικό που τυχόν διαθέτει. Η πύλη αυτή θα μπορούσε να παρέχει και την δυνατότητα σε αυτούς που έχουν εφαρμόσει μια διαθέσιμη καλή πρακτική να σημειώνουν σχετικές παρατηρήσεις πάνω σε αυτή (εντυπώσεις, δυσκολίες κατά την εφαρμογή του σεναρίου, οπτικοακουστικό υλικό, αποτελέσματα) τις οποίες θα μπορούν να διαβάζουν όλοι οι χρήστες της πύλης.

Το θέμα της διάχυσης της πληροφορίας για την ύπαρξη αυτού του κεντρικού κόμβου διαθέσιμων καλών πρακτικών θα μπορούσε να γίνει μέσα από τους υπάρχοντες εκπαιδευτικούς ιστοχώρους στο διαδίκτυο (Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο, e-πύλη εκπαίδευσης, κλπ).

Σοφία Παπαδημητρίου
Διεύθυνση Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης ΥΠΑΙΘΠΑ
email sofipapadi@gmail.com

Η ανάδειξη και η διάχυση μπορούν να επιτευχθούν με

- τη δημιουργία και συνεχή υποστήριξη ενός ζωντανού ιστότοπου
- την παρουσίαση των καλών πρακτικών σε ένα ετήσιο συνέδριο

Η ενσωμάτωση της εκπαίδευσης και μάθησης 2.0 ως μέρος του προγράμματος σπουδών καθώς και στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών θα μπορούσε σήμερα να είναι ένας στρατηγικός στόχος της εκπαιδευτικής πολιτικής προς τους πολίτες μιας παγκόσμιας κοινότητας.

Παναγιώτης Τραγαζίκης
3ο Δημοτικό Σχολείο Παλαιού Φαλήρου
email psemms06007@rhodes.aegean.gr

Η προσπάθεια μέσα από διαγωνισμούς με διαβάθμιση των βραβείων σε τοπικό, ευρύτερο και εθνικό επίπεδο αποτελεί ένα χρήσιμο μέσο για την ανάδειξη και διάχυση καλών πρακτικών.

Επιπλέον η δημοσιότητα, μέσα από το διαδίκτυο με αναφορές σε ένα δίκτυο κρίσιμων ιστοσελίδων που σχετίζονται με την εκπαίδευση, αλλά και η χρήση των κοινωνικών δικτύων, εκπαιδευτικών αποθετηρίων, δημιουργία ομάδων εκπαιδευτικών καθώς και παράλληλη χρήση των περισσότερο παραδοσιακών μέσων διάδοσης μπορεί να επεκτείνει την αποτελεσματικότητα όσων αναφέρθηκαν παραπάνω.

Οργάνωση ημερών αφιερωμένων στη μάθηση 2.0 όπου παρουσιάζονται οι καλές πρακτικές «web 2.0 Day» ή «Mathisi 2.0 day» ταυτόχρονα σε πολλές περιοχές της Ελλάδας με «ζωντανές» συνδέσεις μεταξύ των περιοχών κατά τη διάρκεια της μέρας.

Τέλος ένα αποθετήριο καλών πρακτικών κατά θεματική αλλά και κατά εργαλείο είναι πάντα χρήσιμο ως υλικό αναφοράς και διευκολύνει τις πρωτοβουλίες για δράσεις.

Παρασκευή Σιμήτα
Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών ΤΕΙ Λάρισας
email pasimita@gmail.com

Κεντρικός άξονας γύρω από τον οποίο θα πρέπει να κινηθούμε είναι ότι η ευφυΐα του πλήθους αντικαθιστά τον εμπειρογνώμονα. Αυτή η φράση δε σημαίνει πως ο ρόλος του εκπαιδευτικού μπορεί να αντικατασταθεί από έναν υπολογιστή. Στόχο έχει να τονιστεί ο χαρακτήρας της συλλογικής μάθησης πάνω στην οποία κινείται η νέα γενιά εκπαίδευσης. Αυτό έχει προκύψει σαν απόρροια της κοινωνίας στην οποία ζούμε η οποία βασίζεται στη συλλογική προσπάθεια καθώς και στην ελεύθερη πρόσβαση σε πληροφορία που άλλοτε ήταν απρόσιτη ή πολύ δύσκολο να την προσεγγίσεις. Επομένως, τα εργαλεία που θα πρέπει να χρησιμοποιήσει η εκπαίδευση θα πρέπει να προσανατολιστούν στις νέες τάσεις της τεχνολογίας και πιο συγκεκριμένα στις τεχνολογίες 2.0.

Τα Wikis είναι ένα καλό μέσο για να διαχυθούν καλές πρακτικές. Η άμεση δημοσίευση, η ταυτόχρονη συγγραφή από πολλά άτομα και η συνεργατική συγγραφική δραστηριότητα είναι χαρακτηριστικά τα οποία δημιουργούν μια αμεσότητα. Επιπλέον, έχουν την ευελιξία και παρέχουν τη δυνατότητα να δημιουργηθεί μία ανοικτή κοινότητα γνώσης μέσα στην οποία μπορεί να προσφέρει ο καθένας με το δικό του τρόπο.

Ένα επίσης χρήσιμο εργαλείο είναι η δημιουργία blogs και σελίδων. Μέσω αυτών θα αναρτώνται οι γνώμες των εκπαιδευτικών αλλά και των εκπαιδευόμενων. Ίσως αν κάθε εκπαιδευτικό ίδρυμα, σχολείο, κτλ διατηρεί το δικό του blog ή σελίδα και υπάρχει επομένως μια κοινή πλατφόρμα μέσω της οποίας συνδέονται όλα τα μέλη, ίσως έτσι να προωθούνται ιδέες αλλά και να αναρτώνται νέες. Έτσι αξιοποιείται η δύναμη του πλήθους και του κοινού. Ειδικότερα τα blogs είναι ιδιαιτέρως προτιμητέα γιατί το δυνατό σημείο τους είναι ότι καταργούν την ανάγκη για γνώση εξειδικευμένων γλωσσών προγραμματισμού ή εργαλείων για παραγωγή διαδικτυακού υλικού. Επομένως, καταργούν το εμπόδιο της τεχνογνωσίας και έχουν έντονο το στοιχείο της διαδραστικότητας καθώς η ανάρτηση οποιουδήποτε σχολίου μπορεί να γίνει άμεσα και χωρίς χρονοτριβή.

Τα Podcasts μπορούν να αποδειχθούν ιδιαιτέρως ευεργετικά καθώς ο καθένας έχει τη δυνατότητα να αναπαράγει το υλικό που θέλει και να ρυθμίσει τη ταχύτητα της μάθησής του σύμφωνα με τους δικούς του ρυθμούς. Έτσι, ευνοείται η δημιουργία καναλιών που θα αφορούν αποκλειστικά την εκπαίδευση.

Επιπλέον, ιδιαίτερα χρήσιμο είναι να υπάρχει κάποιος διαδικτυακός τόπος στον οποίο να υπάρχουν διαθέσιμα προς χρήση εργαλεία ή εκπαιδευτικά μέσα που να έχουν παραχθεί από τέτοιες πρωτοβουλίες και να είναι διαθέσιμα προς χρήση από άλλα σχολεία, κτλ. Ίσως τελικά με τη συνεχή συμβολή υλικού και διαρκούς εμπλουτισμού των ιστοτόπων αυτών να παραχθεί πλήρες υλικό που να είναι σε θέση να αντικαταστήσει τα σχολικά βιβλία, δηλαδή να δημιουργηθεί μία wiki-εκπαίδευση.

Τέλος, η διοργάνωση διαγωνισμών ιδεών για πρωτοπόρες ιδέες μπορεί να αναδείξει καλές πρακτικές. Όσο περισσότεροι πιστεύουν σε ένα κοινό στόχο τόσο πιο γρήγορα αυτός αναδεικνύεται αλλά θεμελιώνεται και το δίκτυο των ανθρώπων που συμμετέχουν για την επίτευξή του.

6.3 σύνοψη και συμπεράσματα

Τα αποτελέσματα των θέσεων που κατατέθηκαν με αφορμή τον ανοικτό διάλογο ο οποίος εξελίχθηκε στο πλαίσιο της δράσης Μάθηση 2.0 plus σχετικά με τα βασικά θέματα για την περαιτέρω ανάπτυξη της εκπαίδευσης και μάθησης 2.0 στην Ελλάδα, παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και δημιουργούν πρόσφορο έδαφος για μελλοντική ερευνητική ενεργοποίηση.

Από την επεξεργασία των αποκρίσεων σχετικά με όσα προαπαιτούμενα πρέπει να πληρούνται ούτως ώστε να είναι εφικτή η προώθηση και η υιοθέτηση τεχνολογιών web 2.0 στην εκπαιδευτική διαδικασία στη χώρα μας, διαφαίνεται μια ομαδοποίηση σε προϋποθέσεις που σχετίζονται αφενός μεν με το άψυχο και το έμψυχο δυναμικό και αφετέρου με τους επίσημους εκπαιδευτικούς φορείς. Στους δύο αυτούς παράγοντες που διαμορφώνουν το εκπαιδευτικό γίγνεσθαι αναζητούνται οι αλλαγές που οφείλουν να λάβουν χώρα ώστε η μάθηση 2.0 να βρει τη θέση της στο σημερινό εκπαιδευτικό προσκήνιο.

Η διερεύνηση των ψηφιακών εφοδίων που παρέχονται στα σχολεία καταγράφει μια ελλειμματική πραγματικότητα που περιλαμβάνει απαγόρευση πρόσβασης στο διαδίκτυο και χρήσης ψηφιακών συσκευών, ελλιπή, παλαιωμένο ή φθαρμένο εξοπλισμό, καθώς και εργαστήρια πληροφορικής σχεδιασμένα με τέτοιο τρόπο που να μην ευνοεί την ευχρηστία, και ως εκ τούτου την αποδοτικότητά τους. Η αξιοποίηση των τεχνολογιών ιστού 2.0 στην σχολική τάξη δεν είναι απαραίτητο να στηρίζεται σε τελευταίας τεχνολογίας και υψηλού οικονομικού κόστους συσκευές, αλλά προϋποθέτει κατ' ελάχιστον την ύπαρξη μιας στοιχειώδους οικονομικής και ταυτόχρονα αποδοτικής υποδομής.

Από την άλλη πλευρά ο ψηφιακός γραμματισμός, η ανάπτυξη τεχνολογικής παιδείας σε μαθητές και εκπαιδευτικούς και η πρακτική άσκησή τους μέσα στην τάξη αποδεικνύονται ουσιώδη εφόδια προς την κατεύθυνση της μάθησης 2.0. Οι παραπάνω προϋποθέσεις έρχονται σε αντίθεση με τη σημερινή κατάσταση της αμυντικής αφοσίωσης εκπαιδευτικών και εκπαιδευομένων σε τυποποιημένες σχολικές μεθόδους διδασκαλίας, καθώς και με το αίσθημα ανασφάλειας και την έλλειψη ανάληψης πρωτοβουλιών που παρουσιάζεται στο σχολείο του σήμερα. Επιπλέον, η εκμετάλλευση των ήδη εγκατεστημένων τεχνολογικών υποδομών καθίσταται κάτι παραπάνω από προφανής και αναγκαία.

Στο σκέλος που αφορά τους επίσημους θεσμικούς φορείς του εκπαιδευτικού συστήματος, οφείλει να γίνει αντιληπτή η ανάγκη αλλαγής κατεύθυνσης προς την εκπαίδευση του 21ου

αιώνα. Εξίσου επιτακτικός είναι ο επαναπροσανατολισμός προς της διαδραστική μάθηση η οποία επιβάλλεται να ενταχθεί και επισήμως στο Αναλυτικό Πρόγραμμα. Χρέος των επίσημων φορέων θεωρείται και η αξιολογική διαδικασία των προσπαθειών που αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες σύμφωνα με σαφώς ορισμένα επιστημονικά και κυρίως παιδαγωγικά κριτήρια.

Μεθοδολογικά η προώθηση της μάθησης 2.0 φαίνεται να κινείται σε δύο άξονες: σε αυτόν της καταπολέμησης των δυσκολιών και της διόρθωσης των παθογενειών που υπάρχουν σήμερα, αλλά και σε εκείνον της έμπρακτης και δημιουργικής αξιοποίησης του web 2.0 με διάφορους τρόπους. Στην πρώτη κατεύθυνση εμπίπτει η αντιμετώπιση των προβλημάτων, ελλείψεων, δυσκολιών και ατοπημάτων, καθώς και η καταπολέμηση της δυσκινησίας και της γραφειοκρατικής καθυστέρησης που συναντά η εκπαιδευτική αξιοποίηση της τεχνολογίας.

Στη δεύτερη κατεύθυνση εντάσσονται προτάσεις που περιλαμβάνουν ομαδοποίηση και κατηγοριοποίηση των εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών της λογικής του web 2.0 οι οποίες θα είναι εύκολα προσβάσιμες, ευρισκόμενες υπό μία ενιαία στέγη. Επιπλέον, προτείνεται η διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων και συνεδρίων όπου θα δίνεται η δυνατότητα ενημέρωσης και εξοικείωσης των εκπαιδευτικών αλλά και θα παρουσιάζονται καινοτόμες ιδέες, καθώς και η ένταξη της μάθησης 2.0 με πρακτικές εφαρμογές στα προγράμματα σπουδών της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στους τομείς που άπτονται της Παιδαγωγικής τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο .Για όλα τα παραπάνω απαιτείται ένας στρατηγικός σχεδιασμός και συντονισμός δράσεων μέσα από τη συνεργασία των καθ' ύλην αρμόδιων φορέων.

Τέλος, όσον αφορά τρόπους ανάδειξης, διάχυσης, και μεταφοράς καλών πρακτικών, προτείνεται ένας συνδυασμός μεθόδων που περιλαμβάνουν «παραδοσιακά» αλλά και διαδικτυακά μέσα διάδοσης. Στην πρώτη κατηγορία εντάσσονται η οργάνωση ημερών επικεντρωμένων στη μάθηση 2.0 και στις προσπάθειες που γίνονται γύρω από αυτήν, καθώς και η διεξαγωγή μαθητικών διαγωνισμών με διαβαθμισμένες διακρίσεις για αντίστοιχες πρωτοβουλίες. Δημοσιότητα ασφαλώς μπορεί να δοθεί και μέσα από το διαδίκτυο με τη χρήση των ίδιων των κοινωνικών δικτύων που προσφέρουν ευελιξία και αμεσότητα αλλά και με τη δημιουργία ψηφιακών εκπαιδευτικών αποθετηρίων όπου θα συγκεντρώνονται τα σενάρια καλών πρακτικών, θα κατηγοριοποιούνται και θα είναι εύκολα προσβάσιμα. Συνδυαστικά, τόσο σε «αναλογικό» όσο και σε ψηφιακό επίπεδο προτείνεται να αναπτυχθούν πυρήνες ψηφιακά καταρτισμένων εκπαιδευτικών που θα λειτουργούν και θα δρουν ως

επιμορφωτές και κατ' επέκταση ως πολλαπλασιαστές της δράσης σε τοπικό επίπεδο με τη διοργάνωση σεμιναρίων και ημερίδων.

Οι παραπάνω προτάσεις συγκροτούν εφαλτήριο για τη συνέχεια του έργου της δράσης Μάθηση 2.0. plus στην προώθηση, βελτίωση και ανάπτυξη της εκπαίδευσης και μάθησης 2.0 στην Ελλάδα.

παράρτημα Α | βιβλιογραφικές πηγές

Α.1 βιβλιογραφία

Blossom, J. (2009). *Content Nation*. USA: Wiley Publication.

Boyd, D. M, & Ellison, N. B. (2007). *Social network sites: definition, history, and scholarship*. Michigan State University.

Breslin, J., Passant, A. και Decker, S. (2009). *The Social Semantic Web*. Berlin: Springer

Gilster, P. (1997). *Digital Literacy*. N.Y:Wiley.

Huntley, R. (2006). *The world according to Generation Y: inside the new adult generation*. Allen and Unwin: Crows Nest.

Johnson, L., Levine, A., Smith, R., and Smythe, T. (2009). *The 2009 Horizon Report: K-12 Edition*. Austin, Texas: The New Media Consortium.

Jones, S.G. (Ed.) (1997). *Virtual culture: identity and communication in cyber society*. Thousand Oaks, CA, Sage Publications.

Piaget J. (1979). *Ψυχολογία και Παιδαγωγική*. (μτφρ. Α. Βερβερίδη) Εκδ. Νέα Σύνορα, Αθήνα.

Preece, J. (2000). *Online communities: Designing usability, supporting sociability*. New York, J. Wiley & Sons.

Rheingold, H. (1993). *The Virtual Community: Homesteading on the Electronic Frontier*. New York, Harper Collins.

Roth, W-M. (1998). *Designing communities*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.

Scholer, D. (1996). *New community networks: Wired for change*. Reading, MA, Addison-Wesley Publishing.

Schrage, M. (1990). *Shared minds: The new technologies of collaboration*. New York, Random House.

Shelly, G. και Frydenberg, M. (2011). *Web 2.0. Concepts and applications*. USA: Course Technology, Cengage Learning.

Vygotsky, L.S. (1978). *Mind and society: The development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Καμπουράκης, Γ., Λουκής, Ε. (2006). *Ηλεκτρονική Μάθηση*, Εκδ. Κλειδάριθμος, Αθήνα.

Κόμης, Β. (2004). *Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των επικοινωνιών*. Εκδ. Νέων Τεχνολογιών, Αθήνα.

Μπαμπινιώτης, Γ. (2004) *Λεξικό για το Σχολείο και το Γραφείο*. Εκδ. Κέντρο Λεξικολογίας, Αθήνα.

Χαραλάμπους, Ν. (2000). *Συνεργατική μάθηση: από τη θεωρία στην πράξη*. Εκδ. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου.

Α.2 αρθρογραφία

Ala-Mutka, K. (2010). Learning in Online Networks and Communities. JRC Scientific and Technical Report. Προσβάσιμο στο: http://ipts.jrc.ec.europa.eu/publications/pub.cfm?id=3059

Ala-Mutka, K., D. Broster, R. Cachia, C. Centeno, C. Feijóo, A. Haché, S. Kluzer, S. Lindmark, W. Lusoli, G. Misuraca, C. Pascu, Y. Punie and J. A. Valverde (2009). The Impact of Social Computing on the EU Information Society and Economy. JRC Scientific and Technical Report, EUR 24063 EN. Προσβάσιμο στο: http://ipts.jrc.ec.europa.eu/publications/pub.cfm?id=2819

Baird, D., Fisher, M. (2005), Neomillennial User Experience Design Strategies: Utilizing Social Networking Media To Support "Always On" Learning Styles, J. Educational Technology Systems, Vol. 34(1) 5-32, 2005-2006, Baywood Publishing Co., Inc.

Brown, A. L. (1994). The advancement of learning. *Educational Researcher*, 23(8), 4-12, Προσβάσιμο στο: http://www.jstor.org/stable/1176856, Ανακτήθηκε: 25/07/2012

Bruner, J. S. (1961) «The Act of Discovery», Harvard Educational Review, 31, 21-32.

Bruner, J. S. (1966). «Learning from learning. A Conference Report. U.S.. Departement of Health, Education, and Welfare, Cooperative Research Monograph No 15, 205.

Cann, A., Dimitriou, K. και Hooley, T. (2011). *Social Media: A guide for researchers*. Προσβάσιμο στο: http://www.rin.ac.uk/our-work/communicating-and-disseminating-research/social-media-guide-researchers, Ανακτήθηκε: 25/07/2012

Carswell L., Thomas P., Petre M., Price B., Richards M. "Distance education via the Internet: the student experience", British Journal of Educational Technology, Vol 31, No 1 2000Petre et al, 2000.

Chandler D. and R. Dilwyn -Young(1998) The Construction of Identity in the Personal Homepages of Adolescents, Προσβάσιμο στο: http://www.aber.ac.uk/media/Documents/short/strasbourg.html

Chellappa, R., Barua, A. & Whinston A. (1997). "An electronic infrastructure for a Virtual University", Communications of the ACM, 40, 9, 56-58.

Conrad, D. (2002) 'Deep in the hearts of learners: insights into the nature of online community', *Journal of Distance Education*, 17, 1-19

De Byl, P, & Taylor, J. (2007). A Web 2.0/Web3D hybrid platform for engaging students in e-learning environments. Turkish Online Journal of Distance Education, 8(3), 108–127.

Dede C. (2005b) Planning for neomillennial learning styles: implications for investments in faculty and technology. In Educating the Net Generation (eds D. Oblinger & J. Oblinger), pp. 15.1–15.22. EDUCAUSE, Boulder, CO.

Dede, C. (2005a). Planning for neomillennial learning styles. EDUCAUSE Quarterly, 28(1), 7–12.

Dede, C. J. (1990). "The evolution of distance learning: technology-mediated interactive Learning", *Journal of Research on Computing in Education*, vol.22, no.1, pp.247-264.

Edudemic (2012). *20 Surprising Stats About Technology Use in College*. Προσβάσιμο στο: http://edudemic.com/2012/05/20-surprising-stats-about-technology-use-in-college/

Farenback, J. & Thompson, B. (1995) 'Virtual communities: Abort, retry, failure?', *The Annual Convention of the International Communication Association*, Προσβάσιμο στο: http://www.well.com/user/hlr/texts/VCcivil

Garber, D. (2004) "*Growing virtual communities. International Review of Research in Open and Distance Learning*" 5 (2). Προσβάσιμο στο: http://www.irrodl.org/index.php/irrodl

Graves, L.N. (2001). Cooperative learning communities: Context for a new vision of education and society. *Journal of Education, 174* (2), pp. 57-79.

Greenhow, C. & Robelia B. (2009). Informal learning and identity formation in online social networks. Learning, Media and Technology 34(2),119-140.

Harasim, L. (1995) 'Networlds: Networks as social space', in L. Harasim (Ed.) *Global networks: Computers and international communication* (pp. 15-34). Thousand Oaks, CA: Sage

Hargadon, S. (2009). Educational Networking: The important role Web 2.0 will play in education. Προσβάσιμο στο: http://www.stevehargadon.com/2009/12/social-networking-in-education.html, Ανακτήθηκε 7/7/2011.

Hazemi, R., Hailes, S., Wilbur, S. (1998). Supporting asynchronous collaboration in academia. In Hazemi, R., Hailes, S., Wilbur, S. (Eds.). *The Digital University: Reinventing the Academy* (pp.209-218). Berlin:Springer-Verlag.

Hiltz, S.R. & Wellman, B. (1997) 'Asynchronous learning networks as a virtual classroom', *Communications of the ACM, 40* (9), pp. 44-49.

Ipsos (2012). *Interconnected World: Communication & Social Networking*. Προσβάσιμο στο: http://www.ipsos-na.com/news-polls/pressrelease.aspx?id=5564 .

Kaplan, A. και Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! The challenges and opportunities of Social Media. *Business Horizons (2010) 53, 59-68*

Kowch, E. & Schwier, R. (1997) '*Characteristics of technology-based virtual learning communities*'. Προσβάσιμο στο: http://www.usask.ca/education/coursework/802papers/communities/communities.htm

Lapachet, Jaye A. H. (1994) "Virtual communities in education: taking the learning out of the classroom", Προσβάσιμο: http://www.sils.umich.edu/impact/ students/jaye/jaye_final.html.

Linn, M. (1998) T'he impact of technology on science instruction: Historical trends and current opportunities', in B.J. Fraser & K.G. Tobin (Eds.) *International handbook of science education* (pp. 265 – 294), Great Britain, Kluwer.

Lipponen L.(2002) «Exploring Foundations for Computer-SupportedCollaborative Learning,in Stahl G» (ed) Proceedings of CSCL 2002 "computer support for collaborative learning:foundations for a cscl community" Boulder, Colorado, USA, January 7 – 11, Lawrence Erlbaum Associates, Inc.

Madge C, Meek J, Wellens J, Hooley T. (2009). Facebook, social integration and informal learning at university: "It is more for socialising and talking to friends about work than for actually doing work" *Learning, Media and Technology*. 34(2):141-155. Προσβάσιμο στο: https://lra.le.ac.uk/handle/2381/9016, Ανακτήθηκε 25/7/2012.

Mashable (2012). *Social Media-Connected Teens Seek time Offline*. Προσβάσιμο στο: http://mashable.com/2012/06/26/social-media-teens/ .

Mayfield, A. (2008). *What is Social Media?* Προσβάσιμο στο: http://www.icrossing.co.uk/fileadmin/uploads/eBooks/What_is_Social_Media_iCrossing_ebook.pdf

Moller, L. (1998). "Designing communities of learners for asynchronous distance education", *Educational Technology Research and Development, 46* (4), pp. 115-122 .

Moran, M., Seaman, J., & Tinti-Kane, H. (2011). *Teaching, learning, and sharing: How today's higher education faculty use social media*. Προσβάσιμο στο: http://www.pearsonlearningsolutions.com/educators/pearson-social-media-survey-2011-bw.pdf.

MRB (2010). Ερευνητικό Πρόγραμμα καταγραφής χρήσης-συνηθειών- στάσεων-απόψεων για τα Social media. Προσβάσιμο στο: http://www.instofcom.gr/tools/download_file.php?which_file=../media/download_items/ioc10_social%20media_surveydamsm.pdf .

Oblinger, D., & Oblinger, J. (2005). Is it age or IT: First steps toward understanding the net generation. In D. Oblinger & J. Oblinger (Eds.), *Educating the net generation* (pp.2.1–2.20). Boulder, CO: Educause. Προσβάσιμο στο: http://www.educause.edu/educatingthenetgen/, Ανακτήθηκε 20/7/2012.

Oren, A., Nachmias, R., Mioduser, D. & Lahav, O. (2000) 'Learnet-A model for virtual learning communities in the world wide web', *International Journal of Educational Telecommunications, 6* (2), pp. 141-157

Pea, R.D. (1994). "Seeing what we build together: distributed multimedia learning environments for transformative communications", *The Journal of the Learning Sciences, 2*, pp. 285-299.

Pew Internet (2012). *Twitter Use 2012*. Προσβάσιμο στο: http://www.pewinternet.org/Reports/2012/Twitter-Use-2012.aspx

Porter, L. W. (1997). "A decade of change in the business school: from complacency to Selections", vol.13, no.2, pp.1-8.

Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants. On the Horizon, 9(5). Προσβάσιμο στο:http://www.marcprensky.com/writing/Prensky%20%20Digital%20Natives,%20Digital%20Immigrants%20-%20Part1.pdf Ανακτήθηκε 7/7/2011

Pringle, R.M. (2002) 'Developing a community of learners: Potentials and possibilities in web mediated discourse', *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education 2* (2), Προσβάσιμο στο: http://www.citejournal.org/vol2/iss2/currentpractice/article2.cfm

Redecker, C., Ala-Mutka, K. & Punie, Y. (2008). *Learning 2.0 - The Impact of Social Media on Learning in Europe*. Seville: IPTS. Retrieved from: http://ftp.jrc.es/EURdoc/JRC56958.pdf

Redecker, C., K. Ala-Mutka, M. Bacigalupo, A. Ferrari and Y. Punie (2009). *Learning 2.0: The Impact of Web 2.0 Innovations on Education and Training in Europe. Final Report*. JRC Scientific and Technical Report, EUR 24103 EN: Retrieved from: http://ipts.jrc.ec.europa.eu/publications/pub.cfm?id=2899.

Rovai, A.P. (2002) 'Building a sense of community at a distance', *International Review of Research in Open and Distance Learning, 3* (1).

Sankey, M.D. (2006). A neomillennial learning approach: Helping non-traditional learners study at a distance. *International Journal of Education and Development using ICT*, 2(4), 82–99.

Sasse, M. A., Harris, C., Ismail I., Monthienvichienchai, P. (1998). "Support for Authoring and Managing Web-based Coursework: The TACO Project". Στο R. Hazemi, S. Hailes & S. Wilbur [Eds.] "The Digital University: Reinventing the Academy", pp 155-175. Springer.

Selwyn, N. (2009) Faceworking: exploring students' education-related use of Facebook. Learning, Media and Technology, 34 (2). pp. 157-174.

Shneiderman,B., Borkowski E.Y., Alavi M., Norman, K. (1998). "Emergent Patterns of Teaching/Learning in Electronic Classrooms". Educational Technology Research & Development 46 (4): 23-42.

Spannerworks (2006). *What is Social Media?* Προσβάσιμο στο: http://www.scribd.com/doc/15011/What-is-Social-Media-Spannerworks-2006

The Social Skinny (2012). *100 more social media statistics for 2012*. Προσβάσιμο στο: http://thesocialskinny.com/100-more-social-media-statistics-for-2012/

Van Dusen, G.C. (1997), 'The virtual campus: Technology and reform in higher education', *ASHE-ERIC Higher Education Report, 25* (5), Washington, D.C., The George Washington University, Graduate School of Education and Human Development

Virnoche, M.E. & Marx, G.T. (1997). "Only connect--E.M. Forster in an age of electronic communication: Computer-mediated association and community networks", *Sociological Inquiry, 67* (1), pp. 85-100

Wilson, B. & Ryder, M. (1996). "*Dynamic learning communities: An alternative to designed instructional systems*"' Educational Technology Research and Development.

Ισμαηλίδου Έλλη (Εφημερίδα Το Βήμα (online έκδοση, 01/03/2012). *Από το Δημοτικό στα... βάσανα του Ιντερνετ*. Προσβάσιμο στο: http://www.tovima.gr/society/article/?aid=446205.

Παρατηρητήριο για την Ψηφιακή Ελλάδα (2011). *Η χρήση του διαδικτύου από τους Έλληνες*. Προσβάσιμο στο: http://www.observatory.gr/page/default.asp?la=1&id=2101&pk=443&return=183

Περάκη, Β., Κασιμάτη, Α. «Σύγχρονες αντιλήψεις για τη μάθηση και τη διδασκαλία και η εφαρμογή τους με εργαλεία υπολογιστικής και δικτυακής Τεχνολογίας». Στο: Επιμορφωτικό υλικό Γενικού μέρους του προγράμματος σπουδών για την εκπαίδευση των επιμορφωτών «ΤΠΕ και Θεωρίες Μάθησης. Οι ΤΠΕ ως καινοτόμος Δράση», Παιδαγωγικό Ινστιτούτο 2007.σελ. 52-,54.

Σγουροπούλου Κ., Κουτουμάνος, Α. (χ.η.) «Η Επικοινωνία Μέσω Υπολογιστή για την Υποστήριξη των Κοινοτήτων Μάθησης». Προσβάσιμο στο: http://www.eap.gr/news/EXAGGELIA_SYNEDRIOU/synedrio/html/sect6/6.htm).

Α.3 ιστογραφία

Visual.ly, http://visual.ly

Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου, http://www.saferinternet.gr

Ινστιτούτο Επικοινωνίας, http://www.instofcom.gr

Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων (ΙΟΜ), http://www.iom.gr

Παρατηρητήριο για την Ψηφιακή Ελλάδα, http://www.observatory.gr